This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

UC-NRLF
$B 153 012

Digitized by Google

BERKELEY
LIBRARY
UNIVERSITY OF
CALIFORNIA

ARCHER TAYLOR

Bibliotheca Lindesiana.

22
A

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Amsterdam Universiteit Bibliotheek

CATALOGUS

VAN DE

BIBLIOTHEEK

DER

STAD AMSTERDAM.

TWEEDE GEDEELTE.

AMSTERDAM.
1857.

Digitized by Google

[redacted]

Digitized by Google

Z816
A68C215
1856
V. 2

REGTSGELEERDHEID

EN

STAATSWETENSCHAP.

I. Algemeene Werken.

A. LETTERKUNDE EN BIBLIOGRAPHIE. — ENCYCLOPAEDIEN, enz. — WERKEN VAN GEMENGDEN INHOUD.

1 Catalogus van Regtsgeleerde Werken, voorhanden bij FRED. MULLER te Amsterdam. Febr. 1855. 8°.

2 Répertoire universel et raisonné de Jurisprudence civile, criminelle, canonique et benéficiale. Ouvrage de plusieurs Jurisconsultes. Mis en ordre et publié par GUYOT. Paris 1775—83. 64 vol. — Supplément. Par. 1786. 17 vol. 8°.

3 Rechtslexikon für Juristen aller teutschen Staaten, enthaltend die gesammte Rechtswissenschaft, redigirt von JUL. WEISKE. Th. I—XI. 2. Leipz. 1842—57. 8°.

4 Bijdragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving, verzameld en uitgegeven door C. A. DEN TEX en J. VAN HALL. Amsterd. 1826—38. Met Registers. 12 dln. 8°.

5 Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, verzameld en uitgeg. door Dezelfden. Met Regtsgeleerd Bijblad daartoe behoorende. Amsterd. 1839—50. Met Registers. 24 dln. 8°.

6 Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving, verzameld en uitgeg. door Dezelfden, later door J. VAN HALL en B. J. LINTELO DE GEER. Deel I—VI. Met Regtsgeleerd Bijblad daartoe behoorende. Deel I—VI. Amsterd. 1851—56. 8°.

7 Kritische Zeitschrift für Rechtswissenschaft. Herausgeg. unter der Redaction der Profess. R. MOHL, C. SCHEURLEN u. A. in Tübingen. Tüb. u. Stuttg. 1826—29. 6 Bde. 8°.

8 Kritische Zeitschrift für Rechtswissenschaft und Gesetzgebung des Auslandes, herausgeg. von MITTERMAIER, ZACHARIA, MOHL, WARNKÖNIG. Heidelb. 1829—49. 21 Bde. 8°.

9 Jahrbücher der gesammten deutschen juristischen Literatur, herausgeb. von F. C. K. SCHUNCK. Erlangen 1826—36. 27 Bde. 8°.

24

Digitized by Google

10 Kritische Jahrbücher für deutsche Rechtswissenschaft, herausgeg. von A. L. RICHTER, fortges. von ROB. SCHNEIDER. Leipz. 1837—48. 24 Th. 22 Bde. 8°.

11 Thémis ou Bibliothèque du Jurisconsulte; par une Réunion de Magistrats, de Professeurs et d'Avocats. Paris 1819—28. 10 tom. 8°.

12 Revue Etrangère et Française de Législation et d'Economie politique, publ. par FOELIX, DUVERGIER et autres. Paris. 1834—43. 10 tom. — Revue de Droit Français et étranger (Continuation de la Revue Etrangère), publ. par les mêmes. Paris. 1844—50. 7 tom. 8°.

13 Revue de Législation et de Jurisprudence publ. sous la direction de L. WOLOWSKI, e. a. Paris. 1835—1839. 10 tom. — 2e Serie. Par. 1840—42. 6 tom. — 3e Serie. Par. 1843—44. 5 tom. — Nouvelle Collection. Par. 1845—52. 24 tom. 8°.

Akademische Proefschriften enz. over verschillende afdeelingen van Regtsgeleerdheid, zie: Verzameling van Dissertatien enz. (Hoofdafdeeling: *Algemeene Werken*).

14 Thesaurus Dissertationum juridicarum selectiss. in Academiis Belgicis habit., (cur. GERH. OELRICHS). Bremae et Lips. 1768. 2 tomi. 6 vol. 4°.

15 Thesaurus Novus Dissertatt. jurid. selectiss. in Acad. Belgicis habit., cur. eodem. Ed. 2a aucta. Tom. I. Ibid. 1772. 2 vol. 4°.

16 Opuscula Academica. Ed. SEERP. GRATAMA. Gron. 1821. 8°.

17 J. G. HEINECCII, Opera ad universam Jurisprudentiam, philosophiam et litteras human. pertinentia. Genevae 1744—48. 8 vol. 4°.

18 C. G. E. VAILLANT, Interpretatio locorum quorundam juris in Hug. Grotii Epistolis. Amst. 1834. 8°.

De *Epistolae* van de Groot vindt men in de Afdeeling: *Philologie*.

19 M. C. VAN HALL, Regtsgeleerde Verhandelingen en losse geschriften. Amst. 1838. 8°.

20 A. C. HOLTIUS, Geschied- en Regtskundige Verhandelingen. Utrecht. 1851. 8°.

Digitized by Google

B. PHILOSOPHIE VAN HET REGT.

1 Code de l'Humanité, ou la Législation Universelle, naturelle, civile et politique, avec l'histoire littéraire des plus grands hommes qui ont contribué à la perfection de ce Code. Composé par une Societé de gens de lettres, revu et mis en orde par DE FÉLICE. Yverdon 1778. 13 tom. 4°.

2 C. H. TROTZ, Orat. de libertate sentiendi dicendique Juriscons. propria. Franeq. 1741. fol.

3 H. C. CRAS, Orat. de dicto Ciceronis: *non opinione, sed natura constitutum jus esse.* Amst. 1790. 4°.

4 P. J. TEDING VAN BERKHOUT, De eo, an et quatenus a jure naturali jus positivum recedere juste possit. Amst. 1834. 8°.

5 VAL. JO. BLONDEEL, Diss. acad. de Legibus. Ed. 2a auctior. Traj. 1745. — ABR. WIELING, Apologeticus. Ibid. 1745. — Merc. Stygii Iter subterraneum s. Adr. Hardii somnium, c. comment. perpet. Inseruntur C. V. VONCK, Elegia ad Abr. Wieling etc. — Corn. Irenopoei Philalethae Epistola ad Joan. Megalandrum etc. — De Lasteraars ontmaskert. Met eene Voorrede van ABR. WIELING. Utr. 1745. — Zaemenspraken over het inaugur. dispuut de Legibus van V. J. Blondeel, door Steph. Colladinum. Leyden. 1745. — (V. J. BLONDEEL), Vera specis facti; Summa Themidis orthodoxae; Themidis orthodoxae epilogus. — ABR. WIELING, Nubes testium s. Apologetici pars II. Ed. C. V. VONCK. Traj. 1746. — In 1 vol. 8°.

6 J. M. KEMPER, Or. de legibus populorum, optimis increscentis vel decrescentis humanitatis indiciis. Amstelaed. 1807. 4°.

7 J. D. MEIJER, De la Codification en général et de celle de l'Angleterre en particulier en une série de lettres adr. a C. P. Cooper. Amst. 1830. 8°.

8 M. M. VON BAUMHAUER, Disquis. histor.-jurid. et critica de Morte Voluntaria. (Acc. tabula chronolog. Script. recent. qui de morte voluntaria egerunt). Traj. 1843. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

II. Burgerlijk Regt.

A. OOSTERSCH EN OUD GRIEKSCH REGT.

1 JOAN. SELDENI, Opera. Frf. 1696, Wittenb. 1712. 4 tomi. 2 vol. 4°.

I. De Jure naturae et gentium juxta discipl. Ebraeorum ll. VII. Wittenb. 1712. — II. Uxor Ebraica absolvens nuptias et divortia Veterum Ebraeorum, quibus acc. de Succession. in bona defunctorum et in Pontificatum libri. Ibid. 1712. — III. De Synedriis et praefecturis juridicis Veterum Ebraeorum ll. III. Francof. 1696. — IV. Tituli Honorum. Juxta edit. 3am Londin. anni 1672 cui accessisse dicuntur Seldeni emendatt. et additamenta, latine vertit notasque add. S. J. Arnold. Francof. 1696. Cum fig.

CAR. SIGONII, *de Republica Atheniensium et Hebraeorum*, zie zijn werk: *de antiquo jure civium Romanorum.* (Afd. Geschiedenis van het Romeinsch Regt.)

Jurisprudentia Romana et Attica, ed. J. G. HEINECCIUS. Zie de Afd. Verzamelingen van Commentatoren op het Romeinsch Regt. (II. B. d.)

2 M. H. E. MEIER und G. F. SCHÖMANN, Der Attische Process. Vier Bücher. Eine von der Akad. der Wissensch. in Berlin gekrönte Preisschrift. Halle. 1824. 8°.

3 J. J. VAN HOLST, De Eranis Vett. Graecorum, inprimis ex jure Attico. Lugd. Bat. 1832. 8°.

4 A. VAN EYK BYLEVELD, De furti delicto jure attico. Lugd. Bat. 1843. 8°.

5 G. DE VRIES A. fil., De foenoris nautici contractu, jure Attico. Harl. 1842. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

B. ROMEINSCH REGT.

a. *Inleiding, Woordenboeken.*

1 Vocabularius utriusque juris, noviter a mendis purg. et emend. Una cum tractatu de modo studendi etc. Parrhis. Berth. Rembolt. S. a. 8°.

Enkele bladzijden zijn bijgeschreven.

2 Barn. Brissonii, De Verborum quae ad jus pertinent significatione ll. XIX. Paris. Sebast. Nivellius. 1596. fol.

3 C. F. Elvers, Promptuarium Gajanum s. doctrina et latinitas, quas Gaji Institutiones et Ulpiani fragmenta exhibent, in alphab. ord. redactae. Gött. 1824. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

b. *Geschiedenis, Letterkunde.*

1 ANT. TERRASSON, Histoire de la Jurisprudence Romaine, depuis la fondation de Rome jusqu'à présent. Avec un Recueil de ce qui nous reste de Contrats, Testaments etc. des anciens Romains. Paris 1750. fol.

2 Auctores Finium regundorum. NIC. RIGALTII Observationes et notae, item Glossae agrimensoriae. Lutet., Joan. Libertus. 1614. 4°.

Met inschrift „*Clarissimo viro Jano Rutgersio suo Nic. Rigaltius d. d.*"

3 CAR. SIGONII, De antiquo jure civium Romanorum, Italiae, Provinciarum, ac Romanae jurisprudentiae judiciis ll. XI. Ejusdem de Republica Atheniensium eorumque ac Lacedaemoniorum temporibus ll. V; de Republica Hebraeorum ll. VII; Commentt. II in Sulp. Severi historias. Francof. Heredes Andr. Wecheli. 1593. — *Ejusdem*, Fasti Consulares, ac triumphi, acti a Romulo Rege usque ad Ti. Caesarem. Ejusdem in Fastos et triumphos Rom. commentarius. Acc. ejusd. de nominibus Romanorum. Auctor recogn. et auxit. Basil. Nic. Episcopius Jr. 1559. — In 1 vol. fol.

4 J. G. HEINECCII, Antiquitatum Romanarum Jurisprudentiam illustrantium syntagma sec. ordinem Institutionum Justiniani digestum. Ed. C. G. HAUBOLD. Francof. 1822. 8°.

5 J. MESSCHERT VAN VOLLENHOVEN, De exigua vi, quam philosophia Graeca habuit in efformanda jurisprudentia Romana. Amst. 1834. 8°.

6 G. TIMMER ECKELBOOM, De morum in Leges Romanorum efficacia. Amst. 1836. 8°.

7 J. DE BAS, De vi religionis in jus Roman. civile usque ad Constantini Magni tempora. Hag. Com. 1831. 8°.

8 S. W. TROMP, De probationibus familiae apud Romanos. Lugd. Bat. 1837. 8°.

9 Is. TELTING, De crimine ambitus et de sodaliciis apud Romanos. Gron. 1854. 8°.

10 E. BISHOP, De foeminarum conditione penes vett. Romanos et sec. jus Romanum. Lugd. Bat. 1831. 8°.

11 H. DU BOIS, Diss. histor-jurid. de concubinatu apud Romanos. Traj. 1839. 8°.

12 T. G. SCHADE VAN WESTRUM, Disput. jurid. de cura quam Romani habuerent carceris et eorum qui carcere continerentur. Lugd. Bat. 1825. 8°.

Digitized by Google

13 A. C. COSMAN, De origine et fontibus Legum XII Tabularum. Amst 1829. 8°.

14 C. A. ENGELBREGT, De legibus agrariis ante Gracchos. Lugd. Bat. 1842. 8°.

15 A. C. VAN HEUSDE, De lege Poetelia Papiria. Traj. 1841. 8°.

16 F. G. VAN LYNDEN, Interpretatio Jurisprudentiae Tullianae in Topicis expositae. Lugd. Bat. 1805. 8°.

17 J. A. VAN EYK, De Publio Alfeno Varo, Juriscons. Romano. Lugd. Bat. 1831. 8°.

18 P. A. DE LANGE, De fragmentis Alfeni Vari Digestorum a Paulo epitomatorum. Amst. 1835. 8°.

19 A. J. ENSCHEDÉ, De Proculo Jurisconsulto. Lugd. Bat. 1852. 8°.

20 J. SOUTENDAM, De P. Juventio Celso Icto. Lugd. Bat. 1854. 8°.

21 J. H. BRAND, De Senatus Consultis et Constitutionibus Hadriani, sec. eum ord. quo apud Gajum laudantur. Lugd. Bat. 1845. 8°.

22 S. VAN DER SWALME, Ad Q. Cervidii Scaevolae Respons. ll. V. et VI. Lugd. Bat. 1834. 8°.

23 P. J. SURINGAR, De Arrio Menandro JCto ejusque quae in Pandectis supersunt fragmentis. Lugd. Bat. 1840. 8°.

24 D. POLAK DANIELS, Commentarius ad Pauli ll. III Decretorum. Lugd. Bat. 1846. 8°.

25 J. E. GOUDSMIT, De notis Pauli et Ulpiani ad Papinianum, quae in Digestis supersunt. Lugd. Bat. 1842. 8°.

26 M. C. VERVENNE, De Florentini JCti libris VI posterioribus Institutionum. Lugd. Bat. 1837. 8°.

27 N. OLIVIER, De Theodosii Magni Constitutionibus. Lugd. Bat. 1835. 8°.

28 J. VAN HENGEL, De tribus Majoriani novellis. Lugd. Bat. 1833. 8°.

29 F. C. VON SAVIGNY, Geschichte des Römischen Rechts im Mittelalter. Heidelb. 1815—31. 6 Bde. 8°.

30 G. DE VRIES A. fil., Historia introducti in provincias quas deinceps Respubl. Belgii Uniti comprehendit. juris Romani. Lugd. Bat. 1839. 8°.

31 JAC. van HALL, Orat. de meritis Belgorum in excolendo histor. juris Romani studio. Amst. 1824. 4°.

Digitized by Google

c. *Bronnen.*

1 Juris Civilis Anteiustinianei reliquiae ineditae, ex Cod. rescr. Biblioth. Pontif. Vatic., curante ANG. MAIO. Romae. 1823. 8°.

2 GAJI Institutionum Commentarii IV. E Cod. rescr. Biblioth. Capitul. Veron. a F. BLUHMIO iterum collato secundum ed. J. F. L. GOESCHEN. Acc. fragmentum Vet. Juriscons. de jure fisci. Berol. 1824. 8°.

3 G. G. CLIFFORD, Varietas lectionum et animadversiones ad fragmenta quae supersunt ex Caji Institutionum libris. Lugd. Bat. 1802. 8°.

4 Codicis Theodosiani ll. XVI. Itemque Impp. Theodosii, Valentiniani, cet., Novellae Constitutiones. Tituli etiam ex Corp. Codicum Gregoriani et Hermogeniani, adj. suis locis ANIANI interpretatt. Access. varia Vett. Juris auctorum opuscula. (Ed. Jo. SICHARDUS). Lugd. Franc. Faber. 1593. — CONSTANT. HARMENOPULI Promptuarium juris (Gr. et Lat.) interpr. JOA. MERCERO. C. paratitlis, variis lection. et nomenclat. DION. GOTHOFREDI. (Genevae) Guil. Laemarius. 1587. In 1 vol. fol.

5 Codex Theodosianus, cum perpet. commentariis JAC. GOTHOFREDI. Praemitt. Chronologia accuratior, Notitia Dignitatum, cet. Recogn. et ordinatum ad usum Cod. Justinianei, opera et studio ANT. MARVILLII. Lugd. 1665. 6 tomi. 3 vol. fol.

6 Codex Theodosianus, cum perpet. commentariis JAC. GOTHOFREDI, cet. Editio nova, collata cum antiquiss. Cod. MS. Wurceburgensi et libris editis, iterum recogn., emend., variorumque observation. aucta, quibus adjecit suas JOAN. DAN. RITTER. Lips. 1736—43. 6 tomi. fol.

7 Codex Juris Civilis Justinianei, cum glossis. Venetiis. Baptist. de Tortis. 1499—1501. 5 vol. fol.

I. Instituta. 1500. — II. Digestum vetus. 1501. — III. Digestum infortiatum. 1500. — IV. Digestum novum. 1499. — V. Codex. 1500. — Zie: Hain, *Repertorium*, III. (181), (183), 188, 192. 196 — In ieder deel vindt men dit inschrift: „*Ex legatione mgri Henrici Theodorici piae memoriae, sub conditione quod nec alienari nec vendi nec permutari possit.*" Bij hetzelfde onderschrift in andere werken is het jaartal 1529 gevoegd. Van dezen vroegeren bezitter zijn waarschijnlijk de geschreven aanteekeningen in dit werk.

8 Corpus juris civilis. Ed. nova, prioribus correctior. Amstelaed. J. Blaeu, L. et D. Elzevier; Lugd. Bat., F. Hackius. 1664. 2 tomi. 1 vol. 8°.

9 JUSTINIANI Institutionum s. elementorum ll. IV. Ad edit. Greg. Haloandri collati. Dein Adnotatiunculae quaedam. Lugd. J. F. de Gabiano. 1555. — Enchiridion titulorum aliquot juris. Ibid. 1555. In 1 vol. 12°.

10 Impp. JUSTINIANI, JUSTINI, LEONIS Novellae Constitutiones. JUSTINIANI Edicta (Graece). Ex biblioth. HULDR. FUGGERI. Justiniani opus nunc pr. studio et dilig. HENR. SCRIMGERI restitutum, emend. et 23 constitutt. auctum. Cetera nunc pr. edita. Excud. Henr. Stephanus. 1558. — MATTH. WESENBECII In Codicem D. Justiniani Commentarius. Basil. Eus. Episcopius. 1575 (1576). — In 1 vol. fol.

11 THEOPHILI ANTECESSORIS Paraphrasis Graeca Institutionum Caesarearum (Graece et Latine), cum notis variorum, cum editis, tum ined. Lectionum varietates, novam versionem suasque animadvers. addidit G. O. REITZ, qui et Fragmenta Theophilina subjunxit. Hagae Com. 1751. 2 vol. 4°.

12 ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ libri LX. CAR. ANN. FABROTUS Latine vertit et Graece edidit. Paris. S. et G. Cramoisy. 1647. 7 tom. fol.

13 Juris Graeco-Romani tam Canonici quam Civilis tomi II (Graeca et Latine), JOH. LEUNCLAVII studio ex variis Europae Asiaeque Biblioth. eruti, Latineque redd., nunc pr. editi cura MARQ. FREHERI. Francof. Heredes P. Fischeri. 1596. fol.

CONST. HARMENOPULI *Promptuarium juris*, zie Codex Theodosianus 1593.

14 Digestorum seu Pandectarum ll. L ex Florentinis Pandectis repraesentati (studio FRANC. TAURELLII). Florentiae, Laur. Torrentinus. 1553. 2 vol. fol.

Achter het tweede deel vindt men ook de ongepagineerde bladzijden, die dikwijls ontbreken.

Digitized by Google

d. *Verzamelingen van Commentatoren.*

1 (Oceanus Juris). — Tractatus universi Juris, duce et auspice Gregorio XIII. Pont.' max. in unum congesti: additis quam plurimis antea nunquam editis. Venetiis (Ziletus). 1584. 18 tomi. 25 vol. — Indices. Ibid. 1584. 3 vol. fol.

2 Jurisprudentia Romana et Attica: continens varios Commentatores, qui jus Romanum et Atticum: item Classicos aliosque Auctores Veteres emend., explic., illustrarunt. Cum praefatt. J. G. HEINECCII et P. WESSELINGII. Lugd. Bat. 1738—41. 3 vol. fol.

Vol. I. FRANC. BALDUINI Opuscula omnia; Vol. II. BARTH. CHESII Interpretatt. juris et de differentiis juris; G. PANCIROLLI Variae lectiones; Vol. III. SAM. PETITI Leges Atticae et Commentarius, c. animadvers. varr.

3 Thesaurus juris Romani, continens rariora meliorum Interpretum opuscula, in quibus jus Romanum emendatur, cet. C. praefat. Ev. OTTONIS. Ed. 2a, auctior et emend. Traj. 1733—35. 5 vol. fol.

4 Novus Thesaurus juris Civilis et Canonici, cont. varia et rariss. optim. Interpretum inpr. Hispanorum et Gallorum opera, edita et inedita. Ex collect. et museo GER. MEERMAN. Hagae Com. 1751—53. 7 tomi. — Supplementum. Post patris obitum ed. et praefat. instr. JOAN. MEERMAN. Ibid. 1780. fol.

Digitized by Google

Digitized by Google

e. *Glossatoren en Commentatoren in de Middeleeuwen.*

1 AZONIS Summa, id est locuples Juris Civilis thesaurus, olim studio HIERON. GIGANTIS, nunc doctiss. quorund. vir. emend., et annotatt. aucta. Lugduni. 1583. fol.

2 GUIL. DURANTI Speculum judiciale, cum JOAN. ANDREAE et BALDI et aliis novis addition. Acc. Repertorium juris. S. l. et a. 4 partes 2 vol fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium*, N°. 6504. Met inschrift: »*Ex legatione Henrici Theodorici,*" cet. (als in het *Corpus juris* van 1499).

3 CYNI DE PISTORIO Lectura super Codicem. S. l. et a. (Argentorati, Henr. Eggesteyn, circa 1475?) 2 vol. fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium*, N°. 13022.

4 BARTOLI DE SAXO-FERRATO Opera, cum apostillis antea positis, add. etiam apost. ANDR. BARBATIAE *Siculi* et ANDR. DE POMATE *de Basignana* noviter impressis. Lugduni. Nich. de Benedictis, Jac. Sachon, Franc. Fradin. 1510—11. 11 tomi 5 vol. fol.

Vol. I. Super I et II. Digesti Veteris. 2 tom.;— Vol. II. Super I et II. Digesti novi. 2 tom.; — Vol. III. Sup. I et II. Codicis. 2 tom.; —Vol. IV. Sup. I et II. Infortiati. 2 tom.;— Vol. V. Repertorium Antonii d Prato super oper. B. de S. — Consilia, quaestiones et tractatus, cum addition. novis (c. fig.). — Super Autenticis, cum addition. et apost. Benedicti de Vadis. — Met inschrift: »*Ex legat. Henrici Theodorici*" enz., als in het *Corpus juris* van 1499.

5 —— —— Opera, addition. PT. PAULI PARISII noviss. illustrata. Lugd. Blasius Guido, Petr. Fradin et Cl. Servanius. 1555. 10 tomi 5 vol. fol.

Vol. I. Consilia, Tractatus, etc. Bern. Landriani et Thom. Diplovataei additam illustr. — Index s. Repertorium; — Vol. II in I et II Infortiati; — Vol. III in I et II Codicis; — Vol. IV in I et II Digesti novi; Vol V in I et II Digesti veteris.

6 BALDI UBALDI *Perusini*, Opera, annotation. ALEX. BARBATIAE, CELSI, PHIL. DECII et all. illustrata. Lugduni 1585. 10 tomi. 5 vol. fol.

Vol. I. In I et II part. Digesti veteris. 2 ptes. — Vol. II. In I et II part. Digesti novi; Ad IV Institut. libros. Acc. Tract. de pactis et de constituto; Comment. in usum feudorum. 3 ptes. — Vol. III. In ll. I—V Codicis. 2 ptes. — Vol. IV. In ll. VI—XI Codicis. 2 ptes. — Vol. V. Ad ll. I—III. Decretalium.

7 BARTHOL. DE SALICETO Lectura super Codice, c. addition., lima, et repertorio ANDR. BARBATIAE. Lugd. Simon Vincent. Impr. per Jac. Mareschal. 1515. 5 tomi. 2 vol. fol.

8 JOAN. DE IMOLA Commentaria in I et II partem Digesti novi et in I et II partem Infortiati, JOAN. THIERRY adnotation. illustrata. Venetiis 1580. 4 tomi. 1 vol. fol.

9 PAULI DE CASTRO Opera. Cum addition. FRANC. CURTII et aliorum modernorum noviter superadditis. Lugd. Nic. de Benedictus, Jac. Saccon. 1511. 6 tomi. 2 vol. fol.

Vol. I. Super I et II parte Codicis. 2 tomi; Vol. II. Super I et II Infortiati, I et II Digesti novi. 4 tomi. — Met inschrift: »*Ex legato Henrici Theodorici*" etc. als in het *Corpus juris* van 1499.

Digitized by Google

10 ANG. ARETINI *de Bambiglionibus*, Super quatuor libris Institutionum, cum casibus longis FRANC. DE ARETIO. Impr. Mediolani per Leon. Pachel, ad impensas J. J. de Legnano cum fratr. suis. 1507. fol.

11 ALEX. TARTAGNI Opera, cum adnot. FRANC. CURTII, BERN. LANDRIANI et all. Nec non Legislat. nomin. cuique legi appos., atque ipsius Alexandri Vita, per NIC. ANT. GRAVATIUM excerpta. Edit. ab error. repurgata, et aucta. Venet. ap. Juntas. 1618—20. 6 tomi. 2 vol. fol.

Vol. I. Comment. in I et II Digest. Vet.; In I et II Infortiati; In I et II Codicis. — Vol. II. In I et II Digesti novi. Ad frequent. Pandect. titulos, legis et paragr. — Repertorium in omnia Comment.

12 FRANC. ACCOLTI Opera, annotatt. hact. impressis illustrata et novis aucta. Venetiis. 1581—90. 6 tomi. 2 vol fol.

Vol. I. Comment. in I, II et V Decretal. Titulos, annotatt. Vinc. Godemini aucta et ab error. repurg. 1581. — In I et II Infortiati, cum Nic. Superantii et Bened. de Vadis adnotatt., expol. et emend. per L. P. Rhosellum. 1589.
Vol. II. Comment. in II Digesti Vet. partem, cum eorundem annotatt. 1586. — In I et II Digesti novi. 1589. — In I et II Codicis. 1589. — Index ad Comment. Accolti (auct. L. P. Rhosello). 1590.

13 PHIL. DECII Commentaria in Digestum vetus et Codicem. Cum adnotatt., cum doctiss. Jurisconsult., tum max. JAC. MENOCHII. Venet. ap. Juntas. 1609. fol.

14 JASONIS MAYNI Lectura super titulo de Actionibus cum ejusdem addition. et apostillis doctiss. vir. et BENED. DE VADIS. Mediolani. Impr. per J. Ang. Scinzenzeler, impensis J. J. et fratr. de Lignano. 1510. — JOANNIS ANDREAE Mercuriale, cum addition. NICOL. SUPERANCII. Venetiis. Impr. a. Phil. Pincio. 1504. In 1 vol. fol.

Met inschrift: „*Ex legatione mgri Henrici Theodorici*" etc., als in het *Corpus juris* van 1499.

15 JASONIS MAYNI Commentaria, cum adnotation. insign. doctorum nec non addition. JAC. MENOCHII. Venetiis. 1590. C. Indice. 9 tomi. — J. F. BONAVOGLIA, Additiones novissimae ad Jas. Mayni lecturas. Venet. ap. Juntas. 1612. — In 5 vol. fol.

Vol. I. Comment. in I et II Digesti Vet.; in I Infortiati. — Vol. II. In II Infortiati; in I et II Digesti Novi. — Vol. III. In I et II Codicis. — Vol. IV. Repertorium; Bonavogliae Additiones.

16 GUID. PAPAE Decisiones, annotation. ANT. RAMBAUDI, all., et P. MATTHAEI elucidatae. Acc. JAC. FERRERII observationes et notae V. BONETONII et J. à CRUCE. Lugd., sumpt. J. de Gabiano. 1610. fol.

17 JO. FRANC. RIPAE Opera omnia. Ed. aucta et emendata. Venet. 1602. 6 tomi. 1 vol. fol.

In I et II Infortiati. — In I et II Digesti Novi, II Digesti Veteris, I et II Codicis. — In V. ll. Decretalium, Dig. Vetus, Infort., Nov. et Cod. — In I Decretalium. — In II Decret. Acc. Tract. de peste. — Repertorium in omnia opera.

18 Formulare instrumentorum nec non Ars notariatus cum tabulis subiunctis. Paris. Franc. Regnault. 1515. 8°.

Digitized by Google

f. *Schrijvers over Romeinsch Regt, in de* 16e—18e *eeuw.*

1 GUIL. BUDAEI Annotationes in Pandectas, ad postr. autoris recognit. expressae. Ejusdem Forensia in quibus et vulgaris et vere latinae juriscons. loquendi formulae traduntur. Basil. Nic. Episcopius Jr. 1557. fol.

2 JAC. CUIACII Opera omnia, priora et posteriora. Ed. nova, emendat. et auctior, opera et cura CAR. ANN. FABROTI. Lutet. Paris. 1658. 9 tomi. 10 vol. fol.

I—III Opp. priora; IV—VIII Opp. postuma; IX Appendix.

3 EGUINARII BARONIS Opera omnia in III tomos divisa, quorum pars max. nunc pr. editur: altera auctior et emendatior (cur. FR. BALDUINO). Lutet. Paris., Mich. Vascosanus. 1562. 3 tomi. 2 vol. fol.

Vol. I. Tom. I. Commentt. ad τὰ πρῶτα Digestorum. Acc. Manualium libri et de rebus creditis. — Vol. II. Tom. II. Commentt. bipart. in Institutiones Justiniani, cum notis MART. FREHETII. — Tom. III. Commentt. ad varios Digestorum Juris Civ. tit., et ll. III. de Nobilitate.

4 FRANC. BALDUINI Commentarii in libros IV Institutionum juris Civilis et ejusdem ll. II ad Leges Romuli et Leges XII Tab. ab ipso autore denuo recogn. et locuplet. Paris. Jac. Dupuys. 1554. fol.

CAR. MOLINAEI, Opera. Zie de Afdeeling: Fransch Regt.

JAC. CONCENATII *Epitome oeconomicae artis juris civilis*, 1562. Zie *Canones SS Apostolorum*, cet. (Afdeeling: Kanoniek Regt).

5 DIDACI COVARRUVIAS *a Leyva*, Opera omnia multis in locis aucta, illustr. a CORN. BREDERODIO. Access. JOANNIS UFFELII notae. Antverp. Joa. Keerbergen. 1610. 2 tomi. 1 vol. fol.

6 JAC. MENOCHII Consilia sive Responsa. Ed. a mendis castigata. Francof. Haeredes Andr. Wecheli. 1605—16. 13 tomi. 5 vol. fol.

7 —— —— De Praesumptionibus, Conjecturis, Signis et Indiciis. Ed. aucta et emend. Colon. Agripp. Ant. Hierat. 1615. fol.

8 —— —— De Arbitrariis Judicum quaestionibus et causis. Ed. aucta et emendata. Ibidem 1615. fol.

9 —— —— De adipiscenda, retinenda et recuperanda Possessione. Item Responsa causae Finariensis, eodem auctore edita. Ed. emend. Ibid. 1614. fol.

10 FRANC. MANTICAE Vaticanae lucubrationes de tacitis et ambiguis conventionibus. Colon. Allobr. P. de la Rovière. 1615. 2 tomi. 1 vol. fol.

11 —— —— Tract. de Conjecturis ultimarum voluntatum. Edit. ab auct. recogn. et expurg. Colon. Allobr. Steph. Gamonetus. 1614. fol.

12 POMP. LIMPII Repetitiones in varias Juris Civilis leges, nuper compilatae. Acc. Index. Venetiis, sub signo Aquilae Renovantis. 1608. 8 vol. fol.

Digitized by Google

13 ANTON. TESSAURI Decisiones quas Novas S. Senatus Pedemont. inscripsit cum addition. ejusdem, ac filii G. A. TESSAURI; et FRANC. MILANENSIS Decisiones Aureae Reg. Curiae Regni Siciliae inscriptae. Hamburgi. G. L. Frobenius. 1608. fol.

14 JOAN. DEL CASTILLO SOTOMAYOR Opera omnia sive Quotidianarum Controversiarum juris tomi VIII. Lugd. Laur. Anisson et J. B. Devenet. 1658. 8 tomi. 5 vol. fol.

Tom. I de Usufructu; II, III. Variae Quaest. forenses; IV—VI de Ultim. Voluntat.; VII de Tertiis debitis Regibus Hispaniae; VIII de Alimentis.

15 CAES. LAMBERTINI, ROCHI DE CURTE, PAULI DE CITADINIS, JOAN. NICOLAI Tractatus de jure patronatus. Nunc demum in unum coll., multis in locis illustr. et locuplet., et mendis repurg. (studio PHIL. TINGHI). Lugd., sumpt. Phil. Tinghi. 1579. 3 tomi. 1 vol. fol.

AUGUST. BARBOSA, *Collectanea in Codicem Justiniani*. Zie zijne *Opera omnia* (Afdeeling: Kanoniek Regt).

16 J. DOMAT, Les Loix Civiles dans leur ordre naturel; le Droit public et Legum delectus. Nouv. éd., revue, corr. et augm. par DE HÉRICOURT et autres. Paris. 1771. 2 vol. fol.

17 ARN. VINNII Jurisprudentiae contractae sive partitionum juris civilis ll. IV. Variis observatt. illustrati. Rotterd. 1663. 4°.

18 JOH. VOET, Commentarius ad Pandectas. Ed. 4a. Hag. Com. 1723. 2 vol. fol.

19 CORN. VAN BYNKERSHOEK, Opera juridica. Lugd. Bat. 1730—44. 6 vol. 4°.

Vol. I, II. Observationes juris Romani. 1733, 35; III. Quaestiones juris privati. 1744; IV. Quaestiones juris publici. 1737; V. Opuscula varii argumenti. 1743; VI. Opera minora. 1730.

20 GER. NOODT, Opera omnia, recognita, aucta, emend., multis in locis. Acc. JOAN. BARBEYRACII histor. vitae auctoris narratio. Ed. noviss. castigatior. Lugd. Bat. 1767. 2 tomi. 1 vol. fol.

21 JAC. VOORDA, Ad Legem Falcidiam commentarius. Acc. ejusdem dissert. de Legato partitionis. Harl. 1730. 8°.

22 BAV. VOORDA, Thesium Controversarum juxta seriem Digestorum decades XXVIII. A tit. ult. Libri XXII usque ad finem libri XXVII. Acc. ejusdem Dissert. ad L. 7. § 1. D. Solut. Matrim. etc. nec non Lectionum et Interpretationum Tullianearum liber sing. Lugd. Bat. 1796. 8°.

23 H. COLLOT D'ESCURY, Specimen observatt. de Jurejurando. Gron. 1794. 8°.

J. G. HEINECCII, *Opera*. Zie de Afd. Algemeene Werken. (I. A.)

24 AUGUST. à LEYSER, Meditationes ad Pandectas. Ed. 3a. Lips. 1741—62. 11 vol. 4°.

25 Pandectae Justinianeae in novum ord. digestae, cum Legibus Cod. et Novell. quae jus Pandect. confirmant, explicant, aut abrogant. (Cur. R. J. POTHIER). Ed. nova priori correctior. Lugduni. 1782. 3 vol. fol.

R. J. POTHIER, *Oeuvres*, zie de Afd. Fransch Regt.

Digitized by Google

g. Schrijvers over Romeinsch Regt in de 19e eeuw.

1 ANT. SCHULTINGII Notae ad Digesta seu Pandectas. Edidit atque animadvers. suas adjecit NIC. SMALLENBURG. Lugd. Bat. 1804—28. 6 vol. 8°.

2 C. F. GLÜCK, Ausführliche Erläuterung der Pandekten nach Hellfeld, ein Commentar für meine Zuhörer. Erlangen. 1790—1824. 25 Th. (Buch 1—24. der Pand.) — Sach- und Gesetz-Register zu Bd. I—XIX. Erl. 1822, 23. 2 Th. 8°.

3 F. C. VON SAVIGNY, Das Recht des Besitzes. Eine civilistische Abhandlung. 5e Aufl. Giessen. 1827. 8°.

4 — — — —— System des heutigen Römischen Rechts. Berlin 1840—49. 8 Bde. — Sachen- und Quellen-Register von O. L. HEUSER. Berlin 1856. 8°.

5 — — — —— Das Obligationenrecht als Theil des heutigen Römischen Rechts. Berlin. 1851, 53. 2 Bde. 8°.

6 K. A. VON VANGEROW, Lehrbuch der Pandekten. 6e verm. und verbess. Auflage. Marburg. 1851—56. 3 Bde. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. DUITSCH REGT.

1 JAC. GRIMM, Deutsche Rechtsalterthümer. 2e Ausgabe. Gött. 1854. 8°.

2 C. F. DIECK, Literärgeschichte des Longobardischen Lehenrechts bis zum 14ten Jahrh., ihren Hauptgegenständen nach dargestellt. Halle. 1828. 8°.

3 Codex legum antiquarum, in quo continentur

Leges Wisigothorum	Lex Ripuariorum
Edictum Theodorici Regis	Lex Saxonum
Lex Burgundionum	Angliorum et Werinorum
Lex Salica	Frisionum
Lex Alamannorum	Longobardorum
Lex Baivvariorum.	Constitutiones Siculae sive Neapolitanae
Decretum Tassilonis Ducis	Capitulare Karoli M. et Hludowici Impp. etc.

Quibus acc. formulae solennes priscae public. privatorumque negotiorum. Nunc pr. editae. Et Glossarium s. Interpret. rerum vocumque diffic. et obscur. Ex bibliotheca FRID. LINDENBROGII. Francof., J. et A. Marnii. 1613. fol.

4 Lex Romana Visigothorum. Ad LXXIII libr. mss. fidem recogn., VII ejus antiquis epitomis, quae praeter II adhuc ineditae sunt, titulorum explanatione auxit, annotatione, appendic., prolegom. instruxit GUST. HAENEL. Ed. post Sichardum prima. Berolin. 1848. fol.

5 Lex Romana Burgundionum. Ex jure Romano et German. illustr. A. F. BARKOW. Gryphisw. 1826. 8°.

6 Der Sachsenspiegel, oder das Sachsische Landrecht nach der Berliner HS. v. J. 1369, nebst den verwandten Rechtsbüchern, herausgeg. von C. G. HOMEYER. Berlin. 1835—44. 3 Th. 8°.

7 G. HOMEYER, Die Stellung des Sachsenspiegels zum Schwabenspiegel. Berlin 1853. 8°.

8 JOH. SCHILTER, Codex juris Alemannici feudalis, cum commentt. Ed. 2a auctior et emendat. c. praefat. J. G. SCHERTZII. Argentor. 1728. fol. Cum fig.

9 BENED. CARPZOVII Responsa juris Electoralia in Saxon. Supr. Appellationum Judicio et Scabin. Lipsiensi ad quaest. in schola doct. dubias lata, collecta etc. Lipsiae 1670. fol.

10 —— —— Commentarius in Legem Regiam Germanorum s. Capitulationem Imperatoriam. Francof. et Lips. 1677. fol.

11 —— —— Processus juris in Foro Saxonico usu ac observ. comprobatus. Jenae 1690. fol.

12 —— —— Opus Decisionum illustr. Saxonicarum, causas et quaestiones forenses exhibens. Lips. et Francof. 1690. fol.

Digitized by Google

13 BENED. CARPZOVII Jurisprudentia Forensis Romano-Saxonica, revisa ab ANDR. MYLIO. Lips. et Francof. 1694. fol.

14 —— —— Jurisprudentia Ecclesiastica seu Consistorialis, rerum et quaest. in Saxon. Senatu Ecclesiast. et Consist. decis. definitiones exhibens. Lips. 1695. fol.

15 —— —— Practica nova Imper. Saxonica rerum Criminalium, quaestionum fere universarum decisiones exhibens. Lips. et Francof. 2 tomi. 1 vol. 1695. fol.

16 Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten. Unveränderter Abdruck der Ausgabe von 1821. Berlin 1835. 2 Th. Mit Register. 5 Bde. 8°.

Digitized by Google

D. FRANSCH REGT.

1 J. J. RAEPSAET, Analyse historique et critique de l'origine et des progrès des droits civils, politiques et religieux des Belges et Gaulois sous les périodes Gauloise, Romaine, Franque, féodale et coutumière. Gand 1824—25. 2 tom. 8°.

2 —— —— Oeuvres complètes, revues, corr. et augm. par l'auteur, suivies de ses Oeuvres postumes. Mons, Gand, etc. 1838—40. 6 tom. 8°.

3 M. F. LAFERRIÈRE, Histoire du droit Français, précéd. d'une introduction sur le droit civil de Rome. Tôme I—IV. Paris. 1852—53. 8°.

4 A. J. SWART, De Napoleonte Legislatore et jurisconsulto. Amst. 1838. 8°.

5 Capitularia Regum Francorum. Add. sunt MARCULFI Monachi et all. formulae veteres et notae doctiss. virorum. STEPH. BALUZIUS in unum collegit, ad Codd. mss. emend., notis illustr. Nova editio auct. et emend., cur. P. DE CHINIAC. Paris. 1780. 2 vol. fol.

6 Code du Roy Henry III, Roy de France et de Pologne, redigé par BARN. BRISSON. 4e édit., revue, augm. et illust. par L. CHARONDAS LE CARON. Paris J. Houzé. 1615. fol.

7 B. D'ARGENTRÉ, Commentarii in patrias Britonum leges seu Consuetudines generales Ducatus Britanniae. In luc. ed. cura et stud. C. D'ARGENTRÉ. Ed. 5a emend., aucta. Paris. Vid. N. Buon. 1640. — Coustumes generales du pays et duché de Bretagne, réform. en l'an 1580. Aitiologia, s. ratiocinatio de reformandis causis, auct. B. D'ARGENTRÉ. Ibid. 1640. fol.

8 CAR. MOLINAEI Opera quae extant omnia. Nunc pr. simul typis commissa mendisque purgata. Paris. S. Cramoisy. 1612. 3 tom. fol.

9 ANT. FABER, Codex Fabrianus definitionum forensium et rerum in S. Sabaudiae Senatu tractatarum. Genevae, P. Chouët. 1659. fol.

10 H. F. D'AGUESSEAU, Oeuvres. Paris 1787—89. 13 vol. 4°.

11 R. J. POTHIER, Oeuvres complètes, augmentées de tables, précéd. de l'éloge histor. de Pothier par LE TROSNE. Paris. 1844. 19 tom. 8°.

12 Codes de l'Empire Français. 1°. Code Napoléon. 2°. Code de Procédure. 3°. Code de Commerce. 4°. Code Criminel. 5°. Code Pénal. 2e Ed. Paris 1811. 8°.

13 Code Napoleon, à laq. on a ajouté les Lois Transitoires et une table analyt. et rais. des matières. Ed. stéréot. Paris. 1810. 12°.

Digitized by Google

14 Collection des lois Françaises, actuellement en vigueur dans l'Empire, et déclarées exécut. dans les Départ. de la Hollande, etc. Mises en ordre et conferées entre elles, avec des Tables chronol. et alphabét. par L. RONDONNEAU. Paris. 1811. 6 tom. 8°.

15 J. DE MALEVILLE, Analyse raisonnée de la discussion du Code Civil au Conseil d'Etat. 2e édit. Paris 1807. 4 tom. 8°.

16 K. S. ZACHARIÄ, Handbuch des Französischen Civilrechts. 2e Aufl. Heidelb. 1811—12. 4 Bde. 8°.

17 TROPLONG, Le Droit civil expliqué suivant l'ordre du Code. Edition augmentée en Belgique, de la législation et de la jurisprudence Belges et mise en rapport avec les éditions du pays. Bruxelles. 1836—50. 11 vol. 8°.

I, II. Du Contrat de Mariage et des droits respectifs des époux.
III. De la Vente.
IV. De l'Echange et du Louage.
V. Du Contrat de Societé.
VI. Du Prêt, du Dépot et du Séquestre, et des Contrats alléatoires.
VII. Du Mandat, du Cautionnement et des Transactions.
VIII. De la Contrainte par corps en matière civile et de commerce du Nantissement, du gage et de l'antichrèse.
IX, X. Des Privilèges et Hypothèques. 2 vol.
XI. De la Prescription.

18 ——— Droit civil expliqué. Des Donations entre vifs et des Testaments ou Commentaire du Titre II du Livre III du Code Napoleon. Paris. 1855. 4 vol. 8°.

Van dit gedeelte van het voorgaande werk bestaat geene Belgische uitgave.

19 V. MARCADÉ, Explication théor. et prat. du Code Napoléon, cont. l'analyse crit. des auteurs et de la jurisprudence, et un traité rés. après le comment. de chaque titre; continué par P. PONT. Tome I—VI (art. 1—1831) 5e éd. augm.; VIII (2092—2281.) Par. 1855—56. 8o.

20 C. DEMOLOMBE, Cours de Code Napoléon. Paris 1854—56. 12 tom. 8°.

I. De la publication, des effets et de l'application des lois en genéral; — De la jouissance et de la privation des droits civils; — Des actes de l'état civil; — Du domicile.
II. De l'absence.
III, IV. Du mariage et de la séparation de corps.
V. De la paternité et de la filiation.
VI. De l'adoption et de la tutelle officieuse; — De la puissance paternelle.
VII, VIII. De la minorité, de la tutelle et de l'émancipation; De la majorité; — De l'interdiction et du conseil judiciaire; — Des individus placés dans un établissement public ou privé d'aliénés.
IX, X. De la distinction des biens; — De la propriété; — De l'usufruit de l'usage et de l'habitation.
XI, XII. Traité des servitudes ou services fonciers.

Digitized by Google

E. NEDERLANDSCH REGT.

a. *Inleiding, Geschiedenis.*

1 Verhandelingen ter nasporinge van de Wetten en Gesteldheid onzes Vaderlands; waar bij gevoegd zijn eenige Analecta tot dezelve betrekkelijk. Door een Genootschap te Groningen *Pro excolendo jure patrio.* Groningen. 1773—1846. 6 dln. 8°.

Vergelijk de Afdeeling: Geschiedenis van het Nederlandsche Staatsregt.

2 H. C. Cras, Orat. qua perfecti Jurisconsulti forma in Hug. Grotio spectatur. Amst. 1776. 4°.

3 C. H. Vonk, Orat. in funere Joan. van den Broeck. Amst. 1739. 4°.

4 P. Burmanni Jris., Orat. fun. in obitum Corn. Sieben. Amst. 1743. 4°

5 Eloge de M. l'Avocat Noordkerk. Amst. 1771. 4°.

6 M. C. van Hall, Joan. van der Linden en J. D. Meyer als regtsgeleerden herinnerd. Amst. 1853. 8°.

7 — — — —— Jan Bondt en diens vader Nic. Bondt herinnerd. Amst. 1845. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

b. *Nederlandsch Regt vóór de wetgeving van* 1837.

Placcaat- en Charterboeken, Landrechten, Costumen, Keuren, Handvesten, zie de Afd. *Nederlandsch Staatsregt.*

1 Instructie ende onderwijs in materie van Rechte, om verstandt te hebben vander Practijcke inden ghescreuen Rechten, naer stijle der Camere vanden Rade in Vlaenderen. Thantw. by Hans de Laet. 1557. — PHIL. WIELANT, Tractaet van den Leenrechten nae de Houen van Vlaenderen, metgaders de diensten daer toe staende. Ald. 1557. In 1 bd. 8°.

2 CORN. NEOSTADII Curiae Hollandiae, Selandiae et West-Frisiae Decisiones, tam Supremae, quam Provincialis, jam denuo ab A. de H. recogn. et auctae. Lugd. Bat., B. et A. Elzevier. 1627. —*Ejusdem* De feudi juris scripti Hollandici, Westfrisisique successione. Nec non Observationum feudisticarum decas I ex rebus judic. Curiae feudalis Hollandiae, Zelandiae, Frisiaeque selectae. Lugd. Bat., ex offic. Elzevir. 1620. In 1 vol. 4°.

3 FRED. à SANDE, Commentar. in Gelriae et Zutphaniae Consuetudines feudales. Ed. 2a recogn. Arnh. 1637. 4°.

4 C. H. TROTZ, Orat. pro feudis patriis, praecip. ad exemplum Zutphaniensium fundatis. Traj. 1758. 4°.

5 PAULI CHRISTINAEI Practicarum Quaestionum rerumque in Supr. Belgarum curiis actarum Decisiones. Tertio emend. et auct. studio SEBAST. DE CHRISTYNEN, ejusdem filii. Antverp., Verdussen. 1661. 6 tomi. 3 vol. fol.

6 PIETER BORT, Alle de Wercken, begrepen in 6 Tractaten, waerin in 't breede verhandelt werden I Het Hollandts Leen-recht, II Proced. in Criminele Saken, III De Domeynen van Hollandt, IV De Hooge en Ambachts-Heerlijckheden, V Complaincte, ende VI d' Arresten. (Uitgeg. door J. D. VAN ALPHEN). Den 2den druck van veel fouten gesuyvert enz. Leyden. 1702. fol.

7 —— —— De Nagelate Werken, vervatt. allerhande Observatien, Advysen enz. Utrecht. 1745. fol.

8 JOAN. et FRED. à SANDE, Opera omnia juridica. Ed. ult. continens, praeter additiones et elucidatt. LAMB. GORIS, ARN. SCHOTANI et aliorum, novam et plenariam continuat. additt. ad ll. Definitionum Frisicarum, quas JOACH. BURGERS libro tertio interruptas reliquerat. Stud. ac lab. L. F. CHRISTYN. Brux. 1721. fol.

9 Consultatien, Advysen en Advertissementen, gegeven en geschreven by verscheide treffelyke Rechts-geleerden in Holland en elders. Desen druk nu van nieus oversien, vermeerderd en verbetert; daer en boven is het geheele *Amsterdamse Derde Deel* hier nu ook ingevoegd. Amst. en Utrecht. 1768 (1736—68). 6 dln. 4°.

10 Kort Begryp van de Ses Deelen der Hollandse Consultatien en Advysen. De laatsten druk, merkelyk verbeetert. Amst. 1740. 4°.

Digitized by Google

11 Nieuwe Hollandsche Consultatien, Advertissementen van Regten, Memorien, en andere Schrifturen van voorname Regtsgeleerden, by een verzamelt door GER. DE HAAS. 's Gravenh. 1741. 4°.

12 Vervolg op de Hollandsche Consultatien en Advysen, door voornaame zoo Hollandsche als Zeeuwsche en andere Rechtsgeleerden. Amst. 1780—82. 2 dln. 4°.

13 Aantekeningen en Byvoegzelen op de Consultatien, Advysen enz. bekent onder de naam van de *Hollandsche Advysen*, uitgeg. door J. J. VAN HASSELT. Nymegen 1780—83. 4 dln. in 2 bdn. 4°.

14 Utrechtsche Consultatien, dat is decisoire ende andere Advysen, Instructien, ende Advertissementen van Rechten, gegeven ende gemaeckt by de vermaertste Rechts-geleerden van Utrecht. (Dl. I, II verzameld door RUD. VAN ZYLL en Dl. III door LAUR. VAN LANCKEREN). Utrecht. 1695—1700. 3 dln. 4°.

15 Overysselsch Advysboek, behelz. merkwaardige zo consultatoire als decisoire advysen en sententien van veele voornaame Rechtsgeleerden in Overyssel. By een verzamelt en met registers voorzien door L. C. H. STRUBBERG. Campen. 1784—94. 4 dln. 4°.

16 J. L. HUBER, De feminarum conditione sec. vetus jus Frisiacum. Traj. 1830. 8°.

17 HENR. BROUWER, De Jure Connubiorum apud Batavos recepto ll. II. Amst. 1665. 4°.

18 W. H. VAN HEURN, De Jure matrimoniali sec. vet. Consuetudines Sylvaducenses. Sylvaed. 1825. 8°.

19 J. J. LOKE, De Costumen van Breda aangaande de Huwelijksgemeenschap. Breda. 1856. 8°.

20 I. J. M. LAURILLARD, Het Devolutie-regt in het Hertogdom Brabant. Leyden. 1855. 8°.

21 E. BERGSMA, Over de Weeskamers, zoo als die vroeger in Holland en Zeeland bestonden. Utr. 1855.

Wetten en Decreten van het Staatsbewind der Bataafsche Republiek. Zie de Afd. *Nederlandsch Staatsregt*.

22 Stukken door de Commissie tot het ontwerpen van een algemeen Burgerlijk en Lijfstraffelijk Wetboek, overgeg. aan het Staatsbewind der Bataafsche Republiek. Den Haag. 1804. fol.

Geschenk van Prof. H. C. Cras, lid der Commissie.

23 Koninklijke Courant. 1809. N°. 96 (24 van Grasmaand). Met 14 Bijvoegsels. Behelzende het Wetboek Napoleon, ingerigt voor het Koningrijk Holland. fol.

24 Verzameling van Gewijsden van het Hoog Geregtshof te 's Gravenhage, door W. Y. VAN HAMELSVELD. Vervolgd door P. VAN HAMELSVELD. 1814—21. Dl. I—V. 2. Delft. 1827—36. — 1823—27. Delft, 1836—35. 6 dln. 8°.

Digitized by Google

c. *Wetgeving van 1837 en later Nederlandsch regt.*

1 Nederlandsche Wetboeken. Officiële uitgave. 's Gravenh. 1837 —38. 7 stn. 8°.

2 De Nederlandsche Wetboeken, benevens de Grondwet en eenige andere wetten, besluiten en reglementen, met opgave der schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche wetsbepalingen, voorzien van een alphab. register, uitgeg. onder toezigt van A. OUDEMAN. 2e druk, op nieuw vermeerderd. Gron. 1855. 8°.

3 A. QUAESTIUS, Comparatio Codicis Civilis Neerlandi 1837 cum. Cod. Civ. Neerl. 1830. Lugd. Bat. 1839. 8°.

4 Nederlandsche Pandecten of Verzameling van wetten in het Koningrijk der Nederlanden, door W. Y. VAN HAMELSVELD, voortgezet door P. SIMONS. Delft, Amst., 1827—44. 10 dln. 13 stn. 8°.

Het 2e deels 2e stuk van dit werk is nooit verschenen.

5 Verzameling van Wetten en besluiten, voorkomende in het Staatsblad van het Kon. der Nederlanden, welke op den 1 Oct. 1838 nog in werking waren, met bijvoeging der Grondwet, enz. uitgeg. door W. J. C. VAN HASSELT. Amst. 1838—44. 11 dln. Met Bijvoegsel bevattende de Besluiten omtr. Naamlooze Maatschappijen. Amst. 1840; en: Register van 1813—40. Ald. 1840. 8°.

6 De Indische Wetboeken. Met alphab. Register. Zalt-Bommel. 1847—48. 2 dln. 16°.

7 J. G. ROCHUSSEN, De causis cur in nonn. capit. praecip. differat Codex Civilis Indo-Neerland. a Cod. Civ. nostro. Traj. 1853. 8°.

8 J. P. METMAN, De nonnullis locis in quibus differat methodus procedendi in foro civili ex Cod. Indo-Neerlandico a Codice nostro. Roterod. 1855. 8°.

9 J. VAN HALL, Handleiding tot de beoefening van het Burgerlijk Regt in Nederland. 1e—3e stuk. Amst. 1851—56. 8°.

10 G. DIEPHUIS, Het Nederlandsch Burgerlijk Regt, naar de volgorde van het Burgerlijk Wetboek. 2e herz. druk. Gron. 1856 vv. 9 dln. 8°.

11 J. D. MEIJER, Consultatien (uitgeg. door A. D. MEIJER). Amst. 1842. 8°.

Digitized by Google

12 Vragen van Nederlandsch Regt, beantw. door eenige Amsterdamsche Regts-beoefenaars. Eerste en Tweede Verzameling. Amst. 1849, 53. 2 dln. 8°.

13 F. A. J. VAN LANSCHOT, Stichtingen als Rechtspersonen beschouwd. Leyden. 1856. 8°.

14 C. E. VAILLANT, Handboek voor den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand. Bewerkt volgens het Nederl. Burgerlijk Wetboek enz. 's Gravenh. en Amst. 1838. 8°.

15 H. E. TOE LAER, Vergelijking tusschen de wetsbepalingen omtrent het Notaris-ambt, volgens het Groot Placaet-boek met de Wet van 9 Julij 1842. Amst. 1856. 8°.

Digitized by Google

III. Handels- en Zeeregt.

1 H. C. Cras, Orat. de prudentia civili in promovenda mercatura. Amst. 1771. 4°.

2 Joh. Marquardi de Jure Mercatorum et Commerciorum singul., ll. IV. Acc. in fine Privileg. Constitut., Statut., Factorum etc. exemplaria, partim nunquam publ. visa. Francof. 1662. fol.

Onder de oorspr. stukken, in het bijvoegsel gedrukt, vindt men o. a. die over de Zweedsche Handels-Compagnie, door den Nederlander Willem Usselinx opgericht, en andere stukken voor den Nederlandschen handel belangrijk.

3 Benev. Stracchae De Mercatura, Cambiis, Sponsionibus, Creditoribus etc. decisiones et tractatus varii. Acc. ejusdem de Assecurationibus, Proxenetis et Proxeneticis. Amst., Schipper. 1669. fol.

4 J. Phoonsen, Wissel-styl tot Amsterdam. Mitsg. Ordonnantien, Willekeuren, en Reglementen van Wisselen tot Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen, Lions, Hamburg, enz. Amst. 1716. 8°.

5 Is. le Long, Vervolg van de Wissel-styl tot Amsterdam. Amst. 1729. 8°.

6 J. L. Uhl, Frankforter Wissel-Responsa, of Gewysdens. Uit het Hoogd. vertaalt door Is. le Long. Amst. 1750. 2 dln. 8°.

7 Resolutie en Placaat op den ophef van de Convoyen en Licenten, mitsg. de lyste van de inkoomende en uitgaande regten. 's Gravenh. 1725. 4°.

8 Nieuwe Ordonnantie voor de makelaars binnen de Stad Amstelredam, gearrest. den 26 Jan. 1746. Amst. 1765. — Nieuwe Lyste van Courtagie voor de makelaars der Stad Amstelredam, gearrest. den 28 Jan. 1747. Amst. 1770. — In 1 dl. 4°.

9 Betrachtungen üb. das Recht bey der Bezahlung in veränderten Münzen. Braunschw. 1764. 4°.

10 Verzameling van Casus Positien, Voorstellingen en Declaratien, betr. tot voorvallende omstandigheden in den Koophandel, van tijd tot tijd binnen deeze stad beoordeeld en ondertekend. Amst. 1793, 1804. 2 stn. 8°.

11 P. Blussé, Historia nov. legum de mercatus commercio externo et navigatione, ab a°. 1822 in M. Britannia latarum. Dordr. 1835. 8°.

12 D. A. Portielje en S. Vissering, Geschiedenis der Tariefs-hervorming in Engeland. Amst. 1847. 8°.

Digitized by Google

13 S. VISSERING, Het Wisselregt der 19e eeuw, naar aanl. van de *Allgemeine Deutsche Wechsel-Ordnung*, onderzocht en vergeleken. (Met den oorspr. tekst der *Wechsel-Ordnung* als bijlage). Amst. 1850. 8°.

14 G. A. C. DE JONGE, Historia juris mercatorii Belgii Septentrion. usque ad annum 1811, quo jus francicum apud nos fuit introductum. Lugd. Bat. 1842. 8°.

15 Code de Commerce. Wetboek van den Koophandel. Officieele uitgave. (Met Register.) Amst. 1811. 8°.

16 D. HOOFT Jz., Verzameling van Advyzen over het Wetboek van Koophandel voor het Kon. der Nederlanden, uitgebr. in de Vergad. van de Tweede Kamer dar Staten-Generaal, in de zitting van 1825—26. Amst. 1826. 8°.

17 (H. F. OSIANDER), Beleuchtung des Kampfes über Handelsfreiheit und Verbotsystem in den Niederlanden, gegründet auf eine Darstellung des Getreidehandels und der allgem. Handelsverhältnisse. Amst. 1828. 8°.

18 P. L. MOLL, De Nederlandsche en Belgische Wetgevingen betrekkelijk het Accoord onderling vergeleken. Leyden 1856. 8°.

19 Manuel des Fabricans et Marchands de Cartes à jouer, cont. les Lois, Décrets et Instructions sur la fabrication des cartes, leur vente etc. Recueillis et mis en ordre par L. RONDONNEAU. Paris 1809. 8°.

20 Manuel des Propriétaires et des Marchands de Boissons, cont. les Lois et Décrets sur les Vins, Eaux de vie, Cidres etc. Recueillis et mis en ordre par L. RONDONNEAU. Paris. 1809. 8°.

21 GRÜN et JOLIAT, Traité des Assurances terrestres et de l'assurance sur la vie des hommes, suivi d'un appendice renf. les statuts des princip. Compagnies Françaises d'Assurance, et les polices des princip. Compagnies Françaises et étrangères. Paris. 1828. 8°.

22 EUG. PERSIL, Traité des Assurances terrestres suivi des Statuts de diverses Compagnies d'Assurance. Paris. 1835. 8°.

23 Collection de Lois Maritimes antérieures au 18e siècle, par J. M. PARDESSUS. Paris. 1828—45. 6 tom. 4°.

24 Il Consolato del Mare, cet. Het Consulaat van de Zee, waar in begreepen zyn alle de Keuren, en Ordonnantien by de Ouden gemaakt, aangaande alderly gevallen des Koophandels en Zeevaart. Nieulyks uyt het Italiaans vertaalt (met de Ital. tekst) en doorgaans na het origineel Catalaans verbetert, verklaart en met een nieuw register voorsien (door ABR. WESTERVEEN). Leyden. 1704. 4°.

25 Consulat de la Mer ou Pandectes du droit Commercial et Maritime. Traduit du Catalan en Français, d'après l'éd. orig. de Barcelonne 1494, par P. B. BOUCHER. Paris. 1808. 2 tom. 8°.

Digitized by Google

26 S. Wildschut, De Consulatu maris, antiquiss. et uberr. juris maritimi hodierni fonte. Amst. 1844. 8°.

27 Schips-Rechten ende Ordonnantien. Gheordonneert ende gemaect inde Vergad. van de Hanze-steden binnen Lubeke, in den jare ons H. 1591. Ghedruckt in ... Lubeck, door Asswerum Kröger. 1592. — Ordonnantie, ghemaeckt by Bailliu, Burghm. enz. van Middelburgh op t' stuck van Asseurantien. Middelb. voor Bernaert Langhenesse. 1600. In 1 st. 4°.

28 Nederlants See-rechten, Avaryen en Bodemeryen, begrepen in de gemeene Costumen van der See, de Placcaten van Keiser Karel V. 1551 en Kon. Filips II. 1563: 't Tractaet van Q. Weytsen van de Nederl. Avaryen: ende daerenb. eene Verhand. nop. het Recht der Holl. Bodemeryen. Verklaerd met aenteik. en bylagen, door Adr. Verwer. De 3e druk, vermeerd. en verbeterd. Amst. 1730. 4°.

29 T. van Glins, Aenmerckingen ende Bedenckingen over de Zeerechten, uyt het Placcaet van Koninck Philips uytgeg. den 31 Oct. 1563. Amst. 1727. 4°.

30 Zee-rechten, inhoud. dat Water-recht, gemaakt in Wisbuy, de Zeerechten van Keyser Karel en Kon. Philippus III. de Schipsrechten, gemaakt by de Oude Anzee-Steeden enz., en het Tractaat van Avaryen, gemaakt by Quintyn Weytsen. Amst. 1740. 4°.

31 Algemeene Verhandeling van de Heerschappye der Zee en een compleet lichaam van de Zee-rechten. Uit het Engels vertaald door P. le Clercq. Amst. 1757. 4°.

32 J. J. Abbink, Het Zee-regt en de Zee-Assurantiewetten aller Volken. Amst. 1847—53. 3 dln. 8°.

33 Scriptorum de Jure Nautico et Maritimo fasciculus, J. F. Stypmanni jus maritimum et nauticam, R. Kuricke de adsecurationibus diatr. et Jo. Loccenii jus maritimum complexus. Praefat. praemisit J. G. Heineccius. Halae 1740. 4°.

34 P. Peckii, Ad rem Nauticam pertinentes Commentarii. Quibus nunc acc. notae Arn. Vinnii. Item Jus navale Rhodiorum Graec.-Lat. Lugd. Bat. 1647. 8°.

35 Franc. Rocci, De Navibus et Naulo. Item de Assecurationibus notabilia. Acc. ejusdem selecta responsa. Ed. emend. (Ed. Abr. Westerveen). Ultraj. 1710. 8°.

36 R. Valin, Commentaire sur l'Ordonnance de Marine d'Amsterdam 1681. La Rochelle. 1776. 2 vol. 4°.

37 D. A. Azuni, Droit Maritime de l'Europe. Paris. 1805. 2 tom. 8°.

38 Boulay-Paty, Cours de Droit Commercial Maritime, d'après les principes et suivant l'ordre du Code de Commerce. Brux. 1838. 2 tom. 1 vol. 8°.

39 A. de Pistoye et Ch. Duverdy, Traité des Prises Maritimes dans lequel on a refondu en partie le Traité de Valin en l'appropriant à la legislation nouvelle. Paris. 1855. 2 tom. 8°.

Digitized by Google

40 Engelands Wereldhandel. Verslag der Commissie van Onderzoek uit het Engelsche Parlement omtrent de gepastheid en de werking van de Scheepvaartwetten. Uit het Eng. vertaald, onder toezigt van L. VAN VLIET. 's Grav. 1849—53. 6 dln. 7 stn. 8°.

41 G. DE CLERCQ, De Hervorming der Engelsche Scheepvaartwetten. Amst. 1850. 8°.

42 CH. (ABBOTT) Lord TENTERDEN, A Treatise of the law relat. to Merchant Ships and Seamen. 8th. edition, by W. SHEE. 7th. Amer. edition, with the notes of STORY and additional adnotations by J. C. PERKINS. Boston. 1854. 8°.

43 M. VAS DIAS, De Nederlandsche Scheepvaartwetgeving geschiedkundig toegelicht door het verhandelde zoo in als buiten de Kamers der Staten-Generaal. Rotterd. 1851, 52. 2 dln. 8°.

44 L. J. H. BOUMAN, Proeve over Collisie van Schepen. Rott. 1855. 8°.

F. F. KARSEBOOM, *De navium detentione.* Zie de Afd. Volkenregt.

45 W. A. J. SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, Academisch Proefschrift over de Noodhaven. Utrecht. 1855. 8°.

46 J. L. WOLTERBEEK, Proeve eener geschiedenis der Scheepvaartwetgeving op den Rijn. Amst. 1854. 8°.

47 JAC. VAN HALL, Diss. hist.-jurid. de Magistro navis. Amst. 1822. 2 fasc. 8°.

48 J. WERTHEIM Jz., Verhand. over het Nederlandsch Consulaat-regt. Utrecht. 1851. 8°.

49 EMERIGON, Traité des Assurances et des Contrats à la Grosse. Conféré et mis en rapport avec le nouveau Code de Commerce et la Jurisprudence, suivi d'un Vocabulaire des termes de Marine et des noms de chaque partie d'un navire, par P. S. BOULAY-PATY. Nouv. édition. Rennes. 1827. 2 vol. 4°.

50 C. LEMONNIER, Commentaire sur les principales polices d'Assurance Maritime usitées en France. Paris. 1843. 2 tom. 8°.

51 JOS. ARNOULD, A Treatise on the Law of Marine Insurance and Average, with references to the American cases, and the later continental authorities. London. 1848. 2 vol. 8°.

52 Verzameling tot waarschouwinge voor de Nakomelinge van alle de Projecten en Conditien van de Compagnien van Assurantie, Commercie en Navigatie, etc. Zoo wel die in gebruyk zyn gebragt, als die door de Heeren Staten en Magistraten van eenige Provintien en Steden zyn verworpen, enz. 'sGravenh. 1721. 2 dln. In 1 bd. 4°.

53 M. MEES, Over Zeeverzekering op behouden varen. Rotterd. 1854. 8°.

Digitized by Google

54 P. SANDERUS, Beredeneerd Vertoog over de vorderingen van contributie, op de eigenaars, afladers, of geconsigneerden van verlorene goederen, als Avarye-grosse, over schip en lading. Amst. 1802. 8°.

55 J. H. VERBEEK, De bevoegdheid van den Schipper, om buiten 's lands geld op bodemerij op te nemen. Amst. 1856. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

IV. Staats- en Regeringsregt.

A. INLEIDING; PHILOSOPHIE VAN HET PUBLIEK REGT; GESCHIEDENIS.

SELDEN, PUFENDORF, WOLF, de jure naturae et gentium. Zie de Afd. Volkenregt (VII).

1 DIEGO SORIA DE CRISPAN, Philosophie du Droit Public, Suivie d'un traité du droit constitutionnel. Trad. de l'Italien. 3e éd. Brux. 1854. 9 tom. 8°.

2 J. A. H. MICHIELS VAN KESSENICH, Le Droit public d'après les leçons de P. J. DESTRIVEAUX tenues en 1822 à 23. Rurem. 1853. 8°.

3 G. J. B. BESIER, De Legum fundamentalium indole et ambitu. Traj. 1849. 8°.

4 S. A. VENING MEINESZ, Geschiedenis der Staatsregterlijke bepalingen betrekkelijk de vervaardiging van wetten en algemeene beginselen die hierbij behooren te gelden. Amst. 1856. 8°.

5 W. C. K. EVERTSEN DE JONGE, Disput. de delictis contra Rempublicam admissis ac praecipue de horum maleficiorum conatu. Traj. 1845. 2 vol. 8°.

6 C. STAR NUMAN, Diatribe in Nic. Machiavelli opusculum *Del Principe*. Traj. 1823. 2 fasc. 8°.

7 (INNOC. GENTILLET), Commentariorum de regno aut quovis principatu recte et tranquille administrando ll. III. Adversus Nic. Machiavellum. S. l. 1578. 12°.

8 (PHIL. MORNAY), Vindiciae contra tyrannos s. de principis in populum, populique in principem legit. potestate, Stephano Juno Bruto Celta auctore. 1589. 8°.

9 H. C. A. THIEME, De opusculo: *Vindiciae contra tyrannos* cet. Gron. 1852. 8°.

10 E. J. H. BORRET, De Summi Imperii civilis origine et natura, deque variis ejusdem formis, praes. de Monarchia. Lugd. Bat. 1839. 8°.

11 J. HEEMSKERK A.FIL., De Montesquivio. Amst. 1839. 2 fasc. in 1 vol. 8°.

12 H. H. TELS, De jure publico usque ad Ulr. Huberum, et de meritis Ulr. Huberi in jus publicum universale. Lugd. Bat. 1838. 2 fasc. 1 vol. 8°.

Digitized by Google

13 P. P. VAN BOSSE, De regiminis municipalis origine, progressu et praes. conditione in Francia, Germania et patria nostra. Amst. 1834. 8°.

14 J. D. MEIJER, Esprit, Origine et Progrès des Institutions judiciaires des principaux pays de l'Europe. la Haye 1819—23. 6 tom. 8°.

Digitized by Google

B. NEDERLANDSCH STAATS- EN REGERINGSREGT.

a. *In het algemeen: Geschiedenis, Letterkunde.*

1 A. Kluit, Primae lineae Collegii diplomat.-histor.-politici sistentes vetus jus publicum Belgicum historice enarr. et ex antiq. monum. et vet. aevi diplomat. illustr. Lugd. Bat. 1780. 8°.

2 Hugo de Groot, Tractaet vande Oudtheydt vande Batavische, nu Hollantsche Republique. Den 3den Druck. Haerlem, Th. Fonteyn. 1651. 4°.

P. de la Court, Geschriften over het Staatsbestuur van Holland. Zie de Hoofdafd.: Geschiedenis.

3 Ger. van Loon, Beschryving der Aloude Regeeringswyze van Holland. Leiden 1744—50. 5 dln. 8°.

4 Sim. van Slingelandt, Staatkundige Geschriften (over de Regering van Holland, enz.) Amst. 1784—85. 4 dln. 8°.

5 F. W. Pestel, Commentarii de Republica Batava. Ed. nova recogn. et auctior. Lugd. Bat. 1795. 2 vol. 3 ptes. 8°.

6 A. Kluit, Historie der Hollandsche Staatsregering tot 1795. Met vele onuitgegeven Bijlagen. Amst. 1802—5. 5 dln. 8°.

Verhandelingen ter nasporinge van de Wetten en Gesteldheid onzes Vaderlands, door het Genootschap *Pro excolendo jure patrio* te Groningen. Zie de Afd.: Geschiedenis van het Nederlandsch Regt (II. E. a.)

7 S. H. van Idsinga, Het Staats-recht der Vereen. Nederlanden, vertoond volg. de Geschiedenissen der stad Groningen onder de Bissch. van Utrecht en volg. Princen, van 't midden der XI tot het einde der XVI eeuw. Leeuw. 1758, 65. 2 dln. fol.

8 A. Ypey en H. O. Feith, Oudheden van het Gooregt en Groningen, ontleend uit den Giftbrief van Hendrik I aan de St. Maartenskerk van Utrecht van 1040. Gron. 1836. 8°.

9 L. P. Gachard, Mémoire sur la composition et les attributions des anciens Etats de Brabant. (Brux. 1842.) 4°.

10 J. L. van Hees, De Nobilibus ac Urbium delegatis, sub Comitum Hollandiae regimine ordines constituentibus. Traj. 1829. 8°.

11 F. G. A. Beelaerts van Blokland, Historia Ordinum Generalium Belgii sub Carolo V. Lugd. Bat. 1836. 8°.

Digitized by Google

12 J. H. F. VAN EWYCK, De primordiis Concilii Status a Carolo Vordinati. Traj. 1845. 8°.

13 G. A. DE MEESTER, De Judiciis Gelriae tempore Reipubl. Provinc. unitarum. Lugd. Bat. 1841. 8°.

14 F. L. SCHLINGEMANN, De Judiciis Trans-isalaniae tempore Reipubl. Provinc. Unitarum. Lugd. Bat. 1839. 8°.

15 J. C. BYSTERBOS, Animadvers. de Ordinibus Transisalaniae. Schoonhov. 1839. 8°.

16 C. A. J. BEELAERTS VAN BLOKLAND, Historia Collegii Consiliariorum Commissorum *(Gecommitteerde Raden)* in Hollandia et Westfrisia. Lugd. Bat. 1838. 8°.

17 D'Instructie van den Hove van Hollandt, Zeelandt, ende Vrieslandt. Gheordonn. in 1531. Nu oversien ende gheannoteert. 's Gravenh. 1616. — Nieuwe Ordonn. oft Ampliatie van de Instructie van den Hove van Hollandt. Ald. 1615. — Ordonnantie ende Instructie van den Hoogen Raedt van Appel in Hollandt. Ald. 1613. — Met eenige andere daartoe behoorende Ordonnantien enz. Ald. 1605—18. In 1 bd. 4°.

18 G. QUARLES VAN UFFORD, Historia Institutionis Curiae Supr. in Hollandia et Zeelandia. Lugd. Bat. 1836. 8°.

19 J. M. VAN BEYMA, Historia Curiae Frisicae ab ejus ortu ad Sec. XVI exitum. Lugd. Bat. 1835. 8°.

20 J. H. BEUCKER ANDREAE, De Origine Juris Municipalis Frisici. Traj. 1840. 8°.

21 G. T. RENDORP, De origine et progressu juris in Kennemerlandia. Lugd. Bat. 1851. 8°.

22 C. E. OVERGAAUW PENNIS, De institutis administrandae civitatis Delfensis. Lugd. Bat. 1840. 8°.

23 G. N. DE STOPPELAAR, De civitate Medioburgensi, ejusque procurandae ratione variis tempor. Lugd. Bat. 1848. 8°.

24 C. J. VAN BERESTEYN, De jurisdictione civ. et crimin. Scabinorum Sylvaducensium. Sylvaeduc. 1845. 8°.

25 J. L. DE BRUYN KOPS, De origine ac juribus pristini Concilii Urbani in civitat. quibusdam patriae nostrae. Lugd. Bat. 1847. 8°.

26 E. DE WENDT VAN SYTZAMA, Diss. histor. de jure suffragandi in Frisia. Traj. 1841. 8°.

27 G. H. s' JACOB, Historia juris gratiae in Hollandia inde a Carolo V°. Amst. 1848. 8°.

28 CORN. ROGGE, Geschiedenis der Staatsregeling voor het Bataafsche Volk. Met plaaten. Amst. 1799. 8°.

Digitized by Google

29 JAN GREEVEN, Het Staatsbestuur der Bataafsche Republiek, in zijne wetgevende, uitvoerende en rechterlijke magt volgens de jongste Staatsregeling in 1801 aangenomen, kortelijk beschreven. Amst. 1802, 3. 2 dln. 8°.

30 G. G. VAN DE POLL, Historia Legum de Regimine Communium latarum sub legibus de imperio ann. 1798, 1801, 1805 et 1806. Lugd. Bat. 1848. 8°.

31 J. QUARLES VAN UFFORD, Diss. hist.-polit. de Consilio-Status Francico et Neerlandico. Lugd. Bat. 1844. 8°.

32 J. D. MEIJER, De la Necessité d'une Haute Cour Provisoire pour le Royaume des Pays-bas. La Haye (1817). 8°.

33 J. TAK, Historia legum ab Ordin. General. Foeder. Belgii de Coloniis latarum. Lugd. Bat. 1841. 8°.

34 (R. G. VAN POLANEN), Brieven betr. het Bestuur der Kolonien, en bevattende eene beoordeeling van een werkje, over dat onderwerp uitgegeven, getiteld *Java* (door H. D. Campagne). Waarbij gev. zijn authent. stukken over het vorig bestuur aldaar van den Gouv.-Gen. H. W. Daendels. Amst. 1816. 8°.

35 A. BLUSSÉ, Diss. hist.-polit. de administratione Possessionum Batavorum in India Orientali, ex legibus fundamental. anni 1798, 1801, 1805 et 1806. Dordr. 1838. 8°.

36 L. C. D. VAN DIJK, Historia Inquisitionis in delicta a Praefectis atque Officialibus in India cum Orientali, tum Occident. commissa. Traj. 1847. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

b. *Bronnen vóór* 1796.

(Regten van verschillende Gewesten en Steden.)

1 ED. VAN ZURCK, Codex Batavus. waar in het algemeen Kerk-, Publyk, en Burgerlyk Recht van Holland, Zeeland, en het ressort der Generaliteit kortelyk is begrepen, getrocken uit alle de Edicten, Ordonnantien, Placcaten, en Resolutien. Met een Vervolg van P. VAN DER SCHELLING. De 4e druk op nieuws nagezien en vermeerderd. Rotterdam. 1758. 4°.

2 Nederlandsch Placaat- en Rechtskundig Woordenboek; behelz. al het geen door de Staaten Generaal en de Staaten van Holland vastgesteld is. Amst., Allart. 1791—97. 5 dln. 4°.

3 Codex novus Batavus of Alphabeth van Nederlandsche Wetten en rechten, getrokken uit alle de Placaaten, Publicatien enz. zed. 1756 gearresteerd, als mede uit de plaats. Handvesten, Costumen enz. Alles met rechterlijke gewijsden en rechtspassagien opgehelderd. Amst. 1803. 2 dln. in 1 bd. 8°.

4 Ordonnancien, Statuten, Edicten ende Placcaten, ghepubl. in de landen van herwaerts-over. Van nieuws gheaugmenteert ende ghecorrigiert. Ghendt, J. van den Steene. 1562. fol.

5 Placcaatboek van Vlaanderen. — Ordonnancien, Statuten, Edicten ende Placcaerten der Keys. en Kon. Majesteyten en heurl. voorsaeten Graven van Vlaenderen (tot 1739). Ghendt en Brussel. 1639—1740. 7 dln. fol.

De drie laatste deelen zijn uitgegeven door J. A. Varenbergh. Het eerste deel is een herdruk van de *Ordonnancien van herwaerts-over.*

6 Placcaatboek van Braband. — Placcaeten, Ordonnantien, Landtchartres, Blyde Incomsten, enz. by de Princen van dese Nederlanden, aen de Ingheset. van Brabandt, Vlaenderen ende andere Provincien, wtghegeven enz. (van 1040 tot 1768), vergadert door ANT. ANSELMO, J. B. CHRISTYN en J. M. WOUTERS. Antw. en Brussel. 1548—1769 (?) 10 dln. fol.

7 Livre des Placcarts, Édits, Reglemens, Tarifs etc. émanés depuis l'an 1670 pour la perception et conservat. des Droits de Tonlieu, d'Entrée, de Sortie etc. Compilées par J. M. WOUTERS. Brux. 1737. fol.

Bijvoegsel tot de voorgaande verzamelingen.

8 Groot Charterboek der Graaven van Holland, van Zeeland en Heeren van Vriesland, beginn. met de eerste en oudste Brieven van die Landstreeken, eindigende met den dood van Jacoba van Beyere. Zo met de verschill. leezingen der ondersch. afschriften als met eenige korte aanmerk. opgehelderd, enz. door F. VAN MIERIS. Leyden 1753—56. 4 dln. fol.

Digitized by Google

9 Groot Placaet-boeck, vervattende de Placaten, Ordonnantien ende Edicten van de Staten Generael der Vereen. Nederlanden ende de Staten van Hollandt en West-Vrieslandt; Mitsg. van de Staten van Zeelandt, tot den jare 1794. Byeen gebracht door CORN. CAU, SIM. VAN LEEUWEN, JAC., P. en IS. SCHELTUS, DID. LULIUS en JOAN. VAN DER LINDEN. 's Gravenh., Amst. 1658—1796. 9 dln. Met Generaal Register door den laatsten. Amst. 1797. fol.

10 Groot Placaatboek, verv. alle de Placaten, Ordonnantien en Edicten der Staten 's Lands van Utrecht; mitsg. van Borgem. en Vroedschap der Stad Utrecht, tot het jaar 1728. By een gebragt door JOH. VAN DE WATER. Utrecht. 1729. 3 dln. fol. — Generale Inhoud. Ald. 1733. 8°.

11 Vervolg van Joh. van de Water's Groot Plakkaatboek 's Lands van Utrecht. Van den vroegsten tijd af tot het jaar 1805. Door C. W. MOORREES en P. J. VERMEULEN. Deel I. Utr. 1856. fol.

12 Charterboek der Hertogen van Gelderland en Graaven van Zutphen, bijeengebragt, met versch. hss. vergeleken en met aanmerkingen opgehelderd door PT. BONDAM. Eerste deel. Utr. 1783—93. 3 stn. in 1 bd. fol.

Dit eerste deel loopt slechts tot 1286. Het werk is niet verder verschenen.

13 Groot Gelders Placaet-boeck inh. de Placcaeten ende Ordonnantien soo by wylen Keyser Kaerle en Coninck Philips als Hertogen van Gelre ende Graven van Zutphen, als by de Staten enz. sedert 1543—1700 uytgegeven, enz. byeenversamelt en uytgeg. door W. VAN LOON. Nymegen. 1701—3. 2 dln. — Derde deel. (Vervolg tot 1740), uitgeg. door H. CANNEGIETER. Arnh. 1740. — In 2 bdn. fol.

14 Placcaten, Publicatien, Reglementen enz. van de Staten van Gelderland, sed. 11 Febr. 1741 tot den 22 Dec. 1797. Met gedrukt Register tot 1772. In 5 bdn. 4°.

15 Codex Gelro Zutphanicus ofte Handboek vervatt. het summier van veele saecken de Politie ende Justitie in den Furstendom Gelre ende Graafschap Zutphen betreffende. Geschickt na de ordre des Alphabeths ende met Stucken en Documenten gemunieert door JOH. SCHRASSERT. Harderwyck 1740. 2 dln. 4°.

16 Groot Placaat en Charterboek van Vriesland, aanvang nemende met de oudste wetten der Vriezen, eindig. met het jaar 1604. Vercierd met ophelder. aanteeken. en verbeterde leezingen. Verzamelt door G. F. Bar. THOE SCHWARTZENBERG en HOHELANSBERG. Leeuw. 1768—82. 4 dln. fol. Groot pap. — (Voorloopig) Register (tot 1747). Ald. 1765. 8°.

17 Beneficiaal-Boeken van Friesland; opgemaakt ter voldoening aan een bevel van Keizer Karel V uitgev. in 1542, vernieuwd in 1543. (Uitgeg. door J. VAN LEEUWEN). Leeuw. 1850. fol.

Digitized by Google

18 SIM. BINCKES, Verklaaringe van de Statuten, Ordonnantien, Reglementen en Costumen van Rechte in Friesland, anders genaamd, 's Lands Ordonnantie. Leeuw. 1785—86. 4 dln. 8°.

19 Hand-vesten, Privilegien, Octroyen, Costumen en Willekeuren der Stad Amsterdam. Amst., O. en J. Smient. 1663. — Vervolg van de Handvesten enz., beginn. met 1663. Ald. 1670. — Vervolg van de Handvesten, enz. van 1671 tot May 1683. Ald. 1683. In 1 bd. fol. Met kaarten.

20 Handvesten, ofte Privilegien ende Octroyen mitsg. Willekeuren, Costumen, Ordonnantien en Handelingen der stad Amstelredam, tot 1 Febr. 1747 vervolgt en in orde gebragt (door HERM. NOORDKERK). Amst. 1748. 3 dln. — Vervolg van de Handvesten enz. tot 1755 (door denzelfden). Ald. 1755. — Tweede Vervolg, tot 1777 (door J. P. FARRET). Ald. 1778. — In 4 bdn. fol.

21 Verzameling van Keuren, Ordonnantien, Publicatien enz. der Stad Amsterdam (Origineele Aanslagbilletten) van 1755—92. In 2 bdn. fol.

22 GER. ROOSEBOOM, Recueil van verscheyde Keuren en Costumen. Midtsg. Maniere van Procederen binnen Amsterdam. Den 2den Druck, vermeerdert en verbetert. Amst. 1656. 4°.

23 NIC. DUYSENTDAELDERS, Observationes ad Leges, Statuta, Consuetudinesque Amstelaedamenses. Amst. 1662. 4°.

24 TOB. BOEL Jr., Amstelredams Privilegie, en Poorter-regt, raakende de verbeurte van lyf en goed, ter saake van misdaad, verklaard enz. Amst. 1713. 4°.

25 Handvesten, Privilegien, Octroyen, Vry- en Gerechtigheden aan de Stad Haerlem en haare burgers verleend. Met afbeeld. der voorn. zegels enz. Haarl. 1751. fol.

26 Keuren en Ordonnantien der Stad Haerlem, byeen verzameld en uytgeg. tot 1755. Haerlem. 1755. 2 dln. in 1 bd. — 1e—4e Verv. op het 1e dl. en het Vervolg op het 2e dl. (1755—68). In 3 stn. fol.

27 Handtvesten, Privilegien, Willekeuren ende Ordonnantien der Stadt Enchuysen. Daer noch by gevoeght zijn de Handtv. en Privilegien der Steden Alckmaer, Hoorn en Medenblick mitsg. andre West-Vriesche en Drechterlandtsche Voorrechten. Ench. 1667. fol.

28 Keuren ende Ordonnantien der Stede Enchuysen. Ench. 1655. 4°.

29 Privilegien en Handvesten der Stede en des Eilands van Texel. Amst. 1745. 4°.

30 Costumen, Keuren, ende Ordonnantien van het Baljuschap ende Lande van Rijnland. Verder gepast ende bevestigt met allen Regten enz. daar toe behorende. Beschreven door S. VAN LEEUWEN. Leyden en Rott., by de Hackens. 1667. 4°.

Digitized by Google

31 Handvesten, Privilegien, Octroyen, Rechten en Vrijheden midsg. Ordonnantien enz. der Stad Leyden, verzameld en in orde geschikt door F. VAN MIERIS. Leyden 1759. fol.

32 Handvesten, Privilegien, Vryheden enz. midsg. Sententien, Verbonden, Overeenkomsten en andere voorn. handelingen der Stad Dordrecht, met geschied- en oudheidkundige aanteek. opgehelderd door P. H. VAN DE WALL. Dordr. 1790. 3 dln. fol.

33 Handvesten, Octroyen, Privilegien en Regten aan de Stede Vlaardingen vergunt, ben. eene Naspeuring en Aanw. van de gelegenheid, oudheid en ongevallen derz. Stede. Met afbeeld. 's Gravenh. 1772. Met pl. — ARN. HOOGVLIET, Eerkroon voor de Stede Vlaardingen. 's Grav. 1771. In 1 bd. fol.

34 Handt-vesten der Stadt ende Baronnye Ysselsteyn. Utr. 1675. 4°.

35 Keuren ende Privilegien des Lands ende Heerlijckheyts van Voorne. Den Briel 1684. 4°.

36 Costumen, Ordonnantien en Statuten der Stad Middelburg, met aanteek. van J. DE TIMMERMAN en C. VERSLUYS. Midd. 1771. 4°.

37 Coustumen, Statuten, Privilegien ende Ordonnantien der Stad Vlissingen. Vliss. 1763. 4°.

38 Keuren, Costuymen, ende Statuten der Stadt Sluys, Waterrecht ende Nieumuyden. Middelb. 1712. 4°.

39 Costumen, Usantien, Policien ende Styl van Procederen der Stadt, Jurisdictie ende Vryheid van Utrecht, geapprobeert in 1550. Met eenige aanmerkingen en aanteken. op deselve door W. VAN DER MUELEN. Utrecht 1709. fol.

40 Statuta et Consuetudines Dioeceseos Vianensis et Ameydensis legibus, ration., decision., munita ac illustr. opera et lab. J. A. VAN DER MUELEN. Traj. 1684. 4°.

41 Gelresche Landt ende Stadt-Rechten in t'Over-Quartier van Ruremonde. Den 3den Druck, verbetert ende met een Register verciert. Arnhem 1679. 4°.

42 Gereformiert Landtrecht van Veluwen und Veluwenzoom. Met de veranderongh op 't Capittel van Appellatien ende Clarongen aen Engellander-holdt gevallen. Arnhem 1715. — Ordinantie van Richter, Burgermeest. enz. der Stadt Arnhem beroer. de maniere van Procedieren, in civile ende criminele saecken aldaer voor-vallende. Met eenige Veranderinge, Amplicatie ende Byvoegs. zedert den Jare 1617 gedaen. Arnhem 1676. In 1 bd. 4°.

43 Stadt-Rechten van Zutphen, vlijtigh geexamineert enz. Arnhem 1638. — Reformatie der Lantrechten, Gebruycken vnd Gewoontheyden der Graefschap Zutphen. Arnhem 1604. — Gereformiert Lantrecht van Veluwen vnd Veluwenzoom. Met de veranderongh opt Capittel van Appellatien ende Claronghen aen Engellander-holt gevallen (2e druk). Arnh. 1621. — Landtrechten van Ouer-yssel. Deventer 1630. — In 1 bd. 4°.

Digitized by Google

44 Gereformeerde en Geamplieerde Stadt-reght van Zutphen. Zutphen. (1742). Met ampliaties tot 1765. — In 1 bd. 4°.

45 Gereformeerde Landt-Rechten ende Gewoonten van het Rijck van Nymegen, van de Ampten van tusschen Maes ende Wael, Over ende Neder Betuwen, mitsg. van de Heerlijkheden ende Gerighten daer onder resorterende. Arnhem 1686. 4°.

46 Land-regt van Thielre- en Bommelre-weerden, mitsg. Herwaarden, voorts de Heerlykheden en Gerigten daar onder resorterende, als ook 't Ampt van Beest en Renoy. Arnhem 1721. — Stat-regt van Zalt-Bommel. Arnh. 1722. — In 1 bd. 4°.

47 Stad en Landrecht mitsg. Ordonnantien en Reglementen des Graafschaps Cuylenborg. Nymegen. 1746. 4°.

Landtrechten van Over-yssel. Dev. 1630. Zie achter: *Stadtrechten van Zutphen* 1638, hiervoor.

48 Landrechten van Over-Yssel, met de nadere reglementen, resolutien en amplicatien, mitsg. de Hofrechten. Deventer. 1724. 4°.

49 Rechten ende Gewoonten der Stadt Deventer. Deventer. 1644. — Placaet tegens de Duëllen ende Krackelen. Zutphen. 1684. — Reglement van de Staten van Overyssel in zaken van de Jura van advocaten, procureurs enz. Zwolle. 1692. — Ordonn. van de Staten van Overyssel over het middel van 't kleine zegel. Ald. 1693. — In 1 bd. 4°.

50 J. W. RACER, Overysselsche Gedenkstukken. 1e—6e stuk. Leyden 1781, Campen 1782—87. 8°.

I. Verhand. over het Recht der Jagt, van de kleine steden in Overyssel en in het byz. van Oldenzaal. — II. Opkomst en Samenstelling van de Prov. Overyssel. — III. Voornaamste Landbrieven en Oude Landrechten van Ov. — IV. De Dienstbaarheid der Vrye en hoorige Ingezetenen van Ov. — V. Betoog aang. de bezwaaren der kleine steden van Twente, ten aanzien van derz. rechten en vryheden. — VI. Betoog van de voorn. rechten en vryheden der stad Genemuiden, en een betoog der stad Grafhorst.

51 — — —— Almelosche Oudheden. 1e stuk. Campen. 1785. — Tweede Vervolg van het 1e stuk. Ald. 1786. 8°.

52 E. A. JORDENS, De Juris Provincialis Transisalaniae fontibus. Daventr. 1843. 8°.

53 Dat nye Landtrecht van Hunsingo, Fivelingo, vnde het Wester-quartier, in den Vmblanden, tusschen die Embs vnde Lauwers, vp einen Gemeinen Landtdach van den Staten der Stadt Gröningen vnde Vmblanden gearrestirt, enz. Nu överst vp het nye weder over-gesien. Gedruckt tho Gröningen, Durch Gerhard Ketel, 1603. 4°.

Landrecht van Hunsingo, Fyvelingo, ende het Wester-quartier. De seste druck, met 't Register, ende anders verbetert. Gron. 1679. Landrecht der beyden Old-Ambten. Gron. 1722. 4°. En andere Groningsche Rechten met geschreven vermeerderingen van een Groningsch Rechtsgeleerde. Zie de Afdeeling: Handschriften, aan het einde van dezen Catalogus.

Digitized by Google

54 Recueil der Recessen voor de Regeringe der Stadt Maestricht tuss. de Commissarisen Deciseurs van de Staten Generael der Vereen. Nederlanden en van den Cheurf. van Keulen, Bisschop ende Prince van Luyck, den 13 Sept. 1664 gearresteert, ende den 5 Jan. 1665 by de Staten Generael geapprobeert enz. 's Gravenh. 1665. 4°.

55 Recueil der Recessen, wegens beyde de Genaedige Heeren ende Princen, alhier (te Maastricht) geëmaneert in den Jaere 1665 Maastr. 1719. Met Aanhangsels tot 1744. In 1 bd. 4°.

56 Costuymen ende Rechten der Stadt Brussel, beneffens het Statuyt van d' Over-momboiren, van scheydinghe, enz. Midtsg. de Costuymen ende Usantien van S. M. Souvereyn Leen-hof in Brabandt, ende van syn Hooft-bancke van Uccle. Nu eerst in druck uytghegh., met nieuwe Marginalia ende Tafelen verryckt, door J. DE CONDE. Brussel 1657. fol.

57 Costuymen der Stadt van Loven, ende van haeren Ressorte. Loven. 1655. 4°.

58 PAULI CHRISTINAEI, Commentaria ac notae in Leges municipales Civitatis ac Provinciae Mechlinensis. Ed. 3a, studio SEBAST. DE CHRISTYNEN. Antv., Verdussen. 1657. fol.

Digitized by Google

c. *Bronnen van* 1796—1815.

1 Decreeten der Nationale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland. Mrt. 1796—20 Jan. 1798. s' Hage 1796—98. Met Bladwijzers. 24 dln. 8°.

2 Decreeten der Constitueerende Vergadering, representeerende het Bataafsche Volk. 22 Jan.—4 Mey 1798. s' Hage 1798. Met Bladwijzer. 5 dln. 8°.

3 Besluiten van de Eerste en Tweede Kamer van het Vertegenwoordigend lichaam, en van het Intermediair Wetgevend lichaam des Bataafschen volks, van 4 Mey 1798 tot September 1801; voorafgegaan door de Resolutien van de Staten-Generaal en andere stukken tot het constitueren eener Nationale Vergadering. 1795—96. Te zamen 123 bdn. 8°.

Resolutien enz. tot het constit. eener Nation. Vergad. 1795—96.
Besluiten van de Eerste Kamer, 4 Mey tot 12 Juny 1798.
Decreeten van de Tweede Kamer, 4 Mey tot 12 Juny 1798.
Decreeten van het Intermed. Wetgevend lichaam, 13 Juny tot 31 July 1798. 2 dln.
Besluiten van de Eerste Kamer, 31 July 1798 tot 18 Sept. 1801. 38 dln. 76 bdn. Met Bladwijzers. 31 July 1798 tot 30 April 1799 3 dln.
Besluiten van de Tweede Kamer, 31 July 1798 tot 18 Sept. 1801. 38 dln. Met Bladwijzer v. 31 July 1798 tot 30 July 1799.

4 Notulen van het Staats-bewind der Bataafsche Republiek. 17 Oct. 1801—31 Dec. 1805. Met Index op de Besluiten. 17 Oct. 1801—9 Juny 1806. 16 dln. fol.

5 Volledige Verzameling der Publicatien van de Provisioneele Representanten van het Volk van Holland en der Staaten Generaal; van het Prov. Bestuur van Holland; het Prov. Committé van Holland; en het Bestuur der Bataafsche Republiek, sederd 1795 tot 17 Febr. 1806. 23 dln. 11 bdn. 8°.

6 Register der Decreeten van de Vergadering van het Provinciaal Bestuur van Holland, 2 Mrt.—1 Oct. 1796. 's Hage 1796. 5 dln. 8°.

7 Publicatien, Notificatien, enz., gearrest. bij de Provis. Representanten van het Volk van Holland, het Provinciaal Bestuur, het Administratief Bestuur en het Departementaal Bestuur v. Holland v. 1795—99 en 1802—7. In 4 bdn. 8°.

8 Publicatien, Decreten enz. van Z. M. den Koning van Holland (Lodewijk Napoleon), van 5 Junij 1806—12 Junij 1810. 3 dln. 8°.

9 Verzameling van Wetten van Z. Maj. den Koning van Holland mitsg. publicatien, decreten enz. van Hdesz. ministers. Amst. 1809—10. 8 dln.

Digitized by Google

10 Alphabetisch Register op de Decreten van Z. Maj. den Koning van Holland, mitsg. op de notific. van Hdesz. Ministers, van 5 Junij 1806 tot 30 Maart 1810. Amst. 1806—10. 13 stn. 8°.

Digitized by Google

d. *Bronnen, enz. na* 1815.

1 Grondwet voor de Vereenigde Nederlanden. 's Grav. 1814. — Grondwet enz. 's Grav. 1815. — Kon. Besluit betr. het hooger onderwijs. Aug. 1815. — In 1 bd. 8°.

2 J. VAN LENNEP, Aanmerkingen op het Ontwerp van gewijzigde grondwet van het Kon. der Nederl., ingediend door de daartoe bij Besl. van 17 Maart 1848 benoemde Kommissie. Amst. 1848. 8°.

3 Is. DA COSTA, Het Oogenblik, een woord over het Ontwerp van Grondwetsherziening. Amst. 1848. 8°.

4 G. Graaf SCHIMMELPENNINCK, Rapport en Missive op den 11den Mei 1848 aan den Koning gerigt. 's Grav. en Amst. 1848. 8°.

5 Brief van den tijdelijken Minister van Oorlog (NEPVEU) aan den Koning aang. het Ontwerp van gewijz. Grondwet. 's Grav. 1848. 8°.

6 J. VAN LENNEP, Brief aan Mr. D. Donker Curtius. Amst. 1848. 8°.

7 De Grondwet. Met aanteekeningen uitgegeven door C. VAN BELL. 2e vermeerd. uitgave. Amst. 1856. 8°.

8 Staatsblad der Vereenigde Nederlanden, 1813—15. — Staatsblad van het Koningrijk der Nederlanden, 1816—56. 43 dln. 8°.

9 Bijvoegsel tot het Staatsblad van het Koningrijk der Nederlanden. Nieuwe uitgave, bewerkt door en onder toezigt van C. C. E. D'ENGELBRONNER. 1e—6e Serie 1813—1855. Gorinchem 1856. 4°.

10 Bijvoegsel tot het Staatsblad van het Kon. der Nederlanden, bewerkt door B. VAN DORP. 1856. Gorinchem 1856. 8°.

11 Staatsblad van Nederlandsch Indië van 1816—45. Met Register. Zalt-Bommel 1847. 4°.

12 Staatsblad van Nederlandsch Indië voor 1846—55. Zalt-B. 1847—56. 10 stn. 4°.

Digitized by Google

Digitized by Google

e. *Verschillende Onderafdeelingen van het Staatsregt.*

1 Chronologische Verzameling der Wetten en Besluiten betr. het Openbaar Bestuur in de Nederlanden, sedert 1813—24, door G. LUTTENBERG. Zwolle 1841—50. 11 dln. — Alphabet. Inhoud van 1813—20. Ald. 1849. 8°.

2 L. N. VAN DER GOES, De Ordinibus Provincialibus Neerlandicis. Hag. Com. 1830. 8°.

3 A. F. X. LUYBEN, De Ordinum Provincialium sec. legem Imperii jure provinciam gubernandi. Sylvaed. 1841. 8°.

4 H. P. HOOG, De Wetgevende magt der Provinciale Staten. Leyden 1856. 8°.

5 J. BENT, Verhandeling van het Jagtrecht der Westvriezen. Hoorn 1761. Met Nabericht — *Dezelfde*, Eerste en Tweede Brief over een Tegenbericht op zijn Nabericht, enz. Hoorn (1761, 62). 2 stn. In 1 bd. 4°.

6 C. C. E. D'ENGELBRONNER, De dominio agrorum inundatorum. Amst. 1839. 8°.

7 A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT, De administratione aggerum et agrorum aggeratorum. Lugd. Bat. 1842. 8°.

8 H. C. A. THIEME, C. A. fil., De imperantis circa aggeres in Gelria jure. Arnhem 1843. 8°.

9 R. J. M. DE GRAAFF, De potestate legislatoria Curatorum quibus cura aggerum et aquarum demand. est. Hag. Com. 1850. 8°.

10 A. VAN DER GOES, De aggerum et aquarum Curatorum collegio in Delflandia *(Hoog-Heemraadschap van Delfland)*. Lugd. Bat. 1832. 8°.

11 A. P. W. GULDEMONT, De aggerum et aquarum Curat. Collegio, atque de historia tractus *de Krimpenerwaard*. Lugd. Bat. 1837. 8°. C. charta.

12 H. F. DE GREZ, Diss. jurid. de fluminibus. Lugd. Bat. 1831. 8°.

13 G. MULDER, De crimine aggeris rupti. Amst. 1848. 8°.

14 Waterrecht voor het Furstendom Gelre en Graafschap Zutphen. Arnhem 1715. 4°. Met 8 kaarten.

15 —— Hetzelfde, gerenoveert in 1767. Arnh. 1767. 4°. Met 9 kaarten.

16 J. G. THOOFT, Spec. hist.-jurid. de oneribus aggerum in Gelria. Lugd. Bat. 1847. 8°.

17 Gereformeerde Dyck-rechten van 't Rijck van Nymegen, Over-ende Neder-Betouwe, sampt Maes ende Wael. Arnh. 1679. — Ampliatie van 't Dyk-regt enz. Arnh. 1723. In 1 bd. 4°.

Digitized by Google

18 Gereformeerde Dyck-rechten van Thielre ende Bommelre-Waarden. Arnh. 1683. 4°.

19 Hand-vesten, Privilegien, Keuren ende Reglementen, aeng. den Dijck-rechte van den Alblasserwaart. Den 2den druck, vermeerdert. Dordr. 1720. 8°.

20 Dykrecht 's Lands van Schouwen, in d. 1 Dec. 1756. (*Uit de Nederl. Jaarboeken*). 8°.

21 Privilegien, Octroyen, Keuren en Ordonnantien, wegens het Heemraadschap van Nieuwer-Amstel. Amst. 1781. 4°.

22 Reglement van bestuur voor het Heemraadschap van den Zeedijk beoosten Muiden, van den 7 Mei 1678. Amst. 1844. 8°.

23 B. G. A. PABST, Dissert. histor.-jurid. de Hydrarchia Byleveld. Traj. 1836. Acc. Handvesten voor het Waterschap Byleveld. Met kaarten. 8°.

24 J. MINNEMA BUMA, Bijdrage tot de Geschiedenis van het Dijkregt in Friesland, inzond. met betr. tot de Contributie der Vijf Deelen. Leyden 1853. 8°.

25 Verzam. van drie diverse stukken over het regt van Vergraving der laage Veenlanden in Friesland. Leeuw., de Chalmot. 1766. 8°.

I. J. Vegelin van Claerbergen, Remonstrantie aan de Staten van Vriesland over het regt van Vergraving der laage veenen. Met kaart. — II. J. Gerlsma, Consideratien op de Veengraverye. — III. H. Oneïdes, Middelweg in 't stuk der Veengraverij.

26 D. RUTGERS VAN ROZENBURG Jr., De condit. et juribus agrorum, e quibus fodiuntur cespites bituminosi in patria nostra. Amst. 1840. 8°.

27 H. S. VAN LENNEP, De Wetgeving op de groote wegen in Nederland. Amsterd. 1856. 8°.

28 Ordonnantie ende Placcaete van dye Con. May. Beroerende van den gouden ende silueren Munten. Ghepubl. in 1559. (*Op 't einde:*) Geprent tot Aemstelredam aen die oude side in die Kerckstraet. By my Jan Ewoudtzoon Figuersnijder, Gesworen boeckprenter der K. M. woenende in den verghulden Passer. — Ordonnantie, statuyt, ende permissie der K. M. vanden gouden, ende silueren pinninghen cours ende ganck hebbende ouer alle sine Landen, van herwaerdts ouer. Gepubl. in 1548. Aldaar 1566. — Die ongevaluweerde Gouden ende silueren Munte van diverschen Coninckrijcken, Hertochdommen, Graeffschappen, Heerlicheden, Landen ende Steden. Gegeven in 1550. (*Op 't einde:*) Geprent int Graefschap van Hollant in de vermaerde Coopstadt van Aemstelredam aen die oude side in die Kercstraet, By die naeghelaten Weduwe van Jan Ewoutzoon Figuersnijder, Gesworen Boecprenter der K. M. wonende in den vergulden Passer. (*Op den titel:*) 1568. In 1 bd. 8°.

29 C. DRONSBERG, Diss. jurid. de re monetali, impr. de legibus et delictis monetalibus. Traj. 1828. 8°.

Digitized by Google

30 G. E. J. BERG, De Vectigalium ac Tributorum in Hollandia historia, tempore Comitum et Reipublicae. Amst. 1834. 2 fasc. 8°.

31 J. VAN DE GRAFT, Geschiedenis der Wetgeving op de tienden hier te lande, inzonderheid in Holland en Zeeland. Middelb. 1856. 8°.

32 W. VAN DER JAGT, Kan tiendrecht naar het Nederlandsch burgerlijk regt door verjaring worden verkregen? 's Gravenh. 1856. 8°.

33 J. G. DULAURENS, Manuel des Contribuables, etc. Handleiding der Contribuabelen of Verzameling, inhoud. de grond-wetten, decreten en ministeriële Instructien, betr. de directe Belastingen (Fransch en Hollandsch). Amst. 1811—12. 2 dln. in 1 bd. 8°.

34 J. G. DE POTTER, Bijvoegsel op het Patentboek. Gor. 1843. 4°.

35 Wet tot regeling van het Armbestuur in het Kon. der Nederlanden. Wet van den 28 Junij 1854 in eene beredeneerde alphabetische orde gerangschikt, met door de Regering bij hare behandeling in de Vergad. der Staten-Generaal gegevene inlichtingen; benev. de voorschriften ter harer toepassing en uitvoering uitgevaardigd; en een aanhangsel, bevatt. de kerkelijke verordeningen nopens de ondersteuning der armen enz. Bewerkt en zamengesteld door H. VERWOERT. Amst. 1857. 8°.

36 H. F. VAN ZUYLEN VAN NYEVELT, De hospitio militari. Traj. 1844. 8°.

37 J. J. DE JONGH, Verzameling van Wetten, Decreten, Besluiten, enz. betr. het Gevangeniswezen in de Nederlanden sedert de invoering van de Fransche Wetgeving hier te lande. Dl. I. II, 1. Leeuw. 1846—52. 8°.

38 H. BOSSCHA, De Institutionis procuratione ex antiquiss. jure publ. in patria nostra. Amst. 1848. 8°.

39 C. J. A. HEIJDENRIJCK, De civitatis nostrae erga juventutis institutionem officiis secundum Art. 194 Leg. Fund. Amst. 1855. 8°.

40 H. J. SWAVING, De jure quod dicitur *dominium litterarium*. Lugd. Bat. 1841. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. STAATSREGT VAN ANDERE VOLKEN.

1 Collectio Constitutionum Imperialium, h. e. Imperatorum, Caesarum, ac Regum August. S. Imperii Germano-Romani, recessus, ordinationes, decreta, cet., ab. O. C. 1812, usque ab a. C. N. 1613. Editio recent. et auctior. Industria atque stud. Melch. Goldasti *Haiminsfeldii.* Francof. 1713. 4 tomi. 2 vol. fol.

2 Herm. Conringii, Opera juridico-politico-historica, ad illustrat. juris publici German. Imperii facientia. Brunsw. 1730. 6 tomi et Index. 7 vol. fol.

3 Dan. Mevii, Commentarii in jus Lubecense ll. V. Francof. 1664. fol.

4 Archiv für die Neueste Gesetzgebung aller Deutschen Staaten, herausgeg. von Alex. Müller. Mainz 1832—40. 9 Bde. 8°.

5 A. Backer, De varia ratione, qua, in praecip. Germaniae civitat. populi eliguntur mandatarii. Amst. 1843. 8°.

6 G. A. H. Lamotte, Ausführl. Abhandlung von den Landesgesetzen und Verfassungen welche die Landstraszen und Wege in den Kön. Preuszischen Staaten betreffen. Leipz. 1789. 8°.

7 Joan. Oetinger, Tract. de jure et controvers. limitum ac finibus regundis od. gründl. Bericht von den Gräntzen und Marcksteinen (partim Latine, part. German.) Hanover 1711. 8°.

8 N. Meurer, Tract. jurid. de alluvione, insulis, alveo et jure aquat. oder vom Wasser-Recht. Nürnb. 1733. 4°.

9 G. D. Petitt, Allgem. Grundsätze zur Einleitung in die Teich- und Damm-Rechtswissenschaft. Zelle 1767. — J. J. Büchting, Geometr. oeconom. Grund-Risz zu einer regelmäsz. Verwaltung derer Waldungen. Halle 1762. — J. Bertrand, Kunst die Wiesen zu wässern. Aus dem Französ. Nürnb. 1765. M. Kupf. 1 Bd. 8°.

10 (J. W. A. Hunrichs), Entwurf des jetzigen Deichrechtes in denen Marschländern der Graffsch. Oldenburg und Delmenhorst. Bremen 1768. 8°.

11 Nik. Beckmann, Entwurf zu einer neuen Deich-Ordnung. (Gött., c. 1780?) 8°.

12 E. von Dyhrn, Kurze Anleitung zu der Teichwirthschaft. Mit Kupf. Bresl. 1782. 8°.

13 F. L. von Cancrin, Abhandl. von dem Rechte des Eich- oder Sicherpfahles. Giesen 1788. 8°.

14 J. D. Mellmann, Einleitung in das gemeine und Schleswig-Holsteinische Damm-, Deich-, Siel- und Schleusen-Recht. Th. I. 1. Altona und Lpz. 1795. 8°.

Digitized by Google

15 CASP. CONTARENI, De magistratibus et republ. Venetorum ll. V. Basil. Frobenius. 1547. — JOAN. ANT. CAMPANI de regendo Magistratu. Eiusdem oratio Cinericia. C. praef. JOAN. COSTERII. Lovan. Serv. Sassenus. 1548. In 1 vol. 8°.

16 G. G. VREEDE, De origine atque incrementis libertatis Anglorum. Lugd. Bat. 1831. 8°.

17 P. A. DE WILDE, De Regis in Francia auctorit. ad primam usque ordinum convocat. anni 1301. Amst. 1841. 8°.

18 Lois et Actes du Gouvernement (de France), du 4 Aout 1789, — 18 Prairial an II. Paris 1806—7. 8 tom. 8°.

19 Bulletin des Lois de la République Francaise, du 22 Prairial an II (10 Juin 1794), — Nov. 1813. Av. Tables. 43 vol. 8°.
Vervolg van de vorige Serie.

20 GUILL. BEAULAC, Répertoire des Lois et des Arrêtés du Gouvernement, de 1789, à l'an XI (1803) 2e édit., revue, corr. et augm. Paris 1804. 8°.

21 L. RONDONNEAU, Répertoire des Sénatus-Consultes, Lois, Décrets Impériaux, etc. de l'an XI à Janv. 1810. Paris 1810. 8°.

22 Traité sur les Conflits d'Attribution ou Recueil des Lois, Arrêtés et Décrets conc. l'organisation, et les Attributions du Conseil d'Etat, et la compétence des autorités administratives et judiciaires, depuis 1789 jusqu'à 1806. Paris 1806. 8°.

23 PORTIEZ, Cours de législation Administrative, dans l'ordre correspondant à l'harmonie du système social et à tous les points de l'existence civile et politique des individus. Paris 1808. 2 tom. 8°.

24 Y. C. JOURDAIN, Code de la Compétence des autorités constituées de l'Empire Français. Paris 1811. 3 tom. 8°.

25 A. D. DE LA FONTENELLE DE VAUDORÉ, Manuel raisonné des Officiers de l'État civil, ou Recueil des Lois, Decrets etc. relat. aux Actes de l'Etat civil des Français, avec la solution des questions que ces textes présentent et des formules. Paris 1813. 8°.

26 M. CHARVILLHAC, Le Guide de l'Officier de l'Etat civil. Paris 1806. 8°.

27 — ——— Même ouvr. Nouv. édition, revue, corr. et augm. par L. RONDONNEAU. Paris 1812. 8°.

28 Le Secrétaire de la Cour Impériale de France, ou Modèles de Placets, Pétitions et Lettres adr. à l'Empereur, aux Ministres, aux Sénateurs etc. 4e edition, revue, corr. et augm. Paris 1811. 8°.

29 Code Administratif ou Recueil par ordre alphabét. de matières de toutes les Lois nouv. et anc. relat. aux fonctions administratives et de police, jusqu'au 1 Avril 1809 (publ. par FLEURIGEON). Paris 1809. 6 tom. 8°.

30 Code de la Conscription, ou Recueil des Lois, Arrêtés etc. relat. à l'execution de la Conscription, depuis l'an VI, — Juill. 1810. Recueillis, mis en ordre et accomp. de notes par L. RONDONNEAU. Paris 1810. 8°.

Digitized by Google

31 **Manuel des Gardes Champêtres**, des Gardes Forestiers, et des Gardes-Pêche. Cont. toutes les lois relatives à leurs fonctions, etc. Par A. C. G. Paris 1809. 8°.

32 **Code Rural et Forestier**, ou Recueil des Lois, Arrêtés et Décrets sur la Police rurale, l'Agriculture, le Régime forestier etc. depuis 1789 jusqu'à 1810; avec tables chronol. et alphabét. Recueillis et mis en ordre par L. RONDONNEAU. Paris 1810. 8°.

33 **Code Forestier**, ou Recueil des Lois, Arrêtés etc. relat. à l'établissement et à l'organisation de l'Administration forestière et au Régime des Bois et Forêts de l'Etat, des Communes, des Etabliss. publics et des particuliers, depuis l'an IX jusqu'a ce jour. Recueillis, mis en ordre et accomp. de notes, par L. RONDONNEAU. Paris 1810. 8°.

34 **Code de la Chasse et de la Pêche**, cont. les lois, les arrêtés, etc. rendus sur la Chasse, la Pêche, la Louveterie et le port d'armes, depuis 1789 jusqu'à ce jour. Recueillis, mis en ordre et conférés entre eux par L. RONDONNEAU. Terminé par le Texte de l'Ordonnance des Eaux et Forêts. Paris 1810. 8°.

35 J. M'GLASHAN, Digest of the laws relat. to Pawnbrokers. London 1848—49. 8°.

36 CH. DE LALLEAU, Traité de l'Expropriation pour cause d'utilité publique. 2 éd. revue. Paris 1836. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

V. Strafregt.

1 J. de Bosch Kemper, De Indole Juris Criminalis apud Romanos. Lugd. Bat. 1830. 8°.

2 F. A. S. A. van Ittersum, De Fundamento juris puniendi atque legum poenalium fine et de quibusdam poenis criminalibus quibus hodie utimur. Traj. 1824. 8°.

3 J. O. de Jong, Expositio succincta Grotianae doctrinae inpr. de jure criminali, in libris de Jure belli et pacis traditae. Sylvaed. 1827. 8°.

4 J. A. H. Michiels van Kessenich, Cahiers du cours de droit criminel, donné par P. J. Destriveaux. Tôme I. Burem. 1853. 8°.

5 Archiv des Criminalrechts, herausgeg. von E. F. Klein, G. A. Kleinschrod und C. G. Konopak. Halle 1799—1807. 7 Bde. — Neues Archiv, herausgeg. von E. F. Klein, C. J. A. Mittermaier und And. Halle 1817—34. 14 Bde. — Neue Folge, von Mittermaier, Abegg u. A. Halle 1834—46, 50—52. 16 Bde. 8°.

6 Zeitschrift für die Criminal-Rechts-Pflege in den Preuszischen Staaten mit Ausschlusz der Rheinprovinzen. Herausgeg. von J. E. Hitzig. Berlin 1825—28. 10 Bde. 8°.

7 Annalen der deutschen und ausländischen Criminal-Rechts-Pflege. Begründet von Hitzig und fortgesetzt von Demme und Klunge. Bd. IV—XXIV. Altenb. 1838—43. 8°.

8 (Andr. Perneder), Een Tractaet van Criminele saken, ghesedt by maniere van een Judiciele practica van saken die dlijf aengaen, ende is ghenomen wt de Keyserlijcke Rechten, enz. Thantw., by Hans de Laet. 1550. 8°.

9 H. Calkoen, Verhandeling over het Voorkomen en Straffen der Misdaaden. Amst. 1780. 8°.

10 A. L. Jacobi, Proeve eener Apologie der Doodstraffen. Uit het Hoogd. vertaald en met eene voorr. en aanmerkingen uitgeg. door C. A. van Enschut. Harderwijk 1802. 8°.

11 J. van de Poll. Proeve eener Strafwet voor Zeevarenden ter Koopvaardij. Amst. 1842. 8°.

12 F. Hulshoff, Spec. histor.-jurid. de appellandi facultate in causis criminalibus admittenda. Amst. 1846. 8°.

13 M. H. Godefroi, De iis delictis, quae non nisi ad laesorum querelam vindicantur. Amst. 1837. 8°.

14 L. W. A. Besier, Proeve van een historisch onderzoek betr. de leer van medepligtigheid, naar het Nederl. Strafregt. Utrecht 1852. 8°.

Digitized by Google

15 Les Mystères du Journal de la Haye. La Haye. 1844. 8°.

16 Stukken betr. eene regterl. vervolging tegen Jhr. Moses Salvador en S. Fongers. Amst. 1854. 2 stn. 8°.

Digitized by Google

VI. Kanoniek en Kerk-Regt.

A. KANONIEK EN ROOMSCH KATHOLIEK KERKREGT.

1 Canones Sanctorum Apostolorum, Conciliorum gener. et particul., Sanctt. Patrum et aliorum vet. Theolog. Praec. PHOTII Nomo-Canon. Omnia commentt. THEOD. BALSAMONIS explic. et de Graecis conversa, GENT. HERVETO interpr. Paris. Guil. Morel. 1561. — JAC. CONCENATII Epitomes Oeconomicae artis juris civilis ll. II. Ad Mich. Hospitalem. Basil. Nic. Episcopius Jr. 1562. In 1 vol. fol.

2 Codex Canonum vetus Ecclesiae Romanae a FRANC. PITHOEO ad vet. mss. codd. restit. et notis illustr. Acc. PETRI PITHOEI Miscellanea Ecclesiastica, ABBONIS *Floriacensis* Apologeticus et epistolae; et Formulae antiquae Alsaticae. Ex bibl. CL. LE PELETIER. Paris., e Typogr. regia. 1687. fol.

3 Corpus juris canonici, cum glossis. — Decretum Gratiani, ed. ANT. DEMOCHARE; Decretales Gregorii IX c. annotatt., lection. var. etc. opera MART. GILBERTI; Sextus Decret. liber (Bonifacii VIII), Clementis V Constitutiones, Extravagantes Joannis XXII et Communes, cum commentt. cet., opera AEGID. PERRINI et JAC. FONTANI. — Antverp., Chr. Plantinus et alii. 1573. 3 vol. fol.

4 GRATIANI Decretum cum glossis, decreto abbreviato, margarita decreti, cet. Paris. Udalr. Gering et Berth. Rembolt. 1507. fol.

5 ——— Decretum cum multis noviter additis videlicet arbore consanguinitatis et affinitatis, casibus litteralibus, divisionibus d. Archidiaconi; medullis glosarum, cet. Cum decreto abbreviato et margarita decreti. Lugd. Jac. Sacon Pedemontanus. 1509. fol.

6 GREGORII IX Decretales; BONIFACII VIII Liber VI Decretalium; CLEMENTIS V Constitutiones; JOHANNIS XXII Extravagantes; Extravagantes communes. Cum glossis, tabulis, margarita decretal. cet. Paris. Berth. Rembolt. 1510. 2 vol. fol.

Met inschrift „*Ex legato mgri Petri Damiani, Anno* 1529."

7 BONIFACII VIII Liber VI Decretalium; CLEMENTIS V Constitutiones; JOHANNIS XXII Extravagantes; Extravagantes communes. Cum glossis, tabulis, cet. Lugd. Franc. Fradin. 1509. fol.

8 IVONIS *Carnutensis episc.* Decretum. Nunc prim. in lucem aeditum cura ac studio Jo. MOLINAEI. Lovan. Barth. Gravius. 1561. fol.

9 PANORMITANI *abbatis* Super ll. V. Decretalium cum suppletion. ANT. DE BUTRIO, cas. long. BERNARDI glosatoris, addition. (et Repertorio) ANTH. CORSETII, ANDR. BARBATIAE et BERN. DE LANDRIANO. Nec non cum summariis et apostillis AEN. DE FALCONIBUS. Lugd. Nic. de Benedictis, Jac. Sacon. 1509—10. 8 tomi. 4 vol. fol.

Met inschrift „*Ex legatione mgri Henrici Theodorici*" etc. als in het *Corpus juris* van 1499.

Digitized by Google

10 FELINI SANDEI Commentaria in V libros Decretalium. Cum apost. et additam. JOA. DE GRADIBUS et all. et Repertorio BENED. VADI. Lugd., impr. per Jac. Mareschal, Joh. Moylin, Jac. Sachon. 1513—14. 4 tomi. 2 vol. fol.

11 PHIL. DECII Commentaria in Decretalia, atque ejus lectura in tit. de Privilegiis. Cum adnotatt. FRANC. CURTII, SYLVESTRI ALDOBRANDINI et aliorum. Venetiis. Apud Juntas. 1593. fol.

12 AUGUST. BARBOSAE, Opera omnia. Lugd. 1656—65. 19 tomi in 10 vol. fol.

Vol. I. Collectanea in Codicem Justiniani. 1657, 60. 2 tom.; Vol. II—IV. Collect. in Jus Pontificium universum. 1656, 57. 6 tom.; Vol. V. de Officio et potestate Episcopi. 1665. 2 tom.; Vol. VI. Summa Apostolic. Decisionum. 1658; Vol. VII. Tractatus Varii. 1660; Vol. VIII. Praxis exigendi Pensiones. Cui acc. Vota plur. decisiva et consultiva canonica. 1663—64. 2 tom.; Vol. IX. Juris Ecclesiastici ll. III. 1660. 2 tom.; Vol. X. Collectanea doctorum in Concilium Tridentinum. 1657; de Canonicis et dignitatibus. 1658; de offic. et potest. Parochi. 1665. 3 tom.

13 J P. LANCELOTTI Institutiones juris Canonici. Acc. ejusd. auth. glossae. Lovan. P. Zangrius Tiletanus. 1578. 8°.

14 — — ——— Idem liber (sine glossis), opera HIER. ELENI annotatt. illustr. Antverp., Chr. Plantinus. 1566. — DAMASI Burchardica s. regulae canonicae, a P. s'ALUNO recogn. et ex mss. exempl. prolatae. Ibid 1566. In 1 vol. 8°.

15 BARTHOL. FUMI Summa sive aurea armilia omnia continens quae in jure canonico apud Theologos tractantur. Antv. Vid. et haer. Joan. Steelsii. 1570. — JOAN. SOTTEALLI Summa Pontificalium et Synodalium Constitutionum in locos seu titulos communes redacta. Lovan., P. Zangrius Tiletanus. 1570. In 1 vol. 8°.

16 JOA. BAPT. DE LUCA *Cardinalis*, Theatrum veritatis et justitiae s. decisivi discursus, ad veritatem editi in forensibus controvers., canonicis et civilibus. Cum Indice gener. auct. NICOL. FALCONIO. Colon. Agripp. 1689—95. 7 vol. fol.

17 (MARSILII *Patavini*) Defensor pacis s. de potestate Papae et Imperatoris, scriptum ante annos ducentos ad Ludovicum Caesarem Bavariae, nunc pr. in lucem editus cum praefat. *Licentii Evangeli* (BEATI RHENANI). (Basil.? 1522). — ALBERTI MAGNI Enarrationes in XII Prophetos minores. Colon. (P. Quentell). 1536. In 1 vol. fol.

18 De Jurisdictione, autoritate et praeeminentia imperiali, ac potestate Ecclesiastica, deque Juribus regni et Imperii, variorum authorum, qui ante haec tempora vixerunt scripta, collecta et redacta in unum (a SIM. SCHARDIO). Basil., Joh. Oporinus. 1566. fol.

19 JOAN. BERN. DIAZ DE LUCO, Practica criminalis canonica, in qua omnia flagitia quae a clericis committi possunt, cum eorum poenis describuntur. Cum annotatt. JOAN. HUETII. Antv., Joan. Bellerus. 1568. 12°.

20 JOS. ULLHEIMER, Comment. de potestate punitiva Ecclesiastica et Seculari. Francof. et Lips. 1772. 4°.

21 J. G. H. RUTGERS VAN ROZENBURG, Diss. hist.-jurid. de paroemio *Ecclesia non sitit sanguinem*. Amst. 1854. 8°.

Digitized by Google

B. PROTESTANTSCH KERKREGT.

BENED. CARPZOVII, *Jurisprudentia Ecclesiastica.* Zie zijne Werken in de Afd.: Duitsch Regt (II. C.).

1 J. H. BOEHMERI Jus Ecclesiasticum Protestantium, usum hod. juris canonici juxta seriem Decretalium ostendens et ipsis rerum argum. illustrans. Ed. 5a. Cum Indicibus a C. A. BOEHMER compos. Halae 1756—63. 6 vol. 4°.

2 — — ——— Jus Parochiale ad fundamenta genuina revocatum. Cum Supplemento novo. Ed. 6a. auctior et emend. Halae 1760. 4°.

3 Kerkelyk Plakaat-boek, behelzende de Plakaaten, Ordonnantien en Resolutien over de Kerkelyke zaken, by een gebragt door NIK. WILTENS, P. SCHELTUS, J. W. TE WATER en anderen, tot 1795. 's Gravenh. 1722—1807. 5 dln. 4°.

4 A. J. VAN BEECK CALKOEN, Observatt. juris publ. sacri in Hollandia, desumtae ex historia introductae legis Ecclesiast. anno 1619. Traj. 1830. 8°.

5 H. J. ROYAARDS, Hedendaagsch Kerkregt bij de Hervormden in Nederland. Utrecht 1834, 37. 2 dln. 8°.

6 A. A. A. BESIER, De juris placeti historia in Belgio. Traj. 1848. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

VII. Volkenregt.

A. VREDESVERDRAGEN.

(Geschiedenis; Verzamelingen).

1 H. M. Hoffmann, De gentium pactionibus et foederibus ex historia illustratis. Traj. 1824. 8°.

2 De Garden, Histoire générale des Traités de Paix et autres transactions princip. entre toutes les Puissances de l'Europe, depuis la Paix de Westphalie. Paris. Tome 1—13. 8°. Av. cartes.

3 Adr. Kluit, Historiae federum Belgii federati primae lineae in usum auditorum. Lugd. Bat. 1790, 91. 3 vol. 8°.

Geschiedenis der afzonderlijke Verdragen en Onderhandelingen. Zie de Hoofdafd.: Geschiedenis.

4 Recueil des Traitez de Paix, de Treve, de Neutralité, etc. faits par les Rois de France avec tous les princes et potentats de l'Europe et autres, depuis près de trois siecles. Assemblé etc. par Fred. Leonard. Rotterd. 1693. 6 vol. 4°.

5 Recueil des Traitez de Paix. de Trêve, de Neutralité, de Commerce etc. et d'autres Actes publics, comme contracts de mariage, testaments etc. faits entre les Puissances de l'Europe et des autres parties du monde, depuis la naissance de J. Chr., jusqu'à présent. Redigé par ordre chronolog. et accomp. de notes, de tables chronolog. et alphabét. etc. (par J. du Mont). Amst. 1700. 4 vol. fol.

6 Nouveau Recueil de Traitez d'alliance, de treve, de paix etc. depuis la Paix de Munster jusques à l'année 1709. Recueillis et publ. par J. du Mont. Amst. 1710. 2 tom. 8°.

7 Corps universel Diplomatique du Droit des Gens, contenant un Recueil des Traitez d'Alliance, de Paix, de Treve, de Neutralité, de Commerce etc., faits en Europe depuis Charlemagne jusques à present, publ. par J. du Mont. Amst. et la Haye. 1726—31. 8 vol. fol.

8 Supplément du Corps universel Diplomatique contenant l'Histoire des Anciens Traitez jusques à Charlemagne par J. Barbeyrac; Recueil des Traitez, échapé à du Mont, continué jusqu'à présent par J. Rousset. Avec le Cérémonial Diplomatique des Cours de l'Europe par du Mont et Rousset. Amsterd. et la Haye. 1739. 5 vol. fol.

Vol. I, III. Suppl. de Rousset; II. Histoire, etc. de Barbeyrac; IV—V. Cérémonial diplomatique.

Digitized by Google

9 **Histoire des Traités de Paix** et autres Negotiations du 17e siècle depuis la paix de Vervins, jusqu'à la Paix de Nimegue (par J. Y. DE SAINT-PREST). Amst. et la Haye 1725. 2 vol. fol.

10 **Négociations** secretes touchant la Paix de Munster et d'Osnabrug depuis 1642—48 (par J. LE CLERC). la Haye 1725. 4 tom. 2 vol. fol.

De vier voorgaande werken vormen te zamen het volledige *Corps diplomatique.*

11 **Recueil historique** d'Actes, Negociations, Mémoires et Traitez. Depuis la paix d'Utrecht (1714) jusqu'à celle d'Aix la Chapelle (1748). Par J. ROUSSET. Amst. 1728—54. 21 tom. 22 vol. 8°.

12 **Recueil de Traités** d'Alliance, de Paix, de Trève, de Neutralité, de Commerce etc. servant à la connaiss. des relations étrangères des Puissances et etats de l'Europe, depuis 1761 jusqu'à présent, fondé par G. F. DE MARTENS, continué par FRÉD. MURHARD, CH. MURHARD, J. PINHAS, C. SAMWER. Göttingue 1817—56. Tome 1—43. 8°.

I. **Recueil et Suppléments**, par de Martens et Murhard.
Recueil (de 1761 à 1801). 1817 (1e édit. 1790)—1801. 7 tom.
Supplément (de 1761 à 1807). 1802—1808. 4 tom.
Nouveau Recueil (de 1808 à 1832). 1817—36. 10 tom.
——— Nouv. Série (de 1830 à 1839). 1837—41. 6 tom.
Nouveaux Supplémens (de 1761 à 1839). 1839—42. 3 tom.
Table générale 1837, 43. 2 tom. 1 vol.
II. **Nouveau Recueil** par F. et C. Murhard, J. Pinhas, C. Samwer. Tôme I—XIV (de 1840 à 1852) 1843—56.

13 **Tractaten**, geslooten tuss. de Staten-Generael der Vereen. Nederlanden ende verscheyde Koningen, Princen ende Potentaten, van 1576 tot 1667. ('s Gravenh. 1667.) 44 stn. in 1 bd. 4°.

14 J. ROUSSET, Les Interêts présens et les prétensions des Puissances de l'Europe, fondez sur les Traitez depuis ceux d'Utrecht inclusivement, et sur les Preuves de leur Droits particuliers. 2e édit. la Haye. 1736. 3 vol. 4°.

15 O. A. LEWE VAN ADUARD, De Juris controversia Magnam Brittanniam inter et dissid. ab ea, seculo superiore, Colonias Americanas. Lugd. Bat. 1835. 8°.

16 C. T. VAN LIJNDEN, De quaest. an matrimonio Ducis de Montpensier pax Rheno-Trajectina violata dici possit. Traj. 1848. 8°.

Digitized by Google

B. VOLKENREGT.

(Jn 't algemeen; in bijzonderheden).

1 H. WHEATON, History of the Law of Nations in Europe and America, from the earliest times to the Treaty of Washington, 1842. N. York 1845. 8°.

2 D. VAN HOGENDORP, Comment. de Juris gentium studio in patria nostra post Hug. Grotium. Amst. 1856. 8°.

3 JOAN. SELDENI, De jure naturali et gentium juxta discipl. Ebraeorum ll. VII. Argent. 1665. 4°. C. fig.

4 HUG. GROTII de Jure belli ac pacis ll. III. Editio 2a emend. et auctior. Amst., Guil. Blaeuw. 1631. fol.

HUG. GROTII De jure belli ac pacis ll. III. Cum notis J. F. GRONOVII. Hagae Com. 1680. 8°. Met geschreven aanteekeningen van Prof. H. C. CRAS. Zie de Afd. Handschriften aan het einde van dezen Catalogus.

5 — —— De Jure Belli ac Pacis ll. III, cum annott. auctoris, nec non J. F. GRONOVII notis et J. BARBEYRACII animadvers.; commentariis insuper H. DE COCCEJI et observatt. S. DE COCCEJI. Add. Grotii Dissert. de mari libero ac lib. de aequitate, indulgentia et facilitate. Lausan. 1751. 5 vol. 4°.

6 — —— Le Droit de la Guerre et de la Paix. Nouv. trad. par JEAN BARBEYRAC. Avec des notes de l'auteur et du traducteur. Édit. corr. et augm. Leide 1759. 2 vol. 4°.

7 SAM. a PUFENDORF, De Jure naturae et gentium ll. VIII, cum commentt. J. N. HERTII atque J. BARBEYRACII. Acc. Eris Scandica. Recens. et animadvers. illustr. G. MASCOVIUS. Francof. et Lips. 1744. 2 vol. 4°.

8 CHR. WOLFF, Institutions du Droit de la Nature et des Gens. Traduites du Latin par Mr. M., avec des notes par E. LUZAC. Leide 1772. 2 tom. 1 vol. 4°.

9 J. L. H. A. GERICKE, De jure interventionis ante rerum conversionem in Gallia usurpato. Lugd. Bat. 1834. 8°.

10 H. GROTII, Vrye Zeevaert, ofte bewys van het Recht dat de inghesetenen deser Vereen. Nederlanden toekomt over den Oost- ende West-Indische Koop-handel. Nu uyt den Latyne op een nieuw vertaeld door A. ICKERMAN. Haerlem, Adr. Roman. 1641. 4°.

Digitized by Google

11 A. PLOOS VAN AMSTEL, Verhandeling over het Recht van Commercie tusschen onzydige en oorlogvoerende volken. Uit het Latyn vertaald en vermeerderd met een aanhangzel en aanteek. (door R. VAN NOORD). Amst. 1760. 8°.

12 G. F. DE MARTENS, Essai conc. les Armateurs, les Prises, et sur tout les Reprises. Gött. 1795. 8°.

13 G. R. BOER, De dominio gentium Aquatico. Traj. 1846. 8°.

14 M. J. L. J. H. A. HELDEWIER, De juribus et officiis gentium mediarum in bello maritimo. Lugd. Bat. 1852. 8°.

15 H. ROYAARDS, De placito: „libera navi libera merx." Traj. 1852. 8°.

16 F. F. KARSEBOOM, De navium detentione quae vulgo dicitur *Embargo*. Amst. 1840. 2 fasc. 8°.

17 J. L. CREMER VAN DEN BERGH, Historia nov. legum de fluminum communium navigatione. Lugd. Bat. 1835. 8°.

18 H. A. VAN DIJK, De Collegiis Archithalassicis. Traj. 1845. 8°.

19 F. E. BERG, De Foederibus Patrocinii ex historia et jure publ. atque gentium illustr. Amst. 1824. 8°.

20 J. DE NEUFVILLE, De iis quae ad tollendum Servorum Afrorum commercium inde a congressu Viennensi inter populos gesta sunt. Amst. 1840. 8°.

21 F. J. P. TOLLENS, De Principum titulis sec. jus gentium Europeum hodiernum. Lugd. Bat. 1840. 8°.

JOAN. SELDENI, *Tituli honorum*. Zie zijne *Opera* (Afd. Oostersch en Oud Grieksch Regt).

22 A. DE WICQUEFORT, L'Ambassadeur et ses fonctions. Nouv. édition augm. des Mémoires et autres pièces de Wicquefort et du Traité du juge competent des Ambassadeurs, trad. du Latin de BYNKERSHOEK par J. BARBEYRAC. 2e ed. revue et augm. Amst. 1730. 2 vol. 4°.

23 A. C. SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, De Legatis rebusque ab his agendis. Traj. 1827. 8°.

Digitized by Google

VIII. Staatswetenschap [1]).

A. STAATKUNDE, STAATHUISHOUDKUNDE, STATISTIEK, in 't algemeen.

a. *Zonder bijzondere betrekking tot Nederland.*

1 J. DE BOSCH KEMPER, De Staatswetenschap, eene wetenschap op waarneming en wijsbegeerte gegrond en door voortdurende kritiek te volmaken. Amst. 1852. 8°.

2 — — — —— De Rigtingen en Partijen in het Staatkundig leven. Amst. 1857. 8°.

3 Dictionnaire Universel des Sciences morale, économique, politique et diplomatique, ou Bibliothèque de l'homme d'état et du citoyen. Mis en ordre et publié par J. B. ROBINET. Londres 1777 —83. 30 vol. 4°.

Revue de législation et d'économie politique, par FOELIX. Zie de Afd. Algemeene Werken, I. A.

4 E. VAN VOORTHUYSEN, H.fil., De Platonis doctrina, de communione bonorum, mulierum et liberorum, in libris *de Republica* proposita. Traj. 1850. 8°.

5 C. C. E. D'ENGELBRONNER, De vi gymnastices in Republica Platonis. Amst. 1839. 8°.

6 J. VAN PERSYN, De politica Ciceronis doctrina in libris ejus de Republica. Amst. 1827. 8°.

7 J. G. TYDEMAN, De Oeconomiae politicae notionibus in Corp. juris civ. Justinianeo. Lugd. Bat. 1838. 8°.

8 (H. J. BERLIN), Philantropisch-Anthropologische Staathuishoudkunde, door eenen Nederlander. Amst. 1851, 52. 2 stn. 8°.

9 BEAUFORT, Le grand Portefeuille politique en 19 tableaux. Paris 1789. gr. fol.

---

1) Vergelijk de Afdeelingen: Staats- en Regerings-regt (hierboven, IV); Staats-Geneeskunde en Openbare Gezondheidsregeling (Hoofdafd. Geneeskunde); voorts de Hoofdafdeeling: Handwerken en Bedrijven (Oekonomie, Waterstaat, Handel en Scheepvaart, Krijgswetenschappen).

Digitized by Google

10 J. A. H. MICHIELS VAN KESSENICH, La Statistique d'après feu Mr. Wagemann. Rurem. 1846—49. 4 tom. 8°.

11 Statistique de la France, publ. par le Ministre des Travaux Publics, de l'Agriculture et du Commerce. Paris 1835—45. 12 vol. fol.

Documents Statistiques. Spécimen. 1835. — Archives Statist. 1837. — Commerce extérieur. 1838. — Ports maritimes de commerce. 1839. — Agriculture. 1839—42. 4 vol. — Administration publique. 1843—44. 2 vol. — Tableau général. 1841, 45. 2 vol.

12 Recherches Statistiques sur la ville de Paris et le Département de la Seine. 2e edition (de Tome I, II). Paris 1826—44. 5 tom. 4°.

Digitized by Google

b. *Met betrekking tot Nederland.*

1 Stukken betreffende de Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van 1828 tot 1857. In fol.

2 Nederlandsche Staats-Courant. 1814—54. 41 dln. fol.

Vooraf: het *Staatkundig Dagblad van de Zuiderzee,* 1—31 Dec. 1813.

3 Staatkundig en Staathuishoudkundig Jaarboekje (uitgeg. door J. DE BOSCH KEMPER). Amst. 1849—56. 8 dln. 8°.

4 G. K. VAN HOGENDORP, Bijdragen tot de Huishouding van Staat in het Koningrijk der Nederlanden. 's Gravenh. 1818—25. 10 dln. 8°.

5 J. M. KEMPER, Verhandelingen, Redevoeringen en Staatkundige Geschriften, verzameld door J. DE BOSCH KEMPER. Amst. 1835—36. 3 dln. 8°.

6 P. VREEDE, Proeve over de Vrijheid des Zeehandels en de waarde der nationale nijverheid, in verband beschouwd met de grondbeginselen eener nieuwere verlichte Staathuishoudkunde, enz. I—III. 1. 's Gravenh. 1824. 3 stn. 8°.

Niet verder verschenen.

7 Critische Overzage van een werk van P. Vreede, ten titel voerende: *Proeve over de Vrijheid des Zeehandels,* enz. Leyden 1824. 8°.

8 De Standaard. Staatkundig Blad. Van 18 Sept. 1830, tot 30 Sept. 1832. In 1 bd. 4°.

9 De Noordstar (Weekblad), van 4 Sept. 1829 tot 1 Dec. 1831. In 2 bdn. 4°.

10 De Tijdgenoot. Verzameling van Stukken betreff. den tegenw. toestand des Vaderlands. Amst. 1841—45. 5 dln. 4°.

11 (F. A. VAN HALL), Staatkundige Opmerkingen van Olivarius. Amst. 1848. 8°.

12 Bezuiniging en Vereenvoudiging. 's Gravenh. 1848. 8°.

13 Organisatie van den Arbeid door betere inrigting van het Crediet. Amst. 1848. 8°.

14 J. R. THORBECKE, Parlementaire Redevoeringen. I. Deventer. 1856. 8°.

15 I. J. RAHUSEN, De Ecclesiae nexu cum Civitate in patria nostra inde ab a°. 1813. Amst. 1854. 8°.

16 J. DE BOSCH KEMPER, De Tijdvragen over de afscheiding en vereeniging van Staat, Kerk en School, in betrekking tot de levensbeginselen van het Christendom. Amst. 1856. 8°.

Digitized by Google

17 Problematische Politiek. Het nieuw Ministerie en de Volksvertegenwoordiging in 1856. Amst. 1857. 8°.

18 Oranje-woorden in Februarij 1857. Amst. 1857. 8°.

19 Statistisch Jaarboekje voor het Koningrijk der Nederlanden. 1e—6e Jaargang. 's Gravenh. 1851—57. 8°.

20 Verslag van den toestand der Provincie Noord-Holland, gedaan aan de Provinciale Staten van dat gewest, door de Gedeput. Staten in 1852—56. Haarlem 1852—56. 5 dln. 8°.

21 Notulen van het Verhandelde in de Vergaderingen der Provinciale Staten van Noord-Holland, van den 26 Febr. 1850—5 Febr. 1857. fol.

22 Jaarboekje van de provincie Noord-Holland, voor 1840, 42, 47. Amst. 1840 vv. 3 dln. 8°.

23 Verslag van Burgemeester en Wethouders aan den Raad van Amsterdam, over den toestand der gemeente, gedur. 1851—55. Amst. 1852—56. 5 dln. 8°.

24 Jaarboekje voor de Stad Haarlem. 1847, 48. Haarlem 1846, 47. 2 dln. 8°.

25 Jaar- en Adresboekje voor de Stad Leyden, over 1848—52. Leyden. 5 dln. 8°.

Digitized by Google

B. STAATSWETENSCHAP,

in bijzonderheden.

(Financiën, Belastingen, Banken; — Bevolking, Armwezen, Gevangeniswezen, Slavernij; — Onderwijs; — Openbare Werken, Middelen van gemeenschap en vervoer, enz.; — Handel en Nijverheid).

1 H. Hooft Graafland, De Staatsschulden getoetst aan de beginselen der Staatshuishoudkunde. Utr. 1851. 8°.

2 J. G. Kruimel, Over delging van Staatsschulden. Leyden 1856. 8°.

3 J. van Eik, Belasting in beginsel en toepassing. Naar het Hoogd. bewerkt. Amst. 1853. 8°.

4 E. van Voorthuyzen Hz., De directe Belastingen, inzonderheid die op de Inkomsten. Utrecht 1848. 2 dln. 1 bd. 8°.

5 J. L. de Bruyn Kops, Over Indirecte Belasting als middel van Plaatselijke Inkomsten. Leyden en Amst. 1851. 8°.

6 H. J. Koenen, Voorlezingen over de Geschiedenis der Finantiën van Amsterdam. Amst. 1855. 8°.

7 G. Willink, De re argentaria in urbe Amstelaedami. Lugd. Bat. 1838. 8°.

8 J. J. A. Santhagens, Wat kan men voor 's Rijks hoofdstad doen? Een woord over de vrijwillige conversie der stedelijke schuld en over de herziening van het belastingstelsel van Amsterdam. Amst. 1856. 8°.

9 Message from the President of the United States to the two Houses of Congress, at the commencement of the 2d Session of the 32d Congress. Washington 1852. 2 vol. 8°.

10 Report of the Secretary of the Treasury on the State of Finances (United States) in 1852. (Washington) 1853. 8°.

11 Annual Report of the Comptroller of the City of New York, of the receipts and expenditures of the corporation, for the y. 1852. N. York 1853. 8°.

12 Abstract of the returns of Insurance Companies, in Massachusetts, Dec. 1852, by A. Walker. Boston 1853. 8°.

13 Abstract of the Returns of Insurance Companies in Massachusetts, Dec. 1853, by E. M. Wright. Boston 1854. 8°.

Digitized by Google

14 Abstract of the Returns and Statements of foreign Insurance Companies, Oct. 1853 (by E. M. WRIGHT). Boston 1854. 8°.

15 Abstract of Returns of Joint Stock Companies, for the years 1851—53 (United States). Prepared by the Secretary of the Commonwealth (E. M. WRIGHT). (Boston 1854). 8°.

16 Revised abstract exhib. the condition of the Banks in Massachusetts, Oct. 1853, by E. M. WRIGHT. Boston 1854. 8°.

17 W. C. MEES, Het Muntwezen van Nederlandsch Indië. Amst. 1851. 8°.

18 Opgave der Bevolking van het Koningrijk der Nederlanden gedurende de jaren 1815 tot en met 1824. — Tweede, Derde Verzameling van Staten (Hollandsch en Fransch). 's Gravenh. 1827—43. 3 dln. 8°.

19 Staten van de Bevolking der Steden en Gemeenten van het Kon. der Nederlanden, op den 1 Jan. 1840, naar aanl. der jongste algemeene volkstelling. 's Gravenh. 1841. 8°.

20 Uitkomsten der Derde Tienjarige Volkstelling in het Koningrijk der Nederlanden, op den 19den November 1849. 's Gravenh. 1852—53. 12 dln. gr. fol.

21 G. H. NOLTHENIUS, De educatione Pauperum in civitate. Amst. 1825. 8°.

22 N. B. DONKERSLOOT, Gedachten over Armoede, hare oorzaken en voorbehoedings-middelen. Tiel 1849. 8°.

23 De Verteringen van Weelde en het loon van arbeid. Uit het Hoogduitsch vertaald door P. N. MULLER. Amst. 1856. 8°.

24 Verslagen over de Verrigtingen aangaande het Armbestuur in het Koningrijk der Nederlanden over 1817—19, 1823—54. 's Gravenh. 1818—56. 35 stn. 8°.

De Verslagen over 1817—19 in het Hollandsch, onder den titel van: Rapport gedaan aan de Staten Gen. enz.; over 1823—24 in het Fransch met denzelfden titel; over 1825 in 't Hollandsch onder den titel van: Verslag over den staat van het Armwezen, enz.; 1826 in 't Fransch; 1827 in 't Hollandsch; 1828 Fransch en Holl.; 1829 en volg. Hollandsch; sedert 1851 onder den bovenstaanden titel.

25 LUD. VAN STYRUM, De Pauperum cura in patria nostra. Lugd. Bat. 1831. 8°.

26 J. P. HEIJE, De Diakoniën en de Armenwet. Open brief aan J. de Witte van Citters. Amst. 1856. 8°.

27 Vorschläge Waisenhäuser vortheilhaft einzurichten. Frf. u. Leipz. 1787. 8°.

28 Mémoire sur les moyens de corriger les malfaiteurs et fainéans à leur propre avantage et de les rendre utiles à l'état. Gand 1775. 4°.

Digitized by Google

29 A. F. RULFFS, Ueb. die vortheilhaft. Einrichtung der Werk- und Zuchthäuser. Gött. 1783. 4°.

30 Algemeyn Verslag aen Z. M. den Koning wegens de opregting, den voortgang en tegenwoord. staet van het Werkhuys van Liefdaedigheyd binnen Gend opgeregt, ter beteugeling der bedelaerye. Gend 1818. 4°.

31 (P. COLQUHOUN) A Treatise on the Police of the Metropolis, containing a detail of the various crimes and misdemeanours and suggesting remedies for their prevention. London 1797. 8°.

32 Over de Gevangenhuizen van Philadelphia. Uit het Fransch. Amst. 1796. 8°

33 G. E. VOORHELM SCHNEEVOOGT, Het Pennsylvanische Gevangenisstelsel. (Amst. 1848). 8°.

34 Ontwerp tot oprigting van een Nederl. Genootschap ter zedel. verbetering der Gevangenen. Leeuw. 1823. 8°.

35 J. BRAND VAN LANGERACK EN CABAUW, Iets over de Gevangenissen in het Koningrijk der Nederlanden. 2e Druk. Vermeerderd met een Bijvoegsel. Amst. 1841. 8°.

36 C. F. LURASCO, Bezwaren tegen het stelsel van afzondering der Gevangenen, getoetst aan de ervaring. Eene Voorlezing. (Amst. 1845). 8°.

37 Verzameling van Stukken over de Oogmerken der Straf, de Lijfstraffen, en de Eenzame Opsluiting der Gevangenen. Amst. 1845. 8°.

38 C. A. DE CHAUFEPIÉ, De servitute in coloniis Americanis tollenda. Amst. 1799. 8°.

39 Selections from the Speeches and Writings of prominent men in the United States on the subject of Abolition and Agitation, etc. New York 1851. 8°.

Over de Slavernij-kwestie in de Vereenigde Staten vergelijke men de Hoofdafdeeling Geschiedenis.

40 Verzameling van Stukken over het Hooger Onderwijs en de Hoogescholen, in Nederland en elders. 1629—1849. In 1 bd. fol.

Inhoudende onder meer kleinere stukken: Contract der Weduwen-Societeit van de Profess. aan 's Lands Universiteit te Leyden, v. d. 14 Jan. 1792. — Memorie van Joh. Luzac tot betoog der onschendbaarheid van 't Decreet van 20 Mrt. 1797 (in d. Jan. 1798). — Rapport van de Commissie tot de formatie der Openb. en Kon. Schoolen enz., van 11 Junij 1807. — P. L. van de Kasteele, Projet de mesures en faveur de l'Université établie a Leide. Avec Mémoire servant d'éclaircissement, Févr. 1807. — Rapport van de Kommissie tot het ontwerpen eener Organisatie van het Hooger Onderwijs binnen de Vereen. Nederlanden (1814). *Geschreven* — Staatsstukken over het Onderwijs, van 1847—49. — Bestek en Conditien van aanbesteding der reparatien aan de gebouwen der Akademie te Leyden (1848). — Methodolog. Anweisung in allen vier Facultäten auf Kön. Befehl zum Druck überg. Duisb. 1779. — Kön. Verordnung wegen der einzus. Conditien-Liste und gäntzl. Abschaffung der Studenten-Orden. Duisb. (1768.)

Digitized by Google

41 Verslagen nopens den Staat der Hooge, Middelbare en Lagere Scholen in het Koningrijk der Nederlanden. 1827—55. 29 stn. 8°.

42 F. VAN LEYDEN VAN WESTBARENDREGT, Eenige Aanmerkingen over het publiecq onderwijs. Leyden 1798. 8°.

43 Beknopte Beschrijving der Inrigtingen van het Openbaar Onderwijs in Frankrijk (1814?) 8°.

44 Reglement op de inrigting van het Hooger Onderwijs in de Zuidelijke Provincien van het Kon. der Nederlanden. 's Grav. 1816. 8°.
Met geschreven aanteekeningen.

45 Rapporten, Beschouwingen, enz. betreffende het Hooger Onderwijs in het Kon. der Nederlanden en de voorgestelde hervorming in 1828. Grootendeels gedrukt. In 1 band. fol.

46 Rapport der Commissie bijeenger. door Kon. Besluit van 13 Apr. 1828 tot raadpleging over sommige punten betr. het Hooger Onderwijs. 's Gravenh. 1830. fol.

47 Rapport adr. au Roi par la Commission nommée par l'Arrêté de S. M. du 19 Fevr. 1829, pour la révision des dispositions existants sur l'Instruction moyenne. La Haye 1830. fol.

48 RAMON DE LA SAGRA, Voyage en Hollande et en Belgique sous le rapport de l'Instruction primaire, des Etabliss. de bienfaisance et des prisons. Paris 1839. 2 tom. 8°.

49 Nijmeegsch Schoolblad voor het Christelijk Onderwijs. 1e Jaarg. 2e druk. Nijmegen 1845. 8°.

50 C. M. FRANCKEN, Oratio de finibus Institutionis in Gymnasiis partim jure prolatis, partim in posterum proferendis. Leovard. 1852. 8°.

51 Reglement voor het Gymnasium Velavicum te Harderwyck in den Schoolraad gearrest. op den 16 Juny 1803. 8°.

Het Gymnasium te Amsterdam. Verslagen. Zie de Afdeeling Oude Letterkunde.

52 Berigt omtrent het Stedelijk Gymnasium te Deventer, voor den Cursus 1856—57. Dev. 1856. 4°.

53 P. DE RAADT, Noorthey, huis van opvoeding en onderwijs. Amst. 1849. 8°.

54 — — —— De Kon. Besluiten van 23 Mei 1845 en 1 Julij 1850 en de Verslagen der Staats-Commissiën voor de toelating van Studenten tot de Hoogescholen en Athenaea beschouwd. Amst. 1851. 8°.

55 Verdediging der Rechten van 's Lands Universiteit te Leyden, en bijz. van de jurisdictie van Rector en Rechteren derz. Universiteit. Benevens eenige andere Stukken daartoe betrekk. Leyden 1778. fol.

56 Report of Her Maj. Commissioners app. to inquire into the State, discipl., studies and revenues of the University and Colleges of Oxford. With the Evidence and an Appendix. London 1852. fol.

Digitized by Google

57 Report of the Regents of the University of the State of New York. Transm. to the Legislature. March 1, 1854, 55; Jan. 15, 1856. Albany 1854—56. 3 vol. 8°.

58 37th Annual Report of the Controllers of the Public Schools of the 1st School District of Pennsylvania, compr. the City and County of Philadelphia, for the year ending Dec. 31, 1855 (by JOHN S. HART). Philad. 1856. 8°.

59 Reports of the Perkins Institution and Massachusetts Asylum for the Blind. Boston 1843—45, Cambr. 1846. 4 pts. 8°.

60 Reports of the Managers Institution for the Blind of the State of New York. Albany 1849—51. 3 pts. 8°.

61 Verslag aan den Koning over de Openbare Werken, in de jaren 1850—53. 'sGrav. 1853—54. — Telegrafie 1854—55. 'sGrav. 1855, 56. 4 stn. 4°.

62 G. PETER Vz., Betoog dat spoorwegen, stoombooten, kanalen, waterleidingen enz. door den Staat moeten worden aangelegd. 1843. 8°.

63 J. H. CREMER, De Cursu publico, tam apud veteres quam apud recentiores. Amst. 1837. 8°.

64 A. F. BOURICIUS, Episode tijdens den val van Bouricius Algemeene Postwagendiensten. Amst. 1846. 8°.

65 Chemin de fer Hollando-Belge de Liège a Utrecht, par Maestricht et Bois-le-Duc. Section de Liège à Maestricht, demandée en Concession. Mémoire. Liège. 1854. 4°. Av. cartes.

66 Report of the Committee of the New York Senate and State Engineer on Rail Road Accidents in 1852. (N. York 1853). 8°.

67 Annual Report of the State Engineer and Surveyor on the Railroad Statistics of the State of New-York in 1852. Jan. 1853. 8°.

68 J. A. ROEBLING, Final Report on the Niagara Railway Suspension Bridge. Rochester 1855. 8°.

69 Documents relating to the Organization of the Illinois Rail-road Company. New York 1851. 4°. W. map.

70 J. CANTZLAAR Hz., Algemeen denkbeeld of mijne gedachten en uitvinding van een thelegraphe, of Correspondentie-wyzer. Rott. 1794. 8°.

71 A. BÜRJA, Abhandlung von der Telegraphie oder Fern-Schreibekunst. Berlin 1794. 8°.

72 R. WILDING, Beschrijving van de Telegraphen of Verre-Schrijvers. Met afbeeld. 's Hage. Z. jaar. 8°.

73 J. A. B. BERGSTRÄSZER, Uebersichten und Erweiterungen der Signal-Order und Zielschreiberei in die Ferne. Leipz. 1795. 8°. Mit Atlas von Kupf. in 4°.

Digitized by Google

74 C. F. LEHMANN, Gedanken über die Zeichen-Sprache des Prof. Bergsträszer und der Geschwind-Post des Adv. Linguet. Danzig 1795. Mit 7 Taf. in 4°.

75 Waterschouts-ambt te Antwerpen (Reglement, holl. en fransch). Antw. 1816. 8°.

76 H. P. VAN KARNEBEEK, Spec. econom.-polit. de distributione et forma praediorum. Lugd. Bat. 1854. 8°.

77 L. CATEL, Ueber die zweckmäsz. Organisation des öffentl. Bauwesens in einem Staat, etc. Berl. 1808. 8°.

78 PATTE, De la Manière la plus avantag. d'éclairer les rues d'une ville pendant la nuit. Amst. 1766. 8°. Av. fig.

79 F. W. GERLACH, Vorschrift über die beszte Erleuchtung einer Ebene middelst einer Lampe. Wien 1772. 8°.

80 Allgemeine Verbesserte Feuer-Ordnung. Stendal 1784. 4°.

81 Statistiek van den Handel en de Scheepvaart in het Kon. der Nederlanden over het jaar 1846—55. 's Grav. 1848—56. 10 dln. fol.

82 C. J. FORTUYN, De Gildarum historia, forma et auctoritate, medio imprimis aevo. Amst. 1834. 8°.

83 H. HOUCK, De Collegiis opificum et mercatorum in patria nostra. Dav. 1846. 8°.

84 J. VAN DELDEN, De privilegiis quae rerum inventoribus conceduntur (*Octrooyen*). Dav. 1843. 8°.

Digitized by Google

GENEESKUNDE.

I. Algemeene Werken.

A. INLEIDING, METHODOLOGIE, SYSTEMEN.

1 P. CAMPER, Orat. inaug. de certo in medicina. Amst. 1758. — *Ejusdem* Orat. de analogia inter animalia et stirpes. Gron. 1764. In 1 vol. 4°.

2 FRANC. VAN DER BREGGEN C.fil., Orat. de una atque sola via, pro hodiernis artis medicae incrementis, tum ad artificis solertiam, tum ad artem ipsam amplificandam, rite ineunda. Amst. 1818. 4°.

3 G. C. B. SURINGAR, Orat. de praeclaro, quod in sensibus integris et exercitatis est, praesidio ad medicinam discendam, faciendam et perficiendam. Amst. 1830. 4°.

4 F. S. ALEXANDER, Inwijdingsrede over de verbinding van de studie der vroegere Geneeskunde met die van lateren tijd. Amst. 1843. 4°.

5 J. VAN GEUNS, Inwijdings-Rede over de Geneeskunde als eene zelfstandige natuurwetenschap. Amst. 1847. 4°.

6*J. W. E. DE MAN, Critiek der Geneeskunde. Amersf. 1848. 2 stn. 8°.

7*U. H. MEIJER, De Grondslagen der Geneeskunst critisch beschouwd. Gron. 1853. 8°.

8*N. D. SYBRANDI, Diss. histor.-med. de necessitudine, quae fuit apud veteres inter religionem et medicinam. Amst. 1841. 8°.

9*TH. BROWNE, Religio Medici, dat is nootwendige beschrijvinge, aeng. sijn gesintheyt datse overeenkomt met de gesuyverde gods-dienst van Engeland. In de Nederl. tale overgeset en in dese 2e druck met vele aanmerck. vermeerdert, en doorgaens verbetert. Beneffens de aanmerck. van KENELM DIGBY. Gedruckt tot Laegeduynen, int Jaer 1683. 12°.

10*C. J. NIEUWENHUYS, Nadeelige en bijna algemeene vooroordeelen en misbruiken in de Geneeskunde bestreden en gewijzigd. Amsteld. 1810. 8°.

Digitized by Google

11*H. DE H. LEMON, Proeve eener beknopte en letterkundige Geschiedenis van het stelsel van Brown. Amst. 1811. 8°.

12*G. C. B. SURINGAR, Bijdrage tot de kennis en de beoordeeling van het Homöopathische leerstelsel van Samuel Hahnemann. (1827). 8°.

13*De Homeopathie of Dr. Samuel Hahnemann's geneeswijze. Dordr. 1833. 8°.

14 M. MARTENS, Mémoire sur la Médecine physiologique du Dr. Broussais. Amst. 1829. 8°.

15*Broussais, zijne leer, hare gevolgen en het eindelijk lot dat haar te wachten staat, beknopt voorgedragen. Met eene voorrede en aanteeken. van F. VAN DER BREGGEN Cz. Amsterd. 1829. 8°.

16 G. C. B. SURINGAR, Geschied- en Oordeelkundige Verhandeling over het Leerstelsel van den Franschen Geneesheer Broussais. Amsterd. 1829. 8°.

Digitized by Google

B. GESCHIEDENIS, LETTERKUNDE, BIBLIOGRAPHIE.

1 G. C. B. Suringar, Inwijdings-rede over het verband tusschen de geschiedenis der Geneeskunde en die der beschaving. Amst. 1831. 4°.

2 H. F. Thijssen, Redevoering over de geschiedenis en strekking der Klinische Geneeskunde. Amst. 1828. 8°.

3*A. H. Israels, Tentamen histor.-med. exhib. collectanea gynaecologica quae ex Talmude Babylonico depromsit. Groningae 1845. 8°.

4*H. A. Schreuder, Proeve over den Staat der Geneeskundige Wetenschappen in Frankrijk. Rott. 1839. 8°. Met plan.

5*R. Roukema, Naamboek der beroemde Genees- en Heelmeesters van alle eeuwen. Amsterd. 1706. 8°.

6 J. Commandeur, De Hippocrate, verae medicinae instauratore, optimo naturae observatore, rite colendo. Lugd. Bat. 1832. 8°.

7 P. H. Suringar, De Aretaeo medico diagnostico summo. Lugd. Bat. 1837. 8°.

8 J. C. Maris, De Paracelso. Lugd. Bat. 1832. 8°.

9 G. H. E. Ludeking, De Petro Foresto Alcmariensi. Brielae 1848. 8°.

10 N. Rovers, De Sydenhamo, in morbis curandis naturae imitatore. Dordr. 1838. 8°.

11 Lud. Wolzogen, Orat. in decessum Nic. Tulpii. Acc. Petri Francii Elegiae II. Amst., Dan. Elsevier. 1674. fol.

12 H. Overkamp, Reden over het leven en de doot van Corn. Bontekoe, in sijn leven Med. Doctor, enz. Amst. 1685. 4°.

Achteraan een blad in plano, een spotvers „op de doot van den Heere Korn. Bontekoe" behelzende, in 3 kolommen gedrukt, onderteekend *Lege, modoque.*

13 B. D. F. Huysman, De Henr. Roonhusio, praecl. Saec. XVII. Chirurgo Neerl. Traj. 1849. 8°.

14 A. Schultens, Acad. Redev. ter gedacht. van H. Boerhaave. Uit het Latijn vert. door J. J. Schultens, Az. Leyden 1738. 4°.

15 F. van der Breggen, Memoria Andr. Bonn. Amst. 1819. 4°.

16 Joh. Ant. van der Linden, De Scriptis Medicis ll. II. Ed. tertia auctior. Amstelred., Joan. Blaeu. 1662. 8°.

Digitized by Google

17 ALB. VON HALLER, Bibliotheca Medicinae Practicae, qua scripta ad partem Medicinae practicam facientia, a rerum initiis ad a 1775 recensentur. Basil. 1776—79. 3 tomi. — Tomum IV ex auctoris schedis restit., auxit et ed. J. D. BRANDIS. Bern. et Basil. 1788.— 4 vol. 4°.

18 — — —— Bibliotheca Chirurgica, qua scripta ad artem Chirurgicam facientia a rerum initiis recensentur. Bernae 1774—75. 2 vol. 4°.

ALB. VON HALLER, Bibliotheca anatomica, botanica. Zie de Afdeelingen: Ontleedkunde, Plantkunde, (Hoofdafd. Natuurkunde).

19 C. T. DE MURR, Adnotationes ad Bibliothecas Hallerianas, cum variis ad scripta Mich. Serveti pertinent. Erlangae 1805. 4°.

Digitized by Google

C. ALGEMEENE WOORDENBOEKEN EN HANDBOEKEN.

Jo. Gorraei Definitiones Medicae (ord. alphabet.). Zie Anut. Foesii Hippocratis Oeconomia (Afd. Oude Schrijvers).

1*J. J. Woyt, Gazophylacium medico-physicum, of Schat-kamer der Genees- en natuur-kundige zaaken. Nu na den 10den druk vertaalt, vermeerdert, en met aanmerkingen verrijkt door J. C. Schmellentin. Amst. 1741. 4°.

2*— — —— Hetzelfde werk. Nu naar den 14den druk op nieuws vertaald, en met verscheide artykels enz. vermeerderd. 2e Nederd. druk. Amst. 1766. 4°.

3*H. Brandeis, Woordenboek van alle Grieksche Geneeskundige benamingen met derzelver verklaringen. Vertaald en vermeerderd door G. J. Pool. Rotterd. 1824. 8°.

4 Encyclopädisches Wörterbuch der Medicinischen Wissenschaften. Herausgeg. von C. F. v. Gräfe, C. W. Hufeland, u. A. Bd. I—XXXIII. Berlin 1828—45. 8°.

5 Vidi Vidii *Florentini* Ars medicinalis, in qua cuncta quae ad humani corporis valetudinem praesentem tuendam et absentem revocandam pertinent, meth. exact. explicantur. Quae per Vidum Vidium *Juniorem* recogn. ac multis part. aucta, nunc pr. tota simul in lucem prodit. Venetiis, apud Juntas. 1611. 3 vol. fol.

Het 2e stuk van het 2e Deel behelst: *De Curatione membratim ll. XI,* door den jongeren Vidius.

6 Joan. Guintherii (Winter), De Medicina veteri et nova tum cognoscenda, tum faciunda commentarii II. Basil. ex offic. Henricpetrina. 1571. 2 tomi. 1 vol. fol.

7 Vop. Fort. Plempii *Amstelredam.*, Fundamenta Medicinae ad Scholae acribologiam aptata. Ed. 3a iterum recognita, interpolata, aucta. Acc. Dan. Vermostii Breve Apologema pro authore adversus dicteria et ineptias cujusdam Κηποῦρου. Item Doctorum aliquot in Academia Lovaniensi virorum judicia de Philosophia Cartesiana. Lovan. Hier. Nempaeus. 1654. — *Ejusdem* Ophthalmographia sive tractatio de Oculo. Ed. 2a. Cui praeter alia acc. affectionum ocularium curationes. Ibid 1648. In 1 vol. fol.

8 Jac. Primerosii Destructio Fundamentorum Medicinae V. F. Plempii ubi breviter quatercentum ipsius errores demonstrantur. Roterod., A. Leers. 1657. — G. L. Blasii Impetus Jac. Primerosii in V. F. Plempium retusus. Amstelod., J. Ravesteyn. 1659. In 1 vol. 4°.

9*J. B. VAN HELMONT, Dageraad, ofte nieuwe opkomst der Geneeskonst, in verborgen grond-regulen der Nature. Rotterd., J. Naeranus. 1660. 4°.

10 GER. BLASII Medicina universa; hygieines et therapeutices fundamenta methodo nova exhibens. Amst. 1665. 4°.

11*HERM. BOERHAAVE, Institutiones medicae in usus annuae exercitationis domesticos digestae. Lugd. Bat. et Rotterd. 1734. 8°.

12*—— —— Geneeskundigen Onderwyzingen. Vertaald, en vermeerdert met aanteeken. enz. door CORN. LOVE Jz. Amst. 1745. 8°.

13*—— —— Praelectiones academicae in proprias Institutiones rei medicae. Ed. et notas adj. ALB. HALLER. In hac edit. adjectus est integer Institutt. Medic. Cl. Boerhaave textus. Taurini 1742—45. 5 tomi. 3 vol. 4°.

14*J. G. HEYMAN, Commentaria in Herm. Boerhaave Institutiones medicas. Lugd. Bat. 1754. 7 vol. 8°.

15*ANT. DE HAEN, Praelectiones in Herm. Boerhaave Institutiones pathologicas. Collegit, recensuit, additam. auxit; edidit F. DE WASSERBERG. Viennae 1780—82. 5 vol. 8°.

16*DAV. MACBRIDE, Introductio method. in theoriam et praxin medicinae. Ex Angl. lingua in latinam convertit J. F. CLOSSIUS. Traj. 1774. 2 vol. 8°.

17*Hand-boek der Genees- en Heelkunde voor arme en rijke *(sic.)* 3e druk. Leeuwarden 1776. 8°.

Digitized by Google

D. OUDE SCHRIJVERS.

(Grieksche en Oudere Latijnsche met hunne Commentatoren. — Arabische met hunne Commentatoren. — Latere Latijnsche Schrijvers tot de 17e eeuw).

1 Artis Medicae Principes, HIPPOCRATES, ARETAEUS, ALEXANDER, AURELIANUS, CELSUS, RHAZIS. Recens., praefatus est ALB. DE HALLER. Lausann. 1769—74. 11 tomi. 8°.

2 Medicae Artis Principes, post Hippocratem et Galenum.

Graeci Latinitate donati.	ACTUARIUS,
ARETAEUS,	NIC. MYREPSUS.
RUFFUS EPHESIUS,	
ORIBASIUS,	Latini.
PAULUS AEGINETA,	CORN. CELSUS,
AETIUS,	SCRIB. LARGUS,
ALEX. TRALLIANUS,	MARCELL. EMPIRICUS.

Aliique praeterea, quorum unius nomen ignoratur. Cum Indice copioso. (Edidit HENRICUS STEPHANUS). Paris. Excud. Henr. Steph. 1567. fol.

3 HIPPOCRATIS *Coi* Opera quae extant, Graece et Latine, veterum Codicum collatione restituta, novo ord. in IV classes digesta, interpretationis latinae emendatione et scholiis illustr. a HIERON. MERCURIALI. Venet. apud Juntas. 1588. fol.

Geschenk van den beroemden Amsterdamschen Geneesheer Nicolaas Tulp, even als vele andere der hier volgende geneeskundige werken.

4 —— —— Opera omnia quae extant (Graece et Latine) in VIII sectiones ex Erotiani mente distributa. Nunc recens lat. interpret. et annotation. illustrata, ANUTIO FOESIO authore. Adj. sunt PALLADII Scholia Graeca in lib. περὶ ἄσμων, nondum antea excusa et nunc pr. Latinit. donata. His praeterea acc. variae in omnes Hippocr. lectiones Graecae et quorundam doctiss. vir. observationes. Francof. Haeredes Andr. Wechelii, cet. 1595. fol.

5 HIPPOCRATIS *Coi* et CLAUDII GALENI *Pergameni* Opera (Graece et Latine). REN. CHARTERIUS, plurima interpretatus, universa emendavit, instauravit, notavit, auxit, secundum dist. Medic. partes in XIII tomos digessit et conjunctim Graece et Lat. primus edidit. Lutet. Paris., Petr. Aubouin. 1679 (1638—79). 13 tomi. 9 vol. fol.

6 HIPPOCRATIS, De Hominis aetate, ex extr. fine libri de Carnibus; de septimestri, item de octimestri partu (Graece et Lat.). Acc. problemata aliquot ab hac tractat. non ita aliena, JOAN. LALAMANTIO interprete et enarratore. Genevae (Joan. Crispinus). 1571. 8°.

Digitized by Google

7 HIPPOCRATIS *Coi* Liber de Honestate (Graece): quem recensuit, interpretat. Latina, notisque perpet. et comment. illustravit, itemque prolegomena de statu antiquae philosoph. et medicinae Graecanicae ete praemisit, et ex communicat. H. C. CRUGERI adhuc inedita scholia et gnomas Ms. Biblioth. Reg. Paris., hujusque et edit. Ald. Venet. 1526 varietatem lectionis atque ipsius laud. viri animadvers. in eundem librum adj. GEO. MATTHIAE. Adj. est comment. περὶ Χρεους ἀδιδακτου, eodem auctore. Gött. 1710. 4°.

8*Chrestomathia Hippocratica. Edidit atque praef. est C. PRUYS VAN DER HOEVEN. Hagae Com. 1824. 8°.

9 ANUTII FOESII, Hippocratis Oeconomia, alphabeti serie distincta, in qua dictionum ap. Hipp. omnium usus explicatur etc., ita ut Lexicon Hippocrateum merito dici possit. Francof., haeredes Andr. Wecheli, cet. 1588. — Jo. GORRAEI Definitionum Medicarum ll. XXIIII. Ab auth. recogniti magnaque access. ad aucti. Frf. ad M., Andr. Wechelius. 1578. In 1 vol. fol.

Met eenige aanteekeningen van Alb. van der Laen *Juniades Hornanus* 1599.

10 THADDEI *Florentini* Expositiones. In arduum aphorismorum Ipocratis volumen. In diuinum pronosticorum Ipocratis librum. In praeclarum regiminis acutorum Ipocratis opus. In subtilissimum Joannitii Isagogarum libellum. JOAN. BAPT. NICOLLINI *Salodiensis* opera in lucem emisse. Venetiis, sumpt. Luce Antonii Junta ed. 1527. fol.

11 ANTON. MUSAE BRASAVOLI, In VIII ll. Aphorismorum Hippocratis et Galeni Commentaria et annotationes. Basil., Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1541. fol.

12 HIERON. CARDANI *Mediolan*, In VII Aphorismorum Hippocratis particulas Commentaria. Ejusdem, De Venenorum differentiis, viribus et adversus ea remediorum praesidiis: ac praesertim de Pestis generibus omnibus, praeservatione et cura, ll. III. Item, de Providentia temporum liber. Basil., Henr. Petri. 1564. fol.

13 HIERON. MERCURIALIS In omnes Hippocratis Aphorismorum libros Praelectiones Patavinae. Nunc pr. a MAXIMILIANO auct. filio publ. juris factum. Bonon., Hieron. Tamburinus. 1619. fol.

Vergel. de Afdeeling: Werken van gemengden inhoud. (I. E. b.)

14 PROSP. MARTIANUS, Magnus Hippocrates Cous notationibus explicatus. Romae, Jac. Mascardus. 1626. fol.

15 LUD. DURETI *Segusiani* Interpretationes et Enarrationes in Hippocratis Coacas praenotiones. Cur. A. P. CHROUET. Ed. nova, ad eam quae a°. 1585 prodiit recens. et emend. Lugd. 1784. fol.

16 A. J. G. VON BAUMHAUER, Comm. in librum qui inter Hippocraticos exstat περὶ φύσιος ἀνθρώπου. Traj. 1843. 8°.

Digitized by Google

17*A. KIST, Expositio doctrinae Hippocraticae de Crisibus. Lugd. Bat. 1809. 8°.

18 F. Z. ERMERINS, Spec. histor.-med. de Hippocratis doctrina a prognostice oriunda. Lugd. Bat. 1832. 4°.

19 HERM. BOERHAAVEN, Oratio de commendando studio Hippocratico. Lugd. Bat., Abr. Elzevier. 1701. 4°.

20 PEDACII DIOSCORIDIS *Anazarbaei* Opera omnia, Graece et Latine, ex nova interpretat. JANI ANT. SARACENI. Addita sunt interpretis (et J. SAMBUCI) scholia. (Francof.) haer. Andr. Wecheli, cet. 1598. fol.

21 NICANDRI Theriaca. Ej. Alexipharmaca. Interpretatio innominati authoris in Theriaca. Commentt. divers. auth. in Alexipharmaca. Expositio ponderum, mensurarum, signorum et characterum. (Omnia Graece). Venet., Aldus et Andr. Asulanus. 1523. — JUSTINI *Martyris* Paraenesis s. Oratio ad Graecas (Graece). Paris. Car. Guillard. 1539. — THEODORI PRISCIANI Phaenomenon Euporiston; Logicus; Gynaecea in Salvinam. Opus nunc pr. ed. Basil., H. Frobenius et Nic. Episc. 1532. — In 1 vol. 4°.

Met geschreven aanteekeningen van Alb. Verlanius *Juniades Hornanus.*

22 ARETAEI *Cappadocis* Aetiologica, semeiotica et therapeutica morborum acutorum et diuturnorum, Graece et Latine conj. edita, 3 ms. codd. collatis (interpret. J. P. CRASSO). Cum comment., autore GEORGIO HENISCHIO. Augustae Vindelic. 1603. fol.

23 GALENI Opera ex septima Juntarum editione. (Cum indice ANT. MUSAE BRASAVOLI. Acc. nunc pr. liber de Clysteribus et Colica. Omnia hac edit. cum Graecis codd. collata et emend. a FABIO PAULINO). Venet. ap. Juntas. 1597. 5 vol. fol.

Vergelijk HIPPOCRATIS et GALENI *Opera*, *ed.* CHARTERIUS, hiervoor.

24 CASP. HOFMANNI Commentarii in Galeni de usu partium corp. humani lib. XVII. Cum variis lection. in utrumque Codicem, Graecum et Latinum. Francof., typis Wechel. 1625. — CL. GALENI De Ossibus ad Tyrones liber (Gr. et Lat.) FERDIN. BALAMIO interpr. Cum notis perpet. CASP. HOFMANNI. Ibid. 1630. — CASP HOFMANNI De Thorace ejusque partibus commentar. tripartitus, Ibid. 1627. — *Ejusdem* De Generatione hominis ll. IV contra Mundinum Mundinium. Adjec. sententiam ejusdem de formarum origine sec. Aristotelem. Ibid. 1629. — In 1 vol fol.

25 ORIBASII Collectaneorum Medicinalium liber XLIV, nuper ab ANGELO MAJO Romae Graece ed., cum adjuncta versione Latina, annotationibusque edidit U. CATS BUSSEMAKER. Groningae 1835. 8°.

26 AETII AMIDENI Librorum Medicinalium tomus I, primi scil. ll. VIII (Graece), nunc pr. in lucem editi. Venet., Aldus Manutius et Andr. Asulanus, 1534. — *Ejusdem* Contractae ex vett. medicinae tetrabiblos s. sermones XVI per JAN. CORNARIUM Latine conscripti.

Digitized by Google

Acc. in II priores ll. scholia per HUG. SOLERIUM, nunc pr. in lucem edita. Lugd., Godefr. et Marc. Beringorum fratres. 1549. — In 1 vol. fol.

Deze Grieksche uitgaaf is de eenigste. Zij is nooit verder verschenen. Op den titel der Latijnsche vertaling vindt men de handteekening van den Amsterdamschen botanicus Joannes Bodaeus a Stapel (†1636).

27 ALEXANDRI TRALLIANI Lib. XII (Graece). RHAZAE de pestilentia libellus ex Syrorum lingua in Graecam translatus. JACOBI GOUPYLI in eosdem castigationes. Lutet. Rob. Stephanus. 1548. fol.

28*—— —— Libri XII (Latine), JOAN. GUINTERIO *Andernaco* interprete et emendatore. Nunc dem. JOAN. MOLINAEI annotatt. illustrati multisque in locis suo nitori restituti. Lugd., Ant. de Harsy. 1576. 12°.

29 C. J. VAN COOTH, Dissert. in Diaeteticam veterum, maxime in Auli Corn. Celsi praecepta diaetetica, Hippocratis et Galeni placitis illustr. Traj. 1835. 8°.

30*SCRIBONII LARGI Compositiones Medicamentorum, denuo ad editionem Rhodianam editae a J. M. BERNHOLD. Argent. 1786. 8°.

31 OCTAVII HORATIANI Rerum Medicarum ll. IV. Per HERMANNUM Comitem A NEÜENAR nuper restit. — ALBUCASIS (Rerum Chirurgicarum) ll. III. (Ex Arab. et Lat. transl. a GERARDO CREMONENSI). Argent., Joan. Schottus. 1532. Cum fig. — JOAN. SERAPIONIS Arabis, de Simplicibus Medicinis opus praeclarum et ingens. AVERROIS Arabis, de eisdem liber eximus. RASIS *filii* ZACHARIAE, de eisdem opusculum perutile. Incerti item autoris, de Centaureo libellus hactenus Galeno inscriptus. Dictionum Arabicarum juxta atque Latinarum Index (Omnia ex Arab. lingua Latine facta, cura OTH. BRUNFELSII). Argent., Georg. Ulricher. 1531. In 1 vol. fol.

Beide werken zijn vol geschreven kantteekeningen. In het tweede is de naam van Brunfels (een Lutheraan) overal uitgeschrapt en boven de voorrede is geschreven: *„Antonius Louwerius, Realis Medicinae Doctor. — Hoc modo usus et admissus per Rev. dom. et mag. Jodocum a Burgois pastorem Gandavum dignissimum.*"

32 RASIS [EBUBEKR MOHAMMED B. SEKERIA ER RASI], (ex Arab. ling. in Latinam transl.) ordinatus et correctus per mag. HIERON. SURIANUM: nunc in Camaldulensi ordine Deo dicatur. Venetiis, Bernardinus Benalius. 1509. 2 vol. fol.

J. M. GRADII *Comment. in nonum Rasis ad Almansorem.* Zie SANTIS ARDOYNI *de Venenis* (Afd. Geneesmiddelenleer).

33 AVICENNAE [EBU 'ALI EL-HUSEIN B. ABDALLAH, IBN SINA] Libri V Canonis medicinae, Arabice. Romae. In Typogr. Medicea. 1593. fol.

34 —— Canonis medicinae ll. I, III et IV fen prima, Latine, cum explanat. JAC. DE PARTIBUS. Lugd., Joh. Trechsel et Joh. Clein. 1498. 4 vol. fol.

Beschreven bij Hain, *Repertorium* N°. 2214. Vroeger blijkens inschrift het eigendom van Egbertus Johannes Bodaeus (kenspreuk *Virtutis proemium honos*), den vader van J. Bodaeus a Stapel (zie Aetius, hierboven).

Digitized by Google

35 AVICENNA, (Opera Medica omnia, Latine) ex GERARDI CREMONENSIS versione et ANDR. ALPAGI castigatione. A JOA. COSTAEO et J. P. MONGIO annotat. illustr. nunc vero ab eodem COSTAEO recogn. et novis alicubi observatt. adauctus. Vita ipsius Avicennae ex SORSANO, a NIC. MASSA Latine scripta. Add. nuper etiam libr. canonis oeconomiis, necnon tabb. isagog. in univ. Medic. ex Arte HUMAIN, idest JOANNITII Arabis. Per FAB. PAULINUM. Venetiis, ap. Juntas. 1595. 2 vol. fol.

36 ——— Canon Medicinae, Latine, interpr. et scholiaste VOP. FORT. PLEMPIO. Lovan., Hieron. Nempaeus. 1658. 2 tomi. 1 vol. fol.

37 MATTH. SYLVATICI Liber Pandectarum Medicinae, emendatum per doct. MATHEUM MORETUM *Brixianum*. S. loco (Bononiae?), Johannes Vurster de Kampidona. 1474. fol. maj.

Beschreven bij Hain, 15195; zie ook Ebert, 22062. — Aan dit exemplaar ontbreekt fol. 5 van de Tabula. De 1e blz. van den tekst heeft een gekleurde miniatuur.

38 BARTHOL. MONTAGNANAE Consilia medica. S. l. et a. (Paduae, circa 1470?) fol. maj.

Beschreven bij Hain, N⁰. 11550. Zijne opgave van het getal bladen komt met dit ex. niet overeen. De Registers (beginn. *Consilia prima fen in de aialibz*) zijn hier 4 ff. groot; de tekst (beginn. *Sicut hoie natura*, etc.) 329 ff.; (f. 329 a. eindigt: *Consumendo humiditates rc*), de *Antidotarius* 19 ff. (Op het einde: *Laus Deo Amen. finis*). Dit exemplaar heeft geschreven kantteekeningen van verschillende handen en ook bijvoegsels in hs. van het einde der 15e eeuw. Boven enkele bladz. leest men den naam van Henricus Euticus D. med. en de jaren 1493, 1496, 1497, onderaan de plaatsen *Augusta Vindelic.* en *Franckfort*. Euticus heeft zich door verschillende geneeskundige geschriften uit dien tijd bekend gemaakt.

39 GALEATII *de Sancta Sophia*, Opus medicinae practicae saluberr., antehac nusquam impr. in nonum tractatum libri Rhasis ad Regem Almansorem, de curatione morborum particularium. (Acc.): Libellus introduct. in artem parvam Galeni de principiis universalibus totius medicinae, cet. Quae omnia restit., correxit et public. GEO. KRAUT. Haganoae, Val. Kobian. 1533. — VITALIS DE FURNO, Pro conservanda sanitate tuendaque prospera valetudine, ad totius humani corporis morbos et aegritudines, salutarium remediorum, curationumque liber utiliss. Moguntiae, Ivo Schoeffer. 1531. — JACOBI DONDI *Patavini* Aggregator. Liber in quo sunt medicamentorum simplic. et composit. facultates ex variis scriptor. aggregatae. Nunc denuo impress. ac emendatum. Venet., Haeredes Lucaeant. Juntae. 1543. In 1 vol. fol.

40 NICOLAI LEONICENI Opuscula (medica). Per ANDR. LEENNIUM repurgata atque annotation. illustrata. Basil., Andr. Cratander et Jo. Bebelius. 1532. — GALEATII *de S. Sophia* In nonum Tract. libri Rhasis ad Regem Almansorum, de curatione morborum particularium.

Digitized by Google

Libellus introductorius in artem parvam Galeni de principiis universal. totius medicinae. Omnia restit., correxit et public. GEORG KRAUT. Haganoae, Val. Kobian. 1533. In 1 vol. fol.

Aan het tweede werk ontbreken fol. 13—18.

41 GABR. FALLOPPII Opera genuina omnia tam practica quam theorica (Ed. cur. Jo. CRATO *a Craftheim*). Venetiis, Jo. Ant. et Jac. de Franciscis. 1606. 3 tomi. 1 vol fol.

42 LEON FUCHSII Opera Didactica (Medica) ab auct. ipso recogn., aucta et locuplet. (Praec. vita auctoris, auct. GEO. HIZLERO). Francof. E. Colleg. Paltheniano. 1604. 4 partes. 1 vol. fol.

43 VICTORIS TRINCAVELLII *Veneti* Omnia Opera (Medica) partim ex div. edition. in unum collecta, partim nunc pr. in lucem emissa (Opera BAPT. TRINCAVELLI *Vict. fil.*). Lugd. ex offic. Juntarum (J. B. Regnault). 1592. 2 tomi. 1 vol. fol.

44 JOA. ARGENTERII *Castellonovensis* Opera omnia. Acc. FABII PAULINI ad Galenum per tabulas oeconomia. Venetiis, apud Juntas. 1607. 4 tomi. 1 vol. fol.

FRANC. VALLERIOLAE, Enarrationes Medicinales. Zie GUIL. RONDELETTI *de Piscibus* (Afd. Natuurlijke Geschiedenis, Hoofdafd. Natuurkunde).

45 HORAT. AUGENII De ratione curandi per sanguinis missionem ll. XVII. Ed. 5a error. expurg. Francof., A. Wechelius. 1598. — *Ejusdem* De febribus, febrium signis, symptomatibus et prognostico ll. VII, ab HILAR. AUGENIO, *Ant. filio* in lucem emissi. Acc. alii tres ejusdem materiae. Ibid. 1605. In 1 vol. fol.

46 HIERON. CAPIVACCII Opera omnia, V section. comprehensa: physiologica, therapeutica, pathologica, mista, extranea. Cura JOH. HARTMANNI *Beyeri*. Francof. Jon. Rhodius. 1603. fol.

47 LUD. MERCATI (DE MERCADO) Opera omnia (medica). Relecta, emaculata, brev. epitom. ac indice locupl. a ZACHAR. PALTHENIO. Cum praefat. ac encomio JOA. HARTMANNI BEYERI. Francof. E Colleg. Paltheniano. 1608—14. 5 tomi. 2 vol. fol.

48 HIERON. MERCURIALIS Consultationes et responsa Medicinalia, hac edit. a MUNDINO MUNDINIO annotation. illustr. Tom. I—III. Venet., Jac. de Franciscis. 1619—20. — Tomus IV, nunc pr. a GULIELMO ATHENIO editus. Venet., apud Juntas. 1604. — In 1 vol. fol.

49 —— —— Commentarii in Hippocratis Coi Prognostica, Prorrhetica, de victus rat. in morbis acutis, et Epidemicas historias. Quibus acc. tractatus de hominis generatione, vino et aqua, balneisque Pisanis. A. MARCO CORNACCHINO ex ore ipsius excepti, nunc pr. in lucem editi cum Indice. Francof., J. T. Schönwetter. 1602. — *Ejusdem* Medicina Practica seu de cognoscendis, discernendis et curandis omnibus hum. corp. affectibus, earumque causis indagandis ll. V, nunc in lucem ed., studio et opera PT. DE SPINA. Ibid. 1601. In 1 vol. fol.

Digitized by Google

50 HIERON. MERCURIALIS De Arte Gymnastica ll VI. Ed. 4a corr. et auctior. Venet., ap. Juntas. 1601. C. fig. — *Ejusdem* De morbis muliebribus praelectiones, a CASP. BAUHINO exceptae ac paulo antea inscio auctore editae, postremo vero per MICH. COLUMBUM locuplet. et emendat. redditae. Ed. 5a. aucta et emend. Ibid. 1618. — *Ejusdem* De morbis puerorum tractatus, ex ejus ore excepti atque in ll. III dig., opera JOH. CHROSCZIEYOIOSKII. Ibid. 1615. — *Ejusdem* De morbis Cutaneis et omn. corporis humani excrementis tractatus, ex ejus ore excepti atque in ll. V digesti, opera PAULI AICARDII. Acc. libellus de Decoratione, ex ejusdem praelection. exceptus a JULIO MANCINO. Ibid. 1601. — *Ejusdem* Tractatus de compositione Medicamentorum; et de Morbis Oculorum et Aurium, ipso praelegente excepti et nunc pr. a MICH. COLUMBO editi. Ibid. 1601. — *Ejusdem* De Venenis et morbis venenosis tractatus, ex voce ejus excepti atque in ll. II dig., opera ab ALB. SCHELIGII. Ibid. 1601. — *Ejusdem* De Pestilentia lectiones; ejusdem tract. de maculis pestiferis et de hydrophobia. (Ed. cur. HIER. ZAECHUS). Ibid. 1601. — *Ejusdem* Censura Operum Hippocratis. Denuo ed. locupl. atque emend. Ibid. 1585. — In 1 vol. 4°.

51 HERCULES SAXONIA, Pantheum Medicinae selectum, s. Medicinae Practicae Templum, ll. XI distinctum. Nunc pr. in luc. ed. a PETRO UFFENBACHIO. Francof. In Paltheniana. (1603). — *Ejusdem* Prognoseon Practicarum ll. II novi, recond. ac a Pantheo ipsius longe alieni, a LEANDRO VAILATO collati ac revisi. Francof., Zach. Paltbenius. 1610. — *Ejusdem* De Pulsibus, tract. revisus, emacul. et indic. instr. a P. UFFENBACHIO. Francof., In Paltheniana. 1604. — In 1 vol. fol.

Digitized by Google

Digitized by Google

E. WERKEN VAN GEMENGDEN INHOUD.

a. *Werken van Genootschappen, Tijdschriften, enz.*

1*Essais et Observations de Medecine de la Societé d'Edinbourg. Ouvrage trad. de l'Anglois et augmenté d'observations conc. l'histoire naturelle et les maladies des yeux, par M. P. DEMOURS. Paris 1740—47. 7 vol. 8°.

2 Handelingen van het Geneeskundig Genootschap onder de zinspreuk *Servandis Civibus*. Amsterd. 1776—92. 16 dln. 13 bdn. 8°.

3 Verhandelingen van de Natuur- en Geneeskund. Correspondentie Societeit, in de Vereen. Nederlanden. I. 1. Tweede druk. 's Grav. 1794. 8°.

Niet verder verschenen.

4*Bijdragen tot theoretische en practische Geneeskunde, uitgegeven door het Genootschap onder de zinspreuk *Arti Salutiferae* te Amsterdam. Amst. 1810—13. 3 dln. — Jaarboeken der Genees-, Heel- en Natuurkunde, uitgeg. door hetzelfde Genootschap. Amst. 1812—16. 4 dln. — Geneeskundige Mengelingen uitgegeven door hetzelfde Genootschap. Amst. 1818—20. 2 dln. 8°.

5 Verhandelingen van het Genootschap ter bevordering der Genees- en Heelkunde te Amsterdam. Dl. I. Amst. 1848. 4°.

6*——— Hetzelfde werk. Dl. II. 1e stuk. Amst. 1855. 4°. (*a*).

7 Transactions of the Medical Society of the State of New-York at its annual meeting in Albany, Febr. 1854, 56. Albany 1854—56. 8°.

8*Verslag van de Vereeniging van Friesche Geneeskundigen. 1849. 8°.

9*Natuur- en Geneeskundige Bibliotheek, bevattende den zaakelijken inhoud van alle nieuwe werken, welke in de Genees-kunde en Natuurlijke Historie, buiten ons vaderland uitkomen, door ED. SANDIFORT. 's Gravenh. 1765—72. 9 dln. 8°.

10*Genees-, Heel-, Ontleed- en Natuurkundige Courant, of Bericht van alle nuttige wetenschappen, ontdekkingen, waarnemingen etc. van alles wat tot nut des mensdoms strekken kan. Amsterd. 1767. 8°.

11*Geneeskundig Tijdschrift, of verzameling van ontleed- heel-artzenij- en natuurkundige waarnemingen en nieuwe ontdekkingen, ontleend uit de beste nieuw uitgek. geschriften en met versch. bijgevoegde waarnemingen en aanmerkingen vermeerderd, door A. LENTFRINCK. Rotterd. 1768—71. 4 dln. 8°.

Digitized by Google

12*Nieuwe Genees-, Natuur- en Huishoud-kundige Jaarboeken of verzameling van de nieuwste Verhandelingen en Waarnemingen der eerste Geleerden in Europa enz., door een Genootschap van Genees- en Natuurkundigen. Met pl. Dordr. en Amst. 1782—84. 5 dln. 8°.

13*Algemeene Genees-, Natuur- en Huishoudkundige Jaarboeken enz. (Vervolg op het voorgaande). Dordr. 1785—87. 6 dln. 8°.

14*Hippocrates. Magazijn toegewijd aan den geheelen omvang van de Geneeskunde, beschouwd als wetenschap en kunst. Uitgegeven door C. A. L. SANDER, J. J. WALOP, G. H. WACHTER Pz., e. a. Rotterd. 1814—35. Deel I—VIII. 2e stuk. 8°.

15*Geneeskundige Bijdragen, door C. PRUYS VAN DER HOEVEN, J. LOGGER, e. a. Delft 1825—30. 3 dln. 6 stn. 8°.

16*Tijdschrift ter bevordering der Physiologische Genees- en Heelkunde. Door een gezelschap Genees- en Heelkundigen. Breda 1827—30. 4 dln. 2 bdn. 8°.

17*Practisch Tijdschrift voor de Geneeskunde in al haren omvang, verzameld door A. MOLL en G. VAN ELDIK. 17e—18e Jaargang. Gorinchem 1838, 39. Met 4 Supplementstukken. 8°.

18*Boerhaave. Tijdschrift voor Genees-, Heel-, Verlos- en Artsenijmengkunde, door C. G. VAN DE KASTEELE en L. S. A. HOLTROP. Onder medewerking van P. HENDRIKSZ. 1e tot 3e Jaarg. 's Grav. en Amst. 1839—44; Nieuwe Serie. 1e Jaarg. 1841—42. 8°.

19*Journal médical de la Neerlande, publié par une Société de Médecins. 1e année. La Haye 1844. 8°.

20*Archief voor Geneeskunde. Onder medewerking van eenige Vaderlandsche geleerden uitgegeven door J. P. HEIJE. Dl. I—III, IV. 1, 2. Amst. 1841—44. 8°.

21 Tijdschrift der Nederl. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. 's Gravenh. 1850—56. 6 dln. 8°.

22*De Nieuwe Boerhaave. Praktische Mededeelingen uit het gebied der Genees-, Heel-, Verloskunde en Geneesmiddelleer. Uitgegeven door eene Vereeniging van Vaderlandsche Genees-, Heel- en Verloskundigen. Wijk bij Duurstede. 1851. 8°.

23*Tijdschrift der Vereeniging tot bevordering der Geneeskundige Wetenschappen in Nederl. Indië, 1e Jaarg. Batavia 1851—53. 8°.

24*Nederlandsch Lancet. Tijdschrift voor de Geneeskundige wetenschappen in haren geheelen omvang, uitgegeven door F. C. DONDERS, J. H. JANSEN, M. IMANS. 3e Serie. 2e Jaarg. N°. 6—12; 3e—5e Jaarg. 's Gravenh. 1853—56. 8°.

25*Journal de Médecine, de Chirurgie et de Pharmacologie, publ. par la Societé des Sciences Médicales et Naturelles de Bruxelles. 8e—12e Année. Brux. 1850—54. 8°.

Digitized by Google

26*Annales et Bulletin de la Societé de Médicine de Gand. 16e Année, N°. 1—6. Gand 1850. 8°.

27*Annales de la Societé de Médicine d'Anvers. 11e—16e Année, Anvers 1850—55. 8°.

28*Vierteljahrsschrift für die praktische Heilkunde, herausgeg. von der medicin. Facultät in Prag. Red. J. HALLA, F. SCANZONI. Jahrg. VIII—XIII. Mit Sach- und Namen-Register über Jg. I—X. Prag 1851—56. 8°,

29*Archiv für physiologische Heilkunde, herausgeg. von K. VIERORDT. Jahrg. X—XIII. Stuttg. 1851—54. 8°.

30*Zeitschrift für klinische Medizin, mit dem Verein für physiologische Heilkunde in Breslau, herausgeg. von FR. GÜNSBERG. Bd. I, II. Breslau 1850—51. 8°.

31*Zeitschrift für rationelle Medicin. Herausgeg. von J. HENLE und C. PFEUFER. Neue Folge. Bd. I, II, III. 1, 3, IV. 1, 2. Heidelb. 1851—53. 8°.

32*Annalen des Charité Krankenhauses zu Berlin. Jahrg. I, II. 1. Berlin 1850—51. 8°.

33*Jenaische Annalen für Physiologie und Medicin. Herausgeg. von O. DOMRICH, A. J. T. FÖRSTER, u. A. Bd. I, II. Jena 1850—51. 8°.

34*Rückblicke auf die Fortschritte und Leistungen in der gesammten Medizin. Jahrg. 1850. 1es Halbj. 10 Hefte; 2es Halbj. 1—4, 7; 1851. 1—4. Erlangen 1850—51. 8°.

35*Notizen für praktische Aerzte über die neuesten Beobachtungen in der Medicin, mit besond. Berücksichtigung der Krankheits-Behandlung, zuzammengestellt von F. GRAEVELL. Bd. III—V. Berlin 1851—53. 8°.

36*Mittheilungen des Bädischen Aertzlichen Vereins. Besorgt durch R. VOLZ. Jahrg. I—IV, V. 1—3. Karlsr. 1847—51. 1 Bd. 8°.

37*Tagsberichte über die Fortschritte der Natur- und Heilkunde, erstattet von R. FRORIEP. Weimar 1850; 51, Jan.—Juni. 6 Bde. 8°.

38*Deutsche Klinik. Zeitung für Beobachtungen aus deutschen Kliniken und Krankenhäusern. Herausgeg. von ALEX. GÖSCHEN. 1e—3e Jahrg. Berlin 1849—51. 4°.

39*Medicinisches Correspondenz-Blatt des Würtembergischen Aertzlichen Vereins, herausgeg. von G. DUVERNOY, A. SEEGER, G. CLESS. Bd. XXI—XXIII. Stuttg. 1851—53. 4°.

40*Medizinische Neuigkeiten. Ein Intelligenz-Blatt für praktische Aerzte. Herausgeg. von A. WINTRICH. Jahrg. I—III, V, VI. Erlangen 1851—56. 4°.

41 Miscellanea curiosa Medico-Physica Academiae naturae curiosorum, s. Ephemerides medico-physicae Germanicae. 1670—79. Lips., Vratisl. etc. 1670—80. 10 tomi. 5 vol. — Decuria II. 1682

Digitized by Google

—91. Norimb. 1683—92. 10 tomi. 4 vol. — Index Decuriae I et II. Ibid. 1695. — Decuria III. 1694—1703. Lips. et Francof. (1695)—1706. 10 tomi. 4 vol. 4°.

42*Dissertationes medicae, chirurgicae, anatomicae cet., pleraeque in Academiis Neerlandicis defensae, Saec. XXVIII et XIX. 26 Vol. 4°.

43*Dissertationes et Orationes medicae, chirurgicae, anatomicae cet., in Academiis Neerland. Saec. XIX defensae. 20 vol. 8°.

Buiten deze banden bevat de Bibliotheek der Maatschappij van Geneeskunst nog een groot aantal losse dissertaties, die in den Catalogus dier Bibliotheek afzonderlijk beschreven zijn.

Digitized by Google

b. *Werken van enkele schrijvers.*

1 JAC. SYLVII *Ambiani* Opera medica jam demum in VI partes dig., castigata et indicc. instructa. Adj. est ejusdem vita et icon. Opera et stud. REN. MORAEI. Genev., Jac. Chouët. 1630. fol.

2*JOH. VAN BEVERWYCK, Alle de Wercken, soo in de Medecyne als Chirurgye. *Zonder titel.* (Amst., J. Jz. Schipper. 1652). 4°.

3*NIC. TULPII Observationes medicae. Ed. nova, libro quarto auctior et emendatior. Amstelred., Dan. Elzevier. 1672. 8°. C. fig.

4*— —— Idem liber. Ed. sexta, prior. emend. et auctior, cùm Orat. fun. LUD. WOLZOGENI, tùm 2 Elegiis P. FRANCII in decessum auctoris. Lugd. Bat. 1739. 8°. C. fig.

5*GER. BLASII Observationes medicae rariores. Acc. monstri triplicis historia. Amst. 1677. C. fig. — JAC. SINIBALDI Parva methodus medendi sive animadversiones practicae. Romae. 1707. — CASP. PEZOLDI Observationes medico-chirurgicae selectiores. Vratisl. 1715. In 1 vol. 8°.

MARC. MALPIGHII *Opera omnia.* Lond. 1686. (Zie de Afd. Plantkunde, Hoofdafd. Natuurkunde).

6*TH. BARTHOLINI Epistolae Medicinales a doctis vel ad doctos scriptae. Centuria I—IV. Hagae Com. 1740. 4ptes. 2 vol. 8°.

7*F. DEKKERS, Alle de Werken, bestaande in deszelfs Genees konstige Oeffeningen; aanteekeningen en aanmerkingen over de genees-oeffening van P. Barbette en eindelijk twee redenvoeringen. Alles uit het Latijn vertaalt, en versiert met pl. Amst. 1743. 2 dln. 4°.

8 JOAN. HUXHAMI Opera physico-medica, curante G. C. REICHEL. Ed. nova, volum. 3°. observatt. de Aere aucta. Lips. 1773. 3 tomi. 1 vol. 8°. C. fig.

9*A. DE HAEN, Examen tritiss. proverbii *Medicina turpis disciplina.* Lugd. Bat. 1763. — *Ejusdem,* De Haemorrhoidibus. Viennae 1759. — *Ejusdem,* De febrium divisionibus. Vindob. 1760. — *Ejusdem,* De Cicuta. (Ibid.) 1765. In 1 vol. 8°.

10*M. VAN PHELSUM, Verhandelingen over, tot de genees- en natuurkunde behoorende, onderwerpen. Franeker 1776, 77. 2 dln. 8°.

11 P. CAMPERI Dissertationes X, quibus ab. Ill. Europae, praec. Galliae, Academiis palma adjudicata. Acc. ejusdem de optima agendi vel expectandi in medicina ratione liber sing. et diss. de forcipum indole et actione. Cum tabb. Lingae 1798, 1800. 2 vol. 8°.

12*— —— Verschillende Genees-, Heel- en Ontleedkundige Verhandelingen. 1769 en vv. Met pl. — J. MULDER, Redevoering over de verdiensten van P. Camper in de Vergelijkende Ontleedkunde. Uit het Latijn vert. door G. H. WACHTER Pz. Gron. 1809. — A. CAMPER, Description succincte du Musée de P. Camper. Amst. et la Haye 1811. In 1 vol. 8°.

Digitized by Google

13*M. J. DE MAN, Verhandeling over de kwaadaardige Rotkoorst, welke in 1770—71 gegrasseerd heeft te Maurik in den Ampte van Neder-Betuwe. Nymegen 1772. — *Dezelfde*, Bericht van de schadelyke en zelvs doodlyke gevolgen van zeker venynig vogel-gebraad. Ald. (1778). — D. LYSONS, Verhandeling over de uitwerkingen van de Kamfer en Calomel in de Gal- en Rotkoortsen. Uit het Eng., met Aanmerk., enz., door JOH. VEIRAC. Rotterd. 1772. — LOUIS, Verhandeling over de oorzaak van den dood der Verdronkenen. Uit het Fransch vert. door C. BLEULAND. Amst. 1760. — J. GUMMER, Verhandelinge over het stikken der Drenkelingen en de herstellinge der Verdronkene. Gron. 1778. — POUTEAU, Proeve over de hondsdolheid. Naar het Fransche door J. WILLEMSE. Haarlem. Zond. jr. (na 1760). — J. P. BAUMER, Onderrichting weeg. eene geneeswyze zo wel van Menschen als Beesten, welke door een dollen hond gebeeten zyn. Uit het Hoogd. vertaald en vermeerdert. Amst. 1775. — Verhandeling over den Lintworm. Uit het Fransch. Met pl. Amst. 1776. — In 1 bd. 8°.

14*(J. A. UNZER), De Artz, of Geneesheer, in aangenaame spectatoriaale vertoogen. Amst. 1767—71. 6 dln. — Naleezing van den Artz. Amst. 1773—75. 4 dln. in 2 bdn. 8°.

15*J. VAN DER HAAR, Uitgezochte Genees- 'en Heelkundige Mengelschriften of Verhandelingen over gewigtige onderwerpen dier Wetenschap en Handkunst. Amsterd. 1797. 2 dln. 8°.

16*NIC. PARADISII Opuscula Academica. Acc. N. G. OOSTERDYKII prolusio et HERM. TOLLII de vita Nic. Paradisii. Ed. a filio NIC. PARADISIO. Lugd. Bat. 1813. 8°.

17*F. VAN DER BREGGEN Cz., Geneeskundige Bijdragen van gemengden inhoud. 1e Gedeelte. Amst. 1842. 8°.

18*A. H. SWAAGMAN, Opmerkingen en Mededeelingen betr. de genees-, heel- en verloskundige praktijk. Gron. 1851. 8°.

Digitized by Google

II. Kennis en behandeling der Ziekten.

(Pathologie en Therapie.)

A. ALGEMEENE PATHOLOGIE EN THERAPIE.

1*G. DETHARDINGII Fundamenta Pathologica. Hafn. 1739. — *Ejusdem* Fundamenta Semiologiae medicae. Ibid. 1740. — *Ejusdem* Fundamenta Scientiae naturalis. Ibid. 1740. In 1 vol. 8°.

2*H. D. GAUBIUS, Institutiones Pathologiae medicinalis. Leidae 1758. 8°.

3*— — —— Idem liber. Ed. 2a. Leidae 1763. 8°.

4*— — —— Idem liber. Ed. 3a. Leidae 1781. 8°.

5*FERD. DEJEAN, Commentaria in Institutiones Pathologiae medicinalis, autore H. D. Gaubio. Tom. I, II, III, 2. Viennae, 1792—94. 8°.

6*J. MACQUET, Inleiding tot de Pathologye of beschouwing van het Menschlyk lichaem in den Zieken Staet. Utr. 1781—86. 3 dln. 8°.

7*C. G. LUDWIG, Institutiones Pathologiae, praelection. academ. accommodatae. Colon. Allobr. 1785. 8°.

L. M. A. CALDANII, Institutiones Physiologicae et Pathologicae. Zie de Afd. Physiologie.

8*C. PRUYS VAN DER HOEVEN, Initia disciplinae Pathologiae. Lugd. Bat. 1834. 8°.

Met geschreven aanteekeningen.

9*G. CULLEN, Synopsis Nosologiae methodicae, continens genera morborum praecipua definita, add. speciebus cum harum ex Sauvagesio synonymis. Ed. 4a emend. et plur. aucta. Edinb. 1785. Recudi cur. et praef. est J. P. FRANK. Ticini Regii 1787. 8°.

10*C. G. VAN DEN HEUVELL, Tentamen divisionis morborum a vitio vis vitalis, practicae, a maxime fundamentali morbi parte, quantum fieri potest, desumtae: cui praef. est synopsis classium et ordinum, et ulteriorum quar. subdivisionum, pro nosologia compl. practica, ex eodem fonte desumenda. Lugd. Bat. 1787. 8°.

11*GUIL. TAZEWELL, Vade-mecum medicum in II partes divisum, quarum I Nosologiam Cullineam, II compendium materiae medicae et pharmacopoeiae exhibet. Quibus subjung. systema formul. recentissim. ad normam Chymiae recentis ordin. Lutet. Paris. 1798. 8°.

Digitized by Google

12*RICH. MEAD, De Imperio Solis ac Lunae in corpore humana et morbis inde oriundis. Ed. 2a auctior et emend. Lond. 1746. 8°.

13*G. C. B. SURINGAR, Isagoge in doctrinam Morborum Chronicorum. Amst. 1837, 38. 2 vol. 8°.

14 J. VAN GEUNS, Diss. psycholog.-med. de animi habitu qualiis in variis morbis chronicis observatur. Amstelaed. 1833. 8°.

15*F. J. WITTMANN, De staande aard der Ziektens (*Constitutio Stationaria*) uit de ondervinding beschouwd. Vertaald en met aanmerk. toegelicht door F. S. ALEXANDER. Delft 1827. 8°.

16*F. S. ALEXANDER, Verhandeling over het afwisselend algemeen Ziektekarakter en de daarop gebouwde wijziging in de geneeskundige behandeling. Arnhem 1829. 8°.

17*F. VAN DER BREGGEN Cz., Onderzoek omtrent raauwheid, koking en ziektescheiding in den geest der Ouden; ten geleide eener nieuwe voorstelling der leere van de ziektescheidingen enz. van A. F. Hecker. Amst. 1811. 8°.

18*LE ROY, Geneeskundige Zuiveringsleer, of de beschrijving en ontwikkeling van de oorzaak der ziekten, en derzelver bestrijding door middel van zuivering. Naar het Fransch. Amst. 1834. 8°.

19*S. J. BRUGMANS, Dissert. de Puogenia sive mediis quibus natura utitur in creando pure. Lugd. Bat. 1787. 8°.

20*JOH. QUARIN, Methodus medendarum Inflammationum. Vindob. 1774. 8°.

21*J. R. BISCHOFF, De Leer der Ontstekingen van de borst en den onderbuik, door ziekte-geschiedenissen opgehelderd. Uit het Hoogd. vertaald door C. VAN ELDIK. Nijmegen 1828. 8°.

22*F. S. ALEXANDER, Mededeelingen omtrent de besmettelijkheid van den kwaden Droes voor den mensch, door waarnemingen nader bevestigd. Utrecht 1833. 8°.

23*E. P. BECKER, Verhandeling over het aderlaaten, de ontsteking, het bloedspuwen en de teering. Amst. 1787. 8°.

24*C. G. ONTIJD, De Morte et varia moriendi ratione. Lugd. Bat. 1797. 8°.

25*HERM. BOERHAAVE, Aphorismi de cognoscendis et curandis morbis, in usum doctrinae domesticae digesti. Lugd. Bat. 1709. 8°.

Met inschrift: „*Viro Clarissimo T. P. Gomaro d. Auctor.*"

26*— —— Kortbondige Spreuken wegens de Ziektens te kennen en te geneezen. Vertaald door KORN. LOVE Jz. Amsterd. 1741. 8°.

27*— —— Praxis medica, sive commentarium in Aphorismos de cognoscendis et curandis morbis. Ed. 2a, aucta et ab infin. mendis purgata. Londini 1731. 5 vol. 8°.

Digitized by Google

28 GER. VAN SWIETEN, Commentaria in Herm. Boerhaave, Aphorismos de cognoscendis et curandis morbis. Lugd. Bat. 1742—72. 5 tomi. Acc. J. A. GLADBACHII Indicis Supplementum. Ibid. 1776. — In 10 vol. 4°.

Doorschoten en met geschreven aanteekeningen van J. Hovius.

29*— —— Idem opus. Ed. 4a tomi I. Ed. 3a tomi II. Ed. 2a tomi III. Lugd. Bat. 1766—72. C. Indice. Ibid. 1776. 6 vol. 4°.

30*— —— Verklaaring der Korte Stellingen van Herman Boerhaave, over de kennis en genezing der ziektens. Uit het Latijn vertaald. Leyden 1760—76. 2 dln. 4 stn. 4°.

31*ADR. MAAS, Diss. med. de ratione therapeutica Boerhaavii cum recentiorum comparata. Lugd. Bat. 1834. 8°.

32*JOH. DE GORTER, Praxis medicae systema, revisum et auctum a DAV. DE GORTER JOH. fil. Acc. Auctoris biographia. Harderov. 1767. 8°.

33*C. G. LUDWIG, Institutiones Medicinae Clinicae, praelection. academ. accommodatae. Colon. Allobr. 1787. 8°.

34*AD. YPEY, Elementa medicinae practicae. Lugd. Bat. 1818—26. 2 tomi. 4 ptes. 8°.

35*G. C. B. SURINGAR, Epitome Therapiae generalis. In usum discipulorum. Amst. 1834. 8°.

36*— — — —— Idem liber. Ed. 2a (aucta). Amst. 1841. 8°.

37*J. C. BARCHUSEN, Collecta Medicinae practicae generalis. Quibus subj. est dialogus de optima medicorum secta. Amst. 1715. 8°.

38*FRID. HOFFMANNI, Opuscula medico-practica seu dissertationes selectiores antea diversis tempp. editae. Nunc revisae et auctiores. Halae 1736. 4°.

39*T. LOBB, A practical Treatise of painful distempers, with some effectual methods of curing them, exemplified in a great variety of suitable histories. London 1739. 8°.

40*CORN. TRIOEN, Observationum medico-chirurgicarum fasciculus. Lugd. Bat. 1743. 4°. C. fig.

41*— —— Genees- en Heelkundige Waarnemingen. Leiden 1743. 4°. Met pl.

42*ANT. DE HAEN, Ratio Medendi in Nosocomio practico quod cond. Maria Theresia imperatrix. Vindob. 1757—70. 14 partes. 7 vol. 8°.

43*W. VAN LIS, Genees- en Heelkundige Oeffeningen, op de rede en ondervinding steunende. Met byvoegz. en aanmerk. Middelb. 1763. 4°.

44*RICH. MEAD, Monita et praecepta medica, permultis notation. et observation. illustrata, auctore CLIFTON WINTRINGHAM. Lugd. Bat. 1773. 8°.

Digitized by Google

45*C. F. REUSS, Selectus observationum practic.-medicarum, uti et remediorum medicorum tam intern. quam extern. una cum eorum formulis ac praescriptionibus. Argent. 1789. 8°.

46*E. J. THOMASSEN A THUESSINK, Geneeskundige Waarnemingen. Amst. 1810; Gron. 1816; 1824; 1828 (Met portr.); 1831. 5 dln. 8°.

47*— — —— — —— Kleine Bijdragen tot de praktijk der Geneeskunde. Gron. 1831—32. 3 stn. 8°.

48*— — —— — —— Verzameling van kleine Geneeskundige geschriften, meerendeels uit tijdschriften overgedrukt. 15 stn. 8°.

a. Prijsverhand. over de Genees- en Heelmiddelen uit kelder en keuken. Amst. 1789.
b. Waarnemingen omtr. de ziekten welke in 1797 en 1798 in het *Nosocomium Clinicum* van de Hogeschool van Groningen zijn behandeld. Gron. 1805.
c. Waarnemingen omtr. de ziekten van Sept. 1798—Junij 1799 aldaar behandeld.
d. Waarnemingen omtrent de ziekten in 1799 en 1800 aldaar behandeld. *Zonder pl.* 1810.
e. Waarnemingen (over Vergiftiging door de *Nux vomica* enz.).
f. Over de voorbehoedingsmiddelen tegen de Kinderpokken.
g. Vervolg over de Vaccine of Koepokken.
h. Over de voorbeh. van de Scarlatina of Roodvonk. *(Overdruk.)*
i. Hetzelfde stukje. Gron. 1807.
k. Iets over de voorbeh. van den Persloop. Gron. 1810.
l. Over de Verkoudheid.
m. Over de *Paralysis rheumatica musculorum faciei.*
n. Over het gebruik van het *Semen phelandri.* 2 stn.
o. Over het *Aqua Laurocerasi.*

49*Observationes medicae. Amst. 1790, 93. 2 fasc. 1 vol. 8°.

50*H. VAN DEN BOSCH, Geneeskundige Waarnemingen. Rott. 1808. 8°.

51*G. T. KORTUM, Uitmuntende Geneeskundige Proeven en Waarnemingen over onderscheidene Ziekten benevens opgave der geneesmiddelen. Amst. 1810. 8°.

52*C. GOBÉE, Klinische Aanteekeningen en Verhandelingen. Amst. 1853. 8°.

53*A. T. WINKLER, Aanteekeningen uit het gebied der Therapie en Geneesmiddelenleer. 1e Afl. Vianen. 1855. 8°.

54*J. J. PENNINK, Kritische Beschouwing der theoretische en praktische Geneeskunde op haar tegenwoordig standpunt, inzonderheid met betrekking tot de leer der bloedontlastingen. Deventer 1836, 37. 3 stn. 8°.

Digitized by Google

B. ANATOMISCHE PATHOLOGIE.

1 GER. BLASII Observationes medicae anatomicae rariores. Acc. historia infantis monstrosi a MICH. HEILAND et historia agni et vituli monstrosi a MAUR. HOFMANNO. Lugd. Bat. 1711. 8°. C. fig.

Dezelfde druk als die van 1677 met vernieuwden titel.

2*ED. SANDIFORT, Observationes anatomico-pathologicae. Lugd. Bat. 1777—81. 4 fasc. 4°. C. fig.

3*— —— Exercitationes academicae. Lugd. Bat. 1783, 85. 2 vol. 4°.

4*A. J. VAN DOEVEREN, Observationes pathologico-anatomicae. Lugd. Bat. 1789. 4°. C. fig.

5*J. C. BROERS, Observationes Anatomico-Pathologicae. Lugd. Bat. 1839. fol. maj. Cum 4 tabb.

6*C. J. KNEPPELHOUT, Sectiones Cadaverum pathologicae. Lugd. Bat. 1805. 4°. C. fig.

7*ANDR. BONN, Descriptio Thesauri ossium morbosorum Hoviani. Adnexa est diss. de Callo. Amst. 1783. 8°.

8 P. CAMPER, Demonstrationes Anatomico-Pathologicae cont. brachii humani fabricam et morbos. Amst. 1760. 2 fasc. 1 vol. fol. maj. Cum 7 tabb.

9*C. J. VAN DEN BOSCH, Comment. med. exhibens anatomiam systematis respirationi inservientis pathologicam. Cum tab. Harl. 1801. 4°.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. DIAGNOSTIEK, PROGNOSTIEK, SEMEIOTIEK.

1*W. M. S. Junius, Algemeene en Bijzondere Herkennings- en Teekenleer der Inwendige Ziekten, naar de beste oudere en nieuwere schrijvers (Hart- en Borstziekten). Leiden 1849. 8°.

2*T. Templeman van der Hoeven, Over Physische Diagnose. Hart- en Longziekten en Verloskunde. Voornamelijk naar eigen waarneming, met medewerking van L. Lehmann. Utr. en Amst. 1850. 8°.

3 H. Fabius, Diss. med. de Spirometro ejusque usu, observatt. cum aliorum, tum propriis illustrato. Amst. 1853. 8°. C. fig.

4 H. C. van Hall, Diss. med. de Stethoscopii in morbis pectoris usu. Traj. 1823. 8°.

5*Prosp. Alpini De praesagienda vita et morte aegrotantium ll. VII. Cum praefat. Herm. Boerhaave. Ed. nova recens. et mendis expurg. Lugd. Bat. 1710. 4°.

6*Jod. Lommii, Observationum medicinalium ll. III quibus omnium morborum signa et quae de his haberi possunt praesagia pertractantur. Ed nova. Amstelod. 1720. 8°.

7*— —— Idem liber. Amstelod. 1745. 8°.

8*Jac. Nihell, Novae raraeque observationes circa variarum crisium praedictionem ex pulsu nullo habito respectu ad signa critica Antiquorum. Primum a Franc. Solano de Luque, et a variis deinde aliis Medicis factae, multis novis casibus et animadvers. illustr. Addita sunt monita quaedam generalia de nutura crisium, cet. Ex Anglico Latine redd. Wilh. Noortwyk. Amstelaed. 1746. 8°.

9*H. F. Thijssen, Dissert. med. de Σφυγμολογία seu Pulsus doctrina. Lugd. Bat. 1810. 8°.

10*Jac. Vosmaer, Institutiones Semeioticae, editae a G. J. Mulder. Lugd. Bat. 1828. 8°.

11*A. Moll, Handboek tot de leer der Teekenen van gezondheid en ziekte (*Semiologia Medica*). Gorinchem 1820—22. 2 dln. 3 bdn. Met Aanhangsel. Ald. 1822. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

D. VERSCHILLENDE ZIEKTESOORTEN.

a. *Geschiedenis der Ziekten.*

1*C. Pruys van der Hoeven, De Historia morborum. Lugd. Bat. 1846. 8°.

2*— —— — — —— Historische lessen over de Cholera. Leiden 1832. 8°.

3 P. van Meurs, Diss. histor.-med. de natura morbi a Thucydide descripta. Lugd. Bat. 1843. 8°.

4*A. van Gennep, Diss. histor.-med. de Morte Nigra. Lugd. Bat. 1846. 8°.

5*M. Siegenbeek, Eenige berigten omtrent vroeger in ons vaderland geheerscht hebbende besmettelijke ziekten. Leiden 1832. 8°.

6*A. H. Israëls, Twee Epidemiën in Nederland. Eene historische-pathologische studie. Amst. 1853. 4°.

7 — — —— De Danswoede in de Nederlanden. (Overgedr. uit het *Nederl. Weekblad voor Geneeskundigen*, 1856). 4°.

Digitized by Google

12*Geneeskundige Prijs-verhandelingen, de eene van S. TRESLING, behelz. de beschrijving der Zenuw-koorts, welke in 1808 —9 te Peize geheerscht heeft, de andere van A. NUMAN, bevatt. waarnemingen omtr. den Persloop, welke in den nazomer van 1810 in de Kiel heeft plaats gehad. Bekroond en uitgeg. door de Geneesk. Commissie in het Departem. van de Wester-Eems. Gron. 1812. 8°.

13 H. M. BYRDE, De epidemia variolosa, quae annis 1822 ad 1824 in urbe Rheno-Traject. fuit grassata. Traj. 1824. 8°.

14*G. J. MULDER en J. M. A. ROELANTS, Bijdrage tot de geschiedenis der thans in ons vaderland heerschende ziekte. Rott. 1826. 8°.

15*J. BANGA, Verhandeling over de epidemische ziekte, welke gedurende 1826 in de noordelijke provinciën der Nederlanden geheerscht heeft. Amst. 1828. 8°.

16*J. C. G. FRICKE, Bericht und Zweiter Bericht über seine Reise nach Holland und den angränzenden Gegenden zur Erforschung der in den gedachten Gegenden im J. 1826 geherrschten Krankheiten. Nebst N. L. HACHMANNS Bemerkungen über die Endemie im Amte Ritzebüttel im selb. J. Hamb. 1827. 2 st. 8°.

17*G. BAKKER, Epidemia, quae a°. 1826 urbem Groningam adflixit, in brevi conspectu posita. Gron. 1826. 8°.

18*— —— De Volksziekte, welke in het jaar 1826 te Groningen geheerscht heeft, in het kort beschreven. 2e druk, met een bijvoegsel vermeerderd. Gron. 1827. 8°.

19*E. J. THOMASSEN A THUESSINK, Algemeen Overzigt der Epidemische ziekte, welke in het jaar 1826 te Groningen geheerscht heeft. Gron. 1827. 8°.

20*— — —— — —— Hetz. geschrift. Tweede druk. Met eenige nadere aanmerkingen deze epidemie betreffende. Gron. 1832. 8°.

21*— — —— — —— Beschreibung der epidemischen Krankheit zu Groningen im J. 1826. Aus dem Holländ. Mit einer Vorrede und Anmerk. herausgeg. von J. W. GITTERMANN. Bremen 1827. 8°.

22*Is. NYHOFF S.f., Spec. med. exhib. observationes de Epidemia Groningana anni 1826. Traj. 1827. 8°.

23*H. F. A. SASSE, Gedachten over de natuur en behandeling der ziekte, welke gedur. de jaren 1826—28 te Groningen geheerscht heeft. Gron. 1828. 8°.

24*Verslag van de in het jaar 1826 te Groningen waargenomene Ziekten; gegeven door de Plaatselijke Commissie van Geneeskundig Toevoorzigt aan de Regering der Stad, met bijgevoegde Aanteekeningen en Tabellen. Gron. 1828. 8°.

25*W. FOLKERSMA, Kort Verslag der Ziekten, welke in Julij—October in de Prov. Vriesland gewoed hebben. Leeuw. 1827. 8°.

Digitized by Google

26*G. L. RIDDER, Het Woord aan de jongere Vriesche Geneeskundigen over de behandeling der thans in deze provincie heerschende ziekte, van J. Vitringa Coulon onderzocht. Breda 1827. 8°.

27*T. A. JORRITSMA, Beknopt Verslag van de ziekten, welke te Hoorn zoowel als te Sneek waargenomen zijn. 2e druk. Amst. 1827. 8°.

28*F. A. L. POPKEN, Historia Epidemiae malignae a°. 1826 Jeverae observatae. Bremae et Lips. 1827. 8°.

29*Gedachten over de Theorie der Cholera. Utrecht 1831. 8°.

30*C. L. BLUME, Over de Asiatische Cholera, uit eigene waarnemingen en echte stukken. Amst. 1831. 8°.

31*E. HORN, De Cholera, zoo als dezelve te Berlijn is waargenomen. Uit het Hoogd. door T. DAVIDS. Amst. 1831. 8°.

32*W. G. TILESIUS, Iets over de Cholera en eenige Artsenijen, die eene heilzame werking tegen dezelve oefenen. Uit het Hoogd. door B. MEYLINK. Deventer 1831. 8°.

33*S. HAHNEMANN, Zekerste geneeswijze en uitroeijing der Asiatische Cholera. (Amst. 1831). 8°.

34*H. SCHÄFER, Bijdrage ter behandeling der Cholera, benevens een Woord over de besmettelijkheid der Cholera enz. van C. W. HUFELAND. 2e Druk. Nijmegen 1831. 8°.

35*C. P. W. VAN HÜBETHAL, Schets en behandeling van den Oosterschen braakloop (*Cholera Orientalis*), van de Perzische grenzen medegedeeld. Met eene afb. Uit het Hoogd. door P. J. VAN WAGENINGE. Rotterd. 1831. 8°.

36*J. L. CASPER, De Behandeling der Aziatische Cholera, door het aanwenden van koud water, op physiologische gronden aangeprezen. Uit het Hoogd. vertaald en met een aanhangsel vermeerderd door J. G. ROSENSTEIN. Rotterd. 1832. 8°.

37*W. F. P. KIEHL, Aanwijzing om aan Cholera-zieken eene dadelijke en doelmatige hulp te verleenen. Met plaat. 's Grav. 1831. 8°.

38*H. VAN DEN BOSCH, Eenige weinige Wenken omtrent de behandeling der Cholera. Rotterd. 1832. 8°.

39*B. F. SUERMAN, Raadgevingen aan mijne medeburgers bij het naderen der Cholera. 5e druk. Utrecht 1832. 8°.

40*J. H. JANSSEN, Kort Verslag eener op eigene ondervinding berustende behandeling der Cholera. Utrecht 1832. 8°.

41*H. J. SCHOUTEN, Ontleed-, natuur- en ziektekundige Onderzoekingen aang. den aard en de geneeswijze van de Cholera morbus in het algemeen en van de Aziatische in het bijzonder. Amst. 1832. 8°.

Digitized by Google

42*F. VAN DER BREGGEN Cz., Brief aan Dr. C. G. Ontijd en antwoord op zijne hem geschreven brieven voorkomende in den *Algem. Konst- en Letterbode* betr. de Asiatische Cholera. Amst. 1832. 8°.

Zie de *Konst- en Letterbode* (Alg. Werken, II. B. N°. 58), Jaarg, 1832, N°. 30, 32, 34, 37, 42, 46, 47, en 1833, N°. 2—5.

43 Algemeen Rapport der Commissie tot het onderzoeken van den aard en de meest geschikte wijze van behandeling van den Aziatischen braakloop. 's Gravenh. 1832. 8°.

44*Berigten betreffende de Asiatische Cholera te Amsterdam en in andere deelen des rijks. Onder medewerking van G. VROLIK, C. J. NIEUWENHUIS en a. uitgeg. door W. VRÓLIK. Amst. 1832. 5 stn. 8°.

45*D. J. A. ARNTZENIUS, Bijdragen tot de kennis en behandeling van den Aziatischen braakloop in Nederland, onder medewerking van versch. vaderl. geneeskundigen uitgegeven. Amst. 1832. 8°. Met platte gronden.

46*(J. N.) RUST, Brief over den besmettelijken aard der Aziatische Cholera aan Alex. von Humboldt. Uit het Hoogd. vertaald door G. VROLIK. Amst. 1832. 8°.

47*D. J. A. ARNTZENIUS, Brief over de wijze van ontstaan van den Aziatischen braakloop te Scheveningen. Met platte grond. Amst. 1832. — AUG. VETTER, Toelichting van den Brief over den besmettelijken aard der Aziatische Cholera van Dr. Rust. Uit het Hoogd. vertaald door D. J. A. ARNTZENIUS. Amst. 1842. — In 1 bd 8°.

48*J. G. HEINE, Circulaire betr. de Aziatische Cholera, welke den 30 Junij te Scheveningen is uitgebroken. Met Bijvoegsel. 's Gravenh. 1832. 2 stn. 4°.

49*E. J. THOMASSEN à THUESSINK, Een woord over de gewigtige vraag: Is de Aziatische braakloop (*Cholera*) besmettelijk of niet? Gron. 1832. 8°.

50*C. J. NIEUWENHUYS, Eenige Wenken over de pathogenie, pathologie, therapie en aetiologie der Aziatische Cholera. Amst. 1833. 8°.

51*F. DOZY, Verslag van hetgeen, betr. de Cholera Asiatica in het 3e Cholera Ziekenhuis te Leiden is waargenomen. (1833). 8°.

52 Rapport sur la marche et les effets du Choléra-Morbus dans Paris et les Communes rurales du Départ. de la Seine. Année 1832. Paris 1834. 4°. Av. cartes.

53 A. C. G. SUERMAN, Spec. histor.-med. de Cholerae Asiaticae itinere per Belgium Septentrionale. Traj. 1835. 8°. C. charta.

54 W. J. L. VERBEEK, Leefregelen ter instandh. van de gezondheid en ter voorbehoeding van den Aziatischen Braakloop. Wijk bij Duurst. 1848. 8°.

55*— — — —— Aanteekeningen en opmerkingen betr. de Cholera-epidemie te Wijk bij Duurstede (in 1848—49). 8°.

Digitized by Google

56 J. L. H. HAERTEN, Historia Cholerae Asiaticae annis 1848 et 1849 Ultrajecti observatae. Traj. 1850. 8°. C. tabb.

57*(W. J. IMMINK), Ontstaan, verbreiding en statistieke verhouding van den Aziatischen braakloop binnen Alkmaar in 1849. Alkm. 1850. 8°.

58*Algemeen Verslag der Sub-Commissie voor den Aziatischen Braakloop geheerscht hebbende te Rotterdam in 1848—49. Rott. 1849. 8°.

59*J. C. VAN DEN BROECKE en J. C. DE MAN, De Cholera Asiatica in Zeeland, haar oorsprong en hare verspreiding gedurende de jaren 1832—33 en 1848—49. Middelb. 1856. 8°. Met krtn.

60*A. M. BALLOT, Een goede raad aan mijne Stadgenooten bij het heerschen der Cholera. Rott. 1853. 8°.

61*(J. PENN), Over Maatregelen ter wering en vermindering der Epidemische Cholera in Nederland. Amst. 1853. 4°.

62*Bijzondere Zienswijze over de Aziatische Cholera. Wat is hare oorzaak? — Hoe werkt zij? Leyden 1853. 8°.

63*W. F. P. KIEHL, Proeve eener aanwijzing om de Cholera te beperken en, zoo mogelijk, uit te roeijen. 's Gravenh. 1854. 8°.

64*Verslag van de Werkzaamheden der Commissie voor Cholera-zieken te Groningen in 1855, door W. GERHARDS. Met een brief van J. BAART DE LA FAILLE tot Voorberigt. Gron. 1855. 8°.

Over Endemische Ziekten vergelijke men de Afdeeling: Geneeskundige Aardrijkskunde (VI.)

Digitized by Google

Digitized by Google

c. *Monographieën van verschillende Ziekten.*

[Algemeene afwijkingen der Constitutie en Dyscrasien; — Koortsziekten; — Ziekten der Algemeene Bekleedselen; — der Bewegingswerktuigen; — van het Zenuwstelsel; — van het Hart en Vaatstelsel; — van de Ademhalingswerktuigen; — van de Spijsverteringswerktuigen; — van de Pisafscheidende Werktuigen.]

1*L. ALI COHEN, Het wezen en de rationele behandeling van den zoogenoemden *Diabetes mellitis* (*Phtisuria saccharina*). Gron. 1845. 8°.

2*DAV. LIPSII *Iscani*, Tractatus de Hydropisis ejusque specierum triplic. cognitione et curatione Galenico-Spagyrica. Augustae Thuring. 1624. — ROB. FARVACII *Insulensis* Disquis. medica, num pilulae deiectoriae cum caena recte exhibiantur. Patavii 1637. In 1 vol. 4°.

3*DON. MONRO, Verhandeling over de Waterzugt en derz. onderscheide soorten. Vertaald en met aanteekeningen vermeerderd door J. B. SANDIFORT. Leiden 1772. 8°.

4*Y. GAUKES, Genees- en Heelkonstige Redevoering van de Scheurbot. Utrecht 1705. 8°.

5*STEPH. BLANKAART, Venus belegert en ontset. Oft verhandelinge van de Pokken, en des selfs Toevallen, met een grondige en zekere Genesinge. Steunende meest op de gronden van Cartesius. Item een nauwkeurige beschryvinge der Pokken door de Heeren F. SYLVIUS, T. SYDENHAM en J. WIERUS. Amst. 1684. 8°. Met pl.

6*ASTRUC, Traité des Maladies Véneriennes. 3e édition, revue, corr. et augm. Paris 1755. 4 tom. 8°.

7*J. J. PLENCK, Doctrina de Morbis Venereis. Viennae 1779. 8°.

8*— — —— Verhandeling over de Venusziekten. Uit het Latijn vertaeld en met vele aenteeken. en bijvoegselen vermeerderd door LAMB. NOLST. 3e Druk. Dordr. 1792. 8°.

9*F. SWEDIAUR, De Venerische ziekten in hare verschijnselen, uitwerkselen, aard en geneeswijze volledig behandeld. Uit het Fransch vertaald en met aanmerkingen vermeerderd door G. VERRIJN STUART. Amsterd. 1820. 2 dln. 8°.

10 GIRAUDEAU DE SAINT-GERVAIS, Traité des Maladies Syphilitiques ou étude comparée de toutes les méthodes qui ont été mises en usage pour guérir les affections véneriennes, suivi de reflexions prat. sur les dangers du mercure et sur l'insuffisance des anti-phlogistiques; terminé par des considér. hygién. et morales sur la prostitution. Paris 1838. 8°. Av. pl.

Digitized by Google

11*H. A. HACKER, De zekerste middelen ter voorbehoeding alsm. ter spoedige en volkomene genezing der Venerische Ziekten. Uit het Fransch. Alkmaar 1850. 8°.

12*MAX. STOLL, Aphorismi de cognoscendis et curandis febribus. Lugd. Bat. 1788. 8°.

13*W. GRANT, Waarnemingen omtrent de natuur en genezing der koortsen. Naar het Eng. door E. J. THOMASSEN à THUESSINK. 1e Deel. 's Gravenh. 1791. 8°.

14*A. WEBER, De Zenuwkoortsen, in derz. ziektekundige waarde beschouwd, benevens therapeutisch aanhangsel. Uit het Hoogd. overgezet door W. G. WEHLBURG. Amst. 1839. 8°.

15*L. P. J. SNABILIÉ, Praktische Waarnemingen, nasporingen en aanmerkingen betr. de verschijnselen, oorzaken en geneeskundige behandeling van tusschenpoozende koortsen te Vlissingen. Rotterd. 1829. 8°.

16*— — — —— Beknopt Verslag van waargenomene en behandelde tusschenpoozende koortsen bij het regiment Zwitsers: *von Göldlin*, n°. 32. Rotterd. (1827). 8°.

17*A. BIVER, Essai sur le Typhus. Brux. 1840. 8°.

18*J. P. MICHELL, Geneeskund. Verhandeling over de oorzaken, onderscheiding en genezing der febres catarrhales, welke zich sedert eenige jaaren meer dan voorheen in de Nederlanden vertoond hebben. Middelb. 1785. 8°.

19*H. M. DUPARC, Diagnostisch Overzigt der Huidziekten. Leeuw. 1842. 8°.

20*A. CRAMER, Over de plantaardige vormingen van den Favus, vooral in hare betrekking tot deze ziekte. Met afbeeld. Tiel 1853. 8°.

21*J. RUURHOFF, Proeve aangaande de erysipelas of roos. Hoorn 1763. 8°.

22*A. P. KUYS et C. J. RYNDERS, Observatio Elephantiasis cruris sinistri. E Belg. vertit J. S. SWAAN. Amst. 1820. 8°.

23*A. VAN HASSELAAR, Beschrijving der in de kolonie Suriname voorkomende *elephantiasis* en *lepra* (melaatschheid). Amst. 1835. 8°.

24*P. CAMPER, Dissert. de emolumentis et optima methodo insitionis variolarum. Acc. ejusdem Epistola ad D. van Gesscher de emolumentis sectionis synchondroseos ossium pubis in partu difficili cet. nunc. pr. Latine reddita. Nec non animadvers. crit. in G. L. B. van Swieten Commentaria de Variolis. Gron. 1774. — F. H. CREMERS, Ostentationes excusationesque Inoculatorum super Variolas simul cum Velsianis refutatae. Lovan. 1778. — P. C. DE BRABANT, Ad expert. F. H. Cremers Epistola. Gand 1778. In 1 vol. 8°.

25*G. COOPMANS, Varis, sive de Variolis carmen. — Varis; of de Kinderpokken. Naar 't Latijn (door M. F. HOFFMAN). Leyden 1787. 8°.

26*I. J. VAN DEN BOSCH, Verhandeling over den waaren aart der Kinderpokjes en derzelver gemakkelijke en zekere geneezing. Rott. 1791. 8°.

Digitized by Google

27*Iz. DE KONING, Bijdragen tot de kennis en behandeling der Kinderpokken. Zalt-Bommel 1824. 8°.

28*E. J. THOMASSEN à THUESSINK, Verhandeling over de Kinderpokken. Gron. 1824. 8°.

Hetzelfde als Deel III zijner *Geneeskundige Waarnemingen.*

Over de Inenting der Kinderpokken, zie de Afd. Gezondheidsleer (V.)

29*J. A. WENDT, Aanteekeningen over de Scarlatina, getoetst aan eigene ervaring door F. VAN DER BREGGEN Cz. Amst. 1836. 8°.

30*NIC. HEINSIUS, Naukeurige Verhandeling van het Podagra en d' algemeene Jigt. Amst. 1698. 8°.

31*Onfeilbaare Hulpmiddelen tegen de Jicht, en heilzaame voorschriften ter voorkominge van dezelve. Door verscheidene voornaame Nederl. Geneesheren. Amst. 1791. 8°.

32*LAMB. BICKER, Natuur- en geneeskundige Verhandeling over de oorzaken, den aart en de genezing der Zenuwziekten. Utr. 1793. 8°.

33*J. VAN DER HAAR, Proeve over de hersenen en zenuwen en eenige derzelver ziekten. Waar agter 150 genees- en heelkundige waarnemingen. Amst. 1788. 8°.

34*TISSOT, Verhandeling over de Vallende Ziekte. Amst. 1774. 8°.

35*K. F. BADER, Proeve eener nieuwe theorie der Watervrees. (Uit het Hoogd.) met eene voorreden van J. R. DEIMAN. Amst. 1804. 8°.

36*A. J. A. LOOFF, Verhandeling over de Honds-dolheid. Rott. 1793. 8°.

37 D. J. A. ARNTZENIUS, Diss. med. de Suicidio, observatt. anatomico-patholog. illustrato. Traj. 1828. 8°.

38*C. G. ONTIJD, Verhandeling over den Zelfmoord. 's Grav. en Amst. 1839. 8°.

39*H. M. SCHLEURHOLTS, Proeve over den invloed eener zieke verbeeldingskracht op des menschen verstand en wil, enz. Gron. 1833. 8°.

40 JOS. GUISLAIN, Traité sur l'aliénation mentale et sur les hospices des aliénés. Amst. 1826. 2 tom. 8°. Av. pl.

41*J. N. RAMAER, Voorlezing over den terugkeer der krankzinnigheid en de middelen om denz. te voorkomen. Rott. 1846. 8°.

42*— ——— Een woord aan nietgeneeskundigen over krankzinnigheid en krankzinnigenbehandeling. Rott. 1846. 8°.

43*A. ERLENMEYER, Die Gehirnatrophie der Erwachsenen. 2e Aufl. Neuwied 1854. 8°.

44*Die Verhandlungen der „Deutschen Gesellschaft für Psychiatrie und gerichtliche Psychologie" etc. während der Versammlung zu Göttingen. Redigirt von Dr. A. ERLENMEYER. Neuwied 1854. 8°.

Over Krankzinnigen-gestichten zie men de Afd. Staats-Geneeskunde (VII b. Bijzondere geneeskundig-politische geschriften).

Digitized by Google

45*ALBRECHTS, De Ziekten van het Gehoor. Uit het Hoogd. vertaald door G. J. POOL. Rotterd. (c. 1830?) 8°.

46*J. VAN HADDEN, Pleuris ofte zijde-wees genesinge zonder ader-laten, tegen J. B. van Lamzweerde's Nadenkinge vaster gestelt. Amst. 1660. 8°.

47*J. HASTING, De Longtering genezen door aciton. Utr. 1845. 8°.

48*J. P. MICHELL, Geneeskund. Verhand. over den waren aard, oorzaken, kenteekenen en toevallen der Borst-waterzucht, benevens derz. wijze van genezing, op waarnemingen gegrond. Nieuwe uitg. Amst. 1820. 8°.

49*JOH. KÄMPF, Abhandlung von einer neuen Methode, die hartnäckigsten Krankheiten, die ihren Sitz im Unterleibe haben, besonders die Hypochondrie, sicher und gründlich zu heilen. 2e verm. und verbess. Auflage. M. Kupf. (Frankenthal) 1788. 8°.

50*MULLER, Verhandeling over de verstoppingen des onderbuiks (getrokken uit het werk van KÄMPF). Uit het Hoogduitsch. Met eene Voorrede en eenige ophelderende aanmerkingen omtrent de Leere van Kämpf, door E. J. THOMASSEN à THUESSINK. 's Gravenh. 1790. 8°.

51*R. RADIJS, Handleiding tot kennis van de oorzaken der Buikziekten in het algemeen, waardoor de soldaten en matrozen in Oost Indië worden aangetast, als ook van de oorzaken en geneeswijze der Bataviasche koorts in het bijzonder. Alsmede eene beschrijving over dezelfde koorts door G. J. PEITSCH. Batavia (1824). 8°.

52*C. R. PEMBERTON, Verhandeling over de verschillende ziekten der Onderbuiks-ingewanden. Uit het Eng. met eenige aanmerk. en een bijvoegsel vermeerderd door J. J. VAN HOUTEN. Met pl. Amst. 1820. 8°.

53*A. DE HAEN, De deglutitione vel deglutitorum in cavum ventriculi descensu impeditis. Hagae Com. 1750. 8°.

54*P. BLEEKER, De Dysenterie van een pathologisch-anatomisch en practisch standpunt beschouwd. Batavia 1849. 8°.

55*D. J. A. ARNTZENIUS, De organische gebreken der Urethra. Utr. 1840. 8°. Met Atlas van pl. in fol.

56*S. T. VON SOEMMERING, Over de ziekten van de blaas en de pisbuis bij bejaarde mannen. Uit het Hoogd. door H. S. HYMANS. Amst. 1823. 8°.

Digitized by Google

d. *Ziekten van verschillende geslachten, leeftijden, beroepen.*

1 Gynaeciorum sive de Mulierum tum communibus, tum gravidarum, parientium et puerperarum affectibus et morbis libri Graecorum, Arabum, Latinorum veterum et recentium quotquot extant, partim nunc primum editi, partim vero denuo recogn., emendati, necess. Imaginibus exorn. et optim. script. autoritatibus illustrati, opera et studio ISR. SPACHII. Add. sunt etiam Indices. Argentinae, Laz. Zetzner. 1597. fol.

2*Een Twaalftal belangrijke ongesteldheden van het Vrouwelijk Geslacht. 's Gravenh. (c. 1850). 8°.

3*L. BIKKER, Verhandeling van het Zog der Vrouwen. Leyden 1763. 8°.

4*N. ROSÉN VAN ROSENSTEIN, Handleiding tot de kennis en geneezing van de ziekten der kinderen. (Uit het Zweedsch) vertaald, met aanteek. en bijvoegs. vermeerderd door ED. SANDIFORT. 2e Druk aanmerk. vermeerderd. 's Gravenh. 1779. 2 dln. 8°.

5*S. BLEEKRODE, Verzameling van uitgelezene verhandelingen over de Leer van de Ziekten der Kinderen. 1e stuk. Gron. 1836. 8°.

6*JOH. VEIRAC, Verhandeling over de Rachitis of Engelsche Ziekte. Utrecht 1793. 8°.

7*H. C. ABELIUS, De hervormde en volkoome Lyf-medicus der Studenten. Beneevens eene toegift van eenige nuttige en noodige Recepten, voor geleerden enz. Uit het Hoogd. door F. H. E. G. Utrecht 1746. 8°.

8*TISSOT, Verhandeling over de Ziekten der geleerden; nevens Raadgevingen ter genezing van dezelven. Uit het Fransch vertaald en met de uitbreidingen en aanmerkingen van een beroemden Leeraar in de Geneesk. voorzien. Utr. 1768. — *Dezelfde*, Van den aart en geneeswijze van verscheidene zwaare ziekten; als zwarte ziekte van Hippocrates, de kinderpokjes enz. Waar bij de vermaarde brief aan Graaf Roncalli over de Inenting der Kinderpokjes. Leiden 1772. In 1 bd. 8°.

9*J. PRINGLE, Verhandeling over de Legerziekten, behelzende eene beschrijving van de oorzaaken, aart, voorbehoeding en geneezing der ziekten die in legers en garnizoenen voorvallen. Vermeerderd met eene geneesk. beschrijving der Hospitaalen door DON. MONRO. Uit het Eng. vertaald door L. BICKER. Amst. 1785—88. 3 dln. 8°.

10*A. BLANKERT, Scheeps-Geneesoeffening, of naaukeurige aanteken. en aanmerk. wegens de voorn. ziektens en quaalen, die op de Oost-Indische vaart en in Indië voorkomen. Amst 1744. 8°.

11*J. B. DOMPELING, Handboek voor Scheeps-geneeskundigen, bevattende de gezondheidsleer, genees- en heelkunde. Vrij bewerkt naar het Fransch van Prof. C. FORGET. Amst. 1844. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

III. Heel- en Verloskunde.

A. ALGEMEENE WERKEN.

(Inleiding, Woordenboeken, Handboeken; Werken van gemengden inhoud).

1*G. Bakker, Herinnering aan de waardij en de vereischten van het beroep eenes heelmeesters, en schets van eene geschiedenis der ontleedkunde; in twee redevoeringen. Haarlem 1807. 8°.

2 P. J. van Maanen, Orat. de audentia chirurgica, vere nobili, maxime salutifera. Amst. 1811. 4°.

3 C. B. Tilanus, Inwijdings-rede over de Heelkunde, op haar tegenw. standpunt, als bijzonder voor toepassing, minder voor uitbreiding geschikt. Amst. 1830. 8°.

4*Heelkundig Woordenboek, bevattende eene ontleedkundige beschrijving der deelen van 's Menschen lichaam, het werktuiglijke der vermogens, de handgreep der heelkundige konstbewerkingen enz. Door de Heeren le V..., M.., en de la M... Uit het Fransch vertaald en vermeerderd door Joh. Hiddinga. 's Gravenh. 1768—71. 3 dln. 8°.

5 Joa. Andr. a Cruce, Chirurgia universalis. Add. est Officina Chirurgica in qua nempe instrumenta aliaque Chirurgico conven. suis figuris delineata cernuntur. Venet., Rob. Meiettus. 1596. fol.

6*Abr. Titsingh, De Verdonkerde Heelkonst der Amsterdammers uit hunne eigen handvesten door redelijke oeffeningen opgehelderd en met aanmerkelijke bevindingen bevestigd. Alkmaar 1730. 4°.

7*Joh. de Gorter, De gezuiverde Heelkonst, ter onderwijzinge van den leerenden en konst-oeffenenden heelmeester t'zamengestelt. Leyden 1731. 8°.

8*J. van Wyck, Proeve der redelyke Heelkonst: waar in de bespiegelende en handwerkende Chirurgia, alsmede het onderwerp derzelve, vraagwyze verhandelt word. Rotterd. 1738. 8°.

9*— — —— Hetzelfde werk. Derden druk, nu door den Autheur overzien en merkelyk vermeerdert. Rotterd. 1754. 8°.

10*Laur. Heisteri Institutiones Chirurgicae, nunc demum post aliquot edit. german. lingua evulg., latine publicatum. Cum fig. Amstelaed. 1739. 2 vol. 4°.

11*—— —— Heelkundige Onderwyzingen. Na de laatste Hoogd. druk in het Nederd. gebragt, grootelyks vermeerderd, enz. door H. Ulhoorn. Met pl. Derde druk. Amst. 1776. 2 dln. 4°.

12*Joh. Munniks, Alle de Wercken, bestaande in Practyk der Heelkonst vertaalt door Dan. Havart. Verhandeling over de Ontleedkunde, nu eerst uit het Latyn vertaalt. En Verhandelinge van de Wateren, vert. door Dav. van Hoogstraten. Met een Voorreden over het geheele werk van Ger. Dicten. Amst. 1740. 4°.

Digitized by Google

13*C. G. LUDWIG, Institutiones Chirurgiae praelection. academ. accomodatae. Lips. 1764. 8°.

14*J. J. PLENCK, Korte Leerstellingen der algemeene oeffenende Heelkunde. Uit het Hoogd. vertaald, en met veele byvoegzelen vermeerdert door D. VAN GESSCHER. Amst. 1776. 8°.

15*— — —— Hetzelfde werk. Vierde druk. Amst. 1814. 8°.

16*D. VAN GESSCHER, Hedendaagsche oeffenende Heelkunde. Met pl. Dl. I—III. 1. Amst. 1781—83. 4°.

17*— — —— Beginselen der algemeene oefenende Heelkunde. Amst. 1794. 8°.

18*— — —— Schets der Heelkundige Geneeswijze. Amst. 1806. 8°.

19*Praktisch Handboek der Klinische Heelkunde in haren geheelen omvang. Naar het Hoogduitsch. Omgewerkt en vermeerderd door F. W. KRIEGER en M. POLANO. Deel I. Gorinchem 1845, 46. 8°.

20*J. F. KERST, Handleiding der bijzondere natuurkunde van den zieken mensch en der heelkundige behandelingswijze der ziekten (*chirurgia*). Utrecht 1850. 2 dln. 8°.

21 Mémoires de l'Académie Royale de Chirurgie. Paris, 1743—57. 9 tom. 8°. Av. pl.

22*Verhandelingen van het Genootschap ter bevordering der Heelkunde te Amsterdam. Dl. I—II, IV—VIII; Nieuwe Verhandelingen. Dl. I—III, V—VI; Nieuwe Prijsverhandelingen. Dl. I, 2e stuk, II, 1e stuk. Amst. 1791—1813. 8°.

23 De Chirurgia Scriptores optimi quique veteres et recentiores, plerique in Germania antehac non editi, nunc. pr. in unum vol. conj. (a CONR. GESNERO). Tiguri, A. et J. Gessneri fratres 1555. fol. C. fig.

Deze verzameling bevat werken van Joa. Tagaultius, Jac. Hollerius, Marianus Sanctus, Angelus Bologninus, Mich. Ang. Blondus, Bartol. Maggius, Alfonsus Ferrius, Joan. Langius Lembergius, Jacobus Dondus, Conr. Gesnerus, en een paar anonyme schriften; van oude chirurgen alleen: Galenus, *de fasciis*, en Oribasius, *de laqueis* et *de machinamentis*, beiden door Vidus Vidius in het Latijn vertaald.

24*ANT. BENEVOLI en CAJ. TACCONI, Heelkundige Waarnemingen. Vertaald en met aanmerkingen vermeerderd door J. B. SANDIFORT. 's Gravenh. 1770. 8°.

25*P. VAN ESCH, Eenige Heelkundige Waarnemingen en Konst-bewerkingen. Gouda 1772. 8°.

26*D. VAN GESSCHER, Heelkundige Mengelstoffen. Amst. 1778. 8°.

27*M. POLANO, Heelkundige Gevallen, waargenomen in de heelkundige kliniek van het Stedelijk Ziekenhuis te Rotterdam. Rott. 1854. 8°.

28*P. G. VAN HOORN, Spec. med. de iis, quae in partibus membri, praesertim osseis, amputatione, vulneretis, notanda sunt. Lugd. Bat. 1803. 4°. Cum tabb.

Met geschreven aanteekeningen.

Digitized by Google

B. VERSCHILLENDE GEBREKEN.

(Ontsteking; Zweren; Gezwellen; Wonden; Ontwrichtingen; Beenbreuken; Breuken; Uitzakkingen; Verkrommingen; Uitzetting der vaten; Vreemde lichamen in natuurlijke kanalen).

1*F. S. ALEXANDER, Verhandeling over het Hospitaalversterf. Rotterd. (1819). 8°.

2 HIPPOCRATES, C. CELSUS, PAULUS AEGINETA, Verhandelingen over de pijpzweeren, en uitzakkingen van den aars, vertaald en met aanmerk. en waarneem opgehelderd door PT. CAMPER. Amst. 1778. 8°.

3*J. M. SCHRANT, Prijsverhandeling over de goed- en kwaadaardige Gezwellen. Met pl. Amsterd. (1831). 8°.

4*E. P. SWAGERMAN, Ontleed- en Heelkundige Verhandeling van het Waterhoofd, het Watergezwel en verdere bekende gebreken der ruggegraat. Nevens eenige aanmerk. over de boghelwording, het mankgaan enz. 2e uitgave met bladw. en voorreden van A. BONN. Amst. 1789. 8°.

5*J. G. VORSTMAN, Verhandeling over de Vijt. Amst. 1820. 8°.

6*H. J. BRÜNNINGHAUSEN, Over het uitnemen der beursgezwellen aan den hals. Uit het Hoogd. vertaald door F. K. VAN BIJLEVELT. Amst. 1823. 8°.

7 KEN. DIGBY, Theatrum sympateticum. Het 1e Deel. Behelsende een oratie, om de wonden te genesen, sonder deselve te zien of aen te raecken. Met meer andere wonderheden der naturen. Den 2den druck, vermeerdert en verbetert. Haerlem, J. Casteleyn. 1665. 4°.

8*J. D. SCHLICHTING, Traumatologia nov' antiqua ofte vernieuwde Wondheel-kunde, steunende op oude grondregels, om allerly wonden wel te kennen en te genezeu zonder dat men prop- stop- en steek-wieken of veele zalven-plaasters, en meer andere kragtloze, zogenaamde hulp-middelen, noodig heeft. Amst. 1748. 4°.

9*(H. J. VAN HOUTE), Verhandeling ter beantw. van de vraag: „Welke is de oorzaak, dat de uitbarsting der toevallen bij ligte hoofdwonden zoo lang vertraagt wort," enz. Amst. 1822. 8°.

10*B. C. BRODIE, Over de ziekten der Gewrichten. Naar het Eng. met aanteeken. en bijvoegsels, door H. S. HIJMANS. Haarlem 1823. 8°.

11*W. LEURS, Verhandeling over den aart en de verscheidenheid der breuken. Amst. 1794. 8°.

12*J. C. TOE LAER, Verhandeling over de algemeene en bijzondere oorzaken der waare Breuken. Amst. 1798. 8°.

13*P. M. MESS, Handboek over de Beenbreuken en Ontwrichtingen. Met eene Voorrede van F. W. KRIEGER, en 213 in den tekst gedr. afbeeld. Leiden 1853. 8°.

14*A. BONN, Waarneming eener benedenwaardse ontwrichting van het linker dyebeen en derz. herstelling op eene nieuwe en gemakkelijke wijze. 1799. 8°. Met pl.

Digitized by Google

15 GER. HULSHOFF, Spec. pathol.-med. de mutationibus formae ossium vi externa productis. Amst. 1837. 8⁰. Cum fig.

16 P. CAMPER, Dissert. de fractura patellae et olecrani, figuris illustrata. Hag. Com. 1789. 4⁰.

17*DAN. DYLII, De Claudicatione dissertatio. Lugd. Bat. 1798. 4⁰.

18 P. CAMPER, Verhandeling over de oorzaaken der menigvuldige breuken in de eerstgeborene kinderen; benevens een vervolg op die verhandeling. Met pl. Amst. 1800. 8⁰.

19*H. VAN DER VOORT, Waarnemingen van door middel der luchtpomp herstelde beklemde breuken. Haarlem 1848. 8⁰.

20*B. BELL, Verhandeling over de Waterbreuk, over de Vleeschbreuk of kanker, en andere gebreken der ballen. Uit het Eng. vertaald, met eenige aanmerk. vermeerderd door J. DE VRIES HOFMAN. Met pl. Leyden 1795. 8⁰.

21*ED. SANDIFORT, Heel- en Ontleedkund. Verhandeling over eenen Slag-ader-breuk in de groote Slag-ader, uitwendig opengebarsten. Met pl. 's Gravenh. 1765. 8⁰.

22 WYBR. HENDRIKSZ, Descriptio histor. atque crit. variarum uteri prolapsum curandi methodorum. Comm. medico-chirurg. Berol. 1838. 4⁰. C. tabb.

23 J. G. HEINE, Écrits divers sur la nouvelle Orthopédie. Offenbach, Bonn, La Haye 1829—38. 11 pièces. fol., 4⁰., 8⁰.

1. Etat systemat. du Cabinet de Modèles de l'Institut de La Haye. 1829. 8⁰. — 2. Tabell. Verzeichniss der Krankheiten, welche von Aug. 1829 bis jetzt in der Orthopaed. Seebadanstalt bei Scheveningen behandelt wurden. 1835. fol. — 3. Physiologie de l'effet des bains sur l'organisme vital de l'homme. 1835. 8⁰. Av. pl. — 4. Abhandlung über angebornen Klumpfussformen bei neugeb. Kinder. 1836. 8⁰. — 5. Copie von dem Briefe über die asiat. Cholera etc. 1837. 4⁰. — 6. Auszug aus dem im Anf. 1832 die asiat. Cholera betreffend ersch. Brief. 1837. 4⁰. — 7. Historie über den letzten Verlauf der Cholerakrankheit in d. J. 1836–38. 4⁰. — 8. Copie einer auf die Prinzipien des neuen orthopaed. Heilsystems bezogene Demonstration. (1837). 4⁰. — 9. Auszug aus einer Abhandl. einer Krankheits-Cur- und Heilungsgesch. einer hohen Prinzesinn. 1837. 4⁰. — 10. Extrait d'un traité gén. orthopédique etc. (1837). 4⁰. — 11. Notices histor. et scientif. à l'égard de la nouvelle Orthopédie. 1838. 4⁰.

24*H. M. DUPARC, De Spierzamentrekking en derzelver genezing, in het bijzonder toegepast op de verkrommingen der voeten. Gron. 1843. 8⁰.

25*Scriptorum Latinorum de Aneurysmatibus collectio: LANCISIUS, GUATTANI, MATANI, VERBRUGGE, WELTINUS, MURRAY, TREW, ASMAN. Edidit atque praef. est TH. LAUTH. Cum 15 icon. Argent. 1785. 4⁰.

26*J. M. LANCISII, De motu cordis et aneurysmatibus. Lugd. Bat. 1740. 4⁰. Cum fig.

27*JAC. VERBRUGGE, Dissert. anatom.-chirurg. de aneurysmate; oblata, notabile aörtae aneurysma divulgandi, occasione. Lugd. Bat. 1773. 4⁰. Cum tabb.

28 D. H. VAN LEEUWEN, Diss. med. continens hodiernam aneurysmatum doctrinam. Traj. 1843. 8⁰. Cum fig.

29*H. A. SCHREUDER, Opmerkingen en wenken omtr. de wonden van het hart, benevens eene waarneming van scheuring der regter hartkamer. Leiden 1840. 8⁰.

Digitized by Google

C. OPERATIE- EN VERBANDLEER.

1*A. G. VAN ONSENOORT, De Operative Heelkunde stelselmatig voorgedragen. Met pl. 1e en 2e Deel. Amst. 1822, 24. 8°.

2*J. C. REICH en J. LOGGER, Verhandeling over het afzetten der Ledematen. Met pl. Amst. 1812. 8°.

3*J. W. R. TILANUS, Iets over de vergelijkende waarde der amputatie van den voet volgens Syme en van die volgens Pirogoff. (Amst. 1855). 4°.

4*G. GREEVE, De noodzakelijkheid van het spoedig toetreeden tot de breuksnijding bij beklemde darmbreuken. Utr. 1784. 8°.

5 D. LODDER, Over de Petitsche methode bij breuksnijding. Leyden 1855. 8°.

6*J. G. VORSTMAN, Twee Heelkundige Waarnemingen eener Slagaderbreuk in de Kniehols-slagader. Als eene bijdrage tot de kennis en behandeling dezer gebreken door de Electro-punctuur en de onderbinding. Met pl. 's Gravenh. 1850. 8°.

7*FRANC. TOLET, Tractaat vande Lithotomia, of de uythalinge van de steen uyt de blaas, verciert met nootwendige figuren, enz. Uyt het Frans vertaalt. 's Gravenh. 1686. 8°.

8*P. CAMPER, Mengelstoffen over de Steengroejing en derzelver heelwyze. Opgesteld, overgezet en met verklaaringen uitgegeeven. Amst. 1782. 8°.

9*C. J. M. LANGENBECK, Eenvoudige en zekere manier van Steensnijden, met eene Voorrede van J. B. SIEBOLD. Uit het Hoogd. vertaald door F. G. VAN INGEN. Met pl. Amst. 1806. 4°.

10*A. VAN DER BOON Cz., Beschrijving der Lithothripsie, of verbrijzeling des steens in het inwendige der blaas. Amst. en Zaandam 1837. 8°.

11*B. J. VAN DEN KIEBOOM, De behandeling der Aneurismata door galvano-punctuur. Dordr. 1849. 8°.

E. P. BECKER, Verhand. over het Aderlaaten, enz. Zie in de Afd. *Algem. Pathologie en Therapie.*

12*W. LEURS, Verhandeling over het Aderlaaten en deszelfs toevallen. Met pl. Utrecht 1783. 8°.

13*— —— Hetzelfde werk. Rotterdam, J. Hendriksen. *Zond jr.* 8°.

Dezelfde druk als de vorige met veranderden titel.

14*— —— Hetzelfde werk. Tweede druk, met eene Voorrede van A. NORTIER Pz. Rotterd. 1827. 8°.

15*J. A. HES, Encyclopaedisch Handboek der Tandheelkunde. Met pl. Amst. en Utr. 1856. 8°.

16*F. M. H. COHEN, Huishoudelijk Handboekje voor mond- en tand-ziekte. Gron. 1849. 8°.

Digitized by Google

17*JOH. SCULTETUS, Het vermeerderde Wapenhuis der Heelmeesters. Waarin alle de kunstbewerkingen en afbeeldingen der Werktuigen tot de Heelkunst nodig, gevonden worden. Alsm. deszelfs Aanmerkingen. Met 100 heelkund. waarnemingen, verzamelt van J. B. VAN LAMZWEERDE, twee aanhangzels over dezelve stof, en eenige aanmerkingen van P. Az. VERDUIN. Beneffens een kort begrip ofte Inleiding tot de Chirurgie. Alles na de laatste Lat. druk vertaalt, in beter order gebragt, en met eenige byvoeg. en aanmerk. opgeheldert en vermeerdert, door GER. DICTEN. Amstelred. 1748. 2 dln. 8°. Met pl.

18*B. HUSSEM, Beschrijving van een verbeterd werktuig tot herstelling van den ontwrigten schouder. Middelb. 1783. 8°. Met pl.

19*F. J. TER BORGH, Beschrijving van den Reductor tot herstelling van den ontwrichten opperarm. Met gekl. pl. Gron. 1824. 8°.

20*BELLOSTE, Den Heelkonstige Verbandhuys-meester, onderwyzende om op een zagte, gemakkelykke en spoedige wyse allen zoorten van wonden te geneezen. Nevens aanwyzinge der middelen en behandelingen, om beenschilferinge te vermyden. 's Gravenh. 1701. 8°.

21*H. BASS, Grondig bericht van de Verbanden, behelzende eene naauwkeurige beschryving, om by alle uitwendige gebreken en heelkundige handgrepen te verbinden. Met pl. en register. (Uit het Hoogd.) vertaald, verbeterd enz. door H. ULHOORN. 2e Druk. Amst. 1746. 8°.

22*A. MATHYSEN, Du bandage platré et de son application dans le traitement des fractures. Av. fig. Liège 1854. 8°.

23*— —— Nieuwe wijze van aanwending van het gips-verband bij beenbreuken. Eene bijdrage tot de militaire chirurgie. Met pl. Haarl. 1852. 8°.

24*A. UYTTERHOEVEN, De l'application de la Gutta-percha au traitement des fractures. Brux. 1851. 8°. Av. fig.

Digitized by Google

D. OOGHEELKUNDE IN 'T BIJZONDER.

1*J. A. Hess, Theoretisch en Praktisch Handboek der Mechanische Oogheelkunde. Zierikzee 1842. 8°. Met pl.

2*— — —— De Mechanische Oogheelkunde, nader toegelicht door theorie en ervaring, benevens een Aanhangsel, handelende over de leemten nog bestaande in het onderzoek van de ooggebreken der lotelingen. Amst. 1849. 8°.

3*P. J. Vallez, Traité théorique et pratique de Médecine Oculaire. Bruxelles 1853. 8°.

4*W. Mensert, Geschiedkundig Overzigt omtrent de heerschende en voorkomende Oogziekten in Nederland. 1e stuk. Amst. 1827. 8°.

5*F. Cunier, Recherches statistiques sur la nature et les causes des maladies oculaires observées en Belgique et en partic. dans la Province du Brabant. Rapport. Brux. 1847. 8°.

6 A. C. van Trigt, Diss. ophthalmol. de Speculo Oculi ejusque usu observation. comprobato. Traj. 1853. 8°. Cum fig.

7*J. A. Mulder, Verhandeling over het Scheelzien en deszelfs behandeling, voornamelijk door de Oogspiersnede (*myotomia ocularis*), met waarnemingen gestaafd. Met pl. Uit het Latijn vert. door J. P. T. van der Lith. 1e stuk. Utr. 1841. 8°.

8*C. M. Lusardi, Verhandeling over de Cataracta congenita of aangeboren Staar. Met pl. Uit het Fransch vert. door P. J. van Wageninge. Rotterd. 1828. 8°.

9*W. Mensert, Verhandeling over de Keratonyxis (*Punctio Corneae. Horenvlies-steek*), eene onlangs uitgevondene kunstbewerking, om de blindheid, welke door de cataract ontstaat, te genezen; benevens eenige genomene proeven en waarnemingen aangaande deze nieuwe methode. Amsterd. 1816. 8°.

10*— —— Bedenkingen en mededeelingen aangaande de Oogspierdoorsnijding (*myotomia ocularis*) ter verhelping van het Scheelzien. Benevens eene vertaling van de geschiedkundige kritiek *Ilias post Homerum* van Dr. Nevermann. Amst. 1845. 8°.

11*— —— Geschiedk. Verhandeling over de Operatie tot vorming van een kunstigen oogappel (*pupilla artificialis*). Met pl. Amst. 1823. 8°.

12*A. G. van Onsenoort, Bijdragen tot de geschiedenis der vorming van een kunstigen Oogappel in het algemeen en tot die voor Nederland in het bijzonder. Met pl. Utrecht 1829. 8°.

Digitized by Google

13*G. J. BEER, Beproefde Middelen en ernstige raadgevingen voor allen, die hunne oogen, tot in eenen hoogen ouderdom, gezond bewaren of het verzwakte gezigt weer versterken willen. Mitsg. een voorschrift hoe men zich bij plotselinge toevallen aan de oogen zelf helpen kan, en hoe men de oogen bij en na de kinderpokken behandelen moet. Naar het Hoogd. Met pl. Den Hage (1801). 8°.

14*— — —— Hetzelfde werk. Tweede druk. Den Haage (1802). 8°.

15*S. T. SOMMERING, Over eenige gewigtige pligten jegens de Oogen. Naar de 4e uitg. uit het Hoogd. vertaald. Dordr. 1814. 8°.

16*J. STEVENSON, Praktik. Verhandeling over eene ziekelijke gevoeligheid van het Oog, gewoonlijk zwakheid van gezigt genaamd. Uit het Eng. door H. F. THIJSSEN. Amst. 1816. 8°.

17*A. G. VAN ONSENOORT, De kunst om de oogen wél te verplegen en voor ziekten te bewaren. Een Handboek ten dienste van alle standen, geslachten en ouderdom. Met afb. Utrecht 1838. 8°.

Digitized by Google

E. VERLOSKUNDE.

1*Justina Dittrichs, genaemt Siegemund, Spiegel der Vroedvrouwen, behelsende een klaer onderrigt van sware verlossingen der kramende vrouwen. Neffens een klaer berigt ontrent het keeren der qualijk staende geboorten. Als mede een onderrigt ontrent het ampt en pligt der Vroed-vrouwen, door Corn. Solingen. Met fig. Amst 1691. 4°.

2*Corn. Plevier, De Gezuiverde Vroedkonst. Of wyze, om alle baaringen gemakkelyk te maaken enz. Met pl. En met een nadere Voorberigt door J. D. Schlichting. Amsterd. 1751. 4°.

3*Jac. de Visscher en H. van de Poll, Het Roonhuysiaansch geheim in de Vroedkunde ontdekt, tegen de wederstrevers verdedigt en verder voltooit door de byvoeging der beschryving van de wyzen, naar welken allen de Roonhuysiaansche vroedmeesteren zyn gewoon te werken. Waar agter behalven de nodige bylagen bygevoegt zyn een Voorreden van H. Chamberlen, en eenige vroedkundige aanmerkingen van Willougby. Leiden 1754. 8°. Met pl.

4 Fr. Mauriceau, Tractaat van de Siektens der swangere vrouwen en der gene, die eerst gebaart hebben. Met fig. Uit het Frans vertaelt. 2e Druk vermeerdert met eenige verhandelingen, over de voornaamste ontdekkingen, welke zedert F. Mauriceau in de Verloskunde gedaan zyn. En opgeheldert met 3 bygev. plaaten door P. Camper. Amsterd. 1759. 4°.

5*H. van Deventer, Manuale Operatien, zynde een nieuw ligt voor Vroedmeesters en Vroed-vrouwen. Versien met veele kop. pl. Met het Nader Vertoog van de zwaare baringen, en nieuwe aanmerkingen door den Autheur nagelaten. 4e Druk vermeerdert met de, uit 't Fransch vertaalde aanmerkingen van J. J. Bruier d'Ablaincourt. Amst. 1765. 4°.

6*De la Motte, Traité complet des Accouchemens naturels, non naturels, et contre nature. Nouv. édit. augmentée. Av. fig. Paris 1765. 2 vol. 8°.

7 Verhandelingen bekroond met den prijs van het Legaat van Joh. Monnikhoff. Amst. 1797. Dl. I, II, 1. 8°.

8*J. Persant Snoep, Verloskundige Bijdragen. Middelb. 1853. 8°.

9*A. Potgieter, Conspectus positionum foetus in partu. Tironum usui accommod. Lugd. Bat. 1831. Tabula.

10*T. A. Jorritsma, Waarneming eener tweeling-bevruchting van verschillende ontwikkeling en daaruit afgeleid onderzoek naar de mogelijkheid der overbevruchting. Utrecht 1830. 8°.

11*S. T. Soemmering, Verhandeling over de Navelbreuken. Amst. 1809. 8°. Met pl.

Digitized by Google

12*A. POTGIETER, Onderzoek naar de oorzaken, den aard en de kenmerken der kraamvrouwenkoorts. Met pl. Leyden 1828. 8°.

13 J. H. I. WELLENBERGH, Proeve over den doelmatigsten Pelvimeter, met waarnemingen omtrent desz. gebruik. Rott. 1831. 8°. Met pl.

14*F. C. KIST, Historia critica Pelvimensorum. Lugd. Bat. 1818. 8°. C. fig.

Digitized by Google

IV. Geneesmiddelenleer.

(Pharmacologie).

[Pharmacognosie (Materies medica) en Pharmacie in 't algemeen — Kennis en gebruik van enkele Geneesmiddelen. — Recepteerkunde, Formulen. — Pharmacopoeën. — Kennis der Vergiften.]

1*C. Pruys van der Hoeven, De Historia Medicamentorum liber unus. In usum juvent. acad. Lugd. Bat. 1847. 8°.

2*F. J. Voltelen, Pharmacologia universa. In usum audit. suorum concinnata. Lugd. Bat. 1797—1802. 3 vol. 8°.

3*A. Ypey, Introductio in Materiem Medicam. In usum tyronum. Lugd. Bat. et Harl. 1799. 8°.

4*H. J. van Houte, Handleiding tot de Materies Medica of leer der kennis en krachten der Geneesmiddelen. Verbeterd en met nieuwe recepten vermeerderd door H. J. Schouten. Amst. 1828. 8°.

5*J. A. van de Water, Beknopt doch zoo veel mogelijk volledig Handboek voor de leer der Geneesmiddelen (*Materies medica*). Amst. 1829. 8°.

6*G. A. F. Quarin Willemier, Handleiding der Geneesmiddelenleer. Utr. 1854. 8°.

7 Lev. Lemnii, De Miraculis occultis naturae ll. IV. Item de vita cum animi et corporis incolumitate recte instituenda. Illi quidem emend. et aucti, hic vero nunq. antehac editus. Antverp., Chr. Plantinus. 1574. 8°.

8 Jo. Jac. Mangeti Bibliotheca Pharmaceutico-Medica seu rerum ad Pharmaciam Galenico-Chymicam spectantium thesaurus refertissimus, ordine alphabet. Cum indice et fig. aeneis. Genevae 1703. 2 vol. fol.

9*D. S. von Madai, Kort Bericht van de nuttigheid en 't gebruik van eenige beproefde Geneesmiddelen; dewelke te Halle in 't Magdeburgsche in het Weeshuys worden uitgegeeven. 8e en verbet. druk. Amst. 1776. 8°.

10*J. R. Deiman, Geneeskundige Proeven en Waarnemingen, omtrent de goede uitwerking der Electriciteit, in verscheiden ziektens. Amst. 1779. 8°.

11*B. J. Meijer, Merkwaardige Waarnemingen van behandeling en genezing door het dierlijk magnetismus en somnambulismus. Rotterd. 1825—29. 4 stn. 8°.

12*— — —— Een Woord tot Verdediging van het dierlijk magnetismus en somnambulismus. Rotterd. 1829. 8°.

Digitized by Google

13 Kragt en werking der Medicinale Baaden, gepractiseert door NICOLAAS NIMAAL, chirurgijn. Amst. 1698. 4°.

14*M. SMITH, Verhandeling van de genezende kragten van 't gemeene Water. Naar den 2den Franschen druk vertaalt door J. S. en vermeerdert met een verhand. van de medicinaele practyk van 't gemeene water, uit het Spaans vertaalt. Desen 2den Druk van drukfeilen gezuivert. Amst. 1726. 8°.

15*S. I. WISELIUS, Diss. med. de Aqua frigida, ejusque actione in hominem tum sanum, tum morbosum. Amst. 1825. 8°.

16 G. A. N. ALLEBÉ, Spec. med. de Aquis medicatis sive salubribus. Lugd. Bat. 1836. 8°.

17*ALEX. SUTHERLAND, An Attempt to ascertain and extend the virtues of Bath and Bristol waters by experiments and cases. 2d edit. London 1764. 8°.

18*Kurzer doch gründlicher Bericht vom Sauerwasser aus dem Haupt-Cur- oder sogen. Weinbrunnen in Langen-Schwalbach. Wiesbaden 1779. 8°.

19*(F. A. CARTHEUSER), Abhandlung vom Emser Mineralwasser. Darmst. 1781. 8°.

20*A. MOLL, Gemeenzame Brieven over het Scheveninger-Zeebad. Met afbeeld. Arnhem 1824. 8°.

21*ASCHENDORF. Mededeelingen omtrent vier geneesmiddelen aan het Bentheimsche bad. Gorinchem 1847. 8°.

22 E. J. BONSDORFF, Redogörelse för resultaterna vid vattenkuranstalten i Abo. 1856. 8°.

23 H. S. VAN DER MONDE, Over het Geneeskundig gebruik van het Arsenigzuur, benevens eenige behandelingen met dezelve waargenomen in het hospitaal der kolonie Ommerschans. Leyden 1856. 8°.

24*J. FLEMING, Naamlijst van Indische Geneeskundige Planten en Droogerijen met hunne namen in de Hindostansche en Sanscritsche talen. Benevens een aanhangsel over de genezing der Lintworm (*Taeniae*). Uit het Engelsch vertaald en met de Maleidsche namen vermeerderd; als ook een korte beschrijving van eenige planten, die op het eiland Java gevonden worden, door J. R. Vos. Rotterdam. Zond. jaar (omstr. 1820?) 8°.

25*C. N. VAN ENSPYCK KLEYNHOFF, Dissert. chemico-pharmacol.-therapeut. de principiis vegetabilium alcaloideis. Lugd. Bat. 1825. 4°.

26*S. J. GALAMA, Verhandeling over het gebruik der Kina. Utr. 1832. 8°.

27*T. D. VRIJDAG ZIJNEN, De in den handel voorkomende Kina-basten pharmacologisch behandeld en toegepast op de soorten welke in de Pharmacopoea Belgica vermeld zijn. Rotterd. 1835. 8°.

Digitized by Google

28*C. H. à Roy, Waarnemingen gedaan met het Sulfas de Quinine. Nevens eene waarneming over hetzelfde onderwerp, van J. C. B. Bernard. Amst. 1822. 8°.

29*S. J. Galama, Verhandeling over het Moederkoorn, deszelfs hoedanigheden, oorzaken, waren aard, uitwerkselen op dieren en op het menschelijk ligchaam in den gezonden toestand, alsmede deszelfs werkingen als geneesmiddel. Gron. 1834. 8°.

30 G. J. Mulder, Diss. med. de Opio ejusque principiis, actione inter se comparatis. Traj. 1835. 8°.

31*J. Baart de la Faille, Quaedam de Digitali purpurea et de Digitalino in specie. Gron. 1846. 8°.

32*Nic. Bondt, Diss. med. de Cortice Geoffreae Surinamensis. Lugd. Bat. 1788. 8°. C. fig.

33 H. G. Alpherts, Diss. histor.-med. de Brayera Anthelmintica, vulgo *Kousso*, famoso Abassinorum adv. taeniam remedio, observatt. cum aliorum tum propriis comprobato. Traj. 1853. 8°.

34*C. H. à Roy, Verhandeling over de werking van den Azijn in de typhus. Amst. 1817. 8°.

35*S. J. Galama, Verhandeling over de Levertraan. Utr. 1832. 8°.

36 L. J. de Jongh, Disquis. comparativa chemico-med. de tribus olei jecoris aselli speciebus. Traj. 1843. 8°.

37*M. J. Godefroi, De Levertraan als huismiddel. Handleiding voor ieder, die dezelve met vrucht wil gebruiken. 's Hertogenb. 1843. 8°.

38 Petri Morelli Methodus praescribendi formulas remediorum, cum annexo Materiae Medicae systemate, Tertium recens., aucta, illustr. a Ger. Blasio. Amst. 1680. 12°.

39*H. D. Gaubii Libellus de methodo concinnandi formulas medicamentorum. Ed. 2a revisa et aucta. Lugd. Bat. 1752. 8°.

40*— — —— Idem liber. Ed. 4a iterum revisa et accurata. Acc. orationes duae. Lugd. Bat. 1786. 8°.

41*Joh. de Gorter, Formulae medicinales, cum indice virium quo ad inventas indicationes inveniuntur medicamina. Harderv. (1750). 8°.

42*Formulae medicinales usui Nosocomii Civit. Amstelaedamensis dicatae. Anno 1830. 8°.

43*Formulae medicamentorum quae parata prostant in Pharmacopolio Nosocomii Amstelaedamensis. Amst. 1846. 8°.

44*Formulae medicamentorum. Amst. 1847. 12°.

45*Medicamentorum formulae, in usum medicorum. Amst. 1853. 8°.

Digitized by Google

46*VAL. CORDI Dispensatorium, cum PETRI COUDEBERGI et MATTH. LOBELII scholiis, emendationibus et auctariis, item RONDELETTI de theriaca tractatu. Acc. noviss. hac edit. formula select. pharmacorum quorum post Val. Cordum usus in Officinis receptus est. Lugd. Bat. J. Maire. 1618. 12°.

47 Pharmacopoeia Augustana, a Collegio Medico rursus recogn., nunc septimum in lucem emissa. Augustae Vindelic. Andr. Aperger. 1622. — Pharmacopoea Londinensis. Ed. 3a, emendatior, auctior, opera Medicorum Collegii Londinensis. London, John Marriot. 1627. — Pharmacopoea sive Dispensatorium Coloniense revisum et auctum labore PETRI HOLTZEMII. Colon. in Off. Birckmannia. S. a. (1628?) In 1 vol. fol.

48*Pharmacopoea Hagana, ex auctorit. Magistratus, Poliatrorum opera instaurata et aucta. Hag. Com. 1738. 4°.

Met geschreven aanteekeningen en veranderingen.

49*Haegsche Apotheek, op het gezag der Magistraet, door den arbeid der Stads-Doctoren, volgens den laetsten vernieuwden en verbet. Latynsche druk vertaeld. 's Gravenh. 1762. 4°.

50*Pharmacopoea Harlemensis Galeno-chemica, Senatus auctoritate munita. Harlemi 1790. 8°.

51 Pharmacopoea Amstelodamensis Nova, ed. a Collegio Medico Amstelod. Ibid 1792. 4°.

52 De Nieuwe Amsterdamsche Apotheek (uitgeg. door het Medische Collegie). Uit het Latijn vertaald. Amst. 1795. 8°.

53*Pharmacopoea Batava. Amstelod. 1805. 4°.

54*E. STITZINGER, Bereidingen der Reagentia, in de Pharmacopoea Batava voorkomende; met aanmerkingen en verklaringen der verschijnselen, welke er bij het reageren plaats hebben. Amst. 1807. 8°.

55 Pharmacopoea Belgica. Hag. Com. 1823. 4°.

56*Nederlandsche Apotheek. 's Gravenh. 1826. 8°.

57*L. G. BREDIE, Vergelijking tusschen de Pharmacopoea Belgica en Batava; met eene korte verklaring der scheikundige bereidingen in dezelve voorkomende. Amst. 1824. 8°.

58*Handleiding tot de Reagentia of herkennende en wederwerkende middelen, welke in de Pharmacopoea Belgica zijn voorschreven. Amst. 1823. 8°.

59*J. L. FRANQUINET, Observationes ad Pharmacopaeam Belgicam, appendicis loco inservientes. Traj. ad Mos. 1835. 8°.

60*Pharmacopoea Belgica. Dordr. 1840. 8°.

61*Verschil tusschen de Pharmacopoea Belgica en de Pharmacopoea Neerlandica. Leyden 1853. 8°.

Digitized by Google

62*De Pharmacopoea Neerlandica en Pharmacopoea Belgica onderling vergeleken, door de Vereeniging tot beoefening van practische Scheikunde te Nijmegen. Nijm. 1853. Met een Bijvoegsel tegen de beoordeeling van dit geschrift in *de Gids* voor Julij 1853. 8°.

63*J. F. VAN DER HOUVEN VAN ANCKEREN, Inwijdings-Redevoering over den nuttigen en voordeeligen invloed, welken de schadelijke en vergiftige voorwerpen in de natuur op onze dierlijke huishouding kunnen uitoefenen. Rott. 1810. 8°.

64*A. W. M. VAN HASSELT, Handleiding der Vergiftleer. I. Algemeen gedeelte. II. Bijzondere Vergiftleer: Delfstoffenrijk, Plantenrijk, Dierenrijk. Utrecht 1850—54. 8°.

65 SANTIS ARDOYNI Opus de Venenis, nunc tandem castigatiss. editum. Cum praefat. luculenta (THEOD. ZWINGGERI). Adjunximus ejusdem generis commentar. FERD. PONZETTI Cardinalis. Basil. Henr. Petri et Petr. Perna. 1562. — J. M. GRADII *Mediolanensis* Practica seu Commentaria in Nonum Rasis ad Almansorem. ANT. GRADII de febribus aureum opusculum. J. M. DURASTANTE censore. Venet., haeredes Luceant. Juntae, 1560. In 1 vol. fol.

66*JOH. LINDER, De Venenis in genere et in specie exercitatio, ad solidorum et fluidorum corporis organici leges mechanicas deducta et explicata. Lugd. Bat. 1718. 12°.

67*J. J. WEPFERI Historia Cicutae aquaticae, qua non solum plantae hujus venenatae structura naturalis, vires et operationes deleteriae in hominibus ac brutis adcurate describuntur, sciteque explicantur, sed et aliorum quamplurim. venenorum qualitates funestae deteguntur cet. Adj. sunt ad calcem dissertatt. de Thee Helvetico ac Cymbalaria. Curante TH. ZUINGERO. Lugd. Bat. 1733. Cum fig. — Medicus Romanus servus sexaginta solidis aestimatus. Lugd. Bat. 1671. — In 1 vol. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

V. Gezondheidsleer.

(Hygiène).

A. ALGEMEENE WERKEN OVER OPENBARE EN BIJZONDERE GEZONDHEIDSLEER.

(Inleiding; Handboeken; Woordenboeken; Verslagen enz. over Openbare Gezondheidsregeling; Werken van gemengden inhoud.)

1*Sovet, Manuel d'Hygiène publique et privée. Brux. 1851. 8°.

2*F. Oesterlen, Handboek der algemeene en bijzondere Gezondheidsleer. Uit het Hoogd. vertaald door A. Doijer Az. en G. A. N. Allebé. Amst. 1856. 8°.

3 A. M. Ballot, Zorg voor den openbaren gezondheidstoestand. Rott. 1854. 8°.

4 De Conservanda bona Valetudine opusculum Scholae Salernitanae, ad Regem Angliae. Cum Arnoldi Novicomensis enarrationibus, recogn. et auctis per Joan. Curionem. Antverp., Joan. Bellerus. 1557. 12°.

Vroeger in het bezit van Jacobus Stammius *Amsterodamensis*, daarna van Past. Buyck.

5 Hugonis Fridaevallis *Sampaulini*, De tuenda sanitate ll. VI. Antv., Chr. Plantinus. 1568. 8°.

6*Sanct. Sanctorii De Medicina Statica Aphorismi. Commentaria, notasque add. A. C. Lorry. Paris 1770. 8°.

7*—— —— De Statica Medicina Aphorismorum section. VII distinct. explanatio physico-medica: cui statica medicina, tum Gallica Cl. Dodart, tum Britannica Cl. Keill notis aucta, simul cum appendice de variolarum insitione acc., auctore P. Noguez. Paris 1735. 2 vol. 8°.

8*(Frémont d'Ablancourt), Dialogues de la Santé. Nouv. Édition, revue et corrigée. Amst. 1684. 12°.

9*J. F. P. Ganser, Hygieine sive tutrix corporis humani, modum ostendens, quo homines absque medicamentis aetatem suam in statu naturali sano ac vegeto in seram usque senectutem protrahere valeant, acced. tractatu animastico. Lips. 1731. 8°.

10*Tissot's en Bicker's Raadgeving voor de Gezondheid van den gemeenen man. 3e Druk, aanmerk. vermeerderd en verbeterd. Rott. 1772. 8°.

Digitized by Google

11*J. D. T. DE BIENVILLE, Verhandeling over de gewoone Dwaalingen, de Gezondheid betreffende. Uit het Fransch vert. en met eene voorrede en aanteeken. vermeerderd. Utr. 1777. 8°.

12*IZ. DE KONING, Gezondheidsleer, *Hygiène*, voor het volk. Amersf. en Amst. 1828. 8°.

13*C. W. IDELER, De Algemeene Levensregeling voor beschaafde menschen, wetenschappelijk bewerkt. Naar de 2e Hoogd. uitgave in het Nederd. overgebragt door A. H. ISRAËLS. Utr. en Amst. 1852. 8°.

14*JAK. VOSMAER, De kunst om lang te leven en wel te sterven. Een Handboekje voor alle rangen, standen en leeftijden. 3e Druk. Utr. 1852. 8°.

15*J. L. DE BRUYN KOPS, Eenvoudige Gezondheidsleer. Amst. (1856). 8°.

16*L. F. PERSILLE, Handleiding tot de leer om de gezondheid te behouden, vooral toegepast op den krijgs- en zeemansstand. Utrecht 1851. 8°.

17*L. F. PERSILLE, Handleiding tot de leer om de gezondheid te behouden, toegepast op den krijgsmansstand. Uitgeg met voorkennis van het Depart. van Oorlog. Utrecht 1852. 8°.

18 A. TARDIEU, Dictionnaire d'Hygiène publique et de Salubrité ou Répertoire de toutes les questions relatives à la Santé publique. Paris 1852—54. 3 tom. 8°.

19*Congrès de Hygiène publique (Belgique). Session de 1851. Compte rendu des Séances. — Texte des résolutions votées. Pièces à l'appui. Brux. 1851. 8°.

20*Congrès général d'Hygiène à Bruxelles 20—22 Sept. 1852. Projet de solution des Questions posées au programme. Règlement d'ordre des Séances. Brux. 1852. 8°.

21*Congrès général d'Hygiène de Bruxelles. Session de 1852. Compte rendu des Séances. — Texte des Résolutions votées. — Appendice. — Plans. Brux. 1852. 8°.

22*Rapport fait à l'Administr. Communiale de Willebroeck, au nom du Comité de Salubr. publ. par H. VAN BERCHEM. Malines (1849). 8°.

23*Hygiène publique. Ville de Tournay. Rapport prés. par la commission d'assainissement des habitations des classes ouvrières. Brux. 1849. 8°.

24*Inspection des Chemins Vicinaux. Province de Namur. — Province de Liège. Rapport prés. par M. A. VERGOTE. Brux. 1849. 8°.

25*Hygiène publique (Belgique). Documents et Instructions relatifs à l'Assainissement des lieux insalubres. Brux. 1850. 8°.

Digitized by Google

26*Hygiène publique. Commune de Berchem (Province d'Anvers). Rapport prés. au Conseil Communal par la Commission de Salubrité publique. Brux. 1850. 8°.

27*Mesures d'Hygiène publique, Travaux d'Assainissement. Comptes-rendus, publiés par *La Santé*. Brux. 1851. fol.

28*Rapport général résumant les principaux travaux du Conseil Supér. d'Hygiène publ. (en Belgique). Brux. 1850. Deuxième Rapport général. Brux. 1852. 8°.

29*La Santé, Journal d'Hygiène publique et privée, Salubrité publique et Police sanitaire. Redacteurs A. LECLERCQ, N. THEIS. 4e, 5e Année. Brux. 1852—54. fol.

30*Gezondheids-Blad of Regelen ter Onderrigting en Waarschuwing voor allen die prijs stellen op leven en gezondheid. (Met eenige voorschriften). Amsterd. (1823—24). (N°. I—XVI). 1 dl. 4°.

Tijdschrift voor algemeene Gezondheidsregeling en Geneeskundige Policie. Zie de Afd. Staats-Geneeskunde (A. Algemeene Werken).

Digitized by Google

Digitized by Google

B. BIJZONDERE GESCHRIFTEN.

(Uitwendige middelen; Voeding; Lichaamsbewegingen; Zintuigen; Voortplanting; Leeftijd, Sexe, Klimaat, Beroep; Statistiek.)

1 A. A. GONAY, De Zindelijkheid bij den mingegoede, haar invloed op de verbetering van zijnen stoffelijken en zedelijken welstand, enz. Amst. 1853. 8°.

2*A. M. BALLOT, Iets over het noodzakelijke van goede badinrigtingen voor alle Standen der Maatschappij. Rott. 1852. 8°.

3*Statuts de la Société anonyme pour l'etablissement de bains économiques et de lavoirs publics dans la Ville de Bruxelles. Brux. 1852. 8°.

4*G. A. N. ALLEBÉ, Wasch- en Bad-huizen te Amsterdam. (1849). 8°.

5 SYMEONIS SETHI Syntagma per literarum ordinem de cibariorum facultate (Graece et Latine), LILIO GREG. GYRALDO *Ferrar.* interprete. Basil., Mich. Isengrin. 1538. — LIL. GREG. GYRALDI De Re Nautica libellus. Ibid. 1540. 1 vol. 8°.

Met geschreven aanteekeningen (van P. NICOLAI, *F. Ziricaeus?* den vorigen bezitter. Lovan. 1543.)

6 LUD. NONNI Diaeteticon sive de Re cibaria ll. IV. Nunc. pr. lucem vidit. Antverp., P. Bellerus. 1646. 4°.

7*F. C. DONDERS, De Voedingsbeginselen. Grondslagen eener algemeene Voedingsleer. Tiel 1852. 8°.

8*L. A. VAN MEERTEN, Over eenige Voedingsmiddelen van den mensch bij schaarschheid en gebrek. Delft 1853. 8°.

9 S. ROBINSON, The Economy of food; or what shall we eat? New York 1856. 8°.

10*G. J. MULDER, De Voeding van Nederlanders. Rott. 1854. 8°.

11*L. A. VAN MEERTEN, Over het brood en verordeningen dienaangaande, met het een en ander wegens verbeteringen in het bedrijf der bakkers. Schoonh. 1852. 8°.

12*A. NUMAN, Kan het vleesch van dieren, bij welke het rattekruid, uitwendig of inwendig, als geneesmiddel is aangewend, veilig door den mensch als voedsel worden gebruikt? Tiel, 1849. 8°.

13*— —— Kan het vleesch van zieke dieren, in elk geval door den mensch, zonder nadeel voor zijne gezondheid, als voedsel worden genuttigd? Utrecht, 1852. 8°.

14 J. E. VAN DER TRAPPEN, Spec. histor.-med. de Coffea. Traj. 1843. 8°.

Digitized by Google

15*W. J. L. VERBEEK, Koffij en thee voor dagelijkschen drank en als geneesmiddel beschouwd. Amersf. 1845. 8°.

16 ANDR. BACCII De naturali Vinorum historia et de conviviis antiquorum ll. VII. Acc. de factitiis ac cervisiis, deque Rheni, Galliae, Hispaniae et de totius Europae vinis et de omni vinorum usu compend. tractatio. Romae, Nichol. Mutius. 1596. fol.

17*A. M. BALLOT, Het Bier beschouwd als volksdrank. Rott. 1856. 8°.

18*J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK, Voorlezing over den invloed van sterken drank op het ligchaam. 2e vermeerd. druk. . Utr. 1851. 8°.

19*N. B. DONKERSLOOT, Loterij en Jenever, twee rampen over Nederland. Tiel 1854. 8°.

20*J. JONES, The Mysteries of Opium reveald. London 1700. 8°.

21*C. J. MELLIN, Die Hausmittel. Ein Wörterbuch für Jedermann. Kempten 1786. 8°.

22*S. P. SCHELTEMA, Over het nut der gymnastische oefeningen voor ligchaam en geest. Arnhem 1851. 8°.

23*C. EULER, De Gymnastiek en hare invoering in Nederland. Haarlem 1853. 8°.

24 C. F. TACHERON, Précis physiol. et thérapeut. sur les déviations de la Colonne vertébrale ou exposé des nouveaux moyens de prévenir et de guérir les difformités de la taille, spécial. chez les jeunes personnes. Av. pl. Brux. 1839. 8°.

25*BALLEXSERD, Dissertation sur l'Education physique des enfants, depuis leur naissance jusqu'à l'âge de puberté. Paris 1762. 8°.

26*(C. BAKKER en J. VITRINGA COULON), Prijsverhandelingen over de Natuurlijke Opvoeding der Kinderen, in de twee eerste jaaren van hun leven. Uitgeg. door de Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Amst. 1797. 8°.

27*G. A. N. ALLEBÉ, De ontwikkeling van het Kind naar ligchaam en geest. Eene handleiding voor moeders bij de eerste opvoeding. 2e vermeerd. uitgaaf. Amst. 1848. 8°.

28*— — — —— Het Kind in zijne eerste levensjaren. Wenken voor ouders. Uitgegeven door de Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen.* Leiden 1853. 8°.

29*R. G. RIJKENS, De Beschermengel der Onschuld of opvoedkundige raad en teregtwijzing tegen het ontheiligen van ligchaam en geest. Gron. 1844. 8°.

30*J. A. RIJKENS, Geneeskundige Opmerkingen en Raadgevingen, betr. scholen, leerlingen en onderwijzers. Amst. 1848. 8°.

31*D. J. DEN BEER POORTUGAEL, Verhand. over het wenschelijke eener meer ligchamelijke opvoeding in Nederland. Doesborgh 1841. 8°.

Digitized by Google

32*C. E. VAN KOETSVELD, Het Idiotisme en de Idioten-School. Eene eerste proeve op een nieuw veld van geneeskundige opvoeding en christelijke philanthropie. Schoonh. 1856. 8°.

33*Handleiding tot de kennis der Enting met Koepokstof. Uitgeg. door de Provinc. Commissie van Geneesk. Onderzoek en Toevoorzigt, resid. te Dordrecht. Dordr. 1819. 8°.

34*ANT. DE HAEN, Quaestiones saepius motae super methodo inoculandi variolas. Vindob. 1757. — Réfutation de l'inoculation servant de reponse a deux pièces de M. de la Condamine et de M. Tyssot, par le même. Vienne 1759. — Lettre de Mr. DE HAEN à un de ses amis, au sujet de la lettre de Mr. Tyssot à Mr. Herzel (sur la Pleuresie etc.). Vienne 1763. — Ejusdem, ad B. L. Tralles Epistolam apologet. responsio, cujus pars I circa Variolarum inoculationem versatur, II sanguinis missionem et opium in stadio variolarum suppuratorio laudat. Viennae 1764. In 1 vol. 8°.

35*— — —— Wederlegging van de Inentinge, dienende tot antwoord op twee stukjes enz. Uit het Fransch overgezet. 's Grav. 1760. 8°.

36*P. H. THEMMEN, Eenige Aanmerkingen op de onlangs uitgegevene waarnemingen wegens eene inënting der koe- en kinderpokken in hetzelfde kind. Amst. 1803. 8°.

37 R. HOULTON, Billyking van het gebruik der Inenting. Leerrede, nevens een Aanhangsel over den tegenw. staat der Inenting, met aanmerk. enz. (Uit het Engelsch) vertaald naar den 3den druk. Leyden 1768. — CHAIS, Brief aan Dr. Sutherland, over de nieuwe wyze om de Kinderpokjes in te enten, en Antwoord van Dr. Sutherland. Uit het Fransch vertaalt door JOH. HIDDINGA. 's Gravenh. 1768. — TH. DIMSDALE, Verhandeling van de tegenw. manier van inentinge der Kinder-pokjes, enz. Uit het Engelsch vert. door ED. SANDIFORT. 's Gravenh. 1768. — TH. SCHWENCKE, Noodig Bericht over de In-ëntinge der Kinderpokjes in 's Hage. 's Grav. 1756. — M. W. SCHWENCKE, Brief aan Ed. Sandifort, behels. eenige aanmerk. over het getal en den ouderdom der gestorvenen aan de Kinderpokjes zederd eenige jaaren enz. 's Gravenh. 1770. — P. CAMPER, Aanmerkingen over de Inëntinge der Kinderziekte met waarneemingen bevestigd. Met pl. Leeuw. 1770. In 1 bd. 8°.

38*Rapport van het Geneeskundig Genootschap te London over de Koepok-inënting, met een Aanhangsel, behelz. de gevoelens der Kon. Geneesk. Genootsch. van Edinburg en Dublin, enz. Vertaald en uitgeg. door het Genootschap ter bevord. van de Koepok-inënting te Rotterdam. Rott. 1807. 8°.

39*Verhandelingen van het Rotterdamsche Genootschap ter bevord. van de Koepok-inënting, ter geleg. van desz. Algem. Vergadering, gehouden den 9 Dec. 1807. Rott. 1808. 8°.

40*W. MENSERT, Het Nut der Vaccine betoogd uit het nadeel der Kinderziekte voor de welgesteldheid der oogen. Amst. 1809. 8°.

Digitized by Google

41*ABR. CAPADOSE, Bestrijding der Vaccine of de Vaccine aan de beginselen der godsdienst, der rede en der ware geneeskunde getoetst. Amst. 1823. 8°.

42*— —— Hetzelfde werk. 2e uitgave. Amst. 1823. 8°.

43*C. G. ONTIJD, De waarde der Koepok-inenting gehandhaafd, en op nieuws aanbevolen aan ouders en kunstgenooten, tegen de bestrijding derz. van Dr. A. Capadose. 's Gravenh. 1824. 8°.

44*N. Ez. VAN LIER, Kritische Aanmerkingen op de *Bestrijding der Vaccine* van Dr. A. Capadose. Amst. 1824. 8°.

45*DE KONING, Brief over de Koepok-inënting, aan zijnen vriend K. (tegen Capadose's *Bestrijding der Vaccine*). Zalt-Bommel. 1824. 8°.

46*C. G. ONTIJD, Nieuwe Bijdrage tot de waarde der Koepok-inenting, behelz. de ontwikkeling van sommige voorname punten en derz. bevestiging door daadzaken. Amst. 1828. 8°.

47*Rapport op het Voorstel in de Vergad. van het Amsterdamsche Genootschap ter bevordering der Koepok-inenting voor minvermogenden, uitgebragt den 21 Junij 1837. Amst. 1838. 8°.

48*Modifications à apporter aux dispositions de l'Arrêté Royal du 18 Avril 1818 relatif aux médailles de la Vaccine. Rapport de la Commission de Législ. médicale, M. FALLOT, rapporteur. Brux. 1844. 8°.

49*De Koepok-inenting. Een woord van aanbeveling door de Vereeniging van Genees- en Heelkundigen in Zeeland aan de inwoners der Stad Middelburg. Midd. 1849. 8°.

50*M. W. LUBER en W. H. WARNSINCK Bz., Het Vijftigjarig bestaan van het Amsterdamsche Genootschap ter bevordering der Koepok-inenting voor minvermogenden herdacht. Amsterd. 1853. 8°.

51*C. SWAVING, De invloed van Java's klimaat op den gezonden Europeaan, en gezondheids regelen voor den nieuw uitgekomene. 1845—46. 5 stn. in 1 bd. 8°. Met plan van Buitenzorg. 1847. In gr. fol.

52*S. L. HEYMANN, Opmerkingen over de Acclimatisatie. Batavia 1846. 8°.

53*L. JANSE Bz., Bijdrage tot het onderzoek naar de oorzaken der geslachtsverhouding bij de Geboorten. Middelb. 1853. 8°.

54*J. N. ENGELTRUM, Onderzoek of uit de statistieke opgave genoegzaam zeker blijkt, dat het getal doodgeborene, of kort na de geboorte gestorvene kinderen, hier te lande in de laatste jaren is toegenomen? Utr. 1830. 8°.

55*J. C. DE MAN, Over de Statistiek der maandelijksche sterfte of over den invloed der jaargetijden op dezelve. (Afdruk uit *Boerhaave*, tijdschrift, 1848). 8°. Met tab.

Digitized by Google

VI. Geneeskundige Aardrijkskunde.

1*H. F. THIJSSEN, Geschiedkundige Beschouwing der Ziekten in de Nederlanden, in verband met de gesteldheid des lands en de leefwijze der inwoneren. Amst. 1824. 8°.

2 A. A. FOKKER, De morbis endemicis patriae. Lugd. Bat. 1833. 8°.

3*Jos. GUISLAIN, Lettre médicale sur la Hollande. Gand 1842. 8°.

4*L. STOCKE, Grondoorzaaken, Kenmerken, Voortgang, Gevolgen en Behoedmiddelen der Kwijnende Ziektens in ons vaderland, voortkomende uit schadelijke gewoonten en levenswijzen. 2e uitgave. Amst. 1808. 8°.

Dezelfde druk als die van 1764 met veranderden titel.

5*F. J. C. SEBASTIAN, Beschrijving van den aard, de kenmerken en genezing der tusschenpoozende Moeraskoortsen in het algemeen, en in het bijzonder van diegenen welke in Holland epidemisch heerschen. Uit het Hoogd. vertaald door J. HOUTMAN. Amst. 1816. 8°.

6*J. H. Q. JANSSEN, Diss. med.-therap. de febribus intermittentibus perniciosis, speciatim Zelandiae regionis, observation. illustratis. Traj. 1836. 8°.

7 Verslagen over de Ziekten welke in de jaren 1849—55 binnen Amsterdam geheerscht hebben. Namens de 6e Comm. (*Epidemiologie*) van den Geneeskundigen kring aldaar, uitgebragt door C. DE BORDES, J. M. FUCHS, J. W. VAN DER VOORT, H. VAN CAPPELLE, J. J. F. H. T. MERKUS DOORNIK. Amst. 1850—56. 7 stn. 8°.

8*J. W. SCHICK, Over den gezondheidstoestand van 's Gravenhage. 's Grav. 1852. 8°.

9*R. LANDSKROON, Verslag van de afgaande voor- en najaarskoortsen en derz. complicatie, welke in de stad Purmerende en in derz. omtrek in Noord-Holland, gedurende den tijd van 15 jaren zijn waargenomen. Amst. 1823. 8°.

10*G. VAN DOEVEREN, Sermo acad. de Sanitatis Groninganorum praesidiis, ex urbis naturali historia derivandis. Gron. 1770. 4°.

11*Memorie betr. maatregelen ter bevordering van den Algemeenen Gezondheids-toestand in de Gemeente Leeuwarden. Leeuw. 1856. 8°.

12 J. F. HOFFMANN, Spec. geograph.-med. de Hispania et insulis quibusdam Maris Mediterranei. Lugd. Bat. 1838. 8°.

GUIL. PISONIS, De Indiae utriusque re naturali et medica. Zie de Afd. Natuurlijke Geschiedenis van verschillende landen (Hoofdafd. Natuurkunde).

Digitized by Google

13*J. JOHNSON, De invloed der Keerkrings-luchtstreken op Europesche gestellen; eene verhandeling over de onder de Europeanen voorkomende ziekten in heete gewesten. Uit het Engelsch vert. en met aanteeken. vermeerderd door J. M. DAUM. II. Ziekten der West-Indien, Middellandsche Zee en Westkust van Afrika, benevens eene algemeene hygiene. Amst. 1826. 8°.

14*H. VAN DEN HEUVELL, De Leefregel, Hygiène der Kinderen in Oost-Indië, benevens de voornaamste ziekten, die aldaar bij hen voorkomen, met hare behandeling, op practische ondervinding gegrond. Zalt Bommel. 1852. 8°.

15*Militaire Summier Ziekenrapporten over Java en Madura, van 1846—47, opgemaakt door W. BOSCH. Batavia 1850, 51. 3 stn. 8°.

Digitized by Google

VII. Staats-Geneeskunde.

(Medicina Politica et Forensis).

A. GENEESKUNDIGE POLITIE IN 'T ALGEMEEN.

(Inleiding, Handboeken, Tijdschriften enz. Wetten en Verordeningen. Geneesk.-politische Besturen. Geneeskundige Dienst).

1 MATTH. VAN GEUNS, Orationes II de civium valetudine Reipubl. Rectoribus in primis commendanda. Harderv. 1791. 4°.

2 — — —— Oratio de Providentia Politica uno max. adversae civium valetudinis praesidio. Traj. 1791. 4°.

3*Tijdschrift voor algemeene Gezondheids-regeling en Geneeskundige Politie, onder redactie van C. PRUYS VAN DER HOEVEN en L. H. VERWEY. 2e Jaarg. 's Gravenh. 1854. 8°.

4*Nieuw Statistisch-Geneeskundig Jaarboek voor het Koningrijk der Nederlanden, uitgegeven door L. ALI COHEN, voor 1848—52. Gorinchem 1848—51. 4 dln. 8°.

5 Code des Médecins, Chirurgiens et Pharmaciens, contenant les Lois, Décrets et Actes du Gouvern. relat. à l'exercice de la Médecine etc., recueillis et mis en ordre par L. RONDONNEAU. Paris 1809. 12°.

6*Handboek voor Professoren in de Genees- en Heelkunde; voor Doctoren en Chirurgijns enz., behelzende de inrigtingen en bepalingen, welke omtrent het onderwijs en den vrijdom tot oefening dezer praktijken, door het Gouvernement in Frankrijk gemaakt zijn en als wetten gelden. Amst. 1810. 8°.

7*B. EEKMA, Iets over de Wetten op de uitoefening van Genees-, heel- en verloskunde. Gron. 1831. 8°.

8*J. H. VAN OPDORP, Adressen aan Z. M. den Koning enz. over eenige punten der Geneeskundige Wetgeving. Breda 1839. 8°.

9*Brief van den Vroedmeester Album Caput aan den Vroedmeester Jan Sekuur, over de nieuw bekomene verloskundige tabellen. Arnhem 1840. 8°.

10*Bijdragen tot Geneeskundige Staatsregeling. Amst. 1842. 2 dln. 8°.

11*J. J. PENNINK, Ontwerp eener Geneeskundige Staatsregeling voor Nederland. Deventer 1842. 8°.

12*Stukken betreffende de herziening der Geneeskundige Wetten en Verordeningen in 1841—1842. 's Gravenh. 1842. 8°.

Digitized by Google

13*Brief aan de Heeren P. Hendriksz, J. van Deen en J. P. Heije, over de *Stukken betr. de herziening der Geneesk. Wetten en Verordeningen in* 1841—1842. Utr. 1842. 8°.

14*J. BAART DE LA FAILLE, Eenige Opmerkingen betr. de Rapporten over de Geneeskundige Staatsregeling, ingediend door de Commissie. Gron. 1842. 8°.

15*J. BOSMAN TRESLING, Vlugtige Beschouwing van het Rapport uitgebragt door de Staats-Commissie voor de Geneeskundige aangelegenheden, benoemd den 20 Nov. 1841. Gron. 1842. 8°.

16*F. VAN CATZ SMALLENBURG, Bedenkingen omtrent de Geneeskundige Staatsregeling, naar aanl. van het Rapport der Commissie tot herziening van dezelve, bepaaldelijk den Stand der Apothekers betreffende. Leyden 1842. 8°.

17*Humor en Ernst, in gedachten en opmerkingen nopens de Geneeskundige Commissie. Deventer 1842. 8°.

18*G. L. RIDDER, Beantwoording der Beschouwing van eenige der voorstellen van de Commissie ter herziening der Geneeskundige wetten en verordeningen door A. A. Sebastian, en van eenige punten der Opmerkingen betr. diezelfde voorstellen door J. Baart de la Faille. Amst. 1843. 8°.

19*C. G. ONTIJD, Proeve eener Geneeskundige Staatsregeling of bedenkingen en aanmerkingen betr. de Rapporten over de Geneesk. Staatsreg. 's Gravenh. 1843. 8°.

20*Bedenkingen op het Ontwerp van Wet betr. de uitoefening der Geneeskunde, door Genees-, Heel- en Verloskundigen binnen de Stad Leiden. Leiden 1845. 8°.

21*H. J. BROERS, Wat staat ons geneeskundigen thans te doen na het benoemen der Commissie? Utrecht 1848. 8°.

22*Ontwerpen van Wet op het Geneeskundig Staatsbestuur, de uitoefening der Geregtelijke Geneeskunde, der Geneeskunst, der Artsenij-bereidkunst, en den handel in geneesmiddelen, en in heelkundige werktuigen. Met Memorie van toelichting en bijgevoegd Rapport, ingediend door de Staatscommissie, benoemd in 1848. 's Grav. 1852. 8°.

23*W. F. P. KIEHL, Over Staats-Geneeskunde en Geneeskundige Staatsinstellingen, vooral in betrekking tot de Ontwerpen van Wet, voorgesteld door de Staats-Commissie, benoemd in 1848. 's Gravenh. 1852. 8°.

24*C. J. SNIJDERS, De wettelijke bepalingen op de uitoefening der inwendige geneeskunst voor den heelmeester ten platten lande, onderzocht en toegelicht. Middelb. 1855. 8°.

25*SZOKALSKI, Negen Brieven over het Congres van Geneeskunstoefenaren in Frankrijk. In het Nederd. vertaald door A. F. H. DE LESPINASSE. Zutphen, 1847. 8°.

Digitized by Google

26*Recueil des Lois, Arrêtés et Instructions relatifs au Service Sanitaire des Ports de mer de Belgique. Brux. 1839. 8°.

27*Verzameling van Stukken, betrekkelijk de aanstelling eener Commissie van Geneeskundig Toevoorzicht te Amsterdam. Met de Rapporten strekkende als Bijlaagen. Amst. 1798. 3 dln. 8°.

28*(J. PERSANT SNOEP,) Brief aan een' vriend over de Circulaire der Provinc. Commissie van Geneesk. Onderzoek en Toevoorzigt in Zeeland, van den 19 Mei 1854. Goes 1854. 8°.

29*A. W. M. VAN HASSELT, Handleiding tot de leer van het militair geneeskundig onderzoek (het visiteren) der manschappen bij hunne intrede in, en hunne verwijdering uit de dienst. Utr. 1856. 8°.

30*H. F. VAN DOEVEREN, Bedenkingen op de Circulaires van den Staatsraad Gouverneur der Prov. Zuid-Holland, betr. de geneeskundige attesten bij het visiteren der lotelingen en het uitsluitend gebruik der *Pharmacopoea pauperum Hollandiae Meridionalis*. Leyden 1846. 8°.

31 G. C. B. SURINGAR, Onderzoek naar de doelmatigste inrigting van Sterflijsten, ten dienste van de Geneeskunde in het algemeen, en van de Geneeskundige Staatsregeling in het bijzonder. Amst. 1831. 8°. Met tab.

32*J. F. KERST, Gedachten omtrent de Militaire Geneeskundige dienst. Utrecht 1852. 8°.

33*G. A. F. QUARIN WILLEMIER, Militair-Geneeskundige Velddienst voor Officieren van gezondheid van het Nederlandsche leger. Onder medew. van J. F. KERST. Met pl. Utrecht 1856. 8°.

34*De Uitoefening der Geneeskundige practijk en ontwerp eener reorganisatie der Civile en Militaire Geneeskundige dienst in Nederlandsch-Indië. Rott. 1848. 8°.

35*Tableau Statistique à l'appui du Projet d'Organisation d'un Service Médical Rural (en Belgique). Brux. 1849. fol.

36*Reglement van het Weduwenfonds voor Genees-, Heel- en Verloskundigen, Apothekers en Veeartsen. Tiel 1850. — Gewijzigd Reglement. Ald. 1854. 2 stn. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

B. BIJZONDERE GENEESK.-POLITISCHE GESCHRIFTEN [1]).

(Geneeskundig Onderwijs; Toezigt op de Apotheken; Krankzinnigengestichten; Ziekenhuizen; Geneeskundige Armverzorging; Verhoeding van den Schijndood; Toezigt op het begraven; Hulpmiddelen bij ongelukken, enz.)

1*Advies omtrent het Onderwijs in de Geneeskunst en in de Artsenijbereidkunst. Ontwerp van Wet op de Examens ter uitoefening der Geneeskunst en der Artsenijbereidkunst met Memorie van toelichting (Extract uit het Rapport der Commissie benoemd in 1848). 's Grav. 1850. 8°.

2*G. J. Mulder, Advies omtr. het Geneeskundig Onderwijs ingediend aan zijne medeleden der Commissie, benoemd in 1848. Rott. 1853. 8°.

3*P. H. Suringar, Inwijdings-rede over de doelmatigste inrigting van het klinisch onderwijs. Amst. 1845. 8°.

4 H. Bosscha, Orat. de condenda in Urbe Amstelaedam. Schola Clinica. Amst. 1821. 4°.

5*J. Bosman Tresling, Beantwoording der vraag: Is de oprigting eener Geneeskundige School te Amsterdam noodzakelijk of nuttig? Gron. 1842. 8°.

6 A. Heynsius, De Werkkring van het Physiologisch-pathologisch Laboratorium aan de Doorl. en Klinische Scholen te Amsterdam. Amst. 1856. 8°.

7*Verslagen wegens den staat der *Genees-, Heel-, Verlos- en Artsenijbereidkundige School* te Rotterdam, door G. J. Mulder en J. Landt. Rott. 1829, 30. 2 stn. 8°.

8 K. M. Giltay, Redev. geh. bij gelegenh. van het 25jarig bestaan der Geneesk. School te Rotterdam. Rott. 1853. 8°.

9 G. P. F. Groshans, Historisch Verslag over de Geneeskundige School te Rotterdam. Rott. 1853. 8°.

10 Rapport betr. den toestand der hulpmiddelen voor het Natuur-geneesk. Onderwijs aan de Hoogeschool te Utrecht. 1849. 8°.

11*L. H. Verwey, Aanmerkingen op het Verdedigingsgeschrift tot behoud van de Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen, benevens een Voorstel tot vervanging van die School. Voorburg 1851. 8°.

---

1) Vergelijk de Afd. Gezondheidsleer (V). B. Bijzondere Geschriften.

Digitized by Google

12*De Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen. Betoog, strekkende ter beantwoording der voorstellen tot hare opheffing, welke van verschillende zijden zijn gedaan, en ter aanwijzing der noodzakelijkheid van hare instandhouding voor Nederland. Door de gezamentlijke Leeraren aan die School. Utrecht 1851. 8°.

13*A. W. M. VAN HASSELT, De noodzakelijkheid van algemeen toezigt op het gebruik van vergiften betoogd uit de menigvuldigheid der oorzaken van vergiftiging. Utrecht 1848. 8°.

14*De la Vente des Médicaments en Belgique, rapport fait à l'Académie Roy. de Médecine, par sa Commission de Législ. médicale, M. SAUVEUR Rapporteur. Brux. 1846. 8°.

15*C. CROMMELINCK, Rapport sur les hospices d'aliénés de l'Angleterre, de la France et de l'Allemagne, adr. à M. Nothomb, Min. de l'Int. à Bruxelles. Avec un Atlas de 14 pl. Courtrai 1842. 2 vol. 8°.

16*D. H. VAN LEEUWEN, Rapport sur la fondation, la construction et l'organisation des meilleurs asiles d'aliénés en France et ailleurs. Jersey 1853. 8°.

17*G. E. V. SCHNEEVOOGT, Bedenkingen tegen de scheiding van Geneeskundige gestichten en bewaarplaatsen voor Krankzinnigen, aangenomen bij het Wetsontwerp van 1840. Amst. 1841. 8°.

18 Verslagen over den Staat der Gestichten voor Krankzinnigen, en toelichtende opmerkingen nop. de daarbij gevoegde statistieke tabellen betr. hunne bevolking, over de jaren 1844—53. Ingediend door de Inspecteurs dier Gestichten C. J. Feith en J. L. C. Schroeder van der Kolk. 's Gravenh. 1848—55. 5 stn. 4°. (roy. 8°.)

19*H. H. HAGEMAN Jr., Een woord over de Sterfte onder de Krankzinnigen in het Buiten-Gasthuis te Amsterdam van 1 Oct. 1835—1 Mei 1840. Amst. 1841. 8°.

20*B. H. EVERTS, Verslag betr. het gesticht *Meerenberg* over het jaar 1851. 8°.

21*Verslag over het Provinciaal Krankzinnigen-Huis te Zutphen, gedurende het eerste decennium (1842—51) van zijn bestaan. Tiel 1853. 8°.

22*Verslag van den toestand van het Sted. Geneeskundig gesticht voor Krankzinnigen te Dordrecht over 1854, 55. 2 stn. 8°.

23*A. UYTTERHOEVEN, Notice sur l'Hôpital Saint-Jean de Bruxelles, ou étude sur la meilleure manière de construire et d'organiser un hopital de malades. Brux. 1852. 8°. Av. pl.

24*C. W. A. VAN KAATHOVEN en A. H. VAN DER BOON MESCH, Over den gebrekkigen staat van de Geneeskundige Inrigting voor zieke armen te Leiden. Verslag aan den Stedel. Raad. Leiden 1848. 8°.

25*Is eene hervorming van de Ziekenbussen noodzakelijk en uitvoerbaar? Een woord van eenige aan alle Geneeskundigen (Amst. 1846). 8°. *Buiten den handel.*

Digitized by Google

26*Statuten, Reglementen en Verslagen van den staat van het Algemeen Ziekenfonds voor Amsterdam, 1852—53. 8 stn. 8°.

27*Iets over het Levend-begraven en de Lijkenhuizen, als middel ter voorkoming van hetzelve, door eene Geneeskundige Vereeniging te Haarlem. Haarlem 1837. 8°.

28*BARTH. TERSIER, De Geneeswyze der Drenkelingen. Leyden 1793. 8°.

29 Historie en Gedenkschriften van de Maatschappij tot redding van Drenkelingen. Amst. 1768—1810. 16 stn. 5 dln. 8°.

30 H. J. SCHOUTEN, Verhandeling over de oorzaken, waarom drenkelingen, verstikten en verhangenen, na uit den schijndood tot het leven terug gebragt te zijn, dikwerf kort daarna wezenlijk sterven. Amst. 1822. 8°.

31 J. A. KOOL, Opmerk. omtrent den toestand en de behandeling van Drenkelingen. Amst. 1834. 8°.

32 — — —— Geschiedk. Beschouwing van de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen te Amsterdam. Amst. 1854. 8°.

33 — — —— Aperçu historique au sujet de la Société pour secourir les noyés, instituée à Amsterdam. Trad du Hollandais. Amst. 1855. 8°.

34 — — —— Tabellarisch Overzigt over alle gevallen van schijndoode drenkelingen, gestikten en gehangenen, sedert de stichting der Maatschappij tot redding van drenkelingen in 1767 tot 1853. Amst. 1834—54. 4 dln. 4°.

35*MANNI, Recherches et Observations sur la question des morts apparentes (Extract du Bulletin médical belge 1837). 8°. Av. pl.

36*A. W. M. VAN HASSELT, De kunstmatige Ademhaling tot herstelling van Schijndooden. Met eene plaat. Utrecht 1847. 8°.

37*De la Police des décès et des inhumations, par une Commission, M. SAUVEUR rapporteur. (Extract du *Bulletin de l'Acad. Roy. de Médecine de Belgique*). Brux. 1843. 8°.

38*E. BOUCHUT, Verhandeling over de Kenteekenen van den dood en over de middelen om de te vroegtijdige begraving te voorkomen. Naar het Fransch. Utrecht 1850. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. GEREGTELIJKE GENEESKUNDE.

1*M. VAN DER MEERSCH BOSCH, Handleiding tot de Gerechtelijke Geneeskunde. Met pl. Amst. 1814. 8°.

2*J. D. METZGER, Geregtelijke Geneeskunde. Naar het Hoogd. door J. VAN DER LINDEN. 'sGravenh. 1815. 8°.

3*Geregtelijk-Geneeskundig Handboekje ten dienste van Med. Doctoren, Heelmeesters en Regtsgeleerden, bij verwondingen, lijkschouwingen, enz. Leeuw. 1852. 8°.

4*Nederlandsch Tijdschrift voor Geregtelijke Geneeskunde en voor Psychiatrie, onder redactie van J. N. RAMAER. 1e Jaarg. Tiel 1853—54. 8°.

5*A. POTGIETER, Bijdrage tot de Geregtelijke Geneeskunde. Met plaat. Leiden 1834. 8°.

6*J. HOOGVLIET, Konst om wonden te schouwen, en over derzelver doodelykheid te oordeelen. Delft 1729. 8°.

7*J. H. DE HES, Genees-Regtskundige Verhandeling over den Kindermoord. Arnhem 1824. 8°.

8*P. CAMPER, Gerechtelyke en Ontleedk. Verhandeling over de teekenen van leven en dood in nieuwgeborene kinderen. Leeuw. 1774. — Het Belang der Maatschappye in het beteugelen van den Kindermoord briefsgewyze voorgestelt aan P. Camper, door S. M. V. D. (A. STERK). Leeuw. 1774. — P. CAMPER, Gedachten over de misdaad van Kindermoord; over de gemakkelyke wyze om vondelinghuizen in te voeren; over de oorzaaken van Kindermoord, en over Zelfmoord. Dienende tot antwoord op de ongegronde aanmerkingen van S. M. V. D. Waarby gevoegd zyn twee zaakelyke Proeven over de inblaazing der lucht in de longen van kinderen, die dood ter wereld gekomen zyn. Leeuw. 1774. — (A. STERK), Bescheide Beantwoording van P. Camper door den Schryver van *Het Belang der Maatschappye* enz. Leeuw. 1774. In 1 bd. 8°.

9*KLOHSS, Verzameling van geregtelijk-geneeskundige stukken betr. een pas geboren, dood in het water gevonden, kind. Uit het Hoogd. door J. VAN DER PLAATS. Amst. 1823. 8°.

10*A. H. GOUWE en M. LUSINK, De Geregtelijk-geneesk. gronden, ter vrijspraak van D. B., beschuldigde van kindermoord, getoetst. Amst. 1840. 8°.

11*G. E. V. SCHNEEVOOGT, Geregtelijk Geneeskundig Rapport uitgebragt in de zaak van W. Wolff, Wed. van Laar, aangeklaagd door het Prov. Geregtshof van Gelderland, wegens strafbare poging tot moord. 'sGravenh. 1848. 8°.

Digitized by Google

12*J. L. SCHAAP, Regtsgeding van T. F. Schelts van Kloosterhuis te Nieuwolda, beschuldigd, doch vrijgesproken van de misdaad van vergiftiging. Gron. 1846. 8°.

13*A. FRIJDA en M. B. VOS, Geregtelijk-Geneesk. Onderzoek door middel van *Arsenicum nigrum* of zoogenaamd muggenvergift. Benevens het Rapport van het geregt.-scheikundig onderzoek, uitgebragt door J. J. BRUINSMA en E. BLOEMBERGEN. Leeuw. 1853. 8°.

14*J. J. BRUINSMA en E. BLOEMBERGEN, Geregtelijk-Scheikundig Onderzoek eener arsenik-vergiftiging. Voorburg 1853. 8°.

15 P. M. NOLTHENIUS, Disput. med.-jurid. de Poenis. Daventr. 1846. 8°.

16 H. F. THIJSSEN, Diss. forensis-med. de morte Suspensorum necnon de quaestione, utrum vivus quis an mortuus suspensus fuerit, novis aliquot casibus subjectis. Amst. 1855. 8°.

Digitized by Google

VIII. Dierartsenijkunde.

1 VEGETI RENATI Artis Veterinariae, sive Mulomedicinae ll. IV, iam primum in lucem aediti (ab HERRMANNO Comite a NUENARE). Basil., Joan. Faber Emmeus. 1528. 4°.

Met geschreven aanteekeningen.

2*R. FORSTEN, De Vee-pest, welke zich in het Quartier van Nymegen geopenbaart heeft, onderzogt en eene geneeswyze tegen dezelve voorgedraagen. Waar by gevoegd is voorbehoed. en geneesk. advijs over dezelve Vee-pest, uitgebr. door de Geneesk. faculteit te Harderwijk. Arnhem 1797. 8°.

3*Bedenkingen voor en tegen het Rapport van Prof. S. J. Brugmans, wegens den staat der Veeziekte, waargenomen in de maand Dec. 1796. In de landen tusschen Maas en Waal en den Lande van Cuyk. 1797. 8°.

4*J. VAN HERTUM, Verhandeling over de besmettelijke Longziekte van het Rundvee, en de maatregelen en middelen om dezelve af te weren en te stuiten. Zierikzee 1842. 8°.

5*A. NUMAN, Verhandeling over de Koepokken, zoo als dezelve natuurlijk bij het Rund voorkomen, en, door inenting, kunnen worden voortgebragt, en over de beveiligende mok of pok-mok des paards; benevens een bijvoegsel, bevatt. den uitslag der proefnemingen, om runderen door kinderpokstoffe te besmetten enz. Met pl. Utrecht, 1831. 4°.

6*Proeven en Waarnemingen omtrent de Inenting der pokken aan Schapen door D. H. VAN DER MEER, H. C. MEDENBACH DE ROOY, S. ELLERBEEK en G. A. RAMAER, met een vergelijkend Overzigt, hiertoe betrekkelijk, en eene Voorrede door A. NUMAN. 's Gravenh. 1825. 8°.

7*C. C. GOEDHART, Korte beschouwing van het Mondzeer en de Tongblaar, zoo als deze ziekten, op vele plaatsen in ons vaderland onder het vee, voorkomen, benevens de regelen en middelen om dezelve te genezen. Purmerende, 1839. 8°.

8*C. SWAVING, De Typheuse Koorts (*febris typhoidea*) onder de Paarden te Buitenzorg, gedurende de maanden April, Mei en Junij 1846. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

W I S K U N D E.

I. Algemeene Werken.

A. INLEIDING, METHODOLOGIE.

1 Mart. Martens, Inwyings Redenvoering over eenige voorn. nuttigheden der Wis- en Sterrekunde. Amst. 1743. 4°.

2 C. Wolff, Vernünftige Gedanken von der nützl. Erlernung und Anwendung der mathemat. Wissenschaften. Aus dem Latein. übers. von W. B. A. von Steinwehr. Halle 1747. 8°.

3 J. P. Eberhard, Gedanken vom Nutzen der Mathematik. Halle 1769. 8°.

4 J. H. Lambert, Anlage zur Architectonie oder Theorie des Ersten und des Einfachen in der philos. und mathem. Erkenntnisz. Riga 1771. 2 Bde. 8°.

5 J. H. Megelin, Ursprung der Mathematik. Mühlh. 1787. — J. N. Müller, Ausführl. Beweisz dasz die höhere Mathematick unentbehrlich ist. Gött. 1786. 1 Bd. 8°.

6 F. Meinert, Ueber das Studium der Mathematik für Juristen, Cameralisten und Oekonomen. Halle 1788. 8°.

7 J. A. C. Michelsen, Gedanken über den gegenwärt. Zustand der Mathematik. Berl. 1789. 8°.

8 — — — —— Beyträge zur Beförd. des Studiums der Mathematik. Ier Bd. Berl. 1790. 8°.

9 Schön, Prüfung der von Prof. Wagner vorgeschlagenen Reform der Mathematik. Arnstadt 1804. 8°.

10 C. J. Matthes, Inwijd.-rede over de noodzakelijkheid eener ernstige beoefening der Wis- en Natuurkunde. Amst. 1848. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

B. GESCHIEDENIS, LETTERKUNDE, BIBLIOGRAFIE.

1 J. E. Montucla, Histoire des Mathématiques. Paris 1758. 2 vol. 4°.

2 — — —— Historie der Wiskunde. Uit het Fransch vertaald met bijvoegs. en aanmerk. door A. B. Strabbe. Amst. 1782—1804. 4 dln. 8°. Met pl.

3 C. Bossut, Versuch einer allgem. Geschichte der Mathematik. Aus dem Französ., mit Anmerk. und Zusätzen von N. T. Reimer. Hamb. 1804. 2 Th. 8°.

W. Whewell, Geschichte der inductiven Wissenschaften. Zie de Hoofdafd. Natuurkunde.

4 J. L. Böckmann, Beyträge zur Geschichte der Mathematik und Naturlehre in den Badischen Ländern. Carlsr. 1787. 8°.

5 Nachrichten von dem Leben und den Erfind. der berühmtesten Mathematiker. I. Die bereits Verstorbenen. Münster 1788. 8°.

6 C. Ekama, Orat. de Frisia, ingeniorum mathematicorum inprimis fertili. Leovard. 1809. 4°.

7 J. G. L. Blumhof, Vom alten Mathematiker Conrad Dasypodius. Gött. 1796. 8°.

8 C. L. Schübler, Ueber Newtons Scharfsinn, insbes. über dessen Sagacität in Analysis. Leipz. 1794. 8°.

9 De Condorcet, Lobrede auf Dan. Bernouilli. Aus dem Französ. mit Anmerk. von Dan. Bernouilli (Neffe). Basel 1787. 8°.

10 J. E. Silberschlag's Leben, von ihm selbst beschrieben. Berlin 1792. 8°. Mit Bildn.

11 J. H. V. Nölting, Johann Georg Büsch wahr und ungeschmückkt dargestellt. (Mit Verzeichn. seiner Schriften). Hamb. 1801. 8°.

12 D. J. van Lennep en H. H. Klijn, Hulde aan de nagedachtenis van J. H. van Swinden. Amst. 1824. 8°.

13 (J. E. Scheibel,) Einleitung zur mathematischen Bücherkentnis. Breslau, 1769—89. H. 1—18. 4 Bde. 8°.

14 — — —— Astronomische Bibliographie (bis 1650). Breslau 1784—89. 6 St. 2 Bde. 8°.

De 4 eerste stukken van dit werk zijn gelijk aan het 13e—18e stuk van het vorige; de beide laatste zijn het 19e en 20e stuk van de *Einleitung*.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. LEERBOEKEN, WOORDENBOEKEN.

1 A. DE GRAAF, De geheele Mathesis of Wiskonst, herstelt in zyn natuurlijke gedaante. Amst. 1676. 4°.

2 — — —— De geheele Mathesis of Wiskonst, herstelt in zyn natuurlijke gedaante. Amst. 1694. 4°. Met pl.

Dit werk en vele volgende in de Hoofdafdeelingen Wis- en Natuurkunde zijn aan de Bibliotheek ten geschenke gegeven door den Heer Mr. J. J. Teding van Berkhout.

3 J. C. STURMII Mathesis enucleata. Norimb. 1689. 8°. Cum fig.

4 BERN. LAMY, Ouvrages de Mathématique. Av. fig. Amst. 1734. 3 vol. 8°.

Tôme I: Elemens de mathématique (Arithmét., Algèbre, Analyse); tome II: Elémens de Géometrie et Introd. aux Sections Coniques; tome III: Traitez de Méchanique, de l'Equilibre des Solides et des Liqueurs; traité de Perspective; Vie de l'Auteur.

5 J. B. WIEDEBURG, Einleitung zu den mathematischen Wissenschaften. 2e Aufl. Jena 1735. 8°. Mit Kupf.

C. WOLFF, Elementa Matheseos universae. Zie zijne *Opera omnia* in de Afd. Wijsbegeerte.

6 C. WOLFF, Anfangs-Gründe aller Mathematischen Wissenschaften. Frf. u. Lpz. 1750. 4 Th. Mit Register und Kurtzer Unterricht von den vorn. mathemat. Schriften. Das. 1750. — In 2 Bde. 8°.

7 — —— Auszug aus den Anfangs-Gründen aller mathemat. Wissenschaften. Halle 1772. 8°. M. Kupf.

8 — —— Neuer Auszug aus den Anfangsgründen aller mathemat. Wissenschaften. Mit Veränd. und Zusätzen von J. T. MAYER und K. C. LANGSDORF. Mit Kupf. Marburg 1797. 8°.

9 B. C. B. WIEDEBURG, Anmerkungen über die vermischte Mathematik wie sie in des Herrn von Wolfs Auszuge aus den Anfangsgr. aller mathemat. Wissensch. vorgetragen wird. Jena 1755. 2 Th. 1 Bd. 8°.

10 BELIDOR, Nouveau Cours de Mathématique. Paris 1757. 4°.

11 —— Neue Mathematische Lehrschule, übers. von J. T. BION. Wien 1773. 4°.

12 J. G. DARJES, Erste Gründe der gesamten Mathematik. Jena 1764. 8°.

13 H. W. CLEMMS, Mathematisches Lehrbuch. Mit 24 Kupf. Stutg. 1768. 8°.

14 — — —— Erste Gründe aller mathematischen Wissenschaften. Stutg. 1769. 8°.

Digitized by Google

15 Oeffenschool der mathematische Weetenschappen, 1e deel, 1e stuk. Mathematische Handleiding, 2e stuk. Mengelwerk van Mathemat. voorstellen. Amst. 1770. 2 stn. 8°.

16 B. MARTIN, Philosophia Britannica oder neuer und faszl. Lehrbegrif der Newtonschen Weltweisheit, Astronomie und Geographie. Aus dem Engl. übers. mit Zus. von C. H. WILKE. Leipz. 1772. 3 Th. 8°. M. Kupf.

17 W. J. G. KARSTEN, Lehrbegriff der gesamten Mathematik. Greifsw. 1778. 8 Th. 8°. Mit Kupf. und Atlas zum 1sten Band in 4°. obl.

18 B. F. MÖNNICH, Lehrbuch der Mathematik. Mit Kupf. Berlin und Strals. 1781, 84. — J. W. A. KOSMANN, Lehrbuch der Hydraulik (Th. II, 2 von Mönnichs Mathematik). Mit Kupf. Berl. 1797. — 3 Bde. 8°.

19 Mathematische Vorübungen zum Schulgebr. im Hochstift Münster. Münster 1789. 8°.

20 JOS. MITTERPACHER, Unterricht in den Mathematischen Analysis und Maschinen-Lehre. Herausgeg. (und fortges.) von Jos. PASQUICH. Leipz. 1790, 91. Mit Beylage. 1798. 3 Bde. 8°.

21 J. F. LORENZ, Grundrisz der reinen und angewandten Mathematik. Helmst. 1791, 92. 2 Th. 8°. Mit Kupf.

22 — — —— Die Elemente der Mathematik. I. Reine Mathematik; II. 1. Mechan. und Opt. Wissensch.; II. 2. Astronom. Wissensch. Mit Kupf. 2e Ausg. Leipz. 1793—97. 3 Th. 8°.

23 JOH. SCHULTZ, Kurzer Lehrbegriff der Mathematik. Mit Kupf. Königsb. 1797—1806. 3 Bde. 8°.

I. Arithmetik, Geometrie, etc. II. Mechanik u. Optik. III. Astronomie.

24 G. G. SCHMIDT, Anfangsgründe der Mathematik. Mit Kupf. Frankf. 1797—1807. 5 Th. 8°.

25 J. G. BÜSCH, Mathematik zum Nutzen und Vergnügen des bürgerlichen Lebens. Hamb. 1798—1804. 3 Th. 5 Bde. 8°. Mit Kupf.

I. 1. Reine Mathematik. I. 2. Mechanik. II. Hydrostatik, Aerometrie und Hydraulik. III. 1. Bürgerl. Baukunst. III. 2. Wasserbaukunst.

26 G. VEGA, Vorlesungen über die Mathematik. 3e Aufl. Wien 1802. 4 Bde. 8°. Mit Kupf.

I. Rechenkunst, Algebra. II. Geometrie etc. III. Mechanik der festen Cörper. IV. Hydrodynamik.

27 Vollständiges Mathematisches Lexicon. Nebst 46 Kupfertab. Leipz. 1747. 2 Th. 8°.

28 Volkoomen Wiskundig Woordenboek. Uit de Hoogd. taale overgezet door J. L. STAMMETZ en overzien door W. LA BORDUS. Met pl. Leyden 1740. 4°.

Digitized by Google

29 Groot en Volledig Woordenboek der Wiskunde, Sterrekunde, Meetkunde, Rekenkunde enz. Uit het Hoogd. vertaald door J. L. STAMMETZ, en overzien door W. LA BORDUS. Met pl. Amst. 1758. 4°.

Dezelfde druk als de vorige met veranderden titel.

30 SAVERIEN, Dictionnaire universel de Mathematique et de Physique. Paris 1753. 2 vol. 4°. Av. 102 pl.

31 Encyclopädie aller mathematischen Wissenschaften, ihre Gesch. und Literatur, in alphabet. Ordnung. Herausgeg. von. G. E. ROSENTHAL. Abth. I. Reine Mathematik und prakt. Geometrie Th. I—IV (A—F). — Abth. V. Kriegs-Wissenschaften Th. I—IV (A—F). Gotha 1794—97. — 8 Th. 4°. Mit Kupfertaf., 8 Lief. 4°. obl.

32 J. G. BÜSCH, Encyklopädie der mathematischen Wissenschaften. 2e Ausg. Hamb. 1795. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

D. WERKEN VAN GEMENGDEN INHOUD.

[Werken van Genootschappen, Tijdschriften enz.; Werken van enkele schrijvers.]

1 Leipziger Magazin für reine und angewandte Mathematik, herausgeg. von J. Bernoulli und C. F. Hindenburg. Mit Kupf. Jahrg. 1786, 87. 2 Th.; 1788. Heft 1, 2. 8°.

2 Archiv der reinen und angewandten Mathematik, herausgeg. von C. F. Hindenburg. Heft I—XI. Leipz. 1794—1800. 8°. Mit Kupf.

3 Werken uitgegeven door het Wiskundig Genootschap te Amsterdam, ten spreuke voerende: *Een onvermoeide arbeid komt alles te boven.* Amsterd. 1793—1856. 8°.

I. Wiskundige Verlustiging in eene aaneenschakeling van uitgeleezene voorstellen met derz. Ontbindingen. 1793, 95. 2 dln. — Wiskundig Mengelwerk, in eene aaneenschakeling enz. 1798, 1802. 2 dln. — Verzameling van Voorstellen enz. 1811, 15. 2 dln. — Verzameling van Wiskundige Voorstellen enz. 1820—36. 6 dln. — Mengelwerk van uitgeleezene en andere Wis- en Natuurkundige Verhandelingen. 1796, 1816. 2 dln. — Nieuwe Wis- en Natuurkundige Verhandelingen. Dl. I, II. 1844, 54. — Verzameling van Wiskunstige Opgaven. Dl. I, II. 1850, 54. — Verslagen van het Verhandelde op de Wetenschappelijke Vergaderingen, gehouden in 1842—52 door de Leden te Amst. 1856. — Archief, uitgeg. door het Genootschap. 1e stuk. 1856.

4 Jaarboekje uitgeg. op last van Z. M. den Koning (door R. Lobatto). 's Gravenh. 1826—49. 17 dln. 8°.

5 Veterum Mathematicorum: Athenaei, Apollodori, Philonis, Bitonis, Heronis et aliorum Opera, Graece et Lat. pleraque nunc pr. edita (a Mich. Thevenot, J. Boivin et P. la Hire). Paris. E typogr. Regia. 1693. fol. maj. Cum fig.

Aristoteles, *Opera mathematica.* Zie zijne *Opera omnia* in de Hoofdafd. Wijsbegeerte.

Euclides, *Elementa.* Zie de Afd. Meetkunde (II. D. a.); *Optica et Catoptrica.* Zie de Afd. Optica (III. G).

6 Archimedes Opera quae exstant (Graece et Latine), novis demonstration., commentariisque illustr., per Dav. Rivaltum a Flurantia. Paris, Cl. Morellus. 1615. fol.

7 —— Monumenta omnia mathematica, quae extant (Latine) ex traditione Franc. Maurolici. Panormi, Cyllenius Hesperius. 1685. fol.

8 —— Kunst-Bücher od. heutigs Tags befindl. Schrifften. Aus dem Griech. übers. und mit Anmerk. erläutert von J. C. Sturmio. Nürnb. 1670. fol.

Digitized by Google

APOLLONIUS *Pergaeus*, *Conica*. Zie de Afd. Hoogere Meetkunde (II. D. b).

SERENUS *Antissensis*, *de sectione cylindri et coni*. Zie achter Apollonius Pergaeus, *Conica*.

THEODOSIUS *Tripolita*, *Sphaerica*. Zie de Afd. Sterrekunde (III. E. a).

THEON *Smyrnaeus*. Zie de Afd. Cijferkunst en Getallenleer (II. B).

DIOPHANTUS *Alexandrinus*, *Arithmetica*. Zie de Afd. Cijferkunst en Getallenleer (II. B); *Ueber die Polygonzahlen*. Zie de Afd. Hoogere Algebra (II. C. b).

PAPPUS *Alexandrinus*. Zie achter Apollonius Pergaeus, *Conica*. Afd. Hoogere Meetkunde (II. D. b).

9 FEDERICI COMMANDINI Commentaria in ll. VIII Mathematicarum Collectionum PAPPI ALEXANDRINI, e Graeco in Latinum a se conversos. Pisauri, Hieron. Concordia. 1602. fol.

EUTOCIUS *Ascalonita*. Zie achter Apollonius Pergaeus, *Conica*. Afd. Hoogere Meetkunde (II. D. b).

10 PSELLI perspicuus liber de quatuor Mathematicis scientiis, Arithmetica, Musica, Geometria et Astronomia, Graece et Lat. nunc pr. ed., GUIL. XYLANDRO interprete. Cum nonn. ejusdem annotatt. Acc. ejusdem G. XYLANDRI de philosophia et ejus partibus carmen etc. (*haec desunt*). Basil., Oporinus. (1556). 8°.

SEVER. BOETHII *Opera mathematica*. Zie zijne *Opera omnia* (Hoofdafd. Wijsbegeerte).

11 (JAC. FABRI *Stapulensis*) Epitome, compendiosaque introductio in libros Arithmet. Sever. Boetii: adj. famil. commentario (JUD. CLICHTOVEI *Neoportuensis*). — (JUD. CLICHTOVEI) Praxis numerandi certis quibusdam regulis constricta. — (CAR. BOUILLI *Samarobrini*) Introductio in Geometriam brev. annotatt. explanata, VI ll. distincta. — (*Ejusdem*) Liber de quadratura circuli. — (*Ejusdem*) Lib. de cubicatione sphere. — (*Ejusdem*) Perspectiva introductio. — Insuper Astronomicon (JAC. FABRI). — Id. opus impress. Volphg. Hopilius et Henr. Stephanus ea in arte socii in Almo Parisiorum studio anno ... 1503. Die 27 Junij.

(JORDANI NEMORARII) Arithmetica, X libris demonstrata (per JAC. FABRUM *Stapul.*). — (JAC. FABRI) Musica ll. IV demonstrata. — (*Ejusdem*) Epitome in libros arithmeticos Sever. Boetii. — (*Ejusdem*) Rithmimachie ludus quem et pugna numerorum appellant (Omnia cur. DAV. LAUXIUS *Brytannus*). — Curarunt una formulis emendatiss. mandari Joan. Higmanus et Volg. Hopilius, suis graviss. labor. et impensis Parhisii A. S. ... 1496 absolutumque reddid. eodem anno: die 22 Julii. — In 1 vol. fol.

De laatste bundel is bibliografisch beschreven bij Hain, N°. 9436.

12 JOAN. SCHONERI Opera Mathematica, in unum vol. congesta. (Cum praefat. PHIL. MELANCHTHONIS.) Norimb., Joan. Montanus et Ulr. Neuberus, 1551. 3 tomi. in 1 vol. fol. Cum fig.

Bij Ebert, *Bibliogr. Lexicon*, i. v., vermeld met het jaartal 1561.

Digitized by Google

13 **Franc. Maurolyci** Opuscula Mathematica, nunc pr. in luc. aedita. Venet., Franc. Franciscius. 1575. 4°.

14 **Hier. Cardani**, De proportionibus Numerorum, Motuum, Ponderum, Sonorum, aliarumque rerum mensurandarum in V ll. digestum. Praeterea Artis Magnae, sive de Regulis Algebraicis liber, ab auth. recogn. et auctus. Item de Aliza Regula liber, nunc dem. in lucem edita. Basil., Offic. Henricpetrina. 1570. fol.

15 **Christ. Clavii**, Soc. Jesu, Opera Mathematica, ab auct. nunc denuo correcta et aucta. Mogunt. sumpt. Anton. Hierat. 1612. 5 tomi. 2 vol. fol.

16 **Marini Ghetaldi**, De Resolutione et compositione Mathematica ll. V. Romae, Typogr. Camerae Apostol. 1640. fol.

17 —— —— Nonnullae propositiones de Parabola. Romae, Al. Zannettus. 1603. — *Ejusdem* Promotus Archimedis seu de variis corporum generibus, gravitate et magnitudine comparatis. Ibid 1603. — In 1 vol. 4°.

18 **Ludolf van Ceulen**, Vanden Cirkel, daer in gheleert werdt te vinden de naeste Proportie des Circkels-Diameter teghen synen omloop etc. .... Noch de Tafelen Sinuum, Tangentium, ende Secantium ... Ten laetsten, van Interest, met alderhande Tafelen daer toe dienende .... 2° Editie, van nieus oversien ... verbetert ende eyndelick vermeerdert met dry Tractaetgens etc. Leyden, Joost van Colster. 1615. 4°.

* 19 — — —— De circulo et adscriptis liber (et alia arithmetica et geometrica). Omnia e vernac. Latina fecit et annotatt. illustr. **Willebr. Snellius**. Lugd. Bat., Jod. a Colster. 1619. 4°.

20 **Mar. Bettini** Apiaria universae philosophiae mathematicae in quibus paradoxa et nova pleraque machinamenta ad usus eximios traducta et demonstration. confirmata. Acc. ad finem IIdi tomi Euclides applicatus et conditus ex Apiariis. Bonon., J. Bapt. Ferronius. 1642. 2 tomi. fol. Cum fig.

21 **Christ. Hugenii** Opuscula postuma, quae continent Dioptricam. Commentt. de Vitris figurandis. Dissert. de Corona et Parheliis. Tract. de motu et de vi Centrifuga. Descript. Automati Planetarii. (Edid. **Burch. de Volder** et **Bernh. Fullenius**). Lugd. Bat. 1703. 4°. Cum fig.

22 — —— Opera varia. (Ed. G. J. **'s Gravesande**). Lugd. Bat. 1724. 2 tomi. 1 vol. 4°. Cum fig.

23 — —— Opera reliqua. (Insunt Opuscula posthuma). (Ed. cura ejusdem). Amst. 1728. 3 tomi. 1 vol. 4°. Cum fig.

24 — —— aliorumque Seculi XVII virorum celeberr. Exercitationes Mathematicae et Philosophicae. Ex MSS. in Biblioth. Academiae Lugd.-Batavae serv. ed. P. J. **Uylenbroek**. Hagae Com. 1833. 2 fasc. 4°.

25 **Andr. Tacquet**, Soc. Jesu, Opera mathematica, demonstr. et propugn. a S. L. **Veterani**. Antverp., Jac. Meursins. 1669. fol. C. tabb.

Digitized by Google

26 Miscellanea Italica physico-mathematica. Collegit GAUDENTIUS ROBERTUS. Bonon 1692. 4°. Cum fig.

27 JOH. WALLIS, Opera mathematica. Acc. epistolae nonnullae et opuscula quaedam miscellanea. Oxon., e Th. Sheldon. 1695—99. 3 vol. fol.

28 JOAN. POLENI Epistolarum mathematicarum fasciculus. Patavii 1729. 4°. Cum fig.

29 P. HORREBOW, Opera-mathematico-physica. Havniae 1740—41. 3 vol. 8°.

30 W. EMERSON, Mathematical Works. London 1763—73. 5 vol. 8°.

Vol. I. Cyclomathesis or an introd. to the several branches of the Mathematics. 1763. — The Elements of Geometry. 1763. — Vol. II. The Elements of Trigonometry. 2d. Ed. With large add. Tog. with the Tables of Sines, Tangents etc. and Logarithms. 1764. — Vol. III. The Arithmetic of Infinites and the differential method; illustr. by examples. 1767. — Vol. IV. The Doctrine of fluxions, its elements, application and use. 3d. Ed. 1768. — Vol. V. Mechanics; or the doctrine of Motion 1769. — The projection of the Sphere. 2d. Ed. 1769. — The Laws of centripetal and centrifugal force. S. a.

31 — —— The Method of Increments. London 1763. — The Principles of Mechanics expl. and demonstr. the general laws of motion. 3d. ed. corr., illustr. with. 43 copper-pl. London 1773. In 1 vol. 4°.

32 F. J. BUCK, Mathematische Abhandlungen. Königsb. 1761—72. 4 St. 1 Bd. 4°.

33 G. J. HOLLAND, Abhandl. über die Mathematik, die allgem. Zeichenkunst und die Verschiedenheit der Rechnungs arten. Tüb. 1764. 8°.

34 Mathematische Liebhaber (Der gemeinnüzzige), (herausgeg. von J. REIMER). Hamb. 1767—69. 4 Th. 2 Bde. 3°.

35 A. G. KÄSTNER, Mathematische Abhandlungen. Gött., Erfurt 1768 —94. 3 St. 4°.

36 J. H. LAMBERT, Beiträge zum Gebrauche der Mathematik und deren Anwendung. Mit Kupf. 2e Aufl. Berl. 1792—1772. 3 Th. 4 Bde. Mit Zusätze zu den Logarithm. und Trigonometr. Tabellen. Berl. 1770. 8°.

37 — — —— Deutscher gelehrter Briefwechsel. Herausgeg von JOH. BERNOUILLI. Berl. 1781—87. 5 Bde. 8°. Mit Kupf.

38 F. G. BUSSE, Kleine Beyträge zur Mathematik und Physik und deren Lehrmethode. Th. I. Leipz. 1786. 8°.

39 W. J. G. KARSTEN, Mathematische Abhandlungen. Mit Kupf. Halle 1786. 8°.

40 L. H. RÖHL, Kleine Mathematische Abhandlungen. Greifsw. 1790. 4°.

41 G. U. A. VIETH, Vermischte Aufsätze. Bd. I. Berl. 1792. 8°. M. Kupf.

42 G. C. LICHTENBERG, Vermischte Schriften, nach dessen Tode gesammelt und herausgeg. von L. C. LICHTENBERG und F. KRIES. Gött. 1800—1804. 8 Bde. 8°.

43 VON HUGUENIN, Mathematische Beyträge. Königsb. 1803. 4°.

44 J. F. HENNERT, Mathematische Abhandlungen, herausgeg. von C. F. HINDENBURG. Mit Kupf. Leipz. 1805. 8°.

Digitized by Google

II. Zuivere Wiskunde.

A. IN HET ALGEMEEN

(Reken- en Meetkunde gezamenlijk).

1 A. DE GRAAF, Inleyding tot de Wiskunst; of de beginselen van de Geometria en Algebra. 2e druk. Amst. 1706. 4°.

2 — — —— Analysis of Stelkunstige Ontknoping in de meetkunstige werkstukken. Amst. 1706. — *Dezelfde*, De Vervulling van de Geometria en Algebra, begrepen in de Inleyding tot de Wiskunst. Amst. 1708. 1 dl. 4°.

3 C. F. VELLNAGEL, Ausführl. Erläuterung über die in dem Auszug der Anfangs-Gründe von Wolff enthalt. Arithmetic, Geometrie und Trigonometrie. Jena 1740. 8°.

4 J. G. KRÜGER, Anmerckungen über Wolffens Auszug aus der Rechenkunst. Halle 1751. — Anmerck. über dessen Geometrie. Halle 1761. 1 Bd. 8°.

5 Elementa Algebrae, Geometriae et Trigonometriae. Wratisl. 1752. 8°.

6 C. A. BÜTTNER, Erläuterung der Rechenkunst, Geometrie und Trigonometrie. Stett. u. Lpz. 1754. 8°.

7 J. A. VON SEGNER, Anfangsgründe der Arithmetic, Geometrie und der Geometr. Berechnungen. Mit Kupf. Halle 1773. 8°.

8 J. HELFENZRIEDER, Anfangsgründe der reinen Mathematik. Günzburg 1779. 8°.

9 W. F. WUCHERER, Anfangsgründe der Arithmetik, Geometrie u. Trigonometrie. M. Kupf. Carlsr. 1782. 8°.

10 G. F. HILDEBRANDT, Handbuch der reinen Grössenlehre. M. Kupf. Gött. 1785. 2 Th. 1 Bd. 8°.

11 J. F. HÄSELER, Anfangsgründe der Arithmetik, Algebra, Geometrie und Trigonometrie. Lemgo 1792. 3 Th. 4 Bde. 8°.

12 N. ARNOULD, Lehrbuch der Mathematischen Wissenschaften. Bd. I. Rechenkunst und Geometrie. Mit 19 Kupfert. Frf. und Lpz. 1797. 8°.

13 J. NIEUWENHUIS, Wiskundig Leerboek. Met pl. Zutph. 1803, 5 2 dln. 8°.

I. 1. Reekenkunde; 2. Meetkunde. II. Algemeene Rekenkunde.

14 J. C. FISCHER, Anfangsgründe der reinen Mathematik. Mit Kupf. Jena 1805. 8°.

15 L. A. KREBS, Lehrbuch einer Arithmetik, Geometrie und Trigonometrie, 4e Aufl. verbess. von K. C. LANGSDORF. Marb. 1807. 8°.

Digitized by Google

16 DAN. SCHÜRMANN, Pract. Schulbuch der gemeinen Rechenkunst und Geometrie. 4e Aufl. Düsseld. 1813. 8°.

17 W. E. A. VON SCHLIEBEN, Die Elemente der reinen Mathematik erläutert durch Beispiele. I Die Rechenkunst und Algebra. Leipz. u. Altenb. 1817, 18. 2 Th. 8°.

18 J. F. L. SCHRÖDER, Elementa Matheseos purae. Pars I. Prolegomena Pars II. Elem. Arithmeticae purae. Traj. 1831, 34. 2 vol. 8°.

19 W. J. G. KARSTEN, Beyträge zur Aufnahme der theoret. Mathematik. Rost. 1758—61. 4 St. 1 Bd. 8°.

20 J. A. VON SEGNER, Vorlesungen über die Rechenkunst und Geometrie. Lemgo 1767. 4°. Mit Taf.

21 J. SCHULZ, Entwickelung einiger der wichtigsten mathematischen Theorien. Königsb. 1803. 4°.

22 F. G. BUSSE, Erster Unterricht in der Algebraischen Auflössing arithmet. und geometr. Aufgaben. Mit Kupf. Dessau 1781, 82. 2 Th. 1 Bd. 8°.

23 (H. MEISZNER), Arithmet., Geometr. und Algebraische Kunst-kette bestehend in 100 Aufgaben etc. Hamb. (1690). 8°.

24 P. HALCKEN, Deliciae mathemat. oder mathemat. Sinnen-Confect bestehend in 574 Algebr., Geometr., und Astronom. Auffgaben. Hamb. 1719. 8°. Mit Kupf.

Digitized by Google

B. CIJFERKUNST EN GETALLENLEER.

1 THEONIS SMYRNAEI Expositio eorum, quae in Arithmeticis ad Platonis lectionem utilia sunt. (Graece). BULLIALDI interpretat. Latinam, lectionis diversit. suamque annotat. add. J. J. DE GELDER. Lugd. Bat. 1827. 8°.

2 DIOPHANTI ALEXANDRINI Rerum Arithmeticarum ll. VI, quorum primi II adj. habent scholia (ut conjectura est) MAXIMI PLANUDIS. Item liber de numeris polygonis seu multiangulis. Latine redd. et comment. explan. a GUIL. XYLANDRO. Basil. Euseb. Episcopius et Nicolai fr. haeredes. 1575. fol.

3 JOH. COUTEREELS, Arithmetica, met noodige annotatien enz. door C. F. EVERSDYCK. Middelb. 1658. 8°.

4 J. J. BLASSIÈRE, Institution du Calcul numérique et litteral, qui contient les principes de l'Arithmétique et de l'Algèbre. la Haye 1770. 2 vol. 8°.

5 C. PESCHEK, Die so genannte Italiän- oder Welsche Practica, eigentl. aber Teutsche kurtze Rechnungs-Art. Görlitz 1707. — *Dess.* Die 3 Hauptpuncte der Regel Detri in gebroch. Zahlen. Das. 1707. 1 Bd. 8°.

6 — —— Vorhof der Rechenkunst. Mit Fortsetzung und Beschlusz. Görlitz 1714—15. 3 Th. 1 Bd. 8°.

7 J. HEMELING, Neu vermehrter vollkomm. Rechenmeister oder selbstlehrendes Rechen-Buch. Leipz. 1753. 5 Th. 2 Bde. 8°.

8 JOH. REIMER, Anweisung zur Rechenkunst. Hamb. 1758. 8°.

9 J. P. COLONIUS, Vollkommenes Rechenbuch. Frf. und Lpz. 1770 8°.

10 C. VON CLAUSBERG, Demonstrative Rechenkunst, od. Wissenschaft, gründl. und kurz zu rechnen. 4e Aufl. Leipz. 1772. 4 Th. 2 Bde. 8°.

11 K. F. DE REES, Allgem. Regel der Rechenkunst. Aus dem Holländ. 5e Aufl. Bremen 1772. 8°.

12 A. BÜRJA, Der selbstlernende Algebrist, oder deutl. Anweisung zur ganzen Rechenkunst. Berl. und Libau. 1786. 2 Th. 8°.

13 F. G. BUSSE, Rechenbuch für Schulen. Leipz. 1786. 2 Th. 8°.

14 JOS. SPENGLER, Anfangsgründe der Rechenkunst und Algebra. Augsb. 1789. 8°.

15 J. C. FISCHER, Anleitung zur allgemeinen Rechenkunst. Jena 1791. 8°.

16 H. AENEAE, Reekenboek voor de Nederlandsche jeugd. Leyd. 1791, 95. 2 dln. 8°.

17 A. J. EVERS, Unterricht im Rechnen. Oldenb. 1796—97. 2 Th. 1 Bd. 8°.

Digitized by Google

18 P. KOSTER, Die (so genannte) Bremer-Münze, od. Anweisung zu der Rechenkunst. Bremen, 1804. 8°.

19 J. K. F. HAUFF, Lehrbuch der Arithmetik. 2e Ausg. Marb. 1807. 8°.

20 LUC. OLING, Rekenkundige Voorstellen ontl. uit de Wetenschap en Geschiedenis. Amst. en Leeuw. 1803—5. 4 stn. 8°.

21 H. MEISZNER, Arithmetischer Kunst-Spiegel, in welchem zu ersehen 336 Fragen. Hamb. (1679). 8°.

22 — —— Arithmetischer Kunst-Spiegel. Mit Appendix von P. HALKEN. Hamb. 1694. 8°.

23 I. IHNEN, Arithmetischer Bedächtnisz-Spiegel. Oldenb. 1725. 8°.

TH. SIMPSON, Élémens d'analyse pratique ou solution de problêmes numériques et géometriques. Zie de Afd. Meetkunde.

24 BER. SALIGNACI Tractatus arithmetici partium et alligationis. Francof. Andr. Wechel. 1575. — *Ejusdem*, Mesolabii expositio. Genevae, Art. Calvinus. 1574. In 1 vol. 4°.

25 J. N. MÜLLER, Erläut. der Regeln Quadrat- und Cubik-Wurzeln auszuziehen. Gött. 1776. 8°.

26 G. VAN HENNEKELER, Verhandeling over de primitieve wortels der getallen en hunne toepassing op de decimale breuken. Leyden 1855. 8°.

27 J. H. MÜLLER, Beschreib. seiner neu erfund. Rechenmaschine. Herausgeg. von P. E. KLIPSTEIN. Mit Kupf. Frf. 1786. 8°.

Digitized by Google

C. ALGEMEENE REKENKUNDE OF ALGEBRA.

a. *Elementaire Algebra.*

1 Mohammed ben Musa, Algebra (Arabic). Edited and translated by Fred. Rosen. London 1831. 8°.

2 Frans van der Huips, Algebra ofte een noodige, korte en klare onderwijsinge in de beginzelen en gronden van de Stelkonst. Met een Aan-hangh vervatt. 't eerste Stel-konstigh Boeck Diophanti *Alexandrini*. Amst. 1661. 8°.

3 Ger. Kinckhuysen, Algebra ofte Stelkonst. Haerlem 1661. 4°.

4 J. R. Brasser, Regula Cos of Algebra. Noch is hier by ghevoeght de Geometria van Nic. Petri *Daventr.* Alsm. eenige exempelen van G. Ez. Backer. Amst. 1663. 4°.

5 A. de Graaf, De beginselen van de Algebra of Stel-konst, volgens de manier van Ren. Des Cartes. Amst. 1672. 4°.

6 H. Meiszner, Algebra Tyronica. Ed. 2a. Hamb. O. j. (c. 1725). 8°.

7 C. Peschek, Angehender Algebraista. Zittau 1740. 8°.

8 C. F. Vellnagel, Gründl. und ausführl. Erläuterungen über die gemeine Algebra, Differential- und Integral-Rechnung. Jena 1743. 8°.

9 Sym. Panser, Mathematische Rariteit-kamer zijnde een volkoomen Beschrijvinge van de Algebra. Gron. 1747. 4°.

Met een portret van den S. oud 50 Jaar, in hout „gesneden door J. Heze, Franse Cantor Embd." Zeker een van de slechtste portretten, die er zijn.

10 P. Venema, Een kort en klare Onderwysinge in de Beginselen van de Algebra ofte Stel-konst. 3e druk. Amst. 1756. 8°.

11 C. A. Büttner, Erläuterung der Algebra. Braunschw. 1756. — *Dess.* Anmerkungen zu der Hydrostatik. Strals. 1771. 1 Bd. 8°.

12 Leonh. Euler, Vollständ. Anleitung zur Algebra. Th. I, II. St. Petersb. 1771. 1 Bd. 8°.

13 G. L. H. Spohr, Anfangsgründe der Algebra. Frf. 1776. 8°.

14 Clairaut, Anfangsgründe der Algebra. Aus dem Französ. von C. Mylius. Mit Zus. von G. H. Tempelhoff. Berl. 1778. 8°.

15 P. Venema's Onderwysinge in de Algebra, geheel uitgewerkt door een Genootschap van Liefhebbers der Wiskunde. Leyden 1787. 8°.

16 Th. Simpson, Vorbereitung zu einer populären Algebra. Nach dem Engl. bearb. von E. P. Andersch. Th. I. Königsb. 1803. 8°.

17 Gründliche Anzeige das des Hn. von Clausberg Gedancken über das streitige Lübeckische Problema gantz irrig und falsch sind. Von A. F. M. 1731. 8°.

Digitized by Google

18 G. Hiddinga, Algebraische Aufgaben. Hamb. 1735. — *Dess.* Anleitung zur Algebra speciosa. Das. 1735. 1 Bd. 8°.

19 H. C(ordes), Historisch-Algebraischer Zeit-vertreib. Lübeck 1748. 8°.

20 Funfzig Aufgaben aus der Algebra oder Analysis aufgelöszt, von J + W. Frf. 1799. 8°.

21 Lud. van Keulen, Mathematische Voorstellen opgelost en verrykt met aanmerk. en uitbreid. door L. Praalder. Met pl. Amst. 1790. 8°.

22 J. P. Grüson, Sammlung aufgelöszter Algebraischer Aufgaben. Th. I. Halle 1805. 8°.

23 S. Sachs, Auflösungen der in Meier Hirsch's Sammlung von Beispielen etc. enthalt. Gleichungen und Aufgaben. Berlin 1810. 8°.

Digitized by Google

b. *Hoogere Algebra.*

1 E. G. FISCHER, Untersuchung über den eigentl. Sinn der höheren Analysis. Berl. 1808. 8°.

2 J. DE GELDER, Meetkundige Analysis, bevatt. hoofdzak. de toepassing der Algebra op de meetkunst enz. Amst. 1811—13. (Aangevuld 1833). 8°.

3 D. BIERENS DE HAAN, Beoordeeling van de *Gronden der Hoogere Algebra, door W. Smaasen.* (Uit *de Gids*, Tijdschr. v. 1849). 8°.

4 W. J. G. KARSTEN, Beweis dasz der Algorithmus speciosus keine Wiedersinn. Rechnungsregeln enthalte. Rost. 1757. 8°.

5 H. D. WILCKENS Die Lehre von den entgegengesetzten Gröszen in einem neuen Gewande. Braunschw. 1800. 8°.

6 J. F. PFAFF, Versuch einer neuen Summationsmethode. Berl. 1788. 8°.

7 E. H. HÖCHHEIMER, Versuch einer Vergleichung der höhern Gleichungen mit den Arithmet. Reihen. Amst. 1791. 8°.

8 E. G. FISCHER, Theorie der Dimensionszeichen. Halle 1792. 2 Th. 1 Bd. 4°.

9 H. A. TÖPFER, Combinatorische Analytik und Theorie der Dimensionszeichen in Parallele gestellt. Leipz. 1793. 8°.

10 C. F. HINDENBURG, Ueber den Ursprung der Theorie der Dimensionszeichen. Halle 1794. 4°.

11 F. G. BUSSE, Neue Erörterungen über Plus und Minus. 1e Abth. m. Kupf. Cöthen 1801. 8°.

12 Der Polynomische Lehrsatz, das wichtigste Theorem der ganzen Analysis. Neu bearb. von TETENS, KLÜGEL, KRAMP, u. A. Mit Anmerk. versehen von C. F. HINDENBURG. Leiz. 1796. 8°.

13 GER. MEERMAN, Specimen calculi fluxionalis. Lugd. Bat. 1742. 4°.

14 COLIN MACLAURIN, Traité des fluxions. Trad. de l'Angl. par PEZENAS, Jés. Paris 1749. 2 vol. 4°.

15 A. B. STRABBE, Eerste beginselen der Fluxierekening. Met pl. Amst. 1799. 8°.

16 LAZ. BENDAVID, Versuch einer logischen Auseinander-Setzung des Mathemat. Unendlichen. Berl. 1789. 8°.

17 J. A. FAS, Inleiding tot de kennisse en het gebruyk des oneindig kleinen, behelz. de grondbeginselen van de Differentiaal en integraal rekening. Leyden 1775. 8°.

Digitized by Google

18 LEONH. EULER, Einleitung in die Analysis des Unendlichen. Aus dem Latein. von J. A. C. MICHELSEN. Berl. 1788—91. 3 Th. 8°.

19 —— —— Vollständ. Anleitung zur Differenzial-Rechnung. Aus dem Latein., mit Anmerk. und Zusätzen von J. A. C. MICHELSEN. Berl. u. Libau 1790—93. 3 Th. M. Supplement von J. P. GRÜSON. Berl. 1798. 8°.

20 Anfangsgründe der Differenzial- und Integral-Rechnung. Halle 1784. 8°.

21 G. L. SPOHR, Anweisung zur Differential- und Integral-Rechnung Mit Kupf. Leipz. 1793. 8°.

22 (FOUCHER), Géometrie métaphysique ou essai d'analyse sur les élémens de l'étendue bornée. Paris 1758. 8°. Av. pl.

23 Erläuterungen der Kästnerischen Analysis endlicher Gröszen. Mannheim 1776. 8°.

24 F. G. BUSSE, Neue methode des Gröszten und Kleinsten. Mit Kupf. Freyberg. 1808. 8°.

25 DIOPHANTUS *von Alexandrien*, Ueber die Polygonzahlen. Uebers. mit Zus. von F. T. POSELGER. Lpz. 1810. 8°.

Digitized by Google

D. MEETKUNDE.

a. *Elementaire Meetkunde.*

[Inleiding, Algemeene Werken. — Verschillende Onderafdeelingen. — Trigonometrie, Polygonometrie, Logarithmen].

1 LIGER, Dissertation sur la Géometrie. Paris, 1743. 8°.

2 SEB. LE CLERC, Abhandl. von der theoret. und pract. Geometrie. Augsb. 1756. 8°. Mit Kupf.

3 C. L. SCHÜBLER, Neue Erforschungen in Geometrie. Frf. u. Lpz. 1790. 4°.

4 G. S. OHM, Grundlinien zu einer zweckmäsz. Behandlung der Geometrie als höheren Bildungsmittels. Mit Kupf. Erl. 1817. 8°.

5 D. BIERENS DE HAAN, Iets over de betrekking tusschen Meetkunde en Getallenleer. Dev. Z. jr. 4°.

6 C. L. SCHÜBLER, Räsonnements über wichtige Anwendungen der Algeber in Geometrie und Trigonometrie. Frf. und Lpz. 1788. 8°.

7 EUCLIDIS *Megarensis* Elementorum Geometricorum libri XV ex Theonis colloquiis. In primum ejus librum commentar. PROCLI ll. IV. Graece. (Edidit SIM. GRYNAEUS). Basil. Joan. Hervagius. 1533. — Idem opus (Latine), cum exposit. THEONIS in priores XIII, a BARTHOL. VENETO latin. donati, CAMPANI in omnes et HYPSICLIS *Alexandr.* in II postr. His adj. sunt Phaenomena, Catoptrica et Optica, deinde Protheoria Marini et Data, postr. vero opusculum de Levi et Ponderoso, hactenus non visum, ejusdem autoris. (Edidit PHIL. MELANCHTON.) Ibid. 1537. In 1 vol. fol.

8 —— —— Elementorum libri XV (Latine). Acc. XVI de Solidorum Regularium cujuslibet intra quodlibet comparatione. Omnes demonstration. et scholiis illustr., ac mult. rerum access. locuplet. Nunc 3°. editi, recogn. atque emend. auctore CHRIST. CLAVIO, Soc. Jesu. Colon., Joh. Bapt. Ciotti. 1591. fol.

9 —— —— Elementorum libri XV, Latine, una cum scholiis antiquis a FEDER. COMMANDINO in latinum conversi, ac nuper a mendis vindicati. Pisauri, typis Flamin. Concordiae 1619. fol.

10 —— —— Elementorum Geometricorum ll. XIII. Ex traditione doctiss. NASIREDDINI TUSINI nunc primum Arabice impressi. (Romae, Typogr. Medicea. 1594). fol.

Volledig exemplaar, 454 bladz. bevattende; zonder latijnschen titel.

Digitized by Google

11 Euclidis, 15 Bücher Teutsch, Auf eine besondere kurtze Art, jedoch ausführlich abgehandelt und erkläret, auch mit Kupf. versehen, durch Chr. Scheszler. 2e Aufl. Dresd. u. Lpz. 1729. 8°.

12 —— Elemente, 15 Bücher, aus dem Griechischen übersetzt von J. F. Lorenz. Halle 1781. 8°.

13 —— (De Vijfthien Boecken). Uyt den Latijnsche spraecke overgeset in Nederduyts, verciert met schoone verclaringen enz. door C. V. N(ienrode). Uytrecht, zond. jr. (c. 1630). 12°.

14 —— Beginselen der Meetkonst, vervaat in 15 Boeken, waarby 't 16 Boek Fr. Flussatis Candallae. Eerst in onse Nederd. taal opgesteld door Claas Jansz Vooght. Amst., J. v. Keulen. 1695. 4°.

15 Jac. Peletarii In Euclidis Elementa Geometrica Demonstrationum ll. VI. Lugd., Joan. Tornaesius et Gul. Gazeius. 1557. fol.

Met inschrift: „*Choisnyn*, *Castriheraldus*," en onderaan de spreuk *Meliori Spe*.

16 — —— In Euclidis Elementa Geometrica Demonstrationum ll. VI. Ed. 2a, auctior et emendatior, cui et textus Euclidis Graecus additus est. (Lugd.) Joan. Tornaesius. 1610. 4°.

17 Euclidis Elementorum ll. VI priores Planorum ac XI et XII Solidorum, cum explicatt. et demonstratt. Chr. Clavii, ed. a J. H. van Lom. Qui brevem narrat. histor. de vita ac Elementis Euclidis add. Adj. tabb. aeneis. Amst. 1738. 8°.

18 —— Elementorum ll. VI, Hebraice s. Rabbinice. Hag. Com et Amstelod. 1780. Cum subj. tabulis, Berol. A°. 1778 aeri incisis. 4°.

Geschenk van Moses Lehmans, Oct. 1806.

19 —— Elemente, das Ie—VIen sammt dem XIten und XIIten Buche. Aufs neue aus dem Griech. übers. von J. K. F. Hauff. Marburg 1807. 8°.

20 Jan Pieterszoon Dou, De ses eerste Boucken Euclidis van de beginselen ende fondamenten der Geometri ... overgheset, verclaert, ende uytgheleyt. Leyden, J. Jz. Orlers. 1607. 4°.

21 P. Steenstra, Grondbeginsels der Meetkunst of Kort Begrip der 6 eerste Boeken, met het 11e en 12e van Euclides. 3e druk. Leyden 1779. — Nic. Ypey, Grondbeginzelen der Kegelsneeden. Amst. 1769. Met pl. In 1 dl. 8°.

22 S. J. de Puyt, Grondbeginselen der Meetkunde, vervattende de 6 eerste, het 11e en 12e boek van Euclides, met veele aanmerk. verrijkt. Leyden 1784. 8°. Met 28 tab.

23 Euclidis Elementorum liber X, Petro Montaureo interprete. (Cum praefat. et notis ejusdem). Lutet., Vascosanus. 1551. 4°.

24 C. F. H(indenburg?), Euklid's Eilfter Grundsatz als Lehrsatz bewiesen. Hamb. 1818. 4°.

Digitized by Google

25 EUKLIDS Data, verbessert und vermehrt von ROB. SIMSON, aus dem Engl. von J. C. SCHWAB. Stuttg. 1780. 8°.

26 FRANC. VIETAE Apollonius Gallus, seu exsuscitata Apollonii Pergaei περὶ ἐπαφῶν Geometria. Paris. Dav. le Clerc. 1600. — *Ejusdem* Expostulatio adv. Christ. Clavium. Paris. Petr. Mettayer. 1602. — *Ejusdem* Relatio Calendarii vere Gregoriani. Ibid. 1600. In 1 vol. 4°.

ALB. DURERI *Institutt. Geometricae*, 1605, zie achter: TYCH. BRAHE, *Astronomiae instaur. progymnasmata* (Afd. Sterrekunde, III. E. a. 3).

WILL. SNELLII *Apollonius Batavus*, 1608 zie achter GEO. HARTMANNI *Perspectiva communis* (Afd. Optica, III. G.).

27 MARINI GHETALDI Apollonius redivivus, seu restitutae Apollonii Pergaei, De Inclinationibus Geometriae liber II. Venet. Bar. Baretius. 1613. 4°.

28 BENJ. BRAMER, Apollonius Cattus, oder Kern der gantzen Geometrie. Mit Anhang od. Bericht von Jobsten Burgi Geometr. Triangular-Instrument. Cassel 1684. 4°.

29 Nieuwe Beginselen der Meetkunst. Nieuwelijks uit de Fransche taal vertaalt (door J. VAN PETERSOM?) Amst. 1677. 4°.

30 H. MEISZNER, Geometria Tyronica darinn die Mäszkunst ausz wahren Euclid. Fundam. gelehrt etc. Hamb. S. a. (1696). 8°. Mit Kupf.

31 A. TACQUET, Soc. Jesu, Elementa Euclidea Geometriae planae ac solidae et selecta ex Archimede theoremata, quibus acc. trigonometria. Ed. et schemata XL add. G. WHISTON. Amst. 1725. 8°.

32 J. P. DE CROUSAZ, La Géometrie des lignes et des surfaces rectilignes et circulaires. Amst. 1718. 2 tom. 1 vol. 8°.

33 Geometria juvenilis oder Anleitung zur Mesz-Kunst. 1725. 8°. Mit Kupf.

34 C. PESCHEK, Vorhof der Mäsz-Kunst. 2e Edit. Budiszin 1743. — *Dess.* Vorhof der Sonnen-Uhr-Kunst. Das. 1733. 1 Bd. 8°. Mit Kupf.

35 J. G. LEUTMANN, Geometria repetita oder Kurzgef. Grund-Lehren zu der Geometria, Trigonometria plana, und Stereometria, nebst Anweis. zur Mechanica. Mit Kupf. Dantzig 1745. 8°.

36 G. HIDDINGA, Anleitung zur Geometrie und Trigonometrie. Hamb. 1746. 8°. Mit Kupf.

37 Anweisung zur Geometrie. Nebst einem Anhange der Logarithm. numer. vulgar. von 1 bis 1000 etc. Frf. und Lpz. 1747. 8°.

38 N. SCHENMARK, Analytische Geometrie. Mit Kupf. Kopenh. 1779. — G. S. KLÜGEL, Analytische Trigonometrie. Braunschw. 1770. — 1 Bd. 8°.

39 R. E. SCHILLING, Die Geometrie und Trigonometrie vorgetragen. Bremen 1770. 8°. Mit Kupf.

40 Gronden der Meetkunst, behelz. een beknopt saamenstel der eerste beginselen van deeze weetenschap; benevens derz. toepassing in de oplossing van meetkunst. voorstellen, enz. Amsterd. 1770. 8°.

Digitized by Google

41 Jos. Spengler, Geometrie und Trigonometrie. Dillingen 1776. 8°. Mit Kupf.

42 A. F. E. Jacobi, Meszkunst für Kinder und fürs gemeine Leben. Gött. 1783. 8°.

43 Anfangsgründe der Meszkunst. Von J. E. W. Nürnb. 1785. 8°.

44 (F. G. Busse), Erste Geometrie. 2e Aufl. Leipz. 1789. Mit Kupf. — *Dess.*, Die nöth. Kenntnisse zur Körpermessung nebst Visierkunst. Leipz. 1790. M. Kupf. 1 Bd. 8°.

45 Clairaut, Anfangsgründe der Geometrie. Aus dem Französ. von F. J. Bierling. Hamb. 1790. 8°. Mit Kupf.

46 G. F. von Tempelhoff, Geometrie für Soldaten und die es nicht sind. Mit 30 Kupfert. Berl. 1790. 8°.

47 Einleitung in die Geometrie. Aus dem Französ. Gött. 1797. 8°.

48 A. Bürja, Der selbstlehrende Geometer, oder deutl. Anweisung zur Meszkunst. Berlin 1801. 2 Th. 8°.

49 H. W. Brandes, Die Hauptlehren der Geometrie und Trigonometrie. M. 9 Kupfert. Oldenb. 1816. 8°.

50 Car. Hauff, Geometriae fundamenta solida. Gandae 1819. 4°.

51 S. F. la Croix, Grondbeginselen der Beschrijvende Meetkunst, vrij gevolgd naar het Fransch door J. R. Schmidt. 's Grav. 1833. 8°.

52 Tob. Mayer, Neue und algem. Art alle Aufgaben aus der Geometrie leichte aufzulösen. Eszlingen 1741. 8°.

53 Th. Simpson, Elémens d'Analyse pratique, ou application des principes de l'Algébre et de la Géometrie à la solution d'un très-grand nombre de Problêmes numériques et géometriques. Paris 1771. 8°. Av. pl.

54 J. F. Schaffer, Geometrische Aufgaben. M. Kupf. Oldenb. 1816. 8°.

55 A. W. Wlochatius, Elementar-geometr. Auflösungen des Delischen Problems der Aufg. vom Dreischnitt des Winkels. Mit Kupf. Königsb. 1804. 8°.

56 W. J. C. Karsten, Versuch einer Theorie von den Paralellinien. Halle 1778. 4°.

57 A. Felkel, Neueröffnetes Geheimnisz der Parallellinien. Wien 1781. 8°. Mit Kupf.

58 Joh. Schultz, Entdekte Theorie der Parallelen. Mit Kupf. Königsb. 1784. 8°.

59 — —— Darstellung der vollkomm. Evidenz und Schärfe seiner Theorie der Parallelen. Königsb. 1786. 8°.

60 J. F. Gensichen, Bestätig. der Schultzischen Theorie der Parallelen. Königsb. 1786. 8°.

Digitized by Google

61 LAZ. BENDAVID, Ueber die Parallellinien. Mit Kupf. Berl. 1786. 8°.

62 F. C. SCHWEIKART, Die Theorie der Parallellinien. Mit Kupf. Jena und Lpz. 1807. 8°.

63 J. E. SCHEIBEL, Zwey mathemat. Abhandlungen. I. Vertheidig. der Theorie der. Parallellinien nach dem EUCLIDES. II. Ueber die Trigonometr. Linien. Mit Kupf. Bresl. 1807. 8°.

64 G. J. HOLLAND, Inhalt des Kästnerischen Vortrags vom Newtonischen Parallelogramm. Tüb. 1765. 4°.

BER. SALIGNACI, Mesolabii expositio, 1574 zie zijne *Tractatus arithmet.* (Afd. Cijferkunst en Getallenleer, II. B.)

65 JOS. SCALIGERI *Jul. Caes. f.* Mesolabium. Lugd. Bat. ex offic. Plantin. ap. Franc. Raphelengium. 1594. — *Ejusdem* Cyclometrica elementa II. Ibid. 1594. In 1 vol. fol.

66 ADR. ROMANI In Archimedis circuli dimensionem expositio et analysis. Apologia pro Archimede ad Jos. Scaligerum. Exercitatt. cyclicae contra Jos. Scaligerum, Orontium Finaeum et Raym. Ursum, in X dial. distinctae. Wurceb. 1597. — GEO. JOACHIMI, *Rhetici*, Canon sinuum ad radium 1.00000.00000.00000 et ad dena quaeque scrupula secunda Quadrantis: una cum sinibus pr. et postr. gradus ad eundem radium. Nunc in luc. ed a BARTHOL. PITISCO, cujus alia accesserunt. Francof., Excud. Nic. Hoffmann, sumpt. Jonae Rosae. 1613. In 1 vol. fol.

67 LUDOLPH VAN COLEN, Solutie ende Werckinghe op twee Geometrische vraghen by Willem Goudaen ghestelt. Amst., Corn. Claesz. 1584. — *Dezelfde*, Proefsteen ende claerder wederleggingh betr. de Quadrature des Circkels, *enz.* Amst., H. Jz. Muller. 1586. 1 dl. 4°.

Vergelijk de Afd. Werken van gemengden inhoud (I. D.)

68 WILLEBR. SNELLII Cyclometricus, de circuli demensione secundum Logistarum abacos, et ad Mechanicem accuratissima, atque omnium parabilissima. Lugd. Bat., ex offic. Elzeviriana. 1621. 4°.

69 P. UFFENBACH, Von der Quadratur des Circkels. Nürnb. 1653. 2 Th. — M. WILKEN, Flores Algebraici, das ist Algebra oder Coss. Embden 1622. 1 Bd. 4°.

70 CHRIST. HUGENII, *Const. f.* Theoremata de Quadratura Hyperboles, Ellipsis et Circuli, ex dato portionum gravitatis centro. Quibus subj. est ἐξέτασις Cyclometriae Greg. a S. Vincentio, ed. a°. 1647. Lugd. Bat. ex Offic. Elseviriana. 1651. — *Ejusdem*, De Circuli magnitudine inventa. Acc. ejusdem problematum quorundam illustrium constructiones. Lugd. Bat., Joh. et Dan. Elzevier. 1654. — In 1 vol. 4°.

71 JACOB MARCELIS, De Quadrature van de Circkel, door hem uytgevonden. Amst. 1698. 4°.

Digitized by Google

72 Jac. Marcelis, Ampliatie en demonstratie wegens de Quadrature van de Cirkel. Amst. 1699. — Eenvoudig Vertoog briev-wys geschr. aan Jakob Marcelis, over syn gemeende uytvinding van de Quadratura Circuli. Door K. N(ajer). Amst. 1702. — Gillis Bovy, Wiskunst. Demonstratie over de Quadratura Circuli. Zutph. 1754. (in 8°.) Met pl. In 1 dl. 4°.

73 Dan. Waeywel, Demonstratie wegens de Quadratura Circuli door hem ontdeckt en uytgevonden. Amst. 1712. 4°. Met Byvoegsel in 't Fransch.

74 J. Tondu de Nangis, Dissert. démonstrat. de la Quadrature absolue du Cercle. Av. fig. Par. 1746. 8°.

75 J. C. Merckel, Beweis von der Würcklichkeit der Quadratur des Circkels. Stettin 1765. 4°.

76 J. H. Coriarius, Die Pseudo-Quadratur des Cirkels. Eutin 1766. 4°.

77 (J. Brammerell), Anleitung die peripherie des Cirkels geometrisch zu rectificiren. Frf. 1788, 89. 3 St. 1 Th. 4°.

78 C. de H(eine), Cirkul-Flächen Berechnung, oder von Quadratur der Circul, mit Fig. Amst. 1791. 8°.

Dit exemplaar is door den schrijver met de hand verbeterd en onderteekend.

79 W. F. Kuntze, Quadratur der Segmente des Cirkels. Dresden 1792. 4°.

80 P. Friederich, Die Quadratur des Zirkels. Mannheim 1792. 4°.

81 G. S., Proeve nopens de quadraat van den cirkel. 's Grav. 1827. 8°. Met Afb.

82 J. B. Eberenz, Erste Gründe der Epicyklometrie. Freyb. 1776. 8°. Mit Kupf.

83 Geo. Joachimus *Rheticus* et L. Valent. Otho, Opus palatinum de triangulis. Neostadii 1595. 5 ptes in 1 vol. fol.

84 Franc. Vietae Opera Mathematica, in quibus tractatur Canon Mathematicus seu ad triangula. Item Canonion triangulorum laterum rationalium, cet. Paris, Barthol. Macaeus. 1609. fol. maj.

85 Henr. Briggii et Henr. Gellibrand, Trigonometria Britannica s. de doctrina triangulorum ll. II. Goudae, Pt. Rammasenius. 1633. fol.

86 Adr. Vlacq, Trigonometria artificialis s. magnus canon Triangulorum logarithmicus. Acc. Henr. Briggii Chiliades Logarithmorum. Goudae, Pt. Rammasenius. 1633. fol.

87 A. de Graaf, Vier Boeken. Drie van de Driehoeksmetinge, en een vande Telkunstigen. Amst., P. Goos. 1659. 8°.

88 J. Wilson, Principia trigonometriae, succincte demonstr. Lugd. Bat. 1718. 8°. C. tabb.

Digitized by Google

89 J. C. SCHULZE, Kurze Anleitung zur ebenen Dreyeck-Meszkunst. Berlin 1794. 8°.

90 G. A. DÄZEL, Anfangsgründe der Goniometrie oder analyt. Trigonometrie und Polygonometrie. Mit Kupf. München 1800. 8°.

91 C. F. PFLEIDERER, Ebene Trigonometrie mit Anwend. und Beyträgen zur Gesch. derselben. Tüb. 1802. 8°. Mit Kupf.

92 O. S. BANGMA, Verhandeling over de regtlijnige en klootsche driehoeksmeting. Amst. 1808. 8°.

93 C. G. ZIMMERMANN, Kurze Darstellung der sphärischen Trigonometrie. 2e Aufl. Mit Kupf. Berl. 1810. 8°.

94 C. WOLFF, Zu der Trigonometrie und Ausziehung der Wurzeln nöthige Tafeln. Halle 1744. 8°.

95 Polygonometrie oder Anweisung zur Berechnung jeder gradlinichten Figur. Mit Kupf. Leipz. 1783, 84. 2 Th. 1 Bd. 8°.

96 JOH. NEPERI Arithmetica Logarithmica sive Logarithm. chiliades triginta. Ex ejusdem sententia numeros mutavit, eorumque ortum et usum illustr. HENR. BRIGGIUS. Londini, Gul. Jones. 1624. fol.

97 HENRY BRIGGS, Arithmetique Logarithmétique, ou la construction et usage d'une table contenant les logarithmes de tous les nombres depuis l'Unité jusques à 100000 et d'une autre table en laquelle sont comprins les logarithmes des Sinus, Tangentes et Secantes. Premièr. inventez par JEAN NEPER. La descr. est trad. du Latin en François, la 1e Table augm. et la 2e composée par ADR. VLACQ. Goude, P. Rammasein. 1628. fol.

98 A. VLACQ, Tabellen der Sinuum, tangentium, secantium etc. Neue Aufl. von J. J. HENTSCHEN. Frf. und Lpz. 1775. 8°.

99 AEG. STRAUCHII, Tabulae sinuum tangentium logarithmorum et per univ. Mathesin. Acc. L. C. STURMII tabulae architectonicae etc. Amst. 1700. 8°.

100 J. DODSON. The anti-logarithmic Canon. Being a Table of numbers consist. of 11 places of figures, correspond. to all logarithms under 100000. Lond. 1742. fol.

101 J. C. SCHULZE, Recueil de tables logarithmiques, trigonometriques et autres necess. dans les mathemat. prat. Berlin 1778. 2 vol. 8°.

102 G. VEGA, Logarithmisch-trigonometrisches Handbuch (Deutsch u. Latein.). Lpz. 1793. 8°.

103 — —— Logarithmisch-trigonometrische Tafeln (Deutsch u. Lateinisch). Lpz. 1797. 2 Bde. 8°.

104 K. C. F. KRAUSE, Factoren und Primzahlentafel von 1 bis 100000. Jena und Lpz. 1804. fol.

105 Verzameling van Wiskundige Tafelen voor de kadetten van alle wapenen. Breda 1843. 8°.

Digitized by Google

106 J. P. HANSEN, Die Dänische Trigonometriescale, eine Stellvertreterin der ausländ. Plain- und Günterscale. Hamb. 1814. 8°. Mit Kupf.

107 G. EISENSTEIN. Tabelle der reducirteu positiven ternären quadratischen Formen. Berlin, 1851. 4°.

Digitized by Google

b. *Hoogere Meetkunde.*

1 JAC. FLORYN, Grundbeginzels der hoogere Meetkunde. Met pl. Rott. 1794. 8°.

2 A. BÜRJA, Erleicht. Unterricht in der höheren Meszkunst. Berl. und Libau 1788. 2 Th. 8°.

3 RODE, Erläuterungen über KARSTENS Mathemat. Analysis und höhere Geometrie. Berl. 1789. 8°.

4 J. B. PORTAE Elementorum Curvilineorum ll. III in quibus altera Geometriae parte restituta, agitur de circuli quadratura. Romae, 1610. 4°.

5 COL. MAC-LAURIN, Geometria Organica, sive descriptio linearum curvarum universalis. Londini, 1720. 4°.

6 APOLLONII PERGAEI Conicorum ll. IV (Latine). cum commentariis CL. RICHARDI Soc. Jesu. Antv., H. et J. B. Verdussen. 1655. fol.

7 —— —— Conicorum ll. IV (Latine). Una cum PAPPI *Alexandrini* lemmatibus, et commentar EUTOCII *Ascalonitae*. — SERENI *Antinsensis* libri II (de sectione cylindri et coni) nunc pr. in luc. ed. Quae omnia FEDER. COMMANDINUS mendis expurgata e Graeco convertit et comment. illustravit. Bonon., Alex. Benatius. 1566. fol.

8 ROB. SIMSON, Sectionum Conicarum ll. V. Edinb. 1535. 4°.

9 (M. HUBE), Versuch einer analyt. Abhandlung von den Kegelschnitten. Gött. 1759. 8°.

10 MAUDIT, Inleiding tot de Keegel-sneeden. Vertaald en met aanteek. door J. J. BLASSIERE. 'sHaage, 1763. 8°.

11 DE LA CHAPELLE, Abhandl. von dem Kegelschnitten, von den andern krummen Linien der Alten und der Cycloide. Uebers. mit Anmerk. von J. L. BÖCKMANN. Mit Kupf. Carlsr. 1771. 8°.

12 (C. F. VON SCHÖNBERG), Abhandl. von den Tangenten, Quadraturen und Rectificationen der Kegelschnitte. Leipz. 1778. 8°.

13 Abrégé élémentaire des Sections coniques. Paris 1777. 8°.

NIC. YPEY, *Grondbeginzelen der Kegelsneden.* Zie J. STEENSTRA, *Grondbeginsels der Meetkunst* (hiervoor).

14 C. L. SCHÜBLER, Betrachtungen über den Conusschnitt der Hyperbel. Mit Kupf. Mannheim 1793. 8°.

15 C. ALEWIJN, De lineis spiralibus tentamen academicum. Gött. 1808. 4°.

16 D. BIERENS DE HAAN, Diss. mathem. de Lemniscata Bernouillana. Amst. 1847. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

III. Toegepaste Wiskunde.

A. IN HET ALGEMEEN.

1 G. M. Lowiz, Rede über den wahren Nutzen der höhern Mathematick. Nürnb. 1752. 4°.

2 Orontii Finaei De Arithmetica practica ll. IV, ab auth. recogn. et locuplet. Lutet. Paris. M. Vascosanus. 1555. — *Ejusdem,* De re et praxi Geometrica ll. III. Lutet. Aegid. Gourbinus. 1556. In 1 vol. 4°.

Op den titel dit inschrift: „*Sum Joannis Fungeri Leovardiensis,*" en daaronder met een andere hand: „*Nunc Joannis Petri ejusdem civitatis.*"

3 Adr. Metii Arithmeticae et geometriae practica. Franeq., Romb. Doyema. 1611. 4°.

4 J. B. Wiedeburg, Einleitung zu der höhern Mathesi. Jena 1726. 8°. Mit Kupf.

5 Gottfr. Huth, Anfangsgründe der angewandten Mathematik. Mit Kupf. Halle 1789. 8°.

6 J. F. Polack, Mathesis forensis, worinnen die Rechenkunst, Geometrie, Baukunst, Mechanik, Hydrostatik u. Chronologie abgehandelt wird, etc. Mit Kupf. Leipz. 1770. 4°.

7 Ozanam, Nouvelle Géometrie pratique, conten. la trigonometrie théor. et prat., la longimetrie, la planimetrie et la stereometrie. Paris 1693. 8°.

8 J. T. Mayer, Grundl. und ausführl. Unterricht zur praktischen Geometrie. 3e Aufl. Mit Kupf. Gött. 1802—9. 5 Th. 8°.

9 K. C. Voigt, Neueste Versuche zur Erleichterung der praktischen Geometrie. Mit Kupf. Leipz. 1792. — Zusätze. Lpz. 1794. 2 Th. 8°.

10 A. H. C. Gelpke, Lehrbuch über die vorn. Aufgaben aus der Ebenen- und Körper-Geometrie. Leipz. 1818. 8°.

11 Tob. Mayer, Erstlinge, aufs neue herausgeg. von J. F. Benzenberg. Nebst Nachr. von seinem Leben. Mit Kupf. Düsseld. 1812. 8°.

12 N. Bion, Traité de la Construction et des principaux usages des Instrumens de mathématique. La Haye 1723. 4°. Av. pl.

13 — —— Traité de la Construction et des principaux usages des Instrumens de mathématique. Avec les fig. nécess. 4e édit., revue et augm. Paris 1752. 4°.

14 Nic. Bion, Neueröfnete mathematische Werkschule. Aus dem Französ. verf. von J. G. Doppelmayer. Nürnb. 1765. 2 Th. 1 Bd. 4°.

15 J. Barrow, Description of pocket and magazine cases of mathematical drawing instruments. Lond. 1809. 8°. W. fig.

Digitized by Google

16 DE CHAULNES, Neue art mathemat. und astronom. Instrumente abzutheilen. Uebers. von J. S. HALLE. M. Kupf. Berlin 1788. 4°.

17 J. G. GEISZLER, Ueber die Bemühungen der Gelehrten und Künstler, mathemat. und astronom. Instrumenten einzutheilen. Dresden 1792. 8°. Mit Kupf.

18 J. G. HÜBNER, Gedanken von Verbesserung der Magnetnadeln bey der Boussole. Halle 1772. 8°. Mit Kupf.

Digitized by Google

B. WISKUNDE TOEGEPAST OP HET DAGELIJKSCH LEVEN EN DEN HANDEL.

1 *Βιβλιον πρόχειρον τοῖς πᾶσι. Περιέχον τήν τε πρακτικὴν ἀριθμητικὴν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὴν λογαριαστικὴν. καὶ περὶ τοῦ πῶς εὑρίσκει ἕκαστος π` ἅγιον πασχα, καὶ τέλειον πασχάλιον ἀεὶ καὶ πάντοτε. καὶ περὶ εὑρέσεως σελήνης ἐν ποίᾳ ἡμέρα γίνεται ἡ γέννα αὐτῆς.* (Liber, continens Arithmeticam practicam, cet. Neo-Graece, cum praefat. MANUELIS GLYNZONII, *Chii*). Venet., Ant. Pinelli. 1621. 4°.

2 J. B. BASEDOW, Ueberzeug. Methode der auf das bürgerl. Leben angewendeten Arithmetik. Altona 1763. 8°.

3 A. BÜRJA, Die bürgerliche Rechenkunst. Th. I Berl. 1808. 8°.

Niet verder verschenen.

4 J. F. SCHAFFER, Handbuch der bürgerl. und kaufmännischen Arithmetik. Oldenb. 1809, 10. 2 Th. 8°.

5 D. A. CRUSIUS, Anweisung zur Handlungs- und Wechsel-Rechnungen (Rechenkunst, III). Halle 1749. 8°.

6 JOH. REIMER, Anweisung zur Rechenkunst, zur Anwendung auf die Geschäfte der Handlung etc. 2e vermehrte Aufl. Hamb. 1776. 8°.

7 VAL. HEINS, Ordentl. Grund-Legung zur Kaufmännischen Rechnung. 19e Aufl. Hamb. O. J. 8°.

8 J. F. W. KOCH, Anleitung zur Anwendung der Logarithmenrechnung auf kaufmänn. Gegenstände. Magdeb. 1808. 8°.

9 **Tafelen** van reeckeningen in 't Goudt en Silver; gereduceert uyt Marken Troys, in Marken Fijns, mitsg. den prys ende waerdye van 't selve. Van nieus gecalculeert door SIEUWERT JANSZ Assayeur. Amst. 1651. 4°.

10 **Lyste** van den prijs, gestelt by de Staten Generael op 't Materiael van 't Goudt ende Silver, ende daer benevens van den byslach by de Goudt ende Silversmeden te ghenieten *enz.* (1663). 4°.

11 **Uytrekening** van de goude en silvere munts waerdye, inhout der maten en swaarte der gewigten in de respective gewesten van Indiën. Amsterd. 1687. 4°.

12 **Essai-Boek** of uitgereekende tafelen van alle gehalten in 't goudt en zilver *enz.* Alles naaukeurig gereekent door J. G. Essayeur. Amst., H. van Eyl. *Zond. jr.* 4°.

13 J. DE GELDER, Vergelijkings-tafels van Francs en Hollandsche guldens. (Fransch en Holl.) Amst. en den Haag 1811. 8°.

14 **Tafels** tot herleiding van Francs tot Nederl. Guldens en omgekeerd. Amst. 1816. 8°.

15 **Tafels** tot herleiding van stuivers en penningen tot cents en omgekeerd. Amst. 1816. 8°.

Digitized by Google

16 J. HARTMANN BEYERN, Ein newe vnd schöne Art der vollkommenen Visier-Kunst. Franckf. 1603. 4°.

17 J. VAN DER BOODT, Beknopte Wynroey-kunst. Amst. 1717. 4°.

18 B. H. ROENNBERG, Ueber die Ausmeszung der Faeszer. Wism. 1747. — Anweisung der Inhalt Cylindr. und Cubischer Gefässe. Tüb. 1774. (in 8°.) 1 Bd. 4°.

19 JOHAN LULOFS, Grond-beginselen der Wynroey- en Peilkunde. Leyden 1764. 8°.

20 H. MULLER, Proeve van Wynroeykunde. Gron. 1780. 8°.

21 Visir-Kunst oder gründl. Anweisung alle Gefässe nach ihrem kubischen Inhalt auszumeszen und zu berechnen. Nebst Tabb. Hanau 1803. 8°.

22 F. J. STAMKART, Verhandeling over de meetkundige inhoudsvinding der Nederlandsche maten. 's Gravenh. 1844. 8°.

23 G. A. HONDEYKER en C. VAN DER BURG, Handleiding tot het bepalen van den inhoud van vaatwerk, vooral in toepassing op het werkdadige roeijen. Amst. 1850. 8°.

24 G. F. WECKNER, Ueber die Verhältnusz des Diameters zu seiner Peripherie etc. 1781. 8°.

25 J. WHITEHURST, Versuch, durch Zeitmessung unveränderliche Längen-Körper- und Gewichtmaasze zu erhalten, ohne dabey der zur Bestimmung des Middelpunkts der Schwingung oder der wahren Länge der Pendel erforderl. mechanischen Vorrichtungen zu bedürfen. Aus dem Engl. übers. und mit Anmerk. versehen von J. H. WIEDMANN. Mit 3 Kupfertaf. Nürnberg 1790. 4°.

26 (LESPARAT), Métrologies constitutionnelle et primitive comparées entre elles et avec la Métrologie d'Ordonnances. Paris 1801. 2 tom. 1 vol. 4°.

27 G. GROSZE, Metrologische Tafeln über die alten Maasze, Gewichte und Münzen Roms und Griechenlands. Nach ROME DE L'ISLE. Braunschw. 1792. 8°.

28 Thresoor van de Gewichten, Maten van Koorn ende Landen etc. Alsmede van d' elle ende natte Mate; Oock van differente Gelden ende Wissels, sed. 1489 tot 1667. Amst., Theunis Jacobsz. 1668. 12°.

29 J. ABT, Beschr. der Münz-, Maasz- und Gewichts-Sorten. Berlin 1783. 8°.

30 E. DE MARRE, Bericht van de maten en gewichten te Amsterdam in gebruik. Haarl. 1784. 8°.

31 J. C. W(EINHOLD), Vergleichung der gewöhnl. Maasze, Gewichte und Münzsorten. Dresden 1787. 4°.

32 J. G. BUSCH, Ueber das französische Mètre. (1796). 4°. *HS.*

Digitized by Google

C. WISKUNDE TOEGEPAST OP STAATSHUISHOUDKUNDE.

1 J. A. C. Michelsen, Anleitung zur juristischen, politischen und öconomischen Rechenkunst. Halle 1782, 84. 2 Th. 8⁰.

2 C. Chassot de Florencourt, Abhandlungen aus der jurist. und polit. Rechenkunst. Altenb. 1781. 4⁰.

3 C. F. de Bicquilley, Die Rechnung des Wahrscheinlichen. Aus dem Französ. übers. mit Anmerk. von C. F. Rüdiger. Mit Kupf. Leipz. 1788. 8⁰.

4 Willem Kerssebooм, Proeven van politique Rekenkunde, vervat in 3 Verhandel. over de meenigte des volks in Hollandt en West-Vrieslandt, de probable leeftyt der Weduwen, de duurzaamheid der huwelyken enz. Alsm. over de waardye van lyfrente in proportie van losrente: waarby gevoegt zyn eenige aanmerkingen op de Gissingen over den staat van het menschelyk geslacht. 's Gravenh. 1748. 4⁰.

5 F. H. van der Beets, Kort Antwoord op de *Bescheiden Wederleggingen* van J. van der Hey Jz. teegens de *Aanmerkingen over de onbestaanbaarheid der Weduwe Beursen, Prebenden en dierg. Societeiten.* etc. 's Gravenh. 1768. 8⁰.

6 Berigt en Plan wegens de Generale Nederl. Lyfrenten-Compagnie. 1773. 8⁰. (Uit de *Nederl. Jaarboeken*).

7 Nic. Ypey, Verhandeling over de Quotae der Zeven Vereenigde Provincien. Harl. 1784. 8⁰.

8 Unpartheiische Prufung der Mindenschen Wittwenpflegschaft. Minden 1775. 8⁰.

9 P. P. Guden, Gründl. Theorie und pract. Vorschläge zu Witwen-Cassen. Braunschw. 1782. 4⁰.

10 W. J. G. Karsten, Theorie der Wittwencassen ohne Gebrauch algebr. Rechnungen. Halle 1784. 8⁰.

Digitized by Google

Digitized by Google

D. MECHANICA.

a. *In het algemeen.*

ARISTOTELIS *Mechanica.* Zie zijne *Opera* in de Afd. Wijsbegeerte.

1 ARISTOTELIS Quaestiones Mechanicae (Gr. et Lat.). Recens. et illustr. J. P. VAN CAPPELLE. Amst. 1812. 8°. Cum fig.

ARCHIMEDIS *Opera.* Zie de Afd. Algemeene Werken, I. D.

2 GUIDI UBALDI Mechanicorum liber. Pisauri, Hieron. Concordia. 1577. — *Ejusdem* in duos Archimedis aequeponderantium ll. paraphrasis, scholiis illustrata. Ibid. 1588. In 1 vol. fol.

3 J. KRAFT, Mechanik, aus der latein. mit Zusätzen vermehrten Uebers. des Prof. Tetens übers. und verbessert von J. C. A. STEINGRÜBER. Mit 15 Kupfert. Dresden 1787. 8°.

4 J. C. FISCHER, Anfangsgründe der mechanischen Wissenschaften. Mit Kupf. Jena 1793. 8°.

5 C. H. E. RÜCKER, Erläuter. der Kästnerischen Anfangsgründe der Mechan. und Optischen Wissenschaften. Mit Kupf. Leipz. 1795. 8°.

6 P. VAN CAMPEN, Gronden der Werktuigkunde, op eene wiskundige leerwijze behandeld. Met pl. en tafels. Leyden 1803. 8°.

7 LICHTENBERG, Ueber Naturlehre. Statik, Mechanik, Hydrostatik und die neue Chemie. Nach seinen Vorlesungen herausgegeben (von G. GAMAUF). Mit Kupf. Wien u. Triest 1808. 8°.

8 J. K. WEINHOLD, Versuch einer Mechanik für Ungelehrte. Mit Kupf. Dresden 1790, 92. 2 Th. 8°.

9 F. W. GERLACH, Kleine Mechanische Weisheit zum Gebr. für Schüler. Wien 1763. — Anhang. Wien 1764. 1 Bd. 8°. Mit Kupf.

10 Jos. WALCHER, Kurzer Inhalt der mechanischen Collegien, auf der Univers. zu Wien gehalten. Wien 1776. 8°. Mit Kupf.

11 MAUPERTUIS, Versuch einer Cosmologie. Berl. 1751. 8°.

12 Maupertuisiana. (Recueil de 16 Pièces conc. la dispute entre de Maupertuis et König). Hamb. 1753. 8°. Av. portr. de Maupertuis.

13 Vollständige Sammlung aller Streitschriften üb. das vorgebliche Gesetz der Natur, von der kleinsten Kraft in den Wirkungen der Körper, zwischen Maupertuis, König u. A. Leipz. 1753. 8°.

14 A. BRUGMANS, Proeve over de waare Grondwetten der Beweging en Rust. Ter geleg. van 't geschil tusschen de Heeren Maupertuis en Koenig opgesteldt. Leyden 1753. — IMMAN. KANT, Gedanken von der wahren Schätzung der lebendigen Kräfte und Beurth. der Beweise derer sich Herr von Leibnitz u. a. Mechaniker in dieser Streitsache bedient haben, nebst einigen vorhergeh. Betrachtungen welche die Kraft der Körper überhaupt betreffen. Königs. 1746. — In 1 Bd. 8°.

Digitized by Google

15 J. C. SCHWAB, Prüfung der Kantischen Begriffe, von der Undurchdringklichkeit, der Anziehung und der Zurückstössung der Körper; nebst einer Darstellung der Hypothese des H. Le Sage über die mechanische Ursache der allgem. Gravitation. Leipzig 1807. 8°.

16 J. H. M. POPPE, Ausführl. Geschichte der Anwendung aller krummen Linien in mechan. Künsten und in der Architektur. Nürnb. 1802. 8°.

17 P. F. JÄGER, Anwendung der Lehre von den krummen Linien auf einige Gegenstände der Naturlehre. Tüb. 1782. 8°.

Digitized by Google

b. *Statica en Dynamica.*

1 DE LA CAILLE, Lecons élémentaires de Mécanique ou traité du Mouvement et de l'Equilibre. Nouv. éd., revue, corr. et augmentée. Paris 1764. 8°.

2 JOH. SCHULTZ, Anfangsgründe der reinen Mechanik. Mit Kupf. Königsb. 1804. 8°.

3 J. G. SCHMIDT, Lehrbuch der Mechanik, vorz. der Statik fester Körper. Mit Kupf. Lpz. 1807. 8°.

4 SIMON STEVIN, De Beghinselen der Weeghconst. Leyden, Fr. van Raphelinghen. 1586. — *Dezelfde*, De Weeghdaet. Ald. 1586. — *Dezelfde*, De Beghinselen des Waterwichts. Ald. 1586. In 1 dl. 4°.

5 P. VARIGNON, Nouvelle Mecanique ou Statique dont le projet fut donné en 1687. Paris 1725. 2 vol. 4°. Av. pl.

6 A. BÜRJA, Grundlehren der Statik. Berlin und Libau 1789. 8°.

7 G. MONGE, Traité élémentaire de Statique. 6e édition, conforme à l'éd. précéd. revue en 1810 par M. HACHETTE. Paris 1826. 8°.

8 — —— Anfangsgründe der Statik. Aus dem Französ. übers. mit Erläuter. von E. M. HAHN. Mit Kupf. Berlin 1806. 8°.

9 P. H. C. BRODHAGEN, Versuch einer Dynamik. Hamb. 1787. 8°. Mit Kupf.

10 D'ALEMBERT. Traité de dynamique. Paris 1743. 4°. Av. pl.

11 A. BÜRJA, Grundlehren der Dynamik. Berl. 1791. 8°.

12 G. G. SCHMIDT, Samml. physisch-mathemat. Abhandlungen. Bd. I. (Statik). Mit Kupf. Gieszen 1793. 8°.

13 Die Fürnehmsten Grund-saetze der Static; — Richtige Grundsätze der Friction-Berechnung. — In 4 Tabellen, herausgegeben von Homännischen Erben. In 1 Bd. gr. fol.

14 JORDANI Opusculum de ponderositate, NIC. TARTALEAE studio correctum, novisque figuris auctum. Venet., Curtius Trojanus. 1565. — ARCHIMEDIS De insidentibus aquae liber I. Ibid. 1565. — Libro del modo di dividere le superficie, attribuito a MACHOMETO BAGDEDINO. Mandato in luce la prima volta da GIOV. DEE e da FED. COMMANDINO. Con un breve tratt. intorno alla stessa materia del M. FEDERICO. Trad. di Latino in volgare da FULVIO VIANI DE' MALATESTI. E nuovam. dati in luce. Pesaro 1570. In 1 vol. 4°.

15 C. G. SCHOBER, Versuch einer Theorie von der Ueber-Wucht. Leipz. 1751. — Logarithm. Tabellen für Seefahrer. Stockh. und Lpz. 1764. 1 Bd. 8°.

Digitized by Google

16 BRISSON, Die spezifischen Gewichte der Körper. Aus dem Französ. übers. u. mit Anmerk. vermehrt von J. G. L. BLUMHOF. Mit Kupf. Lpz. 1795. 8°.

17 F. J. STAMKART, Iets over het grondbeginsel der virtuele snelheden, toegepast op de beweging der wipbruggen. Amst. 1843. 8°.

18 J. H. M. POPPE, Mechan. Unterhaltungen über die Bewegungskunst. Mit Kupf. Gött. 1801. 8°.

19 JOH. PASQUICH, Versuch eines Beytrags zur allgem. Theorie von der Bewegung und vortheilhaft. Einrichtung der Maschinen. Mit Kupf. Leipz. 1789. 8°.

20 H. V. BECKER, Gesetze zur Bestimmung der Geschwindigkeit derer Körper in der geradelinichten Bewegung. Rostock u. Wismar, 1756. 8°. Mit Kupf.

21 G. BORRA, Trattato della cognizione pratica delle Resistenze geometricamente dimostrato. Coll' aggiunta delle Armature di varie maniere di Coperti, Volte, etc. Torino 1748. 4°. Con fig.

22 M. METTERNICH, Von dem Widerstande der Reibung. Aus dem Latein. Frf. und Mainz 1789. 8°.

23 J. H. M. POPPE, Prakt. Abhandl. über die Lehre von der Reibung, in Hinsicht auf das Maschinenwesen. M. Kupf. Gött. 1801. 8°.

24 P. S. GIRARD, Analyt. Abhandlung von dem Widerstande fester Körper. Aus dem Französ. von C. KRÖNCKE. Mit Kupf. Giesen 1803. 4°.

Digitized by Google

c. *Hydrostatica*, *Hydrodynamica*, *Hydraulica* [1]).

1 MARIOTTE, Grund-Lehren der Hydrostatik und Hydraulik. Aus dem Frantzös., mit Anmerck. von J. C. MEINIG. Leipz. 1723. — J. C. MEINIG, Gründl. Unterricht vom Nivelliren. Das. 1724. 1 Bd. 8°.

2 VARIGNON, Traité du mouvement et de la mesure des eaux coulantes et jaillissantes, publ. par l'Abbé PUJOL. Paris 1735. 4°. Av. fig.

3 ANT. LECCHI, Idostratica esaminata ne' suoi principj e stabilita nelle sue regole della misura dell' acque correnti. Milano 1765. 4°. Con fig.

4 PICARD, Abhandl. vom Wasserwägen, mit neuen Beytr. von J. H. LAMBERT. Mit Kupf. Berlin 1770. 8°

5 G. C. MÜLLER, Prakt. Abhandlung vom Nivelliren, oder Wasserwägen. Mit Kupf. Gött. 1799. 8°.

6 D. GILLY, Prakt. Anleitung zur Anwendung des Nivellirens oder Wasserwägens. Mit Kupf. Berlin 1801. 4°.

7 R. COTES, Lessen en Proefondervindingen over de Waterweegkunde en Lugt. Uitgeg. met aanteken. door Rob. Smith. Met 4 andere Verhandel. Leiden 1740. 8°. Met. pl.

C. A. BUTTNER, Anmerkungen zu der Hydrostatik, 1777, zie zijne *Erläuterung der Algebra* (Afd. II. C. a).

8 G. HESSELINK, Hydrostatische Verhandeling behelz. aanmerkingen op de stelling: Vloeistoffen wegen in gelijksoortige vloeistoffen. Amst. 1807. Met de beoordeeling in de *Vaderl. Letteroefeningen*, 1807. N°. 6. 8°.

9 H. AENEAE, Iets over de Waterweegkunde, strekk. tot antikritiek op de boveng. Recensie. Amst. 1807. 8°. Met een stukje van denz. over die zaak in *De Recensent*, 1808. N°. 2. 8°.

10 A. v. LINDEN VAN DEN HEUVEL, Proef-ondervind. Verhand. over de waterweegk. stelling: *Water weegt in water*. Den Haag, 1810. 8°.

11 J. ESDRÉ, De natura fluminum. Lugd. Bat. 1773. Cum fig. — A. ESDRÉ, Spec. geometr. de arte libellandi. L. B. 1773. Cum fig. 1 vol. 4°.

12 J. I. HOFFMANN, Das Gesetz des Gleichgewichts am Hebel. Paderb. 1806. 8°. Mit Kupf.

13 BOSSUT, Lehrbegriff der Hydrodynamik. Aus dem Französ. übers. und mit Anmerk. und Zusätzen herausgeg. von K. C. LANGSDORF. Mit Kupf. Frf. 1792. 2 Bde. 8°.

1) Vergelijk de Afd. Waterbouwkunde (Hoofdafd. Handwerken en Bedrijven).

Digitized by Google

14 DAN. BERNOUILLI, Hydrodynamica sive de viribus et motibus fluidorum. C. tabb. Argent. 1738. 4°.

15 H. KÜHN, Vernünftige Gedancken von dem Ursprung der Quellen, und des Grund-Wassers. Berl. und Lpz. 1746. 8°. Mit Kupf.

16 Ueber den Ursprung der Quellen und Flüszen. (HS. von J. SCHILLING). O. Jr. 4°.

17 C. BRÜNINGS, Abhandl. über die Geschwindigkeit des fliessenden Wassers. Aus dem Holländ. von C. KRÖNCKE. Mit Kupf. Frf. 1798. 4°.

18 BOSSUT, Nouvelles Expériences sur la résistance des fluides. Paris 1777. 8°. Av. pl.

19 J. A. CLEMENS, Darstellung und Beschreibung der Versuche des Vice-Adm. von Chapmann in Karlskrona zu Bestimmung des Widerstandes flüssiger unbegränzter Massen, etc. Mit Kupf. Berlin 1797. 8°.

20 E. H. und W. WEBER, Wellenlehre auf Experimente gegründet, oder über die Wellen tropfbarer Flüssigkeiten mit Anwendung auf die Schall- und Lichtwellen. Mit Kupf. Leipz. 1825. 8°.

21 K. C. LANGSDORF, Versuch einer neuen Theorie Hydrodynamischer und Pyrometrischer Grundlehren und deren Anwendung. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1787. 8°.

22 REINH. WOLTMAN, Theorie und Gebrauch des hydrometrischen Flügels. Hamb. 1790. 4°. Mit Kupf.

23 BERNARD, Nouveaux Principes d'Hydraulique, appliqués à tous les objets d'utilité et particul. aux rivières. Précédés d'un discours sur les princip. ouvrages sur le même sujet. Paris 1787. 4°. Av. fig.

24 K. C. LANGSDORF, Lehrbuch der Hydraulik. Altenb. 1794. Mit Fortsetzung. Altenb. 1796. 2 Th. 4°. Mit Atlas von Kupf. in fol.

25 DU BUAT, Grundlehren der Hydraulik. Aus dem Französ. übers. von J. W. A. KOSMANN. Bd. I, mit Anmerk., Zus. u. Vorr. von J. A. EYTELWEIN. Mit Kupf. Berlin 1796. 8°.

26 J. L. J. VON GERSTENBERGCK, Theor.-prakt. Unterricht das Wasser durch Röhrwercke zu leiten. Th. I. Mit Kupf. Jena 1795. 8°.

27 PRONY, Theoret.-prakt. Abhandlung über die Leitung des Wassers in Kanälen und Röhrenleitungen. Mit 3 Kupfert. Gieszen 1812. 4°.

28 J. T. RIEMANN, Prakt. Anleitung zur Vorrichtung der Wassergräben. Mit Kupf. Leipz. 1802. 8°.

29 HERO, Gli artifitiosi et curiosi moti spiritali, tradotti da GIO. BATT. ALEOTTI. Ferrara, V. Baldini. 1589. 4°. Con fig.

Digitized by Google

30 NIC. CALKOEN, Observationes hydraulicae. Traj. 1772. 4°. Cum fig.

31 LEON. XIMENES, Nuove Sperienze Idrauliche fatte ne'canali, e ne' fiumi per verificare le principali Leggi e Fenomeni delle Acque correnti. Siena 1780. 4°. Con fig.

32 F. D. MICHELOTTI, Hydraulische Versuche. Aus dem Italien. von C. G. ZIMMERMANN. Mit Anmerk. von J. A. EYTELWEIN. Mit Kupf. Berlin 1808. 4°.

33 MARK. BEAUFOY, Nautical and Hydraulic experiments, with numerous scientific miscellanies. Vol. I. With plates. Lond. 1834. 4°.

Niet verder verschenen.

Digitized by Google

Digitized by Google

d. *Practische Mechanica: Werktuigen* [1]).

1 J. H. M. Poppe, Encyclopädie des gesammten Maschinenwesens. Mit Kupf. Leipz. 1803—5. 5 Th. Mit 2 Supplementbde. Lpz. 1817, 18. 7 Bde. 8°.

2 K. C. Langsdorf, Handbuch der Maschinenlehre. Mit Kupf. Altenb. 1797, 99. 2 Bde. 4°.

3 J. H. M. Poppe, Lehrbuch der Maschinenkunde. Mit Taf. Tübingen 1821. 8°.

4 H. Defüge, Kurzgef. Unterricht in der practischen Mechanik, od. Anleitung die Kraft der Maschinen zu berechnen. Köln 1804. 8°. Mit Kupf.

5 August. de Ramellis, Schatzkammer Mechanischer Künste. Erstl. in Italien. und Frantzös. Sprach in Druck gegeben. Leipzig, Henning Grosz der Jüngere. 1620. fol.

Met 195 koperplaten en het portret des schrijvers, door Andreas Bretschneider.

6 A. Jungenickel, Schlüssel zur Mechanica, d. i. gründl. Beschreibung der 4 Hauptinstrum. der Machination. Mit Fig. Nürnb. 1661. 4°.

7 G. C. Schmidt, Beschreibung gemeinnütziger Maschinen. Mit 5 Kupf. Jena 1784. 4°.

8 P. M. Hahn, Beschreibung mechanischer Kunstwerke welche unter seiner Direction verfertiget worden sind. Stutg. 1774. 3 St. 1 Bd. 8°.

9 Verzeichnisz derer auf dem Maschinen-Saale der Kön. Realschule befindl. Instrumente, Maschinen und Modelle. Berlin 1777. 8°.

10 F. von Knausz, Selbstschreibende Wundermaschinen, auch mehr andere Kunst- und Meisterstücke. Wien 1780. 8°. Mit Kupf.

11 M. Missel, Prospectus de différens ouvrages mécaniques. (1793). 4°.

12 J. G. Geiszler, Beschr. und Geschichte der neuesten Instrumente und Kunstwerke in Rücks. ihrer mechan. Anwendung. Mit Kupf. Zitau und Leipz. 1792. 8°.

13 (Butty), Beschreibung der Statue zu Pferde, welche die Dänisch-Ostindische Handelsgeselschafft dem glorwürd. Andencken König Friederichs V geweihet; nebst der Beschreibung der Maschinen derer man sich bedienet dieses Denckmal an seinen bestimten Ort zu bringen etc. (Dänisch, Francös. u. Deutsch). Koppenh. 1774. fol. Mit 9 Taf.

14 Steven Poelman, Twee Wiskonstige Demonstratien, over het Perpetuum mobile. 's Gravenh. 1748. 8°. Met afbeeld.

---

1) Vergelijk de Afd. Technologische Wetenschappen (Hoofdafd. Handwerken en Bedrijven).

Digitized by Google

15 J. W. HAASENS, Beschreibung sieben Arten von Ramm-Maschinen. Mit 9 Kupf. Berlin 1771. 4°.

16 G. C. LÖWEL, Beschreib. einer neueinger. Ramm-Maschine. Herausg. von C. T. W. GLASER. Mit Kupf. Nürnb. 1803. 4°.

17 J. G. ROMMERDT, Beschr. und Zeichn. einer Rammmaschine, verbessert und herausgeg. von C. C. ROMMERDT. Mit Kupf. Eisenach 1804. 8°.

18 R. WOLTMAN, Recherches théoriques et expériment. sur l'effet du Mouton pour l'enfoncement des pieux. Av. trad. allemande et fig. Gött. 1804. 8°.

19 J. J. BRÜCKMANN u. J. H. WEBER, Neu-Erfundene Elementar-Maschine oder Universal-Mittel bey allerley Wasser-Hebungen. Cassel 1720. 4°.

20 G. F. BRANDER, Beschreib. einer neuen hydrostatischen Wage. Augsb. 1771. 8°. Mit Kupf.

21 K. SCHERFFER, Abhandlung von der Wasserschraube. Wien 1774. 8°. Mit Abb.

22 A. DÄTZL, Theorie der Wasserschraube. München 1775. 8°.

23 J. L. SPÄTH, Ueb. den Bau, Effect etc. einer Walzmaschine, und einer Polier-mühle. Mit Kupf. Erf. 1788. 4°.

24 G. C. MÜLLER, Beschreib. eines neuen Werkzeugs zum Nivelliren oder Wasserwägen. Mit Kupf. Gött. 1792. 4°.

25 E. F. WREDE, Grundriss einer Theorie des Stossheber. Berl. 1815. 4°. Mit Abb.

26 J. P. A. LEORIER, Nouvel Essai sur les irrigations des prairies, avec déscr. d'une roue hydraulique, nommée roue oblique. Paris, 1823. 8°.

27 J. T. MUNNICH, De Cochlea hydraulica. Traj. 1839. 8°.

28 P. FADDEGON Pz., Beschrijving van het water-opvoerings-werktuig, genaamd perpendiculaire dubbele trechter-vijzel of waterbraker, benevens natuur- en werktuigk. beschouwing over de in gebruik zijnde water-opvoerings-werktuigen. Met plaat. Amst. 1846. 8°.

29 C. J. LÖSCHER, Angabe einer Schwammaschine. Nebst Kupf. Leipz. 1788. 8°.

30 Ueber D. MÜLLERS Redende Maschine und über redende Maschinen überhaupt. Nürnb. 1788. 8°.

31 J. G. STEGMANN, Beschreibung einer kleinen Luftpumpe. Mit Kupf. Cassel 1783. 8°.

32 MEUGY, Rapport sur l'explosion d'une Chaudière a vapeur a Roubaix (Nord). 1847. 4°. Av. pl.

33 W. BLAKEY, Observations sur les pompes à feu avec balancier. 1777. Av. 5 plans. — Beschrijving van de nieuwe Stoommachine, uitgev. door W. Blakey, zoo als dez. te zien is op de Academie te Leyden. In HS. met geteek. afbeelding. — 1 dl. 4°.

Digitized by Google

34 DION. LARDNER, Die Dampfmachine fasslich beschrieben und erklärt. Mit Abb. Leipz. 1836. 8°.

35 M. TRIEWALD, Kort Beskrifning om Eld- och Luft-machin wid Dannemora Grufwor. Stockh. 1734. 4° *Met afb.*

36 C. H. DAMEN, Natuur- en Wiskund. beschouwing van den Lugtbol. Utr. 1784. 8°.

37 J. VAN NOORDEN, Verhand. over de lugtweegkundige bol of aërostaticq werktuig. Rott. 1784. 8°.

38 H. R. VAN LIER. Verhand. over het algemeen en bijz. gebruik der aërostatische machines en de verschijnselen, die dezelve ons kunnen opleveren. Gron. 1784. 8°.

39 C. F. D'INARRE, Beschreibung der Aerostatischen Maschinen und der bisher damit angest. Versuchen. Mit Kupf. Frf. u. Leipz. 1784. 8°.

40 FAUJAS DE ST. FOND, Beschreibung der Versuche mit den aerostatischen Maschinen des Herren von Montgolfier, nebst verschied. zu dieser Materie gehör. Abhandlungen. Aus dem Französ. übers., nebst 8 Kupfert. Leipz. 1784, 85. 2 Th. 8°.

41 (C. KRAMP), Geschichte der Aerostatik, historisch, physisch und mathematisch ausgeführt. Mit Kupf. Strasb. 1784. 2 Th. 8°.

42 — —— Anhang zu seiner Geschichte der Aerostatik. Strasb. 1786. 8°.

43 T. CAVALLO, Geschichte und Praxis der Aerostatik. Aus dem Engl. übersetzt. Nebst 2 Kupfert. Leipz. 1786. 8°.

44 Korrespondenz zwischen O. M. R. HERMBSTÄDT und Herrn GARNERIN (u. a. St. über dessen Luftfahrten). Berl. 1803. 8°.

45 JAN VAN DER HEIDE en JAN VAN DER HEIDE de Jonge, Beschryving der nieuwlyks uitgevonden en geoctrojeerde Slang-brandspuiten en haare wijze van brand blussen tegenwoordig binnen Amsterdam in gebruik zijnde. Nevens Beschryving der brand-ordres van de Stad Amsterdam. Amst. 1690. fol.

Met 19 bij den tekst behoorende platen.

46 —— —— Hetzelfde werk. 2e druk. Amst. 1734. fol.

Met 6 achteraangevoegde platen vermeerderd.

47 Nieuwe Uitvinding om den voortgang van ontstaane brand in allerley zoort van huizen te keer te gaan. Met pl. Amst., M. de Bruyn. Zond. jr. 8°.

48 W. J. G. KARSTEN, Abhandl. über die vortheilhaft. Anordnung der Feuersprützen, u. über die Theorie von der Beweg. des Wassers in Gefässen und Röhren. Greifsw. 1773. 4°. Mit Kupf.

Digitized by Google

49 G. S. KLÜGEL, Abhandl. von der besten Einrichtung der Feurspritzen. Berlin 1774. 4°. Mit Kupf.

50 Anweisung wie alle grosze u. kleine Feuer-Spritzen in der Wartung und Pflege zu halten etc. Glogau (1777). fol.

51 W. G. HESSE, Praktische Abhandlung zu Verbesserung der Feuerspritzen. Mit Kupf. Gotha 1778. 2 Th. 8°.

52 J. E. HELFENZRIEDER, Abhandlung von Verbesserung der Feuerspritzen. Mit Tab. Munchen 1778. 8°.

53 LUK. VOCH, Abhandl. von Feuersprützen. Mit Kupf. Augsb. 1781. 8°.

54 J. F. GLASER, Abhandlung und Vorschläge wie die meisten Feuersbrünste verhütet oder gelöschet werden können. Leipz. 1783. 8°. Mit Kupf.

55 C. J. LÖSCHER, Erfindung einer Feuerspritze. Mit 7 Kupfert. Leipz. 1792. 4°.

56 J. P. KERSTING, Unterricht über den geschwinden Gebrauch der Brandspritzen. Mit Kupf. Münster 1792. 8°.

57 J. E. SILBERSCHLAG, Prakt. Abhandlung von Prüfung und richt. Angabe der Feuerspritzen, mit Anmerk. und Zusätzen von F. G. BUSSE. Mit Kupf. Halle 1800. 8°.

58 J. C. STÖVESANDT, Deutl. Anweisung zur Feuer-Werkerey. Mit Kupf. Leipz. 1757. 4°.

Digitized by Google

E. STERREKUNDE.

a. *Over het Heelal in 't algemeen (Uranographie).*

1. Inleiding, Geschiedenis, Letterkunde.

1 J. P. Grosz et J. A. Elers, Dissertatt. philos. de obligatione Astronomi Christiani erga Scripturam S. Vitenb. 1725. 2 fasc. in 1 vol. 8°.

2 La Pluche, Heemel-Geschiedenis, overwoogen naer de denkb. der poëten, der philosofen en Schrifte van Moses. Uit het fransch vert. door J. van den Bosch Mz. Met pl. Amst. 1755. 2 dln. 8°.

3 J. C. Gottsched, Gedächtniszrede auf Nicol. Copernicus. Leipz. 1743. 8°.

4 Lebensbeschreibung Tycho v. Brahe's. Aus dem Dän. übers. von Phil. von der Weistritz. Kopenh. u. Leipz. 1756. 2 Th. 8°. Mit Kupf.

C. J. Jagemann, Geschichte des Lebens und der Schriften des Galil. Galilei. Zie D. G. Schröber, *Albrecht Dürer* (Hoofdafd. Schoone Kunsten).

J. E. Scheibel, Astronomische Bibliographie. Zie de Afd. Algemeene Werken, I. b.

Digitized by Google

Digitized by Google

2. Oude Schrijvers.

(Grieksche, Latijnsche, met hunne Commentatoren).

1 HIPPARCHI *Bithyni* in Arati et Eudoxi Phaenomena ll. III. Ejusdem Liber Asterismorum. ACHILLIS STATII in Arati Phaenomena. Arati Vita et fragmenta all. veterum in ejus Poema. (Omnia Graece, ed. PT. VICTORIUS). Florent., in off. Juntarum, Bern. filiorum. 1567. fol.

2 CL. PTOLEMAEI Magnae Constructionis, id est perfectae coelestium motuum pertractationis ll. XIII. THEONIS *Alexandrini* in eosdem Commentariorum ll. XI (Graece). (Edid. SYM. GRYNAEUS et JO. CAMERARIUS). Basil. Joan. Walderus. 1538. fol.

3 CL. PTOLEMAEI Libri IV (de judiciis astrologicis), compos. Syro fratri. Ejusdem Fructus libr. suorum s. centum dicta. Graece et Latine. Ll. II priores trad. et annotatt. adjecit JOACH. CAMERARIUS. Centum dicta conv. JOV. PONTANUS. (Acc.) MATTH. GUARIMBERTI opusc. de radiis et aspectibus planetarum. LUDOV. DE RIGIIS Aphorismi Astrologici. Norimb., Joan. Petrejus. 1535. 4°.

In een bijvoegsel is eene oude Latijnsche vertaling van het 3e en 4e boek van Ptolemaeus, waaruit Camerarius alleen de voornaamste plaatsen had medegedeeld, aan het werk toegevoegd.

4 — —— Tetrabibli, de praedicationibus astronomicis ll. IV. Ejusdem fructus librorum suorum s. centum dicta (Graece). Basil., Joan. Oporinus. 1533. — PROCLI *Diadochi*, de circulis spherae (Gr. et Lat., TH. LINACRO interprete). Argent., Wendel. Rihelius. 1539. In 1 vol. 8°.

5 PTHOLEMEI Liber quadripartiti. Centiloquium eiusdem. Centiloquium HERMETIS. Eiusdem de stellis beibenijs. Centiloquium BETHEM et de horis planetarum. Eiusdem de significatione triplicitatum ortus. Centum quinquaginta propositiones ALMANSORIS. ZAHEL de interrogationibus. Eiusdem de electionibus. Eiusdem de temporum significationibus in iudicijs. MESSAHALLACH de receptionibus planetarum. Eiusdem de interrogationibus. Epistola eiusdem cu duodecim capitulis. Eiusdem de reuolutionibus annorum mundi (Omnia Latine, cum praefat. HIER. SALII *Faventini*). Venetiis, per Bonetum Locatellum, impensis Octaviani Scoti. 1493. 13 Kal. Jan.

JOANNIS DE MONTE REGIO (REGIOMONTANI), Epytoma in almagestum Ptolomei. (Cum praefat. JOH. BAPT. ABIOSI). Venetiis, per Joh. Hamman de Landoia, impensis et emendatione Casp. Grosch et Stepw. Roemer. 1496, pridie Cal. Sept.

Beide deze oude drukken zijn beschreven in Hain's *Repertorium Bibliographicum* (N°. 13806, 13544).

6 JULII FIRMICI MATERNI Astronomicῶn Libri VIII, per NICOL. PRUCKNERUM nuper ab innum. mendis vindicati. His access. CL. PTOLEMAEI Quadripartitum; de inerrant. stellarum signification.; Centiloquium. Ex Arab. et Chald.: HERMETIS Centum Aphorism.; BETHEM Centiloquium; de horis planetarum; ALMANZORIS Propositiones ad Sa-

Digitized by Google

racen. regem; ZAHELIS de Electionibus; MESSAHALAH de ratione Circuli et Stellarum; OMAR de Nativitatibus. MARCI MANILII Astronomicōn lib. V. Postr. OTH. BRUNSFELSII de Diffinition. et terminis Astrologiae libellus. (Omnia Latine, cur. NIC. PRUCKNERO). Basil., Joan. Hervagius. 1551. — CHRIST. CLAVII *Soc. Jesu*, Gnomonices ll. VIII. Romae, Franc. Zanettus. 1581. In 1 vol. fol.

7 HIERON. CARDANI, In Cl. Ptolemaei IV de Astrorum judiciis aut Quadripart. Constructionis ll. commentaria. Nunc pr. in lucem aed. Praeterea Ejusdem Geniturarum XII exempla. Basil., H. Petri. 1554. fol.

8 —— —— Idem opus, ab autore postr. castig. et locuplet. Acc. ejusdem, de septem erraticorum stellarum qualitat. atque viribus, ante non visus. Geniturarum item XII exempla. Item CUNR. DASYPODII Scholia et Resolutiones seu tabulae in ll. IV Apotelesmaticos Cl. Ptolemaei, cet. Basil., Offic. Henricpetrina. 1578. fol.

9 THEODOSII *Tripolitae* Sphaericorum ll. III, nunquam antehac Graece excusi. Iidem latine redd. per JOAN. PENAM. Paris., Andr. Wechel. 1558. 4°.

10 JOAN. LAUR. LYDI De Ostentis quae supersunt, una cum fragmento libri de Mensibus ejusdem LYDI, fragmentoque MANL. BOËTHII de diis et praesensionibus (Gr. et Lat.). Ex codd. regiis edidit, Graecaque suppl. et Latine vertit C. B. HASE. Paris 1823. 8°.

3. Latere Sterrekundigen, tot het midden der 18e eeuw.

1 ALBOHAZEN HALY, *filii Abenragel*, de Judiciis Astrorum ll. VIII, (ex Arab. ling.) in Lat. serm. conversi; a barbarie vindic., etc. per ANT. STUPAM. Acc. Compendium XII domorum coelestium ex Messahalla, Aomare et aliis author. collectum. Auth. PETRO LIECHTENSTEIN. Basil., Offic. Henricpetrina. 1571. fol.

2 BARLAAMI *Monachi* Logistica' (astronomica). (Graece et Lat.), Lat. redd. et scholiis illustr. a JOAN. CHAMBERO. Paris. Guil. Auvray. 1600. 4°.

3 (JOH DE SACRO BOSCO), Sphera, cum commentis in hoc vol. contentis, videl. CICHI ESCULANI cum textu; Expositio J. BAPT. CAPUANI in eandem; JAC. FABRI *Stapulensis;* THEODOSII de Speris (*sic*.); MICH. SCOTI; Quaestiones PETRI DE ALIACO etc.; ROBERTI LINCHONIENSIS Compendium; Tract. de Sphera solida; Tract. de Sphera (JOH.) CAMPANI; Tract. de computo majori ejusdem; Disputatio JOANNIS DE MONTE REGIO; Textus Theorice (planetarum, auct. GEO. PURBACHIO) cum expositione J BAPT. CAPUANI; PTOLEMEUS de Speculis. (Omnia Latine. Praec. BARNHOL. VESPUCCII Oratio, SYLVIUS LAURENTIUS A PORTU Epistola ad eundem, et CICHI ESCULANI in Spheram Mundi enarratio). Venet., Octavianus Scotus ac Socii, 19 Jan. 1518. fol.

4 — — —— —— Libellus de Sphaera. Acc. ejusdem autoris computus ecclesiasticus, et alia quaedam. Cum praefat. PHIL. MELANTHONIS. Viteberg., Joh. Crato. 1558. 8°.

De voorrede van Melanchthon is door Past. Buyck, aan wien dit boekje vroeger behoorde, zorgvuldig weggesneden.

5 — — —— —— Sphaera, decreto Ordinum Hollandiae et West-Frisiae, in usum Scholarum ejusdem Prov. sic recensita. Opera et studio FRANC. BURGERSDICII. Lugd. Bat., Bonav. et Abr. Elzevier. 1639. — MICH. PSELLI Compendium mathematicum, aliique tractatus eodem pertinentes. Lugd. Bat., ex Offic. Elzevir. 1647. In 1 vol. 8°.

6 CHRIST. CLAVII, Soc Jesu, In Sphaeram Joan. de Sacro Bosco Commentarius. Nunc 4e ab auct. recogn. et locuplet. S. Gervasii, S. Crispinus. 1602. 4°. Cum fig.

7 LUCAE GAURICI Opera omnia quae quidem extant (edita et inedita) in unum corpus redacta (cura J. H. PAEDIONAEI). Basil., Offic. Henricpetrina. 1575. 3 tomi in 1 vol. fol.

Meerendeels Astronomische werken.

8 GUID. BONATI de Astronomia tractatus. X (VI). Adj. est CL. PTOLEMAEI liber Fructus, cum Commentariis GEORGII TRAPEZUNTII. (Edit. cur. NICOL. PRUKNERUS). Basil. 1550. fol.

Met inschrift: „*Sum Gerharthi a Foepelsanck*, 1594," en daaronder „*Obiit Genevae* A°. 1601.

9 GEORGII PURBACHII Theoricae novae Planetarum. Cum praefat. PHIL. MELANTHONIS. Viteb., Jos. Klug. 1535. 12°.

Digitized by Google

10 JOAN. BLANCHINI, NICOL. PRUGNERI, GEORG. PEURBACHI Luminarium atque Planetarum motuum tabulae octoginta quinque, omnium ex his, quae Alphonsum sequuntur, quam faciles. Nunc pr. collectae, auctae et emendatae. Basil., Joan. Hervagius. 1553. — GEORG. VALLAE Commentationes in Ptolomeum quadripartitum inque Ciceronis Partitiones et Tusculanas Quaestiones ac Plinii naturalis historiae librum II. (Edit. cur. J. P. VALLA). Venet., Sim. Bivilaqua. 1502. In 1 vol. fol.

11 ER. OSW. SCHRECKENFUCHSII Comment. in novas Theoricas Planetarum Geo. Purbachii, quas etiam tabulis illustr. adjectis PHIL. IMSSERI in ejusdem Purbachii Theoricas tabulis. Basil., Henr. Petri. (1556). — *Ejusdem* Primum Mobile, h. e. in tabulas directionum Joan. de Monteregio et Geo. Purbachii, Lucaeque Gaurici additiones, Commentaria. Ibid. 1567. — PETRI NONII Opera (Mathematica et Astronomica). Ibid. 1566. In 1 vol. fol.

12 GUIDI UBALDI Planisphaeriorum universalium theorica. Pisauri 1579. 4°. Cum fig.

13 J. BASSANTINI *Scoti* Astronomia (E Gallico serm. in Latin. versit JOAN. TORNAESIUS). (Lugd.) Jo. Tornaesius. 1599. fol.

14 JOAN. REGIOMONTANI, De triangulis planis et sphaericis ll. V, una cum tabulis sinuum. Acc. Astronomic. et Geometric. problematum descriptio. In luc. ed. per DAN. SANTBECH, Noviomagum. Basil., Henr. Petri et Petr. Perna. 1561. fol.

15 NIC. COPERNICI De Revolutionibus orbium coelestium libri VI. Norimb., Joh. Petreius. 1543. — JOAN. DE MONTE REGIO et GEO. PURBACHII Epitome in Cl. Ptolemaei Magnam compositionem (cur. HIERON. GEMUSAEO). Basil., Henr. Petrus. 1543. — GEO. JOACHIMI Canon doctrinae triangulorum. Lips., Wolphg. Gunter. 1551. 4°.

Van het werk van Copernicus is dit de eerste zeldzame uitgave.

16 HIERON. CARDANI Libelli V: I De Supplemento Almanach. II De Restitutione temporum et motuum coelestium. III De Judiciis geniturarum. IV De Revolutionibus. V De exemplis C. geniturarum. Additis insuper Tabulis ascensionum rect. et obliq. eclipticae et stellarum et radiorum usque ad latitud. octo partium. Eiusdem, antea non edita, Aphorismorum Astronomicorum segmenta VII. Norimb., Joh. Petreius. 1547. — ALBOHALI De Judiciis nativitatum. Norib., Joa. Montanus et Ulr. Neuber. 1546. In 1 vol. 4°.

17 TYCHONIS BRAHÉ Astronomiae instauratae Mechanica. Norib., Lev. Hulsius. 1602. fol. Cum fig.

Op den titel het portret van den schrijver, 1586, *aet.* 40.

18 —— —— Astronomiae instauratae progymnasmata. Pars I tractans de Restitutione motuum solis et lunae, stellarumque inerrantium, et praeterea de admir. nova stella a°. 1572 exorta. Francof., God. Tampachius. 1610. 4°. Cum fig.

Digitized by Google

19 TYCHONIS BRAHÉ Idem liber. — ALB. DURERI Institutionum Geometricarum ll. IV. Arnhem, Joh. Jansonius. 1605. In 1 vol. fol.

In dit exemplaar van T. Brahe's werk is in den tekst tegenover Bl. G (1) onder het opschrift *Globus magnus orichalcicus* de plaat gedrukt, die reeds bij den *Quadrans muralis s. Tichonicus* (tegenover bl. B) voorkomt, terwijl in 't voorgaande de afbeelding, die er behoort, gevonden wordt.

20 — —— Historia coelestis. Cum praefat. Lucii Barretti (ALBERTI CURTII). S. tit. fol. Cum fig.

Waarschijnlijk het eerste deel van de Augsburgsche uitgave van 1666 (2 vol.). De tafels loopen in dit deel tot 1594.

21 JOAN. KEPLERI Astronomia nova αἰτιολογητός, seu Physica coelestis, tradita commentarr. de motibus stellae Martis, ex observatt. Tych. Brahe. Pragae 1609. fol.

— —— Harmonices mundi ll. V. Lincii Austr. 1619. fol. Cum fig.

— —— Tabulae Rudolphinae, quibus astronomicae scientiae restauratio continetur, a Tychone (Brahe) primus animo concepta, exinde observatt. siderum post annum praec. 1572 serio affectata. Edid. JONA SAURIUS. Ulmae 1627. fol.

24 — —— Epitome Astronomiae Copernicanae in VII ll. digesta. Lentiis ad Danub., Joh. Plancus. 1618, 21. 2 tomi. 1 vol. 8°.

25 — —— Epistolae ad eum scriptae; insertis ad easdem responsionibus Kepplerianis quotquot hact. reperiri potuerunt. Nunc pr. cum praefat. de meritis Germanorum in Mathesin, introductione in histor. literar. Saecul. XVI et XVII et Jo. Keppleri vita ex mss. editum a M. G. HANSCHIO. Lips. 1718. fol.

26 C. P. BURGER, Spec. acad. de solutione Problematis Keppleriani. Lugd. Bat. 1851. 4°.

27 GALIL. GALILAEI Systema Cosmicum. Acc. 2a hac edit. praeter conciliationem locorum S. Script. cum Terrae mobilitate, ejusdem tract. de Motu, nunc. pr. ex Ital. serm. in Latinum versus. Lugd. Bat. 1699. 2 tomi 1 vol. 4°.

PETRI GASSENDI Opera. Zie de Afdeeling Wijsbegeerte.

28 JO. ANT. MAGINI Primum Mobile, XII libris contentum, in quibus habentur Trigonometria sphaericorum et Astronomica, Gnomonica geographicaque problemata ac praeterea magnus Trigonometricus canon emend. et auctus, ac magna Primi Mobilis tabula. Bonon, Jo. Bapt. Bellegamba et Haeredes Joa. Rossii. 1609. 2 tom. 1 vol. fol.

29 JOS. BLANCANI Sphaera mundi, seu Cosmographia demonstrativa, ac fac. meth. tradita. In qua totius mundi fabrica, una cum novis Tychonis, Kepleri, Galilaei, aliorumque Astronom. adinventis continetur. Acc. brevis introd. ad Geographiam; apparatus ad Mathemat. stud.; tractat, de Echo; nov. instrum. ad Horologia describenda. Mutinae, Jul. Cassianus. 1635. fol.

Digitized by Google

30 JOAN. BAPT. RICCIOLI, Soc. Jesu, Almagestum novum, astronomiam veterem novamque complectens, observatt. aliorum et propriis, novisque theoremat., problemat. ac tabulis promotam. Bonon. Haeredes Vict. Benatii. 1651. 2 vol. fol.

31 ADR. METII Opera omnia Astronomica, ed. GUIL. BLAEU. Amsterd., G. Blaeu. 1633. 4°.

32 — —— Institutiones Astronomicae et Geographicae, Fondamentale ende grondelijcke onderwysinghe van de Sterrekonst, ende beschryvinghe der Aerden, door het ghebruyck van de Hemelsche ende Aerdtsche Globen .... Midtsg. een korte ende klare onderrechtinghe van de noodelijcke konst der Zeevaert. Amsterd., Willem Jansz. 1621. 4°.

33 PHIL. LANSBERGII Opera omnia. Middelb., Zach. Roman. 1663. fol.

34 — —— Progymnasmatum Astronomiae restitutae liber I. De motu solis. Middelb., Zach. Romanus. 1628. — *Ejusdem*, Commentationes in motum terrae diurnum et annuum et in verum adspectabilis caeli typum. Ex Belgico serm. in Latinum versae a MART. HORTENSIO, una cum ipsius praefat. in qua Astronomiae Braheanae fundamenta examinantur et cum Lansbergiana *Astronomiae Restitutione* conferuntur. Ibid. 1630. In 1 vol. 4°.

Het eerste geschrift is niet in de bovenstaande verzameling der werken van Lansbergen opgenomen; — het tweede wel, maar zonder de voorrede van Hortensius.

35 CHRIST. LONGOMONTANI Astronomia Danica. Cum Append. de ascititiis caeli phaenomenis, nempe stellis novis et cometis. Nunc denuo ab Auth. emend. et aucta. Amst., J. et C. Blaeu. 1640. fol.

36 WILLEM J. BLAEU, Tweevoudigh Onderwiis van de Hemelsche en Aerdsche Globen; het een na de meyning van Ptolemeus met een vasten Aerdkloot; het ander na de natuerlijcke stelling van N. Copernicus met een loopenden Aerdkloot. Amst., J. Blaeu. 1647. 4°.

CHRIST HUYGENS, Opera. Zie de Afd. Algemeene Werken. (Wisk. I. D.)

37 CHRIST. HU(Y)GENS, De Wereldbeschouwer of Gissingen over de Hemelsche aardklooten en derz. cieraad. Uit het Latyn vertaald door P. RABUS. Rott. 1699. 8°. Met pl.

38 A. DE GRAAF, De Starre-kunst. Amst. 1659. (Achteraan de Redenering wegens de vinding der Lengte van Oost en West). — *Dezelfde*, Ontleding van de Bril voor de Amsterdamze belachelijke geometristen (tegen Corn. van Leeuwen). Amst. 1663. In 1 dl. 4°.

Met geschreven aanteekeningen en geteekende figuren.

39 — — —— De Starre-kunst. (Achteraan de Redenering weg. de vinding der Lengte van Oost en West). Amst. 1659. — PHIL. LANSBERGII, Verklaringe van het gebruyck des Astronom. ende Geometrischen Quadrants. Van nieuws oversien door D. GOUBARD. Middelb. 1650. — *Dezelfde*, Astrolabium, d. i. Verklaringe van de Platte Sphaere ofte Globe van Ptolomaeus. Midd. 1650. — *Dezelfde*,

Digitized by Google

Bedenckingen, op den dagelijckschen ende jaerlijckschen loop van den Aerdt-kloot. Midd. 1650. — D. REMBRANTSZ VAN NIEROP, Des Aertrycks beweging, en der Sonne stilstant. Met noch verscheyden aenmerckingen soo van de vinding der lenghte van Oost en West en anders. Amst. 1661.— J. VERQUALJE, Uytvindingh der langhte van Oost en West. Amst. 1661. 2 stn. Met Aenhangh. —*Dezelfde*, Klaer Bewys (van den loop der zon en den stilstand der aarde). Oock van 't bezeylen van Oost en West enz. Amst. 1663.— C. M. ANHALTIN, Gulden Schaale van der grooten Zeevaert. Amst. 1658. — (ANDR. MOHLERUS), Beschryv. van eenighe Vergelyckinghe der geometr. Triangulen ende Quadratangelen. Zond. jr. — CORN. VAN LEEUWEN, School-boeck der Wynroeyeryen. Noch een Aenhangh, genaemt den Bril voor de belachelijcke Geometristen. Amst. 1663. — A. DE GRAAF, Ontleding van de Bril voor de Amsterdamze belachelijke Geometristen. Amst. 1663. — C. Hz. GIETERMAKER, Den Amsterdamschen belachelijcken geometr. Bril-maker Corn. van Leeuwen. Amst. 1663. — In 1 dl. 4°.

40 JER. HORROCCII Opera posthuma; viz. Astronomia Kepleriana, defensa et promota. Excerpta ex Epistolis ad Crabtraeum suum. Observationum Coelestium Catalogus. Lunae Theoria nova. Acc. GUIL. CRABTRAEI Observationes Coelestes. Quibus acc. JOH. FLAMSTEDII De Temporis Aequatione diatr. Numeri ad Lunae Theoriam Horroccianam. In calce adjic. nondum ed. JOH. WALLISII exercitatt. III. Lond. 1678. 4°.

41 JOAN. LUYTS, Astronomica Institutio. Adj. sunt fig. aeneae. Traj. 1692. 4°.

42 P. SMIT, Cosmographia of Verdeelinge van de geheele Wereld, alsm. het maken van de Hemelsche en Aardsche Globe. Amst., J. van Strendel. Zond. jr. 8°. Met fig.

Deze titel is later voor het werkje gevoegd. De druk is veel ouder (van omstr. 1670).

43 G. WHISTON, Praelectiones Astronomicae. Cantabr. in Scholis publ. habitae. Quibus acc. tabulae plurimae Astronomicae Flamstedianae correctae, Halleianae, Cassinianae et Streetianae. Cantabr. 1707. 8°.

44 DAV. GREGORII Astronomiae physicae et geometricae elementa. Ed. 2a revisa, corr., aucta. Genev. 1726. 2 vol. 4°. Cum fig.

45 W. DERHAM, Godgeleerde Starrekunde. Waar by komt eene Verhandeling van 't Noorder Licht. Met pl. Leiden 1728. 4°.

46 J. L. ROST, Astronomisches Hand-Buch durch Fig. erläutert. Nürnb. 1726. 4°.

47 J. L. ROST, Der Aufrichtige Astronomus. Mit Fig. Nürnb. 1727. 4°.

48 — — —— Atlas portatilis coelestis oder compend. Vorstellung des gantzen Welt-Gebäudes, in den Anfangs-Gründen der wahren Astronomie. Nürnb. 1743. 8°. Mit 38 Taf.

Digitized by Google

49 BION, Abhandlung von der Welt-Beschreibung und dem Gebrauch derer Himmels- und Erdkugeln. Uebers. und mit Anmerck. und Zus., insgl. mit Kupf. vermehret von C. P. BERGER. Lemgo. 1736. 8°.

50 JOAN. KEILL, Introductiones ad veram Physicam et veram Astronomiam. Acc. Trigonometria. De viribus Centralibus. De legibus abtractionis, *cet.* Lugd. Bat. 1739. 4°. Cum fig.

51 — —— Inleiding tot de waare Natuur- en Sterrekunde. Waar by gev. zyn dess. Verhandelingen over platte en klootsche driehoeksrekeninge, enz. Uit het Latyn vert. en met Aanteek. en Byvoegzels verrykt door J. LULOFS. Leiden 1741. 4°. Met pl.

Digitized by Google

4. Systemen, Leerboeken, enz. van lateren tijd.

1 DE LA LANDE, Astronomie. Paris 1764. 2 tom. 4°. Av. pl.

2 — — —— Astronom. Handbuch oder die Sternkunst in einem kurzen Lehrbegriff verfasset. Aus dem Franz. übers. Mit Kupfert. Leipz. 1775. 8°.

3 J. E. B. WIEDEBURG, Einleitung in die physisch-mathematische Kosmologie. Mit 7 Kupfert. Gotha 1776. 8°.

4 J. E. BODE, Kurzgef. Erläuterung der Sternkunde und den dazu gehör. Wissenschaften. Mit Kupf. Berlin 1778. 2 Th. 8°.

5 — — —— Anleitung zur Kenntnisz des gestirnten Himmels. 7e verbess. Aufl. Mit 15 Kupfert. u. einer Himmelskarte (nebst der. Beschr. u. Gebrauch). Berlin 1801. — Nachtrag. Berl. 1817. 3 St. 8°.

6 B. DE FONTENELLE, Dialogen über die Mehrheit der Welten. Mit Anmerk. u. Kupfert. von J. E. BODE. 2e verm. Ausg. Berl. 1789. 8°.

7 N. SCHMID, Von den Weltkörpern. Mit Kupf. 3e Ausg. mit dem Leben des Verfassers. Leipz. 1789. 8°.

8 L. MITTERBACHER, Anfangsgründe der physikalischen Astronomie. Wien 1781. 8°. Mit Kupf.

9 C. F. RÜDIGER, Anleitung zur Kentnis des gestirnten Himmels. Mit Kupf. Leipz. 1786. 8°.

10 J. B. BIOT, Traité élémentaire d'Astronomie physique. 3e Edition corr. et augm. Paris 1841—47. 4 tom. 8°. Avec Atlas de 81 planches in 4°. oblong.

11 F. KAISER, De Sterrenhemel verklaard. 2e druk. Amst. 1847. 8°.

12 — —— De Sterrenhemel beschreven en afgebeeld en de grondslagen zijner verklaring opengelegd. Met bijlagen en platen. 2e druk. Amst. 1853. 8°.

13 — —— De Geschiedenis der Ontdekkingen van Planeten, als een tafereel van het wezen en den toestand der Sterrekunde, in de taal van het dagelijksche leven voorgedragen. Amst. 1851. 8°.

14 J. H. LAMBERT, Cosmologische Briefe über die Einrichtung des Weltbaues. Augsp. 1761. 8°.

15 W. HERSCHEL, Ueber den Bau des Himmels. Drey Abhandl. aus dem Engl. übers. (v. G. M. SOMMER) nebst einem authent. Auszug aus KANT's Allgem. Naturgesch. und Theorie des Himmels. Mit Kupf. Königsb. 1791. 8°.

Digitized by Google

16 W. BEER und J. H. MÄDLER, Beiträge zur physischen Kenntniss der himmlischen Körper im Sonnensysteme. Weimar, 1841. 4°. Mit Abb.

17 J. F. L. SCHRÖDER, Orat. de majoribus corporum coelestium permutationibus, quatenus ex iis progressum naturae in his corpor. formandis suspicari licet. Traj. 1816. 8°.

18 C. G. F. STÖWE, Erklärung der Konstellationen oder Stellungen der Himmelskörper, welche Erdbeben, Orkane, Donnerwetter u. s. w. und alle Witterungserscheinungen verursachen. Mit 3 Kupfert. Berlin 1791. 8°.

19 P. BEDA MAYR, Abhandl. von der Bewegung der Körper in krummen Linien und Anwendung ders. auf unser Sonnensystem. Augsb. 1779. 4°. Mit Fig.

Digitized by Google

5. Over verschillende Hemelligchamen, behalve de aarde. (Zon, Maan, Planeten, Kometen).

1 CHRIST. SCHEINER, Soc. Jesu, Rosa Ursina, sive Sol ex admirando Facularum et Macularum suarum phoenomeno varius. Bracciani, Andr. Phaeus. 1626—30. fol. Cum fig.

2 J. H. SCHRÖTER, Beobacht. über die Sonnenfackeln und Sonnenflecken. Mit 5 Kupfert. Erfurt 1789. 4°.

3 — — —— Selenotopographische Fragmente, zur genauern Kenntnis der Mondfläche ihrer erlitt. Veränder. und Atmosphäre. Mit 43 Kupfert. Lilienthal 1791. 4°.

4 C. G. KRATZENSTEIN, Abhandl. von dem Einflusz des Mondes in die Witterungen und in den menschl. Cörper. Halle 1747. 8°. Mit Fig.

5 MEINDERT WAERMA, Nieuwe Meetkonstige Eclips-reekening, zynde een beschryving van verscheyde nieuwe geinventeerde astronomische cyfer-tafels en meetschaalen, benevens ders. gebruyk. Amst., J. Loots. 1721. 4°. Met afb.

6 G. F. TEMPELHOFF, Berechnung der Sonnenfinsternisse und Bedeckung der Fixsterne vom Monde. Mit 4 Kupfert. Berl. 1772. 8°.

7 J. G. RIEDEL, Die Verbindung der Sonne, Erde und des Mondes in einem Modelle vorgestellet. Mit Kupf. Leipz. 1785. 8°.

8 J. H. LAMBERT, Beschr. und Gebrauch einer neuen Ecliptischen Tafel. Mit Kupf. Berl. 1765. 8°.

9 CYPR. LEOVITII *a Leonicia* Eclipsium omnium ab anno 1554 usque in ann. 1606 accurata descriptio et pictura ad meridianum Augustanum supputata. S. a. e. l. (August. Vindelic. 1556). fol.

10 J. B. WIDEBURGII Eclipsis totalis Solis et Terrae A. S. 1715. d. 3 Maii observanda, supput. et descripta. Helmst. 1715. 4°. Cum fig.

11 Der Hamburgischen Kunst-Rechnungs lieb- und übenden Societaet Kunst-Früchte, 1° Samml. Hamb. 1723. — NIC. ROHLFS, Calculation der A. C. 1724 den 22 Maji vorfall. grossen Sonnen-Finsternisz. Lüb. 1723. — HERM. WAHN, Die Erscheinung des Mercurii in der Sonnen, den 9 Nov. Hamb. 1723. 1 Bd. 4°.

12 J. E. BODE, Allgem. Untersuchungen und Bemerkungen über die Lage und Austheilung aller bisher bekannten Planeten und Kometenbahnen. Mit Charte. Berl. 1791. 8°.

13 W. FOPPES, De Conjunctie van Venus met de Zon in 1761 den 6 Juny. Met byvoeging wegens de conjunctie van Saturnus met Jupiter in 1762. Met pl. Leeuw. 1762. 8°.

14 J. E. BODE, Von dem neu entdeckten Planeten. Mit Kupf. Berlin 1784. 8°.

Digitized by Google

15 J. H. SCHROETER, Aphroditographische Fragmente zur genauern Kenntniss des Planeten Venus. Sammt beygef. Beschreibung des Lilienthalischen Telescops. Mit 10 Kupfertaf. Helmst. 1796. 4°.

SCIPIONIS CLARAMONTII De Sede sublunari Cometarum opuscula tria, in supplem. Anti-Tychonis cedentia. Zie: Edrisii, *Geographia Nubiensis*, Hoofdafd. Aardrijkskunde.

16 C. G. DE NÜSSLER, De hypotheseos quae recursum Cometarum tuetur probabilitate. Viteb. 1719. 4°.

17 J. M. HÜBSCHMANN, De Cometis malorum nunciis, sive *Ob die Cometen nichts gutes bedeuten*. Jenae 1722. 4°.

18 STANISL. DE LUBIENITSKI, Theatrum Cometicum, 2 part., quarum I cont. epistolas et communicationes variorum per Europam clariss. virorum cum quibus Auctor de hoc argumento contulit, observatt. cet., et 59 fig. aeneis illustrata, II exhibet historiam universalem omnium Cometarum a temp. diluvii ad ann. 1665, 25 fig. aeneis illustr. Et Theatri Comet. exitus s. de significat. cometarum. Ac justa Rautensteiniana, c. ejusdem imag. Lugd. Bat., P. van der Meersche. 1681. 2 vol. fol.

Dezelfde uitgave als die te Amsterdam, 1667—68; met vernieuwden titel.

19 J. DE MUNCK, Sterrek. Waarneemingen op de Comeet of Staart-sterre van 1743—44. in zyn Observat. te Middelburg. Amst. 1744. 4°. Met pl.

20 J. E. BODE, Abhandl. von dem im Herbst 1769 erschienenen Kometen. Hamb. 1769. 8°. Mit Karte.

21 C. G. SEMLER, Astronom. Beschreibung und Ausrechnung des Cometen A°. 1769. Halle 1770. 8°.

22 J. F. E(RDMANN), Anweisung den Lauf eines Cometen und andere Gestirne ohne astronom. Instrum. und mathemat. Rechnungen zu beobachten. Mit Kupf. Erlangen 1770. 8°.

23 J. A. FAS, Verhand. over twee Comeeten uit de bereken. van Halley. Met een afteekening van den parabolischen loopkring. Leyden 1787. 8°.

24 A. J. VAN DEINSE, Dissert. astronom. exhibens determinationem Orbitae Cometae detecti a Cl. de Vico, die 20 febr. 1846, ratione habita perturbationum per tempus apparitionis. Lugd. Bat. 1849. 4°.

Digitized by Google

6. Algemeene waarnemingen, Ephemeriden, Sterrekundige tafels [1]).

1 De la Lande, Exposition du Calcul Astronomique. Paris 1762. 8°. Av. pl.

2 F. von Schafgotsch, Abhandl. über die Berechnung der Ephemeriden. Mit Kupf. Dresden 1788. 4°.

3 Alphonsi *Hispaniarum Regis* Astronomicae tabulae in propriam integritatem restitutae, et auctae impr. a Pasch. Hamellio (ed. L. Gaurico). Paris. C. Wechel. 1545. 4°.

Vergelijk: Joan Blanchini et all. *Tabulae*, blz. 289.

4 Joan. Stoeffleri Veterum Ephemeridum opus, ab a°. 1499 usq. in ann. 1544. Jam denuo sub incudem revocatum (cura Phil. Imsseri). Tüb., Ulr. Morhard. 1549. 4°.

5 Cypr. Leovitii *a Leonicia* Ephemeridum opus ab anno 1556 usque in 1606 accuratiss. supputatum. Acc. Eclipsium typi elegantiss. Exped. ratio constituendi coelestis thematis, cum tabulis, etc. August. Vindelic., Phil. Ulhardus. 1557. fol.

6 Jo. Bapt. Carelli Ephemerides ad annos XIX, incip. ab a°. 1557, usque ad ann. 1575, meridiano urbis Venetiarum supputatae. Venet., Vinc. Valgrisius. 1557. 4°.

7 Jos. Scalae Ephemerides, ad annos XII (1589—1600). Una cum introductionibus Ephemer. Jos. Moletii, ab eodem Scala, ad usum suarum restit. Venet. 1589. — Barlaami *Monachi* Logistica (Graece), nunc pr. Lat. redd. et scholiis illustr. a Joan. Chambero. Paris. Guil. Auvray. 1600. In 1 vol. 4°.

8 Dav. Origani Ephemerides Brandenburgicae coelestium motuum et temporum, ab a°. 1595 ad a. 1655. Francof. ad Viadr. 1609. 3 vol. 4°.

9 Jo. Ant. Magini, Ephemerides Coelestium motuum, ab A. D. 1608, usque ad A. 1630, sec. Copernici observatt. supputatae, correctae, et continuatae ad longitud. Venetiarum urbis. Ejusdem Isagoge in Astrologiam, itemque de usu Ephemeridum, de annuis revolutionibus, et de stellis fixis tractatus. Acc. huic edit. novae Isogagic. Ephemerid. supplementum; nec non astrologiae circa agriculturam et navigatoriam observatt. Francof., typis Wolffg. Richter, sumpt. J. T. Schönwetteri. 1608. — *Ejusdem*, De Astrologica ratione, ac usu dierum Criticorum, seu Decretorium, ac praeterea de cognoscendis et medendis morbis ex corp. coelest. cognitione. Opus ad Ephemeridum Supplementum nunc pr. ed. et ll. II dist. Ibid. 1608. — *Ejusdem* Supplementum Ephemeridum, ac Tabularum Secundorum mobilium. Ibid. 1615. In 1 vol. 4°.

1) Vergelijk de Afd. *Dampkring- en Weerkunde* (Hoofdafd. Natuurkunde).

Digitized by Google

10 NIC. MULERII Tabulae Frisicae Lunae-Solares quadruplices, e fontibus Cl. Ptolemaei, Regis Alfonsi, Nic. Copernici et Tych. Brahe, recens constructae. Quibus acc. Solis tabulae totidem; hypotheses Tychonis illustratae; Kalendarium Rom. vetus, cum meth. Paschali emend. Alcmariae, excud. Jac. Meesterus. Amst. ap. Wilh. Janszonium. 1611. 4°.

11 Coeli et siderum in eo errantium Observationes Hassiacae, nunc pr. publicante WILLEBR. SNELLIO. Quibus acc. JOAN. REGIOMONTANI et BERN WALTERI Observatt. Noribergicae. Lugd. Bat., Just. Colsterus. 1618. 4°.

12 PHIL. LANSBERGII Tabulae motuum coelestium perpetuae. Item novae mot. coelest. Theoricae et Astronomic. Observatt. Thesaurus. Middelb., Zachar. Roman. 1632. fol.

Met het portret van Lansberg door Delff. Aan de opdragt ontbr. 4 bladz.

13 HALLEY, Tables Astronomiques. 2e edit. (augm.) par l'Abbé DE CHAPPE D'AUTEROCHE et DE LA LANDE. Paris 1754, 59. 2 vol. 8°.

14 J. TRAAST, Stuk werks Astronomisch ontwerp, tot het bereekenen der waare lengte en der mogelijke eclipsen. Amst. en Utr. (1766). 4°.

15 F. C. MÜLLER, Tafeln der Sonnenhöhen für ganz Deutschland und benachb. Länder. Nebst einem in Kupf. gestoch. Sextante. Leipz. 1791. 8°.

16 Allgem. Geographische Ephemeriden, herausgeg. von A. C. GASPARI und F. J. BERTUCH. 4ter Jahrg. Weimar 1801. 8°.

17 J. A. C. OUDEMANS, Observationes, ope instrumenti transitorii portabilis institutae. Lugd. Bat. 1852. 4°.

Digitized by Google

7. Globen, Hemelkaarten, Sterrekundige Werktuigen.

1 JAC. SEVERTII De Orbis Catoptrici seu Mapparum Mundi principiis, descriptione ac usu ll. III. Ed. 2a. recogn. ab auth. Paris. Ambr. Drouart, 1598. fol.

2 J. C. DOMMERICHS, Sphaerologia oder kurtzer Unterricht von den Himmels und Erdkugel. Lemgo 1745. 8⁰. Mit Kupf.

3 Meetkundige Oeffeningen tot inleiding der Spheer- en Aardklootkunde. Uit het Fransch, met aanteeken. Met pl. Utr. 1776. 8⁰.

4 (J. E. SCHEIBEL,) Vollständ. Unterricht vom Gebrauch der Himmels- und Erdkugel. Mit Kupf. Bresl. 1779. — Erläuterungen und Zusätze. Ebendas. 1785. — 2 Th. 8⁰.

5 DELAMARCHE, Les Usages de la Sphère et des Globes céleste et terrestre. Av. fig. 2e edit. Paris, An 7 (1799). 8⁰.

6 J. H. VOIGT, Kosmogr. Entwickelung der vornehmsten Begriffe und Kenntnisse bey der Benutzung der Himmels- und Erdkugel. Mit Kupf. Weimar 1810. 8⁰.

7 BION, l'Usage des Globes célestes et terrestres et des Sphères, préc. d'un Traité de Cosmographie. Nouv. éd. corr. et enrichie de nouv. planches. Amst. 1700. — SANSON, père et fils, Description de tout l'Univers en plus. cartes et en divers Traitez de Géographie et d'Histoire. Amst. 1700. In 1 vol. 4⁰.

8 J. G. DOPPELMAIER, Atlas coelestis in quo mundus spectabilis et in eodem stellarum omnium phoenomena notabilia sec. Nic. Copernici et ex parte Tych. de Brahe hipothesin exhibentur. Norimb., Homann. 1742. fol. maj.

Deze atlas behelst 30 gekleurde kaarten.

9 B. C. B. WIEDEBURG, Einleitung zur Astrognosie nach den Homannischen Himmels-Charten. Jenae 1745. 8⁰.

10 J. F. VAN BEECK CALKOEN, Nouv. Théorie de Construction pour les Mappemondes. Amst. 1810. 8⁰.

11 J. H. VAN SWINDEN, Beschreibung eines Planetarium, Tellurium und Lunarium, erf. von Hartog van Laun. Aus dem Holländ. übers. von F. MEYER. Mit Kupf. Leipz. 1807. 8⁰.

12 LOTH. ZUMBACH DE KOESFELD, Planetolabium, hoc est novum instrum. astronom. hucusque desideratum, quo loca et motus planetarum, atque stellarum fixarum proprii in Longitud. et Latitud. Zodiaci, eclipses solis et lunae, cet. exhibentur. Una cum Instrumento praepar. manibus GERARDI VALK, Calcographi. 1700. 4⁰. Cum fig.

Met het instrument door den Schrijver aan de Bibliotheek ten geschenke gegeven.

13 GER. STEMPELII et ADR. ZELSTII Utriusque Astrolabii tam particularis quam universalis fabrica et usus. Sine ullius Retis, aut Dorsi adminiculo. Leodii, Christ. Ouwerx. 1602. 4⁰.

14 Transporteur met Minuuten. Amst. 1778. 8⁰. Met pl.

Digitized by Google

Digitized by Google

b. *Over de Aarde (Wiskundige Geographie).*

[In 't algemeen; Beweging en grootte der Aarde; Lengte en Breedte; Landmeetkunde; Ontwerpen van plans en kaarten].

1 HENR. GLAREANI De Geographia liber, ab auth. recogn. Friburgi Brisgoiae, Melch. Gravius. 1543. 4°. Cum fig.

2 DE MAUPERTUIS, Anfänge der Geographie. Zür. 1742. 8°.

3 BERN. VARENIUS, Volkomen Samenstel der Aardryksbeschryvinge. In 't Engelsch met aantek. opgehelderd door Is. NEWTON en Dr. JURIN. Vertaalt volg. de uitg. van Dr. SHAW en vermeerderd met een Byzondere Aardryksbeschr. door SALMON. Met pl. Haerlem 1750. 2 dln. 8°.

4 JOH. LULOFS, Einleitung zu der mathemat. und physikal. Kenntnisz der Erdkugel. Aus dem Holländ. übers. von A. G. KÄSTNER. Gött. und Leipz. 1755. 4°. Mit Taf.

5 C. B. FUNK, Anfangsgründe der mathemat. Geographie. Lpz. 1771. 8°.

6 J. C. PFENNIG, Anleitung zur Kenntniz der mathematischen Erdbeschreibung. Berlin u. Stettin 1779. 8°.

7 J. G. SULZER, Kurtzer Entwurf der Geographie, Astronomie und Chronologie. Berl. und Stralsund, 1782. 8°.

8 A. G. WALCH, Ausführliche mathematische Geographie. 2e Aufl. Mit 3 Kupf. Gött. 1794. 8°.

9 J. E. BODE, Anleitung zur allgem. Kenntnisz der Erdkugel. 2e verbess. u. verm. Aufl. Mit Kupfert. Berlin 1803. 8°.

10 F. W. GERLACH, Kleine Erdbeschreibung darin die Erklärung der Erdkugel, ihrer Zirkel und derer Nutzens etc. Wien 1772. 8°.

11 G. WINKLER, Sätze zur mathemat. Erdkunde, physischen Geographie, Geogenie, Naturhistorie und Astronomie. Dresden 1806. 8°.

12 F. W. SACK, Geologie oder Betrachtung der Erde. Mit Kupf. Bresl. 1785. 8°.

13 J. M. F. SCHULZE, Die Erde auf eine populäre Art als Weltkörper betrachtet, oder Versuch einer mathemat. Geographie. Nebst e. Kartennez. Halle 1785. 8°.

14 BENZENBERG, Versuche über das Gesetz des Falls, über den Widerstand der Luft und über die Umdrehung der Erde. Dortm. 1804. 8°. Mit Kupf.

Digitized by Google

15 P. HORREBOW, De zegepralende Copernicus of eene Verhand. over het verschilzigt des jaarl. loopkrings. Waar in uit een menigte van sterrek. waarnemingen de beweging des aardkloots rondom de zon betoogt word. Uit het Latijn vertaalt en verrijkt met aanteekeningen, enz. door JOH. LULOFS. Zutph. 1741. 8°. Met afb.

16 MAUPERTUIS, Die Figur der Erden, bestimmet durch Beobachtungen beym Polar-Zirkel angestellet. Aus dem Franz. übers. Zürich 1741. 8°. Mit Abb.

17 JAC. CASSINI, Mathemat. Abhandl. von der Figur und Grösse der Erden. Aus dem Französ. von J. A. KLIMMEN. Mit Kupf. Arnst. und Leipz. 1741. 8°.

18 F. W. GERLACH, Die Bestimmung der Gestalt und Grösse der Erde. Wien 1782. 8°.

19 WILL. SNELLII Eratosthenes Batavus. De Terrae ambitus vera quantitate. Lugd. Bat., Jod. à Colster. 1617. 4°.

20 C. J. E. H(EUDEBERT) D'AGUILA, Découverte de l'Orbite de la Terre du point central de l'Orbite du Soleil. Paris 1806. 8°. Av. fig.

21 L. J. D. SÜCKOW, Die Ursachen der Ebbe und der Fluth. Jena 1766. 8°.

22 (N. A. J. KIRCHHOF), Die Gesetze des Fallens der Körper, und die daraus hergeleiteten Lehrsätze Newtons, insgl. die Ursache warum die Fluth und Ebbe an beyden Seiten der Erde zu gleichen Zeit steige und falle, auf eine faszl. Art erkläret. Mit Kupf. Hamburg 1792. 4°.

23 H. AENEAE, Beschr. und Gebrauch eines von G. Adams verfert. Telluriums. Aus dem Französ. übers. von J. H. VAN SWINDEN. Uebergetr. von J. T. MAYER. Mit Kupf. Nürnb. 1789. 4°.

Libro del modo di dividere le superficie, 1570. Zie JORDANI *Opusculum de ponderositate* (Afd. Statica en Dynamica).

24 MATTH. VAN NISPEN, De beknopte Lant-meet-konst. Met noodige Figuyren en demonstr. verklaert. Dordr. 1662. — J. Pz. DOU, Tractaet van de Roeden en Landmaten, door Hollandt, Zeelandt enz. gebruycklick. Midtsg. het Tractaetje van de Landtmaten gemaeckt door C. F. EVERSDYK. Van nieuws gedruckt en vermeerdert door M. VAN NISPEN. Dordr. 1664. — JOH. VAN DER BOON, De eerste beginselen der koopmans en bouwkonst. reekeningen. 3e druk. Amst. 1773. In 1 dl. 8°.

25 DAN. SCHWENTER, Geometria practica. Mit Addit. von G. A. BÖCKLERN. Nürnb. 1667. 4°. Mit Fig.

26 M. C. RIESSEN, Praxis Geometriae. Das ist Vollkommene Arpentage. Nürnb. 1700. 8°.

Digitized by Google

27 Summa Geometriae Practicae, worinnen erstlich BERNH. CANTZLERS Bericht vom Feldmessen, zum zweyten unterschiedl. in Frieden u. Kriegs-Zeiten nützl. annotationes auch arithmeticae, trigonometricae cet., durch ABD. TREW, zum dritten ein neuer Anhang vom Feldmessen, von J. G. DOPPELMAYR. Nürnberg 1718. — J. S. LUPPII De Transportatoriis curvilineo, rectilineo et arithmetico eorundemque structura, perfectione et usu. Vitenb. 1720. — In 1 vol. 8°.

28 J. W. ZOLLMANN, Vollständ. Anleitung zur Geodaesie oder practischen Geometrie. Mit Kupf. Halle 1744. fol.

29 BERNH. CANZLER, Vollständ. Anweisung zum Land- und Feldmessen. Mit Kupf. 5e Aufl. Nürnb. 1750. — NIC. ROHLFS, Curieuse Uhr-Tabellen. Hamb. 1741. — Vorschlag einer nützl. Zimmeranlage etc. Ulm 1752. Mit Kupf. 1 Bd. 8°.

30 LE FEBURE, Nouveau Traité du Nivellement. Paris 1753. 4°. Av. fig.

31 J. F. PENTHER, Praxis Geometriae (oder Feld-messkunst). 5e Edit. Augsb. 1755. fol. Mit Zugabe u. 39 Kupf.

32 G. DE MEISSNER, Neue verbess. Geometria Practica oder nothwend. Abänder. derer Geometr. Instrumenten. Nebst einem kurzen Auszug von einem neuen Fortifications-Systemate. Frf. und Lpz. 1763. 4°. Mit 7 Kupf.

33 C. H. WILCKEN, Vollständ. Unterricht von Landes-Vermessungen. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1765. 4°.

34 — — —— Neue Methode den Inhalt geradelinichter Flächen zu finden. Mit Kupf. Halle 1757. 4°.

35 J. E. HELFENZRIEDER, Abhandlung von der Geodäsie oder dem praktischen Feldmessen. Ingolst. 1776. 4°.

36 L. VOCH, Praktische Geometrie auf dem Papier und Feld. Mit Kupf. Augsb. 1778. 8°.

37 ANDR. BÖHM, Gründl. Anleitung zur Meszkunst auf dem Felde, samt 2 Anh. vom Wasserwägen etc. Frf. 1779. M Kupf. — C. L. KRÜGER, Von Ausrechnung des Inhalts roher und behauener Baum-Stämme. Berlin 1780. 1 Bd. 4°.

Met geschreven vermeerderingen van J. Schilling.

38 — —— Gründl. Anleitung zur Meszkunst auf dem Felde. 3e Aufl. von J. G. J. CÄMMERER. Mit 15 Kupfert. Frf. 1807. 8°.

39 CARL SCHERFFER, Theoret. und praktische Ebene Trigonometrie, aus dem Latein. übersetzt, mit Anmerk. Mit Kupf. Halle 1782. 8°.

40 (J. C. A. ROHRLACK), Anfangsgründe der Geometrie, nebst Anwendung ders. auf die Feldmeszkunst. Mit Kupf. Potsd. 1783. 8°.

41 J. G. BÖBEL, Praktische Feldmeszkunst. Mit Kupf. Tüb. 1784. — (J. G. GUNKEL), Entfernungen ohne Instrument zu finden. Frf. u. Lpz. 1785. — A. CLAVIUS, Ueber die Quadratur des Circkels. Ibid 1755. 1 Bd. 8°.

Digitized by Google

42 J. L. SPÄTH, Geodäsie oder Anweisung zum Feldmeszen. Mit Kupf. Nürnb. u. Altd. 1790. 2 Th. 1 Bd. 8°.

43 F. MEINERT, Anfangsgründe der Feldmeszkunst. Mit Kupf. Halle 1794. 8°.

44 J. C. FISCHER, Anfangsgründe der Feldmeszkunst. Mit Kupf. Jena 1795. 8°.

45 J. C. SCHULZE, Taschenbuch für Meszkunst. Mit Kupf. Berl 1782, 83. 2 Bde. 8°.

46 EL. SCHULZE, Geometrisches Handbüchlein zum Ausmessen der Felder etc. Mit Kupf. Nürnb. und Altd. 1789. 8°.

47 KARL SCHERFFER, Beyträge zur Meszkunst auf der Oberfläche der Erde. Wien 1783. 8°. Mit Kupf.

48 J. L. HOGREVE, Praktische Anweisung zur topograph. Vermessung eines ganzen Landes. Hann. und Leipz. 1773. 8°. Mit Kupf.

49 Sammlung der üb. die Fürstl. Jablonowskischen Aufgaben aus der Erdmeszkunst im J. 1766 gekrönten Preisschriften. Danzig 1767. 4°. Mit Kupf.

50 K. C. VOIGT, Neue prakt. Entdekkungen in der Geometrie, mit Kupf. Quedlinb. und Leipz. 1781. — J. S., Planimetrie oder Berechnung der Flächen, praktisch. Wien 1785. Mit Kupf. 1 Bd. 8°.

51 ADR. METII Maet-constigh Liniael, ofte Proportionalen Ry ende platten passer. Alsm. de Sterckten-Bouwinghe, ofte Fortificatie. Uyt het Latijn .... overgheset door PETRUM BAARDT. By den Autheur vele vermeerdert. Franeker, gedr. by Uld. Balck. 1626. 4°.

52 NIC. GOLDMAN, Tract. de usu proportionatorii s. circini proportionalis. Cum tabb. constructionum cet, (Latine et Germanice). Lugd. Bat. 1656. fol.

53 MICH. SCHEFFELT, Unterricht vom Proportionalzirkel. Mit 8 Kupf. Bresl. 1781. 4°.

54 J. C. WENKEL, Beschreib. eines neuerfund. Copir-Cirkels, nebst Kupf. Berlin 1775. 8°.

55 JOHN HADLEY, Beschr. eines von ihm neu erfund. Instrumentes Winkel zu messen. Augsp. 1764. 4°.

56 G. F. BRANDER, Die neue Art Winkel zu messen. Augsb. 1772. Mit Kupf. — Tabula Chordarum vel Subtensarum ad sing. minut. gradus usque 100 Gr. ad radium 5000. 0. Ibid. 1772. 1 Bd. 8°.

57 J. L. SPÄTH, Analyt. Untersuchungen über die Zuverläszigkeit mit welcher ein Landmesser Winkel und Linien abmessen kann. Mit Kupf. Altd. und Nürnb. 1789. 4°.

58 G. G. SCHMIDT, Ueber den Einflusz der Eccentrizität bey Alhidadenregel bey einem Winkelmesser. Wetzlar 1809. 8°.

Digitized by Google

59 F. C. JETZE, Gemeinnützl. Praxis auf dem Felde und Papier, ohne Instrumente alle Winkel zu messen etc. Mit Kupf. Breszl. und Leipz. 1776. 8°.

60 BENJ. BRAMER, Vnderricht vnnd Beschreibung eines neuwen geometr. Instruments. zu Abmessung vnd Solvirung der Planischen Triangel. Marpurg 1617. — JAN PIETERSZOON DOU, Tractat vom machen vnd Gebrauch eines neugeordn. mathemat. Instruments, ausz der Niderländ. Sprach überges. durch SEBAST. CURTIUM. Amsterd., Wilh. Jansz. 1616. — HUG. GROTII Λιμενευρετικη, sive Portuum investigandorum ratio. Lugd. Bat., Christ. Raphelengius. 1599. In 1 vol. 4°.

61 J. C. F. BÄHRENS, Beschreib. einer neuen astronomisch-geometr. Boussole. Mit Kupf. Halle 1793. 8°.

62 J. G. RIEDEL, Gründl. Bericht von dem Gebrauche der Boussole in der prakt. Geometrie. Mit Kupf. Leipz. 1795. 8°.

63 J. F. WERNER, Erfahrungen von dem Gebrauche der Magnetnadel bei Feld-Vermessungen. Mit Kupf. Berlin 1778. 8°.

64 C. L. REINHOLD, Beschreibung eines Erdmikrometers. Osnabr. 1780. 8°. Mit Kupf.

65 J. P. EBERHARD, Beschreibung einer neuen Mesztafel. Halle 1753. 8°.

66 G. F. BRANDER, Der neue geometr. Universal-Mesz-Tisch. Augsb. 1767. — *Dess.* Kurze Beschr. eines Systems von Maaszstäben zu zeichnen. Mit Kupf. Augsb. 1777. 1 Bd. 8°.

67 Das verbesserte Mesztisch für Freunde der prakt. Geometrie. Mit 5 Kupf. Frf. und Leipz. 1789. 8°.

68 J. F. TÄSCH, Beschreib. eines von mir inventirten Höheninstruments. Bresl. 1781. 4°. Mit Abb.

69 Versuch eines geometrischen Augenmaasses, von S. S. v. L. Mit 11 Kupf. Riga 1785. 8°.

70 L. VOCH, Beschreibung eines Scheibeinstruments, die Lage der Oerter zu bestimmen. Mit Kupf. Augsb. 1778. 8°.

71 C. C. HÖSCHEL, Kurze Beschreib. eines neuen bei ihm verfert. Winkel- oder Scheibeninstruments. Mit Kupf. Augsb. 1794. 8°.

72 G. F. BRANDER, Beschreib. eines neuerfund. Distanzenmessers. Mit Kupf. Augsb. 1781. 8°.

73 Nachricht von einem neuerfundenen Weilenmesser. In MS. von J. SCHILLING. 4°. Mit Abb.

74 A. G. LÜDEMANN, Zuverlässige Geometrische Tabellen. Hann. 1792. 8°.

75 Methode de lever les plans et les cartes de terre et de mer, avec toutes sortes d'instrumens et sans instrumens. Paris, 1693. 8°. Av. pl.

Digitized by Google

14 J. P. Stengel. Gnomonica universalis oder ausführl. Beschreibung der Sonnen-Uhren. Augsp. 1675. 8°. Mit Kupf.

15 J. U. Müller, Der unbetrügliche Stunden-Weiser, d. i. eine Beschr. aller übl. Sonnen-Uhren. Ulm 1702. 8°. Mit Kupf.

16 Henrik Coets, Beschrijvinge van vlakke Sonnewijsers. Leiden, 1705. 4°. (Met 23 Tabb.)

17 Neu-vermehrte Welperische Gnomonica oder Gründl. Unterricht und Beschreibung der Sonnen-Uhren. Nürnb. 1708. fol. Mit Anhang und Kupf.

18 J. G. Doppelmayr, Neue und gründl. Anweisung, grosse Sonnen-Uhren zu beschreiben etc. Zur weit. Erklär. der Welper. Gnomonique. Nürnb. 1719. fol. Mit Kupf.

19 J. G. Leutmann, Vollst. Nachricht von den Uhren. Mit Kupf. Halle (1717). 8°.

20 G. Michaelis, Praxis gnomonica, das ist Anweisung die Sonnen-Uhren, wie auch den Cylinder, Quadranten etc. zu machen. Zum andermahl in Druck geg. von F. Sidelio. Mit Kupf. Jena (1720). 8°.

21 J. F. Penther, Gnomonica fundamentalis et mechanica, oder wie man allerhand Sonnen-Uhren verfertigen solle. Augsp. 1734. fol. Mit Kupf.

22 J. F. Böttiger, Erleichterte Gnomonica oder deutl. Anweisung zu den Sonnen-Uhren. Lemgo 1748. 8°. Mit Kupf.

23 Anweisung (Gründl. und deutl.) zur Sonnenuhren-Kunst. M. Kupf. Hamb. 1773. 4°.

24 L. Voch, Die Kunst Sonnenuhren auf das Papier oder eine Mauer zu zeichnen. Mit Kupf. Augsb. 1778. 8°.

25 F. Bedos de Celles, La Gnomonique pratique ou l'art de tracer les cadrans solaires. Paris 1780. 8°. Av. pl.

26 Mich. Lory, Gnomonik oder Methode alle Gattungen der Sonnenuhren zu verzeichnen. Salzb. 1781. 4°. Mit 32 Kupf.

27 J. Helfenzrieder, Vollst. Unterricht gute Sonnenuhren auf ebene horizont. und vertic. Flächen zu machen. Mit Kupf. Augsb. 1790. 8°.

28 J. A. Krazer, Anleitung zur Zeichnung und Verfertigung der Sonnenuhren. Mit Taf. Gräz 1792. 8°.

29 J. H. Knoop, Verhandeling over de Sphaerische of Klootsche Zonne-Wysers. Met pl. Leeuw. 1761. 8°.

30 Abhandlung (Ausführl.) von Wasser-Uhren, beschr. von M. G. H. B. Mit Kupf. Halle 1752. 8°.

31 J. W. Ausfeld, Anweisung zur gehör. Berichtigung der Uhren nach einer Sonnenuhr oder einer Mittagslinie. Schnepfenthal. 1804. 8°.

Digitized by Google

F. ACOUSTICA.

1 E. F. F. CHLADNI, Entdeckungen über die Theorie des Klanges. Leipz. 1787. 4°. Mit 11 Kupfert.

Digitized by Google

Digitized by Google

G. OPTICA.

(Catoptrica, Dioptrica, Perspectief).

1 EUCLIDIS Optica et Catoptrica, nunquam antehac Graece edita. Eadem Latine redd. per JOAN. PENAM. Hic praepos. est ejusdem J. PENAE de usu Optices praefatio. Paris, Andr. Wechel. 1557. 4⁰.

2 JOAN. KEPLERI Ad Vitellionem paralipomena, quibus Astronomiae pars Optica traditur. Francof., Cl. Marnius. 1604. 4⁰.

3 PET. RAMI Opticae ll. IV, ex voto ejus, per FRID. RISNERUM olim conscr., nunc (a NIC. CRUGIO) in luc. producti. Ed. iterata. Casselis, Wilh. Wesselius. 1615. 4⁰.

4 ATHAN. KIRCHERI, Soc. Jesu, Ars magna lucis et umbrae, in X libros digesta. Romae, Herm. Scheus. 1646. fol. Cum tabb.

5 J. M. CONRADI, Anweisung zur Optica oder Sehe-Kunst. Coburg 1710. 4⁰. Mit 24 Taf.

6 BOUGUER, Essai d'Optique, sur la gradation de la lumiere. Paris 1729. 8⁰.

7 ROB. SMITH, Vollständ. Lehrbegriff der Optik. Mit Aender. und Zusätzen ausgearb. von A. G. KÄSTNER. Altenb. 1755. 4⁰. Mit Taf.

8 A. BÜRJA, Anleitung zur Optik, Katoptrik und Dioptrik. Berl. 1793. 8⁰.

9 M. ANT. DE DOMINIS, De Radiis visus et lucis in vitris perspectivis et iride tractatus, per JOA. BARTOLUM in luc. editus. Venet., Thom. Baglionus. 1611. 4⁰.

10 J. F. HÄSELER, Betrachtungen über das Menschliche Auge. Hamb. 1771. 8⁰. Mit Kupf.

11 JOH. BISCHOFF, Neue Optische Beyträge. Mit Kupf. Ulm 1760. 8⁰.

12 J. F. HÄSELER, Einige Optische Beyträge zur nächtl. Erleuchtung. Braunschw. 1773. 8⁰.

13 J. W. VON GOETHE, Beyträge zur Optik. 1es Stück mit 27 Tafeln. Weimar 1791. 8⁰.

14 J. H. LAMBERT, Merkwürd. Eigenschaften der Bahn des Lichts durch die Luft. Mit Kupf. Berl. 1772. 8⁰.

15 G. GREVEN, Over de elliptische polarisatie van het licht. Utr. 1853. 8⁰.

16 C. G. HERTEL, Vollständ. Anweisung zum Glas-Schleifen, wie auch zu Verfert. derer Optischen Maschinen. Nebst Vorrede CHRIST. WOLFF's. Halle 1758 (1738?) — J. G. LEUTMANN, Anmerckungen vom Glasschleiffen. Ebendas. 1738. In 1 Bd. 8⁰. Mit Kupf.

17 J. C. HERTEL, Richtige Anweisung reflectirende Telescopia desgl. perspective, tubos und microscopia zu verfertigen. Nebst Vorrede (C.) VON WOLFF. Halle, 1747. 8⁰. Mit Kupf.

Digitized by Google

18 L. M. REZZI, Sulla Invenzione del Microscopio lettera. Giuntovi una notizia sulle Considerazioni al Tasso attrib. a GALIL. GALILEI e sul dubbio se ALESS. ADIMARI. Roma, 1852. 4°.

19 G. F. BRANDER. Beschreib. zweyer zusammenges. Mikroscope. Mit Kupf. Augsb. 1769. 8°.

20 (F. W. DIECK), Deutl. Anweisung Vergrösserungsgläser auf eine leichte Art zu schleiffen, wie auch Sonnenmikroskope zu verfertigen. Mit 2 Kupfert. Hamb. 1793. 8°.

21 P. BORELLI De Vero Telescopii inventore, cum brevi omnium Conspiciliorum historia. Acc. Centuria observatt. microscopicarum. Hag. Com., A. Vlacq. 1655. 4°.

22 C. HAUFF, Orat. de Scientiarum amore platonico. Adj. est Telescopii Rienksiani descriptio. Gand 1830. 4°. Cum fig.

23 P. C. SCHERFFER. Neue Verbesserung dioptrischer Fernröhren. Mit Kupf. Leipz. 1764. 4°.

24 Description de la Lunette achromatique faite par P. et J. DOLLOND, à Londres. S. a. 8°. Av. pl.

25 A. GÄRTNER, Kurtzer Bericht von denen neu erfund. höltzernen parabolischen Brenn-Spiegeln. Dresden, 1715. 4°.

26 J. F. HÄSELER, Analyt. Betrachtungen über die Theorie der Sphärischen gläsernen Spiegel. Münster 1775. — F. W. DIETERICHS, Anweisung wie die Wirkung des Feuers in den Stubenöfen und Küchen zu verstärken etc. Mit Kupf. Berlin 1766. — 1 Bd. 8°.

27 Beschryving van twee zeer bekwame Lampen, van eene wiskonstige uitvinding, nieuwelyks uitgev. door J. A. SEGNER. Uit de Hoogd. taal overgezet. Met kop. platen. Zond. pl. of jr. — Entwurf wie die nächtl. Beleuchtung der Gassen ohne grosse Kosten einzurichten. Nebst Kupf. 1760. — In 1 Bd. 4°.

28 J. A. E. GOEZE, Beschr. einer bequemen Studir- und Sparlampe. Mit Kupf. Leipz. 1791. 8o.

29 W. H. K. BREITHAUPT, Beschr. einer verbesserten Studir- und Sparlampe. Mit Kupf. Cassel 1794. 8°.

30 GEO. HARTMANNI Perspectiva communis. Norimb., Joh. Petreus. 1542. — JOAN. KEPLERI Dioptrice seu demonstratio eorum quae visui et visibil. propter conspicilla non ita pridem inventa accidunt. August. Vindel. Dav. Francus. 1611. — WILL. SNELLII Apollonius Batavus seu exsuscitata Apollonii Pergaei Περὶ διωρισμένης τομῆς Geometria. Lugod. (Bat.), Joh. Maire. 1608. In 1 vol 4°.

31 PASCASII HAMELLII Perspectiva, denuo corr. et figuris illustr. Lutet. Aegid. Gourbinus. 1556. — GUIL. POSTELLI De Universitate in quo astronomiae doctrinaeve coelestis compendium terrae aptatum exponitur etc. Ed. 2a aucta et repurg. Paris. Mart. Juvenis. 1563. 2 ptes. Cum fig. — *Ejusdem* Compendiolum in Sphaeram. In MS. In 1 vol. 4°.

Het laatste geschrift is, althans onder dezen titel, nooit in druk verschenen. Het schijnt echter hier niet volledig te zijn. Zie: Z. C. von Uffenbach, *Merckwürd. Reisen*, Th. III. p. 559.

Digitized by Google

32 GUIDI UBALDI Perspectivae ll. VI. Pisauri, Hier. Concordia. 1600. — ANDR. PALLADIO, Architettura. Venet., M. A. Brogiollo. 1642. In 1 vol. fol.

33 HENR. HONDIUS, Grondige Onderrichtinge in de Optica, ofte Perspective konste. Amst., Wed. Jos. Ottens. Zond. jaar. fol.

Met 43 platen, de eerste niet genommerd; de tweede bevat fig. 1—3; de 3e en volg. zijn geteekend 3—43.

34 ANDR. PUTEI (Pozzo), Soc. J., Perspectiva Pictorum atque Architectorum, imminuto modulo contr. a JOAN. BOXBARTH (Latine et German.). Augsp. (1719). 2 vol. fol. Cum 219 tabb.

35 J. J. SCHÜBLER, Perspectiva pes picturae, d. i. Verfassung der practicab. Regul zur Perspectiv. Zeichnungs-Kunst. Nürnb. 1719. 2 Th. 1 Bd. fol. Mit 48 Kupf.

36 J. C. BISCHOFF, Kurtzgef. Einleitung zur Perspectiv. Mit Kupf. Halle, 1741. 8°.

37 J. H. LAMBERT, Kurzgef. Regeln zu perspectiv. Zeichnungen. Augsb. 1768. 8°. Mit Kupf.

38 — — —— Freye Perspective. 2e vermehrte Aufl. Zürich 1774. 2 Th. 8°. Mit Kupf.

39 JAC. DE VLAMING, Kort Zaamenstel der Perspectief. Amst. 1773. 8°. Met pl.

40 A. BÜRJA, Der mathematische Maler oder gründl. Anweisung zur Perspektive. Berlin 1795. 8°.

41 J. F. LADOMUS, Umfang und Eintheilung der Prospektive, mit 4 Tabellen. Mit Zus. von J. A. BREYSIG. Königsb. 1804. 8°.

42 Die Grundregeln der Zeichenkunst oder die Perspective. Aus dem Engl. übers. von J. E. BECKER. Mit Kupf. Frankf. 1818. 8°.

43 B. F. MÖNNICH, Versuch die mathemat. Regeln der Perspektive für den Kunstler ohne Theorie anwendbar zu machen. Mit Kupf. Berl. 1794. 8°.

44 DUPAIN, Die zum Zeichnen und Mahlen unentbehrl. Wissenschaft des Schattens oder sogen. Schatten-kunst. Aus dem Französ. Nürnb. 1780. fol. obl. Mit 20 Taf.

45 J. T. M(AYER), Unterricht zur praktischen Rechenkunst, zu geometr., perspectiv. und optischen Zeichnungen und Berechnungen. Mit Kupf. Nürnb. und Leipz. 1786. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

NATUURKUNDE.

I. Algemeene Werken.

[Inleiding, Algemeene Schriften; Werken van gemengden inhoud, ook in verband met andere Wetenschappen.]

1 J. van den Dam, Redenv. over eenige voorwerpen, nuttigheden en middelen der Natuurkunde. Amst. 1743. 4°.

2 H. C. van der Boon Mesch, Orat. de Naturae contemplatore, tum sui, tum alieni commodi adjutore. Amst. 1824. 4°.

3 E. H. von Baumhauer, Wij leven in de natuur en moeten haar kennen. Inwijdingsrede. Amst. 1848. 8°.

4 G. J. Mulder, Redevoeringen (over de beoefening der Natuurwetenschappen). Utr. 1854. 8°.

5 V. S. M. van der Willigen, Over Natuur- en Sterrekundig Onderzoek. Redevoering. Deventer 1848. 8°.

6 P. O. C. Vorsselman de Heer, Orat. de virium doctrina in physica disciplina rite adhibenda. Dav. 1834. 8°.

7 Hieron. Cardani De Subtilitate ll. XXI, ab authore illustr. et aucta. Basil. Seb. Henricpetri. 1553. fol.

8 Dan. Voet, Physiologia, sive de Natura rerum ll. VI, recogn. ac notis illustr. a Ger. de Vries. Acc. hujus dissert. gemina, altera de Lumine, altera de Lunicolis. Ed. 3a. Traj. 1688. 8°.

9 B. Nieuwentyt, Rechter Gebrauch der Welt-Betrachtung. Uebers. und mit Anmerk. erläutert von J. A. Segner. Mit verbess. Kupf. Jena 1747. 4°. Mit Abb.

10 W. Derham, God-leerende Natuurkunde, of eene Betooging van Gods wezen en eigenschappen, uit de beschouwing van de werken der scheppinge. Dienende tot opheld. van B. Nieuwentyt, *Wereldbeschouwing*. Volg. den lesten Eng. druk vertaalt door A. van Loon. Leiden 1728. 4°.

Digitized by Google

11 J. G. KRÜGER, Naturlehre. Nebst Kupf. 3. Auflage. Halle 1750. 3 Bde. 8°.

I. Physica etc.; II. Pathologie; III. Physiologie.

12 W. J. G. KARSTEN, Anleitung zur gemeinnützl. Kenntnisz der Natur. Halle 1783. 8°.

13 — — — —— Anfangsgründe der Naturlehre. Mit Anmerkungen vermehrt herausgeg. von F. A. C. GREN. Halle 1790. 8°.

14 — — — —— Kurzer Entwurf der Naturwissenschaft, vornehmlich ihres chymisch-mineralogischen Theils. Mit Kupf. Halle 1785. 8°.

15 C. SCHULZ, Handbuch der Physik (Naturwissenschaft). Mit Kupf. Leipz. 1790—94. 6 Bde. 8°.

16 IMM. KANT, Metaphysische Anfangsgründe der Naturwissenschaft. 3e Aufl. Leipz. 1800. 8°.

17 LAZ. BENDAVID, Vorles. über die metaphysischen Anfangsgründe der Naturwissenschaft. Wien 1798. 8°.

18 G. H. SCHUBERT, Ansichten von der Nachtseite der Natuurwissenschaft. Mit 2 Kupfert. Dresden 1808. 8°.

19 W. WHEWELL, Geschichte der inductiven Wissenschaften, der Astronomie, Physik, Mechanik, Chemie, Geologie etc. von der frühesten bis zu unserer Zeit. Nach dem Engl., mit Anmerkungen von J. J. v. LITTROW. Stuttg. 1840—41. 3 Th. 8°.

20 Abhandlungen aus der Naturlehre, Haushaltungskunst und Mechanik der Kön. Schwedischen Akademie der Wissenschaften auf die J. 1739—79. Aus dem Schwed. übers. (von A. G. KÄSTNER). Leipz. 1768—83. 41 Bde. Mit Kupf.— Register 1771, 83. 2 Bde. 8°.

21 Philosophical Transactions of the Royal Society of London. Vol. LXIX (for 1779). Part II; LXX—LXXV, Part I (1780—85). 12 vol. 4°.

22 Abhandlungen zur Naturgeschichte, Physik und Oekonomie, aus den Philosoph. Transaktionen gesamm. und übers. (von N. G. LESKE). Mit Kupf. Bd. I. Leipz. 1779, 80. 2 Th. 8°.

23 Allgemeines Magasin der Natur, Kunst und Wissenschaften. Mit Kupf. Leipz. 1753—67. 12 Th. 6 Bde. 8°.

24 Hamburgisches Magasin oder gesammlete Schriften aus der Naturforschung und den angen. Wissensch. überhaupt. Hamb. 1748—63. 26 Bde. Mit Universalregister. Hamb. 1767. 8°.

25 Neues Hamburgisches Magasin oder Fortsetzung gesamml. Schriften aus der Naturforschung etc. Hamb. u. Leipz. 1767—81. 120 St. 20 Bde 8°.

Digitized by Google

26 **Dresdnisches Magazin** oder Ausarbeitungen und Nachrichten zum Behuf der Naturlehre, der Arzneykunst, der Sitten und der schönen Wissenschaften. Mit Kupf. Dresd. 1760, 65. 16 St. 2 Bde. 8°.

27 **Magazin** für das Neuste aus der Physik und Naturgeschichte, herausgeg. von LICHTENBERG. Mit Kupf. Gotha 1781—98. 11 Bde. — Register. Ebendas. 1799. 8°.

28 ROZIER, Observations sur la Physique, sur l'Histoire Naturelle et sur les Arts. 1778 av. Supplément; 1779, Janv.-Mai. Paris 1778—79. 4 tom. 4°. Av. pl.

29 **Journal de Physique**, de Chimie, d'Histoire Naturelle et des Arts. Par J. C. DELAMÉTHERIE et H. M. DUCROTAY DE BLAINVILLE. Paris, Janv. 1811—Juin 1818. (Tôme 72—86). 15 tom. 8°. Av. pl.

30 J. P. EBERHARD, Vermischte Abhandlungen aus der Naturlehre, Arzneigelahrtheit und Moral. Halle 1760, 66. 2 Th. 1 Bd. 8°.

31 J. T. ELLERS, Physikalisch-Chymisch-Medicinische Abhandlungen aus den Gedenkschr. der Kön. Akademie von Wissensch. herausgeg. und übers. von C. A. GERHARD. Mit Kupf. Berlin 1764. 8°.

32 G. C. SILBERSCHLAG, Closter-Bergische Versuche in den Wissenschaften der Naturlehre und Mathematik. Mit Kupf. Berl. 1768. 8°.

33 **Chemisch-Physikalisches Mancherlei** (Allgemein nützliches). Mit Kupf. Berlin 1781—82. 2 Th. 8°.

34 W. J. G. KARSTEN, Physisch-chymische Abhandlungen. Halle 1786, 87. 2 Th. 1 Bd. 8°.

35 H. D. WILCKENS, Aufsätze mathemat., physikal., chemischen Inhalts. Bd. I. Mit Kupf. Gött. 1790. 8°.

36 J. F. OSTERTAG, Auswahl aus seinen kleinen Schriften. Salzb. 1810. 2 Th. 8°. Mit Kupf.

37 L. P. THÜMMING, Versuch einer gründl. Erläuterung der merckwürd. Begebenheiten in der Natur. Halle 1723. 4 St. 1 Bd. 8°.

38 M. C. HANOW, Seltenheiten der Natur und Oekonomie, herausgeg. von J. D. TITIUS. Mit Kupf. Leipz. 1753—55. 3 Bde. 8°.

39 DAN. SCHWENTER, Deliciae physico-mathematicae, oder Mathematische und Philosophische Erquickstunden. Mit Fig. Nürnb. 1636—53. 3 Th. 1 Bd. 4°.

Digitized by Google

Digitized by Google

II. Natuurleer.

(Physica).

A. ALGEMEENE WERKEN.

[Inleiding, Handboeken en Woordenboeken [1]); Werken van gemengden inhoud].

1 P. Steenstra, Redenv. over den aart der Natuurkunde. Amst. 1775. 8°.

2 J. H. van Swinden, Orat. de hypothesibus physicis, quomodo sint e mente Newtoni intelligendae. Amst. 1785. 4°.

3 J. P. E. Voute, Orat. de disciplinis physicis hujus aetatis, non inventis tantum, sed etiam ratione quaerendi veri, aestimandis. Amst. 1820. 4°.

4 C. J. Matthes, Orat. de conjuncto Physic. labore tempp. accommodato, philos. natur. promovendae ac propagandae adjumento. Daventr. 1842. 8°.

5 Chr. Wolfii Orat. de Sinarum philosophia practica, notis uberior. illustrata. Francof. 1726. 4o.

6 Wolf. Senguerdii Philosophia naturalis. Ed. 2a auctior. Lugd. Bat. 1685. Cum fig. — *Ejusdem* Inquisitiones experiment. de atmosphaerici aeris natura. Ibid. 1699. Cum fig. In 1 vol. 4°.

7 — —— Rationis atque experientiae Connubium, continens experimentorum physicorum, mechanicorum, hydrostat., barometr., thermometr. aliorumque, compendiosam enarrationem, cet. Acc. ejusdem disquis. de tarantula, tertio edita. Roterod. 1715. 8°. Cum fig.

8*G. J. 's Gravesande, Physices elementa mathematica, experim. confirmata s. Introductio ad Philosophiam Newtonianam. Lugd. Bat. 1720, 21. 2 tomi. 1 vol. 4°.

9 — — —— Elemens de Physique demontrez mathematiquement. Trad. du Latin par El. de Joncourt. Leide 1746. 2 tom. 4°. Av pl.

10 — — —— Wiskundige Grondbeginselen der Natuurkunde. Uit het Latijn door J. Engelman. 1e deel. Leiden 1743. 4o. Met pl.

11 J. J. Scheuchzer, Physica oder Natur-Wissenschaft. Neue verm. Aufl., mit Kupf. Zürich 1729. 2 Th. 8°.

12 Jac. Ode, Principia philosophiae naturalis, in usum schol. conscr. Traj. 1727. 2 ptes. 1 vol. 4°.

---

1) Vergelijk de Hoofdafdeeling: Wijsbegeerte.

Digitized by Google

J. KEILL, Introd. ad veram Physicam et Astronomiam. Zie de Afd. Sterrekunde (Hoofdafd. Wiskunde III. E. 3).

C. WOLFF, Philosophia practica. Zie zijne *Opera omnia* in de Hoofdafd. Wijsbegeerte.

13 C. WOLFF, Experimentaal-Philosophie of nuttelyke Proefnemingen. Uit het Hoogd. door J. C. VAN SPRÖGEL. Amst. 1742. 3 dln. 8°.

14 J. T. DESUGALIERS, De Natuurkunde uit Ondervindingen opgemaakt. Uit het Engels vertaald. Met pl. Amst. 1751. 3 dln. 4°.

15 Korte Inhoud der philosophische Lessen van Dr. J. TH. DESAGULIERS. Vervatt. een kort begrip van de Beginselen en Gronden der Proef-ondervindelyke Natuur-kunde. Amsterd. 1732. 8°. Met pl.

16 P. VAN MUSSCHENBROEK, Beginsels der Natuurkunde. Waar by gevoegd is eene Beschryving der nieuwe en onlangs uitgevonden Luchtpompen, door J. v. M. Leyden 1739. 2 dln. 1 bd. 4°. Met pl.

J. v. M. is Jan van Musschenbroek, de maker dezer luchtpompen, door den beroemden 's Gravesande uitgevonden.

17 — — —— Institutiones Physicae conscr. in usus Academ. Lugd. Bat. 1748. 8°. Cum 29 tab.

18 — — —— Compendium Physicae Experimentalis, conscr. in usus Academ. Lugd. Bat. 1762. 8°.

19 DANIEL COSTE VAN HESSOM (NIC. ENGELHARD), Nodige dog korte Aanmerkingen over de Beginselen der Natuurkunde van P. van Musschenbroek. Gron. 1738. — Onderzoek van de *Nodige dog korte aanmerkingen*, enz., door Aletophilus Philomusus. Zutph. 1738. — In 1 dl. 4°.

20 J. H. WINKLER, Anfangsgründe der Physik. 2e verm. u. verbess. Aufl. Leipz. 1754. — *Dess.*, Die Stärke der electr. Kraft des Wassers in gläsernen Gefäszen, welche durch den Musschenbrökischen Versuch bekannt geworden. Leipz. 1746. In 1 Bd. 8°. Mit Kupf.

21 NOLLET, Natuurkundige Lessen door proefneemingen bevestigd. Uit het Fransch. Amst. 1759—69. 6 dln. 12 stn. 8°. Met pl.

22 —— Proefondervind. Natuurkunde ter ophelder. der Natuurkundige Lessen. Amst. 1777. 3 dln. 6 stn. 8°. Met pl.

23 G. W. KRAFFT, Praelectiones acad. publ. in Physicam theoreticam. (Partis Iae ed. auctior). Tüb. 1751—61. 3ptes. 2 vol. 8°.

24 B. BOSMA, Gronden der Natuurkunde. Amst. 1764. 8°.

25 J. A. VON SEGNER, Einleitung in die Natur-Lehre. Mit Kupf. 3e verbess. Aufl. Gött. 1770. 8°.

26 J. P. EBERHARD, Erste Gründe der Naturlehre. Mit Kupf. u. Register. 4e verm. u. verbess. Aufl. Halle 1774. 8°.

27 J. L. BOECKMANN, Naturlehre. Oder: die gänzlich umgearb. Malerische Physik. Mit Kupf. Carlsr. 1775. 8°.

Digitized by Google

28 P. STEENSTRA, Meetkundige Grondbeginzels der Natuurkunde. Amst. 1776—78. 2 dln. 8°. Met pl.

29 L. J. D. SÜCKOW, Entwurf einer Natur Lehre. Mit Kupf. 2e Aufl. Jena 1782. 8°.

30 A. BRUCHAUSEN, Anweisung zur Physik. Aus dem Latein. mit Zus. u. Anmerk. von JOS. BERGMANN. Mit Kupfert. Mainz 1790. 3 Th. 8°.

31 J. H. VAN SWINDEN, Natuurkundige Stellingen. Uit het Lat. vertaald door FR. VOORHOUT. Inleiding. Harderw. 1792. 8°.

32 F. A. C. GREN, Grundrisz der Naturlehre. Mit 13 Kupfert. Halle 1793. 8°.

33 J. C. P. ERXLEBEN, Anfangsgründe der Naturlehre. 6e Aufl. Mit Verbess. und Zus. von G. C. LICHTENBERG. Gött. 1794. 8°. Mit Kupf.

34 J. T. MAYER, Anfangsgründe der Naturlehre. 2e Aufl. Mit Kupf. Gött. 1805. 8°.

35 BECQUEREL, Traité de Physique, considérée dans ses rapports avec la Chimie et les Sciences Naturelles. Paris 1842, 44. 2 tom. 8°. Av pl.

36 J. HERSCHEL, A. Preliminary Discourse on the Study of natural Philosophy. New edition. London 1851. 8°.

37 J. S. T. GEHLER, Physikalisches Wörterbuch. Mit Kupf. und Register. Leipz. 1787—1801. 6 Th. 8°.

38 Physische Abhandlungen der Kön. Akademie der Wissenschaften in Paris (1692—1741). Aus dem Französ. übers. von W. B. A. VON STEINWEHR. Breslau 1748—59. 13 Th. 8°. Mit Kupf.

39 Physikalische Belustigungen (herausgeg. von C. MYLIUS [1—20] und A. G. KÄSTNER [21 u. folg.]). Berlin 1751—57. 30 St. 3 Bde. 8°.

40 Monatliche Beiträge zur Naturkunde. Herausgeg. von J. D. DENSO. Berl. 1752—65. 12 St. 3 Bde. 8°.

41 J. D. DENSO, Physikalische Bibliothek. Bd. I, II. 1, 2. Rostok und Weimar 1754—61. 3 Bde. 8°.

42 Journal der Physik, herausgeg. von F. A. C. GREN. Mit Kupf. Jahrg. 1794. (Bd. VIII). Leipz. 8°.

43 Neues Journal der Physik, herausgeg. von F. A. C. GREN. Mit Kupf. Leipz. 1795—97. 4 Bde. Mit Register von C. J. B. KARSTEN. Ebendas. 1800. 8°.

44 Physikalisches Taschenbuch für Freunde der Naturlehre und Künstler, herausgeg. von J. G. TRALLES. Gött. 1786. 8°. Mit Kupf.

45 ROB. BOYLE, Opera varia. Genevae 1714 (1680—1695). 4 vol. 4°. Cum fig.

Digitized by Google

46 E. HALLER, Miscellanea curiosa, of keurige verzameling van eenige der voornaamste Verschijnsels der Natuur. Uit het Eng. vertaalt door P. LE CLERCQ. Met fig. Amst. 1734. 8°.

47 DES LANDES, Verzameling van verscheide Natuurkundige Verhandelingen en Natuurlyke Historien. (Uit het Fransch). Met fig. Amst. 1737. 8°.

48 M. C. HANOW, Erläuterde Merkwürdigk. der Natur. Dantzig 1737. 4°.

49 J. B. VON ROHR, Physikalische Bibliothek mit Zus. und Verbess., herausgeg. von A. G. KÄSTNER, Leipz. 1754. 8°.

50 J. H. G. VON JUSTI, Neue Wahrheiten zum Vortheil der Naturkunde und des gesellschaftl. Lebens der Menschen. Leipz. 1754—58. 12 St. 2 Bde. 8°.

51 J. P. EBERHARD, Samlung derer ausgemachten Wahrheiten in der Naturlehre. Halle 1755. — *Dess.*, Betrachtungen über einige Materien aus der Naturlehre. Nebst einem Anhange von einer besonderen Entstehungsart des Schalles. Halle 1752. — *Dess.*, Versuch einer näheren Erklarung von der Natur der Farben. Halle 1762. In 1 Bd. 8°.

52 J. S. HORRER, Physikalische Unterhaltungen verschied. Gegenstände. Nürnb. 1782. 8°. Mit Kupf.

53 Physikalische Arbeiten der einträchtigen Freunde in Wien. Aufgesamm. von J. E. VON BORN. Wien 1783—85. 4 St. 1 Bd. 4°. Mit Kupf.

54 JOS. WEBER, Vorlesungen aus der Naturlehre. Dilingen 1789. 2 St. 1 Bd. 8°.

55 J. L. BOECKMANN, Kleine Schriften physischen Innhalts. Bd. I. Mit 3 Kupfert. Stutgart 1789. 8°.

56 LEONH. EULER, Briefe über verschied. Gegenstände aus der Naturlehre. Nach der Ausg. von Condorcet und de la Croix übers. und vermehrt von F. KRIES. Mit Kupf. Leipz. 1792—94. 3 Bde. 8°.

G. C. LICHTENBERG, Vermischte Schriften. Zie de Afd. Wiskunde, I. D. en III. D. a.

Digitized by Google

B. IN BIJZONDERHEDEN

zonder regtstreeksche betrekking tot de aarde.

[Licht [1]; Warmte [2]; Magnetismus, Electriciteit en Galvanismus; Lucht [3]; Water [4]].

1 J. J. Engel, Versuch über das Licht. Berlin 1800. 8°.

2 P. A. Bergsma, Over de phosphorescentie door bestraling. Utrecht 1854. 8°.

3 De Coloribus libellus (Graece), a Sim. Portio Latinit. don. et commentt. illustr. una cum eiusd. praefatione de natura coloris. Florent. Laur. Torrentinus. 1548. 4°.

4 Th. van Doesburgh, Over Kleurmenging en Kleurmeting. Utrecht 1855. 8°.

5 J. T. Mayer, Ueber die Gesetze und Modificationen des Wärmestoffs. Erl. 1791. 8°.

6 — — —— Physical.-mathemat. Abhandl. über das Ausmessen der Wärme. Frf. und Leipz. 1786. 8°.

7 J. B. Bicker, H.fil., Dissert. philosoph. de Igne. Traj. 1765. 4°.

8 J. H. Voigt, Versuch einer neuen Theorie des Feuers. Mit Kupf. Jena 1793. 8°.

9 J. H. Lambert, Pyrometrie oder vom Maasze des Feuers und der Wärme. Mit 8 Kupf. Berlin 1779. 4°.

10 Von Mairan, Abhandl. von dem Eisse. Aus dem Französ. übers. Leipz. 1752. 8°. Mit Kupf.

11 J. C. Trenn, Versuch einer neuen Erklärung der Kälte und ihrer Würkungen. Augsp. 1764. 8°.

12 G. L. Overduyn, Spec. chem.-physicum de frigore artificiali. Hag. Com. 1842. 8°.

13 Becquerel, Traité expérimental de l'Electricité et du Magnétisme et de leurs rapports avec les phénomènes naturels. Paris 1834—40. 6 tom. 8 vol. 8°. Av. pl.

14 Guil. Gilberti *Colcestrensis* de Magnete, magneticisque corporibus, et de magno magnete tellure, physiologia nova. Londini, Petr. Short. 1600. fol. Cum fig.

---

1) Vergelijk de Afd. Optica (Wisk. III. G.). 2) Vergel. de Afd. Geologie (Natuurk. II. C. b.). 3) Vergel. de Afd. Praktische Mechanica: Werktuigen (Wisk. III. D. d.). 4) Vergel. de Afd. Hydrostatica, Hydrodynamica, Hydraulica (Wisk. III. D. c.).

Digitized by Google

15 NIC. CABEI, Soc. Jesu, Philosophia Magnetica. Add. fig. variis. Colon. (Ferrar. F. Succius). 1629. fol.

16 ATHAN. KIRCHERI, Soc. Jesu, Magnes sive de arte magnetica opus tripartitum. Ed. 3a. ab auth. recogn., emend., aucta. Romae 1654. fol. Cum fig.

17 C. EBERHARD, Specimen theoriae magneticae. — Versuch einer Magnetischen Theorie. (Lateinisch u. Deutsch). Lips. 1720. 4°.

18 A. BRUGMANS, Tentamina philosophica de materia magnetica ejusque actione in ferrum et magnetum. Franeq. 1765. 4°. Cum fig.

19 ——— Magnetismus, seu de affinitatibus magneticis observatt. academ. Lugd. Bat. 1778. 4°. Cum fig.

20 G. F. WERNER, Entwurf einer neuen Theorie der anziehenden Kräfte des Aethers, der Wärme und des Lichts. Frf. 1788. 8°.

21 T. CAVALLO, Abhandl. der Lehre vom Magnet. Aus dem Engl. übers. Mit Kupf. Leipz. 1788. 8°.

22 J. C. WILCKE, Ueber den Magneten. Aus dem Schwed. übers. von O. G. GRÖNING. Leipz. 1794. 8°.

23 P. PREVOST, Vom Ursprunge der magnetischen Kräfte. Aus dem Französ. übers. von D. L. BOURGUET. Mit einer Vorr. von F. A. C. GREN. Nebst 2 Kupfert. Halle 1794. 8°.

24 J. F. HARTMANN, Encyklopädie der Elektrischen Wissenschaften. Bremen 1784. 4°.

25 J. PRIESTLEY, Geschichte und gegenwärtiger Zustand der Elektricität nebst eigenthüml. Versuchen. Nach der 2ten Ausg. aus dem Engl. übers. und mit Anmerk. begleitet von J. G. KRÜNITZ. Nebst 8 Kupfert. Berl. und Strals. 1772. 4°.

26 J. H. WAITZ, Abhandl. von der Electricität und deren Ursachen. Berl. 1745. 4°. Mit Kupf.

27 J. G. KRÜGER, Zuschrift, von der Electricität. Neue Aufl. Halle 1745. 8°. Mit Kupf.

28 T. CAVALLO, Abhandlung der Lehre von der Elektricität, nebst einigen Versuchen. Aus dem Engl. übers., mit 3 Kupfert. Leipz. 1779. 8°. Mit Kupf.

29 SPALANZANI, Briefe über die organische und unterirrdische Elektricität. Aus dem Italiän. übersetzt. Prag 1794. 8°.

30 P. T. RIESS, Die Lehre von der Reibungselektricität. Mit Kupf. Berl. 1853. 2 Th. 8°.

31 O. E. J. SEYFFER, Geschichtliche Darstellung des Galvanismus. Stuttg. und Tüb. 1848. 8°.

32* W. B. JELGERSMA, Specimen experiment. Lagenam Leidensem spectantium. Franeq. 1776. — *Ejusdem* Spec. phys. de caloris influxu in electricitatem. Ibid. 1776. In 1 vol. 8°.

Digitized by Google

33 J. TIP, Over de electrische warmte- en lichtverschijnselen, die door de rigting des strooms gewijzigd worden. Utrecht 1854. 8°.

34 J. C. GÜTLE, Beschreibung verschiedener Elektrisirmaschinen. Mit Kupf. Leipz. und Nürnb. 1790—1806. 3 Th. 8°.

35 H. LUGT, Korte beschrijving eener electrizeer-machine met geizoleerde wrijvers. Met 9 Vervolgen. Rott. 1801—3. 2 dln. 8°. Met Afb.

36 F. U. T. AEPINUS, Verzameling van verscheide vertoogen over den Aschtrekker. Uit het Fransch vert. door D. DOORNIK. Amst. 1773. 8°. Met afb.

37 J. C. SCHÄFFER, Abbildung und Beschreibung der elektrischen Pistole. Regensb. 1778. 4°.

38 G. M. LOWIZ, Samlung der Versuche über die Eigenschaften der Luft. Nürnb. 1754. 4°. Mit Kupf.

39 Wiskonstige Betooging van de verdunning en verdikking der Lugt, uyt de gronden van R. des Cartes opgeheldert. Dordr. 1685. 4°. Met pl.

40 M. VAN MARUM, Lettre a M. Berthollet, contenant la description d'un Gazomètre, construit d'une manière différ. de celui de Lavoisier et Meusnier. (Harlem 1791). 4°. Avec 2 pl.

41 F. G. BUSSE, Gang und Grösze der Weichheit des Wassers. Mit Kupf. Leipz. 1806. 8°.

42 E. A. W. ZIMMERMANN, Ueber die Elasticität des Wassers. Mit Kupf. Leipz. 1779. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. NATUURKUNDIGE AARDRIJKSKUNDE.

a. *Inleiding. Algemeene Werken* 1).

1 C. F. W. Schall, Anleitung zur Kenntnisz der besten Bücher in der Mineralogie und physikal. Erdbescheibung. Weimar 1789. 8°.
Met geschreven bijvoegsels.

2 G. H. Millar, Entwurf einer physikalischen Erdbeschreibung. Aus dem Engl. mit Anmerk. übers. von J. G. Geiszler. Mit Kupf. Dresden, 1788. 8°.

3 L. Mitterpacher, Physikalische Erdbeschreibung. Wien 1789. 8°.

4 T. Bergmann, Physicalische Beschreibung der Erdkugel. Aus dem Schwed. übers. von L. H. Röhl. 3e Aufl. Greifsw. 1791. 2 Th. 4°. Mit Kupf.

5 G. Grosse, Auszug aus T. Bergmann's physikal. Erdbeschreibung nebst einem Abrisz der Naturgeschichte. Mit Kupf. Leipz. 1781. 8°.

6 J. T. Mayer, Lehrbuch über die physische Astronomie, Theorie der Erde und Meteorologie. Mit Kupf. Gött. 1805. 8°.

7 Alex. von Humboldt, Kosmos. Entwurf einer physischen Weltbeschreibung. Stuttg. und Tüb. 1845—50. 3 Th. 8°.

8 Traug. Bromme, Atlas zu Alex. v. Humboldt's Kosmos, in 42 Tafeln mit erläut. Texte. Stuttg. (1851). br. fol.

9 Bernh. Cotta, Briefe über Alex. von Humboldt's Kosmos. Ein Commentar zu diesem Werke. 3e vermehrte Ausg. Leipzig 1855. 3 Th. 8°.

10 J. R. Forster, Bemerkungen über Gegenstände der physischen Erdbeschreibung, Naturgeschichte und sittlichen Philosophie, auf seiner Reise um die Welt gesammelt. Uebers. und mit Anmerk. vermehrt von G. Forster. Mit Landcharten. Wien 1787. 8°.

---

1) Vergelijk de Afdeeling: Wiskundige Aardrijkskunde (Hoofdafd. Wiskunde, III. E. b.).

Digitized by Google

Digitized by Google

b. *Oppervlakte en inwendige toestand der aarde.*

(Geogenie; Geologie) 1).

1 J. G. KRÜGER, Geschichte der Erde in den allerältesten Zeiten. Halle, 1746. 8°. Mit Kupf.

2 A. L. MORO, Neue Untersuchung der Veränderungen des Erdbodens. Aus dem Italien. übers. Leipz. 1751. 8°. Mit Kupf.

3 J. H. G. VON JUSTI, Geschichte des Erd-Cörpers aus seinen äusserl. und unterird. Beschaffenh. hergeleitet und erwiesen. Berl. 1771. 8°.

4 P. BODDAERT, Proeve eener natuurk. beschouwing van den Aardbol. Benev. de waarnem. over den oorsprong der Bergen enz. door P. S. PALLAS. Uit het Fransch vert. en met aanmerk. voorzien. 's Gravenh. 1778. 8°.

5 BUFFON, Epochen der Natur. St. Petersb. 1781. 2 Bde. 8°. Mit Kupf.

6 J. A. DE LUC, Physikalische und moralische Briefe über die Geschichte der Erde und des Menschen. Aus dem Franz. mit Abkürzung übers. Leipz. 1781, 82. 2 Bde. 8°.

7 J. G. WALLERIUS, Physisch-chemische Betracht. über den Ursprung der Welt, besonders der Erdwelt, und ihrer Veränderung. Uebers. mit Anmerk. von C. F. KELLER. Erfurt 1782. 8°.

8 F. GÜSZMANN, Beyträge zur Bestimmung des Alters unserer Erde und ihrer Bewohner. Wien 1782, 83. 2 Bde. 8°.

9 G. C. SILBERSCHLAG, Neue Theorie der Erde oder ausführl. Untersuchung der ursprüngl. Bildung der Erde. Mit Kupf. Berl. 1764. 4°.

10 J. E. SILBERSCHLAG, Geogenie oder Erklärung der mosaischen Erderschaffung nach physikal. und mathemat. Grundsätzen. Mit Kupf. Berlin 1780—83. 3 Th. — *Dess.*, Chronologie der Welt, berichtiget durch die heilige Schrift. Berlin 1783. In 1 Bd. 4°.

11 Philosophisch-physikal. Fragmente über die Geogenie (gegen Silberschlag). 1er Theil die Entstehung der Erde betreffend. Bresl. 1783. — J. E. SILBERSCHLAG, Kritische Beylage zu dem 3en Theile der Geogenie. Gött. und Leipz. 1784. In 1 Bd. 4°.

12 J. L. CHRIST, Geschichte unseres Erdkörpers von den ersten Zeiten der Schöpfung des Chaos an und von den Revolut. dess. durch Vulkane, Erdbeben u. Ueberschwemmungen. Frf. u. Lpz. 1785. 8°

13 J. M. G. BESEKE, Ueber Elementarfeuer und Phlogiston als Uranfänge der Körperwelt. Leipz. 1786. 8°.

---

1) Vergelijk de Afd. Natuurlijke Geschiedenis van enkele landen (hierachter V. A).

Digitized by Google

14 C. F. KESZLER VON SPRENGSEYSEN, Untersuchuug über die Entstehung der jetzigen Oberfläche unserer Erde, besonders der Gebirge. Mit 6 Kupfert. Leipz. 1787. 8°.

15 J. WHITEHURST, Untersuch. über den ursprüngl. Zustand und die Bildung der Erde. Aus dem Engl. Nebst Zus. und Anmerk. des Uebers. und mit 2 Kupfert. Leipz. 1788. — D'ARCET, Discours sur l'état actuel des montagnes des Pyrenées et sur les causes de leur dégradation. Paris 1776. 1 vol. 8°.

16 J. R. FORSTER, Beobacht. und Wahrheiten als Stoff zur Entwerfung zu einer Theorie der Erde. Leipz. 1798. 8°.

17 CH. LYELL, A Manual of Elementary Geology, or the ancient changes of the earth and its inhabitants as illustr. by geolog. monuments. 5th edit. enlarged and illustr. London 1855. 8°.

18 (J. L. HEIM), Geolog. Versuch über die Bildung der Thäler durch Ströme. Weimar 1791. 8°.

19 JOH. BROWALLIUS, Histor. und physikal. Untersuchung der vorgegebenen verminderung des Wassers und vergröszerung der Erde. Aus dem Schwed. übers. und mit Erläut. vermehret von K. E. KLEIN. Stockh. 1756. 8°.

20 F. W. SACK, Die Sundfluth mit forschendem Auge betrachtet. Mit Kupf. Breslau 1782. 8°.

21 Etwas über Ziehens Weissagung von einer Revolution der Erde welche bes. die Rheinländer treffen soll. Frankf. 1786. 8°.

22 J. WILLIAMS, Naturgeschichte der Steinkohlen-Gebirge. Aus dem Engl. übers. mit Anmerk. von A. A. F. W. VON DANCKELMAN. Dresden und Leipz. 1798. 8°.

23 W. C. H. STARING, Specimen de Geologia patriae. Lugd. Bat. 1833. 4°.

24 C. T. R. KRAYENHOFF, Précis historique des opérations géodesiques et astronomiques faites en Hollande. La Haye 1815. 4°. Av. carte.

25 Verhandelingen uitgeg. door de Commissie belast met het vervaardigen eener geologische beschrijving en kaart van Nederland. Haarlem 1853, 54. Dl. I, II. 4°. Met pl.

26 F. JUNGHUHN, Java. Deszelfs gedaante, bekleeding en inwendige structuur. Amsterd. 1850—54. 2 dln. 3 bdn. Met hoogtekaarten enz. en een Atlas van pittoreske gezigten in fol.

27 G. BISCHOF, Die Wärmelehre des Innern unsers Erdkörpers, ein Inbegriff aller mit der Wärme in Beziehung stehender Erscheinungen in und auf der Erde. Umgearb. Ausg. Mit Holzschn. Lpz. 1837. 8°.

28 S. M. HOLM, Vom Erdbrande auf Island im Jahr 1783. Aus dem Dänischen übers., mit 2 Landkarten. Kopenh. 1784. 8°.

Digitized by Google

29 W. HAMILTON, Waarnemingen over de Vuurbergen in Italie, Sicilie en omstr. den Rijn, alsm. over de aardbevingen, voorgev. in Italie 1783. Met aanmerk. van den Abt GIRAUD-SOULAVIE. Uit het Eng. en Fransch vertaald. Amst. 1784. 8°. Met pl.

30 D. DE DOLOMIEU, Reise nach den Liparischen Insuln oder Nachricht von den äolischen Insuln zur nähern Aufklärung der Geschichte der Vulkane, nebst einer Abhandlung über eine Art von Luftvulkan und einer andern über die Temperatur des Clima auf Maltha. Aus dem Französ. übers. von L. C. LICHTENBERG. Leipz. 1783. 8°.

31 — — —— Bemerkungen über die Ponza-Inseln und Verzeichnisz der vulkanischen Produkte des Aetna's zur Erläut. der Geschichte der Vulkane etc. Aus dem Französ. und mit Anmerk. von VOIGT. Leipz. 1789. 8°. Mit Karten.

32 LAZZ. SPALLANZANI, Reisen in beyde Sicilien und in einige Gegenden der Appenninen. Aus dem Italien. mit Anmerk. Leipz. 1795—98. 5 Th. 8°. Mit Atlas von Kupf. in 4°.

33 — —— Abrisz einer Reise nach den Flegreischen Gefilden, dem Aetna und den Aeolischen Inseln, im Jahr 1788 unternommen, etc. Strasb. 1791. 8°.

34 J. F. SEYFART, Algemeine Geschichte der Erdbeben. Frf. u. Leipz. 1756. 8°.

35 A. G. PREUSCHEN, Gemeinnüzl. Theorie von Erdbeben. Heidelb. 1789. 8°.

36 Physikal. Betrachtungen von den Erdbeben, welche am 1ten Nov. 1755 die Haupt-Stadt Lisabon zerstöret. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1756. 8o.

37 J. G. M(ÜLLER), Histor. en natuur-kund. Aanmerkingen over de zeldzame aard- en water-schuddingen in de Nederlanden, den 1 Nov. 1755. Leeuwarden, A. Ferwerda. — J. FOCKENS, Oorzaken der Aarde- en Water-bewegingen natuurkundig overwogen. Amst. 1756. — *Dezelfde*, De nieuwe en dryvende Hevel. Met pl. Alsm. een verdediging van het vorige werkje tegen J. F. Drijfhout. Amst. 1766. In 1 dl. 8°.

38 J. E. B. WIEDEBURG, Ueber die Erdbeben und den allgem. Nebel 1783. Jena, 1784. 8°.

39 M. TORCIA, Beschr. des Erdbebens in Messina und Calabrien, den 5 Febr. 1783. Aus dem Ital. Mit Charte. Nürnb. 1783. 8°.

40 C. J. D'INARRE, Gedanken über Vulkanen, Erdbeben und gegenwärt. Witterung. Frf. und Leipz. 1783. 8o.

41 D. DE DOLOMIEU, Abhandl. über das Erdbeben in Calabrien im J. 1783. Aus dem Französ. Leipz. 1789. 8°.

42 C. L. REINHOLD, Nachricht von einem Erdbruche im Hochstifte Osnabrück. Müuster 1782. 8°.

Digitized by Google

43 J. G. ALTMANN, Versuch einer histor. und phys. Beschreibung der Helvetischen Eisberge. 2e Aufl. Zürich 1753. 8°. Mit Kupf.

44 (J. S. VON POPOWITSCH), Untersuchungen vom Meere. Frf. und Lpz. 1750. 4°.

45 F. W. OTTO, Abriss einer Naturgeschichte des Meeres. Berl. 1792, 94. 2 Th. 1 Bd. 8°.

46 G. C. PISANSKI, Einige Bemerkungen über die Ostsee, insond. an den Küsten von Preuszen. Königsb. 1782. 8°.

47 TOB. GRUBER, Briefe hydrographischen und physikalischen Inhalts aus Krain. Wien 1781. 8°. Mit Kupf.

48 G. C. ADLER, Nachricht von den Pontinischen Sümpfen und deren Austrocknung. Altona (1783). 8°. Mit Charte.

49 J. R. E. VAN LAER, Verhand. over den Rijn en zijn stroomgebied in betr. tot de vaste stoffen die hij naar beneden voert. Utrecht 1850. 8°.

Digitized by Google

c. *Dampkring- en Weerkunde.*

(Atmosphaerologie en Meteorologie).

[Theorie. Waarnemingen. Meteorologische Werktuigen. Verschillende verschijnselen in den dampkring].

1 MARCI FRYTSCHII Meteororum, hoc est, impressionum aerearum et mirabilium naturae operum, loci fere omnes, meth. dialect. conscripti. Item catalogus prodigiorum atque ostentorum, tam coelo quam in terra. Norib., Joan Montanus et Ulr. Neuber. 1555. 8°.

2 J. A. DE LUC, Recherches sur les modifications de l'Atmosphère. Av. fig. Paris 1784. 4 tom 8°.

3 — — — —— Untersuchungen über die Atmosphäre. Aus dem Franz. (von J. S. FR. GEHLER). Leipz. 1776—78. 2 Th. 8°. Mit Kupf.

4 — — — —— Neue Ideen über die Meteorologie. Aus dem Franz. übers. Mit Kupf. Berl. u. Stettin 1787—88. 2 Th. 8°.

5 C. E. WÜNSCH, Neue Theorie von der Atmosphäre und Höhenmessung mit Barometern. Mit 2 Kupfert. Leipz. 1782. 8°.

6 — — —— Lucifer oder Nachtrag zu den Untersuchungen der Erdatmosphäre. Mit Zusätze. Leipz. 1802, 3. 2 Th. 8°. Mit Kupf.

7 H. D. A. SMITS, Nieuwe Theorie van den Dampkring. Batavia 1849. 8°. Met pl.

8 L. F. KÄMTZ, Lehrbuch der Meteorologie. Mit lithogr. Taf. Halle 1831—36. 3 Bde. 8°.

9 M. HUBE, Ueber die Ausdünstung und ihre Wirkungen in der Atmosphäre. Leipz. 1790. 8°.

10 F. SCHMIEDEL, Einschränkung des elektrischen Dunstkreises, ein Verstärkungsmittel der Elektricitätskraft. Neuhaus 1787. 8°.

11 TOALDO, Meteorologischer Saros oder Versuch eines neuen Zirkels für die Wiederkehr der Witterung. Aus dem Französ. übersetzt. Dessau und Leipz. 1784. 4°.

12 RICH. KIRWAN, Angabe der Temperatur von den verschiedenen Breiten der versch. Länder und Städte. Aus dem Engl. übers. und herausgeg. von L. CRELL. Berlin und Stettin 1788. 8°.

13 C. ZUMBACH VAN COESFELT, Ephemerides et Observationes meteorologicae of beschreivinge van Weer en Wind des jaars 1729. Leyden 1730. Met afb. — *Dezelfde*, Korte Schets verhandelende het droogmaken van de Groote Meer (*Haarlemmer-meer*) of geneesmiddel tegen Hollands ondergang door 't water. Met Caart. Leyden 1742. In 1 bd. 4°.

Digitized by Google

14 Waarneemingen op den huize Zwaanenburg, van de Barometer, kracht en streeken der Winden, Luchtsgesteltheid enz., voor 1743—91. Haarlem 1772—92. 3 dln. 8°.

15 J. H. VAN SWINDEN, Observations sur quelques particularités météorologiques de l'année 1783. (Tur. 1784). 4°.

16 JER. HÖSLIN, Meteorologische und Witterungsbeobachtungen auf neunzehn Jahre. Tüb. 1784. 4°.

17 C. H. D. BUYS BALLOT, Uitkomsten der Meteorologische Waarnemingen gedaan in 1849 en 1850 te Utrecht, enz. — Windwaarnemingen in Nederland gedur. 1849 en 1850, bijeenverz. door F. W. C. KRECKE. Utrecht 1851. 2 stn. 4°.

18 — — — —— —— Meteorologische Waarnemingen in Nederland, met aanwijzing van de afwijkingen der temperatuur enz. 1851—53. Utr. 1852, 54. 1e dl. 8°, 2e—3e dl. 4°. obl.

19 (BÜSCHING), Aeltere Wettergeschichte der Mark Brandenburg, zur Erläut. der neueren. Berlin 1782. 8°.

20 J. K. HASSKARL, Meteorologische Waarnemingen, gedaan op eene reis van de Westkust van Zuid-Amerika naar Java, in Aug-Dec. 1854. (Batav. 1854). 8°.

21 JOS. LOVELL, Meteorological Register for the years 1822—25, from observations made by the Surgeons of the Army at the Military Posts of the United States. Washington 1826. 8°.

22 FRANKLIN B. HOUGH, Results of a series of Meteorological Observations, made in obedience to instructions from the Regents of the University, at Sundry Academies in the State of New-York, from 1826 to 1850 inclus. Compiled from the original returns, and the annual reports. Albany 1855. 4°. With plates.

23 H. B. DE SAUSSURE, Essais sur l'Hygrométrie. Neuchatel 1783. 4°.

24 — — — —— Versuch über die Hygrometrie. (Aus dem Französ. übers. von J. D. TITIUS). Leipz. 1784. 8°. Mit Kupf.

25 J. H. LAMBERT, Hygrometrie oder Abhandl. von den hygrometern. Augsb. 1774. Mit Kupf. und Fortsetzung. Das. 1775. — *Dess.*, Anmerk. über die Branderschen Mikrometer von Glase. Mit Kupf. Augsb. 1769. — *Dess.*, Beschr. und Gebrauch der logarithm. Rechenstäbe. Augsb. 1761. In 1 Bd. 8°.

26 J. F. LUZ, Beschreib. von allen Barometern. Nebst ein. Anhang seine Thermometer betreffend. Mit 6 Kupfert. Nürnb. und Leipz. 1784. 8°.

27 F. W. VOIGT, Versuch kritischer Nachträge und Supplemente zur Luzischen Beschreibung älterer und neuerer Barometer und anderer meteorolog. Werkzeuge. Leipz. 1802. 8°. Mit Kupf.

28 (J. VON BIANCHY), Das Merkwürdige vom Barometre und Thermometre zu sammen getr. und mit einer neuerfund. Wetterglas-Tafel versehen. Wien 1762. 8°.

Digitized by Google

29 M. DU CREST, Kleine Schriften von den Thermometern und Barometern. 2e verm. Aufl. Aus dem Franz. übers. mit Anmerk. von J. C. THENN. Augsb. 1765. Mit Kupf. — J. G. GUTSCHES, Beschreibung eines gnomischen Universal-Instruments. Nebst Kupf. Zittau 1765. — JOH. BISCHOFF, Neue Optische Beyträge. Mit Kupf. Ulm 1760. In 1 Bd. 8°.

30 J. A. KRETSCHMAR, Vergleichung der drey gewöhnl. Thermometer. Leipz. 1777. 8°.

31 G. E. ROSENTHAL, Anleitung wie das de Lücsche Barometer zu einem viel grossern Grade der Vollkommenheit gebracht werden kann. Nordhausen 1779. 8°.

32 — — —— Beyträge zu der Verfertigung, der wissensch. Kenntnisz und dem Gebrauche meteorologischer Werkzeuge. Gotha 1782, 84. 2 Th. 1 Bd. 8°.

33 G. BRENDER à BRANDIS, Rekenk. Regelen om de Thermometers van Fahrenheit, de l'Isle en Réaumur met elkander te vergelijken. (Amst. 1780). 8°.

34 S. C. HOLLMANN, Nöth. Unterricht von Barometern und Thermometern. Mit 4 Kupfert. Gött. 1783. 8°.

35 J. A. UILKENS, Korte op ondervinding rustende Thermometer-beschrijving. Gron. 1796. 8°.

36 C. G. HERRMANN, Mechanischer verbess. Wind- Regen- und Trockenheitsbeobachter. Mit Kupf. Freyb. und Annaberg 1789. 8°.

37 J. C. CHRIST, Verhandeling over den Neveldamp van 1783 enz. Uit het Hoogd. met Aanmerk. door W. VAN REES. Nijmegen 1784. 8°.

38 Stelkonstige Reeckening van den Regenboog (door C. Jz. VOOGHT?) 's Gravenh., Lev. van Dyck. 1687. 4°.

39 B. BOSMA, Redevoering over de Winden. Amst. 1769. 8°.

40 Wahre Beschaffenheit des Donners. Wien 1780. 8°.

41 J. A. H. REIMARUS, Neuere Bemerkungen vom Blitze. Mit 9 Kupf. Hamb. 1794. 8°.

42 G. S. KLÜGEL, Beschr. der Wirkungen eines heftigen Gewitters in Halle am 12 Jul. 1789. Halle 1789. 8°.

43 DITTMAR, Die diesjähr. zu erwartende Witterung. 2e Ausg. Berl. 1818. 8°.

44 Jos. TOALDO, Witterungslehre für den Feldbau. Aus dem Italien. übers. von J. G. STEUDEL. Berlin 1777. 8°.

45 Verhaltungs-Regeln bey nahen Donnerwettern. M. Kupf. 3e Aufl. Gotha 1778. 8°.

46 Die Witterungsprophezeyungen unpartheyisch beurtheilet. Nebst Winken zu einer neuen sichern Theorie, von P. T. Berlin 1787. 8°.

Digitized by Google

47 J. K. GÜTLE, Lehrbuch der theoretischen und praktischen Blizableitungskunst. Mit Kupf. Nürnb. 1804. 2 Th. Mit Beitrag. Das. 1805. 3 Bde. 8°.

48 B. BODDE, Grundzüge zur Theorie der Blitzableiter. Münster 1809. 8°.

49 C. T. R. KRAYENHOFF, Handleiding tot het stellen van Bliksem-Afleiders. Nijmegen 1836. 8°. Met afb.

50 J. J. HEMMER, Anleitung, Wetterleiter an allen Gatt. von Gebäuden an zu legen. Mit Kupf. Manh. 1786. 8°.

51 F. A. VON ENDE, Ueber Massen und Steine die aus dem Monde auf die Erde gefallen sind. Braunschw. 1804. 4°.

52 E. H. VON BAUMHAUER, Spec. meteorolog.-chem. de ortu lapidum meteoricorum. Traj. 1844. 8°.

53 J. C. SPIDBERG, Histor. Demonstration und Anmerckung über die Eigenschafften und Ursachen des sogen. Nord-Lichts. Halle 1724. 8°.

54 DE MAIRAN, Traité physique et historique de l'Aurore boreale. 2e Edit. revue et augm. Paris 1754. 4°. Av. pl.

55 J. A. CRAMER, Ueber die Entstehung des Nordlichts. Brem. 1785. 8°.

56 J. L. ROST, Beschreibung desjen. sogen. Nord-Scheines der sich An. 1721 den 1 Martii zu Nürnberg hat sehen lassen. (Nürnb. 1721). 4°. Mit Abb.

57 J. E. SILBERSCHLAG, Sendschr. über das den 18 Jänn. 1770 zu Berlin beobacht. Nordlicht. Mit Kupf. Berlin 1770. 4°.

Digitized by Google

D. MAGIE.

1 J. P. EBERHARD, Abhandlungen vom physikalischen Aberglauben und der Magie. Halle 1778. 8°.

2 HENR. CORN. AGRIPPAE *ab Nettesheym*, De occulta philosophia libri tres. Sine loco et typogr. nom. (Colon. J. Soter). 1533. fol. Cum fig.

Met privilegie van Keizer Karel V, aan den schrijver verleend, gedagt. uit Mechelen, den 12 Jan. 1529. De eerste druk van dit werk, nog zeldzamer dan deze, verscheen te Antwerpen bij J. Grapheus in 1531.

3 CONR. LYCOSTHENES, Prodigiorum ac Ostentorum Chronicon. Quae praeter naturae ordinem, motum et operationem, et in superior. et his inferior. mundi regionibus ab exordio mundi usque ad haec nostra tempora acciderunt. Basil. Henr. Petri. 1557. fol. Cum fig.

Merkwaardig om de afbeeldingen der talloze wonderen, die men hierin beschreven vindt.

4 CORN. GEMMA, De Naturae divinis characterismis seu raris et admirandis spectaculis, causis, indiciis, proprietat. rerum in partibus singulis universi, ll. II. Antv., Chr. Plantinus. 1575. 2 tomi. 1 vol. 8°. Cum fig.

5 MART. DELRII, Soc. Jesu, Disquisitionum Magicarum ll. VI. Mogunt. Joan. Albinus. 1600. 3 vol. 8°.

6 VAL. KRÄUTERMANN, Der curieuse und vernünfftige Zauber-Artzt. Arnstadt 1748. — Die bekannten 138 neu-entdeckten anietzo aber auf 200 verm. Geheimnisse. Leipz. und Rudolst. 1737. 1 Bd. 8°.

7 C. B. FUNK, Natürl. Magie oder Erkl. verschied. Wahrsager- und natürlicher Zauberkünste. Mit 13 Kupfert. Berl. u. Stett. 1783. 8°.

8*A. DE HAEN, De Magia liber. Lips. 1775. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

III. Scheikunde.

[Algemeene Schriften. Zuivere Scheikunde. Toegepaste Scheikunde. Alchimie.]

1 G. S. Swart, Oratio de Chemia physicae auxiliis ad scientiae dignitatem evecta et physicae progress. ulterius perficienda. Amst. 1835. 4°.

2 Did. van Rhyn, Orat. de dogmatico Chemiae cultu, a practico haud separando deque causis quibus viros principes ad chemiam colendam impelli decet. Amst. 1786. 4°.

3*H. Boerhaave, Elementa Chemiae, quae annivers. labore docuit, in publ. privatisque scholis. Cum tabb. Lugd. Bat. 1732. 2 vol. 4°.

4 Gottfr. Roth, Gründliche Anleitung zur Chymie. 3e Aufl. Mit Anhang. Frf. und Leipz. 1739. 8°.

5 J. F. Gmelin, Einleitung in die Chemie. Nürnb. 1780. 8°.

6 J. J. Berzelius, Leerboek der Scheikunde, naar de 3e omgewerkte en vermeerd. uitgave vertaald, onder medewerking van G. J. Mulder, door A. S. Tischauser, B. Eickma en A. F. van der Vliet. Rott. 1834—41. 6 dln. 8°. Met pl.

7*Het Borstbeeld van Berzelius geplaatst in het Scheikundig laboratorium der Utrechtsche Hoogeschool. Utrecht 1849. 8°.

8 Ch. Gerhardt, Traité de Chimie Organique (Suite à la Chimie de Berzelius). Paris 1853—56. 4 tom. 8°.

9 F. J. Otto, Ausführliches Lehrbuch der Anorganischen Chemie. 3e umgearb. Auflage. Mit Holzschn. Braunschw. 1855. 3 Th. 8°.

10*P. Nieuwland, Schets van het scheikundig leerstelsel van Lavoisier. Amsterd. 1791. 8°.

11 M. C. Verloren, Disput. qua tract. caput theoriae chemicae de corporum chemicorum organicorum constitutione. Traj. 1846. 8°.

12*M. J. Cop, Verscheidenheid van ligchamen in betrekking tot Atomenleer. Deventer 1845. 8°.

13 W. J. A. van Geuns, Proeve eener geschiedenis van de Aequivalentgetallen der scheikundige grondstoffen en van hare soortelijke gewigten in gasvorm, voornam. in betr. tot de vier grondstoffen der bewerktuigde natuur. Amst. 1853. 8°.

14 G. Einsporn, Unters. wie weit durch Wasserwägen der Metallen Reinigkeit und Vermischung könne bestimmt werden, nebst einer Prüfung der Lehre C. G. Cratzensteins von Dünsten u. Dämpffen. Erlangen und Leipz. 1745. 8°. Mit Kupf.

15 — —— Beschreib. einiger sonderb. chimischen Versuche. Erl. 1751. 8°.

Digitized by Google

16 J. H. CROOCKEWIT Hz., Verhandeling over Scheikundige Metaalverbindingen. Amst. 1848. 8°.

17 L. MULDER, Historisch-kritisch Overzigt van de bepalingen der Aequivalent-gewigten van 24 Metalen. Utrecht 1853. 8°.

18 E. MULDER, Historisch-kritisch Overzigt van de bepalingen der Aequivalent-gewigten van 13 enkelvoudige ligchamen. Utrecht 1853. 8°.

19*J. M. VAN BEMMELEN, Diss. chym. de Cybotio Cumingii. Lugd. Bat. 1854. 8°.

20 J. W. GUNNING, Onderzoek naar den oorsprong en de scheikundige natuur van eenige Nederlandsche wateren. Utrecht 1853. 8°.

21 G. M. PERK, Diss. chymica de Aquis Leidensibus. Leidae 1849. 8°.

22 A. HEYNSIUS, Geschiedk. Onderzoek naar de kennis der eiwitachtige ligchamen. Amst. 1853. 8°.

23 J. EVERWIJN, Diss. chymica de Caementis. Lugd. Bat. 1846. 8°.

24 J. F. MEYER, Chymische Versuche zur näheren Erkenntnisz des ungelöschten Kalchs, der elastischen und electrischen Materie etc. Hann. 1770. 8°.

25 J. A. WEBER, Neuentdeckte Natur und Eigenschaften des Kalkes und der äzenden Körper. Berlin 1778. 8°.

26 L. C. LEVOIR, De Natrometrie van Pesier en Gay-Lussac proefondervindelijk onderzocht en eenige bijzonderheden bij het onderzoek van potasch opgemerkt. Leiden 1856. 8°.

27*S. STRATINGH Ez., Scheikundige Verhandeling over eenige Verbindingen van den Phosphorus. Groningen 1809. 8°.

28 A. ADRIANI, Verhandeling over Gutta Percha en Caoutchouc en derz. verhouding tot onderscheidene agentia. Utrecht 1850. 8°.

29 C. L. VLAANDEREN, Over den Tabak, bijzonder over zijne onbewerktuigde bestanddeelen. Utrecht 1854. 8°.

30 J. LIEBIG, Chimie Organique appliquée à la physiologie végétale et à l'agriculture. Suivi d'un essai de Toxicologie. Trad. faite sur les mss. de l'auteur par CH. GERHARDT. Paris 1841. 8°.

31 H. W. KELS, Onomatologia chymica practica, oder vollständ. practisches Handbuch der Chemie in alphabet. Ordnung, mit Vorr. von J. F. GMELIN. Ulm 1791. 8°.

32 G. A. SÜCKOW, Anfangsgründe der ökonomischen und technischen Chymie. 2e verm. Aufl. Leipz. 1789. 8°.

33 J. A. CHAPTAL, Grondbeginselen der Scheikunde op de kunsten toegepast. Vertaald en met aanmerkingen vermeerderd door N. C. DE FREMERY. Dl. I. Met pl. Amst. 1808. 8°.

34 P. DORÉ, fils, Lecons de Chimie élémentaire appliquées aux arts industriels. Paris 1855. 2 vol. 8°. Av. fig.

Digitized by Google

35*S. STRATINGH Ez., Scheikund. Verhandeling over de Cinchonine en Quinine. Gron. 1822. 8°.

36*— ——— — De Chlorineverbindingen, beschouwd in hare scheikundige, fabrijkmatige, genees- en huishoudkundige betrekkingen. Met pl. Groningen 1827. 8°.

37 MERCURII (HERMIS) TRISMEGISTI Pymander (et Asclepius). Latine, cum comment. HANNIB. ROSSELI. Cracov. Typogr. Lazari. 1585—90. 6 tom; in 4 vol. fol.

38 De Alchimia opuscula complura veterum Philosophorum. S. a. et l. (Francof., Cyriacus Jacobus). 1550. 4°.

39 Rosarium philosophorum. Secunda pars Alchimiae de lapide philosoph. vero modo praeparando continens exactam ejus scientiae progressionem. Cum fig. Francof., Cyriacus Jacobi. 1550. 4°.

40 D. G. MORHOF, Vom Goldmachen oder physikal.-histor. Abhandlung von Verwandlung der Metalle. Aus dem Lat. Bayreuth 1764. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

IV. Ontleedkunde en Natuurkunde van den mensch

(Anatomie en Physiologie).

A. ONTLEEDKUNDE

in het algemeen en van den mensch in het bijzonder.

[Geschiedenis, Letterkunde; — Handboeken en Woordenboeken; Werken van gemengden inhoud; — Algemeen-Ontleedkundige Tafels en Musaea; — Bijzonderheden der Ontleedkunde].

1 ANDR. BONN, Orat. de simplicitate naturae, anatomic. admiratione, chirurgic. imitatione dignissima. Amst. 1772. 4°.

2*A. VAN DER BOON Cz., Geschiedenis der Ontdekkingen in de Ontleedkunde van den mensch gedaan in de Noordel. Nederlanden tot aan het begin der 19e eeuw. Met facsim. Utrecht 1851. 8°.

3 ALB. VON HALLER, Bibliotheca Anatomica, qua scripta ad Anatomen et Physiologiam facientia a rerum initiis recensentur. Lugd. Bat. 1774—77. 2 vol. 4°.

4 REALDI COLUMBI *Cremonensis* De re anatomica ll. XV. Venet., Nic. Bevilacqua. 1559. fol.

Bladz. 265—66 ontbreken.

5 JOAN. VESLINGII Syntagma anatomicum, comment. atqua append. illustr. et auctum a G. L. BLASIO. Traj. 1696. 4°. Cum fig.

6 ANDR. VESALII De Humani corporis fabrica ll. VII. Basil. Joa. Oporinus. 1543. fol. Cum fig.

Eerste uitgave. Het portret en de figuren in houtsnede zijn door Joh. van Calckar (leerling van Titiaan) bewerkt.

7 GER. BLASII Ontleeding des menschelyken lichaems, beschreeven en in versch. fig. afgebeeld. Amst. 1675. 8°. Met pl.

8 SAM. TH. VON SÖMMERRING, Vom Baue des Menschlichen Körpers. Neue umgearb. und vervollständ. Original-ausgabe. Lpz. 1839—45. Th. I—VIII. 1. 8°. Mit Abb.

I. Leben und Verkehr mit seinen Zeitgenossen. Von Rud. Wagner. II. Lehre von den Knochen und Bändern, herausgeg. von Rud. Wagner. III. Lehre von den Muskeln und Gefäszen. Umgearb von F. W. Theile. IV. Hirn- und Nervenlehre. Umgearb. von G. Valentin. V. Lehre von den Eingeweiden und Sinnesorganen. Umgearb. und beëndigt von E. Huschke. VI. Allgemeine Anatomie. Lehre von den Mischungs- und Formbestandtheilen, von J. Henle. VII. Entwickelungsgeschichte der Säugethiere und des Menschen. Von T. L. W. Bischoff. VIII. Pathologische Anatomie. Von Jul. Vogel.

Digitized by Google

9*J. A. FLES, Handleiding tot de stelselmatig beschrijvende Ontleedkunde van den Mensch. Met pl. Utr. 1855. 8°.

10 ANDR. VESALII Opera omnia anatomica et chirurgica. Cura HERM. BOERHAAVE et B. S. ALBINI. Lugd. Bat. 1725. 2 vol. fol. Cum fig.

11 HIERON. FABRICII *ab Aquapendente*, De formato foetu. Venet., Franc. Bolzetta. 1600. Cum 33 tabb. — *Ejusdem*, De formatione ovi et pulli. Patav., Aloys Bencius. 1601. Cum fig. — *Ejusdem*, De Locutione et ejus instrumentis, a JOA. URSINO editus. Patav., Laur. Pasquati. 1603. Cum fig. — *Ejusdem*, De brutorum loquela. Ibid. 1603. — *Ejusdem*, De Venarum ostiolis. Ibid. 1603. Cum fig. In 1 vol. fol.

12 —— —— De Visione, Voce, Auditu. Venet., Franc. Bolzetta. 1600. fol. Cum fig.

13 ADRIANI SPIGELII Opera, quae extant, omnia, ex recens. JOH. ANT. VAN DER LINDEN. Amst., Joh. Blaeu. 1645. fol. maj. Cum fig.

14 LOUIJS DE BILS *van Koppensdamme*, Aan alle ware Liefhebbers der Anatomie. Rotterd. 1659. — *Dezelfde*, Kort bericht over de Waarschouwinge van Joan van Horne, alsm. een Antwoord op de Aanmerkingen van Paulus Barbette op d' Anatomische Schriften van Lod. de Bils. Rott. 1660. Met afbeeld. In 1 st. 4°.

15 GER. BLASII Observata anatomica in homine, simia, vitulo cet. Acc. extraordinaria in homine reperta. Lugd. Bat. 1674. 8°. Cum fig.

16*REGN. DE GRAAF, Alle de Wercken, so in de Ontleed-kunde, als andere deelen der Medicyne. Amsterd. 1686. 8°. Met pl.

17 LAUR. BELLINI Exercitationes anatomicae II, de structura et usu renum et de gustus organo. Acc. quaedam renum monstrosorum exempla coll. per GER. BLASIUM. Lugd. Bat. 1726. 4°. Cum fig.

MARC. MALPIGHII Opera omnia. Zie de Afd. Natuurlijke Geschiedenis, V. C.

18 FRED. RUYSCH, Opera omnia anatomico-medico-chirurgica, hucusque edita (Praemitt. Historia vitae et merit. Fred. Ruysch auct. J. F. SCHREIBERO). Amst. 1731 (1721—32). 4 vol. 4°. Cum fig.

19*— —— Alle de Ontleed- Genees- en Heelkundige Werken. Meerendeels in 't Nederduyts vertaalt door Y. G. ARLEBOUT. Met pl. Amsterd. 1744. 3 dln. 4°.

Vooraf een *Verhaal van 't leven en de verdiensten van F. R. door* J. F. Schreiberus.

20 Disputationes Anatomicae selectae. Collegit, edidit, praef. est ALB. VON HALLER. Gött. 1746—51. Cum Indice. Ibid. 1752. 7 vol. 4°. Cum tabb.

21 B. S. ALBINI Academicarum Annotationum ll. VIII, coñtin. anatomica, physiologica, zoographica, phytographica, pathologica, etc. Leidae 1754—68. 8 fasc. 2 vol. 4°. Cum tabb.

Digitized by Google

22*ALB. VON HALLER, Opera minora (anatomici argumenti) emendata, aucta et renovata. Acc. Tabulae aeneae. Lausannae 1763—68. 3 vol. 4°.

23*ED. SANDIFORT, Opuscula anatomica. Lugd. Bat. 1780—84. 3 vol. 4°.

I. Tabulae intestini duodeni. II. Icones herniae inguinalis congenitae. III. Anatome infantis, cerebro destituti.

24 BARTHOL. EUSTACHII Tabulae Anatomicae. Praefat. notisque illustr. J. M. LANCISIUS. Romae 1714. fol.

25 B. S. ALBINI Explicatio Tabularum Anatomicarum Barthol. Eustachii. Acc. Tabularum edit. nova. Leidae 1744. fol. Cum 47 tabb.

26 PT. CAMPER, Epistola ad Anatomic. Principem magnum Albinum. Gron. 1767. 4°. Cum fig.

Over Albinus' uitgave van de Tabulae van Eustachius handelend.

27 B. S. ALBINI Tabulae anatomicae corporis humani. Lugd. Bat. 1747 —1757. In 1 vol. fol. maj.

Volledige verzameling der *Tabulae* van Albinus, alle door den bekwamen J. Wandelaar gegraveerd. Inhoudende: I. Tabb. Sceleti et Musculorum corp. hum. 1747. (Sceleti III dupl.; Muscul. XXV quorum I—IX dupl.). — II. Tabb. VII Uteri mulieris gravidae. 1748. Appendix (Tab. I) 1751. — III. Tabb. Ossium human. 1753 (XXXIV tabb. dupl.) IV. Tabula vasis Chyliferi. 1757.

28*H. HALBERTSMA I. fil., Orat. de Albini anatomiae tractandae methodo, compar. cum ea, quam nostra tempora sibi deposcunt. Lugd. Bat. et Amst. 1848. 8°.

29 J. BLEULAND, Descriptio Musei Anatomici Academ. Rheno-Trajectinae. Traj. 1826. 4°.

30 — —— Icones anatomico-physiologicae et pathologicae partium corporis humani et animalium, quae in Descriptione Musei Anatom. Rheno-Traject. inveniuntur. Traj. 1826. 2 vol. 4°. (LIV tabb.)

31 Descriptive Catalogue of the Anatomical Museum of St. Bartholomew's Hospital, London. Vol. I. Lond. 1846. 8°.

32 F. B. ALBINI De Natura ossium libellus. Lugd. Bat. 1775. — DOM. GAGLIARDI Anatome ossium novis inventis illustrata. Lugd. Bat. 1723. Cum fig. In 1 vol. 8°.

33*P. PAAUW, Primitiae Anatomicae. De Humani Corporis Ossibus. Lugd. Bat., Justus à Colster. 1615. 4°. Cum fig.

34 B. S. ALBINI, De Ossibus corporis humani, ad auditores suos. Leidae Bat. 1726. 8°.

Met geschreven aanteekeningen.

35*W. VINK, Korte en klaare beschryving der Beenderen, Spieren en Bloedvaten van 't menschen ligchaam. Met pl. 2e druk. Rotterd. 1745. 2 dln. 8°.

36*ED. SANDIFORT, Descriptio Ossium hominis. Acc. oratio de officio medici perquam difficili, a multis pessime neglecto. Lugd. Bat. 1785. 4°.

Digitized by Google

37 ANDR. VESALII Tabulae ossium humanorum. Denuo ed., earumque explicat. adauxit ED. SANDIFORT. Lugd. Bat. 1782. fol.

38*B. S. ALBINI Icones ossium foetus humani. Acc. osteogeniae brevis historia. Leidae Batav. 1737. 4°.

39 — — —— Historia musculorum hominis. Leidae 1734. 4°. Cum tabb.

40*D. C. DE COURCELLES, Icones musculorum capitis. Met eene Nederd. verklaring over de selve. Lugd. Bat. 1743. 4°.

41*J. BLEULAND, Vasculorum in intestinorum tenuium tunicis, subtilioris anatomes opera detegendorum, descriptio, icon. ad naturae fidem pictis illustr. Traj. 1797. 4°.

42*F. A. G. MIQUEL, Dissert. anatom.-physiol. exhibens veterum de jecore merita. Gron. 1833. 8°.

43*A. MONRO, Drie Verhandelingen over de Zenuwen en hare verspreiding, over de beweging van het hart, en over de chylbuis. (Uit het Eng.) in het Lat. vert. door G. COOPMANS, die behalve de geduur. aanteken, daar heeft bijgev. de Verhandeling over de Ontleedk. bewerkingen der hersenen en zenuwen. Na de 2e Lat. uitg. in het Nederd. vertaald, met nieuwe aanteken. en een bladwijzer vermeerderd door P. M. NIELEN. Utrecht 1773. 8°.

44 BENED. STILLING, Disquisitiones de structura et functionibus cerebri. Untersuchungen über den Bau und die Verrichtungen des Gehirns. I. Ueber den Bau des Harnknotes oder der Varols'schen Brücke. (Lat. u. Deutsch). Mit 20 Taf. lithogr. Abb. u. 2 Umriss-Taf. Jena 1846. fol. obl.

45 GER. BLASII Anatome medullae spinalis et nervorum inde provenientium. Amst. 1666. 12°. Cum fig.

46*G. VROLIK, Beschouwing van het verschil der bekkens in onderscheidene volksstammen. Amst. 1826. 8°.

47 JULII CASSERII *Placentini* de Vocis Auditusque organis historia anatomica tractat. II explicata, ac variis icon. aere excusis illustrata. Ferrar. Vict. Baldinus. 1600—1601. 2 ptes. 1 vol. fol.

48*J. PALFYN, Ontleed-kundige beschrijving van de vrouwelijke deelen, die ter voort-teeling dienen. Met fig. Gendt 1724. 4°.

49*NIC. HOBOKENI Anatomia secundinae humanae repetita, aucta, roborata et 44 figuris illustrata. Ultraj. 1675. 8°.

50 W. VROLIK, Tabulae ad illustrandam Embryogenesin hominis et mammalium, tam naturalem quam abnormam. — De Vrucht van den Mensch en van de Zoogdieren afgebeeld en beschreven in hare regelmatige en onregelmatige ontwikkeling (Latijnsche en Hollandsche tekst). Amst. 1849. 4°.

51 G. VAN DOEVEREN, Specimen observationum academic. ad monstrorum historiam, anatomen, pathologiam, et artem obstetriciam, praecipue spectantium. Gron. et Lugd. Bat. 1765. 4°. Cum fig.

Digitized by Google

B. NATUURKUNDE VAN DEN MENSCH.

[Inleiding, Geschiedenis; Handboeken, enz.; — Bijzonderheden der Physiologie.]

1 G. J. LONCQ C.J.fil., Diss. histor.-med. de Physiologia Veterum. Roterod. 1833. 8°.

POLEMONIS, ADAMANTII, MELAMPADIS Physionomia, ARTEMIDORI et ACHMETIS Oneirocritica. Zie Aelianus, *Variae historiae* (Oude Grieksche schrijvers, in de Hoofdafd. Geschiedenis).

2*L. M. A. CALDANII Institutiones Physiologicae et Pathologicae. Edidit, praef. est, indicemque add. ED. SANDIFORT. Lugd. Bat. 1784. 2 tom. 8°.

3*F. B. ALBINI De natura hominis libellus. Acc. supellex anatomica B. S. ALBINI. Lugd. Bat. 1775. 8°.

4*A. A. SEBASTIAN, Grondbeginselen der bijzondere Natuurkunde van den Mensch. Gron. 1839. 8°.

5*F. C. DONDERS en A. F. BAUDUIN, Handleiding tot de Natuurkunde van den gezonden mensch. Met pl. Dl. I. Algemeene Natuurkunde. 1e Afd. Leer der stofwisseling. Utrecht en Amst. 1851. 8°.

6 Handwörterbuch der Physiologie mit Rücksicht auf physiologische Pathologie. In Verbinding mit mehren Gelehrten herausgeg. von RUD. WAGNER. Mit Kupf. und Holzschn. Braunschw. 1842—53. 4 Bde. 8°.

7 SAM. FORRY, On the position of Man in the scale of organic creation. New York 1844. 8°.

8*C. PRUYS VAN DER HOEVEN, Anthropologisch Onderzoek. Leiden 1851—53. 4 stn. 8°.

9 G. C. B. SURINGAR, De Opvoeding der Zintuigen. Eene bijdrage tot de leer van het Onderwijs, inzonderheid van de Natuur- en Geneeskundige wetenschappen. Amsterd. 1855. 8°.

10*Iz. DE KONING, Verhandeling over het Leven en deszelfs gevolgen bij den mensch. Zalt-Bommel 1840. 8°.

11 GER. VROLIK, Orat. de viribus vitalibus, in omni corpore organico observandis. Amst. 1799. 4°.

12*J. E. DOORNIK, Verhandeling over de Levens-kragt, volgens dynamische grondbeginselen. Amsterd. 1802. 8°.

Digitized by Google

13*F. C. DONDERS, Blik op de Stofwisseling van het epitellurische leven als bron der eigene warmte van planten en dieren. Utr. 1845. 8°.

14*F. Z. ERMERINS, Orat. de perpetuis materiae et formae in vita mutabilitate ac motu. Gron. 1851. 8°.

15 S. J. VAN GEUNS, Disput. philos. de corporum habitudine animae hujusque virium indice ac moderatrice. Harderv. 1789. 4°.

16*J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK, Eene Voorlezing over het verschil tusschen doode natuurkrachten, levenskrachten en ziel. Utr. 1835. 8°.

17*— — — ——— — — — Voorlezingen over het verband en de werking tusschen ligchaams- en zielskrachten bij mensch en dieren. Utrecht 1843. 8°.

18*F. P. G. VAN ENSCHUT, Voorlezing over het verband tusschen hersenen en ziel, enz. (Utrecht) 1840. 8°. (Met eene Herinnering aan den Schrijver door J. B. DOMPELING). *Niet in den handel.*

19*J. N. RAMAER, Blik op de dierlijke vermogens en derzelver betrekking tot de ziel. Rotterd. 1845. 8°.

20 G. E. VOORHELM SCHNEEVOOGT, De physiologische éénheid van ligchaam en ziel. Inwijdings-rede. Amst. 1851. 4°.

21*L. S. P. MEYBOOM en W. VROLIK, Vraagpunten des tijds, behandeld in drie redevoeringen. Haarlem 1856. 8°.

22 L. F. A. MULLER, Dissert. psycholog.-physiolog. de Motibus quos dicunt reflexos. Amst. 1855. 8°.

23*S. P. SCHELTEMA, Over het Instinct bij menschen en dieren. Arnhem 1840. 8°.

24 J. VAN DER BEKE CALLENFELS, Onderzoekingen over den invloed der Vaatzenuwen op den bloedsomloop en den warmtegraad. Proefschr. Utrecht 1855. 8°. Met afb.

25*C. E. DE LILLE, Tractatus de Palpitatione cordis quem praec. praecisa cordis historia physiolog., cuique pro coronide addita sunt monita quaedam generalia de arteriarum pulsus intermissione. Zwollae 1755. 8°.

26*R. LAMMERTS VAN BUEREN, Over de zamenstelling en ontwikkelingswijze van de vorm-bestanddeelen der Melk. Eene physiologische proeve. Utrecht 1849. 8°.

27*J. ASTRUC, Traité de la cause de la Digestion, ou l'on refute le nouveau sistème de la trituration et du broïement. Et ou l'on prouve que les alimens sont digerez et convertis en chile, par une veritable fermentation. Toulouse 1714. 8°.

28*JOH. DE GORTER, De perspiratione insensibili. Ed. 2a aucta et emend. atque commentariis in omnes Aphorismos Staticos Sanctorii adorn. Lugd. Bat. 1736. 4°. Cum fig.

Digitized by Google

29*BATIGNE, Essai sur la Digestion et sur les principales causes de la vigueur, de la durée de la vie, etc. Berlin 1768. 8°.

30*A. SASSE, De Milt, beschouwd in hare structuur en hare physiologische betrekking tot het ligchaam. Amst. 1855. 8°.

31 G. STINSTRA, Comment. physiolog. de functione lienis. Gron. 1855. 8°.

32*ANT. DE HAEN, Difficultates circa modernorum systema de sensibilitate et irritabilitate humani corporis. Viennae 1761. 8°.

33 JOH. ALPH. BORELLI De Motu Animalium. Ed. nova, a plur. mendis repurg. ac dissertatt. physico-mechan. de motu musculorum et de effervescentia et fermentatione JOH. BERNOULLII aucta et ornata. Hag. Com. 1743. 2 ptes. 1 vol. 4°. Cum fig.

34*HENR. SNELLEN, Theoriae mechanicae physico-medica delineatio, in qua damnosa ejus praecepta ad rationis et experientiae lancem revocantur ac practica emendantur. Cui praefixa est ad Jac. le Mort epistola ejusdemque responsio. Lugd. Bat. 1705. 8°.

35*M. DASSEN, H.Jz., Verhandeling over de werkzaamheden van het Zenuwstelsel. Gron. 1839. 8°.

36 Sketches of Buchanan's discoveries in Neurology. Louisville 1842. 8°.

37*E. FABIUS, Spec. psycholog.-med. de Somniis. Amstelod. 1836. 8°.

38 J. C. HENNINGS, Verhand. over het voorgevoel en de schijngezichten. Uit het Hoogd. Amst. 1790, 91. 2 stn. 8°. Met pl.

39*TOB. TAUT, Physica medica perspicue cuivis facult. addictis explicans corporum naturalium principia, affectiones, species et phaenomena, qualia ex poster. numero sunt meteora, temperamenta, sympathia, antipathia et magia naturalis. Lips. 1723. 8°.

40*FRED. HUFELAND, Verhandeling over de Sympathie. Naar het Hoogduitsch. Amst. 1815. 8°.

41*A. NUMAN, Verhandeling over het dierlijk magnetismus als den grondslag ter verklaring der physische levensbetrekkingen of sympathie tusschen de dierlijke ligchamen. Gron. 1815. 8°.

42*J. A. UILKENS, Merkwaardige Natuurverschijnselen in brieven aan eene Vriendin. 1e stukje. Het dierlijk Magnetismus. Gron. 1815. 8°.

43*W. VAN DER HELD, Belangrijke Bijdragen tot het Animalisch magnetismus. Dordr. 1816. 8°.

44*D. NOBLE, Wat is waar, wat onwaar in het dierlijk Magnetisme? Kritische beschouwing der Mesmerische daadzaken en theorien. Uit het Engelsch door J. N. RAMAER. Zutphen 1847. 8°.

45 JOH. WALLIS, De Loquela, sive sonorum formatione, tract. grammat.-phys. Ed. 7a, cum prior. sedulo collata. Lugd. Bat. 1740. — J. C. AMMAN, Surdus loquens, sive diss. de Loquela. Lugd. Bat. 1740. In 1 vol. 8°.

Digitized by Google

11 C. PLINII SECUNDI Historiae Naturalis ll. XXXVII, cum selectis comment. J. HARDUINI novisque adnotatt. cur. C. ALEXANDRE (Cosmologiam), F. ANSART (Geographiam), J. B. F. S. AJASSON DE GRANDSAGNE (Zoologiam, cum notis G. CUVIER), L. DESFONTAINES (Rem herbariam). Tom. I—VII, 2. Paris. (Lemaire). 1827—30. 10 vol. 8°.

12 — —— —— Naturgeschichte, übersetzt von GOTTFR. GROSZE. Frf. 1781—88. 12 Th. 6 Bde. 8°.

C. JULII SOLINI Polyhistor. Zie de Hoofdafd. Aardrijkskunde.

13 ULYSSIS ALDROVANDI (et aliorum) Historia naturalis. Bononiae, J. B. Bellagamba et alii, 1599—1648. 12 vol. fol. Cum fig.

Ornithologia, auct. Ul. Aldr. 1599—1603. 3 vol. — De Animal. Insectis, auct. Ul. Aldr. 1602. — De reliq. Animal. exanguibus, auct. Ul. Aldr. 1606. — De Piscibus et Cetis. J. C. Uterverius coll. H. Tamburinus in luc. ed. 1613. — De Quadrupedibus solipedibus. J. C. Uterv. coll. et recens. H. Tamb. in luc. ed. 1616. — De Quadrupedibus bisulcis. J. C. Uterv. et Thom. Dempsterus coll. H. Tamb. in luc. ed. 1621. — De Quadruped. digitatis viviparis et oviparis. Barth. Ambrosinus coll. 1637. — Serpentum et Draconum historia. Bt. Ambr. concinn. 1640. — XI. Monstrorum historia. B. Ambr. compos. M. A. Bernia in luc. ed. 1642. — XII. Musaeum Metallicum. B. Ambr. compos. M. A. Bernia in luc. ed. 1648.

Het XIIIe deel (Dendrologia) ontbreekt. Alleen de vijf eerste deelen zijn van Aldrovando zelven. De andere zijn na zijn dood, ten deele naar zijne handschriften samengesteld.

14 JOAN. EUS. NIEREMBERGII Historia naturae, maxime peregrinae, libris XVI distincta. Acc. de miris et miraculosis Naturis in Europa ll. II: item de iisdem in terra Hebraeis promissa liber. Antverp., Balth. Moretus. 1635. fol.

15 Jo. BAPT. PORTAE, Phytognomonica, VIII ll. contenta, in quibus nova affertur methodus, qua plantarum, animalium, metallorum, rerum denique omnium ex prima extimae faciei inspectione quivis abditas vires assequatur. Nunc. pr. a mendis vindic. Rothom. 1650. 8°.

16 BUFFON, Allgemeine Naturgeschichte. Berlin 1771—74. 7 Th. 3 Bde. 8°.

17 A. D. RICHTER, Lehrbuch einer Natur-Historie. 2e und verm. Aufl. Leipz. 1775. 8°.

18 J. D. TITIUS, Lehrbegriff der Naturgeschichte. M. Kupf. Lpz. 1791. 8°.

19 J. F. BLUMENBACH, Handbuch der Naturgeschichte. Mit Kupf. 4e verbess. Aufl. Gött. 1791. 8°.

20 Musaeum Franc. Calceolarii Jun. Veronensis, a BENED. CERUTO inceptum et ab ANDR. CHIOCCO descriptum et perfectum, in quo multa ad naturalem, moralemque philosophiam spectantia, non pauca ad rem medicam pertinentia proponuntur et explicantur. Veronae, Ang. Tamus. 1622. fol. Cum fig.

21 J. T. GRIENDEL VON ACH, Micrographia nova: oder neucurieuse Beschreibung verschied. kleiner Körper, welche vermittelst eines absond. von dem Authore neuerfund. Vergrösser-Glases vorgestellet worden. Samt beygef. Abbild. in 14 Kupfferpl. Nürnberg 1687. 4°.

Digitized by Google

22 ANT. à LEEUWENHOEK, Opera omnia seu Arcana naturae ope exactiss. microscopiorum detecta, experim. variis comprobata, epistolis comprehensa. Ed. noviss. emend. Lugd. Bat. 1722. 4 vol. 4°. Cum fig.

23*— — —— Send-brieven zoo aan de H. Ed. Heeren van de Kon. Societeit te Londen, als aan andere aansienelyke en geleerde lieden, over verscheyde verborgentheden der natuere. Met fig. Delft 1718. 4°.

24 H. HALBERTSMA J.fil., F. LE SUEUR FLECK, N. H. VAN CHARANTE, Dissertatt. histor.-med. de Ant. Leeuwenhoeckii meritis in quasdam partes anatomiae microscopicae. Lugd. Bat. 1843—44. 3 fasc. 8°.

25 Nouveaux Mémoires de la Société Impériale des Naturalistes de Moscou. (Publié par le Directeur de la Soc. G. FISCHER). Tôme I—IV. Moscou 1829—35. 4°. Av. pl.

26 Bulletin de la Société Impériale des Naturalistes de Moscou, publ. par G. FISCHER. Tôme I—VI, IX. Moscou 1829—33, 36. 7 tom. 8°. Av. pl.

27 Annual Reports of the Regents of the University of the State of N. York on the condition of the State Cabinet of Natural history and the historical and antiquariaw collection annexed thereto. 1850. (3d. Report). Albany 1850. W. plates; 1854 (7th Rep.) Alb. 1854. W. pl.; 1856 (9th Rep.) Alb. 1856. 8°.

28 J. LE FRANCQ VAN BERKHEY, Natuurlijke Historie van Holland. Met afbeeld. Amst. 1769—1811. 9 dln. 12 stn. 8°.

Dl. IV. 2,—IX bevat de Historie van het Rundvee.

29 C. LINNÄUS, Versuche einer Natur- Kunst- und Oeconomie Historie, von einigen Schwedischen Provinzen. Aus dem Schwed. übers. Lpz. und Stockh. 1756. — F. HASSELQUIST, Reise nach Palästina von 1749—1752, herausgeg. von C. LINNÄUS. Aus dem Schwed. Rost. 1762. In 1 Bd. 8°.

30 J. J. SCHEUCHZER, Natur-Historie des Schweizerlandes. 2e und verbess. Auflage. Zurich 1752. 3 Bde. 4°. Mit Kupf.

31 VITAL. DONATI, Auszug seiner Natur-Geschichte des Adriatischen Meers. Nebst LEONH. SESLER's Anhange einer besond. Bergpflantze, Vitaliana. Aus dem Italiän. übersetzet. Halle 1753. 4°.

32 (C. HABLIZL), Physical. Beschreibung der Taurischen Statthalterschaft nach ihrer Lage und allen drey Naturreichen. Aus dem Russ. übers. von L. GUCKENBERGER. Hann. u. Osnabr. 1789. 8°.

33 ABDALLATIF's Denkwürdigkeiten Egyptens in Hinsicht auf Naturreich und phys. Beschaffenheit des Landes und seiner Einwohner etc. Aus dem Arab. übersetzt und erläutert von S. F. GÜNTHER WAHL. Halle 1790. 8°.

JOS. DE ACOSTA, S. J., Historial natural y moral de las Indias. Zie de Hoofdafd. Aardrijkskunde.

Digitized by Google

34 GUIL. PISONIS, (GEORGII MARG. DE LIEPSTADT et JAC. BONTII), de Indiae utriusque re naturali et medica ll. XIV. Amst., L. et D. Elzevirii. 1658. fol. Cum fig.

35 IGN. MOLINA, Versuch einer Naturgeschichte von Chili. Aus dem Italiän. übers. von J. D. BRANDIS. Mit Charte. Leipz. 1786. 8°.

Digitized by Google

B. DELFSTOFFENKUNDE

(Mineralogie) [1].

C. F. W. Schall, Anleitung zur Kenntnisz der besten Bücher in der Mineralogie und physikal. Erdbeschreibung. Zie de Afd. Natuurkundige Aardrijkskunde (Afd. II. C. a.)

1 Joan. Guidii *Senioris*, De Mineralibus tractatus ll. IV. Venet., Th. Ballionus. 1625. 4°.

2 A. von Kronstedt, Versuch einer Mineralogie. Aus dem Schwed. übers. von A. G. Werner. Leipz. 1780. 8°.

3 Büffon, Naturgeschichte der Mineralien. Uebers. mit Zusätzen. Th. I. Frf. und Leipz. 1784. 8°.

4 G. A. Sückow, Anfangsgründe der Mineralogie. Leipz. 1790. 8°.

5 (Andreae), Abhandlung über eine beträchtl. Anzahl Erdarten und ders. Gebrauch. Hann. 1769. 8°.

6 J. F. Widemann, Ueber die Umwandlung einer Erd- und Stein-Art in die andere. Berlin 1792. 8°.

7*Rob. Boyle, Specimen de Gemmarum origine et virtutibus in quo proponuntur et historice illustrantur quaedam conjecturae circa consistentiam materiae *Lapidum Praetiosorum* etc. Primum Anglice, nunc Latine, interpr. C. S. Hamb. et Amst. 1673. 12°.

8 J. W. Baumer, Naturgeschichte aller Edelsteine; wie auch der Erden und Steine so bisher zur Arzney sind gebraucht worden. Aus dem Latein. von K. von Meidinger. Wien 1774. 8°.

9 S. F. Ravii Spec. Arab. continens descript. et excerpta libri Achmedis Teifaschii de gemmis et lapidibus pretiosis. Traj. 1784. 4°.

10 Historische Mineralogie oder Beschreibung der Mineralien und Anzeigung der Oerter, wo sie gefunden werden. Breszl. u. Leipz. 1775. 8°.

11 Jos. Müller, Nachricht von den in Tyrol entdeckten Turmalinen oder Aschenziehern. Mit 2 Kupf. Wien 1778. 4°.

12 C. U. Shepard, Report on the Middletown Silver and Lead Mines (Connecticut). N. York. 1853. 8°.

13 J. C. Booth, Report on the Cobalt and Nickel mines of the Chatham Cobalt Mining Co. (Chatham, Connecticut) and Second annual Report by E. Francfort. Middletown 1855. 8°. W. map.

14 G. von Engestrom, Beschr. van een mineralogisch zak-laboratorium enz. Uit het Eng. vertaald en met Aanmerk. vermeerderd door J. Esdré. Leyden 1780. 8°. Met afb.

---

1) Vergelijk de Afd. Geologie, hierboven: II. C. b.; de Afd. Bergwerkkunde Hoofdafd. Bedrijven en Handwerken), en de Afd. Alchymie (hiervoor: III).

Digitized by Google

Digitized by Google

C. PLANTKUNDE

(Botanie) [1].

[Inleiding, Letterkunde; Handboeken en andere systematische schriften; Algemeene Plantbeschrijving; Verzamelingen van Planten. — Plantbeschrijving van verschillende landen. — Physiologie der plant. — Monographieën van verschillende plantsoorten.]

1 Nic. Bondt, Orat. de utilitate ill. laborum quos recentiores in re Botan. exercenda posuerunt, rite aestimanda. Amst. 1794. 4°.

2 G. Vrolik, Orat. de eo, quod Amstelaedamenses ad rem botanicam exorn. contulerunt. Amst. 1797. 4°.

3 G. H. de Vriese, Protrept. ad Commilitiones Athenaei Ill. Amstelod. quo scholas botan. publice instauravit. Amst. 1841. 8°.

4 Alb. von Haller, Bibliotheca Botanica, qua scripta ad rem herbariam facientia a rerum initiis recensentur. Tiguri 1771—72. 2 vol. 4°.

5 H. Schuurmans Stekhoven, Kruidkundig handboek, bevatt. eene systemat. beschrijving van alle in de Nederl. in het wild groeijende boomen, heesters en kruiden. Dl. I. Planten met zigtbare geslachtsdeelen. Amst. 1815. 8°.

6 Car. Linnaei Philosophia botanica in qua explic. botanices fundamenta, stud. Curtii Sprengel. Ed. aucta et emend. Tornaci Nerv. 1824. 8°.

7*H. C. van Hall, Elementa Botanices, in usum lectionum academicarum. Gron. 1834. 8°.

8*— — — —— Eerste beginselen der Plantkunde. Gron. 1836. 8°.

9*— — — —— Redevoeringen over het Plantenrijk, in zijne natuurlijke afdeelingen en in verband met het dierenrijk beschouwd. Gron. 1837. 8°.

10 Steph. Endlicher, Enchiridion Botanicum exhibens classes et ordines plantarum. Acc. nomenclator generum et officinalium vel usualium indicatio. Lips. et Viennae 1841. 8°.

11 G. Francken de Franckenau, Flora Francica rediviva oder Kräuter-Lexicon, vermehret von J. G. Thilo. 4e Aufl. Leipz. 1736. 8°.

---

1) Vergel. de Afd. Geneesmiddelenleer (Hoofdafd. Geneeskunde), en Landbouw (Hoofdafd. Handwerken en Bedrijven).

Digitized by Google

12 THEOPHRASTI *Eresii* De Historia Plantarum ll. X, Graece et Latine; in quibus textum Graecum variis lection., emendation., hiulcorum supplementis; Latinam GAZAE versionem nova interpretat. ad margines; totum opus cum notis, tum commentt., item rar. plant. iconibus illustr. JOAN. BODAEUS à STAPEL. Acc. J. C. SCALIGERI ex eosdem ll. animadversiones et ROB. CONSTANTINI annotationes. (Edidit EGB. BODAEUS, JOANNIS pater. Praefat. add. JOH. ARN. CORVINUS). Amst., Henr. Laurentius. 1644. fol.

Vergelijk: Aristoteles en zijne Commentatoren, in de Hoofdafd. Wijsbegeerte.

13 JOA. RUELLII De Natura Stirpium ll. III. Basil., Hier. Frobenius et Nic. Episcopius. 1543. fol.

14 MATTH. DE LOBEL, Plantarum seu Stirpium historia. Cui annexa est Adversariorum volumen (auctor. PETRO PENA et MATTH. DE LOBEL. Additis GUIL RONDELLETTI aliquot Remediorum formulis). Antverp., Christ. Plantinus. 1577. fol. Cum fig.

15 (JAC. DALECHAMP), Historia generalis plantarum, in libros XVIII digesta (curante J. DES MOULINS). Lugd., Guil. Rovillius. 1556—57. 2 vol. fol. Cum fig.

16 JOH. BAUHINI et JOH. HENR. CHERLERI, Historia plantarum universalis. Recens. et auxit DOMIN. CHABRAEUS; juris vero publici fecit. FR. LUD. GRAFFENRIED. Ebroduni 1650—51. 3 vol. fol. Cum fig.

17 J. W. WEINMANN, Taalryk Register der Plaat- ofte figuurbeschryvingen der bloemdragende gewassen. (Uit het Latyn en Hoogd.) door een voornaam kender vertaalt en opgeheldert door JOH BURMANNUS, die daar zyne aanteek. en versch. vreemde gewassen bygevoegt heeft. Amst. 1748. 4 dln. 8 bdn. fol.

Met 1025 gekleurde platen. Exempl. op schrijfpapier.

18 CAROLI CLUSII *Atrebatis* Rariorum Plantarum historia. Antverp., Joa. Moretus. 1601. fol. Cum fig.

Met het portret van Clusius door de Gheyn, en de *Altera Appendix*, die echter in 't volgende N°. gebonden is. Beide deelen waren, blijkens de inschriften, door den schrijver ten geschenke gegeven, „Petro Gareto suo," van wien zij op Jacobus Garetus *Pharmac. Londinensis* overgingen, die ze aan de Bibliotheek afstond.

19 —— —— Exoticorum ll. X (in quibus CHRIST. A COSTA Aromatum liber et NICOL. MONARDI Medicinae secreta, ex Hispan. serm. Latine transl., adjung.). Item PETRI BELLONII Observationes, eodem CLUSIO interprete. Lugd. Bat., ex offic. Plantin. Raphelengii. 1605. 2 ptes. 1 vol. fol. Cum fig.

20 —— —— Curae posteriores seu plurim. non ante cognit. stirpium, peregrinorumque aliquot animalium novae descriptiones. Acc. Ev. VORSTII de eiusdem Car. Clusii vita et obitu oratio, aliorumque epicedia. Lugd. Bat., Raphelengius. 1611. 4°. Cum fig.

Vroeger behoord hebbende aan Jacobus Garetus, *Pharmacop. Londinensis.*

Digitized by Google

21 JAC. BREYNII Prodromi Fasciculi Rariorum Plantarum I et II. Acc. Icones rar. et exotic. Plantarum aeri incisae. Praemitt. vita et effigies auctoris. Cura et stud. J. P. BREYNII JAC. fil. Ad calcem annect. diss. de radice Gin-sem, seu Nisi et herba Acmella. Gedani 1739. 4°.

22 F. A. G. MIQUEL, Commentarii phytographici, quibus varia rei herbariae capita illustrantur. Acc. tabb. XIV. Lugd. Bat. 1838—40. (3 fasc. 1 vol.) fol. maj.

23 BAS. BESLER, Hortus Eystettensis. s. omnium plantarum, florum, stirpium quae in viridariis arcem episcopal. cingentibus conspiciuntur, delineatio et ad vivum repraesentatio. (Norimb.) 1613. fol.

Zonder tekst, die op de keerzijde der platen gedrukt moet zijn.

24 JOANNIS COMMELINI Horti Medici Amstelodamensis rariorum tam Orientalis quam Occidentalis Indiae, aliarumque peregrin. Plantarum descriptio et icones ad vivum aeri incisae. Latinit. don. et observatt. illustr. a FRED. RUYSCH et FRANC. KIGGELARIO (Latine et Belgice: Beschryvingen en curieuse afbeeldingen etc.). Amst., P. et J. Blaeu et A. v. Someren. 1697—1701. 2 vol. fol. Cum fig.

25 Elenchus Plantarum, quae in Horto Amstelaedamensi coluntur. (Ed. G. VROLIK). Amst. (1821). 8°.

26 Catalogus Horti Botanici Amstelodamensis. Edid. F. A. G. MIQUEL et J. C. GROENEWEGEN. Amst. 1857. 8°.

27 Index Plantarum quae in Horto Academ. Groningano coluntur, 1819. (Ed. P. DRIESSEN). Gron. 1820. 8°.

28 J. K. HASSKARL, Tweede Catalogus der in 's Lands Plantentuin te Buitenzorg gekweekte gewassen. (Latijn en Hollandsch). Batavia, 1844. 8°.

29 F. A. G. MIQUEL, Orat. de regno vegetabili in telluris superficie mutanda efficaci. Amst. 1846. 4°.

30 CASTORE DURANTE, Herbario nuovo, oue son figure che rappresentano le viue Piante, che nascono in tutta Europa, e nell' Indie Orientali, e Occidentali. Venetia, Giunti. 1636. 4°. Cum fig.

31*DAV. DE GORTER, Flora VII Provinciarum Belgii foederati indigena. Harlemi 1781. 8°.

32*S. J. VAN GEUNS, Plantarum Belgii confoederati indigenarum spicilegium quo Dav. Gorteri Flora VII Provinciarum locupletatur. Harderv. 1788. 8°.

33*J. KOPS, Flora Batava of afbeelding en beschrijving van Nederlandsche gewassen 1e—190e plaat. 's Hage 1800 vv. 8°. In portef.

34 H. C. VAN HALL, Synopsis graminum indigenarum Belgii partis Septentr. olim VII Provinciarum. Traj. 1821. 8°.

35 — — — —— Flora Belgii Septentrionalis s. Index plantarum indigen. quae hucusque in VII Provinc. Foeder. repertae sunt. — Flora van Noord-Nederland *enz.*, 1e deel. Zigtbaar bloeijende planten. Amst. 1825—36. 3 stn. 8°.

Digitized by Google

36*F. A. G. MIQUEL, Disquis. geogr.-botan. de plantarum Regni Batavi distributione. Lugd. Bat. 1837. 8°.

37 Prodromus Florae Batavae. Edendum cur. Societas promovendo Florae Bat. studio. Ed. R. B. VAN DEN BOSCH. Leid. 1850–53. 2 vol. 8°.

38*J. G. H. ROMBOUTS et J. J. F. H. T. MERKUS DOORNIK, Flora Amstelaedamensis, plantarum quae prope et circa Amstelaedamum sponte nascuntur enumeratio et descriptio. Traj. et Amst. 1852. 8°.

39*J. J. F. H. T. MERKUS DOORNIK, Hortus Spaarn-bergensis. Plantarum quas in villa sua Spaarn-berg prope Harlemum colit Adr. van der Hoop, catalogus alter. Amstelaed. 1849. 8°.

40 J. H. MOLKENBOER et C. KERBERT J.fil., Flora Leidensis, s. elenchus plantarum spontan. phanerogamic. quae hucusque prope Lugd. Bat. repertae sunt, sec. ord. natur. digestus. Lugd. Bat. 1840. 8°.

41*P. M. E. GEVERS DEYNOOT, Flora Rheno-Trajectina. Flora van Utrecht. 1e Gedeelte. Zigtbaarbloeijende Planten. Utrecht, 1843. 8°.

42*DAV. DE GORTER, Flora Gelro-Zutphanica, exhibens plantas per Ducatum Gelriae et Comit. Zutphaniae crescentes. Harderov. 1745. 8°.

43*DAV. DE GORTER, Flora Zutphanica. Zutphan (1781). 8°.

44*Initia Florae Groninganae of Proeve van eene Naamlijst der planten welke in de Provincie Groningen gevonden worden. Uitgeg. door het Genootschap ter bevord. der Natuurl. Historie te Groningen. Gron. 1825. 8°.

45 J. J. BRUINSMA, Flora Frisica of Naamlijst en kenmerken der zigtbaar-bloeijende planten van de prov. Friesland. Leeuw. 1840. 8°.

46 Hortus Indicus Malabaricus, continens Regni Malabarici Plantas rariores, Latinis, Malabaricis, Arabicis et Bramanum character. nominibusque expressas, una cum floribus, fructibus et seminibus, naturali magnitud. delineatas et ad vivum exhib. Addita insuper accur. descriptione. Adornatus per HENR. VAN RHEEDE VAN DRAKENSTEIN, JOH. MUNNIKS, THEOD. JANSSONIUS AB ALMELOVEEN. Notis adauxerunt et commentt. illustr. ARN. SYEN, JOA. COMMELINUS. (Partem VII—XII in ord. redegit et latinit. don. ABR. à POOT). Amstelod., J. v. Someren et J. v. Dyck. 1678—1703. 13 vol. fol.

Vergelijk: Car. Plumierius hieronder.

47 Flora Malabarica sive Horti Malabarici catalogus, exhibens omnium ejusdem plantarum nomina, quae e variis, tum veter. tum recentior. Botanicis collegit et in ord. alphabet. digessit CASP. COMMELIN. Lugd. Bat. 1696. fol.

48 JOAN. BURMANNI Thesaurus Zeylanicus exhib. plantas in Insula Zeylana nascentes icon. illustr. ac descr. Amst. 1737. 4°.

49 — —— Rariorum Africanarum Plantarum, ad vivum delineat., icon. ac descript. illustr. decades X. Amst. 1738. 4°.

Digitized by Google

50 G. E. RUMPHIUS, Herbarium Amboinense plurimas compl. arbores, frutices, herbas, cet. quae in Amboina et adjacentibus reperiuntur insulis. Acc. varia insect. animaliumque genera. Plurima cum natural. eorum figuris depicta. Nunc pr. in luc. ed. et in Lat. serm. versa cura et studio JOANNIS BURMANNI. Qui varia adj. synonyma, suasque observationes. Amst. 1741—50. 6 vol. fol.

De tekst in het Latijn en Hollandsch met titel: *Amboinsch Kruidboek,* enz.

51 CAR. PLUMIERII Plantae Americanae, quas olim detexit, eruit atque in Insulis Antillis ipse depinxit. Has prim. in lucem edidit, concinnis description et observation. aeneisque tabulis illustr. JOA. BURMANNUS. Amst. 1755—60. X fascic. cum CCLXII tabb. — JOA. BURMANNI Wachendorfia. Amst. 1757. (8 pag. c. 1 tab.). — *Ejusdem* Flora Malabarica s. Index in omnes tomos *Horti Malabarici.* Amst. 1769. In 1 vol. fol.

52 NIC. LAUR. BURMANNI Flora Indica: cui acc. Series Zoophytorum Indicorum, nec non prodromus Florae Capensis (icon. illustr.). Lugd Bat. 1768. 4°.

53 C. L. BLUME, adjut. J. B. FISCHER, Flora Javae nec non Insularum adjacentium. Cum tabb. lapidi aerique incisis. Bruxellis 1828—29. Fasc. 1—42. fol.

54 C. L. BLUME, Rumphia, sive Commentationes botanicae, imprimis de plantis Indiae Orientalis, tum penitus incognitis, tum quae in libris Rheedii, Rumphii, Roxburghii, Wallichii, aliorum recensentur. Lugd. Bat. 1836—48. 4 vol. fol. Cum 200 tabb. lithogr.

55 P. F. DE SIEBOLD, Flora Japonica sive Plantae, quas in Imperio Japonico collegit, descripsit, ex parte in ipsis locis pingendas curavit. Sectio I contin. Plantas ornatui vel usui inservientes. Digessit J. C. ZUCCARINI. Vol. I (20 fasc.); Vol. II. fasc. 1—5. Lugd. Bat. 1835—44. 4°.

De beschrijving is in het Latijn en Fransch; de platen zijn ongekleurd.

56 F. A. W. MIQUEL, Flora van Nederlandsch Indië. Met platen. Deel I. Afl. 1—5. Deel II. Afl. 1. Deel III. 1e Ged. Afl. 1, 2. Amst. 1855, 56. 8°.

57 Plantae Indiae Batavae Orientalis quas, in itinere per Insulas Archipelagi Indici: Javam, Amboinam, Celebem, Ternatam, aliasque, annis 1815—1821 exploravit G. G. C. REINWARDT. Digessit et illustr. G. H. DE VRIESE. Fasc. I. Lugd. Bat. 1856. 4°.

58 G. H. DE VRIESE, Orat. de progressu Physiologiae plantarum prudenti naturam indagandi rationi tribuendo. Amst. 1835. 4°.

59 MARC. MALPIGHII Opera omnia (Anatome Plantarum et alia), figuris in aes incisis illustrata. Londini 1686. 2 tomi. — *Ejusdem* Opera posthuma, fig. aen. illustr. Quibus praefixa est ejusdem vita a seipso scripta. Lond. 1697. In 1 vol. fol.

60

Digitized by Google

60 N. W. P. RAUWENHOFF, Onderzoek naar de betr. der groene planten-deelen tot de zuurstof en het koolzuur des dampkrings onder den invloed van het Zonnelicht. Amst. 1853. 8°.

61 P. F. H. FROMBERG, Physiologisch-chemische verhandeling over de bestanddeelen der planten in verband met het plantaardige leven. Utrecht 1847. 8°.

62 J. G. H. ROMBOUTS, Diss. botan.-pharmacolog. de plantarum radicibus. Amst. 1843. 8°.

63*S. J. KROS, Dissert. botan. de spira in plantis conspicua. Gron. 1845. 8°.

64 S. HALES, Statick der Gewächse oder Versuche mit dem Saft in Pflantzen und ihren Wachsthum. Aus dem Engl., mit Erläut. von DE BUFFON und Vorr. von CHR. WOLFF. Mit Kupf. Halle 1748. 4°.

65 J. R. DEIMAN en A. PAETS VAN TROOSTWYK, Verhand. over het nut van den groei der boomen en planten tot zuivering der lucht. Amst. 1780. 8°.

66 G. W. KOERBER, Systema Lichenum Germaniae. Die Flechten Deutschlands (insbesondere Schlesiens) mikroskopisch geprüft, kritisch gesichtet, charakteristisch beschrieben und systematisch geordnet. Mit color. Steindr. Breslau 1856. 8°.

67 KARL MÜLLER, Deutschlands Moose oder Anleitung zur Kenntniss der Laubmoose Deutschlands, der Schweiz, der Niederlande und Dänemarks. Mit Abbild. Halle 1853. 8°.

68 F. DOZY et J. H. MOLKENBOER, Bryologia Javanica seu descriptio muscorum frondosorum Archipelagi Indici, icon. illustr. Fasc. I—X. Lugd. Bat. 1854—56. 8°.

69 N. L. BURMANNI, Spec. botan. de Geraniis. Lugd. Bat. 1759. 4°. C. fig.

70 P. F. VON SIEBOLD, Erwiederung auf W. H. de Vriese's Abhandlung über den Botanischen Ursprung des Sternanises. — J. HOFFMANN, Angaben aus Schines. und Japan. Naturgeschichten von dem *Illicium religiosum* und dem davon verschied. Sternanis. Leiden 1837. 4°.

71 A. POITEAU, Pomologie française. Recueil des plus beaux fruits, cultivés en France. Ouvrage orné de gravures avec un texte descriptif et usuel. Paris 1846. 4 tom. fol.

Digitized by Google

D. DIERKUNDE.

(Zoölogie).

[Algemeene Werken. Zoogdieren. Vogels. Amphibien. Visschen. Insecten. Wormen. Vergelijkende Ontleedkunde.]

AELIANUS, De animalibus. Zie zijne Opera omnia (Afd. Grieksche Polygraphen, bij de Hoofdafd. Letterkunde).

1 CONR. GESNERI Historia Animalium. Tiguri, Christ. Froschouer; Francof., Joa. Wechel. 1551—87. 5 tomi. 3 vol. fol. Cum fig.

Vol. I. Liber I. De Quadrupedibus viviparis. Tig., Froschouer. 1551.
Vol. II. Liber IV. De Piscium et aquatilium animantium natura. Continentur in hoc vol. quoque Gul. Rondeletti et Petri Bellonii de aquatilium singulis scripta. Tig., Froschouer. 1558.
Vol. III. Liber II. De Quadrupedibus oviparis. Nunc denuo recogn., emend. et auctus. Frf., Wechel. 1586. — Lib. III. De Avium natura. Ibid. 1585. — Lib. V. De Serpentium natura ex Gesneri schedis et collectan. compos. per Jac. Carronem. Adj. est Scorpionis insecti historia a Casp. Wolphio conscr. Tig., Froschouer. 1587.

2 JOH. JONSTON, Historia naturalis animalium. Francof. ad M., Matth. Merian. 1650—55. 5 tomi. 2 vol. fol. Cum fig.

Vol. I. De Piscibus et Cetis. C. Privil. anni 1655; — De Exanguibus aquaticis. 1650; — De Avibus. 1650.
Vol. II. De Quadrupetibus. (S. a.); — De Insectis, Serpentibus et Draconibus. 1653. (C. privil. anni 1655).

3 G. CUVIER, Le Règne Animal distribué d'après son organisation, pour servir de base à l'histoire naturelle des animaux, et d'introduction à l'anatomie comparée. Edit. accomp. de planches gravées (et color.) par une Réunion de disciples de Cuvier, AUDOUIN, BLANCHARD, DESHAYES etc. Paris, Fortin Masson et Cie. 1836—49. 21 vol. 8°.

I. Mammifères et Races humaines, par Milne-Edwards, Laurillard et Roulin. 3 vol. II. Oiseaux, par A. d'Orbigny. 2 vol. III. Reptiles par Duvernoy. IV. Poissons par Valenciennes. 2 vol. V. Mollusques, par Deshayes. 3 vol. VI. Insectes, par Audouin, Blanchard, Doyère et Milne-Edwards. 4 vol. VII. Arachnides, par Dugès et Milne-Edwards. VIII. Crustacés, par Milne-Edwards. 2 vol. IX. Annélides, par Milne-Edwards et de Quatrefages. X. Zoophytes, par Milne-Edwards et Blanchard. 2 vol.

4 J. VAN DER HOEVEN, Handboek der Dierkunde. 2e verbet. en verm. uitgave. Amst. 1849, 55. 2 dln. 8°.

5 A. VOSMAER, Description d'un recueil exquis d'animaux rares, des Indes Orient. et Occident. s'ayant trouvés ci-devant vivants aux Ménageries du Prince d'Orange Nassau. Amst. 1804. 4°. Av. pl. color.

Verzameling van stukken in 1767—1774 verschenen. De titel alleen is van 1804.

6 Bijdragen tot de Dierkunde. Uitgeg. door het Kon. Zoologisch Genootschap *Natura artis magistra*. 1e deel. Amst. 1848—54. 8°. Met pl.

Digitized by Google

7 P. F. DE SIEBOLD, Fauna Japonica, sive descriptio animalium quae in itinere per Japoniam suscepto, annis 1823—30 collegit, notis et observatt. illustravit. Cunjunctis studiis C. J. TEMMINCK et H. SCHLEGEL pro vertebratis atque W. DE HAAN pro invertebratis elaborata. Lugd. Bat. 1833—50. 5 vol. 4°.

I. Crustacea (8 fasc.). — II. Reptilia (3 fasc.). — III. Mammalia (3 fasc.). — IV. Pisces (16 fasc.). — V. Aves (12 fasc.). — De beide eerste afdeelingen met ongekleurde, de drie laatste met gekleurde platen.

8 J. SMUTS, Enumeratio Mammalium Capensium. Lugd. Bat. 1832. 4°.

9 T. D. SCHUBÄRT, Atlas van de Anatomie des Paards, in 34 platen (br. fol.) met derz. Beschrijving. Utrecht, 1848. 8°.

10*W. VROLIK, Specimen anat.-zoölog. de Phocis, speciatim de phoca vitulina. Traj. 1822. 8°. Cum tab.

11 CH. LUC. BONAPARTE, Notes Ornithologiques sur les collections rapportées en 1853 par M. A. Delattre et Classification parallél. des Passereaux chanteurs. Paris 1854. 4°.

12 — — —— Classification Ornithologique par séries. Paris 1853. 4°.

13 — — —— Monographie des Laniens. Par. 1853. 8°.

14 — — —— Tableau des Oiseaux-mouches. Par. 1854. 8°.

15 — — —— On the largest known species of Phaleridine bird. Lond. 1854. 8°.

16 — — —— Conspectus volucrum zygodactylorum. Par. 1854. 8°.

17 — — —— Conspectus volucrum anisodactylorum. Par. 1854. 8°.

18 — — —— Tableau des perroquets. Par. 1854. 8°.

19 — — —— Tableau des oiseaux de proie. Par. 1854. 8°.

20 — — —— Sur quelques oiseaux d'Egypte. Par. 1855. 8°.

21 — — —— Tableaux synoptiques de l'Ordre des Hérons. Par. 1855. 4°.

22 — — —— Note sur les oiseaux des Iles Marquises, sur les Salanganes, sur les espèces nouvelles d'Oiseaux d'Asie et d'Amérique et tableaux parallél. des Pélagiens ou *Gaviae*. Par. 1855. 4°.

23 — — —— Tableaux parallél. de l'orde des Gallinacés. Par 1856. 4°.

24 P. I. I. DE FREMERY, Spec. zoölog. sistens observatt. praes. osteolog. de Casuario Novae Hollandiae. Traj. 1819. 8°. Cum fig.

25 N. MEURSINGE, Verhandeling over de Boute Kraai (*Corvus cornix*) uit het oogpunt van natuurl. historie en ontleedkunde. Gron. 1851. 8°. Met pl.

26*J. A. SCHLOSSER, Beschrijving der Amboinsche hagedis. Amst. 1778. — P. BODDAERT, Beschrijving van den gevlakten klipvisch. Ald. 1770. — *Dezelfde*, Beschrijving van de kraakbeenige schildpad. Ald. 1770. — *Dezelfde*, Beschrijving van den twee-koleurigen kikvorsch. Ald.

Digitized by Google

1772. — *Dezelfde*, Beschrijving van den tweedoornigen klipvisch. Ald. 1772. — Alle in brieven, Hollandsch en Latijn, met gekleurde afbeeldingen. In 1 dl. 4°.

27*J. C. VAN HASSELT, Dissert. med.-anatom. exh. observationes de metamorphosi quarundam partium ranae temporariae. Gron. 1820. 8°. Cum tab.

28*W. P. VAN DEN ENDE, Iets over de Vereeniging tot bevordering der inlandsche Ichthyologie. Arnhem 1850. 8°.

29*— — — — —— Eenige opmerkingen betr. de rangschikking van de klasse der Visschen. Arnhem 1850. 8°.

30 GUL. RONDELETTI Libri de Piscibus Marinis, in quibus verae piscium effigies expressae sunt. Lugdini, Matth. Bonhomme. 1554. Cum fig. — *Ejusdem* Universae aquatilium Historiae pars altera. Ibid. 1555. Cum fig. — FRANC. VALLERIOLA, Enarrationum Medicinalium ll. VI. Item Responsionum liber unus. Lugd., Seb. Gryphius. 1554. — In 1 vol. fol.

31 M. VAN PHELSUM, Brief aan C. Nozeman over de gewelv-slekken of zee-egelen. Rott. 1774. 8°. Met pl.

32 ANT. DE HEIDE, Ontledinge des Mossels. Uit het Latyn vert. door I. J. VAN ALMELOVEEN. Nog desselfs Nieu Ligt der Apothekers. Amst. 1684. 8°. Met afb.

33 Insectorum sive minimorum animalium Theatrum, olim ab ED. WOTTONO, CONR. GESNERO, THOMAque PENNIO inchoatum: tandem TH. MOUFETI opera maximis concinn., auctum, perf. et illustr. Londini, ex offic. typogr. Thom. Cotes. 1634. fol. Cum fig.

34*J. M. BAART DE LA FAILLE, De animalibus phosphorescentibus. Gron. 1821. 8°.

35 ED. WOTTONI De differentiis animalium ll. X. Paris, Vascosanus. 1552. fol.

36*C. J. SNIJDERS, Handleiding tot de practische beoefening der Vergelijkende Anatomie en Physiologie, met aanwijzingen tot gebruik van het Mikroskoop. Hoofdzakelijk naar het Engelsch van A. TULK en A. HENFREY bewerkt en vermeerderd. Met pl. Midd. 1847. 8°.

37 W. VROLIK, Recherches d'Anatomie comparée sur le Chimpansé. Amst. 1841. gr. fol. Avec 7 pl.

38 P. HOEKEMA KINGMA, Eenige vergelijkend-ontleedk. Aanteekeningen over den *Otolicnus Peli*. Leyden 1855. 8°. Met afb.

Digitized by Google

Digitized by Google

BEDRIJVEN EN HANDWERKEN.

I. Algemeene Werken.

[Geschiedenis; Inleidende Schriften; Handboeken en Woordenboeken; Werken van gemengden inhoud.]

1 A. Y. Goguet, Untersuchung von dem Ursprung der Gesezze, Künste und Wissenschaften, wie auch ihrem Wachsthum bei den alten Völkern. Aus dem Francös. übers. von G. C. Hamberger. Mit Kupf. Lemgo 1760—62. 3 Th. 4°.

2 W. Blakey, Réflexions sur la préférence que l'on peut donner à quelques arts des Anciens et des Modernes. 1778. 8°.

3 Henr. Wiaerda, Naauwk. Verhandelingen van de eerste Uytvindingen en Uytvinders, enz. Amst. 1783. 8°.

4 Kurze Geschichte der merkwürd. Entdeckungen und nüzl. Erfindungen. Osnabr. 1784. 8°.

5 Joh. Beckmann, Beyträge zur Geschichte der Erfindungen. Leipz. 1782—1805. 5 Bde. 8°.

6 Geschichte der mechanischen Künste in Holz, Eisen und Stahl. Basel 1796. 8°.

7 P. von Stetten, Kunst-, Gewerb- und Handwerks-Geschichte der Reichs-Stadt Augsburg. Das. 1779. 8°.

8 Project der Oeconomic in Form einer Wissenschaft, entw. von Anastasio Sincero. Frf. und Leipz. 1716. 4°.

9 J. J. Meyen, Abhandl. von der Verbindung der Physik und Mathematik mit der Oekonomie. Berl. 1770. 4°.

10 — — —— Unbekannte wie auch zu wenig bekannte Wahrheiten der Mathematik, Physik und Philosophi, und deren gemeinnütz. Anwendung bes. auf die Oekonomi. Mit Kupf. Alt-Stettin 1787. 8°.

11 F. Meinert, Darstellung des Gebrauchs und Nutzens physischer, chemischer, mathemat. und ästhet. Kenntnisse in der Ausübung der Künste und Handwerke. Berlin 1809. 8°.

Digitized by Google

12 W. LEWIS, Der Zusammenhang der Künste philos.-practisch abgehandelt; ein Versuch für die Beförd. der Künste, Gewerbe und Manufacturen. Aus dem Engl., mit Zusätzen von J. H. ZIEGLER. Mit Kupf. Th. I. Zürich 1764, 66. 2 Bde. 8°.

13 Description des Arts et Métiers, faite ou approuvée par MM. de l'Académie des Sciences (DUHAMEL DU MONCEAU, DE LALANDE, GARSAULT et autres). Paris 1761—89. 112 cah. en 25 tom. gr. fol. Av. fig.

Geheel compleet naar de beschrijving van Brunet (*Manuel*, i. v.), alleen het *Supplément au Tuilier par* Jars uitgezonderd.

14 JOH. BECKMANN, Anleitung zur Technologie oder zur Kentnisz der Handwerke, Fabriken und Manufacturen. Nebst Beyträgen zur Kunstgeschichte. Mit Kupf. Gött. 1777. 8°.

15 P. H. C. BRODHAGEN, Anleitung zum gemeinnütz. Unterricht für Handwerker, Künstler und Fabrikanten. Hamb. 1792—94. 3 Th. 2 Bde. 8°.

16 — — — —— Encyclopädie für Handwerker, Künstler und Fabrikanten. I. Rechenkunst; II. Algebra; III. Technologie. Hamb. 1799—1803. 4 Bde. 8°.

17 J. K. GÜTLE, Kunst- und Handbuch neuer Erfindungen und wissenschaftl. Kenntnisse. Mit Kupf. Nürnb. 1807. 8°.

18 Technologisches Handwörterbuch zur Erläuterung der bey den Künstlern und Handwerkern gebräuchl. Kunstausdrücke. Leipz. 1818. 8°.

19 Schriften der Leipziger Oekonomischen Societät. Mit Kupf. Dresd. 1771—90. 8 Th. 8°.

20 Bemerkungen der Kurpfälzischen physikalisch-ökonomischen Gesellschaft, vom J. 1783. Mit Kupf. Mannh. 1785. 8°.

21 Verhandelingen uitgeg. door den Oeconomischen tak van de Hollandsche Maatschappije der Weetenschappen te Haarlem. Haarl. 1790 (1778—89). 2 dln. 8°.

22 Werken uitgegeven door de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid. 1833—56. 8°.

Tijdschrift ter bevordering van nijverheid, zamengesteld door A. H. van der Boon Mesch, G. Wttewaell en anderen. Deel I—XIX. Met platen. Haarlem 1833—56. Met Algemeen Register op Deel I—XV.
Algemeen Verslag wegens den Staat van den Landbouw in het Kon. der Nederlanden. Opgemaakt door eene Commissie uit gen. Maatschappij, over 1837, 1844—54.
Handelingen der Algemeene Vergaderingen. 1845—56.
Prijsvragen ter beantwoording voorgesteld. 1845—56.
Register op de Prijsvragen, Medailles, Premien, uitgeschreven en toegekend door de Maatschappij sedert hare oprigting, door S. van der Paauw. 1848.

Digitized by Google

Lijsten der Werken uitgeg. door de Maatschappij sedert hare oprigting, door W. J. C. van Hasselt. 1848.
Catalogus der Werktuigen, Gereedschappen, Granen, Hout- en Wolsoorten in het kabinet van Landbouw van 's Rijks Hoogeschool te Leiden voorhanden. 1851.
Wet voor de Maatschappij. 1856.
Algemeene Naamlijst der Leden. 1856.

23 Oeconomische Nachrichten (gesammelt von Peter Freyh. von Hohenthal). Leipz. 1750—63. 180 St. 15 Bde. 8°.

24 Neue Oeconomische Nachrichten. Leipz. 1764—73. 60 St. 5 Bde. Mit Register (auf die 20 Bde). 8°.

25 Magazin aller neue Erfindungen, Entdeckungen und Verbesserungen. Bd. II, VI, VII. Leipz., Baumgärtner. 18 Hefte. 4°.

26 J. G. Model, Kleine Schriften, bestehend in oeconomisch-physicalisch-chymischen Abhandlungen. St. Petersb. 1773. 8°.

27 J. P. Eberhard, Neue Beiträge zur Mathesi applicata. Worin die ersten Gründe der Mühlenbaukunst, Hydrotechnik, und Bergwerkswissenschaft erklärt werden. Nebst einigen Zusätzen zur Mechanik, Optik und Gnomonik. Mit 26 Kupfertaf. Halle 1773. 8°.

28 Sammlung neuer und nüzl. Abhandlungen und Versuche aus der Oekonomie. Mechanik und Naturlehre. Mit Kupf. Nürnb. 1775. 8°.

29 Joh. Beckmann, Beyträge zur Oekonomie, Technologie, Polizey und Cameralwissenschaft. Gött. 1779—81. 4 Th. 8°.

30 F. L. von Cancrin, Vermischte meist ökonomische Schriften. Riga 1786—87. 12 St. 1 Bd. 4°. Mit Kupf.

31 — — — —— Kleine technologische Werke. Mit Kupf. Giesen 1788—93. 4 Th. 2 Bde. 8°.

32 J. C. Vollbeding, Darstellung einiger gemeinnützl. Erfindungen und wicht. Entdeckungen in Künsten und Wissensch. Zerbst 1806. 8°.

33 J. S. Halle, Werkstäte der heutigen Künste oder die neue Kunsthistorie. Mit Kupf. Brandenb. und Leipz. 1761—79. 6 Th. 4°.

34 (W. Bailey), Theoretisch-prakt. Werk, die Künste, Manufakturen und Handelschaft betreffend, oder Abrisse und Beschreibungen von nützl. Maschinen und Modellen. Aus dem Engl. übers. von J. K(ennedy). München 1779. 4°. Mit 55 Taf.

35 H. C. W. Breithaupt, Neue Erfindungen von Last- und and. Waagen, mancherley nützl. Maschinen etc. Heft I, III. Mit Kupf. Erfurt 1808, 10. 8°.

36 Kurzgef. Beschreibung verschied. Maschinen und eines Koch- und Bratofens. Mit 8 Kupfert. Leipz. 1772. 8°.

37 Musée Industriel, ou description des expositions des productions de l'Industrie franç. en 1834—46, publ. par J. G. V. de Moléon. Paris 1838—46. Tome 1—29, 34—40. 8°.

Digitized by Google

38 Report of the Commissioner of Patents (United States) for 1849—50. Part I. Arts and Manufactures. Part II. Agriculture. Washington 1850, 51. 4 vol. 8°.

39 A. J. Houck, Diss. oeconom.-polit. de industria technica ope technicarum scholarum in patria nostra promovenda. Dav. 1838. 8°.

40 E. H. von Baumhauer, Voorlezingen over de Nederlandsche Nijverheid en de middelen om haar te ontwikkelen. Haarlem 1856. 8°.

41 — — — —— Officiële lijst der Bekrooningen toegekend aan de Nederlandsche inzenders en werklieden, door de Internationale Jury bij de Parijsche Wereldtentoonstelling, met de vermelding van het door de Jury over de door Nederlanders ingezonden voorwerpen uitgesproken oordeel. Haarlem 1857. 8°.

Digitized by Google

II. Oeconomische Wetenschappen in 't bijzonder.

A. BERGWERKKUNDE,

en andere mineralogische bedrijven.

1 C. Chassot de Florencourt, Ueber die Bergwerke der Alten. Gött. 1785. 8°. Mit Kupf.

2 Henning Calvör, Histor. Nachricht von der Unter- und gesamten Ober-Harzischen Bergwerke. Braunschw. 1765. fol.

3 —— —— Historisch-chronolog. Nachricht und theolog. und practische Beschreibung des Maschinenwesens, und der Hülfsmittel bey dem Bergbau auf dem Oberharze. Braunschw. 1763. 2 Th. 1 Bd. fol. Mit Kupf.

4 J. F. Sprengel, Beschreibung der harzischen Bergwerke. Berl. 1753. 8°.

5 C. F. Schroeder, Abhandl. vom Brocken und dem übrigen Alpinischen Gebürge des Harzes. Mit Kupf. u. Karte. Th. I. Dessau 1785. 8°.

6 Berigt weg. het ijzerhard asphaltsteen der mijnen van Val-de-Travers (door Gippers en Cie). Amst. 1842. 8°

Vergelijk de Afdeeling: Delfstoffenkunde (Mineralogie) (Natuurk. V. B.)

7 C. T. Delius, Anleitung zu der Bergbaukunst. Wien 1773. 4°. Mit 24 Taf.

8 F. L. von Cancrin, Erste Gründe der Berg- und Salzwerkskunde. Frankf. 1773—91. 12 Th. 11 Bde. 8°. Mit Kupf.

9 A. Beyer, Gründl. Unterricht vom Bergbau nach Anleitung der Markscheidekunst, vermehrt und verbess. (von J. F. Lempe). Mit Kupf. Altenb. 1785. 4°.

10 Magazin der Bergbaukunde, (herausgeg.) von J. F. Lempe. Mit Kupf. Dresden 1785—99. 13 Th. 8°.

11 J. F. Lempe, Lehrbegrif der Maschinenlehre mit Rücksicht auf den Bergbau. Th. I. Lpz. 1795, 97. 2 Bde. 4°. Mit Atlas v. Kupf. in fol.

12 Erich Nordwall, Maschinenlehre oder Darstellung des Maschinenwesens bey Eisenberg- Hütten- und Hammer-Werken. Aus dem Schwed. von J. G. L. Blumhof. Mit Kupf. Berlin 1804—6. 2 Th. 3 Bde. 4°.

13 Nic. Poda. Kurzgef. Beschreibung der bey dem Bergbau zu Schemnitz in Nieder-Hungarn erricht. Maschinen, nebst 22 Tafeln zu ders. Berechnung. Herausgeg. von J. von Born. Mit Vign. Prag 1771. 8°.

14 (— ——), Berechnung der Luftmaschine in der Niederungar. Bergstadt zu Schemnitz von J. K. Höll erfunden, erbauet und im J. 1753 angelassen. Wien 1771. 8°. Mit Abb.

Digitized by Google

15 F. G. BUSSE, Betrachtung der Winterschmidt- und Höll'schen Wassersäulenmaschine, nebst Vorschlägen zu ihrer Verbesserung. Mit Kupf. Freyberg 1804. 8°.

16 (VON OPPEL), Anleitung zur Markscheidekunst. Dresden 1749. Mit Anhang. Das. 1752. 1 Bd. 4°. Mit Kupf.

17 J. F. MALER, Geometrie und Markscheidekunst. Mit Kupf. Carlsr. 1762. 8°.

18 J. G. SLUTER, Beschreib. der verschied. Zeichnen- und vorz. beim Bergbau nöthigen Vermessungs-Instrumente. Mit Kupf. Dresden 1811. 8°.

19 A. BOSSE, Regelmäss. Zeichnungen und vortheilh. Hand-Griffe wonach man die Steine richtig hauen kan. Mit 114 Kupfbl. Nürnb. 1721. 4°.

20 Kurze Anweisung zu Sprengung fester Steinfelszen in Bergwerken, Feldern, Straszen etc. Mit Fig. Eisenach 1759. 8°.

21 C. A. SCHLÜTER, Gründlicher Unterricht von Hütte-Wercken. Nebst einem vollständ. Probier-Buch. Braunschw. 1738. fol. Mit 58 Kupf.

22 J. E. V. CLAUS, Kurtzgef. Anleitung zum Probieren und Münzen. Stolberg 1753. 8°.

23 K. C. LANGSDORF, Beitrag zur Aufnahme der Salzwerkskunde. Frf. und Leipz. 1778. 8°.

24 — — —— Mechanische und Hydrodynamische Untersuchungen nebst vollständ. Anwendung auf das Maschinenwesen bei Salzwerken. Mit Kupf. Altenb. 1782. 4°.

25 — — —— Neue Anleitung zur Salzwerkskunde mit vorz. Rücksicht auf Halurgische Geognosie. Heidelb. und Leipz. 1824. 8°.

Digitized by Google

B. LANDBOUW, TUINBOUW, HOUTVESTERIJ [1],

1 J. A. UILKENS, Inwijdings Redev. over den invloed der landhuishoudkunde op het bestaan en de welvaart der burgerl. maatschappij. Gron. 1815. 4°.

2 C. F. KLEYNHOFF VAN ENSPYK, Redev. over de waarde van het hedend. leerstellig onderwijs der landhuishoudkunde, als wetenschap beschouwd. Leyden 1817. 4°.

3 L. MULDER, Wetenschap en Landbouw. Redevoering. Devent. 1855. 8°.

4 A. BRUCHAUSEN, Aanwijzing ter verbetering van de Akkerbouw en Landhuishoukunde in Nederland. Uit het Hoogd. met bijvoegselen. Dev. 1792. 8°.

5 A. H. VAN DER BOON MESCH, Over de noodzakelijkheid van de beoefening der natuurkundige wetenschappen voor den Landbouw in Nederland. Amsterd. 1846. 8°.

6 Staat van den Landbouw in het Koningrijk der Nederlanden, gedur. de jaren 1819—21, 23—24, 28. Opgemaakt door J. KOPS. 's Grav. 1822—29. 8°.

7 Verslag van den Landbouw in Nederland over 1851—54. 's Grav. 1853—56. 4 dln. 8°.

Vergelijk de Werken van de Nederl. Maatschappij van Nijverheid, hier vóór (Afd. I).

8 Verslag aan den Koning, uitgebr. door de Commissie tot regeling van het Landbouwonderwijs in Nederland. 's Gravenh. 1856. 8°.

9 C. R. HERMANS, Beredeneerd Overzigt der Landbouwkundige Schriften, betr. de Prov. Noord-Braband. 's Hertogenb. 1845. 8°

10 DOMEN. SESTINI, Beschreibung des Kanals von Konstantinopel, des dasigen Wein- Acker- und Garten-Baues und der Jagd der Türken, übers. von C. J. JAGEMANN. Hamb. 1786. 8°.

11 Scriptores Rei Rusticae veteres Latini: CATO, VARRO, COLUMELLA, PALLADIUS, quibus nunc acc. VEGETIUS, de Mulo-Medicina et GARGILII MARTIALIS fragmentum. Cum editt. et MSS. coll., adj. notae virorum clariss. et lexicon rei rusticae, curante J. M. GESNERO. Lips. 1735. 2 vol. 4°.

12 —— — —— CATO. VARRO, COLUMELLA, PALLADIUS. Quibus nunc acc. VEGETIUS, de Mulo-Medicina et GARGILII MARTIALIS Fragmentum. Omnia curante J. M. GESNERO. Mannh. 1781. 5 vol. 8°.

Uitgave zonder noten.

---

1) Over Landmeetkunde zie men de Afd. Wiskundige Aardrijkskunde (Wisk. III. E. b).

Digitized by Google

13 Dictionnaire universel d'Agriculture et de Jardinage, de Fauconnerie, Chasse, Pêche, Cuisine et Manège. Paris 1751. 2 vol. 4°. Av. pl.

14 Verhandelingen uitgeg. door de Maatschappij ter bevordering van den Landbouw te Amsterdam. Amst. 1778—1832. Dl. I—XIX. 2e stuk. 8°.

Bij het 18e deel, de „*Verhandeling over het toegangbaar maken van de duinvalleijen langs de kust van Holland*" door D. T. GEVERS, is een Atlas gevoegd van 10 krtn., in fol.

15 Transactions of the American (Agricultural) Institute of the City of New York, for the year 1850. Albany 1851. 8°. W. plates.

16 Transactions of the N. York State Agricultural Society, with an abstract of the proceedings of the County Agricultural Societies 1850. Albany 1851. 8°. W. plates.

17 J. C. FREESE, Ueber die Vehne oder Torfgräbereien. Mit Charte (der Ostfries. Vehnen). Aurich 1789. 8°.

18 S. BLEEKRODE, Veen en turf. Overgedrukt uit het Tijdschrift *de Volksvlijt*. (1856). 8°.

J. VEGELIN VAN CLAERBERGEN en anderen, Over de Veengraverij in Friesland. Zie de Hoofdafd. Regtsgeleerdheid, IV. B. e.

19 CORN. REDELYKHEID, Berigt aan de Eigenaars eeniger Veenlanden geleegen in den Krimpenerwaard, in de ambagten van Stolwyk en Berkenwoude. 1781. — Request van de Eigenaars enz. aan de Staten van Holland om Octroy tot Verveening. Met de Memorie tot Justificatie van het verzoek, het Advis van Gecommitteerde Raden op de Requeste enz., en verschill. Bylagen. 1785. Met kaarten. (Uit de *Resol. van de Staten van Holland*). In 1 bd. fol.

20 J. LE FRANCQ VAN BERKHEY, Verhand. over het nationaal gebruik der Turf- of hout assche in Holland. Amst. 1779. 8°.

21 C. W. F. L. VON PÖLLNITZ, Beitrag zur Verbesserung der Sandfelder. Mit Kupf. Schwabach 1791. 8°.

22 J. D. TITIUS, Abhandlung über die dienlichsten Mittel, der überhandnehm. Versandung in der Danziger Nähring vorzubeugen und dem weitern Anwachs der Sanddünen abzuhelfen. Leipzig 1768. 4°.

23 E. VIBORG, Beschreibung der Sandgewächse und ihrer Anwendung zur Hemmung des Flugsandes auf der Küste von Jütland. Aus dem Dän. von J. PETERSEN. Mit 7 Kupfert. Kopenh. 1789. 8°.

24 (J. LE FRANCQ VAN BERKHEY), Opgave van eenige Proeven, ten bewijze dienende dat veele van Hollands duinen die gansch nutteloos ledig liggen, met weinige kosten, tot grooter voordeel zouden kunnen verbeterd en gebezigd worden. Leyden 1775. 8°.

Digitized by Google

25 Algemeen Rapport der Commissie van Superintendentie over het Onderzoek der Duinen. I. Tegenwoordige Staat. II. Ontwerp ter vruchtbaarmaking. Leyden 1798, 99. 2 dln. 1 bd. 8°.

26 Ueber die Wässerung der Wiesen und eine zu diesem Behufe eingericht. neue Maschine. Mit Kupf. Dresden 1792. 8°.

27 Bericht über die Erfindung einer neuen Dresch-Maschine. Frf. 1765. 8°. Mit Kupf.

28 J. M. Beyer, Leichte Kunst die Scheffelzahl jeder Getraideart zu finden, auch Magazin- und Boden-Getraide mit einer Maschine zu wenden etc. Mit Kupf. Dresden 1794. 8°.

29 J. Böse, Verbesserte Heb-Maschine so P. Sommer in der Schweitz 1759 erfunden. Nebst Anweisung und Zeichn. wie eine Saug-Pumpe von Bley zu verfertigen. Gött. 1771. Mit Abb. — Beschr. des von A. F. v. Geisz verbess. Bergbohrers etc. Mit Kupf. Wien 1770. 1 Bd. 8°.

30 Beschreibung und Abb. des hydraulischen Widders. Mit Kupf. Leipz. 1807. 8°.

31 J. J. Meyen, Physikal.-ökonom. Baumschule. Mit Kupf. Stett. 1793. 2 Th. 1 Bd. 8°.

32 Abhandlung über die beste Art, den Reps und Kohl-Saat anzubauen. Aus dem Französ. Bern 1775. 8°.

33*H. C. van Hall, Verhandeling inhoud. eene beschrijving van de hennep-teelt in Nederland, enz. Gron. 1828. 8°.

34*J. T. Munnich, Mededeeling omtrent de Tarwe en hare waarde. Haarlem 1854. 8°.

35 Papers on the Cultivation of Cotton in India (Edited by the) Committee of Commerce and Agricult. of the R. Asiat. Society. Lond. 1840. 8°.

36 D. Buyzen, Verhandeling over de Rupsen-soorten en derz. verdelging. 's Hertogenb. 1845. 8°.

37 (Alex. Blond), La Theorie et la Pratique du Jardinage, par L. S. A. J. D. A. 3e édit. augm. de plus de 30 fig. La Haye 1739. 4°.

38 — —— Die Gärtnerey, in ihrer Theorie und Praxi. Aus dem Frantz. übers. durch F. A. Danreitter. Augsp. 1731. 8°. Mit Kupf.

39 C. L. Krause, 50jähr. Erfahrungsmäsz. Unterricht von der Gärtnerey. Berlin und Leipz. 1773. 8°.

40 J. C. Riedel, Kurzabgefastes Garten-Lexicon. Nordhausen 1751. 8°.

41 Catalogus van Boomen, heesters en plantgewassen, te bekomen by Z. Brakel te Utrecht. Utr. 1793. — Catal. van Boomen enz. met hunne naaste pryzen, te bekomen by B. Gans en Cie. te Sassenheym. 1783. 1 dl. 8°.

Digitized by Google

42 G. L. GRASZMANN, Ueber die Anlegung der Hecken und lebendiger Zäune. Berlin 1793. 8°.

43 J. F. VON SCHÖNFELD, Die Kunst das unverbrennb. Schwedische Steinpapier zum Dachdecken nachzumachen. Prag u. Wien 1792. 8°.

44 D. A. VOLLIMHAUSZ, Getreue Anweisung zu Felder- und Land-Theilungen. Hannover und Leipz. 1773. 8°. Mit Kupf.

45 IGN. PICKEL, Prakt. Unterricht bey der Ausmessung, Aufzeichnung und Berechnung groszer Wälder. Mit Kupf. Augsb. 1785. 8°.

46 N. MORVILLE, Die Lehre von der geometr. und ökonom. Vertheilung der Felder. Nach dem Dän. bearb. von J. W. CHRISTIANI. Mit Kupf. Gött. 1793. 8°.

47 G. A. DÄZEL, Ueber die zweckmäsz. Methode grosse Waldungen zu messen etc. Mit Kupf. München 1799. 8°.

48 J. K. GÜTLE, Die ökonomische Meszkunst, ein einf. Unterricht im Feldmessen. Mit Kupf. Ulm 1818. 8°.

49 L. BLEIBTREU, Neue und leichte Methode den Flaecheninhalt etc. zu berechnen. Mit Kupf. Neuw. 1810. 8°.

50 F. A. HEGENBERG, Anweisung ohne Winkel-Meszinstrumente nicht nur Aecker, Gärten etc. sondern auch ganze Feldmarken zu vermessen etc. Mit Kupf. Berlin 1818. 8°.

51 J. B. ROPPELT, Praktische Abhandlung von den Gränz-Zeichen. Coburg 1775. Mit Kupf. — Anweisung wie die geradlinichten Figuren geometrisch auszutheilen. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1776. 1 Bd. 8°.

52 J. J. HOCK, Abhandl. von Versteinungen, Beschreib., Verzeichn. und Bezieh. der Gränzen. Mainz 1789. 8°.

53 C. W. HENNERT, Kurze Anweisung zu einigen geometrischen Hülfsmitteln für die Forstbedienten. Mit Kupf. Berlin u. Stett. 1789. 8°.

54 C. C. ROMMERDT, Anleitung Geometr. Figuren zum Schlusse zu bringen etc. für Forst- und Feldgeometer. Mit Kupf. Leipz. 1807. 8°.

55 C. C. OETTELT, Etwas über die Harzgeschichte oder Pechnutzung fichtener Waldungen nebst Köhlerey nach thüring. Waldart. Eisenach 1789. 8°.

56 J. E. SILBERSCHLAG, Nachricht von einigen Versuchen die zurückgeblieb. Stubben der Kihnbäume durch Maschinen auszurotten. Berl. 1773. 4°. Mit Abb.

57 Beschreibung einer neuerfund. Hebmaschine zum Ausrotten der Stöcke in den Waldungen. Mannh. 1780. 4°. Mit Abb.

Digitized by Google

C. VEE- EN ANDERE DIERENTEELT. JAGT EN VISSCHERIJ.

1 Jaarboekje van de Societeit tot aanmoediging der verbetering van het Paardenras in het Kon. der Nederlanden, voor 1845. Haarlem 1845. 8°.

2 J. C. Schäffer, Die Maurerbiene. Regensb. 1764. 4°. Mit Abb.

3 Eug. Raimondi Delle Caccie ll. IV. Aggiuntovi 'n questa nuova impress. il V libro della Villa. Napoli, Laz. Scoriggio. 1626. 4°. Con fig.

4 De Hollandsche Zeevisscherijen in haren aard, omvang en belangrijkheid geschetst. Rott. 1842. 8°.

5 Verslag over de Zeevisscherijen, uitgebragt door de Commissie, benoemd den 9 Febr. 1854. 's Gravenh. 1854. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

III. Technologische Wetenschappen in 't bijzonder.

A. VERSCHILLENDE CHEMISCHE EN MECHANISCHE BEDRIJVEN [1]).

1 J. C. Schäffer, Over de wasch-maschine. Amst. 1766. 4°. Met afb.

2 Hellot, Färbekunst oder Unterricht Wolle und wollene Zeuge zu färben. Aus dem Französ. von A. G. Kästner. Altenb. 1751. 8°.

3 Joh. Kok, Onderrichtingen betr. het drukken van chitsen en catoenen, alsm. de blaauwkuip, enz. Amst. 1794. 8°.

4 Bonani, Neuer Tractat von Firnisz- Laquir- und Mahler-Künsten. Mit Anhang und Kupf. Breszl. 1746. 8°.

5*Ant. Neri, De arte vitraria ll. VII et in eosdem Christ. Merretti observationes et notae. In quibus omne gemmarum artificialium, encaustorum et laccarum artificium explicatur. Amsterd., Andr. Frisius. 1668. 12°. Cum fig.

6 Joh. Kunckel, Glasmacher-Kunst. Mit einem Anhange von denen Perlen und Edelsteinen. Mit Kupf. Nürnb. 1743. 4°.

7 Manuel de l'Artificier. 2e Edit. Paris 1757. 8°. Av. pl.

8 J. G. Hartmann, Nöth. Unterricht von Verbesserung aller Uhren durch die Höhe des Aufzuges etc. Mit Fig. Halle 1756. 8°.

9 Der neue Englische Uhrmacher. Mit Kupf. Frf. 1781. 8°.

10 Der selbstlehrende Uhrmacher. Mit Kupf. Frf. 1786. 8°.

11 H. Sully, Unterricht von der Eintheilung der Zeit und verschied. Einrichting grosser und kleiner Uhren. Aus dem Französ. übers. von Ant. Charles. Mit Kupf. Lemgo 1754. 8°.

12 — —— Nöthige Regeln für diejen. welche Sack-Uhren haben. Augsp. 1754. 8°.

13 J. G. Hartmann, Nöth. Unterricht von Verbesserung der Sack-Uhren. Mit Fig. 2e Aufl. Halle 1756. 8°.

14 F. C. Müller, Vom Gebrauch der Taschenuhren zu geometr. Messungen. Mit Kupf. Berlin und Leipz. 1777. 8°.

15 J. C. Molitor, Gründl. Anweisung wie die Geh-, Schlag-, und Repetier-Uhren können berechnet und zusammengesetzt werden. Nebst Beschr. einer universal-aequinoctial-Sonnen-Uhr. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1753. 8°.

---

1) Vergel. de Afd. Scheikunde (Natuurk. III) en Werktuigkunde (Wisk. III. D. d.)

Digitized by Google

16 **Vorschlag** u. Angabe der Illuminirte Nacht-Uhr. Lpz. 1758. 4°.

17 JAN VAN DEN VELDE, Spieghel der Schrijfkonste. Amsterd., Willem Jansz. 1605. langw. 4°.

Behelzende: 55 platen, portret, titel en 22 bls. tekst.

18 **Pasigraphie**, ou premiers élémens du nouvel art-science d'écrire et d'imprimer en une langue de manière à être lu et entendu dans toute autre langue sans traduction. Inventés et rédigés par J*** de M***. 1e édition originale. Paris 1797. 2 part. — Pasigraphie et Pasilalie. Méthode elementaire. (Supplément. Av. pl.) Par. 1799. In 1 vol. 4°.

19 **Pasigraphie**, oder Anfangsgründe der neuen Kunst-Wissenschaft. Erfunden von J. VON M. Paris 1797. 2 Th. 1 Bd. 4°.

20 G. F. WEHRS, Vom Papier, den vor der Erfindung dess. üblich gewesenen Schreibmassen und sonst. Schreib-materialien. Halle 1789. 8°.

21 J. G. I. BREITKOPF, Versuch den Ursprung der Spielkarten, und die Einführung des Leinenpapieres in Europa zu beforschen. Mit 14 Kupfert. Leipz. 1784. 4°.

Digitized by Google

B. BURGERLIJKE BOUWKUNDE [1]).

a. *In het algemeen.*

[Inleiding, Handboeken, Woordenboeken; Werken van gemengden inhoud.]

1 Bullet, l'Architecture pratique. Paris 1691. 8°. Av. pl.

2 Nic. Goldmann, Vollständ. Anweisung zu der Civil-Baukunst, mit 74 grossen Rissen erläutert und mit Anmerk. vermehret von L. C. Sturm. Wolffenb. 1696. gr. fol.

3 — —— Vollständige Anweisung zu der Civil-Baukunst. Mit 74 grossen Rissen erkläret, u. mit der Ersten Ausübung der Goldmannischen Bau-kunst und dazu gehör. 20 Rissen, nebst Erfindung der Sechsten und Teutschen Ordnung vermehret von L. C. Sturm. Leipzig 1708. fol. maj.

4 L. C. Sturm, Prodromus Architecturae Goldmannianae, als eine Vorbereitung zu d. *Anweisung zu der Civil-Baukunst.* Ausgp. 1714. fol. obl. Mit 25 Tab.

5 A. C. Daviler, Auszführl. Anleitung zu der gantzen Civil-Baukunst nach Vignola und Mich. Angelo. Aus dem Französ. übers. und vermehret von L. C. Sturm. Amst., Huguetan. 1699. 4°. Mit Kupf.

6 — — —— Dass. Werk. (Mit Anhang). Augsp. 1759. 4°. Mit Kupf.

7 Joh. Vogel, Die moderne Bau-kuust, mit Vorstellung accurater Modellen. Hamb. 1708. fol. Mit 53 Kupf.

8 — —— Dass. Werk. Neue verbess. Auflage. Hamb. 1789. fol. Mit 57 Kupf.

9 Blondel, Resolutions des Quatre princ. Problêmes d'Architecture et Ouvrages de mathematique de M. Frenicle. La Haye 1731. 4°. Av. pl.

10 Bardet de Villeneuve, Traité de l'Architecture civile. La Haye 1740. Av. pl. — C. Roy, Essai sur la perspective pratique. Paris 1756. Av. pl. In 1 vol. 8°.

11 Kort Begrip van de beginselen der Bouwkunst. Met 16 pl. Zond. pl. of jr. (c. 1750?) 8°.

12 Gründl. Anweisung zu der Civil-Bau-kunst. Augsp. 1752. 4°. (Mit 40 Taf.).

---

1) Vergelijk de Hoofdafd. Schoone Kunsten.

Digitized by Google

13 Is. WARE, Complete body of Architecture adorned with plans and elevations, from original designs. London 1756. fol.

14 J. D. STEINGRUBER, Practische bürgerliche Bau-kunst. Mit 76 Kupf. Nürnb. 1773. 4°.

15 J. B. Izzo, Anfangsgründe der bürgerl. Baukunst, ins Deutsche übers. Wien 1773. 8°. Mit Kupf.

16 L. VOCH, Bürgerliche Baukunst. Mit Kupf. Augsb. 1780—82. 4 Th. 8°.

17 — —— Wirkliche Baupraktik der bürgerlichen Baukunst. Mit Kupf. Augsb. 1780. 8°.

18 SEB. LE CLERC, Neue Abhandlung von der Civilbaukunst. Aus dem Französ. d. M. KRAFT. Nürnb. 1781. 2 Th. 4°. Mit 181 Kupf.

19 A. C. MAYER, Kurze Anweisung zur praktischen bürgerl. Baukunst. Mit Kupf. Nürnb. und Leipz. 1782, 84. 2 St. 4°.

20 Grundsätze der bürgerlichen Baukunst. Aus dem Italiän. Leipz. 1784—86. 3 Th. 8°. Mit Kupf.

21 J. F. MONROY, Traité d'Architecture pratique. Paris 1789. 8°. Av. pl.

22 Erste Linien der Häuser-Baukunst, von G. S. Mit Kupf. Leipz. 1790. 8°.

23 F. L. VON CANCRIN, Grundlehren der Bürgerl. Baukunst. Mit 30 Kupf. Gotha 1792. 4°.

24 L. J. D. SUCKOW, Erste Gründe der bürgerl. Baukunst. Mit 35 Kupf. Jena 1798. 4°.

25 J. B. LAUTERBACH, Kort begrip van de Burgerlijke Bouw-konst. (Uit het Hoogd. met aant.) door J. J. PLEMP. Met pl. 3e verbet. druk. Amst. 1799. 8°.

26 F. C. SCHMIDT, Der bürgerl. Baumeister oder Versuch eines Unterrichts für Baulustige. Mit Kupf. Gotha 1790—99. Text, 4 Bde und Kupf. 4 Bde. fol.

27 C. L. STIEGLITZ, Encyklopädie der bürgerlichen Baukunst. Mit Kupf. Leipz. 1792—98. 5 Th. 8°.

28 L. VOCH, Allgemeines Baulexicon. Augsb. u. Leipz. 1781. 8°.

29 J. G. GROHMANN, Handwörterbuch über die bürgerl. Baukunst und schöne Gartenkunst. Mit Kupf. Leipz. 1804. 2 Th. 8°.

30 Allgemeines Magazin für die bürgerl. Baukunst. Herausgeg. von G. HUTH. Mit Kupf. Weimar 1789—96. 4 Th. 3 Bde 8°.

31 Sammlung nützl. Aufsätze und Nachrichten die Baukunst betreffend. Herausgeg. von D. GILLY. Jahrg. I—VI. 1797—1802. Berl. 1797—1806. Mit eine 2e Aufl. des 1en Bdes. Berl. 1811. 13 Th. 4°.

Digitized by Google

32 Nederlandsch Bouwkunstig Magazijn. Tijdschrift tot verbetering, nut en voordeel in de bouw-, timmer-, beeldhouwkunst en meubelering. 1e dl. Amst. 1839. 8°. Met pl.

33 T. E. JESTER, Praktische Abhandlungen zur Civil-Baukunst. Königsb. 1785. 8°.

34 H. L. MANGER, Beytrag zur praktischen Baukunst bes. in Ansehung einiger zu Potsdam vorgef. Baue. Mit Kupf. Potsdam 1786. 8°.

35 J. N. ARNOULD, Beiträge zur Civil-Baukunst. Köln 1791. 8°. Mit Kupf.

36 F. L. VON CANCRIN, Einzelne Bauschriften. Mit Kupf. Frankf. 1791—92. 2 Th. 1 Bd. 8°.

37 G. H. HOLLENBERG, Beytrag zur practischen Baukunst. Mit Kupf. Gött. 1804. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

b. *Verschillende soorten van Gebouwen en deelen der Gebouwen.*

1 H. L. MANGER, Die ökonomische Bauwissenschaft. Leipz. 1785. 8°.

2 J. C. F. KEFERSTEIN, Anleitung zur Landbaukunst. Mit Kupf. 2e Ausg. Leipz. 1791. 8°.

3 G. H. BORHECK, Entwurf einer Anweisung zur Landbaukunst nach ökonom Grundsätzen. Mit Kupf. 2e Ausg. Gött. 1792. 2 Th. 8°.

4 Catechetischer Unterricht zum Feldbaue, von C. A. B. Mit Kupf. Halle 1792. 8°.

5 F. COINTERAUX, Schule der ländlichen Baukunst. Aus dem Französ. Mit einer Zugabe von dieser Bauart in Deutschland. Mit Kupf. Nürnb. und Altd. 1793. 8°.

6 F. MEINERT, Die landwirthschaftliche Bauwissenschaft. Mit Kupf. Halle 1796, 97. 2 Th. 8°.

7 D. GILLY, Handbuch der Land-Bau-kunst. 3e Aufl. Braunschw. 1805. 2 Th. 8°. Mit Kupfer-Sammlung in 4°.

8 R. EICKEMEYER, Ueber die Erbauung der Dörfer. Frankf. 1787. 4°. Mit 8 Taf.

9 J. C. HUTH, Unterricht zu Zeichnung und Anlegung der Wohn- und Landwirthschaftsgebäude. Halle 1787. 4°. Mit 38 Taf.

10 C. WYNBLAD, Beschreib. der Bauer- und anderer Gemeiner Leute Häuser. Aus dem Schwed. Kopenh. 1768. 4°. Mit 8 Taf.

11 K. S. VON GOLDFUS, Feuersicherer und dauerh. Häuserbau von wohlf. Laimenpatzen. Mit Anmerk. herausgeg. von J. RIEM. Mit Kupf. Dresden 1794. 8°.

12 E. S. H. BÖTHCKE, Beyträge zur Lehre wie man mit mögl. Schonung des Holzes Landgebäude bauen kan. Mit Kupf. Berlin 1795. 8°.

13 Verslag aan den Koning over de vereischten en inrigting van Arbeiderswoningen, door eene Commissie uit het Kon. Instituut van Ingenieurs. 's Gravenh. 1855. 4°. Met pl.

14 J. P. X. FAUKEN, Entwurf zu einem allgem. Krankenhause. Mit Kupf. Wien 1784. 8°.

15 Circulaire betr. het Gesticht der Vereeniging voor Ziekenverpleging te Amsterdam. Met afbeelding en platte grond. Amst. 1855. 8°.

16 F. W. SCHÜTTE, Ueber Wirthschaftsgebäude. Halberst. 1795. 8°.

17 P. VAN CAMPEN, Grondbeginsels der bouwkunstige Reekenkunde. Met pl. Leyden 1780. 8°.

18 J. W. A. KOSMANN, Versuch einer vollständ. Theorie der Gewölbe. I. Sene's Anweisung den Inhalt der Kugel-Gewölbe etc. zu berechnen. Berlin 1799. 8°.

19 C. L. RÖSLING, Analyt.-prakt. Abhandlung über die Berechnung der Gewölbe. Mit Kupf. Ulm 1810. 4°.

20 L. VON APFALTERN, Abhandlung von dem Drucke der Gewölber auf ihre Seitenmauern. Wien 1782. 8°.

21 F. KINSKY, Abhandl. vom Druk der Erde auf Futtermauern. Neustadt 1788. 8°. Met Atlas von Kupf. und Tab. in gr. fol.

22 J. L. SPÄTH, Abhandlung zu Berechnung des Grades der Genauigkeit mit welcher auf einen Mauer-Quadranten die Abtheilung der Theilkreyse vor die 90 und 96 Theilung vollführt werden kann. Mit Kupf. Leipz. 1788. 4°.

23 D. GILLY, Ueber die Gründung der Gebäude auf ausgemauerte Brunnen. Mit Kupf. Berlin 1804. 4°.

24 J. F. R. STEINER, Abhandlung Gebäude der Landleute vor Feuers-Gefahr in Sicherheit zu stellen. Mit Kupf. Weimar 1782. 8°.

25 W. G. PLAUCQUET, Mittel Wohnungen und andere Gebäude unverbrennlich zu machen. Tüb. 1791. 8°.

26 F. C. FULDA, Versuch einer statischen Theorie der Dächer und Hängwerke. Mit Kupf. Gött. 1796. 8°.

27 F. HERZBERG, Vorschläge zur Verbess. der bisher üblichen Dächer. Breszlau 1774. 8°. Mit Kupf.

28 F. A. KRUBSACIUS, Oekonom. Vorschlag zu wohlf. u. feuergesich. Dächer. Mit Kupf. Dresden 1784. 8°.

29 J. G. LANGE, Abhandlung über wetterfeste Dächer. Leipz. 1785. 8°.

30 (KUROC), Vorschlag die Dächer feuerfest zu machen. Prag. 1787. 8°.

31 D. GILLY, Ueber Erfindung, Construction und Vortheile der Bohlen-Dächer. Mit Kupf. Berl. 1797. 4°.

32 J. C. G. KARSTEN, Die Anwendbarkeit und Construction des Bohlendaches. Mit Kupf. Berlin 1805. 8°.

33 J. RENDLER WELTPRIESTER, Welche sind die vorzügl. Schindeldächer? Wien 1785. 8°.

34 E. HALES, Description du Ventilateur. Trad. de l'Angl. par P. DEMOURS. Paris 1744. 8°. Av. pl.

35 A. VAN BEEK, Beschrijving van eenen toestel tot verwarming van een uitgestrekt gebouw. Amst. 1833. 4°. Met afb.

36 L. GENNETÉ, Nouvelle construction de Cheminées. Liege 1760. 8°. Av. pl.

37 Versuch Schornsteine und Oefenkamine zweckmässig anzulegen. Mit Kupf. Marb. 1792. 8°.

Digitized by Google

38 BENJ. FRANKLIN, Ueber das Rauchen der Kamine und der Schornsteine. Aus dem Engl., mit Anmerk. von. P. H. C. B. Hamb. 1788. 8°. Mit Kupf.

39 G(AUGER), Kunst die Würckung des Feuers zu vermehren und die Kosten davon zu verringern. Mittelst neu-erfund Caminen und Ofen. Uebers. u. vermehret von A. H. HORST. Hann. 1715. 8°. M. Kupf.

40 J. G. LEUTMANN, Vulcanus famulans oder sonderbahre Feuer-Nutzung durch gute Einrichtung der Ofen und Camine. Wittemb. 1723. 8°. Mit Kupf.

41 J. C. LEHMANN, Universal-Holtz-Spahr-kunst (oder Verbesserung der Oefen). Leipz. (1734). 4°. Mit Kupf.

42 J. P. BAUMER, Beschr. eines zu Erspahrung des Holtzes eingericht. Stuben-Ofens. Mit 6 Kupfert. Berlin 1765. 4°.

43 BAUSSAN DU BIGNON, Abhandl. über die beste Art, Oefen zu bauen. Berl. 1766. 4°. Mit Kupf.

44 W. GILLY, Anweisung zur Erbauung und Errichtung der Torf-Ziegel-Oefen. 2e verm. Aufl. Berl. 1791. 8°. Mit Kupf.

45 Beschreibung der neu erfund. Pensilvanischen Camine oder Oefen. Aus dem Engl. und Holländ. Mit Kupf. Gotha 1794. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

c. *Bouw-regten; Bouw-aanslagen; Bouw-plannen.*

1 J. H. Michaelis, Zusammengelesene allgemeine Baurechte, nebst einem Anh. von der Baupolicey etc. Braunschw. 1781. 8°.

2 L. Voch, Unterricht bey vorfallenden Baustrittigkeiten. Mit Kupf. Augsb. 1780. 2 Th. 8°.

3 — —— Abhandlung über die Bauanschläge. Mit Kupf. Augsb. 1781. 8°.

4 Bau- und Land-Vermessungs-Reglement vor die Kön. Krieges- und Domainen-Cammern und ders. Bau-Bediente und Land-Messer in Schlesien, de d. 20 Jan. 1748. Breszlau. — Instruction wie die Maurer und Zimmer-Leuthe bey Erbauung derer Häuser, ratione der Brandsicherheit sich zu verhalten, de d. 14 Apr. 1751. Ibid. — Bau-Anschläge etc. 1748. In 1 Bd. 4°.

5 J. C. Huth, Allgem. und gründl. Unterricht zu Bau-Anschlägen. Halberst. 1777. 2 Th. 1 Bd. fol. Mit Kupf.

6 — — —— Handbuch zu Verfert. und Beurth. der Bauanschläge von Wohn- und Landwirthschaftsgebäuden. Halle 1795. 8°.

7 (Dan. Stettner), Der zur Verfertiging schöner Risse getreulich anweisende Ingenieur, für den Feldmesz-, Civil- und Militar-Bau-kunst. Nürnb. 1750. fol. obl. Mit 21 kolorirte Kupfert.

8 — —— Dass. Werk. 2e Aufl. Nürnb. (1764). fol. obl. Mit 23 Kupfert.

9 Dupain de Montesson, Die Kunst alles in Grund-Risz zu bringen was auf den Krieg oder auf die bürgerl. und ökonom. Baukunst Beziehung hat. Aus dem Französ. Dresd. u. Lpz. 1781. 8°. Mit Kupf.

10 —— — —— La Pratique du dessin de l'Architecture bourgeoise. Paris 1789. 8°. Av. pl.

11 L. Voch, Deutliche Anweisung zur Verfertigung der Baurisse. 2e Aufl. Augsb. 1788. 8°. Mit Kupf.

Digitized by Google

Digitized by Google

d. *Bouwmaterialen: Timmerkunde, Metselkunde, enz.*

1 W. C. HISZNER, Entwurf zu Einrichtung einer Werk-Schule zu Verbess. derer Bauhandwerker. Gött. 1791..8°.

2 Der vollkommene Zimmermann oder vollständ. Anweisung zur Bau-kunst nach denen Grund-Sätzen der besten Italiän. Bau-Meister herausgeg. und durch 22 Kupfert. erläutert. Frankf. 1761. fol.

3 J. J. SCHÜBLER, Nützliche Anweisung zur unentbehrl. Zimmermanns-Kunst. Nürnb. 1731. fol. Mit Kupf.

4 — — —— Nützliche Anweisung zur unentbehrl. Zimmermannskunst. Nürnb. 1781. Mit Kupf. — Neue Anweisung zur Zimmermannskunst, in 30 grosze Risse gebr. von TIELEMANN VAN DER HORST, u. als eine Fortsetzung der *Nützl. Anweisung* übers. von J. J. SCHÜBLER. Nürnb. 1782. — 1 Bd. fol.

5 C. G. REUSZ, Anweisung zur Zimmermanskunst. Mit Kupf. 3e Aufl. Leipz. 1789. fol.

6 H. L. MANGER, Bemerkungen über die Zimmerkunst, bes. über die Anbringung der Bänder und Spannriegel. Mit Kupf. Potsd. 1783. 8°.

7 J. G. HOFFMANN, Die Hauszimmerkunst. Mit Kupf. Königsb. 1819. 8°.

8 LUC. VOCH, Anleitung zur Verfertigung schöner Zimmerwerksrisse. 2e Aufl. Augsb. 1777. 4°. Mit Zugabe und 13 Taf.

9 MIDDLETON, Model und Reissbuch für Zimmerleute u. Tischler. Mit 27 Kupf. Lond. O. J. 4°.

10 K. HELD, Der Pisee oder Stampf-Bau praktisch dargestellt. Mit Kupf. Hildesheim 1808. 8°.

11 CORN REDELYKHEID, *De aloude Metzelwerken, vergeleken tegen de Hedendaagsche enz., door C. J. Krayenhoff,* beoordeeld en wederlegd. 's Gravenh. en Amst. 1775. — C. J. KRAYENHOFF, Cornelis Redelykheid bestraft enz. (over de voorg. Wederlegging). 's Grav. 1776. — In 1 Bd. 8°.

12 C. L. ZIEGLER, Ueber die Ursachen der Festigkeit alter Römischen und Gothischer Gebäude. Berlin 1776. 4°.

13 J. C. HUTH, Gründl. Untersuchung derer Ursachen von der Festigketi des alten Mauerwerks, nebst Unterricht von gehör. Zubereitung des Kalks. Halberst. 1777. 8°.

14 LORIOT, Berigten wegens de Uitvinding van een nieuw Ciment. Leyd. (1772?) 8°. Met afb.

15 —— Abhandlung über eine neue Art von Mörtel. Aus dem Französ. mit Anmerk. Bern 1775. 8°.

Digitized by Google

16 J. R. FORSTER, Anleitung den Kalch und Mörtel besser zu bereiten. Berlin 1782. 8°.

Vergel. de Afd. Scheikunde (Hoofdafd. Natuurkunde. III).

17 DES ARGUES, Kunstrichtig- und Probmäszige Zeichnung zum Stein-Hauen in der Baukunst. Herausgeg. von A. BOSSE. Mit Kupf. Nürnb. 1699. 8°.

Digitized by Google

C. WATERBOUWKUNDE.

a. *In het algemeen.*

[Inleiding, Handboeken, Woordenboeken; Werken van gemengden inhoud.]

1 A. van Bemmelen, Inleiding tot de Waterbouwkunde. Leyden 1793. 8°. Met pl.

2 Bernard, Neue Grundlehren der Hydraulik, mit ihrer Anwendung auf die Hydrotechnik. Aus dem Französ. übers. mit Anmerk., von K. C. Langsdorf. Leipz. und Frf. 1790. 8°. Mif Kupf.

Vergelijk de Afd. Hydraulica (Wisk. III. D. c).

3 J. E. Silberschlag, Abhandlung vom Wasserbau an Strömen. Mit Kupf. Leipz. 1766. 8°.

4 J. B. Eberenz, Erster Gründen der Wasserbaukunst an reissenden Flüssen theoret. Theil. Freyburg 1767. 8°. Mit Kupf.

5 J. Böse, Anleitung zum Wasser-Bau. 2e Aufl. Mit Kupf. Gött. 1769. — Dess. Fernere Anleitung zum Wasserbau. Mit Kupf. Das. 1775. — 1 Bd. 8°.

6 Luc. Voch, Anleitung zum Wasserbaue an Flüssen und Strömen. Mit Kupf. Augsb. 1767. (In 8°). — Desselben, Einleitung zu der Architectura hydraulica. Augsb. 1769. Mit Kupf. In 1 Bd. fol.

7 J. E. Silberschlag, Ausführl. Abhandlung der Hydrotechnik oder des Wasserbaues. Mit Kupf. Leipz. 1772, 73. 2 Th. 1 Bd. 8°.

8 J. Schemerl, Abhandlung über die vorz. Art an Flüssen und Strömen zu bauen. Wien 1782. 8°. Mit Kupf.

9 C. W. Fuchs, Praktisches Handbuch für Hydrotechniker. Mit Kupf. Leipz. 1791. 8°.

10 G. August, Anleitung zur Wasserbaukunst. Th. I. Mit Kupf. Dresd. 1792. 8°.

11 Prony, Neue Architektura hydraulica. Aus dem Französ. von K. C. Langsdorf. Frf. 1794—1801. 2 Th. 3 Bde. 4°. Mit Atlas von Kupfert. in fol.

12 J. G. Scheyer, Praktisch-ökonomische Wasserbaukunst. Leipz. 1795. 2 Th. 8°. Mit Atlas von Kupf. in 4°. obl.

13 D. J. Storm Buysing, Handleiding tot de kennis der Waterbouwkunde. Breda 1834, 35. 2 dln. 8°. Met Atlas van 78 platen in fol.

14 L. Voch, Lexicon über die Hydraulik und Hydrotechnik. Augsb. 1774. 8°.

Digitized by Google

15 G. S. BENZLER, Lexikon der beym Deich- und Wasserbau, auch beym Deich- und Dammrecht vorkomm. fremden und einheimischen Kunstwörter und Ausdrücke. Leipz. 1792. 2 Bde. 8°.

16 L. C. STURM, Unterweisung wie man Fang-Schläussen und Roll-Brücken bauen solle. Augsp. 1715. — Dess. Anleitung Schiff-Häuser oder Arsenale anzugeben. Ausgp. 1721. — Dess. Anweisung Wasserkünste, Wasserleitungen, Brunnen u. Cisternen anzugeben. Augsp. 1720. — Dess. Auffricht. Entdeckung des Nivellirens oder Wasserwägens. Augsp. 1715. — Dess. Vollständige Mühlen-baukunst. Augsp. 1718. 1 Bd. fol. Mit Kupf.

17 R. WOLTMANN, Beyträge zur hydraulischen Architectur. Gött. 1791—99. 4 Bde. 8°. Mit Kupf.

18 D. GILLY, Grundriss der Vorlesungen über das praktische bey den verschied. Gegenständen der Wasserbaukunst. Berlin 1801. 8°.

19 — —— Beleuchtung der Rezension dieses Werkes und der Prakt. Anleitung zum Nivelliren. Berlin 1802. 8°.

20 F. E. T. FUNK, Beyträge zur allgem. Wasser-Baukunst. Mit Kupf. Lemgo 1808, 9. 2 Bde. 4°.

21 F. J. C. SCHULZ, Versuch einiger Beyträge zur hydraulischen Architektur. Königsb. 1808. 4°. Mit 24 Kupfert.

Digitized by Google

b. *Geschiedenis van den Waterstaat; Geschied. der Overstroomingen.*

1 A. HIRT, Versuch über den allmähl. Anbau und Wasserbau des alten Aegyptens. Berlin 1815. 4°.

2 Ueber allgemeine Systeme und Plane aus der Vorzeit bis auf unsere Zeiten durch die von Wiebeking und Krönke herausgeg. Allgemeine Wasserbaukunst veranlaszt. Mit Anmerk. über dieses Werk. Halle 1799. 8°.

3 Catalogus van Werken en kleine stukken over Neerlands Waterstaat, rivieren, droogmakerijen, polders, dijken, sluizen enz. mitsg. van rivier- en polderkaarten van Nederland. Met systemat. register. Verzameld door FRED. MULLER, te Amsterdam. Julij 1855. 8°.

4 D. H. DAUTUN, Waterbeschrijving der Vereenigde Nederlanden. Met kaart. Amst. 1771. 8°.

5 (C. F. VON WIEBEKING), Auf Geschichte und Erfahrung gegründete theoretisch-practische Darstellung des Wasserbaues in Holland. 4°.

Op Holland betrekkelijk gedeelte van de *Theoretisch-praktische Wasserbaukunst* van von Wiebeking en Kröncke, waarvan de 1e druk in 1798—1807, eene nieuwe uitgave in 1811—14 het licht zag. Hierbij is gevoegd de *Ankündigung* der uitgave van dit werk (1796. 4°. 8 blz.); de vertaling dezer aankondiging in het Hollandsch (1797. 8°. 14 blz.), met eene aanbevelende circulaire van G. C. C. Vatebender; — twee eigenhandige brieven van von Wiebeking aan J. Schelling, Directeur der Stads-Werken te Amsterdam, en eenige gedrukte schriften van denzelfden betreffende die uitgave.

6 ZACH. L'EPIE, Onderzoek over de oude en tegenw. natuurl. gesteldheyd van Holland, dog voornam. West-Vriesland, ten opzigte van desz. Rivieren en Landen, Dykagie enz. Mitsg. eene Verhand. over de zee- of koker-wormen. Met pl. en kaart. Amst. 1734. 8°.

7 — —— Hetzelfde werk. 2e druk. Amst. 1753. 8°.

Dezelfde druk als de vorige met veranderden titel.

8 R. PALUDANUS, Oudheid- en Natuurkund. Verhandelingen, meestal betr. tot Westvriesland of het Noorder-kwartier. 1e stuk. Leyden 1776. 8°.

Niet verder verschenen.

9 Rapport over de Voorziening van de Waterstaat van Noord-Holland. 1791. (Uit de *Resolut. van de Staten van Holland*). fol. Geschreven.

10 J. D. VAN DER HEIM, Dissert. histor.-polit. de aquae superfluae in Flandria emissione, ejusque inter Neerlandiam et Belgium ordinatione per Conventionem a°. 1843 Gandavi factam. Lugd. Bat. 1844. 8°.

11 LUK. VOCH, Strombau an dem Lech und Wertach. Mit Kupf. Augsb. 1778. 8°.

Digitized by Google

12 R. VAN MOURIK, De Oirsprong van Zuidhollandt, met de verander. door stormwinden en hooge watervloeden aan het landt en de rivieren veroirzaakt. Rott. 1775. 8°.

13 S. A. GABBEMA, Nederlandse Watervloeden. Nu in 't ligt gebragt met aanteeken. van T. GUTBERLETH. Met pl. Gouda 1703. 8°.

Achteraan: *Leevens bescryvingen van S. Willebrord, S. Bonifaas, S. Aalberijk.* Door denzelfden.

14 Berichten van hooge rivieren, Dykbreuken en Ysstoppingen sedert 1751 in de Vereen. Nederlanden voorgevallen. Uit de *Nederl. Jaarboeken* van 1751—81 by een verzameld. In 1 bd. 8°. Met kaarten.

15 JAC. VAN OUDENHOVEN, Ingebroken Alblasser-waert in Zuyd-Hollandt. 2e druk, met aanteek. en byvoegsel rak. de overstroom. van 1658—1741. Leiden 1741. 8°.

16 HENDRICK VAN DAM, Korte Beschrijvinge van alle de plaatsen en polders die ingebroken zijn door de schrickelijcke Water-vloedt geschiedt den 26 Jan. 1682. Met de geschieden. van de voornaamste Watervloeden, alsm. de Hemels-gesichten, teeckenen en comeeten enz. Rotterd. 1682. 8°.

17 GERH. OUTHOF, Verhaal van alle hooge watervloeden in meest alle plaatsen van Europa, van Noachs tydt af, tot den tegenw. tydt toe. Met een breede beschryv. van den zwaaren Kersvloedt van 1717. 2e druk veel vermeerderdt. Embden 1720. 8°.

18 J. F. JANSEN, Historisch-theologisch Denckmahl der wunderv. Wegen Gottes in den grossen Wassern v. 25 Dec. 1717, mit den vielen Folgen, die sich bisz 1721 zugetragen. Bremen und Jever 1722. 8°.

19 J. I. HARKENROHT, Oostfriesche Watersnood in eene Kerkreeden over den Kersvloed van 1717 ende desz. Kort Ontwerp alsm. een Kort Verhaal des Nieujaarsvloed van 1720. Met oudheden en prentverbeeld. ook des Dollarts uit(ge)breid. Acc. I. E. HARKENROHT, *Eccles. Hindelop.*, Diss. de busto Lharledano. 2e druk. Emden 1723. 8°.

20 Kort en Opregt Verhaal van de ellende der opgezetenen van de overstroomde Landstreeken in Nederland, en byz. van den Alblasserwaard. (1741). — Verzam. van Berigten en Brieven betr. de elende van de opgezetenen der overstr. landen in Nederland. Amst. 1741. Met krt. — Verhaal van de wyze, op welke de penningen ten behoeve der noodlydenden in de overstr. landen in 1741 bestierd en besteed zijn. Amst. 1742. — Memorie contin. de Lysten van eetb. waaren enz. uyt de giften van eenige liefdaad. in Haarlem verzorgt enz. Haarl. 1741. — Reis naar Heusden of een kort doch waarachtig verhaal van versch. droevige ontmoetingen, by, in en na de laatste doorbraak en overstrominge. Rotterd. 1741. — Generale Beschryvinge van den Alblasserwaert en desz. Watervloeden, inzond. desz. laatste algemeene Watersnood den 7 Febr. 1726. Amst. 1726. (In 8°.) — In een band 4°.

Digitized by Google

21 Een Historiesch Verhaal van Voorvallen die geschiet zyn in verspreide harde winters inzond. van 1709 en 1740. Met een Aanhangsel. Amst. 1741. 2 dln. 1 bd. 8°. Met pl.

22 NICOL. DUYN, Historische Aanmerkingen van drie meer dan gemeene strenge winters, als die van 1708—9, 1739—40 en 1742. Met 30 Tafelen behelz. alle waarneemingen van de gesteldheid der lucht, het weder, het jaarlyks sterfgetal der menschen in zommige steden, enz. Haarlem 1746. 8°.

23 J. PIERLINCK, De verschrikkelyke Watersnood, langs de Waal en de Maas voorgev. in Febr. 1757, met derz. droevige gevolgen en een vertoog over het eenig middel van redres. Met kaart. Amst. 1757. 8°.

24 Verhaal wegens de twee laatste Overstroomingen, in de Betuwe, de Graafsch. Buuren en Kuilenburg, en aangrenz. landen, mitsg. de wyze, op welke de penningen in 1770—71 besteed zyn; nevens een berigt van de middelen ter waterkeeringe, sedert dien tyd aangewend. Rotterd. 1773. — Echt Relaas van 't voorgev. by de overstrominge der riv. de Leck, over den dyck by Willige-Langerak, van 25 Jan.—1 Febr. 1771. Gouda (1771). In 8°. — In 1 bd. 4°.

25 R. E. SCHILLING, Nachricht von der unterh. Bremen, 1771 erfolgten Verstopfung des Weser-Stroms und nachher gesch. Aufeisung. Mit Kupf. Bremen 1772. 8°.

26 Beschreibung der Wasser-Fluth in die Hamburg. Gegenden im J. 1771. Nebst Beylagen. Hamb. 1772. 8°.

27 Historisch Verhaal der Overstroomingen in de Nederlanden, byz. op den 14—15 Nov. 1775 voorgevallen. Met eene korte Beschr. der beschadigde steden, dorpen, zee- en rivierdyken en eene Lyst der verongelukte of beschad. schepen. Amst. 1776. 8°. Met krt.

28 TH. V(AN) B(RUSSEL), Naauwkeurige Beschryving der twee voornaamste Watervloeden van de 18e eeuwe, in 1717 en 1775. Met een kort kronykje van alle Watervloeden, van den Zondvloed van Noach af. Amst. 1776. 8°.

29 J. H. HERING, Bespiegeling over Neêrlandsch Waternood, tusschen den 14 en 15 Nov. 1775. Met pl. Amst. 1776. 2 dln. 8°.

30 — — —— Bespiegeling over Neêrlandsch Waternood, tusschen den 21 en 22 Nov. 1776. Waar achter gevoegd zyn de nodige bylagen. Met pl. Amst. 1778. 8°.

Beiden present-exempl. van den Schrijver, op groot papier.

31 — — —— Tafereel van harde winters. Amst. (1784). 8°. Met pl. en kaart.

32 Naauwkeurige Beschryving der Overstroomingen, benev. derz. treurige gevolgen, zo buiten als binnen deze republiek in 1784 voorgevallen. Met pl. Leyden en Amst. 1785. 8°.

33 J. L. THELEN, Ausführl. Nachricht von dem Eisgange, und den Ueberschwemm. des Rheines welche 1784 die Stadt Köln und die umlieg. Gegend getroffen. 2e Aufl. Köln (1784). 8°.

Digitized by Google

34 CORN. ZILLESEN, Beschrijving van den Watersnood van 1799 in verscheid. gedeelten van ons Vaderland door ijsverstoppingen veroorzaakt. Met pl. en kaart. Amst. 1800. 8°.

35 Beschrijving van den Storm van den 9 Nov. 1800. Haarl. 1801. 8°.

36 J. DE KANTER, Natuur en geschiedk. Beschrijving van den Watervloed van den 14—15. Jan. 1808. Middelb. 1808. 8°.

37 Geschiedkundig Verslag der Dijkbreuken en Overstroomingen langs de rivieren in het Kon. Holland voorgevallen in Jan. 1809. Amst. 1809. 2 dln. 8°. Met Atlas van pl. en kaarten in langw. fol.

38 Rapport van de Algemeene Commissie tot regeling en uitdeeling van den onderstand voor de Noodlijdende door den Watersnood (van 1809). Amst. 1811. 8°.

39 Verslag van de Commissie tot ondersteuning der Noodlijdenden door den Watersnood in Noord-Holland, te Amsterdam. Amst. 1826. 4°.

40 Verslag van de Commissie voor de Noodlijdenden door den Watervloed van 4 en 5 Febr. 1825 in Gelderland en Overijssel, te Amsterdam. Amst. 1826. 4°.

Digitized by Google

c. *Rivieren.*

[Verdieping, Bevaarbaarmaking, Oeverbevestiging, enz. — Rivierkaarten.]

1 J. C. W. von Scheurl, Ueber Uferbefestigungen, Reinigung und Durchstechungen der Flüsze etc. als wicht. Theile der landwirthsch. Wasserbaukunst. Nürnb. 1804. 8°. Mit Kupf.

2 H. J. Nuis, Redenen en middelen van verdieping en verzanding der Rivieren en Havens. Zwolle 1686. 4°. Met afb.

3 A. Val, Dissertation sur la manière d'approfondir les fleuves à leurs embouchures. La Haye 1755. 8°.

4 G. C. Schwan, Anleitung zum Bau der Fluss-Bagger-Maschinen. Mit 7 Kupfert. Berl. 1832. fol.

5 R. van Mourick, Beschrijving der gedaante van Peilpalen, en hoe en waar dezelven behooren geplaatst. Met pl. Rott. 1776. 8°.

6 Leop. Gennetè, Expériences sur le cours des fleuves: ou lettre à un Magistrat Hollandois. Paris 1764. 8°. Av. pl.

7 F. de Grandi, Von der Regulirung der Flüsse. Aus dem Italien. Mit Kupf. Wien und Triest 1811. 8°.

8 J. de Kanter, Nieuwe Tafelen ter berekening van den tijd der Watergetijden. (Holl. en Fransch). Middelb. 1807. 8°.

9 Paolo Frisi, Dei Fiumi e dei Torrenti libri III. Ediz. 3a. accresc. aggiuntovi il trattato de' Canali navigabili. Firenze 1770. 4°. Con fig.

10 J. Schemerl, Abhandlung über die Schiffbarmachung der Ströme. Wien 1788. 8°. Mit Kupf.

11 Corn. Meyer, l'Arte di restituire à Roma la tralasciata Navigatione del suo Tenere. Divisa in tre parti. Roma, Lazzari Varese. 1685. fol.

Met een groot aantal platen door Corn. Meyer (Hollandsch ingenieur te Rome) geteekend en door J. B. Falda gegraveerd. Het Ie deel heeft er 35, alle boven den tekst, genommerd; — het IIe deel 11, genommerd; — dl. III: 21, waarvan 16 doorloopend genommerd, de niet- of anders genommerde daartusschen.

12 — —— Vroeger verschenen gedeelte van hetzelfde werk, zonder titel, doch met opdracht aan Innocentius XI. (Roma 1679). Met 11 pl. en 2 groote kaarten, die ook in het vorige voorkomen.

Digitized by Google

13 CORN. MEYER, l'Arte di rendere i fiumi navigabili in varii modi, con altre nuova inuentioni, e varij altri segreti. Divisa in tre parti. Con tre Tauole in lingua Latina, Francese, e Ollandese. Roma, Gio. Giac. Komarek Boëmo. 1696. — Nuovi Ritrovamenti, divisi in due parti. Con 3 Tavole. Ibid 1696. 1 vol fol.

Hierin vindt men dezelfde platen die in het vorige werk voorkomen, met verscheidene andere vermeerderd, doch zonder de tekst, die er daar bijgevoegd is. — In de *Nuovi Ritrovamenti* komen de nieuw bijgevoegde platen weder afzonderlijk voor, met bijgev. tekst, zoodat dit eigenlijk een vervolg is van het werk van 1685.

14 Nachrichten von den im J. 1778—81 in dem Strudel der Donau zur Sicherheit der Schiffahrt vorgenomm. Arbeiten. Wien 1781. fol. Mit 7 Abb.

15 D. SWARTS, Geschied- en Natuurk. Overwegingen betr. de rivieren: den Rijn, den Flevus, het Kanaal van Corbulo of Lek en den Katwijkschen Rijn. Met kaart. 's Grav. 1822. 8°.

16 — —— Verhandeling over het Y, deszelfs vroeg bestaan als sprank van den Rijn en gemeenschap met de rivieren, meren en wateren in Zuid- en Noordholland. 's Grav. 1828. 8°.

17 Is. AN. NIJHOFF, Het Ontstaan van het Pannerdensche Kanaal. Met een kaartje. Arnhem 1852. 8°.

18 Water-kryg of missive, geschreven aen een particulier vriendt, over het sluyten van het water na de Haerlemmer-meeren; het dammen van de Drecht en Goutse vaert. in 't Jaer 1670. — Waterkryg of een tweede Missive, enz. (over 't zelfde onderwerp). 1670. — Waterkryghs-praetje tusschen verscheyde persoonen; of derde Missive, waer in wort aengewesen 't Vervolgh van de Waterkrijgh; en hoe dat Leyden en Amsterdam aen vers water konnen komen. Amst. 1670. 4°.

19 R. BRESSY, T. WESTHOVIUS ende D. HELD, Philosophice ende Mathematice Water-Speculatien, t' samen gestelt ende bevordert, omme de Roovaert, ende de Haven van Sevenbergen. Hier zijn ook by gevougd Remedien ende Voorslagen tot verbeteringe van de Maas: mitsg. van den Neder-Rhijn, ende de Ysel. Dordr. 1691. 4°.

20 Rapport en Memorie van de Profess. W. J. 's GRAVESANDE en JAC. WITTICHIUS en van den Landtmeeter NIC. CRUQUIUS, wegens haar gedaane inspectie van de Rivier de Merwede en weg. de voorgesl. middelen tot voorkoming van Inundatien. 8 July 1730. Met 3 kaarten. — Nadere Aanmerkingen van NIC. CRUQUIUS over de toestand van de Merwede. 1731. — Destructive Remarques op de Aanmerk van Nic. Cruquius (door Burgem. v. Gorinchem, enz.) 1731. — (Alle uit de *Resol. van de Stat. v. Holland*). In 1 bd. fol.

21 P. WILTSCHUT, Verhaal hoe dat zyn Project geform. op de Passegeule om door de zelve tot in den Brackman een doorgaande vloed en ebbe te brengen, in de waereld is gekomen enz. 's Gravenh. 1738. Met kaart. — Korte Waterbeweegk. Verhandeling toegepast op den Staat der Zeeuwse Stroomen, eylanden en zandplaaten. Z. pl. of jr. In 1 bd. 8°.

Digitized by Google

22 P. WILTSCHUT, Wiskonstige Gronden dienende tot een middel om door dez. te konnen oordeelen over alle verschynzelen op de Zeeuwsche en andere Stroomen. 's Gravenh. 1748. 8°. Met pl.

23 JUSTUS VAN DEN BURCHGRAEF, Zeer langdurige en naukeurige Observatiën, omtr. de rivieren den Wael, Maas, Merwe en Leck. Gor. 1744. — CORN. VELSEN, Aanmerkingen op het voorg. werkje. Leyden 1744. — J. VAN DEN BURCHGRAEF, Vervolg of Byvoegsel tot verklaringe van myn *Seer langdurige Observatiën omtr. de Rivieren enz.* Met Reflectien op het boeckje van Corn. Velsen en aenmerk. op het tractaatje van Seb. Anemaet. Gor. 1747. — SEB. ANEMAET, Korte Aanmerkingen over den Hoek van Holland, dess. voorgaande en nu tegenwoordige situatien. (c. 1740). — In 1 dl. 8°.

24 (J. STAAL), Hollands en Utrechts ondergang naby, door het Panderse canaal en de Rivier de Lecq. Gouda 1751. — NIC. BOOM, Een bondige Redevoering tegen de doorsnyding tusschen de Leck en Merwede. Gorinchem 1754. In 1 bd. 8°.

25 CORN. VELSEN, Rivierkundige Verhandeling afgeleid uit waterwigt- en waterbeweegk. grondbeginselen, en toepasselijk gemaakt op de rivieren de Rhyn, de Maas, de Waal, de Merwede en de Lek. Met kaarten en pl. Amst. 1749. 8°.

26 — —— Hetzelfde werk. 2e druk, volgens des autheurs eigen hand merkelyk verbeterd en vermeerderd. Harl. 1768. 8°.

27 (— ——) Natuur en Waterloopkundige Grondregelen toegepast op den Waterstaat der Vereenigde Nederlanden. Door een voornaam Waterloopkundigen. Amst. 1806. 8°.

Dit werk is niets anders dan de 2e druk van Velsens *Rivierkundige Verhandeling*, alleen met een Voorrede en een afbeelding van het nieuwe werk bij Katwijk aan Zee vermeerderd.

28 FRED. BEYERINCK, De *Rivierkundige Verhandeling*, uitgegeven door Corn. Velsen in 1749, van verscheide misvattingen gesuyverd. Arnhem 1770. 8°.

29 Verzameling van Memorien, Verbaalen, Consideratien en andere stukken betr. het beneficeeren van den Neder-Rhyn en andere Rivieren in Gelderland, Holland, Utrecht en Overyssel. By een verzameld uit de *Nederlandsche Jaarboeken* van 1764—69. Met kaarten en geschreven Registers. 2 dln. 8°.

30 C. L. DE PAGNIET, De droevige gevolgen van het steeds toenemende vermogen van het Pandersche Canaal, en de middelen tot redres. 's Gravenh. 1771. 8°.

31 Rivierkundige Stellingen betr. den oorsprong, loop en staat der Rivieren enz. door het Bataafsch Genootschap te Rotterdam voorgesteld. Rott. 1770. — Grundrisz zur Kenntnisz und Verbesserung der Flüsse und Ströme. (*Vertaling van het voorg.*). Aus dem Holländ. übers., verändert und vermehret (mit Verzeichnisz hydrotechnischer Bücher) von NIK. BECKMANN. Gött. 1775 (in 8°). In 1 bd. 4°.

Digitized by Google

32 MART. VAN BARNEVELT, Rivierkundige Waarneemingen, dienstig tot het bepaalen van middelen ter voorkoming van overstroomingen der aangeleg. Rivieren in Gelderland en Holland. Amst. 1773. Met krt. — CORN. REDELYKHEID, Rivierkund. Aanmerkingen op de *Rivierkund. Waarneemingen* van M. van Barnevelt. 's Gravenh. 1773. In 1 dl. 8°.

33 Verzameling van Rapporten, Verbaalen en verdere Stukken betreff. de doorsnydingen en werken, welken sedert de Conventie van 1771 op de Boven-Rivieren tusschen Emmerik en Arnhem zyn aangelegd. Den Haag 1798. 2 dln. fol. Met Atlas van pl. en ktn. in gr. fol.

34 Rapport weg. het onderzoek omtr. eene Uitwatering te Catwyk aan Zee, gedaan in 1802 op last van Dykrichter en Hoogheemr. van Rhynland door F. W. CONRAD, A. BLANKEN Jz. en S. KROS. Met (13) Bylaagen en daartoe behoor. kaarten en pl. Haarl. 1803. fol.

35 ADR. STOLKER, Belang van Gelderland, Utrecht en Holland, bij het afsluiten van de Lek, en geschiedenis van die rivier. Leyden 1809. 8°.

36 J. BLANKEN Jz., Memorie over het zoogenaamde verhang in den waterspiegel van de voornaamste kanalen en boezems enz. tot nadere verklaring van het ontwerp, ter verlenging van de Linge, naar Steenenhoek. Utrecht 1817. 4°.

37 C. T. R. KRAYENHOFF, Proeve van een Ontwerp tot sluiting van de rivier den Neder-Rhijn en Leck en het storten van derz. water op den Yssel. Nijmegen 1821. 4°. Met kaarten.

38 W. B. DONKER CURTIUS, Bijdragen tot den Waterstaat der Nederlanden, bijzonder in opzigt tot zeker ontwerp van J. Blanken Jz. tot afdamming der rivier de Merwede. Dordrecht 1819. 8°. Met kaart en tabb.

39 — — —— —— Kort noodzakelijk Vervolg op mijne *Bijdragen* enz., bijzonder gerigt tegen de laatste memorie van den Heer Blanken. Dordr. 1819. 8°.

40 J. BLANKEN Jz., Kort Bijvoegsel tot de Vervolg-Memorie ter oplossing van bijzondere bedenkingen tegen het ontwerp tot het herleiden en vereenigd openen van de zoogen. Werkendamsche killen in eene nieuwe Merwede, enz. Amst. (1820). 8°.

41 — —— — Nota ter algemeene overdenking wegens de bedreigde veiligheid der Provinciën Holland, Utrecht en Gelderland, door de jaarlijks opklimmende gevaren van overstrooming bij ijsgang en hoog rivierwater. Amst. 1821. 8°.

42 C. T. R. KRAYENHOFF, Proeve van een Ontwerp tot scheiding der rivieren de Whaal en de Boven-Maas en het doen afloopen dezer laatste over hare oude bedding, op het Bergsche-veld. Nijmegen 1823. 4°. Met kaart en platen.

Digitized by Google

43 H. J. VAN DER WYCK, Aanmerkingen en Bedenkingen op de *Proeve van een ontwerp tot sluiting van de rivier den Neder-Rhijn en Leck.* enz. Amst. 1823. 4°.

44 Rapport aan Z. M. den Koning, uitgebragt door de Commissie tot Onderzoek der beste Rivier-afleidingen, ingesteld bij 's Konings besluit van den 15den Maart 1821. 's Gravenh. 1827. 4°. Met pl. en Atlas van 12 kaarten in 27 bladen in gr. fol.

45 Memorie van den Raad der Stad Deventer over het *Rapport van de Commissie tot onderzoek der beste Rivierafleidingen.* Deventer 1828. 8°.

46 C. DE BEER, Vrijmoedige Gedachten op het *Rapport van de Commissie tot onderzoek der beste Rivierafleidingen.* Met eene kaart. Dordr. 1828. 8°.

47 G. MOLL, Antwoord aan J. G. van Nes wegens eene *Memorie van het Collegie van den Lekdijk Bovendams over het Rapport van de Commissie tot onderzoek der beste Rivierafleidingen.* Amst. 1829. 4°.

48 P. VAN DEN BOSCH, Aanwijzende middelen om onze rivieren ter verhooging harer oevers, min kostbaar te verdiepen. 1828. 8°.

49 J. H. VAN RECHTEREN, Verhandeling over den staat van den Rijn, de Waal, de Maas en den Yssel en de langs deze rivieren gelegen polders, benevens middelen tot verbetering derzelve. Nijmegen 1830. 8°. Met kaart.

50 A. DE GEUS, Geschiedkundige Beschrijving der Overlaten in de Provincie Noord-Braband. Met 5 Bijlagen en 3 Platen. Breda 1844. 4°.

51 H. F. FIJNJE, Vervolg op de Geschiedkundige Beschrijving der Overlaten in de Prov. Noord-Brabant. Met 5 Bijl. en 1 Kaart. 's Hertogenb. 1853. 4°.

52 Kaart van den Beneden Mond en een gedeelte der Wester Schelde, met het Veergat, het Sloe, den Brackman en het Hellegat, met de aanpalende duinen, dijken en schorren benevens de daarin bestaande zandbanken en diepten, in den jare 1818 en 1819 opgemeten, gepeild en geteekend door W. VAN WIJNGAARDEN en A. DECKER. (Met verbetering van 1825). In 2 bladen.

53 Kaart van den Beneden Mond en een gedeelte der Ooster Schelde, met het Veergat, de Zandkreek en de Keete, enz., in 1820 opgemeten, enz. door *Dezelfden.* In 2 bladen.

54 Vervolg op de Generale Kaart der Ooster en Wester Schelde, enz., in 1822 en 1829 opgemeten, enz. door *Dezelfden.* In 2 bladen.

55 Kaart van het Gat van Brouwershaven, de Bieningen of Grevelingen en de Krammen, benevens de Keete en de Eendragt, enz. in 1823 en 1824 opgemeten enz. door *Dezelfden.* In 2 bladen.

Digitized by Google

56 Kaart van het Goederesche gat, de Flaquee, het Volk rak, het Haringvliet, het Vuile gat en het Hollandsch diep, enz. in 1827 en 1828 opgemeten enz. door *Dezelfden*. In 2 bladen.

57 Kaart van de Rivieren de Boven-Rijn, de Waal, de Merwede, de Oude en een gedeelte van de Nieuwe Maas van Lobith tot Brielle, vervaardigd onder directie van den Hoofd-Ingenieur bij de Algem. Dienst van den Waterstaat B. H. GOUDRIAAN, aan het Topographisch Bureau (1838?). In 20 bladen, 2 supplement-bladen voor de Dordsche Kil, en 1 verzamelblad.

58 Register der Peilingen behoorende tot de voorgaande kaart. In fol.

59 Kaart van de Rivieren de Boven en Neder Rijn, de Lek en de Nieuwe Maas, van Lobith tot Brielle, met 2 suppl.-bladen voor den Oude-Rijn en de Noord, vervaardigd onder directie van den Hoofd-Ingenieur bij de Algem. Dienst van den Waterstaat, B. H. GOUDRIAAN, aan het Topographisch Bureau (1844?) In 20 bladen, en 4 suppl.-bladen en 1 verzamelblad.

60 Register der Peilingen, behoorende tot de voorgaande kaart. In fol.

61 Kaart van de Rivier de Yssel, van Westervoort tot Kampen, vervaardigd onder direktie van den funger. Hoofd-Ingenieur en van den Ingenieur bij de Algem. Dienst van den Waterstaat L. J. A. VAN DER KUN en R. MUSQUETIER, aan het Topographisch Bureau (1847?) In 20 bladen, 6 suppl.-bladen en 1 verzamelblad.

62 Register der Peilingen, behoorende tot de voorgaande kaart. In fol.

63 Kaart van de Rivier de Bovenmaas, vervaardigd onder directie van den Hoofd-Ingenieur bij den Waterstaat, aan het Topographisch Bureau (1850? en vv.) Blad 1—22, 25, 26, 29. Suppl.-bladen tot bl. 9, 22.

Nog niet verder verschenen.

64 Register der Peilingen, behoorende tot de voorgaande. kaart. 1852, 1854. 2 dln. fol.

65 Registers, bevattende de beschrijving van de Peilschalen, Hakkelbouten en andere Verkenmerken, langs de Hoofdrivieren der Nederlanden, opgemaakt onder leiding van den Inspecteur van den Waterstaat L. J. A. VAN DER KUN. 's Hage 1849 vv. fol.

Registers I, II en III: De Boven-Rijn, Waal en Merwede, van Emmerik tot Gorinchem. 1849.

Bijlage VIII tot de Registers I—III: De Linge. Met kaarten en profilteekeningen. 1854. 2 dln.

Register V: De Neder-Rijn en Lek van Pannerden tot Vreeswijk, en tot Vianen en langs den Ouden Rijn. 1850.

Register VIII: De Yssel, van Westervoort tot de Zuiderzee. 1852.

Register IX: De Boven-Maas, van Visé tot Grave. 1850.

Digitized by Google

d. *Meeren.*

[Beteugeling, Droogmaking, enz.]

1 JAN ADRIAENSZ LEEGH WATER, Haarlemmer-Meer-Boeck, dienende tot een Remonstrantie, Verklaringh ende Voorbereydinge om de Haerlemmer ende de Leytse-Meer te bedijcken. ... Midtsg. van meest alle de Meeren die in Noort-Hollandt teghen den Huygen-dijck en Saerdam bedijckt zyn, zed. 1608—1641. 5e druck, wederom .... een seste part vermeerdert. Ende oock mede eenige Tegenspraeck van Colevelts Boecksken. Amst., J. Pz. Schabaelje. 1654. Met kaart en portr. (Achteraan: Een kleyne Chronycke van de Graft en de Ryp, met afbeeld. van den grooten Brandt ald. in 1654).

Historisch Verhael van het opspringen van 't Magasyn-huys binnen Delft, den 12 Oct. 1654. Amst., Schabaelje. 1654. Met pl.

CLAES ARENTSEN COLEVELDT, Bedenckingen over het droogh maken van de Haerlemmer ende Leydse Meer, tegen Leeghwater. Leyden 1727.

CORN. VELSEN, Aanmerkingen over de tegenw. staat van de Haarlemmer Meer. 1727.

—— —— Hetzelfde werkje. 2e druk, verbetert en verrykt. Leyd. 1727.

Water-kryg of een 2e Missive over het sluyten van het water na de Haerlemmer-Meer, en Braessem-meer, en het dammen van de Drecht en Goutse vaert. 1670.

Waterkryghs-praetje, of 3e Missive enz. Amst. 1670.

R. BRESSY, T. WESTHOVIUS en D. HELD, Philosophice en Mathematice Water-Speculatien, t'samen gestelt omme de Roovaert, ende de Haven van Sevenbergen. Dordr. 1691.

Resolutie van de Staten van Holland, op een Request van Dyck-Graeff en Hoog-Heemraden van den Alblasser Waert, in d. 26 Aug. 1728.

C. ZUMBAG DE KOESFELT, Korte Schets verhandelende het droogmaken van de Groote Meer. Leyden 1742. Met krt.

In 1 dl. 4°.

2 — —— —— —— Haerlemmer-Meer-Boeck. 6e druck. Amst., W. Willemsz. 1660. (Met de kleyne Chronycke). — DIRCK D'HOLLANDER, Oogen-Salve voor den in Konst-sticksienden Italiaenschen Boeckhoudens Spiegelmaker B. H. Geestevelt. Beneffens een Toet-steen van d' Algebra spetiosa, door ADR. TWILT. Amst. 1699. In 1 dl. 4°.

3 — —— —— ——Haarlemmer-Meer-Boeck. 7e Druck. Amst., J. Graal, J. van Heekeren en Pt. Visser. 1710. (Met de kleine Chronyke). 4°.

4 — —— —— —— Haarlemmer-Meer-boek. 9e Druk. Amst., P. Visser. 1724. (Met het kleyn Chronykje). — C. Az. COLEVELDT, Bedenckingen enz. tegen Leeghwater. 1727. — C. VELSEN, Aanmerkingen over de Haerlemmer-meer. 2e druk. Leyd. 1727. — In 1 dl. 4°.

Digitized by Google

5 JAN ADRIAENSZ LEEGH WATER, Haarlemmer-Meer-boek. 12e Druk. Amst., Abr. Cornelis. 1764. (Met het Kleyn Chronykje). — C. Az. COLEVELDT, Bedenckingen enz. Leyden, J. v. Abcoude. 1727. — C. VELSEN, Aanmerkingen enz. Leyden 1727. — C. ZUMBAG DE KOESFELT, Korte Schets enz. Leyden 1742. — In 1 dl. 4°.

6 Verzameling van Verbaalen, Memorien en andere Stukken betrekk. het verkleinen van de Haarlemmer Meir, het maken van een waterloozing omtrent Catwyk in de Noordzee, en het bezorgen der oevers tegens den verderen afsleet deszelven Meers. 1741—1771. Met kaarten. In 1 bd. fol. Met een Atlas van groote ktn. in gr. fol.

Verzameling van gedrukte en geschreven stukken, door den Heer J. Schilling bijeen gebracht. Bij de geschreven stukken zijn de kaarten geteekend.

7 D. SLOB, Redenen tegen het droogmaken en voor het bedwingen der Haarlemmer meer byz. aan den kant van Aalsmeer. Amst. 1766. — C. REDELYKHEID, Zwarigheden en bedenkingen tegen het Ontwerp van doorgravinge omtr. Katwyk-Buiten tot in de Noord-zee, voorgesteld als een middel ter ontlasting der overtollige wateren van het Haerlemsche Meer. Amst. 1772. — In 1 dl. 8°.

8 D. VAN DE WYNPERSSE, Memorie over de verschill. Consideratien der Gecommitt. tot het opgeven van middelen ter beteugeling des Haarlemschen Meirs. (1771). Met bygev. stukken. (Uit de *Resol. van de Staten van Holland*). fol. Geschreven.

9 J. C. DU TOUR, Verhandeling over het Haarlemmer-meer. 's Gravenh. en Amst. 1819. 8°.

10 J. ENGELMAN, Verhandeling over de droogmaking van het Haarlemmermeer en aangelegen veenplassen. Met kaart. Zutphen 1820. 8°.

11 F. G. VAN LYNDEN VAN HEMMEN, Verhandeling over de droogmaking van de Haarlemmer-meer. 's Gravenh. en Amst. 1821. 8°. Met Atlas van kaarten en pl. in fol.

12 JAC. DE GELDER, Memorie, behelz. deszelfs Consideratien over het Ontwerp van van Lynden van Hemmen strekk. ter droogmaking van de Haarlemmermeer. Leyden 1821. 8°. Met pl.

13 F. G. VAN LYNDEN VAN HEMMEN, Aanteekeningen op de *Memorie* van den Hoogl. J. de Gelder. 's Hage en Amst. 1822. 8°.

14 Vrije Gedachten van een Ingeland van Rijnland, over de *Verhand. van droogmaking des Haarlemmer-meers*, uitgeg. door F. G. van Lynden van Hemmen. Leyden 1821. 8°.

15 F. G. VAN LYNDEN VAN HEMMEN, Antwoord op de *Vrije Gedachten van een Ingeland van Rijnland.* 's Gravenh. en Amst. 1822. 8°.

16 G. J. POOL, De droogmaking van het Haarlemmermeer, mits met de noodige voorzorgen in het werk gesteld, voor de gezondheid der naburige bewoners en arbeiders niet schadelijk. Amst. 1838. 8°.

Digitized by Google

17 **Beschouwing** van de Droogmaking van het Haarlemmermeer, in betrekking tot Rijnlands-Waterstaat. Vervat in een Rapport aan Dijkgraaf en Hoog-Heemr. van Rijnland, opgemaakt door A. HANEGRAAFF, P. DE LEEUW en J. KROS, in Febr. 1839. fol.

18 GEVERS VAN ENDEGEEST, Over de droogmaking van het Haarlemmermeer. Leiden 1843; 's Grav. en Amst. 1853. 2 dln. 8°. Met Atlas van 8 pl. in gr. fol.

19 A. C. REUTHER, Vergelijking der Stoombemaling van het Haarlemmermeer, met eene door middel van windmolens, gevolgd door twee verhandelingen, bevattende gedachten over de inrigting en het gebruik van windmolens. Met pl. 's Gravenh. 1851. 8°.

20 **Twee Verhandelingen** over de Verbetering der Ontlastinge van Rhynlands boezem-water, en het project der doorgraavinge uit het Wyker-meer naa de Noord-zee. Haarl. 1772. — Derde Verhandeling over hetz. onderwerp. Ald. 1773. — In 1 bd. 8°.

21 (P. STEENSTRA,) Aanmerkingen op de Verbetering der Ontlasting van Rhynlands boezemwater op het Ye, en het Project van doorgraving uit de Wyker-meer naar de Noordzee. Amst. 1774. — Brief van eenige Rhynlanders aan den Schryver der *Aanmerkingen*. Leiden (1774). — Vervolg en Tweede Vervolg der *Aanmerkingen*. Amst. 1774, 76. Met kaarten. In 1 dl. 8°.

22 (C. A. J. GEESINK), Droogmaking van den Kortenhoefschen polder en de Horster-meer. Amst. 1856. 8°. Met kaart.

Digitized by Google

Digitized by Google

e. *Dijken, Zeeweringen, Sluizen, Kanalen.*

1 K. F. MEERWEIN, Ueber die Schädlichkeit der Dämme oder Deiche. Stuttg. 1804. 8°.

2 K. BOSSUT et W. VIALLET, Recherches sur la construction la plus avantageuse des digues. Paris 1764. 4°. Av. 7 pl.

3 — —— — — —— Untersuchungen über die beste Construction der Deiche. Aus dem Französ. von C. KRÖNCKE. Mit 7 Kupf. Frf. 1798. 4°.

4 A. BRAHMS, Anfangs-Gründe der Deich- und Wasser-Baukunst. Aurich 1767. (Mit: H. F. Kollmann's Andenken Alb. Brahms. Jever 1793). 2 Th. 4°.

5 J. W. A. HUNRICHS, Practische Anleitung zum Deich- Siel- und Schlengen-Bau. Bremen 1770, 71. Mit Zusätse. Das. 1782. 3 Th. 8°. Mit Kupf.

6 BOURDET, Traité des digues le long des fleuves et rivières. Berlin 1771. 8°. Av. pl.

7 P. VAN BLEISWYK, Natuur- en Wiskund. Verhandeling over het aanleggen en versterken der Dyken. Uit het Latyn vertolkt en met aanmerkingen opgehelderd door J. ESDRÉ. Leyden 1778. 8°. Met pl.

8 A. A. KIRCHMANN, Anleitung zur Deich- Schleusen- und Stak-Baukunst. Lüneb. 1789. 4°. Mit 19 Kupfert.

9 J. F. RIEMANN, Prakt. Anweisung zum Teichbau. Mit Kupf. Leipz. 1798. 8°.

10 H. A. RIEDEL, Ausführl. Anleitung zur Strohm- und Deich-Baukunde. Bd. I. Berlin 1800. 4°.

11 J. N. TETENS, Reisen in die Marschländer an der Nordsee zur Beobachtung des Deichbaus. Bd. I. Mit Kupf. Leipz. 1788. 8°.

12 J. W. HÖNERT, Etwas I von der Teich-Arbeit. II. Vom nützl. Gebrauch des Torff-Moores. III. Von Verbesserung der Wege. 2e Ausg. Bremen 1772. 8°.

13 F. GERSTNER, Theorie der Wellen und der Deichprofile. Prag 1804. 8°. Mit Kupf.

14 LUK. VOCH, Abhandl. über den Bau der Wasser-wehren von Holz und Steinen. Mit Kupf. Augsb. 1779. 8°.

15 F. L. VON CANCRIN, Abhandlung von dem Bau der Wehre. Mit Kupf. Giesen 1788. 8°.

Digitized by Google

16 C. G. RÖSZIG, Wasserpolizey für Länder zur Minderung der Schäden des Eisganges und der Ueberschwemmungen etc. Leipz. 1789, 99. 2 Th. 8°.

17 J. G. BÜSCH, Vorläuf. Vorschlag zur Sicherung unsrer Stadt gegen die Fluhten der Elbe von der See her. Mit Kupf. Hamb. 1793. 8°.

18 Wie aller Ueberschwemmung auf beständig vorgebeugt werden könne. Leipz. 1793. 8°.

19 REINH. WOLTMAN, Beyträge zur Baukunst schiffbarer Kanäle. Gött, 1802. 4°. Mit Atlas von Kupf. in gr. fol.

20 J. L. HOGREWE, Prakt. Anweisung zur Baukunst schiffbarer Canäle. Hann. 1805. 4°. Mit Atlas von Kupf. in fol. obl.

21 DE LA LANDE, Des Canaux de navigation et spécial. du Canal de Languedoc. Paris 1778. fol. Av. planches.

22 FERD. DE LESSEPS, Percement de l'Isthme de Suez. Exposé et documents officiels. 1e—3e Série. Paris 1855, 56. 8°.

23 Ontwerp ter beveiliging van de Rivierdyken dezer Landen, mededeged. in een Brief gedat. Dord, 20 Aug. 1757. fol. In HS. Met geteek. afbeeld.

24 (NIC. LISTING,) Incitamentum et adiumentum. Dat is opweckinge ende aanleydinge, tot het uytvinden van bequaame middelen en gronden om de Zeedycken in Hollandt en West-Vrieslandt ... te beschermen en te bevreyden. Amst. 1702. — (*Dezelfde*,) Incitamentum et adiumentum secundum ... tot het beeter versorgen en meerder verstercken van de oude magteloose Muyder-Zeedyk. Amst. 1705. In 1 dl. 4°. Met Atlas van 9 platen in gr. fol.

25 JAN VAN DER HEYDEN *de Jonge*, Berigt nopende den toestand van de Zeedijk, tussen Amsterdam en Muyden, nev. project van middelen tot verbeetering en versterking. (Amst. 1703.) fol. Met gekleurde platen en kaarten.

26 Bestek van de Werken aan de Westvriesche Zeedyken, te maken in 1732. (Met geschreven veranderingen). — SEGER LAKENMAN, Ontwerp van een onkostbaar en zeker middel om de Westvriesche Zeedyken, door 't afknagen van 't Paalwerk zeer gevaarlyk geworden, in 1733 te stellen buiten eenig gevaar van doorbrake. Amst. 1733. Met 2 kaarten. In 1 bd. fol.

27 SEGER LAKENMAN, Dringende Nootzake om aan alle de Zee-dyken gelegen aan de Zuider-zee en 't Ye te maken nieuwe buiten-werken. Zynde een vervolg van 't *Ontwerp* enz. Enchuizen. 1735. 8°. M. pl.

28 P. STRAAT en P. VAN DER DEURE, Ontwerp tot een minst kostbaare, zeekerste en schielykste herstelling van de zorgelyke toestand der Westfriesche Zeedyken. Met Nader Ontwerp en Calculatie der Kosten. Amst. 1733. 8°. Met pl.

Digitized by Google

29 **Ontwerp** om den tegenw. Dyk voor- en bewesten de Stad Medenblick in staat te stellen, om 't geweld der zeebaaren te kunnen wederstaan. (1737.) 8°. Met afb.

30 **Verhandeling van Landeryen**, en byzonder in de provincie Holland en West-Vriesland. alsm. in Zeeland. Leeuw., T. van Dessel. 1739. — S. ANEMAET, Korte Aanmerk. over den Hoek van Holland, met eene Beantw. op de *Verhand. van Landeryen* (1739). — Kort Vertoog aantoon. de onwaare en lasterl. stellingen betr. Dykgr. en Hooge Heemr. van Delfland, in de *Verhand. van Landeryen*. Delft 1739. — In 1 bd. 8°.

31 CORN. VELSEN en MELCH. BOLSTRA, Consideratien over de doorbraak van den Spykschen Dyk, de gevolgen van dien, en over de middelen van herstelling enz. 18 Juny 1745. Met kaart. fol.

32 A. YPEY, Verhandeling over de Zeedyken in het algemeen en die der Vyf Deelen in het byz. Harl. 1777. Met pl.

K. G. VAN WASSENAAR TWICKEL, Verhandeling over de Vyfdeels dyken van Vriesland. Met eene Voorrede van den Eigen-erfden in een der Vyf deelen. Franeker 1778.

A. YPEY, Brief aan den Eigen-erfden in een der Vyf deelen, schryver der Voorrede voor de voorg. Verhandeling. Harl. 1778.

P. CAMPER, Brief aan K. G. van Wassenaar Twickel, betr. de Vyfdeels-dyken. Amst. 1777. Met pl.

Dezelfde, Noodige Aanmerkingen op de Verhandeling van K. G. van Wassenaar Twickel. Harl. 1778.

(EVERW. WASSENBERGH), Noodzaak. Verdediging der handelingen van den Senatus judic. der Hooge Schoole te Franeker, tegen de Voorrede van den Eigen-erfden enz. Franeker, 1778.

J. H. VAN SWINDEN, Brief aan Ev. Wassenbergh, schryver van de *Noodzaak. Verdediging* enz. Franeker, 1778.

C. G. VAN WASSENAER TWICKEL, Antwoord op den Brief van P. Camper. Leeuw. 1778.

P. CAMPER, Zaakelyke Wederlegginge van het Antwoord van C. G. van Wassenaar Twickel. Harl. 1778.

Vertoog over het beveiligen der Vyfdeelen Zeedyken, door N. N. Leeuw. 1778.

In 2 bdn. 8°.

33 **Drietal Prysverhandelingen** over de vraage naar de beste middelen, om door afleiding der stroom, de oude of buiten-dyk der Zuiriger Oord te beveiligen (door J. J. JACOBI en S. MIEDEMA, A. YPEY, D. TIEBOEL). Franeker 1790. 8°. Met pl.

34 **Rapport** aangaande de gesteldheid der Zeedyken, uitmakende den Dijkring in het Noordergedeelte van Holland, langs de Oevers der Zuiderzee, met deszelvs zeeboezem het Ye, zoo als dezelve zyn bevonden by de tienjarige Inspectie in 1797 gedaan door den Landtmeeter A. F. GOUDRIAAN en C. DE HAAS. In d. 6 Mrt. 1798. fol. *Geschreven; met geteekende kaarten en tabellen.*

Digitized by Google

35 Verzameling van Twistschriften van J. GRAVES en den Directeur van Stads-Werken B. GOUDRIAAN Asz., nopens de Modderwerken buiten de Haarlemmerpoort, doch voornam. ten opzichte van het dempen van de Braak of Wiel aan de binnenzyde van den Spaarndamschen dyk. (1795). Met pl. *Geschreven en gedrukte stn.* — In 1 bd. 8°.

36 F. W. CONRAD, Verhandeling over den Rhynlandschen Slaaperdyk by Spaarndam. Haarl. 1802. 8°. Met kaarten en tabellen.

37 Een Historie ofte Verzameling van de ongehoorde Oordeelen Godts nu ter tyd, bestaande in Zeewormen. Rotterd. 1733. 8°.

38 GOD. SELLIUS, Natuurkundige histori van den Zeehoutworm, ofte houtvreeter. Met pl. 1e deel. Utrecht 1733. 8°.

39 — —— Historia naturalis Teredinis seu xylophagi marini, tubulloconchoidis, speciatim Belgici. Cum tab. ad vivum delin. Arnh. 1753. 4°.

40 MASSUET, Wetenswaardig Onderzoek over de versch. soorten van Kokerwurmen. Uit het Fransch vertaalt door P. LE CLERC. Met afb. Amst. 1733. 8°.

41 Umständl. Bericht von der Plage derer See-Würmer, in den Pfählen an den Deichen und Dämmen in Holland und Seeland. Aus dem Holländ. *Europ. Mercurio* gezogen. Mit Kupf. Regensb. 1732. 8°.

42 Brief an Herrn P. Schenk wegen des in Holland grassirenden Meer-Wurms, durch H. V. O. Leipz., bey Pt. Schenk von Amst. (1733). 4°. Mit Kupf.

43 J. NIEROP, Verhandeling over de Zeestranden. Met pl. — J. VAN HOUWENINGEN, Verhand. over het Verdiepen van het Y. Met krt. [*Verhandd. van het Gen. Floreant artes liber.* II. 1]. Amst. 1777. 8°.

44 Beschryving van het oude Batavische Zeestrant .... alsm. eenige aantekeningen den mondt des Rhynstrooms, de Haven by Katwyk op Zee en eenige andere Nederl. Oudheden betreffende. Met kaerten. 's Gravenh. 1753. — SEB. ANEMAET, Korte Aanmerkingen over den Hoek van Holland. (1739). — M. BOLSTRA en A. ROSKAM KOOL, Over het Hondsbosch en duinen te Petten. Met kaarten. (Uit de *Verhandd. der Holl. Maatsch. van Wetenschappen*). — Concept om de Stranden langs de Noordzee te verbeteren. 1757. (Uit de *Nederl. Jaarboeken*). — In 1 bd. 8°.

45 JAN MUNTJEWERFF, Tegenwoord. en voormal. staat van den Hondsbossche en Duinen te Petten. Alkm. 1795. 8°.

Digitized by Google

f. *Bruggen* [1]).

1 GAUTIER, Traité des Ponts, des Romains et des Modernes. Augmenté d'une Dissertat. sur les culées, piles, voussoirs et poussées des ponts. Paris 1723. 8°. Av. pl.

2 CASP. WALTER, Brücken-Bau oder Anweisung wie allerley Arten von Brücken, sowohl von Holz als Steinen anzulegen sind. Augsb. 1766. fol. Mit 33 Kupfertaf.

3 LUK. VOCH, Abhandlung der Brückenbaukunst. Mit Kupf. Augsb. 1780. 8°.

4 J. C. F. KEFERSTEIN, Anleitung zum Brücken- und Wasserbau. Mit Kupf. Leipz. 1791. 8°.

5 L. W. VON GRIESHEIM, Versuch einer neuen Brücken-bauart. Altenb. 1773. 8°. Mit Kupf.

6 C. J. LÖSCHER, Angabe einer ganz besond. Hangewerks-brücke Lpz. 1784. 4°.

7 C. F. MEERWEIN, Beytrag zur richtigen Beurtheilung der Eigensch. und der Wirkungen der Gewölbe. Frankf. 1802. 4°. Mit Atlas von Kupf. in fol. obl., und Beurth. des Werkes aus der Literar. Zeitung, in HS.

8 G. C. MÜLLER, Abhandl. über die Verzeichnung groszer gedruckter Bogen in vorz. Hinsicht auf den Brückenbau. Mit Kupf. Gött. 1792. 8°.

9 Beschreibung eines Ellipsograph, nebst etwas Neues für den Brücken- und Gewölben-Bau und den Steinschnitt. Mit Kupf. Gotha 1794. 8°.

10 H. DE HARTOG, Verhand. over de lijn van evenwigt (met toepassing op de Ophaalbruggen). Amst. 1808. 8°.

F. J. STAMKART, Over de beweging der Wipbruggen. Zie de Afd. Statica en Dynamica (Hoofdafd. Wiskunde, III. D. b).

11 G. WENCKEBACH, Disput. mathemat. de pontium lapideorum forma et mensuris ex aequilibrii doctrina determinandis. Amst. 1830. 4°.

12 Beschreibung der hölzernen Brücke über den Rhein in Schafhausen. Nebst Abrisz. Winterthur 1778. 8°.

13 Plan, Durchschnitt und Aufrisz der 3 merkwürd. hölzernen Brücken in der Schweiz, näml. der Schaffhauser-Brücke, jener zu Weltingen und zu Mellingen. Nebst umständl. Erklärung. Basel 1803. fol.

---

1) Vergelijk de Afdeeling Straat- en Spoorwegenbouw (hierachter III. D).

Digitized by Google

14 J. D. TITIUS, Nachricht von der vormal. und der neu erbaueten Elbbrücke bey Wittenberg. Mit 3 Kupfert. Leipz. 1788. 4°.

15 C. G. REUSS, Anhang zur Anweisung zur Zimmermannskunst, in welchem 4 in Sachsen neu erbaueten Brücken über die Flöh-, Saal- und Elb-Ströme beschrieben und erkläret werden. Leips. 1789. fol. Mit Abb.

16 Beschreibung der Eisernen Brücke zu Laasen in Niederschlesien. Leipz. 1797. 4°. Mit Abb.

17 P. C. LESAGE, Notice pour servir à l'éloge de M. Perronet, 1er Ingén. des Ponts et Chaussées de France. Paris 1805. 4°. Av. portr. et pl.

Geschenk van den Schrijver. Dit werk houdt eene beschrijving in van alle door Perronet gebouwde bruggen.

Digitized by Google

g. *Havens.*

1 JOHN RENNIE, The Theory, formation and construction of British and foreign Harbours. London 1854. 2 vol. gr. fol. With portr. and 123 engravings.

2 Aanmerking over het Ontwerp of plan van een nieu te graven Haven of Kanaal, van de Stad Enkhuisen, door de Polder van Immenhorn. Enkh. 1721. — Zedig Onderzoek over het maken van een Canaal of Haven (te Enkhuizen). Amst., G. van Keulen. 1721. 1 dl. 4°.

3 L. BRANDLIGT, Scylla en Charibdis behelzende een project ter verbetering der zeegaten en het vaarwater van Texel. Amst. 1780. Met pl. — Rapport van Gecommitt. tot de Zeeweeringen aan den Helder over gen. Project. (1778). In HS. — L. BRANDLIGT, Aanmerkingen met de nodige Bylagen op dit Rapport. Amst. 1780. 2 stn. 8°.

4 D. SLOB, Natuurelyke Oorzaaken van de steeds toeneemende Slikken in 't Y, en de verdrooging voor de Stad Amsterdam. Amst. 1780. — P. STEENSTRA, Aanmerkingen tot opheldering van het werkje van D. Slob wegens de *Natuurlyke Oorzaken* enz. Amst. 1780. — D. SLOB, Noodige Bedenkingen om gevoegd te worden by de Aanmerkingen en Ophelderingen van den Heer Steenstra. Amst. 1780. — *Dezelfde*, Redenen tegen het droogmaaken en voor het bedwingen der Haarlemmer meer, byz. aan den kant van Aalsmeer. Amst. 1766. — In 1 bd. 8°.

5 P. STEENSTRA, Noodig Berigt weg. de Verdieping van het Ye voor Amsterdam. Amst. 1781. 8°.

6 (J. G. BIBEN,) Verhandelingen over de aanslibbing der haven van Amsterdam, en de afdamming van Pampus. Met krt. Amst. 1828. 8°.

7 J. F. CREUTZ, Vergleichung der verschied. Bauarten bey Gründung der im Meere erbauten Werke, vorzügl. aber bey Aufführ. der Hafen-Wände oder Molen. Aus dem Französ, mit Anmerk. von D. GILLY. Berl. 1796. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

h. *Bronnen en Waterleidingen. Riolen.*

1 E. SANDRA, Ontwerpen om de Stad Amsterdam van zoet water te voorzien, in de 17e eeuw. 3e druk, omgewerkt door W. J. C. VAN HASSELT. Amst. 1841. 8°.

2 (F. J. HALLO,) Octrooi verleend door Z. M. den Koning aan Mr. F. J. de Leutre de Gueymard, voor de invoering van een toestel, tot volledige zuivering van het zeewater en alle andere soorten van onrein en bedorven drinkwater. Met beschrijving der toestellen enz. ('s Gravenh. 1841). 8°.

3 (G. BUYS,) Onderzoek der vraag, of in de dagelijksche behoefte aan gezond drinkbaar water voor Amsterdam en andere steden, niet binnen hare eigene muren zou kunnen worden voorzien. Amst. 1841. 8°.

4 Plan van Waterleiding van gefiltereerd Vechtwater, naar en binnen Amsterdam. (Amst. 1842.) 8°.

5 Berigt eener ontworpen Waterleiding uit de Duinen bij Haarlem naar en in Amsterdam benevens de concept-statuten der daartoe op te rigten Naamlooze Maatschappij. Amst. 1850. 8°.

6 F. J. HALLO, De ontworpene Waterleiding uit de duinen bij Haarlem. naar en in Amsterdam. Amst. 1850. 8°.

7 J. SIMPSON, Missive aan Directeuren der Amsterdamsche Waterleiding-maatschappij (Aanvoer uit den Rijn). (Amst. 1851). 8°.

8 C. REDELYKHEID, Project of ontwerp om de stank der besmettelyke reuk der wateren in de gragten van 's Gravenhage des zomers voor te komen. 's Gravenh. 1773. 8°.

9 G. A. H. VON LAMOTTE, Vorschläge zur Abfuhr der Unreinigkeiten von den Strassen und Gassen in einer grossen Stadt. Gött. 1777. 8°.

10 Conseil Supérieur d'Hygiène publique. Instruction pratique pour la construction des égouts. Brux. 1852. 8°. Av. fig.

11 Notice sur les égouts à établir dans la ville de Liège par A. LESOINNE et J. CHANDELON. Publ. par le Moniteur du 23 Mai 1849. 8°. Av. pl.

12 J. P. SCHMIT, Des moyens de recueillir et d'utiliser les engrais, qui se perdent dans les grands centres de population, au détriment de la salubrité publique et de l'agriculture. Rapport, orné de 11 pl. Liège, 1850. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

D. STRAAT- EN SPOORWEGEN-BOUW.

1 J. G. KRÜNITZ, Die Land-Straszen und Chausseen, wie auch Meilen-Säulen und Weg-weiser, historisch, technisch, polizeymäszig und cameralistisch abgehandelt. Mit Kupf. Berlin 1794. 8°.

2 (F. G. WAHL,) Aus Erfahrungen gesamml. Unterricht in dem Strasen- und Brückenbau. Mit 9 Kupf. Zweibr. 1786. Mit Zugabe. Das. 1789. 1 Bd. 4°.

3 K. C. LANGSDORF, Gemeinfaszl. Anleitung zum Straszen- und Brückenbau. Th. I, II. 1e Abth. Mannh. und Heidelb. 1817, 19. 8° Mit Atlas von Kupf. in fol.

4 GAUTIER, Tractat von der Anlegung und dem Bau der Wege und Stadtstraszen. Aus dem Französ., mit Anmerk. Mit Kupf. Leipz. 1773. 8°.

5 LUK. VOCH, Abhandlung vom Straszenbau. Mit Kupf. Augsb. 1776. 8°.

6 Drey Abhandlungen über den Straszenbau, die erste von (MT.) STEGEMANN. Berlin 1788. 8°. Mit Kupf.

7 Kurze Abhandlung vom Chaussee-Bau. Nürnb. 1791. 8°.

8 F. A. REISIGL, Ueber den Strassenbau. Salzb. 1791. 8°.

9 F. W. SCHÜTTE, Kurze Anleitung zum Straszen- und Chausseenbau. Mit Kupf. Halberst. 1795. 8°.

10 H. EXCHAQUET, Dictionnaire des Ponts et Chaussées. Lausanne 1787. 8°. Av. pl.

11 Grillen über den Strassenbau, von E. Mit Kupf. Carlsr. 1788. 8°.

12 C. F. VON LÜDER, Vollständ. Innbegriff aller bey dem Strassenbau vorkomm. Fällen. Mit Kupf. Frf. 1779. 8°.

13 Neue Theorie des Straszenbaues, der Eisenbahnen und Kohlenwagens (erfunden von Rob. Betson). Leipz. O. J. (c. 1770). 4°. Mit Abb.

14 C. KRÖNCKE, Versuch einer Theorie des Fuhrwerks mit Anwendung auf dem Straszenbau. Mit 3 Kupf. Gieszen 1802. 4°.

15 C. H. THINCKEL, Abhandl. von der besten Art, die Pflasterung der Straszen und die Unterhaltung ders. einzurichten. Leipz. 1771. 4°.

16 R. EICKEMEYER, Ueber den Straszenbau in Sandgegenden wo es an Steinen fehlet. Frf. 1787. 4°. Mit Kupf.

17 Kurzgef. Abhandlung von Bau- und Beszerung derer Strasen im Churfürst. Sachszen. Leipz. und Zwickau 1768. 8°.

18 H. M. WESTERMANN, Taschenbuch für die Straszen- und Bergbaubeambten, Spediteurs und Landmesser, zwischen dem Rheine und der Weser. Düsseldorf 1814. 8°. Mit Karte und Tabb.

Digitized by Google

19 (C. SOETENS,) Iets over de IJzerbanen en het Asphalt-spoor in den Straatweg van Amsterdam op Rotterdam. 's Gravenh. 1844. 8°.

20 (— ——) Asphalt-Spoor d'Amsterdam à Harlem. Concession obtenue. Asphalt-Spoor d'Anvers, par Rotterdam, à Amsterdam et au Helder. Concession demandée. Colonisation des dunes de Scheveningue, etc. (Amst. 1846). 4°. Av. fig.

21 (— ——) Asphalt-Sporen door geheel Nederland. (Amst. 1847.) 8°.

Vergelijk de Afdeeling: Staathuishoudkunde in bijzonderheden (Regtsg. VIII. B).

Digitized by Google

E. MOLENBOUW [1]).

[In het algemeen. — Windmolens. — Watermolens. — Molens tot verschillend gebruik.]

1 L. C. STURM, Vollständ. Mühlen-Baukunst. Augsp. 1718. fol. Mit 42 Kupf.

2 J. G. SCOPP, Schauplatz des mechanischen Mühlenbaues. Mit 48 Kupf. Frf. und Leipz. 1766. 4°.

3 J. M. BEYER, Theatrum machinarum molarium oder Schau-Platz der Mühlen-Bau-kunst, fortgesezt und erweitert von J. K. WEINHOLD. Dresden 1767—88. 3 Th. fol. Mit Kupf.

4 E. C. A. BEHRENS, Die practische Mühlen-Baukunst. Mit 31 Kupf. Schwerin 1789. 4°.

5 LOR. CLAUSZEN, Praktische Anweisung zum Mühlenbau. Mit 10 Kupfert. Leipz. 1792. 4°.

6 H. ERNST, Anweisung zum praktischen Mühlenbau. Leipz. 1802—8. 5 Th. 8°. Mit Atlas von Kupf. in 4°. obl.

7 H. G. FLÖRKE, Vom Mühlenbau und Mühlenwesen. Berlin 1804. 2 Th. 8°. Mit Atlas von Kupf. in fol. obl.

8 (W. MEISZNER, und D. UHLHORN), Beyträge zur Verbesserung des Mühlenbaues. Mit Kupf. Hamb. 1804. 4°.

9 J. BANKS, Abhandlung über die Mühlenwerke. Aus dem Engl. übers. von C. G. ZIMMERMANN. Berlin 1800. 8°. Mit Kupf.

10 B. F. MÖNNICH, Anleitung zur Anordnung und Berechnung der gebräuchl. Maschinen. I. Mühlwerke. Mit Kupf. Augsb. 1779. 8°.

11 J. C. FÜLLMANN, Ausführl. Erklärung der Vorschläge für die längre Dauer der Mühlenwerke. Leipz. 1780. 8°.

12 F. KOCH, Practische Handgriffe in Verbess. alter und Verfertig. neuer Mühl-Wercke. Onolzbach O. J. fol. Mit 8 Taf.

13 JOH. LULOFS, Wiskund. en Werktuigk. Beschouwinge der Wind-molens. In HS. (Uit het 2e deel van de *Verhand. der Holl. Maatsch. van Wetensch.*). — MART. MARTENS, Wiskund. Beschouw. der Windmolens, vergeleken met die van J. Lulofs. Met het voornaam Gevolg getr. uit die Beschouwinge. Amst., H. de Leth. — In 1 dl. 4°.

14 J. A. EULER, Enodatio quaest. quomodo vis aquae aliusve fluidi cum max. lucro ad molas circumagendas aliave opera perfic. impendi possit. Gött. 1754. Cum fig. — MART. MARTENS, Wiskund Beschouw. der Windmolens vergeleken met die van J. Lulofs. Amst., H. de Leth. — *Dezelfde*, Voornaam Gevolg getrokken uit het

1) Vergelijk de Afdeeling: Werktuigkunde (Wiskunde, III. D. d).

Digitized by Google

voorgaande. Amst., H. de Leth. — *Dezelfde*, Vervolg der aanmerk. over de Wet van Spaarsaamheit. Amst. 1753. (Holl. en Fransch). — *Dezelfde*, Inwyings-redenv. over eenige voorn. nuttigheden der Wis- en Sterrekunde. Amst. 1743. — In 1 dl. 4°.

15 C. J. LAURENTIUS, Abhandl. von Verbesserung der Windmühlen. — II. P. D. ANT. MAR., Deutl. Bericht von dem Barometer. Nürnb. 1759. 4°. Mit Kupf.

16 H. ERNST, Beschreibung und Abbildung von zwei neu erfund. Windmühlen. Mit 6 Kupfert. Leipz. 1815. 4°.

A. C. REUTHER, Over de inrigting en het gebruik van Windmolens. Zie zijne Vergelijking der Stoombemaling van het Haarlemmermeer, enz. (Afd. III. C. d.)

17 A. L. CRELLE, Theorie des Windstoszes, in der Anwendung auf Windflügel etc. Mit Kupf. Berlin 1802. 4°.

18 H. AENEAE, Verhandeling over de Molenwieken in het algemeen, en over die van J. van Deyl en Zn. te Amsterdam in het byzonder. Met pl. Amst. 1785. — H. SPILLE, Beschryv. van een nieuwe manier om Molen-assen en Molen-roeden te maaken. Amst. 1779. Met afb. — In 1 dl. 8°.

19 J. C. HUTH, Die nöth. Kenntnisse zur Anlegung, Beurth. und Berechnung der Wasser-Mühlen. Mit Kupf. Halle 1787. 8°.

20 J. G. HOFFMANN, Der Wassermühlenbau, mit besondrer Rücksicht auf Mahlmühlen. Mit Kupf. Königsb. 1819. 8°.

21 Beschreibung einer zu Riesdorf im Magdeburgischen angelegten halb oberschlächtigen Mühle. Mit Abb. (1766). (Aus den *Neuen Oekon. Nachr.*). 8°.

22 J. F. LANGE, Beschreibung einer neu erfund. Wassermühle. Leipz. 1801. 4°.

23 A. KAOVENHOFER, Abhandl. von den Rädern der Wasser-Mühlen und von dem inwend. Werke der Schneide-Mühlen. Mit 10 Kupfert. Riga und Leipz. 1770. 4°.

24 FABRE, Versuch über die vortheilhaft. Bauart hydraulischer Maschinen und insbes. der Getraide-mühlen. Aus dem Franz. mit Anmerk. von A. F. LÜDICKE. Leipz. 1786. 8°. Mit Kupf.

25 WILLEM WHELER, Bewys van de hoedanigheyt en wercking der geoctr. Waterschep-raden, by hem geinventeert, vergeleken met de tegenw. gebruyckel. heef-raden. Amst., J. Blaeu. 1645. fol. Met pl.

26 Wiskundige Uitrekening, en onderrichtinge van de capitaale Voordeelen, veroorzaakt door de geoctr. Watermachine, geinvent. door Anth. de Jonge. 1745. — MART. MARTENS, Wiskund. Beschouw. der Windmolens. Met het voornaam Gevolg daaruit getrokken. Amst., H. de Leth. 2 stn. — W. MAKCULLOCK, Hydrostatica practica, vertaald door L. MONDET. Rott. 1743. Met afb. In 1 dl. 4°.

Digitized by Google

27 **Korte Beschryving** van het nieuwe Water-raad uitgev. door LEOP. DE GENNETÉ. Uit het Fransch vert., met aanteken. enz. door Z. v. J. (JOH. LULOFS). Amst. (1761). Met verschillende Berichten, Adviezen enz. uit de *Nederl. Jaarboeken* over die uitvinding. Met pl. — Berigten en Proeven omtr. een niewe verbet. Vyzel- of Tonne-molen geinvent. door F. Opdam e. a. 1759—67. (Uit de *Nederl. Jaarboeken*). — In 1 dl. 8°.

28 JAC. GROENEWEGEN, Uytvoer. en nauwkeur. Verhandeling van de geoctr. Tregtermoolen. 's Gravenh. 1763. 8°.

29 J. JONGENEEL, Bericht wegens een watermachine, welke de Scheprad-molens meer dan het dubbele overtreft, door hem vervaardigt te Rotterdam in 1766. Rott. 1767. 8°.

30 J. J. HARTSINCK, Beschryving en Afbeelding van eene geoctr. Schep-schyf voor allerh. Watermolens. Amst. 1771. Met pl. — Verhandeling over een nieuw uitgevonden Schoepmolen, door Philoxenus. Amst. 1776. Met pl. — A. F. OORTGYSEN, Beschryving en Afbeeld. van een tuimelschep-machine voor allerh. Watermolens. Hoorn 1780. Met pl. — P. VAN ZWYNDREGT Pz., Vertoog wegens een nieuw water-werktuig of water-balans. Rott. 1766. — In 1 bd. 8°.

31 H. AENEAE, Wiskund. Beschouwing van een hellend Water-scheprad, nieuwlings door A. G. Eckhardt in 's Haage uitgevonden. Amst. 1774. Met pl. — Wis en Waterbeweegk. Aanmerkingen over de *Wiskundige Beschouwing* enz. Leyden 1774. Met pl. — H. AENEAE, Wiskund. Beschouwing enz. 2e stukje behelz. tevens eenige bedenk. op een Tegenschrift. Amst. 1775. Met pl. — In 1 dl. 8°.

32 **Berigten** wegens de niew uitgevondene Schuifsluis van C. Redelykheid en het hellend Scheprad van A. G. Eckhard, benevens het Advis van C. Brunings hieromtrent. (Uit de *Nederl. Jaarboeken*). 1772—77. In 1 dl. 8°.

33 B. J. DOUWES, Verhandeling over de proportien tusschen de vermogens der gewoone watermolens werkende met staand scheprad en der nieuwlings door Gebr. Eckhardt uitgev. hellende scheprad-molens. 's Graavenh. 1779. fol. Met Tafels.

34 J. C. EISELEN, Beytrag zur Anwendung des Wassers auf sogen. Kropfräder. Mit Kupf. Berlin 1800. 8°.

35 CORN. PEREBOOM, Het leggend Waterrad. Met pl. Monn. 1808. 4°.

36 FR. VON GERSTNER, Abhandlung über die oberschlächt. Wasserräder. Mit Kupf. Prag 1809. 8°.

37 **De groote Voordeelen** aangetoond, welken ons Land genieten zou, indien men Vuurmachines in plaatse van Watermolens gebruikte. Rott. 1772. — P. STEENSTRA, Aanmerkingen op de Vuurmachines. (1772). Met pl. — R. L. BROUWER, Wederlegging der *Aanmerkingen* enz. van P. Steenstra. Amst. 1774. — N. D. FALCK, Verslag en beschryving van een verbeterde Stoommachine. Met afb. Rott. 1776. — In 1 bd. 8°.

Digitized by Google

38 Korte Beschrijving van de saamenstelling en werking der Vuur- of Stoommachine, volg. Watt en Boulton. Met het Rapport van J. H. v. Swinden en C. H. Damen daarover (1789), en andere geschrevene en gedr. stn. — In 1 bd. fol.

39 LUK. VOCH, Abhandl. über die Bauart des Grund- und Wasserbaues bey den Straubermühlen. Mit Kupf. Augsb. 1780. 8°.

40 — —— Beschreibung der Kräzmühlen. Mit Kupf. Augsb. 1784. 8°.

41 J. G. KRÜNITZ, Beschr. und Abbild. einer durch Wasser getrieb. Siede oder Häcksel-Muhle und eines sechs- und vier-schar. Pfluges. Mit Kupf. Berlin 1793. 8°.

42 Umständl. Beschreibung der holländischen Kleymühle. Dresden und Leipz. 1777. 8°. Mit Abb.

43 Beschreibung einer Cartuffel-Mühle. Mit Kupf. Bremen 1782. 8°.

44 L. P. HAHN, Mühlenpraktika oder Unterricht in dem Mahlen der Brodfrüchte. Zweibr. 1790. 8°.

45 H. ERNST, Abbildung und Beschreibung einer Hand-, Mahl- und Schrotmühle. Mit Kupf. Leipz. 1806. 8°.

Digitized by Google

IV. Handel en Scheepvaart.

A. HANDEL.

[In het algemeen: Geschiedenis, Handboeken, enz.; In bijzonderheden.]

1 Graf von Arco, Abhandlung über den Einflusz des Handels auf den Geist und die Sitten der Völker. Aus dem Italien. (d. Laukhard), mit Anmerk. (von Bispink). 1788. 8⁰.

2 Allgemeine Geschichte der Handlung und Schiffahrt, der Manufacturen und Künste, des Finanz- und Cameralwesens zu allen Zeiten und bey allen Völkern. Th. I, II. Breslau 1751, 54. 4⁰.

3 A. Anderson, Historische und Chronologische Geschichte des Handels von den ältesten bis auf die jezzige Zeiten. Aus dem Engl. übersezt. Riga 1773—79. 7 Th. 8⁰.

4 H. Scherer, Allgemeine Geschichte des Welthandels. Th. I, II. Leipz. 1852, 53. 8⁰.

5 J. G. Büsch, Grundrisz einer Geschichte der merkwürd. Welthändel neuerer Zeit. 2e verm. Aufl. Hamb. 1783. 8⁰.

6 (J. A. Ernesti u. Blasii Caryophili), Vermischte Aufsätze zur Erläuterung der Geschichte etc. der Handlung. Frf. und Lpz. 1776. 8⁰.

7 F. W. von Taube, Abschild. der Engländischen Manufacturen, Handlung, Schiffahrt und Colonien, nach ihrer jetzigen Einrichtung und Beschaffenheit. Wien. 1777, 78. 2 Th. 1 Bd. 8⁰.

8 Dav. Macpherson, Annals of Commerce, manufactures, fisheries, and navigation, with brief notices of the arts and sciences connected with them. Cont. the commercial transactions of the British empire and other countries from the earliest accounts to the meeting of the Union Parliament in Jan. 1801. London 1805. 4 vol. 4⁰.

9 P. Myer, Diss. hist.-polit. de Commercio et Internae Administrationis forma Possessionum Batavarum in India Orientali. Amst. 1832. 8⁰.

10 D. W. J. C. van Lynden, De Commercio Societatis Indiae Orientalis. Schoonhov. 1839. 8⁰.

11 De Vrye Vaart en Handel der Ingezet. van dezen Staat op de Westindien verdedigd. Amst. 1758. — Memorie betr. de pryzen, door de Engelsche Oorlogs-schepen en Kaapers gem. op schepen van deez. Staat var. op Westindien. Amst. 1758. In 1 bd. fol.

Digitized by Google

12 D. W. CANNEMAN, Dissert. histor.-oeconom.-polit. de Batavorum mercatura Levantica. Hag. Com. 1839. 8°.

13 E. A. DE ROO, Historia pactorum mercatus commercii et navigationis patriae nostrae cum Gallia, ab initiis reipubl. ad ejus interitum, a°. 1579—1806. Lugd. Bat. 1842. 8°.

14 (J. L. W. DE GEER VAN JUTFAAS,) Lodewyk de Geer van Finspong en Leufsta (1587—1652). Eene bijdrage tot de handelsgeschiedenis van Amsterdam in de 17e eeuw. 3e uitgave. Utr. 1852. fol. Met portr.

15 Klarer Bericht oder Unterweisung wie und auff was weise diese gegenwertige Thewrung des Geträyds könne remediret und die Schiffahrt dieser Lande vermehret werden. Ausz dem Holländ. übergesetzt. (Amst.) 1630. — Grüntlicher Kegenbericht vom wahren Remedio der gegenwertiger Thewrung am Getreidig in Niederlandt, vnnd was bey der Muszcowischen Handlung zu bedencken sey. (Amst.) 1630. 4°.

16 F. G. A. GEVERS DEYNOOT, De Mercatura in patria nostra, ab a°. 1813—30. Lugd. Bat. 1839. 8°.

17 G. DE CLERCQ, De Societate Mercatoria Neerlandica. Lugd. Bat. 1843. 8°.

18 HERM. BOSSCHA, Orat. de Mercatura, humanitatis matre. Amst. 1806. 4°.

19 J. G. BUSCH, Theoretisch-praktische Darstellung der Handlung in deren mannigfalt. Geschäften. 2e verm. Ausg. Mit Zusätze. Hamb. und Lubeck. 1800. 5 Bde. 8°.

20 W. VAN HOUTEN, De Koophandel, bevatt. eene volledige beschrijving der verschill. zaken die daarop betrekking hebben. 1e deel. Amst. 1838. 8°.

Niet verder verschenen.

21 J. E. KRUSE, Allgem. und besonders Hamburgischer Kontorist. Hamb. 1771—77. 3 Th. 4°.

22 Overzigt der Werkzaamheden van de Afdeeling *Koophandel* der Maatschappij onder de zinspreuk: *Felix Meritis* te Amsterdam. 1852—55. Amst. 1853—55. 3 stn. 8°. *Niet in den handel.*

23 Werkzaamheden van de Afdeeling *Koophandel* der Maatschappij, onder de zinspreuk *Felix Meritis* te Amsterdam, gedurende Mei 1855—56. Haarlem 1856. 8°.

I. H. J. Koenen, Voorlezingen over de geschiedenis der nijverheid. — II. J. Heemskerk Az., Voordragten over den eigendom van voortbrengselen van den geest. — III. P. P. Roorda van Eysinga, Voorlezingen over kolonisatie door Nederlanders in Nederl. Indië. — IV. E. van Voorthuysen, Voorlezingen over de duurte der levensmiddelen. — V. I. T. Buijs, Voorlezingen over de circulatie-banken. — VI. J. A. Molster, Voorlezingen over de neutraliteit. — VII. E. H. von Baumhauer, Voorlezingen over de Nederlandsche nijverheid en de middelen om haar te ontwikkelen.

Digitized by Google

24 J. C. MAY, Versuch in Handlungs-Briefen und grössern Kaufmännischen Aufsätzen. Verbess. Aufl. Lubeck 1780. 8°.

25 J. A. C. MICHELSEN, Der vollkommene Haushalter u. Kaufmann, oder Sammlung von Haushalt- Holz- Interesz- Rabatt- Münz- Maasz- und Gewichts-Tabellen. Berlin 1787. 8°.

26 J. C. NELKENBRECHER, Taschenbuch der Münz-, Maasz- und Gewichtskunde für Banquiers und Kaufleute. 9e Aufl. verm. von M. R. B. GERHARDT. Berlin 1805. 8°.

27 Curieuses Müntz-Lexicon oder Kurtze Beschr. der vorn. Müntz-Sorten in- und ausserhalb Europa. Frf. 1740. 8°.

28 J. E. KRUSE, Neue, in Kupfer gestochene, Hamburger Wechsel- und Geld-Arbitragen-Tabellen. Hamb. 1742. 8°.

29 J. V. VON SUCHODOLETZ, Gegründ. Nachricht von denen in dem Königr, Preussen befindl. Länge- und Feld-Maassen. Königsb. 1772. 4°.

30 J. DE GELDER, Nieuw Koopmans en Winkeliers Handboekje of het fransche stelsel van maten en gewigten gemakkelijk gemaakt. Amst. 1810. 8°.

31 J. N. MÜLLER, Versuch einer systemat. Abhandlung über das Fuhrwesen. Mit Kupf. Gött. 1787. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

B. ZEEVAART.

a. *In het algemeen.*

[Inleiding; Geschiedenis; Handboeken en Woordenboeken; Werken van gemengden inhoud.]

1 P. Steenstra, Intree-Redenvoering over de Opkomst en den Voortgang van de Konst der Zeevaart. Amst. 1763. 4°.

2 P. Nieuwland, Redev. over het nut van de uitbreiding der Zeevaart. Amst. 1789. 4°.

3 H. J. Koenen, Voorlezingen over de Geschiedenis van Scheepsbouw en Zeevaart. Amst. 1854. 8°.

4 J. I. Berghaus, Geschichte der Schiffahrtskunde bey den vornehmsten Völkern des Alterthums. Mit Kupfert. Mit Anhang. Leipz. 1792. 3 Th. 2 Bde. 8°.

5 J. ter Pelkwyk, De Zeevaart der Oude Volken. Met aanteek. en bijlagen van H. van Blanken. Zwolle 1851. 8°. Met pl. en krt.

6 H. Macfarlane, History of Propellers and Steam Navigation. With biograph. sketches of the early inventors. New-York 1851. 8°.

Met geschreven aanteekeningen van den schenker, den Heer S. Alofsen te Jersey-City.

Lil. Greg. Gyraldi De Re Nautica libellus. Zie Symonis Sethi *Syntagma de Cybariorum facultate* (Hoofdafd. Geneeskunde, V. B).

7 Abr. de Graaf, De Seven Boecken van de Groote Zeevaert, zynde een volkomen klare, en konstige beschrijvinghe der Navigatie. Amst., P. Goos. 1658. fol.

8 — — —— De kleene Schatkamer of een korte beschryving van de Konst der Stierlieden. Amst. 1680. 8°.

C. M. Anhaltin, Gulden Schaale van den grooten Zeevaert. Zie achter A. de Graaf, *De Starre-kunst*, enz. (Hoofdafd. Wiskunde, III. E. 3).

9 Adriaen Claesz Hellingwerf, Groote Hoornse Stuurmans-konst, d. i. onderwys in de navigatie. Amst., J. van Keulen. 1699. — De Taeffelen der Sinuum Tangentium en Secantium. Amst., by denz. Zond. jr. 1 dl 4°.

10 Klaas de Vries, Schat-kamer ofte Konst der Stierlieden. Met de Tafelen van Sinus, Tangens, enz. 8e druk. Amst., Loots. 1727. 8°.

11 Pézénas, *Jésuite*, Elémens de Pilotage. Marseille 1733. 8°. Av. pl.

12 Pieter Holm, Stuurmans Zee-meeter inhoud. van alle het geene dat een Stuurman nodig is. (Amst.) 5844 (1748). — *Dez.*, Tydschifter of Stuurmans rechtwysende compas van elf rondens. Amst. 5852 (1756). — *Dez.*, Het Peyl Compas over de verlopene elf rondens (Amst.) 5855 (1759). 1 dl. 8°.

Digitized by Google

13 J. ROBERTSON, The Elements of Navigation cont. the theory and practice. With al the necess. tables. To which is added a treatise of marine fortification. London 1754. 2 vol. 8°.

14 L. H. RÖHL, Anleitung zur Steuermannskunst. Greifsw. 1778. 8°. Mit Kupf.

15 D. F. HACKER, Einleitung zur Navigation. Stockh. 1781. 4°.

16 Gründl. Anweisung zur praktischen Seefahrt-Kunde. Mit Kupf. Stettin 1783. 4°.

17 (C. G. D. MÜLLER), Vorschlag zu einem vollständ. Unterricht in der Schiffahrt. Hamb. 1786. 4°.

18 — — — —— Kurzer Abrisz der Seewissenschaften. Mit Kupf. Berl. und Stettin. 1794. 8°.

19 J. LALANDE, Abrégé de Navigation, historique, théorique et pratique. Paris 1793. 4°.

20 P. LE COMTE, Praktikale Zeevaartkunde en theoretische kennis voor handel en scheepvaart. Amst. 1842. 4°. Met 120 platen.

21 DESROCHES, Dictionaire des termes propres de Marine. Avec les enseignes et les pavillons que chaque nation porte à la mer. Paris 1687. 8°.

22 K. P. TER REEHORST, The Mariner's friend or Polyglot and technical dictionary of upwards 4500 nautical-, steam and shipbuilding terms, commerc. and scientif. expressions etc. in ten different languages. Amst. 1849. 8°. obl.

23 Tijdschrift toegewijd aan het Zeewezen. Tweede reeks. Redactie J. C. PILAAR en J. M. OBREEN. Medemblik 1841—52. 11 dln. 8°. Met pl. en kaarten.

Digitized by Google

b. *In bijzonderheden.*

1 R. J. BOSCOVICH, Abris der Astronomie, mit Rüksicht auf ihre Verbindung mit der Schiffahrt. Aus dem Französ. Leipz. 1787. 8°.

2 JAC. SWART, Verzameling van Ster- en Zeevaartkundige tafelen, ten dienste der Zeelieden. Amst. 1826. 8°.

3 Hamburgischer Schiffer-Kalender für d. J. 1786. Hamb. (1785). 8°.

4 Erklärung des Hamburgischen Schiffer-Kalenders, zur immerwähr. Gebrauch. Hamb. (c. 1790). 4°.

5 Almanach ten dienste voor Zeelieden voor 1810 (door J. FLORYN en A. VAN BEMMELEN). Amst. 1808. 8°.

HUG. GROTII Portuum investigandorum ratio, zie Benj. Bramer, *Beschr. eines neuen geometr. Instruments* (Hoofdafd. Wiskunde, III. E. b).

6 Annual Report of the Superintendent of the Coast Survey (United States) showing the progress of that work during the year ending Nov. 1851. Washington 1852. 8°.

7 G. F. STENDER, Der Schultzische Vorschlag die Meereslänge zu finden. (Deutsch und Lat.). Mit Kupf. Kopenh. 1764. 2 St. 1 Bd. 4°.

8 J. M. HASSENCAMP, Kurze Geschichte der Bemühungen die Meereslänge zu erfinden. 2e Ausg. Lemgo 1774. 8°.

9 P. H. C. BRODHAGEN, Von den verschied. Methoden zur Bestimmung der geograph. Länge u. Breite. Mit Kupf. Hamb. 1791. 4°.

10 H. DE HARTOG, Volledige Verhandeling over de Bereekening der Lengte op Zee. (Met Tafels). Amst. 1793. 8°.

11 Exposition des moyens de résoudre plusieurs questions dans l'art de la Navigation. Paris 1772. 8°. Av. fig.

12 F. VAN LELYVELD, Berichten en Prys-vragen over het storten van olie, traan, teer en andere dryvende stoffen, in zee-gevaren. Leyden 1775. — J. LE FRANCQ VAN BERKHEY, Ernstige berispingen en aanmerkingen op de *Berichten en Prysvragen* enz. Leyden 1775. In 1 bd. 8°.

13 DE LA CHAPELLE, Anweisung wie man das von ihm erfund. Schwimmkleid oder den sogen. *Scaphander* verfertigen und gebrauchen solle. Aus dem Französ. Mit Kupf. Warschau 1776. 8°.

Digitized by Google

14 (DE LA CHAPELLE,) De Zee tot land gemaakt of alle landing zeker gesteld. (Beschrijving en gebruik van den Scaphander.) Met pl. Amst. 1805. 8°.

15 Beschreibung einer Schwimm-Maschine. Neu-Ruppin 1798. 8°.

16 M. TRIEWALD, Konsten at Lefwa under Watn eller en kort Beskrifning om de Päfunder, Machiner och Redskap hwarpä Dykeri- och Bärgnigs-Societetens Privilegier äro grundade, *cet.* Stockh. 1734. 4°. Met pl.

17 A. O. SCHELLENBERG, Die Schutz-Schiffahrt und Schifferrettung (Arnh. 1804). — *Dess.*, Die neue Tauchkunst. (Ebendas. 1804). 8°.

Digitized by Google

c. *Aardrijkskunde voor de Zeevaart.*

1 J. DE BUCQUOY, De Waterwereld beschouwd, byz. voor de Oost en Westindise handel. Haerlem 1752. 4°.

2 JAMES HORSBURGH, Zeemans-Gids naar, in en uit Oost-Indiën, China, Japan, Australiën, de Kaap de Goede Hoop, Braziliën en tusschenligg. havens. Volg. de 4e Eng. uitg. in het Nederd. overgebr. en met aanteeken. en opnemingen vermeerderd door G. KUYPER Hz. Amst. 1841. 4°.

3 DE LAMBLARDIE, Mémoire sur les côtes de la Haute Normandie, consid. au galet qui remplit les Ports dans cette partie de la Manche. Havre 1789. 4°. Av. cartes.

4 L. RENARD, Atlas van Zeevaert en Koophandel door de geheele Wereldt; de kaerten vernieuwt door R. en J. OTTENS; de beschryving vermeerdert door J. VAN DEN BOSCH Mz. Amst. 1745. gr. fol.

Met 32 uitslaande kaarten.

5 LUCAS JANSZ. WAGHENAER, van *Enckhuysen*, T' eerste deel van de Spieghel der Zeevaerdt, van de navigatie der Westersche Zee, Innehoudende alle de Custen van Vranckrijck, Spaignen ende t' principaelste deel van Engelandt, in diversche zee caerten begrepen, met den gebruijcke van dien. Leyden, by Christ. Plantijn. 1584. fol.

De 1e—4e, 12e, 21e, 23e kaarten ontbreken.

6 WILLEM BARENTZOEN, Nieuwe beschryvinghe ende Caertboeck vande Midlandtsche Zee. Tot Amstelredam, ghedruct by Cornelis Claesz. 1595. fol.

Zeer goed onderhouden exemplaar van dit zeldzame kaartboek. De kaarten, gegraveerd door Pieter van den Keere (Kaerius), zijn net gekleurd.

7 WILLEM JANSZ. BLAEU, Vierde Deel der Zeespiegel, inhoudende eene beschrijvinge der See-havenen, Reeden en Kusten van de Middelandsche Schipvaert. Amst., Johan Blaeu. 1646. fol.

8 Pascaert-boek. Amst., Fred. de With (?) 1654 (?) gr. fol.

Verzameling van 13 zeekaarten, de zeven eerste te Amst. bij Fred. de With, 1654, de zes overige te Amst. bij Theunis Jacobsz of Anthony Jacobsz, *opt Water in de Lootsman*, zonder jaar. Vooraan een wereldkaart van Piscator, waaronder „C. J. Visscher *excudebat* 1652."

Zee-Atlas. Amst., bij Fred. de Wit. Zond. jr. Zie zijn Atlas (van Land- en Zeekaarten) in de Hoofdafd. Aardrijkskunde.

9 De Zee-Atlas of Water-waerelt, vertoonende alle de Zee-kusten van het bekende des Aerd-bodems, met een generale beschrijvinge der selve. Amst., by Hendrick Doncker. 1665. fol.

Verzameling van 30 kaarten, alle met adres van Doncker; alleen de eerste (wereldkaart) heeft het adres van Fred. de Wit te Amst. 1660. Vooraf gaat de beschrijving (24 blz.). De kaarten zijn gekleurd.

Digitized by Google

10 ARNOLD COLOM, Zee-Atlas ofte Water-wereld. Inhoudende een korte beschryvinge van alle de bekende Zee-kusten des Aardtrycks. Amst., in de Lichtende Colom. Zond. jr. gr. fol.

Inhoudende 18 kaarten, zonder beschrijving.

11 —— —— Dezelfde Atlas. De kaarten gekleurd.

12 De Groote Nieuwe Vermeerderde Zee-Atlas ofte Water-werelt. Vertoonende in sigh alle de Zee-kusten des Aardtryks. Amst., by Joh. van Keulen in de gekroonde Lootsman. 1685. gr. fol.

Atlas van 37 Zeekaarten, door een *Planisphaerium Stellatum* en een Wereldkaart van Blaeu vorafgegaan, alle gekleurd. Met inleidenden tekst. De titelprenten onder of boven de nieuwe kaarten, namelijk die waarvan *niet* alleen het vroegere adres in dat van Van Keulen is veranderd, zijn door Jan Luyken geteekend.

13 Het Nieu en Compleet Paskaart-boek van de Noord- en Oost-Zee; alles volgens de naaukeurigste waarnemingen afgetekend. Amst., J. Loots, in de Jonge Lootsman. 1697. gr. fol.

11 kaarten, door Claas de Vries e. a. ontworpen en gekleurd. Zonder beschrijving.

14 Hydrographische Kaarten (van Noord-Nederland), uitgegeven op last van het Departement van Marine.

I. Zuiderzee (Noordelijk gedeelte), door A. van Rhijn. 1846. In 2 bladen. Met Beschrijving in 8°.

II. Zuiderzee (Zuidelijk gedeelte), door Denzelfden. 1848. In 2 bl. Met Beschr. in 8°.

III. Zeegaten van Vlieland, Terschelling en Ameland, met de vaarwaters naar Harlingen en de Zuiderzee opgaande tot de Middelgronden. Trigonom. opgenomen en in plan gebragt door S. J. Keuchenius. Herzien in 1852 door A. van Rhijn. 1853. Met Beschr. in 8°.

IV. Friesche Zeegat, met een gedeelte der Friesche en Groninger Wadden, door Denzelfden. 1854. Met Beschr. in 8°.

V. Monden van de Eems, met de Uithuizer- en Groninger-Wadden tot Hornhuizen, door Denzelfden. 1855. Met Beschr. in 8°.

VI. Texelsche Zeegaten en Vaarwaters, in 1840 vervaardigd en in 1851 herzien door A. van Rhijn. 1852. In 2 bl. Met Beschr. in 8°.

VII. Eyerlandsche Gronden, door A. van Rhijn. 1852.

VIII. Vaarwaters van het Haringvliet, Krammer, Volkrak en Hollandschdiep, door A. van Rhijn. 1855.

IX. Zeegaten van de Goeree en Maas, door J. C. Rijk. 1823. Op nieuw herzien in 1853 door A. van Rhijn. 1854. Met Beschr. in 8°.

X. Brouwershavensche Zeegat, Roompot en Ooster-Schelde, door S. J. Keuchenius. 1826. Herzien in 1840 en nader bijgewerkt in 1847 en 1854 door A. van Rhijn. 1855. Met Beschr. in 8°.

XI. Zeegaten van de Monden der Schelde, door J. C. Rijk. 1824. Op nieuw nagezien en bijgewerkt in 1842 en nader verbeterd in 1847 en 1855 door A. van Rhijn. 1855. Met Beschr. in 8°.

XII. Kust-, Oever- en Haven-Verlichtingen in het Kon. der Nederlanden in 1841 door A. van Rhijn en A. R. Blommendal. Herzien door A van Rhijn. 1854. Met Beschr. in 8°.

Digitized by Google

d. *Bouw en Uitrusting der Schepen.*

1 NIC. WITSEN, Aeloude en Hedendaegsche Scheepsbouw en bestier. Waer in wijtloopigh wert verhandelt de wijze van Scheeps-timmeren, by Grieken en Romeynen, scheeps-oeffeningen enz. Beneffens evenmatige grootheden van schepen onses tyts, ontleet in alle hare deelen, enz. Met kop. pl. Amst. 1671. fol.

2 W. UDEMANS Jr., Korte Verhandeling van den Nederlandschen Scheepsbouw, zo in theorie, als in practyk, meetkunstig vertoond. Midd. en Amst 1757. 4°. Met pl.

3 L. VAN ZWYNDREGT, Verhandeling van den Hollandschen Scheepsbouw, raakende de verschillende charters der Oorlogschepen. Met eene Verhand. van 't bouwen der Koopvaardyschepen door C. DE RUITER. 's Gravenh. 1757. 4°. Met pl.

4 BOUGUER, Traité du Navire, de sa construction et de ses mouvemens. Paris 1746. 4°. Av. 12 pl.

5 DUHAMEL DU MONCEAU, Anfangsgründe der Schiffbaukunst. Aus dem Französ. übers. von C. G. D. MÜLLER. Mit Kupf. Berl. 1791. 4°.

6 VIAL DU CLAIRBOIS, Traité élément. de la Construction des Bâtimens de Mer. Paris 1805. 2 tom. 4°. Av. pl.

7 Middelen om uit te vinden de ware ladinge der Scheepen na hare groote. Zond. pl. of jr. (Amst., omstr. 1690). Met 11 Bylagen, waarby versch. afbeeld. In fol.

8 DE MISSIESSY QUIÈS, Arrimage des Vaisseaux. Paris 1789. 4°. Av. pl.

9 FORFAIT, Traité élément. de la Mature des Vaisseaux. 2e édit. revue et augm. par ET. WILLAUMEZ. Paris 1815. 4°. Av. pl.

10 E. BURGUES MISSIESSY, Installation des Vaisseaux. Paris. An 6 (1798). 4°. Av. pl.

11 J. BERNOULLI, Essay d'une nouvelle Theorie de la manoeuvre des Vaisseaux. Basle 1714. 8°. Av. pl.

12 Unterricht über die Verfertigung eines Noth-Steuerruders. Mit Kupf. Hamb. 1791. 4°.

13 G. J. PALTHE, Memorie betreff. de bouwing van oorlogschepen ten dienste van de Staten. 1786. fol.

14 Abbildung und Beschreibung einer Rudermaschine für grosze und kleine Kähne. Halle 1816. 4°.

15 H. F. BECKER, Ueber Cultur, künstl. Bildung und Fällung des Schiffsbauholzes. Mit Kupf. Leipz. 1804. 8°.

16 Beschryving van de hoedanigheden en het gebruik van teer en vernist van koolen. Benev. een Verslag van de Proeven daarmede gedaan. Amst., Hulst van Keulen. 1785. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. RIVIER- EN KANAALVAART [1]).

1 H. v. Cramer, Ueber den Einflusz und die Wichtigkeit der Schiffahrt auf den Strömen. Düsseld. 1818. 8°. Mit Karte.

2 P. J. Marperger, Neu-eröffnete Wasser-Fahrt auf Flüszen und Canälen. Dresd. und Leipz. 1723. 4°.

3 G. Bruyn, Aufforderung an meine Mitbürger zur Theilnehmung an dem Canal-Handel. (Altona 1784). Mit Abb. — Vorläuf. Canal-Zoll-Verordnung u. Rolle (f. Dänemark). Kopenh. 1785. 1 Bd. 4°.

4 D. Reinhold und J. Oltmanns, Der Deutsche Handelskanal oder die schiffbare Verbindung der deutschen Meere, Flüsse und Handels-Staaten. Bremen und Leer. 1817. 8°.

5 Ueber den Schleswigholsteinschen Kanal, zur Verbindung der West- und Ostsee; oder des deutschen Meeres, mit dem Baltischen. (1785). 8°. Mit 2 Karten.

6 Denkschrift betr. die Nothwendigkeit eines Durchlasses für die Schifffahrt in der zwischen Köln und Deutz zu erbauenden Brücke. (1856). 4°.

7 Zweite Denkschrift in Betreff der zwischen Köln und Deutz zu erbauenden Brücke. (1856). 4°.

8 J. L. Hogrewe, Beschreib. der in England seit 1759 angelegten schiffbaren Kanäle. Nebst einem Versuch einer Gesch. der inländ. Schiffahrt und aller bekannten schiffb. Kanäle. Mit Kupf. Hann. 1780. 2 Th. 4°.

9 W. Staring en T. J. Stieltjes, De Overijsselsche Wateren. Zwolle 1848. 8°. Met eene kaart in 4 bl. in fol.

10 — —— — — — —— Scheepvaart in Salland en Twenthe. Zwolle 1847. 8°. Met kaart.

11 Geschiedenis en Toelichting van twee ontwerpen tot Kanaal-aanleg in Drenthe, en verbinding van de Zuiderzee met de Eems. Assen 1849. 8°.

12 Van Gorkum, Gemotiveerd Voorstel aan Z. M. den Koning, met het ontwerp van een kanaal ter vereeniging der rivieren de Maas en de Schelde, als middel ter verdediging van Neerlands grondgebied, ontginning en verbetering zijner gronden en bevordering van zijn handel en doorvoer. Leyden 1855. 8°.

13 Prospectus en Concept-Statuten eener op te rigtene Naamlooze Maatschappij tot den aanleg en exploitatie van een scheepvaart-kanaal in de provincie Noord-Braband, van het bevaarbare gedeelte der rivier de Donge enz., in verband met den aanleg van kunst- of vloeiweiden. Amst. 1856. 8°. Met kaart.

---

1) Vgl. de Afd. III. C. (Waterbouwkunde) c. Rivieren, en g. Kanalen.

Digitized by Google

Digitized by Google

V. Krijgskunde.

A. IN 'T ALGEMEEN.

1 HERONIS *Ctesibii* Belopoeeca hoc est telifactiva (Graece et Lat.), BERNARD. BALDO illustr. et interpr. Item Heronis vita eodem auctore. Aug. Vindelic. 1616. 4°. Cum fig.

2 HYGINI *Gromatici* et POLYBII *Megalopolitani*, De Castris Romanis, quae exstant. Cum notis et animadvers. R. H. S(CHELII). Amstelod. 1660. 4°. Cum fig.

3 ONOSANDRI Strategicus sive de Imperatoris Institutione. Acc. URBICII Inventum (Graece et Lat.). NIC. RIGALTIUS nunc pr. public., lat. interpret. et notis illustr. Paris., Abr. Saugranius. 1599. 4°. Cum fig.

4 POLYAENI Stratagematum ll. VIII. (Graece et Lat.) Is. CASAUBONUS Graece nunc pr. ed., emend., et notis illustr. Adj. est JUSTI VULTEJI Latina versio. Lugd., Joan. Tornaesius. 1589. 12°.

5 JOAN SCHEFFERI De Militia Navali Veterum ll. IV. Ubsal., Joh. Janssonius. 1654. 4°. Cum fig.

6 HERM. HUGO, Soc. Jesu, De Militia Equestri antiqua et nova ll. V. Antverp., Balth. Moretus. 1630. Cum fig. — *Ejusdem* Obsidio Bredana, ductu Ambr. Spinolae perfecta. Ed. 2a. Ibid. 1629. Cum fig. — In 1 vol. fol.

7 ROB. VALTURII De Re militari ll. XII. Paris., Christ. Wechelius. 1534. fol. Cum fig.

Verbeterde herdruk van de uitgave van Verona 1483, met nieuwe platen.

8 BALTH. AYALA, De Jure et officiis bellicis et disciplina militari ll. III. Antv., Mart. Nutius. 1597. 8°.

9 B. BELIDOR, Kurzgefasztes Kriegs-Lexicon. Uebers. und vermehret von F. W. KRATZENSTEIN. Nürnb. 1765. 8°. Mit Kupf.

10 — —— Handwörterbuch der Kriegswissenschaften, übersezt von F. W. KRATZENSTEIN. Ganz umgearb. von F. K. SCHLEICHER. Mit Kupf. Nürnb. 1801, 4. 2 Bde. 8°.

11 DE QUINCY, Kriegs-Kunst. Aus dem Französ. übers. von G. C. JÄGER. Nürnb. 1745. 8°. Mit Kupf.

12 Magazin für Ingenieure und Artilleristen, herausgeg. von ANDR. BÖHM, fortges. von J. C. F. HAUF. Mit Kupf. Gieszen, Frf. und Leipz. 1777—1795. 12 Bde. 8°.

13 J. G. HOYER, Neues Militairisches Magazin. St. I, II. Leipz. 1798. 4°.

Digitized by Google

14 B. BELIDOR, Vermischte Werke über die Befestigungskunst und Artillerie, herausgeg. mit Anmerk. und Kupf. durch D. A. SCHNELLER. Braunschw. 1769. 8°.

15 Der Geöfnete Ritter-Platz, worinnen die vorn. Ritterl. Wissensch. und Uebungen bey der Fortification, Civil-Bau-kunst, Schiff-fahrt etc. Mit Kupf. Hamb. 1702. 12°.

16 TURPIN und LE FEBURE zum Taschenbuche, worinnen die Zeichn. und Anweis. der Bewegungen eines Heeres anzutreffen sind. Berlin und Leipz. O. J. 4°. (Mit 62 Taf.)

17 F. W. VON ZANTHIER, Versuch über die Märsche der Armeen, die Läger, Schlachten und den Operations-Plan. Mit Kupf. Dresden 1778. 8°.

18 G. VON WISSEL, Der Jäger im Felde. Gött. 1784. 8°. Mit Kupf.

19 (J. C. G. HAYNE,) Deutl. und ausführl. Anweisung, wie man das militairische Aufnehmen nach dem Augenmaas erlernen könne. Mit 10 Kupfert. Dessau und Leipz. 1782. 8°.

20 F. W. KRATZENSTEIN, Pract. Abhandlung von Verfert. accur. Zeichnungen und Risze in der Feldmesz-, Artillerie-, Kriegs- und bürgerl. Baukunst. Nürnb. 1779. 8°.

21 Die Anwendung der Arithmetik auf die mathemat. und besonders militarische Wissensch. Hannover 1771. 8°.

B. ARTILLERIE.

1 E. Braun, Noviss. fundamentum et praxis Artilleriae (Deutsch). Dantz. 1682. fol. Mit Kupf.

2 C. F. von Geiszler, Neue curieuse und vollkommene Artillerie. Nebenst einem Anhang von Lust-Feuer-Wercken, wie auch Schiff-Brücken. Dresden 1718. fol. Mit Kupf.

3 Benj. Robin, Neue Grundsätze der Artillerie. Aus dem Engl. übers. mit Erläut. und Anmerk. von L. Euler. Berlin 1745. 8°. M. Kupf.

4 D'Arcy, Versuch einer Theorie der Artillerie. Dresden 1766. Mit Kupf. — J. H. Lambert, Anmerkungen über die Gewalt des Schieszpulvers und den Widerstand der Luft. Mit Kupf. Das. 1766. 1 Bd. 8°.

5 Papac. d'Antoni, Physikalisch-mathemat. Grundsätze der Artillerie. Mit Anmerk. von G. F. Tempelhoff. Berlin 1768. 8°. Mit Kupf.

6 C. A. Struensee, Anfangsgründe der Artillerie. 2e Aufl. Leipz. und Liegn. 1769. 8°. Mit Kupf.

7 Diego Ufano, Archeley, das ist gründl. und eygentl. Bericht, von Geschütz vnd allen Zugehör. Item wie Batterien vnd Contrabatterien, Brücken etc. wol anzu ordnen. Nach eygener Erfahrung in den Niederländ. Kriegen in Hispan. Sprach beschrieben. Zutphen, Andr. Janson. 1630. fol. Mit Kupfert.

8 J. G. Leutmann, Nachricht von gezogenen Büchsen und verschied. Anmerckungen vom Schieszen. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1752. 8°.

9 J. B. V. Koch, Kleines Hand-Buch für neu angehende Büchsenmeister und Feuerwerker. Bamberg und Würzburg 1770. — J. J. Schneider, Die bedeckte Vestung. Hannover 1770. Mit Kupf. — 1 Bd. 8°.

10 B. Belidor, Der Kunsterfahrne Bombardier. Mit 8 Kupf. Nürnb. 1782. 4°.

11 H. von Graeveniz, Akad. Abhandl. von der Bahn der Geschüzkugeln. Rostock 1764. 4°.

12 Bezout, Ueber die Kugel-Bahn. Aus dem Französ. Mit Kupf. Stutg. 1782. 8°.

13 Bigot de Morogues, Versuch aus den Centralkräften die Wirkungen des Schieszpulvers zu bestimmen. Aus dem Französ. Nürnb. 1766. 8°.

14 Abhandlung über die bey Anlegung der Minen nöthige Theorie. Kopenh. 1774. — Kurze Anweisung die Höhen und Tiefen auszumessen. Berl. S. a. — Kurtzer Begriff der Anfangsgr. von der Arithmetik, Geometrie und Trigonometrie. 3e Aufl. Frf. 1767. — 1 Bd. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

C. GENIE.

[Krijgsbouwkunde, enz.]

1 ALB. DURER, De urbibus, arcibus, castellisque condendis ac muniendis rationes aliquot, praesenti bellorum necessitati accommodat., nunc recens e lingua German. in Latinam traductae. Paris, ex offic. Chr. Wecheli, sub Scuto Basiliensi. 1535. fol. Cum tabb.

2 FRANC. DE MARCHI, Della Architettura Militare libri III, nelli quali si descrivono li veri modi del fortificare, che si usa a' tempi moderni. Con un breve ed utile trattato, nel quale si dimostrano li modi del fabricar l'Artigliaria e la prattica di adoperarla da quelli che hanno carico di essa. Brescia, appresso Comino Presegni. Ad instanza di Gasparo dall' Oglio. 1599. fol.

Zeer zeldzaam plaatwerk, waaraan echter 14 van de 161 platen ontbreken. Ook mist het even als het ex. ter Dresdener Bibliotheek de opdragt, die gewoonlijk voor deze uitgave gevoegd is. Op den band het jaartal 1603.

3 J. PERRET, Etlicher Festungen, Städt, Kirchen, Schlösser und Häuser, wie die können gebawet oder auffgerichtet werden. Verteutschet und mit Kupf. gezieret durch DIETR. DE BRY Wittibe u. Söhne. Franckf., Wolffg. Richter. 1302. — J. ERARD *de Bar-le-Duc*, Fortificatio, d. i. Erweisung wie gute Festungen anzuordnen, zu verwahren etc. Verteutschet, mit Kupf. von DE BRY. Ibid. 1604. — BONAIUTI LOVINI, Fünff Bücher von Vestung Bauwen. Ausz Italian. Sprach übers. d. D. WORMBSER. Mit Kupf. von DE BRY. Franckf., Matth. Becker. 1607. — In 1 Bd. fol.

4 DAN. SPECKLE, Architectura von Vestungen, wie die zu unsern Zeiten mögen erbawet werden, etc. Sammt den Grund Rissen, Visierungen vnnd Auffzügen, etc. Straszburg 1608. fol.

5 NIC. GOLDMAN, La nouvelle Fortification. Leide, chez les Elseviers. 1645. fol. Av. fig.

6 MATTH. DÖGEN, Architectura militaris moderna. Variis historiis, tam veter. quam novis confirmata, et praecipuis totius Europae munimentis, ad exemplum adductis exornata. Amstelod., Ludov. Elzevier. 1647. fol.

Met inschrift: *„Senatui Populoque Amstelodamensi L. M. Q. obtulit Autor.."*

7 —— —— l'Architecture Militaire Moderne ou Fortification: confirmée par diverses histoires tant anc. que nouv. et enrichie des figures des princip. forteresses qui sont en l'Europe. Mise en franc. par H. POIRIER. Amst., Louys Elzevier. 1648. fol.

8 SAM. MAROLOIS, Fortificatie, dat is Sterckte Bouwing: So wel tot offensive als defensive Oorloghe, beschreven en voorgestelt. Oversien ende verbetert door A. GIRARD. Nu nieus uyt de Fransche tale overgeset door W. D. Amst., Jan Jansen. 1651. fol. Met pl.

Digitized by Google

9 AD. FREITAG, Architectura militaris nova et aucta, oder newe vermehrte Fortification. Amst., Dan. Elzevier. 1665. fol. Mit Kupf.

10 ALL. MANESSON MALLET, Den Arbeid van Mars of Nieuwe Vestingbouw soo wel geregelde als ongeregelde. Uit het Frans vertaelt (door M. SMALLEGANGE). Amst. 1672. 3 dln. in 1 bd. 8°. Met pl.

11 (L. PAEN), Architecture Militair waar by de Versterckinge des Vyfhoecx van de Heer Overste M. van Coehoorn met alle syne buytenwercken wert verbroken. Leeuwarden 1682. fol. Met pl.

12 MINNO VAN KOEHOORN, Nieuwe Vestingbouw, op een natte of lage Horisont. 2e druk. Leeuw. 1702. fol. Met pl.

13 J. J. WERTMÜLLER, Der Probier-Stein der Ingenieuren oder Gedancken über die Fortifications-Verbesserung. Frf. 1685. — E. F. VON BORGSDORFF, Die unüberwindliche Festung. Ulm 1682. Mit Kupf. 1 Bd. 8°.

14 — — —— Schau-Platz der alten und neuen Fortifications-Maximes. Frf. 1691. 2 Th. 1 Bd. 8°. Mit Kupf.

15 B. T. DE PAGAN, Nieuwe Vestingbouw. Met Aanmerk. van (den hoogd. vertaler) J. J. WERTMÜLLER. In het Nederd. vertaalt (door J. LOOTEN). Met pl. 's Grav. 1738. 8°.

16 (L. C. STURM), Freundlicher Wett-Streit der Französ., Holländ. und Teutschen Krieges-Bau-Kunst. In 18 Rissen vor Augen geleget. Augsp. 1718. — L. C. STURM, Vollständ. Anleitung Schiff-Häuser oder Arsenale-, Grabmahle zu Ehren der Verstorbenen-, Grosser Herren Palläste —, Stadt-Thore, Brücken, Zeug-Häuser etc. —, Regierungs-, Land- und Rath-Häuser —, Wasser-Künste, Wasserleitungen, Brunnen und Cisternen — wohl anzugeben, und Entdeckung des Nivellirens. oder Wasserwägens. 'Augsp. 1718—21. 7 St. Mit Kupf. In 1 Bd. fol.

17 L. C. STURM, Freundlicher Wett-Streit etc. Augsp. 1740. fol.

18 — — —— Architectura militaris hypothet.-eclect. oder gründl. Anleitung zu der Kriegs-Baukunst. Mit 78 Kupf. Nürnb. 1736. 4°.

19 — — —— Der wahre Vauban, oder der von den Teutschen und Holländern verbesserte Französische Ingenieur. Mit Kupf. Nürnb. 1737. 4°.

20 J. C. GLASER, Vernünfft Gedanken von der Kriegs-Baukunst. Halle 1728. 4°. Mit Kupf.

21 J. H. D. VON LANDSBERG, Nouveaux Plans et projets de fortifications. La Haye 1731. fol. Av. pl.

22 — — — — —— Neue Grund-Risse und Entwürffe der Kriegs-Baukunst. Dresden und Leipz. 1737. 4°.

23 B. BELIDOR, Ingenieur-Wissenschaft bey aufzuführ. Vestungs-Werken und bürgerl. Gebäuden. Aus dem Französ. Nürnb. 1757. 4°. Mit 52 Taf.

Digitized by Google

24 Jos. DE FALLOIS, Schule der Kriegs-Baukunst oder Fortsetzung der Ingenieur-Wissenschaft von BELIDOR. Aus dem Franz. von E. M. S. A. Mit Kupf. Dresden 1778. 4°.

25 C. ZUMBAG DE KOESFELT, Eerste beginselen in de Geometria practica et architectura militaris. Leiden 1757. 8°.

26 J. R. FÄSCH, Anfangs-Gründe zu der Fortification. (In 32 Blätt.). Nürnb., J. C. Weigel. O. J. fol. oblong.

27 C. L. VON STEUBEN, Angemerckte Fehler, welche sich noch in der Kriegs- Bau-Kunst befinden. Kopenh. 1761. 4°. Mit 29 Taf.

28 GOULON, Bericht von Belagerung und Vertheidigung einer Festung. Aus dem Französ. Mit 4 Kupf. Nürnb. 1761. 4°.

29 J. P. EBERHARD, Vorschläge zur Verbesserung der Kriegsbaukunst. Halle 1766. 8°.

30 K. A. STRUENSEE, Anfangsgründe der Kriegsbaukunst. Leipz. und Liegn. 1771—74. 3 Th. 8°. Mit Kupf.

31 Geschichte der Bevestigungs-Kunst, und neue und sichere Manier einen Ort zu bevestigen. Mit Kupf. Breslau 1773. 8°.

32 LE BLOND, Éléments de fortification. 7e Edition augméntée. Paris 1775. 8°. Av. pl.

33 J. B. VON IZZO, Anfangsgründe der Kriegsbaukunst. Wien 1776. 8°. Mit Kupf.

34 MT. SIDERIUS, Gronden der Vesting-bouwkunde. Met pl. Amst. 1784. 8°.

35 STÄHLSWERD, Grundsätze zu Vorlesungen über reguläre Fortification. Aus dem Swed. übers. durch P. PETERSEN. Mit Kupf. Copenh. 1788. 8°.

36 J. C. GLASER, Unterricht in der Festungsbaukunst, herausgeg. von F. L. ASTER. Dresden und Leipz. 1793. 4°. Mit 31 Taf.

37 N. YPEY, Verhandelingen den Vestingbouw betreffende. Met pl. Amst. 1793. 8°.

38 K. W. HENNERT, Dissertations sur la fortification permanente, la fortification de campagne, et la portée des bombes. Utrecht 1795. 8°.

39 L. VOCH, Der glücklich unterrichtende Zeichenmeister in der Kriegsbaukunst. Nebst einem Ingenieurlexicon und Kupf. Augsb. 1779. 8°.

40 J. G. TIELKE, Unterricht für die Officiers, die sich zu Feld-Ingenieurs bilden. Mit Plans. 4e Aufl. Dresden und Leipz. 1787. 8°.

41 Kurze Anweisung von Absteckung, Trazirung und Erbauung der im Felde vorkomm. Verschanzungen. Leipz. 1765. Mit Kupf. — Kurzer Auszug einiger zur Kriegs-Baukunst gehör. Wissenschaften. Leipz. und Halle 1767. In 1 Bd. 8°.

42 F. W. VON GAUDI, Versuch einer Anweisung wie Feld-Schanzen von allerhand Art. angelegt und erbauet etc. Mit Kupf. 3e Aufl. Wesel 1778. 8°.

Digitized by Google

43 R. EICKEMEYER, Ueber die Einschlieszung der Land-Städte und and. öff. Orte. Mit Kupf. Mainz. 1792. 4°.

44 J. H. D. LANDSBERG, Nouvelle Manière de fortifier les places. La Haye. 1712. Av. tab. — *Même auteur*, Nouv. Proiet d'une citadelle confronté contre celle de Lille. La Haye 1714. Av. tab. 1 vol. 4°.

45 J. MORGENSTER, Korte en volkome Verhand. van de gefortificeerde Linien. Amst., J. Loots. 1707. 8°.

46 C. REDELYKHEID, De nieuw versterkte facen en flancquen. Met pl. Amst. (1759). 4°.

47 — —— De nieuw uitgevonden Palissaden om in het veld en in vestingen te gebruiken, alsm. een nieuw uitgev. machine om canon in den bedekten weg te konnen gebruiken. Met pl. 'sGrav. 1775. 8°.

48 J. P. EBERHARD, Vorschläge zur bequemern und sicherern Anlegung der Pulvermagazine. Halle 1771. 8°. Mit Kupf.

Digitized by Google

D. KRIJGSGESCHIEDENIS.

1 Julii Roscii Elogia Militaria, (Ed. Phil. Decius). Romae, J. Ang. Ruffinellus. 1596. 4°.

2 Kleyne en Beknopte Atlas, of Tooneel des Oorlogs in Europa, begrypende meer als 230 accurate Kaarten of Plans, of afbeeld. der voornaamste sterke vestingen enz. Amsterd. 1753. 4°. obl.

3 Redenvoeringen over een Project om Woerden te versterken. Amst. 1725. (Met afb.) — Heilsaam en als wiskonstig middel om Holland onwinbaar te maken, Zeeland te versekeren enz. Amst., Is. van der Putte. Zond. jr. In 1 dl. 4°.

4 J. Du Mont, Oorlogskund. Beschryving van de Veldslagen en Belegeringen van Prins Eugenius van Savoye, den Hertog van Marlborough en den Prins van Oranje en Nassau-Vriesland. 's Grav. 1729. 2 dln. gr. fol.

5 (Von Illengen und Funck), Plans und Journals von denen Belagerungen des letzteren Kriegs in Flandern. Strasb. 1750. 4°. (Mit 24 Pl.)

6 Veterani, Feldzüge in Ungarn und den angränz. Provinzen, 1683—94. Aus dem Italiän. neu übers. mit Zus., Anmerk. etc. und 2 Plans. Dresden 1788. 8°.

7 Bemerkungen über die Kriegsverfassung der Turken und den Krieg gegen sie. 1769. 8°.

8 Nachrichten der Kön. Preussischen Armee bis Ende 1770. Hamb. 1771. 8°.

9 T. P. von Pfau, Geschichte des Preuszischen Feldzugs in der Provinz Holland im J. 1787. Mit Karten und Planen. Berlin 1790. 4°.

10 Beschreibung der Veteranischen Höhle und der älteren und neueren Kriegsvorfälle bey derselben. Bayreuth (1790?) 4°. Mit Abb.

11 K. H. Seidlin, Krijgsbedrijven tusschen Denemarken en Engeland in 1801. Uit het Hoogd. Haarlem 1801. 8°. Met krt.

Digitized by Google

Digitized by Google

SCHOONE KUNSTEN [1]).

I. Algemeene Werken.

1 J. G. SULZER, Allgemeine Theorie der Schönen Künste, nach alphabet. Ordnung. 2e vermehrte Aufl. Leipz. 1792—94. 4 Th. 8°.

2 G. E. LESSING, Laokoon: oder über die Grenzen der Mahlerey und Poesie. Mit beyläuf. Erläuter. verschied. Punkte der alten Kunstgeschichte. Neue vermehrte Aufl., herausgeg. von K. G. LESSING. Berlin 1788. 8°.

3 (J. F. VAN BEECK CALKOEN), Euryalus über das Schöne. Aus dem Holländ. übers. von F. HEIDEKAMP. Lingen 1803. 8°.

1) De Dichtkunst en Welsprekendheid vindt men in de Hoofdafd. Letterkunde.

Digitized by Google

Digitized by Google

II. Plastische Kunsten.

A. IN HET ALGEMEEN.

1 C. F. PRANGE, Entwurf einer Akademie der bildenden Künste. Bd. I. Halle 1778. 8°.

2 KÖREMON, Natur und Kunst in Gemälden, Bildhauereyen, Gebäuden und Kupferstichen. Leipz. und Wien 1770. 2 Th. 1 Bd. 8°.

3 PERNETY, Handlexikon der bildenden Künste. Nebst einer Abhandl. von den verschied. Arten zu mahlen. Aus dem Französ. übers. Berlin 1764. 8°. Mit Kupf.

4 Museum für Künstler und Kunstliebhaber. Herausgeg. von J. G. MEUSEL. Mannh. 1787—92. 18 St. 3 Bde. 8°.

5 Der Torso. Eine Zeitschrift der alten und neuen Kunst gewidmet von C. BACH und C. F. BENKOWITZ. Bd. I. Mit Kupf. Breslau 1796. 4°.

6 J. WINKELMANN, Geschichte der Kunst des Alterthums. Wien 1776. 2 Th. 4°.

7 J. WINKELMANN, Histoire de l'Art chez les Anciens. Trad. de l'Allemand avec des notes histor. et critiques de différens auteurs (publ. par H. J. JANSEN). Paris 1790—1802. 2 tom. 4°. Av. pl.

8 — —— Briefe an seine Freunde. Mit Zusatzen u. literar. Anmerk., herausgeg. von K. W. DASZDORF. Dresden 1777, 80. 2 Bde. 8°.

9 (— ——) Gedanken über die Nachahmung der Griechischen Werke in der Malerey und Bildhauerkunst. Dresden und Leipz. 1756. — Sendschreiben über die *Gedanken* etc. 1756. — Erläuterung der *Gedanken* und Beantwortung des *Sendschreibens* über diese Gedanken. 1756. 1 Bd. 4°.

10 (— ——) Versuch einer Allegorie, besonders für die Kunst. Dresden 1766. 4°.

11 G. E. LESSING, Wie die Alten den Tod gebildet. Berlin 1769. 4°. Mit Kupf.

12 H. S. HÜSGEN, Artistisches Magazin enth. das Leben und die Verzeichn. der Werke hiesiger (Frankfurter) und anderer Künstler. Nebst Anhang von allem was in öffentl. und privat-Gebäuden in Frankfort merkwürd. zu sehen ist etc. Mit Kupf. Frankf. 1790. 8°.

13 J. IMMERZEEL Jr., De Levens en Werken der Hollandsche en Vlaamsche Kunstschilders, Beeldhouwers, Graveurs en Bouwmeesters, van het begin der 15e tot op de helft der 19e eeuw. Met een aantal portretten benev. een Aanhangsel, waarin de voornaamste Monogrammen. Uitgeg. door C. H. IMMERZEEL en C. IMMERZEEL. (Nieuwe uitgave). Amst. 1855. 3 dln. in 1 bd. 8°.

Digitized by Google

Digitized by Google

B. TEEKENKUNST, GRAVEERKUNST.

1 Fragment eines Lehrsistems im Zeichnungs-unterrichte von H. J. R. Wien 1783. 4 St. 1 Bd. 8°. Mit Kupf.

2 Anfangsgründe der freien Handzeichnung. Mit 12 Kupfert. W. Neustadt 1787. 8°.

3 B. F. Mönnich, Versuch die mathemat. Regeln der Perspektive für den Künstler ohne Theorie anwendbar zu machen. Berl. 1794. 8°. Mit Atlas von Kupfert. in gr. fol. obl.

4 Albert Durer, Les Quatre Livres de la proportion des parties et pourtraicts des corps humains. Traduicts par Loys Meigret *Lionnois*, de la langue Lat. en Françoise. De rechef reveu et courigé de nouveau. Arnhem, Jean Jeansz. 1614. fol. Av. pl.

5 Jac. de Wit, Les Proportions du Corps humain. De proportien van het menschlyk ligchaam (Fransche en Holl. tekst). Amst. 1790. 4°. Met 12 pl.

6 C. Ploos van Amstel, Aanleiding tot de kennis der Anatomie in de Teekenkunst, betr. tot het menschbeeld. Met plaaten opgehelderd. Amst. 1783. 8°. Op groot pap. in 4°.

7 — —— — —— Redevoeringen gedaan in de Teeken-Academie te Amsterdam. Amst. 1785. 8°. Op groot pap. in 4°.

8 Pt. Camper, Verhandeling over het natuurlijk verschil der wezenstrekken in menschen van onderscheiden landaart en ouderdom; over het schoon in antyke beelden en gesneedene steenen, enz. Uitgeg. door zynen zoon A. G. Camper. Utrecht 1791. Met pl. — *Dezelfde*, Redenvoeringen over de wyze om de onderscheidene hartstogten op onze wezens te verbeelden; over de overeenkomst tusschen de viervoet. dieren, de vogelen, de visschen en den mensch en over het gedaante schoon. Uitgeg. door denzelfden. Utr. 1792. Met pl. — *Dezelfde*, Redevoering over de overeenkomst tusschen de dieren en gewassen. Uit het Lat. vert. door C. van Engelen. Amst. 1764. In 1 bd. 4°.

9 — —— Discours sur le moyen de représenter les diverses passions qui se manifestent sur le visage, etc., publ. par son fils A. G. Camper. Utrecht 1792. 4°. Av. pl.

10 F. C. Müller, Gebrauch der Transparente zum Zeichnen nach der Natur. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1776. 8°.

11 C. B. Meyer, Der Transparent-Spiegel. Mit Kupf. Aurich 1789. 8°.

12 Handgriffe bey dem Illuminiren. Gotha 1776. 8°.

13 Anweisung zum Silhouetten-zeichnen. Mit Kupf. Römhild u. Lpz. 1779. 8°.

Digitized by Google

14 Ausführl. Abhandlung über die Silhouetten und deren Zeichnen etc. Mit Kupf. Frf. und Leipz. 1780. 8°.

15 A. BOSSE, Gründliche Anweisung zur Radier- und Etz-Kunst. Nebst GAUTIER DE NIMES, Kunst zu tuschen. Mit Kupf. Nürnb. 1761. 8°.

16 Neueröffneter Musen-Tempel, welcher das allermerkwürd. aus den Fabeln der Alten, in 60 Kupfern von BERN. PICART u. A. vorstellet mit Erklär. und Anmerk. Nebst Vorrede C. G. STOCKMANS. Amst. und Leipz. 1754. fol.

Digitized by Google

C. SCHILDERKUNST.

1 Franc. Junii, F. f., De pictura veterum ll. III, emendati et aucti Acc. Catalogus architectorum, mechanicorum, pictorum, cet., et operum quae fecerunt. Roterod. 1694. fol.

2 —— —— De Schilder-Konst der Oude begrepen in 3 Boecken. (Uit het Lat. vert. door Jan de Brune, de Jonghe.) Middelb., Zach. Roman. 1641. 4°.

3 A. C. Bonn, Orat. de pictura veterum. Amst. 1800. 8°.

4 D. G. Schöber, Albrecht Dürers Leben, Schriften und Kunstwerke. Leipz. 1769. — C. B. Lengnich, Hevelius. Danz. 1780. — C. J. Jagemann, Geschichte des Lebens und der Schriften des Galileo Galilei. Weimar 1783. 1 Bd. 8°.

5 K. van Mander, Het Leven der Doorluchtige Nederlandsche en eenige Hoogduitsche Schilders. Nu volgends het oorspr. van den Schryver, in de hedend. Nederd. spraake en styl overgebragt, met versch. bygev. aanmerkingen, ophelderingen enz. door wylen J. de Jongh, en na desz. overlyden door eene bekwaame hand. Met het Leven van den Schryver, naar den besten druk van 't Jaar 1618. Met afbeeld. (door J. Ladmiral.) Amsterd. 1764. 2 dln. in 1 bd. 8°.

6 Arn. Houbraken, De groote Schouburgh der Nederlantsche Konstschilders en Schilderessen. Waar van er veele met hunne beeltenissen ten tooneel verschynen, en hun levensgedrag en konstwerken beschreven worden: zynde een vervolg op het Schilderboek van K. v. Mander (tot 1659). Den 2den druk van veele drukfouten gezuivert enz. 's Gravenh. 1753. 3 dln. 8°.

De portretten zijn door den beroemden J. Houbraken op koper gebragt.

7 Joh. van Gool, De Nieuwe Schouburg der Nederlantsche Kunstschilders en Schilderessen, waer in de levens- en kunstbedryven der tans levende en reets overleedene Schilders, die van Houbraken, noch eenig ander schryver, zyn aengeteekend, verhaelt worden. 's Grav. 1750—51. 2 dln. 8°. Met portr.

8 R. van Eynden en A. van der Willigen, Geschiedenis der Vaderlandsche Schilderkunst, sedert de helft der XVIII eeuw. Met portretten. Haarlem 1816—20. Met Aanhangsel. Ald. 1840. 4 dln. 8°.

9 P. Scheltema, Rembrand. Redev. over het leven en de verdiensten van Rembrand van Rijn. Met geschiedk. bijlagen. Amst. 1853. 8°. Met portr.

10 P. de Pointel, Recherches sur la vie et les ouvrages de quelques Peintres provinciaux de l'Ancienne France. Par. 1847, 50. 2 tom. 8°. Av. pl.

Digitized by Google

11 CL. VIGNON, Salon de 1850—51, 52, 53. Paris 1851—53. 3 vol. 8°.

12 AUG. GALIMARD, Examen du Salon de 1849. Paris 1850. 8°.

13 Verzeichnisz der Gemälde in der Churfürstl. Gallerie in Dresden. Leipz. 1771. 8°.

14 Die Beurtheilung des Schönen in den zeichnenden Künsten nach den Grundsätzen eines Sulzer und Mengs. Aus dem Italien. übers. von C. F. PRANGE. Halle 1785. 8°.

15 LEON. DA VINCI, Praktisches Werk von der Mahlerey. Aus dem Italien. übers. von J. G. BÖHM. Mit dem Leben des Verfassers. Mit Kupf. Nürnb. 1786. 4°.

16 WATELET, l'Art. de peindre. Poëme, avec des réflexions sur les différ. parties de la Peinture. Ed. augm. Amst. 1761. 8°.

17 (C. L. VON HAGEDORN,) Betrachtungen über die Mahlerey. Leipz. 1762. 2 Th. 1 Bd. 8°.

18 JER. DE VRIES, Iets over den invloed der Kerkhervorming op de Schilderkunst in ons vaderland. (Amst.) 1848. 8°.

19 J. M. CRÖKER, Der wohl anführende Mahler. Nebst Kunst-Cabinet rarer Erfindungen. Neue verm. und verbess. Aufl. Jena 1743. 8°.

20 C. G. RÜGER, Taschenbuch für Mahler und Zeichner in Rücksicht auf Farbebereitungen. 2e Aufl. Gera 1791. 8°.

21 J. C. SCHÄFFER, Entwurf einer allgem. Farbenverein. Mit Kupf. Regensb. 1769. 4°.

22 J. H. LAMBERT, Beschreib. einer ausgemalten Farbenpyramide. Mit Kupf. Berlin 1772. 4°.

23 Anweisung zum Mignaturmahlen, 3e Aufl. Leipz. 1766. 8°.

Digitized by Google

D. BEELDHOUW- EN STEENSNIJDKUNST.

1 (Fr. Hemsterhuis), Lettre sur la Sculpture, a M. Theod. de Smeth. Amst. 1769. 4°. Av. pl.

Een ander exemplaar van dit werkje, met eigenhandige aanteekeningen van den Schrijver is beschreven in de Afd. Handschriften.

2 A. F. Büsching, Geschichte und Grundsätze der Schönen Kunste und Wissenschaften im Grundrisz. I. Bildhauerkunst. II. Steinschneidekunst. Berl., Hamb. 1772, 74. 2 Th. 1 Bd. 8°.

3 Verzameling van Beelden, Groepen, Fonteinen enz. van het Kon. Paleys en Park van Versailles, in 't koper gebragt door S. Thomassin. Met de verklar. in 't Fransch, Latyn, Italiaansch en Nederd. 's Gravenh. 1723. 4°. (Met 218 platen).

4 S. Schynvoet, Voorbeelden der Lusthof-Cieraaden, zynde Vaasen, Pedestallen, Piramiden, Eerzuylen enz. Amst., H. de Wit. 2 dln. fol. (54 Platen).

Digitized by Google

Digitized by Google

E. BOUWKUNST [1]).

. [Geschiedenis. — Bouwkunst in het algemeen; — in bijzonderheden.]

1 J. WINKELMANN, Anmerkungen über die Baukunst der Alten. Leipz. 1762. 4°.

2 C. L. STIEGLITZ, Die Baukunst der Alten. Nebst einem architekton. Wörterbuche. Mit 11 Kupfert. Leipz. 1796. 8°.

3 FELIBIEN DES AVAUX, Les Plans et les descriptions de deux Maisons de Campagne de Pline de Consul, avec des remarques sur tous les bâtimens etc. Amst. 1706. 8°.

4 RÁM RÁZ, Essay on the Architecture of the Hindús. With 48 plates. London, For the Oriental transl. fund. 1834. 4°.

5 J. B. FISCHER, Entwurf einer historischen Architectur in Abbildung unterschied. berühmten Gebäude des Alterthums und fremder Völcker etc. Leipz. 1725. fol. oblong.

In vijf afdeelingen, die 20, 15, 15, 21 en 12 platen bevatten, met uitvoerige Fransche voorrede.

6 Afbeelding van 't Stadt huys van Amsterdam, in 30 coopere plaaten, geordineerd door JACOB VAN CAMPEN; en geteeckent door JACOB VENNEKOOL. Amst., Fred. de With. 1664. — Het Eerste Deel van de voornaemste Statuen ende Ciraten, vant konstrijck Stadthuys van Amsterdam, tmeeste in marmer gemaeckt door ARTUS QUELLINUS. Geteeckent en geetst door HUB. QUELLINUS, ende gedrukt ten huyse van Fred. de Witt te Amst. 1665. — Het Tweede Deel van de voornaemste Statuen enz., door dezelfden. Ald. 1668. In 1 bd. fol.

7 Afbeelding van 't Stadt-huys enz. (als het voorgaande). Amst., Fred. de Widt. Zonder jaar. fol.

Latere uitgave van de 30 platen met van Campen's portret, zonder tekst, opdragt of register. Ook de titel is dezelfde; alleen is het jaar uitgewischt.

8 PHIL. VINGBOONS, Gronden en afbeeldsels der voorn. gebouwen van alle die hij geordineert heeft. Amst., J. Danckerts. 1688. — Het Huys van de Heeren L. en H. Trip, geordin. door denzelfden. Ald. 1699. In 1 dl. fol.

Het eerste werk behelst 61, het tweede 5 platen.

9 Vues des Palais et Maisons de Plaisance de S. M. le Roy de Prusse, dessinées et gravées par J. B. BROEBES. Augsb., J. G. Merz. 1733. fol. oblong.

Bestaande uit 47 platen met titel.

---

1) Vergelijk de Afd. Burgerlijke Bouwkunde (Hoofdafd. Bedrijven en Handwerken, III. B).

Digitized by Google

10 Vues de la Résidence Ducale de Louisbourg. Underschiedliche Prospect und Grundrisz desz Hertz. Würtembergischen Residenz-Schlosses Ludwigsburg. In gr. fol. obl.

In 17 platen, met onderschrift: J. A. Corvinus sculp. Aug. Vind. — Haered. Jer. Wolffij excud. A. V.

11 Kritische Anmerkungen den Zustand der Baukunst in Berlin und Potsdam betreffend. Berlin 1776. 8°.

12 H. L. MANGER, Baugeschichte von Potsdam, besonders unter der Regierung König Friedrichs II. Berl. u. Stett. 1789—90. 3 Bde. 8°.

13 K. LEVEZOW, Denkschrift auf Friedr. Gilly, Königl. Architecten. Berl. 1801. 4°.

14 G. W. KRAFFT, Beschreib. und Abbildung des in Jan. 1740 in S^t^. Petersburg aufgericht. Hauses von Eisz. 1741. 4°. Mit 6 Taf.

15 C. T. WEINLIG, Briefe über Rom, verschied. die Werke der Kunst, öffentl. Feste, Gebrauche und Sitten betreff. Innhalts. Dresden 1782—87. 3 Th. 1 Bd. 4°. Mit 35 Kupf. nach Piranesi.

16 M. VITRUVII POLLIONIS, De Architectura ll. X, cum commentariis DAN. BARBARI, multis aedific., horolog. et machin. description. et figuris auctis et illustr. Venet., Franc. Franciscius Senensis et Joan. Crugher. 1567. fol.

17 — —— —— Les dix livres d'Architecture, corrigez et traduits nouvell. en françois, avec des notes et des figures. 2e Ed. reveue, corrig. et augm. Par CL. PERRAULT. Paris, J. Bapt. Coignard. 1684. fol. Av. fig.

18 — —— —— Zehen Bücher von der Architectur und künstlichem Bawen. Erstmals verteutscht durch GUALTH. H. RIVIUM. Basel, Sebast. Henricpetri. 1575. fol. Mit Holzschn.

19 — —— —— Baukunst. Aus der Röm. Urschrift übers. von AUG. RODE. Leipz. 1796. 2 Bde. 4°.

20 J. F. VON RÖSCH, Erläuterungen über Vitruvs Baukunst, nebst einem Beitrag zur biblischen Geographie. Stuttg. 1802. 8°.

21 H. C. GENELLI, Exegetische Briefe über des M. Vitruvius Pollio Baukunst. Braunschw. 1801, Berlin 1804. Mit 43 Kupfert. 2 Hefte. 4°.

22 SEBAST. SERLII De Architectura ll. V, a J. C. SARACENO ex Ital. in Latin. ling. nunc pr. conversi. Venet., Franc. de Franciscis et Joan. Chriegher. 1569. fol. Cum fig.

23 Bibliothèque portative d'Architecture élémentaire. Paris 1764 —66. 4 tom. 8°. Av. pl.

I. J. B. de Vignole, Règles des V Ordres d'Architecture. — II. Palladio, Architecture. — III. Vinc. Scamozzi, Oeuvres d'Archit. — IV. Errard et de Chambray, Parallèle d'Archit. Ed. augm. par C. A. Jombert.

Digitized by Google

24 J. B. VIGNOLE, Nouv. Livre des Cinq Ordres d'Architecture (80 planches grav.). Paris 1760. 8⁰.

ANDR. PALLADIO, l'Architettura. Venet. 1642. Zie Guidi Ubaldi *Perspectiva* (Hoofdafd. Wiskunde, III. G).

25 NIC. GOLDMANN, Tractatus de Stylometris sive instrumentis quibus 5 Ordines Architecturae designantur. (Latine et Germanice). Lugd. Bat., ap. Autorem. 1662. fol. Cum 40 tabb.

26 PATTE, Mémoire sur les objets les plus importans de l'Architecture. Av. pl. Paris 1769. 4⁰.

27 C. VON DALBERG, Versuch einiger Beyträge über die Baukunst. Erfurt 1792. 4⁰.

28 L. VOCH, Unterricht zu Aufreiszung der 5 Säulen-Ordn. nach dem 12 theil. Modul. Mit Kupf. Augsb. 1778. — *Dess.*, Anwendung der 5 Säulenordn. Mit Kupf. Das. 1779. — *Dess.*, Untersuchung der wahren und falschen Bauüberschlagen. Das. 1778. In 1 Bd. 8⁰.

29 J. G. WAGNER, Probe der Sechsten Säulen-Ordnung. Breslau und Leipz. 1728. 4⁰. Mit Kupf.

30 SAM. LOCKE, Die Verbindung und Uebereinanderstellung der Säulen. Mit 60 Kupferblätt. Dresden 1783. 2 Th. fol.

31 L. VOCH, Etwas von Bauzierathen, nach Modern-Antikengeschmack. Mit Kupf. Augsb. 1783. 8⁰.

32 K. P. MORITZ, Vorbegriffe zu einer Theorie der Ornamente. Mit Kupf. Berlin 1793. 8⁰.

33 S. S. WITTE, Ueber die Ursachen muthwill. Beschädigungen der Zierrathen öffentl. Gebäude etc. Leipz. 1792. 8⁰.

34 Herostrat oder über den Muthwillen in Deutschland öffentliche Anlagen zu verderben. Potsdam 1792. 8⁰.

35 A. BOSSE, Traité des manières de dessiner les Ordres de l'Architecture antique en toutes leurs parties. Paris, P. Aubouin e. a. S. a. — Représentations geometrales de plus. parties de bastiments faites par les Reigles de l'Architect. antique, par le même. Paris 1688. — Des Ordres de Colonnes en l'Architecture, par le même. Par. S. a. 1 vol. fol.

Het eerste werk bestaat uit 21, het tweede uit 22, het derde uit 44 platen.

36 LAUGIER, Essai sur l'Architecture. Nouv. éd. augm., avec un dictionnaire des termes et des pl. Paris 1755. 8⁰.

37 (——) Versuch über die Bau-Kunst, aus dem französ. übers. Frf. und Leipz. 1756. 8⁰.

38 —— Observations sur l'Architecture. La Haye 1765. 8⁰.

Digitized by Google

39 LAUGIER, Neue Anmerkungen über die Baukunst. Nebst LE ROI, Geschichte der Einr. u. Gestalt der Christl. Kirchen; und ein Vorschlag zu einem Comödienhause. Mit Kupf. Aus dem Franz. Leipz. 1768. 8°.

40 C. G. HIRT, Anfangsgründe der schönen Baukunst. Breslau 1804. 8°.

41 Versuch über den Geschmack in der Baukunst. Leipz. 1788. 8°.

42 Untersuchungen über den Charakter der Gebäude, über die Verbindung der Baukunst mit den schönen Künsten etc. Mit Kupf. Leipz. 1788. 8°.

43 L. C. STURM, Vollständ. Anweisung alle Arten von Kirchen wohl anzugeben. Mit 22 Kupf.-pl. Augsb. 1718. — *Dess.*, Unentbährl. Regel der Symmetrie wie sie an dem Tempel von Salomone wahrzunehmen etc. Mit Kupf. Augsb. 1720. 1 Bd. fol.

44 PATTE, Essai sur l'Architecture théatrale. Paris 1782. 8°. Av. pl.

45 LUK. VOCH, Erste Gründe zu Gartenriszen nach Mustern, in 14 Kupfert. Augsb. 1778. 8°.

46 C. L. STIEGLITZ, Gemählde von Gärten im neuern Geschmack. Mit 28 Kupf. Leipz. 1798. 4°.

47 Jardins Anglo-Chinois. Paris, Le Rouge, 3 Cahiers (27, 23 et 28 feuilles). 1 vol. fol. oblong.

Digitized by Google

III. Toonkunst.

1 J. N. Forkel, Allgemeine Geschichte der Musik. Bd. I. (Alte Völker). Mit Kupf. Leipz. 1788. 4°.

2 Gios. Zarlino, Institutioni et Dimostrationi di Musica, divise in quattro parti et cinque ragionamenti. Venetia, G. A. et G. de Franceschi. 1602. fol.

3 — —— Sopplementi musicali. Terzo Volume. Venet., Franc. de Franceschi. 1588. fol. Cum fig.

Digitized by Google

Digitized by Google

VERVOLG

VAN HET

SYSTEMATISCH REGISTER.

REGTSGELEERDHEID EN STAATSWETENSCHAP.

Blz.

I. ALGEMEENE WERKEN.

A. Letterkunde en Bibliographie. — Encyclopaedien, enz. — Werken van gemengden inhoud. 185

B. Philosophie van het Regt. 187

II. BURGERLIJK REGT.

A. Oostersch en Oud-Grieksch Regt. 189

B. Romeinsch Regt.

a. Inleiding, Woordenboeken. 191

b. Geschiedenis, Letterkunde. 193

c. Bronnen. 195

d. Verzamelingen van Commentatoren. 197

e. Glossatoren en Commentatoren in de Middeleeuwen. . 199

f. Schrijvers over Romeinsch Regt in de 16e—18e eeuw. 201

g. Schrijvers over Romeinsch Regt in de 19e eeuw. . . 203

C. Duitsch Regt. 205

D. Fransch Regt. 207

E. Nederlandsch Regt.

a. Inleiding, Geschiedenis. 209

b. Nederl. Regt vóór de Wetgeving van 1837. 211

c. Wetgeving van 1837 en later Nederl. Regt. 213

III. HANDELS- EN ZEEREGT. 215

IV. STAATS- EN REGERINGSREGT.

A. Inleiding. Philosophie van het publiek regt. Geschiedenis. 221

Digitized by Google

Blz.

B. Nederlandsch Staats- en Regeringsregt.

a. In het algemeen: Geschiedenis, Letterkunde. . . . 223

b. Bronnen vóór 1796 (Regten van verschillende Gewesten en Steden). 227

c. Bronnen van 1796—1815. 233

d. Bronnen, enz. na 1815. 235

e. Verschillende Onderafdeelingen van het Staatsregt. . 237

C. Staatsregt van andere Volken. 241

V. STRAFREGT. 245

VI. KANONIEK- EN KERKREGT.

A. Kanoniek en Roomsch Katholiek Kerkregt. 247

B. Protestantsch Kerkregt. 249

VII. VOLKENREGT.

A. Vredesverdragen (Geschiedenis; Verzamelingen). . . . 251

B. Volkenregt (In 't algemeen; in bijzonderheden). . . . 253

VIII. STAATSWETENSCHAP.

A. Staatkunde, Staathuishoudkunde, Statistiek in 't algemeen.

a. Zonder bijzondere betrekking tot Nederland. . . . 255

b. Met betrekking tot Nederland. 257

B. In bijzonderheden. 259

(Financiën, Belastingen. Banken; — Bevolking, Armwezen, Gevangeniswezen, Slavernij; — Onderwijs; — Openbare Werken, Middelen van gemeenschap en vervoer enz.; — Handel en Nijverheid.)

GENEESKUNDE.

I. ALGEMEENE WERKEN.

A. Inleiding. Methodologie, Systemen. 265

B. Geschiedenis, Letterkunde, Bibliographie. 267

C. Algemeene Woordenboeken en Handboeken. 269

D. Oude Schrijvers. 271

(Grieksche en Oudere Latijnsche met hunne Commentatoren. — Arabische met hunne Commentatoren. — Latere Latijnsche Schrijvers tot de 17e eeuw.)

E. Werken van gemengden inhoud.

a. Werken van Genootschappen, Tijdschriften, enz. . . 279

b. Werken van enkele Schrijvers. 283

Digitized by Google

Blz.

II. KENNIS EN BEHANDELING DER ZIEKTEN (Pathologie en Therapie).
A. Algemeene Pathologie en Therapie. 285
B. Anatomische Pathologie. 289
C. Diagnostiek, Prognostiek, Semeiotiek. 291
D. Verschillende Ziektesoorten.
a. Geschiedenis der Ziekten. 293
b. Epidemische Ziekten. 295
c. Monographieën van verschillende Ziekten. 301
(Algemeene afwijkingen der Constitutie en Dyscrasien; Koortsziekten; Ziekten der Algemeene Bekleedselen; — der Bewegingswerktuigen; — van het Zenuwstelsel; van het Hart en Vaatstelsel; — van de Ademhalingswerktuigen; — van de Spijsverteringswerktuigen; — van de Pisafscheidende werktuigen.)
d. Ziekten van verschill. geslachten, leeftijden, beroepen. 305

III. HEEL- EN VERLOSKUNDE (Chirurgie en Obstetrie).
A. Algemeene Werken. 307
(Inleiding, Woordenboeken, Handboeken, Werken van gemengden inhoud.)
B. Verschillende gebreken. 309
(Ontsteking; Zweren; Gezwellen; Wonden; Ontwrichtingen; Beenbreuken; Breuken; Uitzakkingen; Verkrommingen; Uitzetting der vaten; Vreemde ligchamen in natuurlijke kanalen.)
C. Operatie- en Verbandleer. 311
D. Oogheelkunde in 't bijzonder. 313
E. Verloskunde. 315

IV. GENEESMIDDELENLEER (Pharmacalogie). 317
(Pharmacognosie [Materies medica] en Pharmacie in 't algemeen. — Kennis en gebruik van enkele Geneesmiddelen. — Recepteerkunde en Formulen. — Pharmacopoeën. — Kennis der vergiften.)

V. GEZONDHEIDSLEER (Hygieine).
A. Algemeene Werken over Openbare en Bijzondere Gezondheidsleer. 323
(Inleiding, Handboeken, Woordenboeken; — Verslagen enz. over Openbare Gezondheidsregeling; Werken van gemengden inhoud.)

Digitized by Google

—

Blz.

B. Bijzondere geschriften. 327

(Uitwendige middelen; Voeding; Ligchaamsbewegingen; Zintuigen; Voortplanting; Leeftijd, Sexe, Klimaat, Beroep; Statistiek.)

VI. GENEESKUNDIGE AARDRIJKSKUNDE. 331

VII. STAATSGENEESKUNDE (Medicina Politica et Forensis).

A. Geneeskundige Politie in 't algemeen. 333

(Inleiding, Handboeken, Tijdschriften, enz.; Wetten en verordeningen; Geneesk.-politische Besturen; Geneeskundige dienst.)

B. Bijzondere geneeskundig-politische geschriften. . . . 337

(Geneeskundig Onderwijs; Toezigt op de Apotheken; — Krankzinnigengestichten; Ziekenhuizen; Geneeskundige Armverzorging; Verhoeding van den Schijndood; Toezigt op het begraven; Hulpmiddelen bij ongelukken, enz.)

C. Geregtelijke Geneeskunde in 't bijzonder. 341

VIII. DIERARTSENIJKUNDE. 343

WISKUNDE.

I. ALGEMEENE WERKEN.

A. Inleiding, Methodologie. 345

B. Geschiedenis, Letterkunde, Bibliographie. 347

C. Leerboeken, Woordenboeken. 349

D. Werken van gemengden inhoud. 353

[Werken van Genootschappen, Tijdschriften enz.; Werken van enkele schrijvers.]

II. ZUIVERE WISKUNDE.

A. In het algemeen (Reken- en Meetkunde gezamenlijk). . 357

B. Cijferkunst en Getallenleer. 359

C. Algemeene Rekenkunde of Algebra

a. Elementaire Algebra. 361

b. Hoogere Algebra. 363

D. Meetkunde.

a. Elementaire Meetkunde. 365

[Inleiding, Algemeene Werken. — Verschillende Onderafdeelingen. — Trigonometrie, Polygonometrie, Logarithmen.]

b. Hoogere Meetkunde. 373

Digitized by Google

—

Blz.

III. TOEGEPASTE WISKUNDE.

A. In het algemeen. 375

B. Wiskunde toegepast op het dagelijksch leven en op den handel. 377

C. Wiskunde toegepast op Staatshuishoudkunde. 381

D. Mechanica.

a. In het algemeen. 383

b. Statica en Dynamica. 385

c. Hydrostatica, Hydrodynamica, Hydraulica. 387

d. Praktische Mechanica: Werktuigen. 391

E. Sterrekunde.

a. Over het Heelal in 't algemeen (Uranographie).

1. Inleiding, Geschiedenis, Letterkunde. 395

2. Oude Schrijvers. 397

(Grieksche en Latijnsche, met hunne Commentatoren.)

3. Latere Sterrekundigen, tot het midden der 18e eeuw. 399

4. Systemen, Leerboeken, enz. van lateren tijd. . . . 405

5. Over verschillende hemelligchamen, behalve de aarde. 407

6. Waarnemingen, Ephemeriden, Sterrekundige Tafels. 409

7. Globen, Hemelkaarten, Sterrekundige Werktuigen. 411

b. Over de Aarde (Geographie en Hydrographie). . . . 413

(In 't algemeen; Beweging en grootte der aarde; Lengte en Breedte; Landmeetkunde; Ontwerpen van plans en kaarten.)

c. Tijdrekenkunde (Chronologie, Gnomonica). 419

F. Acoustica. 421

G. Optica. 423

(Catoptrica, Dioptrica, Perspectief.)

NATUURKUNDE.

I. ALGEMEENE WERKEN. 427

(Inleiding, Algemeene Schriften; — Werken van gemengden inhoud, ook in verband met andere wetenschappen.)

II. NATUURLEER (Physica).

A. Algemeene Werken. 431

(Inleiding, Handboeken en Woordenboeken; — Werken van gemengden inhoud.)

Digitized by Google

Blz.

B. In bijzonderheden, zonder regtstreeksche betrekking tot de aarde. 435

(Licht; Warmte; Magnetismus, Electriciteit en Galvanismus; Lucht; Water.)

C. Natuurkundige Aardrijkskunde.

a. Inleiding, Algemeene Werken. 439

b. Oppervlakte en inwendige toestand der aarde. (Geogenie en Geologie). 441

c. Dampkring- en Weerkunde (Atmosphaerologie en Meteorologie). 445

(Theorie; Waarnemingen; Meteorologische Werktuigen; Verschillende Verschijnselen in den dampkring).

D. Magie. 449

III. SCHEIKUNDE. 451

(Algemeene Schriften; — Zuivere-, Toegepaste Scheikunde; — Alchymie.)

IV. ONTLEEDKUNDE EN NATUURKUNDE VAN DEN MENSCH (Anatomie en Physiologie).

A. Ontleedkunde (in het algemeen en van den mensch in het bijzonder). 455

(Inleiding, Geschiedenis, Letterkunde; — Handboeken en Woordenboeken; — Werken van gemengden inhoud; — Algemeen-Ontleedkundige Tafels en Musaea; — Bijzonderheden der Ontleedkunde.)

B. Natuurkunde van den mensch. 459

(Inleiding, Geschiedenis, Handboeken, enz.; — Bijzonderheden der Physiologie.)

V. NATUURLIJKE GESCHIEDENIS.

A. Algemeene Werken. 463

(Inleiding, Woordenboeken; — Oude Schrijvers, Algemeene Handboeken; — Werken van gemengden inhoud; — Natuurlijke Geschiedenis van enkele landen.)

B. Delfstoffenkunde (Mineralogie). 467

C. Plantkunde (Botanie). 469

(Inleiding, Letterkunde; Handboeken en andere Systematische Schriften; Algemeene Plantbeschrijving; Verzamelingen van Planten; — Plantbeschrijving van verschillende landen; — Physiologie der plant; — Monographieën van verschillende plantsoorten.)

Digitized by Google

Blz.

D. Dierkunde (Zoologie). 475

(Algemeene Werken; — Zoogdieren; Vogels; Amphibien; Visschen; Insekten; Wormen; — Vergelijkende Ontleedkunde.)

BEDRIJVEN EN HANDWERKEN.

I. ALGEMEENE WERKEN. 479

(Geschiedenis; Inleidende Schriften, Handboeken en Woordenboeken; Werken van gemengden inhoud.)

II. OECONOMISCHE WETENSCHAPPEN in 't bijzonder.

A. Bergwerkkunde en andere mineralogische bedrijven. . . 483

B. Land- en Tuinbouw, Houtvesterij. 485

C. Vee- en andere dierenteelt. Jagt en Visscherij. . . . 489

III. TECHNOLOGISCHE WETENSCHAPPEN in 't bijzonder.

A. Verschillende Chemische en Mechanische bedrijven. . . 491

B. Burgerlijke Bouwkunde.

a. In het algemeen. 493

(Inleiding, Handboeken, Woordenboeken, Werken van gemengden inhoud.)

b. Verschillende soorten van gebouwen en deelen der gebouwen. 497

c. Bouw-regten, Bouw-aanslagen, Bouw-plannen. . . . 501

d. Bouw-materialen: Timmerkunde, Metselkunde, enz. . 503

C. Waterbouwkunde.

a. In het algemeen. 505

(Inleiding, Handboeken, Woordenboeken, Werken van gemengden inhoud.)

b. Geschiedenis van den Waterstaat; — Geschiedenis der Overstroomingen. 507

c. Rivieren. 511

(Verdieping, Bevaarbaarmaking, Oeverbevestiging, enz. — Rivierkaarten.)

d. Meeren. 517

(Betengeling, Droogmaking, enz.)

e. Dijken, Zeeweringen, Sluizen, Kanalen. 521

f. Bruggen. 525

g. Havens. 527

h. Bronnen en Waterleidingen, Riolen. 529

Digitized by Google

Blz.

D. Straat- en Spoorwegenbouwkunde. 531
E. Molenbouwkunde. 533
(In het algemeen. — Windmolens. — Watermolens. — Molens tot verschillend gebruik.)
* Scheepsbouwkunde, zie de Afd. Zeevaart, hieronder.
* Krijgsbouwkunde, zie de Afd. Krijgskunde, hieronder.

IV. HANDEL EN SCHEEPVAART.
A. Handel. 537
(In het algemeen: Geschiedenis, Handboeken enz.; — in bijzonderheden.)
B. Zeevaart.
a. In het algemeen. 541
(Inleiding; Geschiedenis; Handboeken en Woordenboeken; Werken van gemengden inhoud.)
b. In bijzonderheden. 543
c. Aardrijkskunde voor de Zeevaart. 545
d. Bouw en Uitrusting der Schepen. 547
C. Rivier- en Kanaalvaart. 549

V. KRIJGSKUNDE.
A. In 't algemeen. 551
B. Artillerie. 553
C. Genie (Krijgsbouwkunde, enz.). 555
D. Krijgsgeschiedenis. 559

SCHOONE KUNSTEN.

I. ALGEMEENE WERKEN. 561

II. PLASTISCHE KUNSTEN.
A. In het algemeen. 563
B. Teekenkunst, Graveerkunst. 565
C. Schilderkunst. 567
D. Beeldhouw- en Steensnijdkunst. 569
E. Bouwkunst. 571
(In het algemeen, Inleiding, Geschiedenis, Handboeken en Woordenboeken; — In bijzonderheden.)

III. TOONKUNST. 575
* Dichtkunst en Redekunst, zie de Afdeeling Letterkunde.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

360

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google